

בני אדם לפני הכל

בנק מזרחי טפחות
דין וחשבון שנתי

2023

תוכן העניינים הראשי

5	דבר יושב ראש הדירקטוריון
7	דוח הדירקטוריון וההנהלה
13	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
29	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
67	סקירת הסיכונים
105	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
107	בקרות ונהלים
108	הצהרות לגבי גילוי בדוחות הכספיים
110	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דוח כספי
112	חוות דעת רואה החשבון המבקר
115	דוחות כספיים
273	ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
313	נספחים לדוחות השנתיים
327	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

הבנק קיבל את אישור הפיקוח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. מביאור 37 לדוחות הכספיים נכללת תמצית הדוחות של הבנק בלבד. חוברת הכוללת את נתוני הבנק תימסר לכל דורש, או באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

דבר יושב ראש הדירקטוריון

בשם דירקטוריון הבנק אני מתכבד להציג בפניכם את הדוחות הכספיים של מזרחי-טפחות לשנת 2023.

השנה החולפת הייתה אחת השנים הסוערות והמורכבות ביותר, שידעה מדינת ישראל מיום הקמתה. לאחר תשעה חודשים של מחלוקת פנימית עזה בנושא החקיקה המשפטית, אשר כרסמה באופן עקבי ומדאיג בחוסנו החברתי, הכלכלי והביטחוני, הגיעה מתקפת הפתע הרצחנית והאכזרית של ה-7 באוקטובר, ששינתה באחת את סדר היום במדינה. המערכה הצבאית שנכפתה עלינו מאז, עדיין גובה מחירים כבדים מנשוא בגוף ובנפש; בחומר וברוח. כולנו תקווה, שנצליח כבר בקרוב להחזיר את כל החטופים הביתה ולסלק את האיומים עלינו מדרום ומצפון.

לצד הפעולות שנקט מזרחי-טפחות כדי להבטיח רציפות בשירות ללקוחות בכל רחבי הארץ, נרתם הבנק מיידית למאמץ הלאומי בתרומות, הטבות והקלות בנקאיות, בהיקף רחב משמעותית מהבסיס שנקבע על ידי בנק ישראל, וזאת על מנת לסייע לכל מי שנפגעו מהמצב, באופן ישיר או עקיף. הטבות אלו נגעו למגוון תחומי הפעילות הבנקאית ובכלל זה ללקוחות המשכנתה, לבעלי חשבונות העו"ש וללקוחות העסקיים.

בד בבד, השתתפו עשרות רבות מעובדי הבנק בשורה ארוכה של פעילויות התנדבות, תמיכה וחיזוק של תושבים שפונו מבתיהם, משפחות של חיילי מילואים, ופצועי צה"ל הנמצאים בתהליך שיקום בבתי החולים.

המהלך הרצוף של העלאות הריבית על ידי בנק ישראל, החל ברבעון השני של 2022 ועד לחודש מאי 2023 - מועד שבו טיפסה הריבית במשק לשיא של 4.75%, לאחר שנים ארוכות של ריבית ריאלית אפסית, העלה משמעותית את עלויות המימון ויצר אתגר לא פשוט למשקי הבית ולסקטור העסקי. אחד התחומים שהושפעו מכך באופן בולט הוא ענף הדיור למגורים, שחוזה מזה חודשים ארוכים ירידה דרמטית במספר העסקאות. בשנה היוצאת נמכרו בסך הכול כ-28 אלף דירות חדשות - ירידה של למעלה מ-30.0% לעומת 2022. הבשורה הטובה היא, שלאחר שנים של עליות רצופות במחירי הדיור המגמה נבלמה, ואף נרשמה ירידה קלה של 1.4% במחירי הדירות בבעלות, בשנת 2023.

כפועל יוצא, גם שוק המשכנתאות התאפיין ב-2023 בירידה חדה של כ-39% בהיקפי הביצוע: בשנה זו ביצעה המערכת הבנקאית בישראל הלוואות לדיור בסכום מצטבר של כ-72 מיליארד שקלים חדשים בהשוואה לכ-118 מיליארד שקלים חדשים ב-2022.

כמי שמוביל את הענף מזה שנים ארוכות ללא עוררין, ומחזיק - נכון לסוף 2023 בנתח שוק של כ-36% מתיק המשכנתאות בישראל, ביצע הבנק לאורך השנה באופן יזום, פעילות צרכנית פרו-אקטיבית מול לקוחות המשכנתה הקיימים, על מנת לוודא שהם מצליחים להתמודד עם ההתייקרות החדה בהחזרי ההלוואה, כתוצאה מעליית הריבית במשק. לטובת מי שנזקקו לסיוע, העמיד הבנק סל של פתרונות

מותאמים אישית, שבאמצעותם יצליחו לעמוד לאורך זמן בתשלומי המשכנתה שנטלו.

לצד השמירה על המובילות בתחום המשכנתאות, המשיך מזרחי-טפחות לצמוח ולהרחיב את פעילותו, באשראי ובפיקדונות, גם אל מול משקי הבית והסקטור העסקי. בה בעת, העמיק הבנק את מעורבותו במימון עסקאות תשתית לאומיות וזאת, תוך מינוף הניסיון והמומחיות שצברנו בשנים האחרונות בתחום.

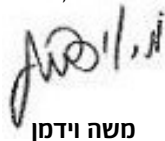
אתגרי התקופה ומאפייני אי-הוודאות הרבים ששוררים גם בימים אלה במשק, מחייבים תשומת לב מיוחדת למצבם של כלל הלקוחות - משקי הבית והעסקים. כבנק שאימץ לעצמו תפיסת שירות אנושית ואישית, נמצאים בנקאי מזרחי-טפחות בקשר הדוק עם לקוחות הבנק ומעמידים לרשותם ארגז כלים מגוון, על מנת לסייע להם להתמודד עם המציאות המאתגרת הזו באופן מיטבי. הבנק ימשיך לקיים פעילות אינטנסיבית לניטור וזיהוי מוקדם של קשיים וכשלים, מתוך מטרה להפחית את הסיכון לבנק וללקוחותיו, ולהגיב בזמן אמת על כל התפתחות.

על רקע הסיבה הכלכלית המורכבת שבה פעלו הבנקים לאורך שנת 2023, ובמיוחד ברבעון הרביעי של השנה מאז פרצה מלחמת "הרבות ברזל", הצלחנו של מזרחי-טפחות להמשיך ולצמוח בסעיפי המאזן המרכזיים, ובהם תיק האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, ולהציג נתוני שיא בהיקף ההכנסות וברווח הנקי, מהווה הישג מרשים וראוי לציון.

בשמי ובשם כל חברי הדירקטוריון אני מבקש להודות לאלפי העובדות והעובדים המסורים שלנו, ולהביע הערכה רבה על תרומתם הגדולה להצלחת הבנק. מזרחי-טפחות התברך בהון אנושי מקצועי ונחוש, המחויב להשגת יעדי הבנק ומטרותיו, ואין ספק כי הוא הגורם המרכזי להצלחתו המתמשכת של הבנק מזה שנים ארוכות.

תודה גם לציבור לקוחותינו הנאמן ולכלל מחזיקי העניין שלנו, על האמון הרב שהם נותנים בנו. אנו נמשיך להקפיד על התנהלות שקופה והוגנת כלפיהם, על בסיס סולם הערכים והקוד האתי שהבנק חרט על דגלו, כחלק מהותי מהתרבות הארגונית שלנו.

בברכה,

משה יודמן

יושב ראש הדירקטוריון

מזרחי-טפחות

בנק מזרחי טפחות
דוח הדירקטוריון וההנהלה

2023

תוכן העניינים

12	פתח דבר
13	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
13	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
18	קבוצת הבנק ותחומי פעילותה
19	סיכונים עיקריים
20	יעדים ואסטרטגיה עסקית
21	התפתחויות במבנה ההון
22	התפתחויות במקורות המימון
23	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
26	התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל
27	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
27	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
28	נושאים נוספים
29	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
29	מגמות, תופעות התפתחויות ושינויים מהותיים
29	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
33	אירועי סיכון
35	דוחות רואי החשבון המבקרים
35	אירועים לאחר תאריך המאזן
35	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
36	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
36	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
43	ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
43	נכסים והתחייבויות
50	הון, הלימות הון ומינוף
53	דיבידנד
54	פעילות חוץ מאזנית אחרת
55	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
55	מגזרי פעילות פיקוחיים
66	חברות מוחזקות עיקריות
67	סקירת הסיכונים
67	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
70	חומרת גורמי הסיכון
72	סיכון אשראי
76	התפתחות בסיכון אשראי בעייתי
92	סיכון שוק וריבית
96	סיכון נדילות ומימון
98	סיכון תפעולי
101	סיכונים אחרים
101	סיכון ציות ורגולציה
101	סיכון חוצה גבולות
102	סיכון הלבנת הון
102	סיכון מימון טרור
102	סיכון מוניטין
103	סיכון עסקי אסטרטגי
103	סיכון עסקי רגולטורי
103	סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים
105	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
107	בקורות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה

13	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
16	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
17	תמצית מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים
18	חלקה היחסי של קבוצת הבנק מתוך חמש הקבוצות הגדולות
24	העלות הכלכלית של ההטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם מלחמת חרבות ברזל
31	פרטים על שערי החליפין היציגים ושעור השינוי בהם
32	שינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
32	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל
33	שינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
36	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
37	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
37	היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
37	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים)
38	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
39	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
40	פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים
41	נתוני Cost Income Ratio (באחוזים)
42	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון (באחוזים)
42	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
43	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
43	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
43	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות
44	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי
45	מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי
45	התפתחות התפלגות סיכון האשראי בקבוצה לפי גודל לווה (באחוזים)
45	סיכון האשראי בענפי משק עיקריים בגין פעילות לווים בארץ
46	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
46	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
47	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
47	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
48	הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע, כפי שנכללו בדוח רווח והפסד
48	תוספות לנכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע, שלא נזקפו כהוצאה
48	יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע
49	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
49	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
49	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
50	הרכב ההון העצמי
51	חישוב יחס הלימות הון
52	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
52	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
52	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
53	יחס המינוף של הבנק
54	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2021

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

54	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
55	תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
57	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
58	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
59	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
60	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
61	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים
62	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
64	ניתוח תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
65	ניתוח תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
66	השקעות קבוצת הבנק במניות
70	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי סיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם
75	החלוקה הענפית של 6 הליוויים הגדולים בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023
76	אשראי למסרת עסקאות הוניות
76	אשראי לחברות ממונפות
76	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים)
77	ריכוז חובות לא צוברים בארגון מחדש שבוצעו או כשלו
77	תנועה ביתרת חובות פגומים וחובות פגומים בארגון מחדש
78	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה בהפסדי אשראי
78	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים)
79	פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
80	פילוח לפי גודל חבות הלווה
80	התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה בחשבון
80	התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון
81	סיכון אשראי בעייתי לפני הפרשה להפסדי אשראי
81	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים)
82	פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
83	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
84	סיכון אשראי לפי ענפי משק
86	חשיפות עיקריות למדינות זרות
87	נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
89	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
89	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור ליום 31 בדצמבר 2023
93	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
94	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
94	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
94	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
95	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
96	גידול (שחיקה) בהון
106	ניתוח רגישות סך ההפרשה לזכויות עובדים לשינויים בהנחות העיקריות אשר שימשו בסיס לאומדן האקטוארי, במועד המעבר

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

פתח דבר

מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה לאחר מתקפת הפתע של ה-7 באוקטובר, נמשכת כבר למעלה מ-5 חודשים וגם בשלב זה לא ניתן להעריך את אופן התפתחותה, מועד סיומה ואת השלכותיה על מגוון תחומי החיים במדינה בכלל ועל הפעילות הכלכלית במשק בפרט.

קבוצת מזרחי טפחות מרכינה ראש בפני משפחות הנרצחים וחיילי צה"ל שנפלו במערכה; מייחלת לחזרתם הביתה בריאים ושלמים של כל החטופים ושולחת איחולי החלמה מהירה לכל הפצועים - אזרחים וחיילים כאחד. מאז פרוץ המלחמה נרתם הבנק למאמץ הלאומי: הן בתמיכה ישירה באוכלוסיות שנפגעו, בעיקר באזור העוטף ובקרבת גבול הצפון - ובכלל זה באימוצם של העיר שדרות וקיבוץ כפר עזה, והן בנקיטת יוזמות והקלות בנקאיות, שנועדו לסייע ולתמוך בלקוחות הבנק שנפגעו במישרין או בעקיפין מהאירועים, על מנת שיוכלו לצלוח את אתגרי התקופה.

לפרטים נוספים בדבר הצעדים בהם נקט הבנק, השלכות האירועים על הדוחות הכספיים ועל ניהול הסיכונים, ראה להלן בפרקים "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית", "הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק", "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר" ו-"סקירת הסיכונים".

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 11 במרץ 2024 (א' באדר ב' התשפ"ד), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2023. דוח זה מוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק, ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות כספיים אלה).

דוח הדירקטוריון וההנהלה והדוחות הכספיים לשנת 2023 ערוכים בהתאם למבנה שקבע הפיקוח על הבנקים. בתום חלק הביאורים לדוחות הכספיים נכלל פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו ונספחים לדוחות השנתיים.

מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים נכלל באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).
- ביאורים לדוחות הכספיים הכוללים את נתוני הבנק בלבד ("סולו"), לכל דורש.

אתר האינטרנט של הבנק כולל גם מידע פיקוחי נוסף ובו פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק, וכן קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL. בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מוגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, שינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים בגיאוגרפיה פוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות של רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי הון אנושי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר את הבנק, תחומי הפעילות שלו, הביצועים, הסיכונים אליהם הוא חשוף וכן את היעדים והאסטרטגיה שלו.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2019	2020	2021	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים				
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים				
5,340	5,820	7,685	10,240	11,975
357	221	401	754	511
1,609	1,892	2,234	2,674	2,294
7,306	7,933	10,320	13,668	14,780
סך ההכנסות				
364	1,050	(278)	532	1,463
3,988	4,279	5,568	6,173	5,569
2,562	2,644	3,536	4,029	3,544
2,954	2,604	5,030	6,963	7,748
1,029	903	1,730	2,356	2,669
1,842	1,610	3,188	4,472	4,910
רווח נקי⁽⁴⁾				

2022				2023			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
במיליוני שקלים חדשים							
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים							
2,144	2,453	2,691	2,952	3,146	3,181	2,959	2,689
117	176	263	198	87	250	341	(167)
952	574	579	569	593	564	568	569
3,213	3,203	3,533	3,719	3,826	3,995	3,868	3,091
סך ההכנסות							
79	107	155	191	227	247	694	295
1,388	1,442	1,529	1,814	1,437	1,521	1,415	1,196
909	924	1,002	1,194	931	1,009	902	702
1,746	1,654	1,849	1,714	2,162	2,227	1,759	1,600
569	572	635	580	747	779	624	519
1,154	1,053	1,178	1,087	1,367	1,398	1,098	1,047
רווח נקי⁽⁴⁾							

(4) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בשנת 2023 ב-4,910 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי של 4,472 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, גידול בשיעור של 9.8%. הרווח הנקי בשנת 2023 מבטא תשואה על ההון בשיעור של 19.1%, לעומת 20.1% בשנת 2022. הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-1,047 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,087 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 3.7%. הרווח הנקי ברבעון הרביעי של שנת 2023 מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 15.5%, לעומת 18.5% ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה בשנת 2023 בהשוואה לשנת 2022:

- הכנסות המימון בשנת 2023 גדלו בשיעור של 13.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול של 5.8% ביתרת האשראי לציבור לעומת 31 בדצמבר 2022, ומעליית ריבית בנק ישראל (החל מחודש אפריל 2022) וריבית הבנק המרכזי בארצות הברית (החל מחודש מרץ 2022). מנגד, הושפעו הכנסות המימון מהתמתנות שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, שעלה בשיעור של 3.3% בשנת 2023, לעומת עלייה של 5.3% אשתקד. לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.
- ההכנסות האחרות בשנת 2022 כוללות רווחי הון ממימוש נכסים (אשר נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2022) בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2023 הסתכמו ב-1,463 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-532 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהפרשות בשנת 2023, ובייחוד ברבעון השלישי של השנה, נובעת רובה ככולה מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו בבנק אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. הגידול בהפרשה על פני השנה הושפע גם מצמיחת תיק האשראי של הבנק ומעליית רמת הסיכון במשק, בעיקר בשל עליית הריבית. לפרטים נוספים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.
- סך ההוצאות התפעוליות והאחרות קטנו בשיעור של 9.8%, והושפעו בעיקר מהשלמת מיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות, וכתוצאה מכך סיום העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר, סגירת מרבית סניפי בנק אגוד וחיסכון בהוצאות מחשוב, ומהסכם השכר שנחתם עם ארגון העובדים. ראה השפעות נוספות בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות להלן.

נתוני הרווח לשנים 2019-2023 מצביעים על:

- קצב גידול שנתי ממוצע בסך ההכנסות בשיעור של 19.3%. הגידול בהכנסות הושפע מהצמיחה הגבוהה לאורך השנים ומעסקת אגוד.
- קצב הגידול בהוצאות היה נמוך מקצב הגידול בהכנסות והסתכם בשיעור של 8.7%, אשר הושפע בין היתר ממיזוג בנק אגוד לתוך הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה
 ליום 31 בדצמבר 2023

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק - המשך

ליום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
273,244	360,140	392,271	428,292	448,204	מאזן - סעיפים עיקריים
204,708	245,525	271,428	307,472	325,346	סך כל המאזן
51,672	86,570	95,267	93,673	86,550	אשראי לציבור, נטו
10,113	17,290	15,033	15,144	23,071	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,457	1,743	1,734	1,503	1,531	ניירות ערך
210,984	284,224	307,924	344,514	358,553	בניינים וציוד
33,460	33,446	38,046	33,287	37,070	פיקדונות הציבור
714	3,779	6,992	6,994	4,571	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,033	18,804	20,770	23,780	27,461	פיקדונות מבנקים
					הון עצמי ⁽¹⁾

נתוני המאזן הרב-תקופתי מצביעים על צמיחה מתמשכת בפעילות הבנק.

הגידול השנתי הממוצע בשנים 2019-2023⁽²⁾ הסתכם ב:

11.7%	סך כל המאזן -
10.9%	אשראי לציבור, נטו -
12.4%	פיקדונות הציבור -
13.3%	הון עצמי -

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 (2) אומדן שיעור הגידול הממוצע בשנים 2019-2023 ללא עסקת בנק אגוד: סך כל המאזן 9.2%, אשראי לציבור נטו 9.1%, פיקדונות הציבור 10.0%, הון עצמי 11.8%.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
11.9	9.5	15.8	⁽⁹⁾ 20.1	19.1	מדדי ביצוע עיקריים
1.17	0.89	1.53	1.91	1.86	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾
0.70	0.53	0.85	1.08	1.13	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽²⁾
103.1	115.8	113.4	112.0	110.2	תשואה לנכסים ממוצעים
10.14	10.04	10.04	9.94	10.32	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
5.55	5.19	5.18	5.42	5.83	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון
121	133	125	118	131	יחס המינוף ⁽³⁾
		119	115	114	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁴⁾
2.76	2.63	2.75	3.32	3.39	יחס מימון יציב נטו ⁽⁵⁾
					יחס הכנסות ⁽⁶⁾ לנכסים ממוצעים
54.6	53.9	54.0	⁽⁹⁾ 45.2	37.7	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽⁷⁾
7.86	6.70	12.47	17.47	19.07	(Cost Income Ratio)
					רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
0.82	0.98	0.77	0.93	1.24	מדדי איכות אשראי עיקריים
1.36	1.18	0.95	0.87	1.16	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.18	0.43	(0.10)	0.17	0.45	שיעור חובות לא צוברים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.11	0.12	0.05	0.09	0.09	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו
					שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור
92.00	74.25	120.00	113.90	142.60	נתונים נוספים
239	75	482	366	540	מחיר מניה (בשקלים חדשים) ליום 31 בדצמבר
6,373	6,684	7,420	⁽¹⁰⁾ 7,636	7,148	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁸⁾
2.02	1.93	2.05	2.48	2.74	מספר עובדים ממוצע בקבוצה
0.58	0.55	0.52	0.50	0.46	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
					יחס עמלות לנכסים ממוצעים

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי הגיעה השנה ל-19.1%, זאת כתוצאה מגידול בנפח הפעילות, מעליית מדד המחירים לצרכן, ומעלייה בריבית בנק ישראל.
 - יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 10.32%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 9.60%.
 - יחס היעילות בשנת 2023 הגיע ל-37.7%.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 (2) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.
 (3) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רוברד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא, נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון בתקופה המדווחת.
 (5) יחס מימון יציב נטו - יחס נזילות שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להמלצות ועדת באזל, ונועד לשמירה על מבנה מימון בר-קיימא לאורך זמן, בנוסף על יחס כיסוי הנזילות. הדרישה לחישוב ושמירה על יחס מימון יציב נטו מינימלי, וכן הדרישה לדיווח לציבור, היא החל מיום 31 בדצמבר 2021.
 (6) הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.
 (7) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (8) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בשנה המדווחת.
 (9) בנטרול השפעת רווחי הון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על הון בשנת 2022 ל-19.0%, ויחס היעילות (Cost Income Ratio) מגיע ל-46.4%.
 (10) הנתונים עד ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים 373 מעובדי בנק אגוד לשעבר, שסיימו את עבודתם בתחילת שנת 2023.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סביבה, חברה וממשל

היבטים מהותיים של סביבה, חברה וממשל (ESG) של הבנק המשתלבים ביעדים העסקיים ובפעילות השוטפת שלו

הקבוצה משלבת היבטי ESG באסטרטגיה העסקית שלה תוך תקשורת שוטפת עם כלל מחזיקי העניין ומנהלת את הסיכונים השונים הנובעים מפעילותה בהיבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי. במהלך שנת 2022 גובשה מדיניות קבוצתית לזיהוי, ניהול ובקרת סיכוני ESG בבנק.

הדירקטוריון מפקח על נושאי ESG באמצעות וועדותיו או במליאת הדירקטוריון, לרבות: שינוי אקלים, סיכונים סביבתיים וחברתיים במתן אשראי והשקעות, טיפול בתלונות של לקוחות, הכלה פיננסית ועוד. הדירקטוריון והוועדה לניהול סיכונים דנים בסיכוני ה-ESG של הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני. כמו כן, אחת לחצי שנה עולה לדין בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון מסמך דיווח סיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים ומתקיים דין בסיכוני ESG.

בבנק פועלת ועדת היגוי בראשות מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים המורכבת ממנהלי החטיבות השונות, ותפקידה להוביל מדיניות, פעילות, בקרה ודיווח במסגרת קידום ESG בכל פעילות הבנק, לצורך ניהול מיטבי של סיכוני ה-ESG שזוהו.

בשנים האחרונות, גוברת המודעות הגלובאלית להשפעות אפשריות של שינוי האקלים על המערכות האקולוגיות, החברה והמערכת הפיננסית העולמית. השפעות אלו, בשנים הבאות, צפויות להימשך, להתעצם ולהוות אתגר מרכזי למדינות העולם. בנק מזרח-טפחות, בהיותו שחקן מוביל במערכת הבנקאית בישראל, נערך לשינוי האקלים והמשמעותיות הנובעות מהם. הבנק פועל בהתאם לדרישות בנק ישראל ומתבסס על הפרקטיקות המקובלות בעולם על מנת לבצע את ההתאמות הנדרשות באופן פעילות במקצועיות ובאחריות, בין היתר לטובת מחזיקי העניין ולטובת יציבות הבנק והמשק הישראלי. הבנק פועל להרחיב את היערכותו לסיכונים העולמיים לנבוע משינוי האקלים בהתאם לדרישות המתעדכנות ולרמת הבשלות המתפתחת של הפרקטיקות הגלובליות ושל המשק הישראלי. זאת, תוך מימוש אחריותו למתן שירות מיטבי ללקוחות הבנק.

הבנק פרסם בשנה החולפת דוח TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) המציג את הערכות הבנק לניהול אפקטיבי של סיכוני האקלים. הדוח נכתב בהלימה לתקן הגלובלי המקובל לדיווח בתחום זה. הדוח סוקר בהרחבה את כלל התהליכים שהתקיימו בבנק בשנתיים האחרונות לצורך היערכות להיבטי אקלים בהתאם לדרישות הרגולציה בישראל. עם תהליכים אלה נמנים, בין השאר, הקמה של פורומים ייעודיים לניהול התחום, פיתוח מנגנונים לסיווג ולהערכת סיכוני אקלים, פיתוח מנגנונים לזיהוי, ניהול, מדידה ואפחות הסיכון (מיטיגציה), וכן פיתוח מוצרים מותאמים לצורך רתימת הזדמנויות עסקיות הנובעות משינוי האקלים וההיערכות אליהם.

כמו כן, הבנק מחזיק בתפיסת שירות ייחודית המעמידה במרכז מערכת היחסים עם הלקוח את הבנקאי האישי בסניף, ומסביבו מעטפת טכנולוגית של ערוצים דיגיטליים מתקדמים, המשלימה את השירות האנושי. תפיסת שירות זו משרתת באופן המיטבי את צורכי הלקוחות, כך גם עולה מסקרי שביעות רצון שהבנק מקיים באופן שוטף, זאת תוך התחשבות במאפייני הייחודיים של לקוחות ממגזרים ומרקע שונה בחברה הישראלית. בדרך זו יכול הבנק לנתב את הצעות הערך ללקוחות ספציפיים. הבנק מייחס חשיבות רבה לפנייה למגוון רחב של לקוחות ומגזרים בחברה הישראלית ופועל ליצירת מוצרים ושירותים אשר עונים על הצרכים השונים של לקוחותיו.

לפרטים נוספים בדבר פעילות הבנק ראה דוח על היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG) שיפרסם ההבנק.

להלן מדדי ESG עיקריים (ליום 31 בדצמבר):

2021	2022	2023	
			חברתי
225	204	206	מספר סניפים בקבוצה
7,420	⁽³⁾ 7,636	7,148	מספר העובדים בקבוצה (ממוצע שנתי)
1,087	4,111	9,093	אשראי למוצרים חברתיים (מיליוני שקלים חדשים)
17.2	20.4	40.8	היקף השקעה בקהילה (מיליוני שקלים חדשים)
20.0	28.2	43.6	היקף שעות התנדבות עובדים (אלפים)
68%	68%	69%	אחוז ספקים קטנים וזעירים מתוך כלל הספקים בקבוצה
64%	65%	65%	שיעור נשים מכלל העובדים
42%	42%	46%	שיעור הנשים בהנהלה (סמנכ"ל ומעלה)
15%	15%	19%	שיעור העובדים המועסקים בבנק מאוכלוסיות בתת-תעסוקה ⁽¹⁾
13.0%	17.6%	25.0%	אומדן שיעור העובדים שנקלטו מאוכלוסיות בתת-תעסוקה ⁽¹⁾
41	43	43	ממוצע שעות הדרכה לעובד (שעות)
57.4	72.6	77.5	היקף ההשקעה בהדרכה לעובדים (מיליוני שקלים חדשים)
			סביבתי
(8.9%)	1.8%	(1.8%)	שיעור השינוי בטביעת הרגל הפחמנית (טון Location Based CO2e), ביחס לשנה קודמת
(8.9%)	(7.2%)	(8.9%)	שיעור השינוי בטביעת הרגל הפחמנית ביחס לשנת הבסיס 2020 (טון CO2e)
614	501	450	היקף הפליטות שנחסכו כתוצאה מיוזמות סביבתיות של הבנק (טון ש"ע פד"ח)
2,025	4,360	6,718	אשראי למוצרים סביבתיים (מיליוני שקלים חדשים) ⁽²⁾

(1) אוכלוסיות בתת-תעסוקה - אומדן שנערך בהתאם להגדרת נציבות שיוון הזדמנויות בעבודה, משרד הכלכלה והתעשייה, לגיוס של עובדים ממגזרים דמוגרפיים המתאפיינים בשיעור תעסוקה נמוך, כגון עובדים עם מוגבלויות, עובדים ממוצא אתיופי, חברה חרדית וערבית, ועובדים מבוגרים.
 (2) בהתאם לפרקטיקות הגלובליות המקובלות, הבנק מודד את המיזון הירוק שהעמיד לפי סכומי האשראי ששימשו בפועל על ידי הלקוחות לקידום מטרות סביבתיות (אשראי מאזני).
 (3) הנתונים עד ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים 373 מעובדי בנק אגוד לשעבר, שסיימו את עבודתם בתחילת שנת 2023.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

קבוצת הבנק ותחומי פעילותה

בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק"), הינו חברה ציבורית, ונמנה עם הבנקים הראשונים שנוסדו בארץ ישראל. הבנק התאגד כחברה ביום 6 ביוני 1923, בשם בנק המזרחי בע"מ, ומחזיק ברישיון בנק. הבנק הוקם ביוזמת המרכז העולמי של הסתדרות הפועל המזרחי, במטרה לסייע במימון פעולות התיישבות, בנייה, חרושת, מלאכה ומסחר של המתיישבים החדשים בארץ ישראל. בשנת 1969, עם מיזוג עסקי הבנק עם עסקי בנק הפועל המזרחי בע"מ, שונה שמו של הבנק ל"בנק המזרחי המאוחד בע"מ". בשנת 1983, במסגרת הסדר שגובש בין ממשלת ישראל לבין הבנקים, הועברו מניות הבנק לשליטת המדינה באמצעות חברת בטוחות שהוקמה לשם כך. בשנת 1995 החל תהליך הפרטתו של הבנק והעברת השליטה בו, לידי קבוצת ורטהיים ועופר - תהליך שהושלם בשנת 1997. בעקבות המיזוג בין בנק המזרחי המאוחד בע"מ לבין טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ (להלן: "טפחות"), שונה ביום 7 בנובמבר 2005 שמו של הבנק הממוזג לשמו הנוכחי, בנק מזרחי טפחות בע"מ. בהמשך, מיזג הבנק לתוכו גם את בנק אדנים למשכנתאות בע"מ (בשנת 2009) ואת בנק אגוד לישראל בע"מ (בשנת 2022).

לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (בעלי השליטה) בדוחות שנתיים אלה.

קבוצת מזרחי-טפחות (בפסקה זו: "הקבוצה") כוללת מאז 2008 גם את בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ (אשר הבנק מחזיק ב-50% מכלל הזכויות ואמצעי השליטה בבנק יהב). הקבוצה פועלת בארץ ובחוץ לארץ ועוסקת בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונית), בפעילות משכנתאות בישראל ולקחת חלק בעסקאות סינדיקציה, באמצעות רשת של כ-206 סניפים, מרכזי עסקים ושלוחות בפריסה כלל ארצית. בנוסף, פעילות הלקוחות העסקיים נתמכת על ידי מוקדים עסקיים ועל ידי יחידות מטה מקצועיות בעלות התמחות ענפית. פעילות הבנק בחוץ לארץ מתבצעת באמצעות שתי שלוחות בנקאיות (בריטניה וארצות הברית).

בנוסף לפעילות הבנקאית, עוסקת קבוצת הבנק בפעילויות שונות הקשורות בשוק ההון, לרבות: ניהול השקעות נוסטרו והשקעות ריאליז, ייעוץ לפעילות בשוק ההון, הפצה של קרנות נאמנות, ניהול תיקי ניירות ערך עבור לקוחות, ייעוץ פנסיוני, שירותי נאמנות, מתן שירותי רישום ניירות ערך לניירות הרשומים בבורסה בישראל, תפעול קופות גמל, תפעול קרנות נאמנות וביטוח אגב משכנתא. כמו כן, עוסקת קבוצת הבנק בתפעול אשראי.

הבנק נמנה על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. להלן חלקה היחסי של קבוצת הבנק מתוך חמש הקבוצות הגדולות (על פי נתוני דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2023):

21.3%	אשראי לציבור
18.4%	פיקדונות הציבור
18.1%	סך המאזן
15.7%	הון עצמי

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סיכונים עיקריים

מידע על התפתחויות בסיכונים, לרבות השפעות המלחמה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

להלן הגדרות לסיכונים העיקריים להם נחשף הבנק בפעילותו:

סיכון אשראי - הסיכון שלוהו, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכוני ריכוזיות אשראי נובעים מחשיפת יתר ללווה או לקבוצת לווים, ולענפי משק.

סיכון שוק - הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית - הסיכון לרווחי הבנק ולהון הכלכלי שלו, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הון).

סיכון נזילות - הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו, קרי סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון תפעולי - הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות. מסגרת הטיפול בסיכון התפעולי כוללת גם את סיכון אבטחת מידע והגנת הסייבר, סיכון טכנולוגיית המידע והסיכון המשפטי כמפורט להלן:

סיכון אבטחת מידע והגנת הסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הסייבר מתממש בקרות אירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

סיכון טכנולוגיית המידע - הסיכון לכשל במידע ו/או במערכות המידע והתפעול של הבנק, וכן תמיכה שאינה הולמת ומספקת את השירותים ותהליכים העסקיים הנדרשים על ידי הבנק למימוש יעדיו העסקיים.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין כתוצאה מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

סיכון ציות ורגולציה - סיכון להטלת סנקציות, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות השונות. סיכון הציות כולל גם את עמידת הבנק בהיבטי ההוגנות ובדיני הגנת הפרטיות.

סיכון חוצה גבולות (Cross-Border) - סיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון הלבנת הון ומימון טרור - הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל תהליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות אור גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם לבנק בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון ומימון טרור.

סיכון מוניטין - הסיכון לתפיסה שלילית של לקוחות קיימים, לקוחות פוטנציאלים, ספקים, בעלי מניות, משקיעים או רגולטורים, היכולה להשפיע לרעה על יכולת הבנק לשמור או ליצור קשרים עסקיים, ולפגוע בגישה למקורות מימון. כלומר, הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מפרקטיקות התאגיד, ממצבו הפיננסי או מפרסום שלילי (אמיתי או כוזב).

סיכון עסקי אסטרטגי - הינו סיכון בזמן אמת או סיכון עתידי לרווחים, להון או למוניטין או למעמד הבנק, שעלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או התאמה לא נאותה של הבנק לשינויים בסביבה העסקית בה הוא פועל.

סיכון עסקי רגולטורי - סיכון זה מתייחס להשפעת מהלכי חקיקה ורגולציה חדשים בנושאי ליבה של המערכת הפיננסית. אי הוודאות בנוגע להתפתחויות וחשיפת פעילות הבנק לשינויים רגולטוריים פוטנציאלים, העלולים להשפיע על פעילות הליבה של הבנק.

לפרטים בדבר סיכונים מובילים ומתפתחים ראה פרק אירועי סיכון להלן.

לפרטים נוספים ראה פרק סקירת הסיכונים, וכן דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית

- ביום 26 באפריל 2021, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת על:
- מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, בהתבסס על מהלכים תומכים, הכוללים הקמת פעילות של השקעות ריאליות, הובלת עסקות גדולות ומורכבות, והרחבת הפעילות הבינלאומית של הבנק בסניפים בלונדון ובארצות הברית בתחומי פעילות ממוקדים בבנקאות העסקית;
 - ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית: שמירה על המובילות בשוק המשכנתאות תוך קיום חדשנות ביחס למוצרים ותהליכים, והגברת הסינרגיה עם הפעילות המסחרית, הרחבת הפעילות בקרב אוכלוסיות ייעודיות, והקמת דסק מוצרי אשראי צרכניים ייחודיים;
 - מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המתאמות לצרכי הלקוח.
 - התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית, בין היתר באמצעות ריכוז מטה הבנק בקמפוס מרכזי בלוד, התאמת מבנה הסניף לאתגרי העתיד ואופטימיזציה של שטחי הנדל"ן, אוטומציה של התפעול הבנקאי, וייעול סביבת העבודה.
 - מינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל.

התוכנית האסטרטגית החדשה מכוונת להשגת היעדים שלהלן:

- להציג בשנת 2025 תשואה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות על ההון העצמי הממוצע, בשיעור של כ-14%, וכן תשואה דו ספרתית עולה ויציבה לאורך כל שנות התוכנית, בהתבסס על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של הבנק, בשיעור המזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, בתוספת שולי בטחון נאותים;
- צמיחה בפעילות הבנקאית במטרה להוביל להגדלת נתחי השוק של הבנק במערכת הבנקאית בישראל;
- צמיחת ההכנסות בשיעור שנתי ממוצע של כ-8% (אם כי לא ליניארי), מול שליטה ברמת ההוצאה השנתית הממוצעת בשיעור גידול של כ-5% (שגם הוא אינו ליניארי) לאורך שנות התוכנית האסטרטגית החדשה;
- שמירה על יעילות תפעולית גבוהה ומינוף יתרונות לגודל בעקבות המיזוג עם בנק אגוד, עד כדי יחס יעילות תפעולית בשיעור הנמוך מ-50% בשנת 2025.

במסגרת התוכנית האסטרטגית, יעקוב הדירקטוריון אחר ביצוע התוכנית, במטרה לבחון את האפשרות להעלאה של שיעור הדיבידנד מ-40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עד לשיעור של 50% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עם סיום הליך המיזוג עם בנק אגוד; זאת, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים, וכן בכפוף לקבלת אישורו של המפקח על הבנקים.

לפרטים נוספים בדבר התוכנית האסטרטגית, ראה דיווח מידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-071448).

התפתחויות משמעותיות בפעילות העסקית

ב-7 באוקטובר 2023, הוכרזה בישראל מלחמת "חרבות ברזל" בעקבות מתקפת פתע רצחנית מרוצעת עזה, על ישובים ובסיסים הסמוכים לקו הגבול. בנק מזרחי-טפחות נרתם באופן מידי למאמץ הלאומי בתרומות, הטבות והקלות בנקאיות במקביל לנקיטת פעולות שנועדו להבטיח רציפות בשירות ללקוחות. לצד התרומות שהעביר הבנק, כבר בימים הראשונים של המלחמה, למימון צרכים דחופים עבור תושבי העוטף, חיילים ומתנדבים, קיבל מזרחי-טפחות החלטה לאמץ את העיר שדרות ואת קיבוץ כפר עזה, ולהשתתף במימון צרכיהם בטווח המידי, הבינוני והארוך. בנוסף, על מנת לסייע ללקוחות בכלל ולתושבי אזורי העימות בפרט, יצא הבנק במתווה של הקלות והטבות בנקאיות, בהיקף נרחב משמעותית מהבסיס שנקבע על ידי בנק ישראל. לפרטים נוספים בדבר פעולות הבנק לאימוץ העיר שדרות וקיבוץ כפר עזה, וכן הקלות והטבות בנקאיות שניתנו ללקוחות הבנק, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בנייה הפעילות העסקית, להלן.

הפעילות בשוק המשכנתאות התכווצה בשנת 2023, כאשר היקף מתן האשראי לדיור במערכת הבנקאית הסתכם ב-71.6 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 39.4% ו-38.7% ביחס לשנים 2022 ו-2021, בהתאמה. זאת, על רקע העלייה בסביבת הריבית, ירידה בהיקף העסקאות בענף, עלייה באי הוודאות המאקרו כלכלית והשפעות מלחמת חרבות ברזל על המשק. עליית סביבת הריבית בתוך תקופת זמן קצרה יחסית, מהווה אתגר לנוטלי המשכנתאות. כפי שמצופה מבנק המשכנתאות המוביל והגדול בישראל, מזרחי טפחות מחזיק בתפיסת שירות אנושית, יוזמת ואקטיבית המעמידה סל של מוצרים ופתרונות במטרה להקל על לקוחות המשכנתה, הקיימים והחדשים כאחד. במסגרת זו, הבנק השיק את המוצרים הייחודיים "משכנתה בקצב שלך" ו"משכנתה בטוחה" המאפשרים ללקוחות להתאים את גובה החוזר החודשי בהתאם ליכולתם הכלכלית. בנוסף, הבנק השיק לטובת מי שבוחנים רכישת דירה את "קורס הכנה לדירה" ללא עלות. על רקע העלייה ביוקר המחיה, ועל מנת לסייע ללקוחות הבנק באופן מיטבי עם התקופה הכלכלית המורכבת, יצא הבנק בחבילת הטבות ייחודית ומגוונת הנוגעות הן לניהול חשבון העובר ושב והן לתחום המשכנתאות וביניהם: ריבית זכות על העו"ש, הפחתת הריבית על המינוס, קיזוז ריבית חובה, תכנית "המינוס עלינו" לבעלי משכנתה וחשבון עו"ש בבנק וזיכוי שנתי של 1,200 שקלים חדשים ללקוחות משכנתה העונים על תבחינים. בשנה האחרונה המשיך הבנק לשמור על המובילות שלו בתחום המשכנתאות, תוך שהוא ממשיך לשמור על מאפייני סיכון נמוכים בשיעור המימון בהלוואה וביחס בין החוזר להכנסת הלוואה.

מגזר משקי הבית מצוי בתחרות הולכת ומתעצמת, הן מצד המערכת הבנקאית והן מצד חברות הביטוח וחברות כרטיסי האשראי. יעד הבנק הינו להגדיל את נתח השוק שלו במגזר משקי הבית באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות תוך מיקוד בקהלי מטרה ייעודיים. צעדי הרגולציה להגברת התחרות במגזר משקי הבית ולהסרת חסמים בפני נידוד חשבונות בין בנקים, מהווים הזדמנות לגיוס מוגבר של לקוחות, תוך התבססות על ייחודיות השירות האישי והאיכותי של הבנק. במסגרת זו, נעשה שימוש בפלטפורמת "הבנקאות ההיברידי" ובמערכת סניפי ה-"LIVE" לגיוס לקוחות חדשים ולשיפור השירות ללקוחות קיימים, תוך הרחבת הצעת הערך. הבנק ממשיע במערכתיו בימים אלה פלטפורמת CRM חדישה בעלת יכולות מתקדמות, שבאמצעותה יוכלו הבנקאים לבצע התאמות בשירות על-פי צרכי הלקוחות, באופן מדויק ואקטיבי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מאגר הלקוחות נוטלי המשכנתאות בבנק מהווה פוטנציאל להגדלת בסיס הלקוחות בפעילות מסחרית. בנוסף, פועל הבנק להתרחבות במגזרי לקוחות נוספים, ביניהם המגזר הערבי, המגזר החרדי ו"הגיל השלישי". פרויקט הסבת הלקוחות ומיזוג הפעילות הבנקאית של בנק אגוד למזרחי טפחות אשר הושלם בהצלחה בסוף שנת 2022 מהווה פוטנציאל להעמקת פעילות. בנק יחב מהווה חידוק לפעילות המגזר הקמעונאי של הקבוצה, באמצעות הרחבה של הפעילות, לרבות בקרב אוכלוסיית השכירים, זאת תוך מינוף יכולות מערכת הליבה הבנקאית החדשה של בנק יחב.

הבנק ממקד את מאמציו בגיוס מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים, מלקוחות פרטיים ומלקוחות עסקיים, על מנת להמשיך ולשמור על יחסי נזילות נאותים, ועל מנת להודיל את עלות המקורות הנדרשים לפעילות ולהוביל לשיפור רמת הרווחיות. מאמצים אלה הובילו לכך שהבנק המשיך להגדיל בשנת 2023 את היקף הפיקדונות הקמעונאיים, תוך שמירה על יחסי נזילות גבוהים.

האסטרטגיה העסקית של הבנק שמה דגש על הרחבה משמעותית של בסיס הלקוחות ועל הגדלת נתח השוק שלו בקרב הלקוחות העסקיים הקטנים והבינוניים, תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו. הבנק מתמודד עם התגברות התחרות במגזרי פעילות אלה באמצעות הגברת הפעילות הבנקאית מול הלקוחות, תוך פילוח הלקוחות על פי סוג העיסוק וצרכיהם וראיה כוללת של פעילותם, וכן באמצעות הרחבת פעילות הבנק בקרב בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים. לצורך הרחבת פעילותו במגזר הבנקאות המסחרית, הוגדל מספר הסניפים הממוקדים במתן שירותים בנקאיים למגזרים העסקיים והורחב מספר מוקדי העסקים, תוך חיזוק ההכשרה המקצועית של ההון האנושי ושמירה על רמת חיתום נאותה. תשתית זו תתמוך בהמשך הרחבת הפעילות במגזר בשנים הבאות.

התחרות במתן שירותי בנקאות ופיננסים למגזר הבנקאות העסקית הושפעה בשנת 2023 מצמיחת האשראי לעסקים גדולים בקצב גבוה. בנוסף, התחרות במגזר מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של גופים חוץ בנקאיים הממוקדים במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך. הבנק מתמודד עם התחרות במגזר באמצעות התבססות על יתרונות ההון האנושי שלו ועל הניסיון והידע במתן שירות מקצועי ובהתאמת הפתרונות הבנקאיים לצרכי הלקוח. האסטרטגיה העסקית של הבנק במגזר מכוונת למיזוג הפוטנציאל הכלכלי של ההון על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגיון, במקביל, פועל הבנק למינוף יתרונו המקצועי באמצעות הגברת שיתופי הפעולה במסגרת קונסורציומים עם גופים אחרים. מיזוג בנק אגוד תורם לשיפור כושר התחרות של מזרחי טפחות וליכולתו להוביל ולממן את העסקאות הגדולות במשק.

הבנק ממשיך לשמור על יעילות תפעולית גבוהה, בין היתר, באמצעות רה-ארגון בנכסים ובאמצעות אופטימיזציה של מערך הסינוף, הכוללת פתיחה של סניפים במקומות פוטנציאליים לצמיחה עסקית, לצד מהלכים של התייעלות בפריסה הקיימת. במהלך שנת 2022 החלו העבודות לבנייתו של קמפוס מזרחי טפחות חדש בעיר לוד ובו ירוכזו כל יחידות המטה של הבנק. השלמת הפרוייקט והעברת היחידות צפויות להסתיים במהלך שנת 2025.

בחודש פברואר 2023 הודיע הבנק על שינויים במבנה הארגוני שכללו פיצול של חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול, כך שהיחידות בחטיבה אשר מופקדות על ההון האנושי והמשאבים האחרים תהיינה בחטיבת הון אנושי ומשאבים, ואילו היחידות המופקדות על התפעול הבנקאי תאוגדנה למערך התפעול שתחתיו יפעלו, בין השאר, פעילות התפעול העורפי, הנדסה ותהליכים בנקאיים. כמו כן, הוקם בבנק מערך פרויקטים חוצי ארגון אשר יהיה אחראי על פעילות הדיגיטל, על הניהול העסקי והמתכלל של פרויקטים טכנולוגיים בכללם הטמעת מערכת ה-CRM החדשה של הבנק, וכן על יצירת שיתופי פעולה עם תעשיית הפינטק.

במהלך שנת 2023 חתם הבנק על הסכם שכר חדש עם ארגון העובדים שהיה בתוקף עד שנת 2026 ועל הסכמים שהסדירו את קליטתם של העובדים לשעבר מאגוד לתוך הבנק. הסכמים אלו יאפשרו לבנק להתמודד בצורה טובה יעילה עם מגוון המשימות והאתגרים שעומדים על סדר יומו, תוך המשך טיפוח והעצמה של עובדות ועובדי הבנק.

בהמשך לרכישת מניות בנק אגוד בידי הבנק ביום 30 בספטמבר 2020, הושלם בסוף שנת 2022 תהליך המיזוג של בנק אגוד. בהתאם לרציונל שעמד בבסיס עסקת הרכש של הבנק השישי בגודלו בישראל, מיזוגו של בנק אגוד מאפשר לקבוצת מזרחי-טפחות לבצע קפיצת מדרגה בנתחי השוק במגוון תחומי הפעילות, תוך שיפור בתמהיל המקורות והשימושים, והגברת כושר התחרות. פעילות האשראי של בנק אגוד באפיקים השונים מגוונת את תמהיל האשראי של מזרחי-טפחות, בהלימה ליעדים האסטרטגיים של הבנק ובפרט בתחום האשראי לעסקים. השלמת מיזוג בנק אגוד מאפשרת את ניצול היתרונות לגודל ולחיסכון בהוצאות התפעוליות של הבנק הממוזג.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניות

- לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.
- ביום 3 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הצעת כתבי אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התוכנית (הכוללת בין היתר, וככל שיידרש, גיוס כתבי התחייבויות נדחים מותנים - CoCo), צפויה להביא לכך שיחס ההון הכולל לא יפחת מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 12.5%.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים בדבר הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג CoCo בשנת 2023, ראה התפתחויות במקורות המימון, להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת אגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, ובוחנת בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, גיוון מקורות בישראל ובחוץ לארץ ובמטבעות שונים, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון בארץ ובעולם ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו ב-358.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-344.5 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 4.1%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו בשנת 2023 בשיעור של 2.6%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 7.8% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 8.9%. לפרטים נוספים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כסף לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, ובכלל זה עבור הבנק. על רקע מלחמת "חרבות ברזל", יצא בנק ישראל בחודש נובמבר 2023 במהלך, שבו העמיד לבנקים מקורות מימון מוזלים (ריבית בנק ישראל פחות 1.5%) לטווח ארוך, על מנת שהם "גולגלו" כאשראי זמין לסקטור העסקי. תוכנית זו הסתיימה בחודש ינואר 2024.

יצוין, כי בנק, הלווה כסף מבנק ישראל, חייב בבטוחות (פיקדונות בבנק ישראל, ניירות ערך ותיקי משכנתאות כשירים), עובדה המובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות.

בנק ישראל סופג את עודפי הנזילות באמצעות מכרזי מק"מ וכן באמצעות פיקדונות מוניטריים לתקופות של יום, שבוע וכן לתקופות של עד 8 שבועות. במהלך שנת 2023 חלה ירידה בעודפי הנזילות של המערכת הבנקאית המופקדים בבנק ישראל, זאת בעקבות גידול חד ביתרות המק"מ המונפקות על ידי בנק ישראל.

גיוס כתבי התחייבות, איגרות חוב ושטרי הון מורכבים

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

ביום 1 באוגוסט, 2022 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף להנפקת תעודות התחייבות. ביום 4 במאי 2023 פורסם גם תשקיף מדף של הבנק להנפקת תעודות התחייבות. תוקף התשקיפים הינו שנתיים עם אופציה להארכה בשנה נוספת.

סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו ב-37.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 33.3 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022.

מתוכם, כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), שהסתכמו ליום 31 בדצמבר 2023 ב-5.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 6.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022.

לפרטים בדבר דירוג האשראי של הבנק ושל תעודות ההתחייבות שלו ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו.

גיוס מקורות ופדיונות

ביום 20 בפברואר 2023 הנפיקה טפחות הנפקות ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) תמורת כ-1.1 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 12 ביוני 2023 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב צמודות למדד מסדרה חדשה (סדרה 67), בערך נקוב של כ-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת כ-2.0 מיליארדי שקלים חדשים.

בחודש אוגוסט 2023, פדה בנק יהב בפדיון מוקדם מלא, לאחר קבלת אישור מבנק ישראל, כתבי התחייבויות נדחים בסכום כולל של 0.2 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 22 באוקטובר 2023, בהמשך לאישור המפקח על הבנקים, ביצעה טפחות הנפקות פדיון מוקדם של כתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48, שהיו מוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) תמורת כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 26 בדצמבר 2023 הנפיקה טפחות הנפקות סדרה חדשה של ניירות ערך מסחריים (סדרה 2), סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה 68) וסדרה חדשה של כתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 69). התמורה הכוללת שהתקבלה על ידי החברה, הסתכמה בסך של כ-4.6 מיליארדי שקלים חדשים, מהם כ-0.6 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 69).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

סיוע לנפגעי המלחמה

ב-7 באוקטובר 2023 הוכרזה מלחמת 'חרבות ברזל' בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון.

הבנק נערך להמשך פעילות ומתן שירות ללקוחותיו, לרבות באזורי העימות, ככל הניתן. לפרטים, ראה פרק "סיכון תפעולי" להלן. במקביל, נרתם הבנק למאמץ הלאומי והודיע על הקצאת כספים לתרומות ולסיוע לאזרחים שנפגעו מאירועי המלחמה, וכן יצא בתוכניות למתן הקלות ללקוחותיו, בדגש על לקוחות תושבי אזורי העימות, במטרה לסייע להם לצלוח את תקופת המלחמה ואת השלכותיה הכלכליות. פרטים גם פרק "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית".

תרומות ואימוץ שדרות וכפר עזה – מיד עם פרוץ המלחמה החל הבנק בהעברת תרומות כספיות למימון רכישה של ציוד, מזון וצרכים דחופים נוספים עבור תושבים מיישובי העוטף (במרחק של עד 7 ק"מ מהגבול עם עזה), חיילים ומתנדבים. בד בבד, הודיע הבנק כי החליט לאמץ את העיר שדרות ואת קיבוץ כפר עזה, ובמסגרת זו ייתן מענה לצרכיהם של היישובים ותושביהם בטווח המיידי, הבינוני והארוך, בדגש על הנושאים שהמדינה לא מעורבת בהם. כמו כן, מתקיימת פעילות ממוקדת לסיוע לעסקים הקטנים בקיבוץ כפר עזה. צוותי עבודה של הבנק נועדו עם הגורמים הרלוונטיים בשני היישובים, על מנת למפות יחד את הצרכים והפרויקטים, שהבנק יהיה שותף בהוצאתם לפועל, והחלו בהעברת הכספים למימון. במקביל, תיבנה תוכנית שתיתן מענה לנושאים שהטיפול בהם יחל בשלבים מאוחרים יותר, ובכלל זה פעולות לשיקום האזור ולהחזרת החיים למסלולם. אומדן התרומות שהקצה הבנק לאימוץ היישובים ולפעיילויות נוספות לטובת תושבי העוטף וגבול הצפון, מסתכם בכ-70 מיליוני שקלים חדשים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הקלות והטבות בנקאיות ללקוחות הבנק – במטרה לסייע ללקוחות הבנק לצלוח את התקופה המורכבת, החליט הבנק, במהלך חודש אוקטובר 2023, על מגוון פתרונות לסיוע ולהקלה על לקוחותיו, בהיקף רחב משמעותית מהבסיס שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, ובכלל זה:

- פטור אוטומטי מתשלום המשכנתא למספר חודשים לתושבי העוטף, ואפשרות להקפאת תשלומי המשכנתא במספר חודשים נוספים, ללא ריבית והצמדה וללא עלות;
- הקפאת החזרי המשכנתא, ללא ריבית והצמדה וללא עמלות, ל-3 חודשים נוספים מעבר למתווה בנק ישראל (סך הכול 6 חודשים), ללקוחות הבנק תושבי היישובים בצפון הארץ, אשר פונו מבתיהם בהוראת המדינה;
- הקפאת תשלומים עד 12 חודשים במשכנתאות ועד 3 חודשים בהלוואות אחרות, לכלל לקוחות הבנק;
- פטור מריבית על יתרת חובה, עד ליתרת חובה של 10,000 שקלים חדשים ללקוחות פרטיים תושבי עוטף עזה ואזור גבול הצפון, או נפגעי פעולות המלחמה, או קרוביהם;
- פטור מעמלות ל-3 חודשים ללקוחות פרטיים ולעסקים קטנים - תושבי עוטף עזה ואזור גבול הצפון, משרתי מילואים או נפגעי פעולות המלחמה, או קרוביהם;
- הגדלת סכום מסגרות עובר ושב ללקוחות פרטיים בסניפי הבנק בדרום, עד 30 אלפי שקלים חדשים;
- הלוואות לסיוע ללקוחות עם קשיי נזילות בגין מצב הלחימה: ללקוחות פרטיים עד 25 אלפי שקלים חדשים ולבעלי עסקים עד 50 אלפי שקלים חדשים, ללא ריבית וללא הצמדה, לתקופה של עד שנה;
- הלוואות גישור ללקוחות שרכבם נפגע, עד 100% מימון ללא ריבית והצמדה ל-3 חודשים, במטרה לגשר על פרק הזמן עד לקבלת הפיצוי ממס רכוש;
- אפשרות לשחרור פיקדון סגור עד 100 אלפי שקלים חדשים, ללא עלויות, לתושבי אזורי העימות בדרום ובצפון;
- מענק עד 20 אלף שקלים חדשים ללקוחות עסקיים ביישובי עוטף עזה וביישובים הסמוכים לגבול הצפון, והלוואות ללקוחות עסקיים במסגרת קרנות שונות וכן הלוואות בערבות המדינה.

יצוין כי מתווה בנק ישראל, שניתן במקור ל-3 חודשים, הוארך פעמיים, ובמצטבר ב-6 חודשים נוספים עבור לקוחות שהצטרפו למתווה.

בנוסף, על מנת לסייע לעסקים ובעלי מקצוע, בעיקר מאזורי העימות, שפעילותם הכלכלית נפגעה משמעותית, עד כדי השבתה מלאה, הקים הבנק את פלטפורמת 'כתום ישראל' באתר הבנק, המאפשרת להם לפרסם את עצמם, ללא עלות, ובדרך זו לחשוף את פעילותם בפני לקוחות ורוכשים פוטנציאליים, מכל רחבי הארץ.

אומדן שווי ההקלות וההטבות הבנקאיות שניתנו לכלל הלקוחות בקבוצת הבנק, מעבר לסכום התרומות לעיל, מסתכם בכ-531 מיליוני שקלים (כולל הקלות והטבות בנקאיות שניתנו לתושבי שדרות וקיבוץ כפר עזה, כאמור), בהנחה של ניצול מלא של כלל ההטבות המוצעות לאוכלוסייה הרלוונטית. נכון ליום 29 בפברואר 2024, מגיע האומדן לכ-538 מיליוני שקלים חדשים ושיעור הניצול של ההקלות השונות, למעט הקפאות תשלומים, מגיע ל-83%, מהם 100% בדיור, 62% במשקי הבית ו-94% בעסקים הקטנים והזעירים. בשונה מיתר ההטבות הבנקאיות, דחיית תשלומים בהלוואה הוא צעד שלקוח מבצע רק במקרה בו הדחיה נחוצה לו, ועל כן שיעור הניצול צפוי להיות נמוך. בהתאם, עומדת עלות סך ניצול הקלות והטבות על כ-169 מיליוני שקלים חדשים, שיעור ניצול של כ-31%.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן העלות הכלכלית של ההטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם מלחמת חרבות ברזל (במיליוני שקלים חדשים)

דיוור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים זעירים וקטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סה"כ	
ליום 31 בדצמבר 2023						
61	10	13	-	1	85	שינויים בתנאי החובות
35	1	3	-	-	39	מזה: מחילה על תשלומי הלוואה
26	2	8	-	1	37	מזה: דחיית תשלומים בריבית 0%
-	7	2	-	-	9	מזה: פטור מריבית חובה בעו"ש
-	8	1	-	-	9	הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת
1	11	15	-	-	27	ויתור על עמלות
-	-	5	-	-	5	הטבות אחרות
-	-	5	-	-	5	מזה: מענקים כספיים
סך העלות הכלכלית של ההטבות שהבנק העניק:						
62	29	34	-	1	126	ליום 31 בדצמבר 2023
92	32	43	1	1	169	ליום 29 בפברואר 2024
ליום 31 בדצמבר 2023						
295	67	37	1	5	405	סך הכל הטבות שטרם נוצלו
295	49	33	1	5	383	מזה: דחיית תשלומים בריבית 0%
-	10	2	-	-	12	מזה: פטור מריבית חובה בעו"ש
-	7	1	-	-	8	מזה: הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת
-	1	1	-	-	2	מזה: מחילה על תשלומי הלוואה
357	96	71	1	6	531	סך הכל אומדן כלכלי של הטבות שהבנק העניק בהנחת ניצול מלא

מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

דיוור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים זעירים וקטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סה"כ	
ליום 31 בדצמבר 2023						
23,714	855	3,612	219	144	28,544	יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות ליום 31 בדצמבר 2023
205	12	107	3	22	349	מזה: אשראי בעייתי
1	4	24	-	-	29	מזה: אשראי שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי
627	97	546	33	22	1,325	סכום התשלומים שנדחו
4.32	3.29	3.02	2.67	2.97		דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים
-	132	27	-	-	159	יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת
-	3.05	(2)-	-	-	2.53	שיעור ריבית ממוצע ⁽¹⁾
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה						
-	-	333	21	-	354	יתרת אשראי
-	-	7.94	7.97	-	7.94	שיעור ריבית ממוצע
מזה:						
-	-	15	-	-	15	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
-	-	6.43	-	-	6.43	שיעור ריבית ממוצע
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה)						
-	-	16	-	-	16	יתרת אשראי
-	-	6.43	-	-	6.43	שיעור ריבית ממוצע
18,184	439	1,892	121	42	20,678	יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות ליום 29 בפברואר 2024

(1) שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה - 6.25%

(2) הלוואות שניתנו בריבית 0

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הטבות לסייע ללקוחות הבנק

ביום 28 ביוני 2023, בהמשך להודעת בנק ישראל מיום 20 ביוני 2023, יצא הבנק עם חבילת הטבות ללקוחות, מתחילת חודש יולי 2023 ולמשך השנה הקרובה, בהתאם לקריטריונים שנקבעו. ההטבות כוללות מענק לנוטלי משכנתאות, תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבון עובר ושב בהתאם לקריטריונים, הפחתת ריבית על יתרות החובה בחשבונות פרטיים, המשך ההטבה של פטור מריבית על חלק מיתרת החובה עד גובה ההחזר החודשי ללקוחות משכנתאות, וקיזוז בין יתרות זכות ליתרות חובה בחשבון העובר-ושב ללקוחות הזכאים.

במקביל, ממשיך הבנק לפעול באופן אקטיבי, ומציע ללקוחותיו את האפשרות למחזר הלוואות, לבצע התאמות בפריסת התשלומים ועוד, כדי לסייע לבעלי משכנתאות שחווים התייקרות משמעותית בהחזר החודשי של הלוואה, כתוצאה מעליית הריבית במשק.

הפריסה הסינפית

תפקידם העיקרי של סינפי הקבוצה הוא מתן שירות איכותי ומקצועי ללקוחות בכל תחומי הפעילות הבנקאית, סמוך למקום בו נדרש השירות (מקום המגורים, העסק). במסגרת זו מתנהלת בסינפים פעילותם השוטפת של הלקוחות, תוך שהבנק מציע ללקוחותיו ולכלל הציבור מוצרים ושירותים פיננסיים מתקדמים, לרבות שרותי ייעוץ לפעילות בשוק ההון ושירותי ייעוץ פנסיני.

סינפי הקבוצה פרוסים בכל רחבי הארץ ומונים ליום 31 בדצמבר 2023, 206 מרכזי עסקים, סינפים ושלוחות, ובתוכם 55 סינפי בנק יהב (מתוכם 3 סינפים במתכונת חלקית).

הבנק ממשיך לבחון את הפריסה הסינפית שלו בהתאם לתוכנית האסטרטגית ותוך כדי ביצוע אופטימיזציה ובחירת מיקומים על בסיס מערכת שיקולים הכוללת מתן שירות מיטבי ללקוחות, וכן שיקולי כדאיות כלכלית.

בשנת 2023 גדל מערך הסינוף של קבוצת הבנק ב-2 נקודות מכירה חדשות.

לפרטים בדבר מכירת נכסי מקרקעין של קבוצת הבנק ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.

הבנק מפעיל 6 סינפי "LIVE" - סינפים על גאוגרפיים אשר נותנים שירות מלא ואישי בשעות פעילות ארוכות ובאמצעות ערוצי תקשורת מגוונים בין הבנקאי ללקוח (לרבות בשיחות ובהודעות טקסט בסלולר, בתקשורת וידאו או במייל).

ערוצים ישירים

המדיניות על פיה פועל הבנק בתחום הערוצים הישירים:

- יישום אסטרטגיה רב ערוצית שבמרכזה עומד הלקוח אל מול הבנקאי האישי וערוצי הבנקאות הישירה מהווים חלק אינטגרלי ממנה.
- פיתוח שירות הבנקאות ההיברידית כאסטרטגיה להתקשרות עם הלקוח.
- הרחבת היקף ומגוון השירותים הניתנים באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה.

הערוצים הישירים המוצעים ללקוחות הבנק כוללים:

שירותי בנקאות היברידית

הבנקאות ההיברידית מסמלת את השילוב בין שירות אישי, נגיש ללקוח, לבין אמצעי הטכנולוגיה.

שירותי הבנקאות ההיברידית ניתנים באמצעות סינפי הבנק ומרכזי הבנקאות, כמפורט להלן:

- סינפי הבנק - שיחת טלפון מלקוח מזוהה, מייל ו-SMS מנותבים ישירות לבנקאי של הלקוח ונענים על ידו או על ידי צוות מגבה בסינף.
- צוות הסינף במרכז הבנקאות מגבה את הבנקאים בסינפים, מבצע פעולות ומוסר מידע ללקוחות הבנק כחלק מהשירות ההיברידית המשולב הניתן ללקוחות.

שירותי אינטרנט וסלולר

שירות האינטרנט - מאפשר קבלת מידע בנקאי וביצוע פעולות בחשבון במגוון המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות לקוחות הבנק.

אפליקציית ניהול חשבון - מאפשרת את קבלת מרבית השירותים האינטרנטיים עם אפשרות להזדהות בטביעת אצבע וזיהוי פנים.

אפליקציית טפחות טאצ' - אפליקציה שמלווה את הלקוחות יחד עם מומחי המשכנתאות של הבנק מהרגע שהגישו בקשה למשכנתא ועד קבלת הלוואה. חלק מהפעולות הנדרשות ללקיחת משכנתא, שבעבר היה צורך להגיע לסינף כדי לבצע אותן, ניתנות לביצוע בקלות באמצעות אפליקציית טפחות טאצ'. בנוסף, היא מהווה ערוץ נוסף עבור הלקוחות לקשר עם מומחי המשכנתאות של הבנק. כחלק מאפליקציית טפחות טאצ' פותחה גם זירה מותאמת ליועצי משכנתאות.

שירות עצמי בסינפים

- הבנק מרחיב כל העת את השירותים השונים שמעמיד ללקוחותיו בעמדות לשירות עצמי.

- עמדות שירות - הבנק מעמיד לרשות הלקוח עמדות שירות המאפשרות לו לבצע פעולות כגון: הפקדת מזומן, לקיחת הלוואה, הזמנת והפקדת שיקים וקבלת מידע על חשבונות בתחום המסחרי באופן עצמאי 24 שעות ביממה, גם כשהסינף סגור (ברוב סינפי הבנק).

- כספונים - נכון לסיום שנת 2023, ברשות הבנק 269 מכשירים אוטומטיים למשיכת כספים, חלקם בסינפי הבנק וחלקם מוגדרים כ"כספונים מרוחקים".

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הרחבת הפעילות העסקית

לפרטים בדבר התוכנית האסטרטגית של הבנק ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית (התוכנית האסטרטגית) לעיל.

שיתופי פעולה אסטרטגיים

במהלך שנת 2023 המשיך הבנק לבצע עסקאות סינדיקציה, לרבות שיתוף בסיכון אשראי עם גופים מוסדיים וגופים פיננסיים בארץ ובחוץ הארץ. המשך שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים הינו חלק מהתוכנית האסטרטגית של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

הסכמי קליטת עובדי בנק אגוד

ביום 30 במרץ 2023 נחתמו שני הסכמים שהסדירו את נושאי הקליטה והשיבוץ של העובדים הקבועים ועובדים בניסיון של בנק אגוד לשעבר, וכן את תנאי הקליטה, עקרונות המרת השכר, המענקים, הכיסויים הביטוחיים, זכויות הפנסיה, נציגות הוועדים והסדרי המעבר והביצוע. הצדדים להסכם הם ארגוני העובדים והמנהלים במזרחי טפחות (הסכם אחד עם ארגון העובדים בבנק והסכם נוסף עם עמותת המנהלים בבנק), ההסתדרות, ועד עובדי אגוד לשעבר ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד לשעבר.

חתימת הסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון עובדי מזרחי טפחות

ביום 26 ביוני 2023 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק לבין ארגון עובדי מזרחי טפחות לשנים 2022-2026. להלן עיקרי ההסכם בנוגע לשכר ומענקים:

- הוענקה תוספת לשכר החודשי בסכום של 1,000 שקלים לעובד, וכן תוספת נוספת של 200 שקלים לעובדי הסניפים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2022. סכומים אלה יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2023.
- תוספת שכר לבעלי תפקידים מסוימים כדוגמת מנהל מדור ומורשה חתימה.
- הוסכם כי שכר היסוד יועלה בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים 2023-2024 ובשיעור של 2% בשנים 2025-2026.
- עודכנו ההפרשות הסוציאליות, כך שהורחב בסיס השכר להפרשות פנסיוניות ובנוסף, בסיס השכר להפרשה לקרן השתלמות השווה לבסיס להפרשות הפנסיוניות.
- ביום 1 בספטמבר 2023 הבנק העניק לעובדים שהחלו עבודתם לפני יום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק) מענק בסכום השווה לשתי משכורות י"ג, וכן העניק מענק בסך של משכורת י"ג אחת, לעובדים שהחלו עבודתם החל מיום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק).
- גובשו הסכמות שונות לשם הגברת הגמישות הניהולית של הבנק ועידוד המציאות, בעיקר בשים לב לאתגרים הקיימים בתקופה זו, וביניהם התמורות בשוק העבודה, החדשנות בעולם הבנקאות ולשם התמיכה בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק, בין היתר הוסכם:
 - הגדלת כמות החוזים האישיים במטה הבנק.
 - בכפוף לתנאים מסוימים, אפשרות למתן תוספת שכר, באמצעות תוספות אישיות, לעובדים במטה.
 - הארכת תקופת הניסיון לכמות קצובה של עובדים לתקופה של עד 5 שנים.
 - אפשרות לניוד עובדים על פי שיקול דעתו של הבנק.
 - אפשרות לסיום העסקה ביוזמת הבנק, בגין אי התאמה, לעד 70 עובדים, אשר סווגו כעובדים שתרומתם נמוכה, במהלך תקופת ההסכם.
 - בשים לב למעבר הצפוי של עובדי מטה הבנק לקמפוס הבנק החדש בלוד, הוסכם כי תנאי העבודה (לרבות ביחס לרווחת העובדים) בקמפוס החדש ייקבעו על ידי הבנק בלבד, לאחר היוועצות עם ארגון העובדים. לארגון העובדים לא תהיינה תביעות כלשהן ביחס למעבר לקמפוס החדש.
 - ישורר שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- בד בבד עם חתימת ההסכם, נחתם בין הבנק ובין ארגון העובדים הסכם להחלת תוכנית פרישה מרצון, אשר תוקפה יהא עד ליום 31 בדצמבר 2027. עיקר התנאים של תוכנית הפרישה מרצון הינם בהתאם לתוכנית הפרישה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.
- הדוחות הכספיים של הבנק כוללים את השפעת הסכם השכר. להסכם אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2023, ולהערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית אף בשנים שלאחריה. הוצאות השכר בבנק לשנת 2023 כוללות כ-85 מיליוני שקלים בגין ההסכם, וצפויות לכלול תוספת בסך של כ-30-45 מיליוני שקלים נוספים בכל אחת מהשנים 2024-2026.

התפתחויות בתחום הולגיסטיקה

בשנת 2023 נמשכה מגמת ההתייעלות וניצול המשאבים הקיימים של הבנק, בנושאים הבאים:

- התייעלות בשטחים.
- ביצוע פריסה אופטימלית של מערך הסינוף.
- המשך מינוף תשתיות באמצעות השכרה לצד ג', באופן זמני, של שטחים המשמשים כעתודה של הבנק להתפתחות עתידית.
- ביום 30 באפריל 2017 הוחלט בדירקטוריון הבנק לאשר מהלך אסטרטגי של ריכוז פעילות יחידות מטה הבנק באתר מרכזי אחד בלוד. בשנת 2023 המשיכו עבודות בניית השלד, וכן נבחר קבלן לביצוע עבודות הגמר. השלמת הפרויקט והעברת היחידות צפויות להסתיים במהלך שנת 2025.
- הפעילויות והמגמות שתוארו צפויות להימשך גם בשנת 2024.
- מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.
- לפרטים נוספים הנוגעים להון האנושי בבנק, המבנה הארגוני של הבנק ונושאי משרה בכירה, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות שנתיים אלה.

שינויים בדירקטוריון הבנק

ביום 20 בדצמבר 2023 התקיימה אסיפה כללית שנתית אשר בה הוחלט למנות (מחדש) את מר משה ידמן (המכהן כיו"ר הדירקטוריון) כדירקטור בבנק לתקופת כהונה עד ליום 15 ביוני 2024. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 20 בדצמבר 2023 (אסמכתא 01-138630-2023).

ביום 12 בפברואר 2024 דיווח הבנק כי דירקטוריון הבנק החליט על מינויו של מר אבי זלדמן (המכהן בבנק כדירקטור מאז שנת 2015) לתפקיד יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 16 ביוני 2024, לאחר תום כהונתו של מר משה ידמן. כהונתו של מר זלדמן כפופה לכך שלא תתקבל בבנק הודעת המפקח על הבנקים בדבר התנגדותו למינוי האמור, או שתתקבל הודעה על הסכמתו לכך. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 12 בפברואר 2024 (אסמכתא 01-015285-2024).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

שינויים בהנהלת הבנק ובמבנה הארגוני

ביום 12 בפברואר 2023 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת המנהל הכללי למינוי מר עופר הורביץ, אשר שימש כמזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, לתפקיד סגן המנהל הכללי ומנהל החטיבה לניהול סיכונים במקומו של מר דורון קלאוזנר שפרש לגמלאות. המפקח על הבנקים הודיע כי אין לו התנגדות למינוי בכפוף לקביעת תוכנית הדרכה בתחומי ניהול הסיכונים, ותוכנית כאמור אושרה על ידי הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון והושלמה. מר חנן קיקוזשילי, אשר שימש כסגן מזכיר הבנק, מונה למזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, במקומו של מר עופר הורביץ. גברת מיטל הרוש, אשר כיהנה כמנהלת מרחב לייב וסקטור בנקאות ישירה, מונתה לסגנית המנהל הכללי ומנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים, במקומו של מר ניסן לוי אשר סיים את תפקידו כמנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול. הדירקטוריון אישר גם הקמתם של שני מערכים חדשים: מערך תפעול בנקאי ומערך פרויקטים חוצי-ארגון, שמנהליהם מונו לחברי הנהלה. בראש המערך לתפעול בנקאי, שתחתיו פועלים, בין השאר, פעילויות התפעול העורפי, הנדסה ותהליכים בנקאיים, המסלקה וסוכנות הביטוח במשכנתאות, עומד מר מיכה ארגמן – אשר כיהן כסגן מנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול. בראש מערך פרויקטים חוצי-ארגון, אשר אחראי, בין השאר, על פעילות הדיגיטל של הבנק, המשיך יישום והטמעת מערכת ה-CRM החדשה ושיתופי פעולה עם תעשיית הפינטק, עומד מר טל בן ארי – עד לאחריה סגן מנהל כללי ומנהל האגף הפיננסי בבנק אגוד. המינויים והשינויים הארגוניים נכנסו לתוקפם ביום 1 באפריל 2023.

מינוי מנהל כללי בבנק יהב

ביום 26 בפברואר 2023 הודיע המנהל הכללי של בנק יהב, מר שאול גלברד, לדירקטוריון בנק יהב, על רצונו לסיים את כהונתו. בחודש אפריל אישר דירקטוריון בנק יהב את מינויו של מר אבשלום בוסקילה למנהל הכללי של בנק יהב אשר החל את כהונתו ביום 1 ביולי 2023. מר אבשלום בוסקילה כיהן בעשור האחרון כמנהל מרחב צפון בבנק מזרחי טפחות.

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

בשנים האחרונות החל הבנק פרויקט החלפת מערכת ה-CRM אשר ייושם באופן מדורג במהלך מספר שנים (החל בשנת 2022). במהלך שנת 2023, עלו שתי אבני דרך משמעותיות לאוויר לצד המשך פיתוח אבני הדרך הנוטרות, שצפויות לעלות במהלך השנים הבאות. במסגרת חיזוק התשתיות הטכנולוגיות והצורך להתמודד עם האתגרים המשתנים בסביבה העסקית, השיק הבנק פרויקט לשדרוג תשתיות הערוצים הדיגיטליים והשירותים המונגשים על בסיסם, במטרה לאפשר ללקוח מגוון רחב יותר של ערוצים מתקדמים בהם יוכל לבחור לקבל את השירות. בנוסף, פועל הבנק לפיתוח כלים מתקדמים לניהול המידע והנתונים, במטרה לשפר את יכולות המדידה המשמשות לקבלת החלטות עסקיות ולניהול הסיכונים.

לצד זה, הבנק, באמצעות חטיבת הטכנולוגיה, ממשיך להשקיע בפיתוח ותחזוקת כלל מערכות הבנק. מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד. לפרטים בדבר השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתייבויות והון והלימות ההון להלן. לפרטים בדבר רכוש קבוע ומתקנים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות שנתיים אלה.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות אישית באמצעות סניפים בארץ ובעולם. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה בארץ מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, ובמתן שירותים פיננסיים לתושבי חוץ ועולים חדשים, ובחוף לארץ במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. כמו כן, מתן שירותים בנקאיים ללקוחות ישראליים המקיימים פעילות בחוף לארץ. לבנק שלוחות בשתי מדינות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו. השלוחות נמצאות בקשר עם הרגולטורים המקומיים ופועלות על פי ההנחיות המתקבלות מהם. בנוסף, מתבצעת בקרה על הפעילות בשלוחות על ידי החטיבה לניהול סיכונים. כל אחת מהשלוחות בחוף לארץ פועלת על פי החוק והרגולציה המקומיים, ומלווה באופן שוטף על ידי יועצים משפטיים מקומיים המתמחים בפעילות הבנקאית הרלבנטית לכל שלוחה. במסגרת הפעילות הבינלאומית גלום גם סיכון חוצה גבולות, לפרטים ראה פרק סקירת הסיכונים להלן. לפירוט השלוחות השונות ועיסוקיהן ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (תוצאות הפעילות בחוף לארץ) בדוחות שנתיים אלה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

נושאים נוספים

עיצום כספי

ביום 6 בפברואר 2023 הודיע המפקח על הבנקים כי החליט להטיל על הבנק עיצום כספי בסך של 700 אלפי שקלים חדשים בגין הפרה לכאורה של סעיף 25 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 450 בנושא הליכי גביית חובות, על פיו, על תאגיד בנקאי לדווח להוצאה לפועל על תקבול שקיבל על חשבון החוב שלא באמצעות הלשכה, בתוך שבעה ימים מיום קבלת התקבול.

סכום העיצום הכספי שהוטל הינו לאחר הפחתה מן הסכום המקורי של מיליון שקלים חדשים אשר המפקח על הבנקים הודיע לבנק על הכוונה להטילו, וזאת בין היתר, לאור העובדה שבחמש השנים שקדמו למועד ביצוע ההפרות, לא הוטל עיצום כספי על הבנק, וכן לאור פעולת הבנק לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם, לאחר פניית הפיקוח על הבנקים אל הבנק, בעניין זה.

תיקון תקנון

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנות 1.1, 1.42, 1.43, 1.44 ו-145 לתקנון הבנק, בעניין שיפוי וביטוח של נושאי משרה. זאת על מנת לאפשר ביטוח ושיפוי בשל תשלום לנפגע הפרה וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין בהתאם להוראות חוק שירות מידע פיננסי, תשפ"ב-2021 וחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, תשפ"ג-2023.

תיקון כתב פטור והתחייבות לשיפוי

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון לכתב הפטור והתחייבות לשיפוי של הבנק לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים, ובכללם המנהל הכללי של הבנק ובעלי שליטה בבנק וקרוביהם, וכן לעובדים המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שניהנו בעבר או שימונו בעתיד. לפי התיקון נקבע, בין היתר, כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם בשל אלה: (1) חבות כספית שתוטל בשל תשלום לנפגע הפרה כאמור בסעיף 52 נד (א)(1)(א) לחוק ניירות ערך, בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי ובהתאם להוראות חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום. (2) הוצאות, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ה' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ו' (שכותרתו - הטלת אמצעי מנהליים בידי ועדת האכיפה המנהלית) לחוק שירות מידע פיננסי (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. (3) הוצאות לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ז' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ח' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים) בידי ועדת האכיפה המנהלית לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. כמו כן, עודכנה רשימת האירועים הכלולה בתוספת לכתב ההתחייבות.

בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 17 ביולי 2023 ולאישור האסיפה הכללית של הבנק, ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי בעלי שליטה בבנק וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום שלוש שנים מיום אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023), ככל שיידרש על פי דין. ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי שאר הזכאים על פיו, שאינם בעלי שליטה וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום 9 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023).

לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 ביולי 2023 (אסמכתא 086163-01-2023), דיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 103332-01-2023) ודיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 103356-01-2023).

בעל עניין בבנק

ביום 4 באפריל 2023 דיווח הבנק כי הראל השקעות בביטוח ושירותים ופיננסיים בע"מ חדל להיות בעל עניין בבנק. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 4 באפריל 2023 (מספר אסמכתא 038769-01-2023).

ביום 12 בדצמבר 2023 דיווח הבנק כי הראל השקעות בביטוח ושירותים ופיננסיים בע"מ החל להיות בעל עניין בבנק. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 12 דצמבר 2023 (מספר אסמכתא 135372-01-2023).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור ג.10-12) לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים, וניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון. כמו כן, מתוארות תוצאות מגדרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות התפתחויות ושינויים מהותיים

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

השפעות אירועי המלחמה

ב-7 באוקטובר 2023, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. כמו אזרחים רבים, עמותות וחברות במגזר העסקי, גם הבנק נרתם מיד למאמץ הלאומי והחליט על שורה של צעדים שנועדו לתמוך ולסייע, הן ליישובים באזור עוטף עזה ובגבול הצפון שנפגעו ממצב הלחימה, והן ללקוחות הבנק מכל רחבי הארץ, שנפגעו במישרין או בעקיפין מפעולות הלחימה ומהשלכותיהן הכלכליות.

על רקע אירועי המלחמה, שוררת אי ודאות כלכלית. שיבושים רבים נגרמו בפעילות המשק, העלולים להשפיע על מצבו, לרבות פגיעה בפעילות העסקית, העדרויות של עובדים שגויסו למילואים ממקומות העבודה ועוד. יצוין, כי עוד טרום המלחמה, שררה אי ודאות לגבי מצב הכלכלה על רקע תנאי המאקרו ותוכנית הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. בעקבות האירועים הביטחוניים, צפוי גידול בהוצאות הממשלה לצרכי ביטחון, שיגדיל את הגרעון התקציבי וקיים חשש לפגיעה בשיעור הצמיחה במשק. עם פרוץ המלחמה, שוק ההון הגיב בירידות בבורסה בישראל וחל פיתוח חד בשקל מול הדולר, אך השפעות אלו התמתנו בהמשך.

נוכח עליית הסיכון המערכתי במשק עקב אירועי המלחמה, עלתה גם הערכת הסיכון הכוללת של הבנק, וזאת למרות שבמרבית הסיכונים טרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל, ובפרט בגין הסיכונים המהותיים העלולים להיות מושפעים מהמלחמה, לרבות סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, המשכיות עסקית, סייבר ואבטחת מידע. לפרטים נוספים ראה פרק "סקירת הסיכונים" להלן.

לפרטים בדבר העלייה בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בשנת 2023, במטרה לתת ביטוי להערכות בדבר עליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, וכן להנחות ולניתוחי הרגישות שערך הבנק, ראה להלן בפרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר" ובפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים".

לפרטים בדבר פעולות הבנק לאימוץ העיר שדרות וקיבוץ כפר עזה, וכן הקלות והטבות בנקאיות שניתנו ללקוחות הבנק, ראה לעיל בפרק "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית".

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

מערכת הבנקאות מתמודדת בשנים האחרונות עם מספר אתגרים עיקריים:

- שחרור של ביקושים כבשים ברחבי העולם עם היציאה ממשבר הקורונה בשנת 2021 והסרת מגבלות על הפעילות העסקית, תרמו להחרפת שיבושים בשרשרת האספקה העולמית ולעליית קצב האינפלציה בעולם. קצב האינפלציה האיץ במהלך שנת 2022 בעקבות פרוץ מלחמת רוסיה - אוקראינה והטלת סגרים בסין נוכח התפרצות גלי תחלואת קורונה. עליית סביבת האינפלציה העולמית חלחלה גם למשק הישראלי. על מנת למתן את קצב האינפלציה, בנקים מרכזיים רבים במדינות המפותחות העלו את הריבית המוניטרית במהלך שנת 2022 ונקטו בצעדים נוספים לצמצום המדיניות המוניטרית המרחיבה.
- בשנת 2023 חלה התמתנות הדרגתית בקצב האינפלציה בעולם על רקע ירידת מחירי האנרגיה, התמתנות קצב התייקרות מחירי הסחורות והקלה בשיבושים בשרשרת האספקה. עם זאת, רמתה עדיין נותרה גבוהה ביחס ליעדי הבנקים המרכזיים בהשפעת לחצי ביקוש בענפי השירותים. במקביל, נמשכה מגמת ההידוק המוניטרי, אך תוך האטה בקצב העלאת הריבית המוניטרית במחצית השנייה של השנה. סביבת האינפלציה בישראל נותרה גבוהה במחצית הראשונה של השנה, ובהתאם לכך בנק ישראל המשיך להעלות את הריבית המוניטרית. קצב האינפלציה התמתן החל מאמצע השנה - הן ברכיבים הסחירים והן ברכיבים הבלתי סחירים. לאור זאת, ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי במחצית השנייה של השנה - ברמה של 4.75%. בתחילת חודש ינואר 2024, הופחתה ריבית בנק ישראל לשיעור של 4.5%. עדיין קיים חשש לאינפלציה דביקה או להתפרצות אינפלציונית מחודשת בכלכלות המדינות המפותחות, אולם ההסתברות לכך ירדה במחצית השנייה של שנת 2023.
- פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בתחילת הרבעון הרביעי של שנת 2023, הובילה לפגיעה נרחבת בפעילות הכלכלית. עם פרוץ המלחמה, הודיעו הבנקים על סדרת הטבות והקלות ללקוחותיהם, וזאת על מנת להקל עליהם לצלוח את תקופת המלחמה ואת השלכותיה הכלכליות. ההטבות וההקלות ניתנו בהתאם למתווה שפרסם הפיקוח על הבנקים ואף בהיקף נרחב מהבסיס שנקבע על ידי בנק ישראל.
- מתיחות גיאופוליטית - עדיין שוררת אי-ודאות רבה באשר להתגברות המתיחות הגיאופוליטית בעולם, ובייחוד בין מדינות המערב לרוסיה ובין ארצות הברית לסין אשר מהוות סיכון העלול להשפיע על הסביבה המאקרו כלכלית העולמית. כמו כן, המשך לחימה בעצימות גבוהה בחזית הדרום והתרחבות לחימה בחזיתות נוספות - התעצמות העימות בחזית הצפון מול חיזבאללה, החרפת המתיחות הביטחונית ביהודה ושומרון והמשך האיום הביטחוני על תובלה ימית בים האדום, עלולים להוביל להחרפת המתיחות הגיאופוליטית במזרח התיכון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

- השקיפות הצרכנית גוברת בשנים האחרונות, בין היתר, בזכות רפורמות במערכת הבנקאית המקודמות על ידי בנק ישראל במטרה לחזק את יכולת ההשוואה של הצרכנים ולהגביר את התחרות בין הבנקים:
- במהלך חודש ספטמבר 2022, השיק בנק ישראל רפורמה להגברת שקיפות המידע ללקוחות בתחום המשכנתאות. במסגרת הרפורמה, הבנקים מספקים אפשרות להגשת בקשה למשכנתא חדשה באופן מקוון; מתן אישור עקרוני קוצר לימים ספורים ונמסר ללקוח בפורמט אחיד; האישור העקרוני כולל, בנוסף לסל המשכנתא המוצע על ידי הבנקים, שלושה סלים אחידים שהרכבם נקבע על ידי בנק ישראל.
- בחודש אוקטובר 2022, השיק בנק ישראל את רפורמת השקיפות בריביות. במסגרת הרפורמה, מפורסם לציבור גובה הריביות הממוצעות של כל אחד מהבנקים שניתנו בפועל על פיקדונות ועל האשראי. בחודש פברואר 2023, הורחב המידע הניתן במסגרת הדיווח והוא כולל פילוחים וחישובי ריבית נוספים. בחודש יולי 2023 התווסף מידע הכולל פירוט של ריביות בגין הלוואות לדיוור.
- פיתוח מואץ של בנקאות דיגיטלית המבוססת על פלטפורמת האינטרנט ועל שימוש מוגבר במובייל, אשר מלווה במתן הקלות רגולטוריות מצד בנק ישראל המכוונות לעידוד פעילות בדיגיטל לצד התפתחויות אלה, מתרחב בעקבות השימוש של משקי הבית והעסקים בערוצים הדיגיטליים. בנוסף, מגמת הדיגיטציה הגוברת מאפשרת את כניסתן של חברות טכנולוגיה לזירת התיווך הפיננסי תוך יצירת שיתופי פעולה עם המערכת הבנקאית.
- התחרות במגזר משקי הבית, ובמגזרי העסקים והבינניים הולכת ומחריפה בשנים האחרונות, על רקע התמקדות של המערכת הבנקאית במגזרים אלה, לצד כניסה גוברת של גופים פיננסיים חוץ בנקאיים. הפרדת חברות כרטיסי האשראי משני הבנקים הגדולים הושלמה בשנת 2019. חברות כרטיסי האשראי מפעילות מאמצים מוגברים לצמיחה באשראי הקמעונאי ולהרחבת בסיס לקוחות המועדונים החוץ בנקאיים. להשפעות אלה מצטרפת התגברות ההוראות הרגולטוריות בנושאים הבאים: פיקוח על מחירי השירותים הבנקאיים; הסרת חסימים בפני ניווד חשבונות בין בנקים; קידום חוק נתוני אשראי והפקת תועלת זהות בנקאית לצורך הגברת השקיפות לצרכן וצמצום פערי המידע; הגברת התחרות בענף הבנקאות באמצעות עידוד כניסתם של מתחרים חדשים.
- בחודש פברואר 2024, פרסם בנק ישראל קול קורא לקבלת התייחסות הציבור למתווה מדורג למתן רישיון תאגיד בנקאי לגופים חוץ בנקאיים, לרבות חברות כרטיסי האשראי, שמכוחו יהיו רשאים לגייס פיקדונות מהציבור ולהעמיד אשראי מתוכו. במסגרת המתווה יותאמו הרישיון והפיקוח הבנקאי לפעילות המבוקשת ולרמת הסיכונים בפעילות של הגוף מבקש הרישיון. המתווה נועד לעודד כניסת שחקנים נוספים למערכת הבנקאית ולהגביר את התחרות, הן בצד הפיקדונות והן בצד האשראי.
- ההתפתחויות הדיגיטליות וההתקדמות הטכנולוגית של השנים האחרונות משפיעות על המערכת הפיננסית, ומשנות את פונקציית הייצור בענף הבנקאות בעקבות מעבר גובר להתבססות על טכנולוגיות מתקדמות. טכנולוגיות אלה מאפשרות את הרחבת מגוון השירותים הבנקאיים ואת זמינותם בערוצים הדיגיטליים, במקביל להוזלת עלות הייצור. על רקע מגמות אלה, גופים פיננסיים מבוססי טכנולוגיה - חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, החלו להיכנס לענף הבנקאות בעולם. בישראל החל לפעול בנק דיגיטלי ראשון בחודש מרץ 2021.
- כמענה להתפתחויות אלה, הבנקים מצויים בשנים האחרונות במהלך של טרנספורמציה דיגיטלית על מנת לייעל את פונקציית הייצור שלהם במישורים הבאים:
 - הטמעת שיפורים טכנולוגיים להתייעלות התהליכים התפעוליים.
 - דיגיטציה של השירותים הבנקאיים לטובת הרחבת סל המוצרים ללקוח והגברת זמינותם ואיכותם.
 - החפלה הדרגתית של מערכות ה-IT לצורך שיפור מהירות תגובה, הגברת הגמישות והשגת יציבות תשתיתית.
- במקביל, המערכת הבנקאית נוקטת בצעדי התייעלות הבאים לידי ביטוי בצמצום היקף המשרות ובצמצום שטחי הנדל"ן בסניפים ובמטה. צעדים אלה כוללים, בין היתר, מעבר הבנקים לקמפוסים מחוץ לאזורי נדל"ן מובחרים, במטרה להפחית הוצאות בגין דמי שכירות ונדל"ן בכלל.
- הפיקוח על הבנקים ממשיך לקדם את פרויקט הסדרת סטנדרט API (Application Programming Interface) לבנקאות פתוחה. הבנקאות הפתוחה תאפשר, בהסכמת הלקוח, שיתוף מידע פיננסי של הלקוח. שיתוף מידע זה עשוי להביא לשיפור השירותים הפיננסיים הניתנים ללקוחות ולהגברת התחרות על שירותים אלה.
- הרחבת הדרישות בנושא של שמירה על יחס כיסוי נזילות ויחס מינוף לצורך שיפור מנגנוני יציבות על המערכת הבנקאית. מנגד, אישר הפיקוח על הבנקים לבנקים בישראל לגייס איגרות חוב עם מנגנון ספיגת הפסדים, בדומה לנהוג בעולם (איגרות חוב עם המרה מותנית - CoCo). איגרות חוב אלה תורמות לחיזוק יציבות הבנק ולצמצום התמיכה שתידרש מהממשלה אם וכאשר הבנק יקלע לקשיים. לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo ראה פרק התפתחויות במקורות המיומון לעיל.
- הידוק הרגולציה הבינלאומית המתאפיינת באכיפה מוגברת וחוצה גבולות, כמו גם בנושאי מיסוי מקומיים.
- התגברות התודעה הצרכנית, בין היתר, בזכות שימוש מוגבר ברשתות החברתיות, ובזכות טכנולוגיה המאפשרת נגישות קלה יותר למידע ולבחינת חלופות פיננסיות. כתוצאה מכך, עולם הבנקאות עובר למיקוד בזיהוי צרכי הלקוח, ובמקביל ליישום דיני הגנת הפרטיות.
- מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית בשנת 2023

המשק בישראל

הכלכלה בישראל שמרה על צמיחה איתנה ב-3 הרבעונים הראשונים של שנת 2023, חרף עליית המתיחות הפוליטית והחברתית בעקבות יוזמת המשלה לקידום חקיקה לשינוי מערכת המשפט בלא הסכמה רחבה. עם זאת, הרבעון שלישי התאפיין בהאטה מסוימת בפעילות הכלכלית. שוק העבודה נותר הדוק ושיעור התעסוקה המשיך לשהות ברמה שמבטאת תעסוקה מלאה.

פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בתחילת הרבעון הרביעי הובילה לפגיעה בפעילות הכלכלית אשר התאפיינה בהשפעות הבאות: ירידה בצריכה הפרטית, יציאת עובדים לחל"ת, היעדרות עובדים בשל גיוסי מילואים והשבתת מוסדות חינוך, ירידה ניכרת בתעסוקת עובדים זרים אשר השפיעה בעיקר על ירידה בפעילות בענפי הבינו והחקלאות. עם תחילת המלחמה, חל פיתוח חד בשקל לצד עליית תשואת אג"ח של ממשלת ישראל, בשל עליית פרמיית הסיכון וירידות בשוק ההון הישראלי. בנק ישראל הצהיר על תוכנית למכירת מט"ח בהיקף של עד 30 מיליארד דולר, על מנת למתן את התנודות בשער השקל ולספק את הנזילות הנדרשת להמשך הפעילות הסדירה של השווקים. נכון לסוף שנת 2023, ניצל בנק ישראל 8.5 מיליארד דולר מסך התוכנית כך שיכולת ההתערבות שלו בשוק נותרה משמעותית. בחלוף חודש מתחילת המלחמה, התייצבה התנודתיות בשווקים הפיננסיים תוך התחזקות של השקל. רמת הפעילות הכלכלית בישראל התאוששה בחלק השני של הרבעון האחרון, כאשר רמת ההוצאה בכרטיסי האשראי חזרה לרמתה הרגילה, אם כי תוך שונות גבוהה בין ענפי המשק ובין אזורים גיאוגרפיים שונים. במקביל, החלה מגמת חזרה של עובדים מחל"ת אשר הובילה לירידה בשיעור האבטלה הרחב.

המשק הישראלי עודנו מצוי בתקופה המאופיינת ברמת אי ודאות גבוהה באשר להתפתחות מלחמת "חרבות ברזל" – הן באשר למשך המלחמה, היקפה ועצימותה והן באשר להשלכות הפיסקליות בשל המלחמה.

התפתחויות ריאליות

התוצר בישראל צמח בשנת 2023 בשיעור של 2.0%, לאחר צמיחה של 6.5% בשנת 2022. צמיחת התוצר בשנה החולפת הושפעה בעיקר מהירידה החדה בתוצר ברבעון האחרון של שנת 2023 בשיעור שנתי של 19.4%, על רקע מלחמת חרבות ברזל. צמיחת התוצר בשנת 2023 הושפעה מהירידה בהשקעה בנכסים קבועים, ביצוא הסחורות והשירותים ובצריכה הפרטית. מנגד, הצריכה הציבורית עלתה.

על פי תחזית מעודכנת של חטיבת המחקר בבנק ישראל שפורסמה בחודש ינואר 2024, התוצר בישראל צפוי לצמוח בשנת 2024 בשיעור של 2.0%, ובשנת 2025 בשיעור של 5.0%.

שוק העבודה בישראל היה מצוי בתעסוקה מלאה בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2023 – שיעור האבטלה הרחב עמד בסוף חודש ספטמבר על 4.0%. זאת, לעומת שיעור של 5.1% בחודש דצמבר 2022. בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", שיעור האבטלה הרחב עלה בחדות ועמד על 10.2% בסוף חודש אוקטובר 2023, אולם עם חזרת העובדים מחל"ת התמתן ועמד בסוף חודש דצמבר 2023 על 7.2%. מספר המשרות הפנויות במשק בחודש דצמבר הסתכם בכ-101 אלף משרות, לעומת רמה גבוהה של כ-139 אלף משרות בתקופה המקבילה אשתקד.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך שנת 2023 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 3.0% – קצה הגבול העליון של טווח היעד של בנק ישראל, לעומת עלייה בשיעור של 5.3% בשנת 2022. התמתנות עליית המדד הושפעה מעליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2023 והתמתנות במחירי הסחורות והאנרגיה, לצד האטה בקצב עליית מחירי השכירות. עליית המדד במהלך שנת 2023 נרשמה בעיקר בסעיפי הדיו, התחבורה, התקשורת והמזון. מדד המחירים לצרכן עלה ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ינואר 2024 בשיעור של 2.6%.

במהלך שנת 2023 חלה מגמת של פיחות השקל תוך תנודתיות גבוהה, וזאת, על רקע המשבר הפוליטי-חברתי ומלחמת "חרבות ברזל" בשילוב סביבת אינפלציה גבוהה. בסיכום שנת 2023 השקל נחלש בכ-3.1% מול הדולר. מגמת הפיחות בשקל הגבירה את לחצי האינפלציה בישראל בתקופה זו.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023
שער החליפין של: דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.519	3.627
אירו (בשקלים חדשים)	3.753	4.012
שיעור השינוי (באחוזים)	3.1	6.9

ביום 5 במרץ 2024 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.591 – ייסוף של 1.0% בהשוואה לשער ביום 31 בדצמבר 2023. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.898 – ייסוף של 2.8% בהשוואה לשער ביום 31 בדצמבר 2023.

מדיניות מוניטרית

בנק ישראל נקט בתהליך הדרגתי של העלאות ריבית עד אמצע שנת 2023, על רקע סביבת האינפלציה הגבוהה, ולאור איתנות הפעילות הכלכלית ושוק העבודה ההדוק. וזאת, בדומה למגמה בבנקים מרכזיים רבים בעולם. ריבית בנק ישראל הגיעה במהלך חודש מאי 2023 לשיעור של 4.75%, לעומת 3.25% בסוף שנת 2022. בתחילת חודש ינואר 2024, הוריד בנק ישראל את הריבית המוניטרית לרמה של 4.5%, על רקע ירידת קצב האינפלציה ובמטרה לתמוך בהתאוששות הפעילות במשק נוכח המלחמה.

מדיניות פיסקלית

בשנת 2023 נרשם בתקציב הממשלה גרעון תקציבי מצטבר בסך של 77.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת עודף של 9.9 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2022. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי בשנת 2023 הסתכם ב-4.2% לעומת עודף של 0.6% בשנת 2022. בשנת 2023 נרשם גידול של 12.5% בהוצאות הממשלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הנובע בעיקרו מהגדלת הוצאות הביטחון לכיסוי עלויות הלחימה, גידול ההוצאה האזרחית על טיפול במפונים, פיצוי עסקים ושיקום אזורים שנפגעו. גביית המסים קטנה בשיעור נומינאלי של 6.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ביום 15 בינואר 2024, ממשלת ישראל אישרה תקציב מעודכן לשנת 2024 המשקף תחזית גירעון בשיעור של 6.6% מהתוצר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ביום 17 באוקטובר 2023, סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הודיעה על הצבת הדירוג של מדינת ישראל תחת "מעקב שלילי" – זאת, בשל שינוי בתפיסת הסיכונים לאור המלחמה, נוכח פוטנציאל התרחבות העימות לזירות לחימה נוספות ולאורך תקופה מתמשכת. הסוכנות מדגישה כי לא מדובר בתרחיש מרכזי, אך אם יתממש הוא עלול להעצים ביתר שאת את ההשלכות הקיימות.

ביום 19 באוקטובר 2023, עדכנה חברת דירוג האשראי Moody's כי החליטה להציב את דירוג האשראי של מדינת ישראל תחת "מעקב הורדת דירוג" אשר משמעותו הינה כי במקרה של הרעה ניכרת במצב הביטחוני, החברה עלולה להוריד את דירוג האשראי.

ביום 24 באוקטובר 2023, אשררה חברת הדירוג S&P את דירוג האשראי ותחזית הדירוג לישראל ברמה של AA מינוס, אך הורידה את תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"שלילית".

ביום 9 בפברואר 2024, סוכנות דירוג האשראי Moody's הודיעה על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מרמה של A1 ל-A2, ועל אופק דירוג שלילי. בהמשך להחלטתה, הודיעה Moody's ביום 13 בפברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל מרמה של A2 לרמה של A3 ועל אופק דירוג שלילי.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה כמות מכירת דירות חדשות במהלך שנת 2023 בכ-27.9 אלף דירות, ירידה של 30.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 51.7% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2021. במהלך שנת 2023 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 71.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 118.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-116.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2021, ירידה של 39.4% ו-38.7%, בהתאמה. הירידה החדה במספר העסקאות ובביצועי המשכנתאות בשנת 2023 נבעו בעיקר מעליית סביבת הריבית במחצית הראשונה ומפרוץ מלחמת "חברות ברזל" ברבעון האחרון של השנה. במקביל נרשמה עלייה במלאי הדירות הלא מכורות שבידי הקבלנים.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות ירדו בשנת 2023 בשיעור של 1.4%, לעומת עלייה בשיעור של 16.9% בשנת 2022 ובשיעור של 11.5% בשנת 2021.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם בשנת 2023, התנהל במגמה חיובית מאוד בהובלת הבורסות בארצות הברית ואירופה, לעומת מגמה חיובית חלשה יותר בשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון הרביעי של שנת 2023, התנהל במגמה חיובית מאוד בהובלת הבורסות בארצות הברית ואירופה וזאת מול מגמה חיובית קלה בשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	שנת 2023	שנת 2022	שנת 2021
תל-אביב 35	3.8	(9.2)	32.0
תל-אביב 125	4.1	(11.9)	31.2
תל-אביב 90	4.3	(18.3)	33.1

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון הרביעי של 2023 בכ-1.9 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע, לעומת מחזור של 2.0 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע ברבעון המקביל אשתקד. שנת 2023 הסתכמה במחזור ממוצע של כ-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת מחזור ממוצע של כ-2.3 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2022.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	שנת 2023	שנת 2022	שנת 2021
All-Bond כללי	3.8	(8.3)	4.1
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(0.4)	(9.8)	7.4
אג"ח ממשלתי לא צמודות	1.4	(8.8)	(0.8)
תל בונד 20	4.8	(10.0)	8.3
תל בונד 40	5.8	(8.0)	7.3

כלכלה עולמית

לפי תחזית קרן המטבע הבינלאומית מחדש ינואר 2024, צמיחת התוצר העולמי הסתכמה בשנת 2023 בשיעור של 3.1% לעומת צמיחה בשיעור של 3.5% בשנת 2022. על אף שהצמיחה בשנת 2023 גבוהה במעט מהתחזית מחדש אוקטובר 2023, היא נותרה נמוכה בראייה היסטורית, זאת, בהשפעת מדיניות מוניטרית מרסנת של הבנקים המרכזיים, על רקע אינפלציה ליבה המצויה ברמה גבוהה יחסית ליעדי הבנקים המרכזיים בהשפעת לחצי ביקוש בענפי השירותים. תחזית קרן המטבע הבינלאומית לצמיחת התוצר העולמי בשנת 2024 הינה בשיעור של 3.1%.

כלכלת ארצות הברית צמחה בשנת 2023 בשיעור שנתי של 2.5%, לאחר צמיחה של 2.1% בשנת 2022. קצב האינפלציה, אשר האיץ במהלך שנת 2022 עד לשיא של 9.1% ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2022, נמצא מאז במגמת ירידה ועמד נכון לחודש ינואר 2024 על שיעור של 3.1%. קצב האינפלציה הגבוה הוביל לכך שה-FED המשיך להעלות בהדרגה את הריבית נותרה באותה רמה. מדד מנהלי הרכש בענפי השירותים הצביע במהלך שנת 2023 על התרחבות מתונה בעוד שהמדד בענפי התעשייה הצביע על התכווצות מתונה. שוק העבודה נותר הדוק בשנת 2023 ושיעור האבטלה עלה באופן מתון לאורך השנה, ונכון לסוף חודש דצמבר 2023, עמד על 3.7% לעומת 3.5% בסוף חודש דצמבר 2022.

ביום 1 באוגוסט 2023, סוכנות הדירוג Fitch הורידה את דירוג האשראי לטווח ארוך של ארצות הברית מ"AAA" ל-"AA+", עם תחזית יציבה, זאת, על רקע רמת החוב הגבוהה וצפי להרעה במצב הפיסקאלי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ביום 10 בנובמבר 2023, סוכנות דירוג האשראי Moody's הורידה את תחזית הדירוג של ארצות הברית מ"יציב" ל"שלילי", בשל סיכונים גדלים לאיתנותה הפיסקלית, והדגישה את הצורך לנקוט באמצעים להפחתת הוצאות הממשל או להגדלת הכנסות.

התוצר בגוש האירו צמח בשנת 2023 בשיעור שנתי של 0.5% לעומת צמיחה של 3.4% בשנת 2022. הצמיחה הנמוכה בשנת 2023 הושפעה מרמת אינפלציה גבוהה ומתחייקות עלויות הייצור. קצב האינפלציה התמתן לשיעור של 2.8% ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ינואר 2024, לאחר שעמד על שיעור של 10.6% בחודש אוקטובר 2022. על רקע רמת האינפלציה הגבוהה, העלה ה-ECB את הריבית המוניטרית בהדרגה כאשר בסוף חודש ספטמבר 2023 הריבית על הפיקדונות הגיעה לשיעור של 4.0%, ונכון לסוף דצמבר 2023, הריבית נותרה באותה רמה. מדדי מנהלי הרכש בענפי התעשייה והשירותים הצביעו על התכווצות לאורך שנת 2023.

הכלכלה הסינית צמחה בשנת 2023 בשיעור שנתי של 5.2%, מעט נמוך מהציפיות ולאחר צמיחה של 3.0% בשנת 2022. בעיות מבניות כגון רמת חוב גבוהה ומשבר בסקטור הנדל"ן העיבו על הפעילות הכלכלית בשנת 2023.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	שנת 2023	שנת 2022	שנת 2021
דאו ג'ונס	13.7	(8.8)	18.7
S&P 500	24.2	(19.4)	26.9
נאסד"ק 100	53.8	(33.0)	26.6
DAX	20.3	(12.4)	15.8
FTSE 100	3.8	0.9	14.3
CAC	16.5	(9.5)	28.9
Nikkei	28.2	(9.4)	4.9

אירועי סיכון

במהלך שנת 2023 לא התרחשו אירועי הפסד מהותיים או אירועים שיש להם פוטנציאל להפסד מהותי.

סיכונים מובילים ומתפתחים

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים ושאינם פיננסיים, המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, משינויים החלים במודל העסקי ומגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליכים שמבצע הבנק למיפוי וזיהוי הסיכונים, הבנק בוחן את הסיכונים המובילים, שהינם סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי ודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף, כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית של הבנק, כמו גם אלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים שזוהו בבנק:

סיכון עסקי אסטרטגי – הינו סיכון בזמן אמת או סיכון עתידי, לרווחים, להון, למוניטין או למעמד הבנק, שעלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות הבנק או התאמה לא נאותה של הבנק לשינויים בסביבה העסקית בה הוא פועל. הבנק נערך לשינויים אלה, בין השאר, באמצעות התאמת פונקציות הייצור הבנקאית, לרבות באמצעות השקעות מוגברות בטכנולוגיה באופן שישמר את מיצובו של הבנק כבנק מתקדם ואנושי. סיכון זה מהותי ומחייב נקיטת אמצעים לניהול הסיכון, הערכה וזיהוי מקדים של אירועים העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

ביום 26 באפריל 2021 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת, בין היתר, על מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, המשך מובילות הבנק במשכנתאות, ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית, מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המותאמות לצרכי הלקוח, התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית ומינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 01-071448-2021).

הסיכון העסקי אסטרטגי מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, לרבות ההתפתחויות של גורמים ואירועים אקסוגניים מהותיים אשר עלולים להשפיע על הסיכון העסקי אסטרטגי של הבנק ועל יישום התוכנית האסטרטגית. הגידול בהוצאות הממשלה במקביל לקיטון בהכנסות המדינה עשוי להוביל להעלאת מיסים רוחבית או סקטוריאלית לרבות מס רווחי היתר על הבנקים. אישור העלאת שיעור המס על הבנקים, כפי שנידון בימים אלה, לא צפוי להשפיע על יציבות הבנק.

סיכון עסקי רגולטורי – סיכון זה מתייחס למהלכי חקיקה, לרבות חקיקה בתהליך, בתחומי ליבה של המערכת הבנקאית, כמו גם לרגולציה חדשה וציפיות רגולטוריות של גורמים מפקחים, בין אם בתהליך ובין אם יצאה אל הפועל, ככל שאלו בעלי פוטנציאל להשפעה על תחומי הליבה של הפעילות הבנקאית. כאמור, ברבעון הרביעי לשנת 2023, רמת הסיכון העסקי רגולטורי נותרה ברמתה לאחר העלאת רמת הסיכון שבוצעה ברבעון השני של שנת 2023, והיא משקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה.

סיכון מקרו כלכלי – מצב הכלכלה העולמית והמקומית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן בארץ ובעולם הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. הרבעון הרביעי של שנת 2023 התאפיין בהאטה מסוימת של הפעילות. המצב הביטחוני מאופיין בהמשך הסלמה, המשפיעה על הפעילות הכלכלית המקומית ועל הסביבה המקרו כלכלית. במחצית השנייה של שנת 2023, הותיר בנק ישראל את הריבית ללא שינוי ברמה של 4.75%. בחודש ינואר

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

2024 הופחתה הריבית ב-0.25%, לרמה של 4.5%. בשנת 2024, הצפי הוא להמשיך ירידה בריבית. קצב האינפלציה השנתי התמתן בהדרגה ועמד על 3% בשנת 2023.

סיכון אבטחת מידע – סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הסייבר מתמשך בקרות אירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק. ההסתברות למימוש איומי הסייבר עלתה במידה מסוימת, נוכח העלייה המשקית ברמת האיומים, והתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית, אשר התעצמה עם פרוץ המלחמה. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים על מנת לצמצם את היכולת לבצע פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות, לשמר את חוסן הרשת והמערכות ולהבטיח את זמינותן. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה במהלך כל השנה, תוך שיפור מתמיד וחיזוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגברים בהם הבנק נדרש לעמוד. על רקע המלחמה, הבנק הרחיב משמעותית את הכוונות, הערנות והמוכנות על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר כמו כן, פועל למניעת הונאות באמצעות חיזוק פעולות הניטור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבונות הלקוחות.

סיכון טכנולוגי – הסיכון הטכנולוגי מהווה סיכון משמעותי המושפע מההאצה בהתפתחות הטכנולוגית והדיגיטלית ומהצורך לתת מענה לצורכי הלקוחות המשתנים, מערכות הליבה הוותיקות, ריבוי דרישות רגולציה בנקאית והצורך ביישום כלים טכנולוגיים בלוחות זמנים קצרים. חטיבת הטכנולוגיה פועלת במתכונת מלאה במטרה לתמוך בתפקוד השוטף של הבנק, תוך מתן מענה לצרכים הטכנולוגיים הנוכחיים והעתידיים הנדרשים לפעילותו של הבנק. במסגרת חיזוק התשתיות הטכנולוגיות, הבנק מבצע השקעות רחבות במערכות הטכנולוגיה, על מנת להתמודד עם האתגרים המשתנים בסביבה העסקית ולשמר את בידולו כבנק מתקדם ואנושי. הבנק פועל לפיתוח כלים מתקדמים לניתוח ומיצוי מידע מן הנתונים, במטרה לשפר את יכולות המדידה וקבלת ההחלטות, הן בהיבטים העסקיים והשיווקיים והן בהיבטים של ניהול סיכונים.

עם תחילת המלחמה, התמקד הבנק בשמירה על היערכות ומוכנות למענה טכנולוגי מלא לכלל הבנק, לרבות מוכנות להחמרה במצב הביטחוני, במקביל ליישום פיתוחים טכנולוגיים הקשורים להיבטים צרכניים שנדרשים לשעת חירום והיערכות לפעילות בתרחישי החמרה במצב הביטחוני במקביל ליישום הפרויקטים הטכנולוגיים המהותיים של הבנק.

סיכון ציות ורגולציה – פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות הינו הסיכון להטלת סנקציה, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות השונות. הוראות הציות כוללות גם את חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול חוקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ") (להלן ביחד: "דיני ניירות ערך"), וכן את חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. הטיפול בציות לחוקים אלה מבוצע גם במסגרת תוכניות אכיפה פנימיות של דיני ניירות ערך ודיני התחרות הכלכלית, בהתאמה. סיכון הציות כולל גם את עמידת הבנק בהיבטי ההוגנות ובדיני הגנת הפרטיות.

יודגש כי תיאבון הבנק לסיכונים ציות ורגולציה, בכל הקשור לציות להוראות הדין החלות על הבנק, הוא אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בציות להוראות הדין יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית, הכוללת פעולות נדרשות להפחתת סיכון הציות.

סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים – סיכונים סביבה ואקלים, הינם חלק מסיכונים ה-ESG (Environment, Social, Governance), סיכונים סביבה, חברה וממשל. סיכונים סביבה הינם סיכונים מתפתחים המתאפיינים בהשתנות גבוהה יותר ביחס לסיכונים אחרים לאורך זמן.

סיכונים סביבתיים – הינם סיכונים הנובעים מפוטנציאל ההשפעה של שינויים סביבתיים על התאגידים הפיננסיים. הבנק חשוף להפסד העלול לנבוע כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות שנגרמו כתוצאה מפיצויים סביבתיים ורגולציה בתחום איכות הסביבה, מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהוא מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה: מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה.

סיכונים אקלים – נוצרים מהתגברות תדירות ועוצמת אירועי מזג האוויר בעקבות שינויים אקלימיים. הסיכון עבור הבנק הינו להפסד פיננסי או פגיעה במוניטין, כתוצאה מהתממשות אירועים, תהליכים פיזיים או התאמות לסיכונים מעבר עקב שינויי אקלים. סיכונים אקלים כוללים סיכונים מעבר, המוערכים כסיכונים לטווח ארוך. סיכונים אלו נובעים מתהליך ההסתגלות לקראת כלכלה דלת-פחמן (כגון מעבר למקורות אנרגיה מתחדשים, מיסוי פחמן, שיפור היעילות האנרגטית וכד'), וסיכונים פיזיים העלולים להתמשך כתוצאה מהשפעה ישירה של אירועי קיצון כגון שריפות, שיטפונות, ומשינויים מתמשכים העלולים לנבוע מעליית מפלס פני הים ושינויים בטמפרטורה, העלולים לגרום להשפעות על המערכת האקולוגית, תהליכי מדבור ועוד.

בשנים האחרונות גוברת המודעות בארץ ובעולם לקיומם והיקפם של סיכונים פיננסיים הנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים הקשורים בשינויי אקלים. הבנק נערך ליישום הוראה לניהול בנקאי תקין 345 – "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים", שפרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2023, המבוססת על עקרונות של הנחית ועדת באזל.

הבנק פרסם בשנה החולפת דוח TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) המציג את הערכות הבנק לניהול אפקטיבי של סיכונים האקלים. הדוח נכתב בהלימה לתקן הגלובלי המקובל לדיווח בתחום זה.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתמשך בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

דוחות רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקרים של הבנק משנת 1995 ועד היום הינם בריטמן אלמגור זהר ושות'. לפרטים בדבר גילויי בחוות הדעת של רואי החשבון המבקר על ענייני מפתח בביקורת, ראה דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל בדוחות הכספיים.

אירועים לאחר תאריך המאזן

לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023 ראה פרק "ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת הדוחות הכספיים.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים, ולהלן בפרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים. להלן השינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים שיש להם השפעה על תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת: החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 נערכו התאמות ברכיבי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המחושבים על בסיס איכותי בגין השפעות המלחמה. לפרטים ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בשנת 2023 ב-4,910 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי של 4,472 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, גידול בשיעור של 9.8%. הרווח הנקי בשנת 2023 מבטא תשואה על ההון בשיעור של 19.1%, לעומת 20.1% בשנת 2022.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-1,047 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,087 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 3.7%, בעיקר כתוצאה מהעלייה בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעות המלחמה, כמפורט להלן. הרווח הנקי ברבעון הרביעי של שנת 2023 מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 15.5%, לעומת 18.5% ברבעון המקביל אשתקד.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות ריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ בשנת 2023 הסתכמו ב-12,486 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,994 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 13.6%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽⁴⁾ ברבעון הרביעי של שנת 2023 הסתכמו ב-2,522 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,150 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 19.9%, בעיקר עקב התמתנות קצב עליית המדד והשפעת רישום שווי הוון בגין הפעילות בנגזרים.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת בשנת 2023, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-11,679 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 9,455 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 23.5%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽⁴⁾ מפעילות שוטפת ברבעון הרביעי של שנת 2023, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-2,838 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,899 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 2.1%.

הגידול בהכנסות מפעילות שוטפת בשנת 2023 נובע מגידול בנפח הפעילות - עלייה של 5.8% ביתרת האשראי לציבור לעומת 31 בדצמבר 2022, ומעליית ריבית בנק ישראל (החל מחודש אפריל 2022) וריבית הבנק המרכזי בארצות הברית (החל מחודש מרץ 2022).

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שנת		
שיעור השינוי (באחוזים)	2022	2023
	10,240	11,975
	754	511
13.6	10,994	12,486
הכנסות ריבית, נטו		
הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾		
סך הכנסות מימון		
בניכוי:		
	1,144	941
	67	42
	(3)	(108)
	331	(68)
	1,539	807
	23.5	9,455
	11,679	11,679

2022		2023	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
2,144	2,453	2,691	2,952
117	176	263	198
2,261	2,629	2,954	3,150
הכנסות ריבית, נטו			
הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾			
סך הכנסות מימון			
בניכוי:			
	228	379	267
	13	20	22
	32	(48)	25
	154	182	14
	427	533	328
	1,834	2,096	2,899
	2,942	2,962	2,937
	2,838	2,838	2,838

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוון ואחרות, וכן הכנסה (הוצאה) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה לזמן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוון נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית), הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד, לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוון. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2022	2023
מגזר פעילות אנשים פרטיים:			
6.3	160	2,550	2,710
72.9	1,598	2,191	3,789
91.9	158	172	330
39.0	1,916	4,913	6,829
סך הכל אנשים פרטיים			
פעילות עסקית:			
43.1	800	1,858	2,658
41.6	190	457	647
48.3	387	802	1,189
(14.6)	(35)	239	204
40.0	1,342	3,356	4,698
סך הכל פעילות עסקית			
(78.5)	(1,945)	2,478	533
סך הכל פעילות בישראל			
72.5	179	247	426
פעילות חוץ לארץ			
13.6	1,492	10,994	12,486
סך הכל			

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן, ופרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי (באחוזים)	2022	2023	מגזר הצמדה
3.0	286,245	294,922	מטבע ישראלי לא צמוד
4.4	80,577	84,154	מטבע ישראלי צמוד למדד
(9.1)	16,280	14,804	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
2.8	383,102	393,880	סך הכל
5.4	399,683	421,142	סך הכל כולל פעילות בחוץ לארץ

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית נובעים מצמיחת האשראי לציבור.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר		מגזר הצמדה
2022	2023	2022	2023	
2.13	1.95	2.11	2.14	מטבע ישראלי לא צמוד
1.59	1.72	1.36	1.62	מטבע ישראלי צמוד למדד
0.97	0.66	1.13	0.89	מטבע חוץ
1.87	1.57	1.81	1.83	סך הכל

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.
(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

שינויים בפערי הריבית:

העלייה בפער הריבית במטבע ישראלי לא צמוד ובמטבע ישראלי צמוד מדד נובעת בעיקרה מעליית שיעורי הריבית, שהביאה לעלייה במרווח על הפיקדונות ביחס לתקופה המקבילה. הירידה בשיעור האינפלציה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, וההטבות והקלות בתנאי המימון ללקוחות בעקבות מלחמת חרבות ברזל ועליית הריבית במשק, הביאו לירידה בפער הריבית הכולל ברבעון הרביעי של שנת 2023 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. במגזר מטבע חוץ עלייה בריבית ה-FED השפיעה על עלות המקורות. ההכנסות מנכסים נגזרים נטו, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. הוספת הכנסות אלו מקזזת את הירידה בפער הריבית במטבע חוץ. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית". הכנסות הריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית מושפעות הן מהשינוי בשיעור הריבית והן מהשינוי בהיקפי הפעילות, הבאים לידי ביטוי ביתרות האשראי והפיקדונות. לפרטים בדבר יתרות ממוצעות של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור וכן בדבר ההכנסות ממרווח על האשראי והפיקדונות לפי מגזרי פעילות ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית ראה פרק סיכון שוק וריבית להלן.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו בשנת 2023 ב-1,463 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.45% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 532 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-295 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.36% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 191 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

העלייה בהפרשות בשנת 2023, ובייחוד ברבעון השלישי של השנה, נובעת רובה ככולה מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. לפרטים נוספים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן. הגידול בהפרשה על פני השנה הושפע גם מצמיחת תיק האשראי של הבנק ומעליית רמת הסיכון במשק, בעיקר בשל עליית הריבית.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
הוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות)			
168	280	543	804
(100)	(97)	(335)	(352)
68	183⁽²⁾	208	452⁽²⁾
הוצאות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:			
11	12	99	247
112	100	225	764
123	112	324	1,011
סך הכל הוצאה (הכנסה) קבוצתית להפסדי אשראי			
191	295	532	1,463
סך הכל הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
0.25%	0.36%	0.17%	0.45% ⁽¹⁾
שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):			
0.65%	0.94%	0.39%	1.01% ⁽¹⁾
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור			
0.02%	0.02%	0.05%	0.12% ⁽¹⁾
מזה: בגין הלוואות לדיור			
0.09%	0.22%	0.07%	0.14%
שיעור ההוצאה בגין הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):			

(1) כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה בעיקר ברבעון השלישי של 2023, במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

(2) העלייה בהפרשה הפרטנית נובעת ממספר מצומצם של לקוחות בודדים שהיו בקשיים עוד טרם המלחמה, ושהחלט לבצע בגינם הפרשה ספציפית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור ההוצאות להפסדי אשראי				מגזרי פעילות			
רבעון רביעי		שנתי		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
אנשים פרטיים:							
0.02	0.02	0.05	0.12	11	12	99	247
משקי בית- הלוואות לדיור							
0.67	0.93	0.36	1.21	45	62	97	324
משקי בית- אחר							
(2.61)	-	-	-	(1)	-	-	-
בנקאות פרטית							
0.10	0.13	0.09	0.25	55	74	196	571
סך הכל אנשים פרטיים							
פעילות עסקית:							
0.67	1.83	0.33	1.56	57	154	113	526
עסקים קטנים וזעירים							
1.29	1.18	0.74	0.89	41	35	94	106
עסקים בינוניים							
0.34	(0.04)	0.35	0.43	24	(4)	101	154
עסקים גדולים							
(0.16)	(0.14)	-	0.04	(1)	(1)	-	1
גופים מוסדיים							
0.62	0.87	0.40	0.94	121	184	308	787
סך הכל פעילות עסקית							
-	-	-	-	-	2	-	10
ניהול פיננסי							
0.23	0.33	0.17	0.43	176	260	504	1,368
סך הכל פעילות בישראל							
0.92	1.57	0.43	1.06	15	35	28	95
פעילות בחוץ לארץ							
0.25	0.36	0.17	0.45	191	295	532	1,463
סך הכל							

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן, ופרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2023 ב-2,805 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,428 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון של 623 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-402 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 767 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ראה פירוט לפי רכיבי ההכנסות שאינן מריבית השונים להלן.

הכנסות המימון שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2023 ב-511 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 754 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022.

הוצאות המימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-167 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות המימון שאינן מריבית בסך של 198 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בשנת 2023 ב-2,028 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,052 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון בשיעור של 1.2%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-493 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 505 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 2.4%.

הקיטון בהכנסות מעמלות, כמפורט בטבלה להלן, נובע בעיקר מהקלות והטבות בנקאיות ללקוחות הבנק במטרה לסייע להם בתקופת המלחמה, וכן מהשפעת המלחמה על הפעילות העסקית, לרבות קיטון בעמלות ניירות ערך כתוצאה מירידה במחזורי הפעילות, וקיטון בעמלות אחרות כתוצאה מהשפעת המלחמה על ההכנסות מביטוח אגב משכנתאות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים (במיליוני שקלים חדשים):

2022		2023		2022		2023		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
108	113	113	106	113	114	113	91 ⁽²⁾	ניהול חשבון
85	83	87	81	97	86	83	83	הפרשי המרה
74	67	60	57	65	58	58	60	פעילות בניירות ערך
76	71	82	82	82	65	73	107	עמלות מעסקי מימון
65	59	64	72	64	66	71	63	כרטיסי אשראי
40	39	40	38	37	36	39	33	טיפול באשראי ⁽¹⁾
72	76	73	69	70	76	69	56	עמלות אחרות
520	508	519	505	528	501	506	493	סך כל העמלות

2022		2023		
440	431	440	431	ניהול חשבון
336	349	336	349	הפרשי המרה
258	241	258	241	פעילות בניירות ערך
311	327	311	327	עמלות מעסקי מימון
260	264	260	264	כרטיסי אשראי
157	145	157	145	טיפול באשראי ⁽¹⁾
290	271	290	271	עמלות אחרות
2,052	2,028	2,052	2,028	סך כל העמלות

(1) כולל עמלות: טיפול באשראי, סחר חוץ והכנסות נטו משירותי תיקי אשראי.

(2) כולל השפעת הטבות בנקאיות ללקוחות הבנק במטרה לסייע להם בתקופת המלחמה.

לפרטים על ההכנסות מעמלות לפי סוגי העמלות השונים, ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2023 ב-266 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 622 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון של 356 מיליוני שקלים חדשים. ההכנסות האחרות בשנת 2022 כוללות רווחי הון (אשר נרשמו ברבעון הראשון) בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים מממוש נכסים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-76 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 64 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות האחרות כוללות הכנסות בסך של 51 מיליוני שקלים חדשים לרבעון, בגין יתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמה בגין רכישת אגוד, המוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים, החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2023 ב-5,569 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6,173 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון בשיעור של 9.8%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-1,196 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,814 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 34.1%. ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בשנת 2023 ב-3,544 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 4,029 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון בשיעור של 12.0%.

הוצאות השכר הושפעו בעיקר מפרישת עובדים, מסיוע העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר, מהתאמת רכיבי תגמול משתנים על רקע התוצאות הכספיות, וכן מהסכם השכר שנחתם עם ארגון העובדים.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-702 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,194 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 41.2%.

הירידה בהוצאות השכר ברבעון הרביעי של שנת 2023 כוללת, מלבד האמור לעיל, גם השפעה נקודתית של הסכמי השכר שנחתמו.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2023 ב-1,098 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,012 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, גידול בשיעור של 8.5%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-246 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 281 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 12.5%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד כוללות בין היתר הפחתות חד פעמיות של נכסים בתום שנת 2022 ובמהלך הרבעונים הקודמים של שנת 2023. ההוצאות הושפעו גם מסגירת חלק מסניפי אגוד אגב הסיזו.

לפרטים בדבר הוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2023 ב-927 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,132 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022, קיטון בשיעור של 18.1%. ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-248 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 339 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 26.8%.

הקיטון בהוצאות האחרות נובע בעיקר מחיסכון בעלויות כתוצאה ממיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות.

להלן נתוני Cost Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

2022				2023				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
43.2 ⁽²⁾	45.0	43.3	48.8	37.6	38.1	36.6	38.7	Cost Income Ratio

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
45.2 ⁽²⁾	37.7	Cost Income Ratio

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) בנטרול רווחי הון ממימוש נכסים, הסתכם היחס בשנת 2022 וברבעון הראשון של שנת 2022 ב-46.4% וב-48.8%, בהתאמה.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם בשנת 2023 ב-7,748 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6,963 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022. הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-1,600 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,714 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

שיעור ההפרשה למסים מהרווח בשנת 2023 הסתכם ב-34.4%, לעומת 33.8% בשנת 2022.

שיעור ההפרשה למסים מהרווח ברבעון הרביעי של שנת 2023 הסתכם ב-32.4%, לעומת 33.8% ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - בשנת 2023 נרשמו רווחים בגין חברות כלולות בסך 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון הרביעי של שנת 2023 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווחים בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב הסתכם בשנת 2023 ב-170 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 140 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022.

הגידול ברווחי יהב נובע מגידול בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ומעליית הריבית.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-34 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשנת 2023 ב-4,910 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 4,472 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-1,047 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,087 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל האחר - השינויים בהון העצמי של הבנק נובעים מהרווח הנקי של הקבוצה, אך גם משינויים נוספים שאינם משפיעים על הרווח הנקי, לרבות שינויים בשווי ההון של אגרות חוב זמינות למכירה ושינויים בהיקף ההתחייבות האקטוארית בגין הטבות לעובדי הבנק, בניכוי השפעת המס. השפעות אלה הגדילו את ההון העצמי של הבנק בשנת 2023 ב-104 מיליוני שקלים חדשים, לעומת קיטון של 211 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

השפעות אלה הגדילו את ההון העצמי של הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2023 ב-99 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 38 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תוצאות קבוצת הבנק בתקופת הביניים ראה מידע רב רבעוני לשנתיים האחרונות בנספחים לדוחות השנתיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן התפתחות תשואת (4) רווחי הקבוצה על ההון (2), יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות (3) ויחס המינוף בתום הרבעון (4) (באחוזים):

		2022				2023			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	
תשואת רווח נקי על ההון	15.5	16.8	22.0	22.4	18.5	20.8	19.4	21.9 ⁽⁵⁾	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון	10.32	10.12	10.23	10.12	9.94	9.92	10.00	10.01	
יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)	131	138	128	126	118	119	120	120	
יחס המינוף בתום הרבעון	5.83	5.78	5.73	5.53	5.42	5.26	5.23	5.31	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

	2022	2023
תשואת רווח נקי על ההון	19.1	20.1 ⁽⁵⁾

- (1) תשואה בחישוב שנתי.
 (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכוללת את "סך כל האמצעים החוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הון של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
 (3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 (5) בנטרול השפעת רווחי ההון, נטו, ממויטש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון בשנת 2022 וברבעון הראשון של שנת 2022 ל-19.0% ול-16.6%, בהתאמה.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

		2022				2023			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	
רווח בסיסי למניה	4.06	4.27	5.43	5.32	4.23	4.59	4.11	4.50	
רווח מדולל למניה	4.04	4.24	5.41	5.30	4.21	4.56	4.09	4.43	
דיבידנד למניה (באגורות)	64	190	159	127	137	123	-	106	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

	2022	2023
רווח בסיסי למניה	19.07	17.47
רווח מדולל למניה	19.00	17.38
דיבידנד למניה (באגורות)	540	366

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בטעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר			
שיעור השינוי (באחוזים)	2022	2023	
4.6	428,292	448,204	סך כל המאזן
(7.6)	93,673	86,550	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5.8	307,472	325,346	אשראי לציבור, נטו
52.3	15,144	23,071	ניירות ערך
1.9	1,503	1,531	בניינים וציוד
4.1	344,514	358,553	פיקדונות הציבור
(34.6)	6,994	4,571	פיקדונות מבנקים
11.4	33,287	37,070	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
15.5	23,780	27,461	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים קטנה במהלך שנת 2023 ב-7.1 מיליארדי שקלים חדשים, במסגרת הניהול השוטף של נדילות הבנק, כנגד עלייה דומה בניירות ערך (בעיקר אגרות חוב ממשתליות).

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו מסך כל הנכסים, הגיע ביום 31 בדצמבר 2023 ל-73%, לעומת 72% בסוף שנת 2022. האשראי לציבור, נטו גדל במהלך שנת 2023 ב-17.9 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 5.8%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	יתרה ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי (באחוזים)	מסך האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר
	2022	2023		
מטבע ישראלי	215,424	226,844	5.3	69.7
לא צמוד	76,228	80,674	5.8	24.8
צמוד מדד	15,820	17,828	12.7	5.5
מט"ח כולל צמוד מט"ח	307,472	325,346	5.8	100.0
סך הכל				

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

אנשים פרטיים	יתרה ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי (באחוזים)
	2022	2023	
משקי בית- הלוואות לדיור	195,820	205,433	4.9
משקי בית- אחר	27,064	26,768	(1.1)
בנקאות פרטיות	153	101	(34.0)
סך הכל אנשים פרטיים	223,037	232,302	4.2
פעילות עסקית:			
עסקים קטנים וזעירים	34,152	33,612	(1.6)
עסקים בינוניים	12,704	11,871	(6.5)
עסקים גדולים	28,519	35,792	25.5
גופים מוסדיים	2,556	2,844	10.8
סך הכל פעילות עסקית	77,931	84,119	7.9
פעילות חוץ לארץ	6,504	8,925	37.2
סך הכל	307,472	325,346	5.8

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן, וכן פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים.

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי ⁽¹⁾								סכומים מדווחים
ליום 31 בדצמבר 2023								(במיליוני שקלים חדשים)
ליום 31 בדצמבר 2022								
סך הכול	פרטי	דיור	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי	
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽²⁾
304,167	25,993	193,439	84,735	319,150	26,226	201,895	91,029	סיכון אשראי מאזני
77,739	14,475	11,349	51,915	93,354	15,284	12,068	66,002	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
381,906	40,468	204,788	136,650	412,504	41,510	213,963	157,031	סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
5,345	324	2,072	2,949	6,964	337	2,609	4,018	א. לא בעייתי
1,372	167	-	1,205	2,457	195	-	2,262	ב. בעייתי צובר
2,612	55	1,329	1,228	3,714	74	2,153	1,487	ג. בעייתי לא צובר
								סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
9,329	546	3,401	5,382	13,135	606	4,762	7,767	
1,448	36	-	1,412	1,580	40	-	1,540	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי
10,777	582	3,401	6,794	14,715	646	4,762	9,307	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
113	44	-	69	144	71	-	73	מזה: חובות צוברים, בפיקוד של 90 ימים או יותר
392,683	41,050	208,189	143,444	427,219	42,156	218,725	166,338	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁴⁾
2,612	55	1,329	1,228	3,714	74	2,153	1,487	נכסים שאינם מבצעים⁽⁵⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חבות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(5) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיר ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן פרק סיכון אשראי בדוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים נוספים ראה גם ביאורים 13 ו-30 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות והפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

ליום 31 בדצמבר 2022				ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכול	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכול	פרטי	דיור	מסחרי
ניתוח איכות האשראי לציבור							
0.83	0.21	0.68	1.37	1.12	0.28	1.04	1.53
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור							
0.87	0.37	0.68	1.45	1.16	0.54	1.04	1.60
שיעור האשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור							
1.27	0.84	0.68	2.76	1.87	1.00	1.04	3.89
שיעור אשראי בעייתית מיתרת האשראי לציבור							
3.01	2.06	1.73	6.19	3.99	2.26	2.30	8.10
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח							
0.18	0.38	0.05	0.41	0.45	1.21	0.12	0.96
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
0.09	0.26	-	0.25	0.09	0.50	-	0.17
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור							
1.00	1.93	0.46	1.94	1.30	2.62	0.56	2.52
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור							
120.5	930.9	67.9	141.7	115.6	948.7	53.4	165.0
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר							
115.4	517.2	67.9	133.9	111.3	484.1	53.4	157.2
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
1.98	1.45	-	1.66	5.06	2.42	-	5.76
שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו							

להלן התפתחות התפלגות סיכון האשראי בקבוצה לפי גודל לווה (באחוזים):

2022		2023		סיכון אשראי ללווה (באלפי שקלים חדשים)
שיעור מספר לווים	שיעור מסיכון אשראי כולל בקבוצה	שיעור מספר הלווים	שיעור מסיכון אשראי כולל בקבוצה	
69.8	8.5	69.2	8.0	עד 150
17.9	18.4	18.3	17.4	150-600
11.1	36.2	11.1	33.3	600-2,000
1.2	36.9	1.4	41.3	מעל 2,000

להלן סיכון האשראי בענפי משק עיקריים בגין פעילות לווים בארץ⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

2022		2023		ענף משק
אחוז מסך סיכון האשראי המאזני	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	אחוז מסך סיכון האשראי המאזני	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	
72.4	223,238	71.5	233,263	אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיור)
10.9	33,754	11.5	37,824	בינוי ונדל"ן
3.7	11,283	3.9	12,873	מסחר
3.5	10,816	3.4	10,973	שירותים פיננסיים
3.2	9,765	3.2	10,298	תעשייה
6.3	19,446	6.5	21,140	אחר
100.0	308,302	100.0	326,371	סך הכל

(1) כולל אשראי והשקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של הציבור.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2023 ב-427 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 393 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 8.7%.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת	31 בדצמבר		
	2022	2023	
	2022	2023	
45.3	21,772	31,625	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים : מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(23.4)	19,069	14,612	ערביות לרוכשי דירות
18.0	21,029	24,815	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5.8	11,730	12,416	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
54.1	8,122	12,514	התחייבויות להוצאת ערביות
5.1	12,881	13,541	ערביות והתחייבויות אחרות
(2.4)	3,531	3,445	ערביות להבטחת אשראי
71.4	315	540	אשראי תעודות
			מכשירים פיננסיים נגזרים⁽⁴⁾:
24.2	299,335	371,739	סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים
8.5	5,789	6,282	נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים
41.3	5,214	7,367	התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים

(1) כולל עסקאות פרוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי. למידע נוסף ראה בראש עמוד 28.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך גדלה במהלך שנת 2023 ב-7.9 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות				הערך במאזן	
	מופחתת (במניות- עלות)	הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מהתאמות לשווי הוגן		
31 בדצמבר 2023						
3,600	-	2	(134)	3,468	3,600	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
11,891	(8)	(2)82	(592) ⁽²⁾	11,373	11,373	איגרות חוב זמינות למכירה
549	-	(3)76	(23) ⁽³⁾	602	602	השקעה במניות שאינן למסחר
7,542	-	(3)10	(56) ⁽³⁾	7,496	7,496	ניירות ערך למסחר
23,582	(8)	170	(805)	22,939	23,071	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2022						
3,514	-	-	(152)	3,362	3,514	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
8,694	-	(2)66	(726) ⁽²⁾	8,034	8,034	איגרות חוב זמינות למכירה
584	-	(3)62	(14) ⁽³⁾	632	632	השקעה במניות שאינן למסחר
3,018	-	(3)5	(59) ⁽³⁾	2,964	2,964	ניירות ערך למסחר
15,810	-	133	(951)	14,992	15,144	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

יתרה ליום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי (באחוזים)	2022	2023	
95.3	6,645	12,980	מטבע ישראלי
73.3	2,498	4,330	לא צמוד
(3.9)	5,349	5,143	צמוד מדד
(5.2)	652	618	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
52.3	15,144	23,071	פריטים לא כספיים
			סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
10,732	19,452	איגרות חוב ממשלתיות:
1,457	583	ממשלת ישראל
12,189	20,035	ממשלת ארצות הברית
		סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
		איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל:
774	776	סך הכל איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
		איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
71	104	ארצות הברית
119	74	דרום קוריאה
72	73	אחר
262	251	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
		איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
500	527	נדלן מניב
165	193	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
95	86	כרייה וחציבה
97	124	בניה
57	58	תעשייה - תעשייה כימית
298	347	אחר
1,212	1,335	סך הכל איגרות חוב של חברות
		איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS):
53	56	כרייה וחציבה
2	-	אחרים
55	56	סך הכל איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)
		מניות וניירות ערך אחרים
632	602	השקעה במניות שאינן למסחר
389	350	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽¹⁾
20	16	מניות וניירות ערך אחרים למסחר
652	618	סך הכל מניות וניירות ערך אחרים
15,144	23,071	סך הכל ניירות ערך

(1) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד גדלה במהלך שנת 2023 בכ-28 מיליוני שקלים חדשים. הגידול ביתרת בניינים וציוד נובע מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת השקעות טכנולוגיות ובקמפוס הבנק בלוד. מנגד, שינוי שוטף בפחת ומהפחתת נכסים חד פעמית.

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

להלן מידע בדבר השקעות והוצאות קבוצת הבנק, בגין מערך טכנולוגיית המידע.

הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע, כפי שנכללו בדוח רווח והפסד (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (סכומים מדווחים)							
2022				2023			
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל
386	78	9	473	333	64	8	405
190	18	-	208	164	8	-	172
155	4	11	170	329	9	9	347
239	53	-	292	251	59	-	310
35	6	-	41	75	13	-	88
1,005	159	20	1,184	1,152	153	17	1,322

הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות⁽¹⁾
הוצאות בגין רישיונות שימוש שלא הונו לנכסים⁽²⁾
הוצאות בגין מיקור חוץ⁽³⁾
הוצאות בגין פחת⁽⁴⁾
הוצאות אחרות⁽⁵⁾

סך העלויות בגין מערך טכנולוגיית המידע שנרשמו בתקופת הדיווח כנכסים בדוח הכספי

תוספות לנכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע, שלא נזקפו כהוצאה (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (סכומים מדווחים)							
2022				2023			
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל
16	-	-	16	13	-	-	13
66	47	-	113	72	28	-	100
130	-	-	130	141	-	-	141
212	47	-	259	226	28	-	254

עלויות בגין שכר עבודה ונלוות⁽¹⁾
עלויות בגין רכישת רישיונות שימוש⁽²⁾
עלויות בגין מיקור חוץ⁽³⁾

יתרת הנכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע לסוף שנת הדיווח

יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (סכומים מדווחים)							
2022				2023			
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל
592	93	-	685	616	108	1	725
40	-	-	40	44	-	-	44

סך הכל יתרה מופחתת
מזה: בגין שכר עבודה ונלוות

- כולל שכר עבודה של עובדים מקצועיים בתחום התוכנה והחומרה וכן שכר עובדים אחרים במערך טכנולוגיית המידע כגון: עובדי הנהלה, מנהלה, ועובדי תפעול. עלויות בגין שכר עבודה שנוספו לנכסים כוללות עלויות כוח אדם לשם פיתוח תוכנה לשימוש עצמי שהונו לנכסים על פי כללי חשבונאות מקובלים.
- ההוצאות כוללות בעיקר תחזוקה שוטפת של התוכנות. הוצאות אלה נכללות במסגרת הדוח הכספי בסעיף אחזקה ופחת בניינים וציוד. תוספות לנכסים הינן בגין רישיונות שימוש ורכישת תוכנות.
- ההוצאות הינן בגין תחזוקת תוכנה וחומרה הנעשית על ידי עובדים חיצוניים. הוצאות אלה נכללו במסגרת הדוח הכספי בסעיף אחזקה ופחת בניינים וציוד. תוספות לנכסים בגין מיקור חוץ כוללות עלויות בגין עובדים חיצוניים המועסקים בבנק בפיתוח תוכנות לשימוש עצמי.
- לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית של רישום הוצאות בגין פחת, ראה ביאורים 1 ו-16 לדוחות הכספיים.
- כולל הוצאות בגין שכירות ומיסים, תקשורת והוצאות הנהלה וכלליות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 בדצמבר 2023 וביום 31 בדצמבר 2022 ל-80%. במהלך שנת 2023 גדל היקף פיקדונות הציבור ב-14.0 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.1%. פיקדונות הציבור כוללים פיקדונות ללקוחות קמעונאיים, תאגידים, גופים פיננסיים ואחרים.

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	יתרה ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי (באחוזים)		השיעור (באחוזים) מסך פיקדונות הציבור, נטו ליום 31 בדצמבר
	2023	2022	2023	2022	
מטבע ישראלי	267,198	260,411	2.6	74.5	75.6
לא צמוד	23,468	21,767	7.8	6.6	6.3
צמוד מדד	67,887	62,336	8.9	18.9	18.1
מט"ח כולל צמוד מט"ח					
סך הכל	358,553	344,514	4.1	100.0	100.0

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

אנשים פרטיים	ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי (באחוזים)
	2023	2022	
משקי בית- אחר	133,009	125,823	5.7
בנקאות פרטיות	27,746	25,755	7.7
סך הכל אנשים פרטיים	160,755	151,578	6.1
פעילות עסקית:			
עסקים קטנים וזעירים	56,791	55,805	1.8
עסקים בינוניים	14,270	13,570	5.2
עסקים גדולים	35,612	39,636	(10.2)
גופים מוסדיים	78,904	75,938	3.9
סך הכל פעילות עסקית	185,577	184,949	0.3
פעילות חוץ לארץ	⁽¹⁾ 12,221	7,987	53.0
סך הכל	358,553	344,514	4.1

(1) עליה בהיקף הפיקדונות, בין היתר כתוצאה מהרחבת מאגרו ערוצי הגיוס.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

תקרת הפיקדון (במיליוני ש"ח)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2023	2022
עד 1	105,025	99,561
מעל 1 עד 10	93,024	86,771
מעל 10 עד 100	45,648	46,517
מעל 100 עד 500	37,466	35,348
מעל 500	77,390	76,317
סך הכל	358,553	344,514

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-4.6 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 2.4 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2022.

לפרטים על התפתחות ההרכב של פיקדונות הציבור והתפתחות ההרכב של פיקדונות מבנקים, ראה ביאורים 18 ו-19 לדוחות הכספיים.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-37.1 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 3.8 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לשנת 2022. איגרות החוב וכתבי התחייבויות הנדחים הושפעו במהלך שנת 2023 בין היתר, מהנפקת סדרות חדשות (67, 68) בסך 4.6 מיליארדי שקלים חדשים, מהנפקת ניירות ערך מסחריים בסך 2.5 מיליארדי שקלים חדשים ומהנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 69) בסך של 0.6 מיליארדי שקלים חדשים, לצד פירעונות של סדרות (48, 51) בסך 3.3 מיליארדי שקלים חדשים, וכן מעליית מדד המחירים לצרכן. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים בדבר יתרות הנכסים והתחייבויות של קבוצת הבנק בתקופות הביניים, ראה מידע רב-רבעוני בנספחים לדוחות השנתיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-27.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 23.8 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 15.5%.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור שינוי (באחוזים)	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
1.1	3,519	3,556	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
20.2	99	119	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(20.2)	(514)	(410)	הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
17.0	20,676	24,196	עודפים ⁽⁴⁾
15.5	23,780	27,461	סך הכל

- (1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה דוח על השינויים בהון העצמי.
- (2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה דוח מאוחד על הרווח הכולל וביאור 10 בדוחות הכספיים.
- (3) כולל התחייבות אקטואריות בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים.
- (4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023 הגיע ל-6.13%, לעומת 5.55% בסוף שנת 2022.

הלימות הון

הדרישה הפיקוחית

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

לפרטים בדבר הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo בשנת 2023, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח, הינם 9.60% ו-12.50%, בהתאמה (אליהם התווספו שולי בטחון נאותים).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

תכנון ההון של הבנק

הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

במסגרת תהליך תכנון ההון בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הנית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים, ובו מאתגר הבנק את תכנון ההון בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק, שוחקים את ההון שלו ומגדילים את היקף נכסי הסיכון. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה ההונית הגלומה בדרישת ההון המזערית על פי הוראות בנק ישראל, מספקת.

בהתאם, נקבע כי יעד ההון העצמי רובד 1 של הבנק לצורך תכנון ההון, יהיה בהתאם לנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, כאמור לעיל, לרבות דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיוור, בתוספת שולי ביטחון נאותים. דירקטוריון הבנק קבע במדיניות ניהול ההון, במסגרת תהליכי התכנון הפנימיים, ובהתחשב בתרחישי הקיצון כאמור ובדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים במסגרת תהליכי הערכת הסיכון, יעד פנימי ליחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-9.60%. לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%.

שינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון ישפיעו על קרן ההון בגין אגרות חוב זמינות למכירה, וכן על קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, המהווים חלק מההון הפיקוחי. בהתאם, עלייה של 1% בריבית חסרת הסיכון תשפיע על ההון הפיקוחי, באופן שיביא לקיטון של כ-0.03% ביחס הון עצמי רובד 1.

דירוג מדינת ישראל משפיע על יחסי ההון בעיקר בגין חשיפות לממשלת ישראל, לבנקים ישראליים, לגופים מוסדיים ולישויות סקטור ציבורי. בהתאם למדיניות הבנק, הדירוג הקובע הוא זה הניתן על ידי סוכנות הדירוג S&P. להערכת הבנק, ירידה של רמה (notch) אחת בדירוג מדינת ישראל תביא לירידה של כ-0.11% ביחס הון רובד 1.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים לשנת 2023 ופרק "ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון דיבידנד", להלן.

לפרטים נוספים ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים.

להלן חישוב יחס הלימות הון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
הון לצורך חישוב יחס ההון	
25,072	28,434
25,072	28,434
8,015	8,366
33,087	36,800
סך הכל הון כולל	
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
234,383	252,842
1,301	1,957
16,567	20,641
252,251	275,440
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
9.94	10.32	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.94	10.32	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.12	13.36	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.60	9.60	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
2. חברות בת משמעותיות (באחוזים)		
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו		
10.51	11.90	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.45	14.17	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	קבוצת חשיפה
4	29	36	289	חובות של ריבוניות
46	371	49	388	חובות של ישויות סקטור ציבורי
219	1,748	240	1,922	חובות של תאגידי בנקאיים
116	928	120	963	חובות של חברות ניירות ערך
9,811	78,486	11,176	89,411	חובות של תאגידיים
653	5,226	679	5,428	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
2,617	20,935	2,637	21,098	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,276	10,209	1,274	10,194	הלוואות לעסקים קטנים
13,251	106,008	13,951	111,611	משכנתאות לדירור
1,152	9,213	1,282	10,256	נכסים אחרים
29,145	233,153	31,444	251,560	סך הכל סיכון אשראי

(4) דרישות ההון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בשיעור של 12.5%

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	קבוצת חשיפה
163	1,301	245	1,957	סיכון שוק
154	1,230	160	1,282	סיכון CVA ⁽²⁾
2,071	16,567	2,580	20,641	סיכון תפעולי ⁽³⁾
2,388	19,098	2,985	23,880	סך הכל
31,533	252,251	34,429	275,440	סך נכסי הסיכון

(1) דרישות ההון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בשיעור של 12.5%.
 (2) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באדל III.
 (3) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

יחס המינוף

הבנק מיישם את כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף, המאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המינוף שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי.

במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שניצל את ההקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

יחס המינוף של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023 הינו 5.83%, לעומת 5.42% ביום 31 בדצמבר 2022.

לפרטים נוספים ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים.

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
1. בנתוני המאוחד	
הון רובד 1	
25,072	28,434
סך החשיפות	
463,010	487,483
באחוזים	
5.42	5.83
4.50	4.50
יחס המינוף	
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
2. חברות בת משמעותיות	
בנק ייב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו	
יחס המינוף	
6.08	6.68
4.50	4.50
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, מיום 26 בפברואר 2018, מדיניות הדיבידנד של הבנק, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים דיבידנד בשיעור של עד 40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

יצוין, כי בהתאם למדיניות הדיבידנד האמורה, הבנק עשוי לרכוש ברכישה עצמית (בכפוף לאמור לעיל) מניות של הבנק. מובהר, כי רכישה עצמית בידי הבנק של מניות הבנק, כאמור לעיל, תיחשב ל"חלוקה", כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999, וככזו תקטין בהתאמה את סכום הדיבידנד שיחולק (אם יחולק) על ידי הבנק על פי מדיניות הדיבידנד. "חלוקה" על פי מדיניות הדיבידנד (הן חלוקת הדיבידנד והן הרכישה העצמית) כאמור לעיל בהתאם להחלטות הדירקטוריון בעניין זה, כפי שיתקבלו מעת לעת ובכפוף להוראות הדין, ובכלל זה הגבלות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.

מובהר, כי אין במדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל, משום החלטה או התחייבות לחלוקת דיבידנד, וכי כל "חלוקה" תהיה כפופה לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה, אישור הדירקטוריון לביצוע החלוקה, הכל על פי שיקול דעתו של הדירקטוריון ובכפוף להוראות כל דין. ביום 12 בנובמבר 2023 הנחה המפקח על הבנקים את המערכת הבנקאית, כי לאור המלחמה שנכפתה על ישראל ביום 7 באוקטובר, וכתוצאה מכך השינוי המשמעותי בתנאים הכלכליים במשק, עדכון תחזיות הצמיחה כלפי מטה, התנדותיות בשערי החליפין ובשווקים הפיננסיים בישראל והצפי לעליה בסיכונים האשראי, גדלה רמת אי הוודאות, ועל כן נדרשים הבנקים להביא בחשבון, בעת בחינת תכנוני ההון וההחלטה על חלוקת דיבידנד, את השפעת המלחמה על התנאים הכלכליים במשק ואת ההשלכות הנובעות מהם. זאת, על מנת לוודא קיומן של כריות הונויות מספקות להתמודדות עם הסיכונים השונים, לאפשר סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, כחלק מתמיכה בפעילות הכלכלית במשק וגם כחלק ממאמצי השיקום והפיתוח שיגיעו לאחר תקופת המלחמה.

ביום 5 במרץ 2024 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בדבר הצורך להמשיך ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע של רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, וזאת על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

חלוקת דיבידנד

הכרזה על דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2021 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	דיבידנד מהרווח (באחוזים)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
16 באוגוסט 2021	31 באוגוסט 2021	188.99	0.30 ⁽¹⁾	483.0
15 בנובמבר 2021	30 בנובמבר 2021	293.47	0.30 ⁽²⁾	752.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2021⁽³⁾				
28 בפברואר 2022	15 במרץ 2022	105.89	0.40	271.6
15 באוגוסט 2022	30 באוגוסט 2022	122.91	0.30	315.9
28 בנובמבר 2022	13 בדצמבר 2022	137.43	0.30	353.4
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2022⁽⁴⁾				
13 במרץ 2023	28 במרץ 2023	126.79	0.30	326.1
16 במאי 2023	1 ביוני 2023	159.35	0.30	410.1
14 באוגוסט 2023	29 באוגוסט 2023	190.10	0.35	489.3
27 בנובמבר 2023	12 בדצמבר 2023	63.86	0.15	164.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2023⁽⁵⁾				
1,390.2				

(1) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של שנת 2020.

(2) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2021.

(3) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2021 - 1,024.3 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2022 - 995.4 מיליוני שקלים חדשים.

(5) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2023 - 1,064.1 מיליוני שקלים חדשים.

הכרזה על דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023

דירקטוריון הבנק החליט ביום 11 במרץ 2024 לחלק דיבידנד בסכום של 209.4 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 20% מרווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחימה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון סיום 5 במרץ 2024.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 81.108% מההון המונפק, דהיינו 81.11 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 19 במרץ 2024 ויום התשלום הינו 28 במרץ 2024. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
10.7	497,639	550,807	ניירות ערך ⁽¹⁾
13.8	129,887	147,852	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
35.7	81,610	110,721	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
10.7	12,663	14,019	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
(3.0)	21,201	20,561	נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:

- יתרות אשראי המאובות בפקידונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה מסרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזרי פעילות פיקוחיים

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 29 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת המפקח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- תיאור איכותי תמציתי של המגזר (ב"גישת ההנהלה").
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים ותיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק מממשל תאגידי בדוחות שנתיים אלו.

התוצאות הכספיות לפי "גישת ההנהלה" מוצגות בביאור 29 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	2022	2023
אנשים פרטיים:			
1,407	1,071	23.9	22.5
משקי בית- הלוואות לדיור			
1,038	141	3.2	21.1
משקי בית- אחר			
216	113	2.5	4.4
בנקאות פרטית			
2,361	1,325	29.6	48.1
סך הכל אנשים פרטיים			
פעילות עסקית:			
1,008	683	15.3	20.5
עסקים קטנים וזעירים			
298	131	2.9	6.1
עסקים בינוניים			
629	334	7.5	12.8
עסקים גדולים			
54	58	1.3	1.1
גופים מוסדיים			
1,989	1,206	27.0	40.5
סך הכל פעילות עסקית			
389	1,830	40.9	7.9
ניהול פיננסי			
4,739	4,361	97.5	96.5
סך הכל פעילות בישראל			
171	111	2.5	3.5
פעילות חוץ לארץ			
4,910	4,472	100.0	100.0
סך הכל			

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה בביאור 29 לדוחות הכספיים.

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדירור" ו-"אנשים פרטיים - אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה")

מגזר משקי הבית מאופיין בלקוחות פרטיים, להם יתרת חבות נמוכה ופעילות בהיקפים כספיים נמוכים באופן יחסי. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות המנהלים חשבונות של יחידים, חשבונות משותפים של בני זוג וכדומה, וכן נוטלי המשכנתאות. המגזר מתאפיין ברמה גבוהה של פיזור והוא מטופל בחטיבה הקמעונאית של הבנק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

התפתחויות שחלו במגזר משקי הבית בתקופה

- בשנת 2023 נמשכו המאמצים הציבוריים לעידוד כניסתם של גופים חוץ-בנקאיים לתחרות בתחום משקי הבית ולהגדלת התחרות בתחום האשראי הצרכני לצד החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, קיימים מספר מהלכי חקיקה ורגולציה מקבילים שמביאים להגברת התחרות במגזר ובהם:
 - הפעלת מאגר נתוני אשראי שעלה לאוויר בחודש אפריל 2019, פרויקט הסדרת ניווד חשבונות בין בנקים שעלה לאוויר בחודש ספטמבר 2021, פרויקט להסדרת מערכת לשיתוף מידע בנקאי באמצעות הגדרת סטנדרט API ל"בנקאות פתוחה" שמתקדם בהתאם לאבני דרך שנקבעו.
 - חיזוק יכולת ההשוואה של הצרכנים באמצעות רפורמות להגברת השקיפות על ידי בנק ישראל:
 - השקת רפורמה להגברת שקיפות המידע ללקוחות בתחום המשכנתאות בחודש ספטמבר 2022.
 - השקת רפורמת השקיפות בריביות בתחום המסחרי באוקטובר 2022. בחודש פברואר 2023 הורחב המידע הניתן במסגרת הדיווח והוא כולל פילוחים וחישובי ריבית נוספים. בחודש יולי 2023 התווסף מידע של ריביות בגין הלוואות לדירור.
- במהלך שנת 2023 נמשכה באופן מתון יותר בהשוואה לשנים קודמות תופעת סגירת סניפים וצמצום עמדות טלרים בסניפים של חלק מהבנקים במערכת תוך הפניית הלקוחות לפתרונות דיגיטליים. במסגרת זו, ובהתאם לחקיקה מחודש אוגוסט 2016 לעניין חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מספר 22) התשע"ו-2016, תאגיד בנקאי המבקש לסגור סניף קבוע נדרש לקבל אישור מהמפקח על הבנקים וזאת לאחר שמוגשת בקשה מנומקת בכתב על כך.
- בתחום כרטיסי האשראי, נמשכו התמורות הרגולטוריות שנגזרות, בין השאר, כתוצאה מיישום החוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל. במהלך שנת 2019 בוצע תהליך ההיפרדות של חברות כרטיסי האשראי מהבנקים ובתחילת שנת 2023 אושרה המלצת הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי להפריד את חברת כרטיסי האשראי כאל מנכ"ל דיקונט וזאת עד לסוף שנת 2025. במרץ 2023 השלימה חברת הביטוח כלל את רכישת חברת כרטיסי האשראי max.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיה עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממסל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2023			2022		
במיליוני שקלים חדשים					
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר
4,741	2,550	2,191	6,499	2,710	3,789
-	-	-	-	-	-
885	155	730	805	119	686
5,626	2,705	2,921	7,304	2,829	4,475
196	99	97	571	247	324
3,432	988	2,444	3,241	893	2,348
1,998	1,618	380	3,492	1,689	1,803
676	547	129	1,203	582	621
1,322	1,071	251	2,289	1,107	1,182
(110)	-	(110)	(144)	-	(144)
1,212	1,071	141	2,145	1,107	1,038
224,276	196,717	27,559	234,006	206,562	27,444
222,884	195,820	27,064	232,201	205,433	26,768
125,823	-	125,823	133,009	-	133,009
214,154	188,681	25,473	229,321	202,312	27,009
122,240	-	122,240	129,214	-	129,214
131,514	108,389	23,125	142,385	120,257	22,128
3,369	2,358	1,011	3,408	2,335	1,073
1,164	-	1,164	2,662	-	2,662
208	192	16	429	375	54
4,741	2,550	2,191	6,499	2,710	3,789

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי הבית בשנת 2023 הסתכם ב-2,145 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,212 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח הנקי המיוחס לפעילות הלוואות לדיור במגזר משקי הבית בשנת 2023, הסתכם ב-1,107 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,023 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית, נטו מפעילות הלוואות לדיור הסתכמו ב-2,710 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-2,550 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי לדיור. מנגד, ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-247 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 99 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

הרווח הנקי המיוחס לפעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיור) בשנת 2023 הסתכם ב-1,038 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לרווח בסך 189 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול נבע מעלייה בהכנסות הריבית, נטו אשר הסתכמו ב-3,789 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-2,191 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול בהיקפי הפיקדונות ומעליית ריבית בנק ישראל. העלייה קוזזה בחלקה על ידי הוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו בשנת 2023 ב-324 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 97 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות במגזר משקי הבית, הסתכמו ב-3,241 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-3,432 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהשלמת מיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות, וכתוצאה מכך סיום העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך וכספים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון שקלים חדשים.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

מגזר הבנקאות הפרטית נותן שירותים בנקאיים בישראל הן ללקוחות ישראלים והן ללקוחות תושבי חוץ. בנקאות פרטית הינה תפיסה של שירות בנקאי המיועד ללקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה, שחלק ניכר מפעילותם נעשה בתחום ניהול נכסים פיננסיים. לקוחות הבנקאות הפרטית הינם בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי פיקדונות נזילים והשקעות בניירות ערך בסכומים העולים על 3 מיליון שקלים חדשים.

היעוץ הפיננסי, המהווה חלק מהשירות המוצע למגזר פעילות זה, ניתן ללקוחות המגזר החתומים על הסכמי ייעוץ. כמו כן, מוצע מענה ליתר צרכיהם הפיננסיים של לקוחות אלה, תוך מתן שירות אישי ברמה גבוהה והצעת מוצרים מתקדמים ומגוונים.

מגזר זה מתאפיין בפוטנציאל הרחבת הקשר העסקי עם הלקוחות שהם ממעמד סוציו אקונומי גבוה והדורשים שירות מקצועי אישי בזמינות גבוהה.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.

- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליון שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

התפתחויות שחלו במגזר בנקאות פרטית בתקופה

בשנה החולפת לא חלו התפתחויות מהותיות בשווקים ושינויים מהותיים במאפייני הלקוחות במגזר הבנקאות הפרטית.

לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממסל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליון שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
172	330	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
17	18	עמלות והכנסות אחרות
189	348	סך ההכנסות
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
18	19	הוצאות תפעוליות ואחרות
171	329	רווח לפני הפרשה למיסים
58	113	הפרשה למיסים
113	216	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
154	102	אשראי לציבור (יתרת סוף)
153	101	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
25,755	27,746	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
143	120	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
23,325	26,941	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
66	47	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
167	330	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4	-	אחר
172	330	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר בנקאות פרטית בשנת 2023 הסתכם ב-216 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה ל-113 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו בעיקר כתוצאה מגידול בהיקפי הפעילות ומעליית ריבית בנק ישראל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

מגזר העסקים הזעירים והקטנים פועל במסגרת החטיבה הקמעונאית וכולל בעיקר חברות קטנות ולקוחות עסקיים קטנים, בעלי מחזור קטן מ-10 מיליוני שקלים חדשים (עסק זעיר) וכן מחזור פעילות גדול או שווה ל-10 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים (עסק קטן). בהתאם לגישת ההנהלה קיימים מקרים שבהם לקוחות חוצים את רף המחזור וממשיכים להיות מטופלים בחטיבה הקמעונאית. המגזר מאופיין בפיזור גבוה של הלקוחות. לאור העובדה שזמינות הנתונים ואיכותם לגבי הלקוחות במגזר זה נמוכה ביחס ללקוחות עסקיים גדולים, נדרשים טיפול מקצועי ואמצעי בקרה מתאימים, על מנת להעריך את טיב הלקוח לצורך מתן אשראי. בנוסף, מאופיין מגזר זה בשיעור ביטחונות גבוה, הנדרש מהלקוחות להבטחת פירעון האשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משייכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משייכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

התפתחויות שחלו במגזר עסקים זעירים וקטנים בתקופה

מגמת התעצמות התחרות בין הבנקים במגזר העסקים הקטנים המשיכה לצבור תאוצה בשנה האחרונה. בנוסף, ננקטו מספר פעולות ציבוריות לעידוד כניסתם של גופים חוץ-בנקאיים לפעילות בתחום האשראי לעסקים קטנים.

שינויים במאפייני הלקוחות במגזר

המגזר מאופיין בפיזור גבוה של לקוחות ובשיעור ביטחונות גבוה הנדרש מהלקוחות על מנת להבטיח את פירעון האשראי.

לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיית עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק משל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
1,858	2,658	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
564	584	עמלות והכנסות אחרות
2,422	3,242	סך ההכנסות
113	526	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,261	1,156	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,048	1,560	רווח לפני הפרשה למיסים
355	537	הפרשה למיסים
693	1,023	רווח לאחר מס
(10)	(15)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
683	1,008	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
35,147	34,947	אשראי לציבור (יתרת סוף)
34,152	33,612	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
55,805	56,791	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
33,520	34,380	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
54,974	55,604	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
30,550	32,948	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1,311	1,372	מרווח מפעילות מתן אשראי
480	1,160	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
67	126	אחר
1,858	2,658	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים בשנת 2023 הסתכם ב-1,008 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-683 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קוזזה בחלקה על ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הכנסות המימון, נטו הסתכמו ב-2,658 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-1,858 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי והפיקדונות ומעליית ריבית בנק ישראל. מנגד, חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב-526 מיליוני

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 113 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,156 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-1,261 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהשלמת מיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות, וכתוצאה מכך סיום העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת הנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת הנהלה")

מגזר עסקים בינוניים כולל בעיקר חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובעלי מחזור פעילות שבין 30 ל-250 מיליוני שקלים חדשים. הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית של הבנק בעיקר, בסקטור עסקים, הפועל באמצעות ארבעה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. בשנים האחרונות מסווגים למגזר זה לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית - בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר שעיקר פעילותם בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה. לקוחות מגזר זה, הפועלים בכל ענפי המשק, מאופיינים הן במגוון השירותים הבנקאיים שהם צורכים והן בשיעור הביטחונות הנדרשים, הגבוה על פי רוב ביחס ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית.

הבדלים בין גישת הנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת הנהלה קיימים עסקים בעלי מחזור פעילות שבין 30 ל-250 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת הנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת הנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל. לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיית עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממסל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
457	647	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
99	101	עמלות והכנסות אחרות
556	748	סך ההכנסות
94	106	הוצאות בגין הפסדי אשראי
264	188	הוצאות תפעוליות ואחרות
198	454	רווח לפני הפרשה למיסים
67	156	הפרשה למיסים
131	298	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
12,902	12,171	אשראי לציבור (יתרת סוף)
12,704	11,871	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
13,570	14,270	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
11,526	12,265	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
14,044	12,705	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
13,610	14,545	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
337	388	מרווח מפעילות מתן אשראי
97	210	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
23	49	אחר
457	647	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים בשנת 2023 הסתכם ב-298 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-131 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו. הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-647 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-457 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי ומעליית ריבית בנק ישראל. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה")

המגזר מתמחה במתן מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק הפועלות במגוון ענפים. בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית - בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים. הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית בעיקר בסקטור תאגידי גדולים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה. בפעילותו במסגרת מגזר זה, שם הבנק דגש על הרחבת בסיס הלקוחות הקיימים ושיפור הרווחיות על ידי הרחבת הפעילות בתחומים פיננסיים שונים, עתירי רווחיות ביחס להון, כדוגמת עסקאות בחדר עסקאות, בהן, עסקאות נגזרים ומוצרים אחרים המבוצעים בחדר עסקאות עבור לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיית עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
802	1,189	רווח ורווחיות
-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
190	242	הכנסות מימון שאינן מריבית
		עמלות והכנסות אחרות
992	1,431	סך ההכנסות
101	154	הוצאות בגין הפסדי אשראי
386	317	הוצאות תפעוליות ואחרות
505	960	רווח לפני הפרשה למיסים
171	331	הפרשה למיסים
334	629	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
28,779	36,286	אשראי לציבור (יתרת סוף)
28,519	35,792	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
39,636	35,612	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
27,131	33,847	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
37,382	37,000	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
37,854	46,011	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
602	783	מרווח מפעילות מתן אשראי
141	262	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
59	144	אחר
802	1,189	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים בשנת 2023 הסתכם ב-629 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-334 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קוזזה בחלקה על ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הכנסות המימון, נטו הסתכמו ב-1,189 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-802 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי הפעילות ומעליית ריבית בנק ישראל. מנגד, חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב-154 מיליוני שקלים חדשים,

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בהשוואה להוצאה של 101 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. העלייה הושפעה גם מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

המגזר מתמחה במתן שירות למנהלי נכסים פיננסיים ומאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: חברות ביטוח, מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה, מנהלי קרנות נאמנות, תעודות סל, חברי בורסה ומנהלי תיקי השקעות. פעילות המגזר כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שיעור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל וחישוב תשואות. כן כוללים השירותים הבנקאיים אשראי לסוגיו ופעילות במכשירים נגזרים. לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות, לבנק הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות. בנוסף המערך נותן טיפול כולל לחברות הניהול של קופות הגמל ולקרנות הנאמנות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים. לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיה עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק משל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
239	204	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
49	51	עמלות והכנסות אחרות
288	255	סך ההכנסות
-	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
201	171	הוצאות תפעוליות ואחרות
87	83	רווח לפני הפרשה למיסים
29	29	הפרשה למיסים
58	54	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
2,559	2,851	אשראי לציבור (יתרת סוף)
2,556	2,844	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
75,938	78,904	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,925	1,104	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
65,945	68,801	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,280	1,660	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
28	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
197	176	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
14	5	אחר
239	204	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים בשנת 2023 הסתכם ב-54 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-58 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו ב-204 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-239 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר – השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. פעילות נוסטרו – ניהול השקעות הבנק בניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות – לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות – השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת – שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה")

הניהול הפיננסי בבנק מבוצע על ידי החטיבה הפיננסית. מגזר הניהול הפיננסי פועל בארץ ובחוץ לארץ וכולל מספר תחומים עיקריים: ניהול כלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק, ניהול תיק איגרות החוב, ניהול החשיפות לסיכונים שוק, ניהול הנזילות ופעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים והון, זאת, בהתאם לראיית ההנהלה את הניהול של פעילויות אלה.

הפעילות בתחום ניהול נכסים והתחייבויות מנהלת בסקטור ניהול פיננסי וכוללת את ניהול המקורות והשימושים, החשיפות לסיכונים שוק – לרבות ניהול סיכונים נזילות, בסיס וריבית, ניהול מחירי המעבר ("מחירי צל") ותמחור עסקאות פיננסיות מיוחדות וניהול תיק איגרות החוב.

הפעילות למסחר מתבצעת על ידי חדר העסקאות וכוללת את פעילות הבנק במטבע חוץ, באופציות, בנגזרי ריבית, בניירות ערך בארץ ובחוץ לארץ ובנכסים פיננסיים, כאשר הצד הנגדי לעסקאות הם גופים מהארץ ומחוץ לארץ.

פעילות הנוסטרו מבוצעת ביחידה המתמחה בניהול אסטרטגיות השקעה בניירות ערך עבור הבנק.

כמו כן, בחטיבה קיימת יחידה ייעודית לניהול קשרי מוסדות פיננסיים ומשקיעים. יחידה זו אחראית על מכלול הפעילות מול בנקים בחוץ לארץ, לרבות ניהול חשבונות קורספונדנט, קבלת ומתן שירותים שונים ופיתוח פעילות תומכת בצרכי לקוחות הבנק.

הפעילות במגזר הינה בכפוף למדיניות ניהול הסיכונים הרלבנטיים למגזר ובמסגרת המגבלות שהטילו הדירקטוריון והנהלה באשר לרמות החשיפה השונות. המגזר כולל גם את פעילות הבנק עבור עצמו בניירות ערך (בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר). הפעילות כוללת את התאמת מבנה התיק והרכבו לסיבבה העסקית, למצב שוק ההון בישראל ובעולם, למגבלות נכסי הסיכון, תוך שמירה על רמת הכנסות נאותה ויצירת עוגן להכנסות עתידיות ארוכות טווח, במסגרת תיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

התפתחויות שחלו במגזר ניהול פיננסי בתקופה

במהלך שנת 2023 הושפעה הפעילות במגזר מ:

- הכנסות והוצאות כתוצאה משינויים הקשורים לעקומי שוק בארץ ובעולם.
 - עלייה בסביבת האינפלציה בארץ ובעולם.
- לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיה עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ניתוח תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
1,724	22	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
754	511	הכנסות מימון שאינן מריבית
844	460	עמלות והכנסות אחרות
3,322	993	סך ההכנסות
-	10	הוצאות בגין הפסדי אשראי
534	374	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,788	609	רווח לפני הפרשה למיסים
943	210	הפרשה למיסים
1,845	399	רווח לאחר מיסים
5	1	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
1,850	400	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20)	(11)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,830	389	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
12,910	16,442	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,724	22	אחר
1,724	22	סך הכל הוצאות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר ניהול פיננסי בשנת 2023 הסתכם ב-389 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,830 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון הסתכמו ב-533 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-2,478 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בשיעור עליית מדד המחירים לצרכן, שעלה בשיעור של 3.3% במשך שנת 2023, לעומת עלייה של 5.3% אשתקד, מירידה בעמלות פירעון מוקדם ומהשפעות נגזרים ומימושי אגרות חוב.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו ב-460 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-844 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מרווחי הון ממימוש נכסי נדל"ן ברבעון הראשון של שנת 2022, בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים.

ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

הגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת בעיקר מתן שירותים בנקאיים לעסקים בעולם. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה כוללת שירותי בנקאות אישית, מימון סחר חוץ, אשראי מקומי לרכישת נדל"ן, מימון חברות היי טק, מימון מסחרי והשתתפות באשראים סינדיקטיביים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

התפתחויות שחלו במגזר פעילות בחוץ לארץ בתקופה

בשנים האחרונות הצטמצמה התחרות מול שלוחות הבנקאים הישראליים הפועלות בחוץ לארץ. כמו כן, שינויי רגולציה גלובליים הביאו לשינוי מיקוד עסקי ושינויים בהעדפות הלקוחות.

לפרטים ותיאור מפורט הכולל מידע על מוצרים ושירותים, שווקים עיקריים ודרכי הפצה, אסטרטגיית עסקית ומבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו, ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות שנתיים אלה.

ניתוח תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
247	426	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
26	33	עמלות והכנסות אחרות
273	459	סך ההכנסות
28	95	הוצאות בגין הפסדי אשראי
77	103	הוצאות תפעוליות ואחרות
168	261	רווח לפני הפרשה למיסים
57	90	הפרשה למיסים
111	171	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
6,539	9,052	אשראי לציבור (יתרת סוף)
6,504	8,925	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
7,987	12,221	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
5,293	7,701	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,603	10,071	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
6,882	9,810	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
165	291	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	28	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
70	107	אחר
247	426	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר פעילות חוץ לארץ בשנת 2023 הסתכם ב-171 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-111 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון הסתכמו ב-426 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-247 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי הפעילות ומעליית הריבית בארצות הברית.

מנגד חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב-95 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-28 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב עלייה בהפרשה הקבוצתית.

העלייה בהיקף הפיקדונות נובעת, בין היתר, מהרחבת מגוון ערוצי הגיוס בשלוחות בחוץ לארץ. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה בשנת 2023 ל-384 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 448 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ראה פירוט השפעת החברות המוחזקות להלן. לפרטים נוספים ראה ביאור 29 (מגדרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים) לדוחות הכספיים.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. תרומת בנק יהב לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2023, הסתכמה ב-170 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-140 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022. הגורמים העיקריים שהשפיעו על הרווח הנקי הם עלייה בהכנסות ריבית נטו, הנובעת בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות במגזר השקלי ובריבית בנק ישראל. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב הגיעה בשנת 2023 ל-14.5%, בהשוואה ל-13.8% בשנת 2022. סך המאזן של בנק יהב ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם ב-37,188 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 35,020 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 6.2%. יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-11,788 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11,912 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, קיטון בשיעור של 1.0%. יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-33,060 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31,103 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 6.3%. בחודש מאי 2023, הסיר בנק ישראל את מגבלת הסכום במתן אשראי לתאגידיים שחלה על בנק יהב עד אותו מועד. בנוסף, ביטל בנק ישראל את ההקלה שניתנה לבנק יהב ליחס מינוף מינימלי של 4.7%.

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח בשנת 2023 הסתכם ב-85 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 82 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022.

מזרחי טפחות ליסינג בע"מ (להלן: "ליסינג")

ליסינג היא חברה העוסקת במתן שירותי החכרת ציוד (ליסינג) מימוני ובמתן הלוואות ללקוחות קמעונאים רוכשי רכבים. תרומתה לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2023 הסתכמה ב-66 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 54 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2023 כ-11 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות כמניות שאינן למסחר וכמניות וניירות ערך אחרים במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד. עיקר השקעות הנוסטרו וההשקעות בחברות כלולות מבוצעות באמצעות מזרחי טפחות INVEST בע"מ, חברת השקעות בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת בהשקעות כספיים /או מכירת זכויות בתאגידיים, ייזום, תיווך ויעוץ לגבי השקעות וכן בתפעול וניהול תאגידיים. ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות קבוצת הבנק במניות הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2023 ב-860 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 779 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, כמפורט להלן:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
במיליוני שקלים חדשים	
189	94
219	226
224	282
632	602
20	16
20	16
127	242
127	242
779	860

במסגרת סעיף ניירות ערך שאינם למסחר:

יחידות השתתפות בקרנות השקעה

השקעות סחירות

השקעות בתאגידיים שונים המוצגות לפי שיטת העלות

סך הכל במסגרת מניות שאינן למסחר

מניות למסחר

סך הכל במסגרת מניות למסחר

השקעה בחברות כלולות

סך הכל במסגרת השקעה בחברות כלולות

סך הכל השקעות במניות

השקעת הבנק נטו במניות ליום 31 בדצמבר 2023 כוללת יתרת רווחים שטרם מומשו בסך 28 מיליוני שקלים חדשים, לעומת יתרת הפסד שטרם מומש בסך 44 מיליוני שקלים חדשים (בעיקר בגין ירידת ערך) בשנת 2022.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ומניות למסחר. ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

ב-7 באוקטובר 2023 הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. הבנק נערך להמשך פעילות ומתן שירות ללקוחותיו, לרבות באזורי העימות, ככל הניתן.

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו למגוון סיכונים מהותיים - פיננסיים ושינויים פיננסיים, שהתמשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו הפיננסיות או בתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחשיפה, מהשינויים החלים במודל העסקי ומגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליכים שמבצע הבנק למיפוי וזיהוי הסיכונים, הבנק בוחן את הסיכונים המובילים, שהינם סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתמשמש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתמשמש בטווח הארוך יותר וקיימת אי ודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מיפוי הסיכונים בבנק נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית, כמו גם אלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

פרופיל הסיכונים והערכות הסיכון של הבנק לרבעון הרביעי של שנת 2023, נותרו ללא שינוי ביחס להערכות שפורסמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ושיקפו עלייה פוטנציאלית בסיכון ביחס לרבעון השני לשנת 2023 ולסוף שנת 2022, עקב אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח פוטנציאל השפעות המלחמה. זאת, על אף שהשפעות המלחמה על הבנק טרם באו לידי ביטוי באופן מלא, ועל אף שטרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל.

העלייה האפשרית בסיכון, כפי שהוצגה בדוח הקודם, הינה בסיכון איכות לווים וביטחונות המשקף את החשש לעלייה בסיכון האשראי העסקי, וזאת כאמור, על אף שאין אינדיקציות משמעותיות לגידול בסיכון. רמות הסיכון של כלל הסיכונים ברבעון זה נותרו ללא שינוי, ובשלב זה הן הולמות, גם על רקע השפעות אפשריות של האירועים המערכתיים ותואמות את העובדה שטרם זוהו אינדיקציות משמעותיות לעליית רמות הסיכון בפועל.

הערכות הסיכון של כלל הסיכונים טרום המלחמה, משקפות את אי הוודאות ששררה בנוגע למצב המשק, בהתייחס להשפעת המתיחות הגאופוליטית בעולם, מצב הכלכלה העולמית והמקומית, השינויים בסביבה המקרו כלכלית וסביבת הריבית הגבוהה והשלכותיה, כמו גם, את אי הוודאות לגבי תוכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולבצע פעילויות ניטור מוגברות אחר השפעות המלחמה ונגזרותיה על פעילות המשק ובהתאמה על פעילות הבנק והיבטי הסיכון השונים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטו סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאי ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכוני תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח, הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

הבנק שומר על רמת נזילות נאותה באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן שומר על מבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה, וכן פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההסתברות למימוש אימוני סייבר עלתה במידה מסוימת, נוכח העלייה המשקית ברמת האיומים, והתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית, התעצמה עם פרוץ המלחמה. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק על מנת לצמצם את היכולת לבצע פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות, לשמר את חוסן הרשת והמערכות ולהבטיח את זמינותן. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

הסיכון הטכנולוגי מהווה סיכון משמעותי, המושפע מההאצה בהתפתחות הטכנולוגית והדיגיטלית ומהצורך לתת מענה לצורכי הלקוחות המשתנים, מערכות הליבה הוותיקות, ריבוי דרישות רגולציה בנקאית והצורך ביישום כלים טכנולוגיים בלוחות זמנים קצרים. חטיבת הטכנולוגיה פועלת במתכונת מלאה במטרה לתמוך בתפקוד השוטף של הבנק, תוך מתן מענה לצרכים הטכנולוגיים הנוכחיים והעתידיים הנדרשים לפעילותו של הבנק.

לבנק מסגרת כוללת לניהול ובקרה של הסיכונים אליהם הוא חשוף, הכוללת מבנה ארגוני התומך בניהול ובקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאמה לדרישות הרגולטוריות בנושא ניהול ובקרת סיכונים ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים, ובפרט, הוראה 310 - "ניהול סיכונים", המבוססת על המלצות ועדת באזל, המתווה את עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים במערכת הבנקאית בישראל וקובעת את הסטנדרטים הנדרשים מהבנקים, ליצירת מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים ההולמת את דרישות הרגולציה, תאבון הסיכון, אסטרטגיית הסיכון והיעדים העסקיים של הבנק. עקרונות יסוד אלו כוללים, בין היתר, מעורבות נאותה של ההנהלה והדירקטוריון בניהול הסיכונים, כלים לזיהוי ומדידה של הסיכונים, תהליכי בקרה וניטור והאמצעים להפחתת הסיכון, והם מעוגנים בכלל מסמכי המדיניות לניהול ובקרת סיכונים של הבנק. סיכונים במוצרים ופעילויות חדשים מזוהים באמצעות תהליך סדר בהתאם למדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ, בשלוחות חוץ לארץ ובפעילות חברות הבת, בהתאמה לדרישות הרגולטוריות ובמטרה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה, תוך נטילת סיכונים בצורה מושכלת ושמירה על רמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הכולל שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק, לבנק קיימת אחריות קבוצתית למסגרת ניהול הסיכונים הכוללת ולפיקוח ובקרה על ניהול הסיכונים בחברות הבת. במסגרת זו, חברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים בהתאם למדיניות ואסטרטגיית הסיכון של הבנק ולדווח לבנק על החשיפות שלהן לסיכון. דירקטוריון הבנק והוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות אסטרטגיית ניהול הסיכונים הכוללת ולפיקוח על מסגרת ניהול הסיכונים בקבוצה, קביעת תיאבון הסיכון של הקבוצה בהתאמה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, אישור מדיניות לניהול ובקרת סיכונים העקבית עם מסגרת תיאבון הסיכון והתווית עקרונות מסמכי המדיניות הייעודיים לניהול הסיכונים עבור כל סיכון, אשר מנחים את הבנק בפעילותו השוטפת. הדירקטוריון אחראי להנחות, לפקח ולבקר אחר פעולות ההנהלה, ולוודא כי ההנהלה נוקטת בפעולות הנדרשות לזיהוי, ניהול, מדידה והפחתת הסיכונים, ואת קיומם של תחומי אחריות ודרכי דיווח ברורים בבנק, כמו כן, תפקידו להתוות תרבות ארגונית תומכת ניהול סיכונים איתן, הכוללת יישום סטנדרטים גבוהים של התנהגות מקצועית, ישרה והוגנת ולוודא שהבנק פועל תוך ציות לחוק ולרגולציה.

הנהלת הבנק אחראית להבטיח שפעילות הבנק עומדת בהלימה עם האסטרטגיה העסקית ויעדיה, כפי שהותוותה ואושרה על ידי הדירקטוריון ולא חורגת מתיאבון הסיכון שהגדיר הדירקטוריון. באחריותה לנהל את הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק באופן שוטף. כל מנהל סיכונים בתחומי אחראי ליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אותם הוא מנהל. ההנהלה אחראית על גיבוש מדיניות ניהול הסיכונים, קביעת מגבלות וקווים מנחים, הטמעה ויישום של תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים, דיווחים על פרופיל הסיכון במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון ואישור מוצרים חדשים ופעילויות חדשות טרם הפעלתם.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופוי, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמעורר של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון סיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שקבוצת הבנק מוכנה לקחת על עצמה. תיאבון הסיכון קובע היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון ומבוסס על אסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של קבוצת הבנק, על רמת הנדליות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים.

הסיבולת לסיכון מהווה קביעה ספציפית של מגבלות סיכון לכלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ערכי הסיכון מוערכים באמצעות מגוון מדדים כמותיים ואיכותיים, התומכים בהשגת היעדים העסקיים, אך מותירים את הבנק בגבולות הגזרה אשר הוגדרו בתיאבון הסיכון הכולל ובכפוף למגבלות רגולטוריות קשיחות. סך מגבלות הסיכון, מגלמות באופן מצרפי את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן ליטול.

מערך ניהול סיכונים יעיל ומקיף מהווה נדבך מרכזי להבטחת יציבותו של הבנק לאורך זמן. אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לזהות, לנהל, לנטר, לכמת, למנוע ולהפחית את כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילותו ולתמוך בהשגת יעדי העסקיים. הפעילות העסקית של הבנק חשופה למגוון סיכונים מהותיים - פיננסיים ושאנם פיננסיים, שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו הפיננסיות או בתדמיתו. הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון נזילות, סיכונים שוק וריבית, סיכונים ציות ורגולציה, סיכונים תפעוליים, סיכון טכנולוגיית המידע, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים, המסופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי של הבנק, כגון: סיכונים אקלים וסביבה, סיכון עסקי אסטרטגי הכולל את היבטי התחרות בענף ואת הסיכון המקרו כלכלי וסיכון עסקי רגולטורי.

השימוש בתרחישי קיצון במסגרת ניהול הסיכונים

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק, ומהווים כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות. תרחישי הקיצון הינם אמצעי משלים ואינטגרלי לגישות, למדדים ולמודלים לניהול הסיכונים.

מטרות ניתוח תרחישי הקיצון בבנק:

- בחינת האיתנות הפיננסית והנדק הפוטנציאלי העלול להיגרם מהתממשות אירוע קיצון.
- בחינת רגישות הבנק לאירועים הריגים.
- הערכת המהותיות של הסיכונים השונים.
- אתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון.
- זיהוי מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק.
- תהליך ה-ICAAP לאמידת נאותות ההון.

לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחישי קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים של הבנק: תרחישים מערכתיים כוללים על כלל קבוצת הבנק ותרחישים לסיכון ו/או גורם סיכון בודד. הבנק מתאים את מגוון התרחישים בהתאם להתפתחויות הפיננסיות, הפוליטיות והגאו פוליטיות בסביבה העסקית המקומית והגלובלית. כמו כן, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הבנק מיישם מבחן קיצון אחיד. התרחישים מחושבים בתדירות יומית/חודשית/רבעונית/שנתית, לפי העניין. הנחות התרחיש, המתודולוגיה והתוצאות נידונות ומואשרות בפורומים ובוועדות המתאימות.

התרחיש המערכתי - מבחן קיצון אחיד

בהתאמה לפרקטיקה המקובלת בעולם, מידי תקופה (על פי רוב אחת לשנה) עורך הפיקוח על הבנקים תרחיש קיצון מקרו כלכלי אחיד למערכת הבנקאית, במטרה לבחון מערכתית ופרטנית את העמידות הפיננסית בסביבה מקרו כלכלית שונה ואת מוקדי הסיכון בתרחיש קיצון. תרחיש הקיצון המערכתי האחרון הוגש על ידי הבנקים בחודש מרץ 2023 וחושב על נתוני סוף שנת 2022. בסקירת הפיקוח על הבנקים לשנת 2022, אשר התפרסמה במהלך הרבעון השני של שנת 2023, פורסמו תוצאות תרחיש הקיצון של המערכת. התוצאות מעידות כי זעזוע מקרו כלכלי של האטה גלובלית שמתבטאת גם במיתון הישראלי, צפוי להשפיע באופן ניכר על רווחיות המערכת הבנקאית, אך לא לסכן את יציבותה. הבנקים שמרו על יחסי הון נאותים לאורך התרחיש, ולא ירדו מיחס הון עצמי רובד 1 של 6.5% (רמת ההון המזערית הנדרשת מהפיקוח בתרחיש קיצון). תוצאות התרחיש מראות כי העלויות בשיעור האינפלציה והריבית מביאות לעלייה בהכנסות ריבית נטו במערכת הבנקאות, עם זאת הן מקשות על הלויים וגורמות לעלייה בהפסדי

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

האשראי. יציבות הבנקים לאורך התרחיש נובעת ממדיניות חיזוק ההון שנקט הפיקוח בשנים האחרונות שתרמה ליחסי הון גבוהים יחסית בנקודת המוצא, סייעה ליכולת הבנקים לספוג זעזועים ושמרה על יציבות הבנקים לאורכו של תרחיש הקיצון. תוצאות הבנק מעידות אף הן על חוסן ויציבות לאורך כל שנות התרחיש, תוך שמירה על יחסי הון ומינוף רגולטוריים נאותים.

תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)

ה-ICAAP הינו תהליך להערכת ההון הפנימי (הנדבך השני במסגרת הערכת ההון בהתאם להוראות באזל) שנועד להבטיח, כי רמת ההון הכוללת של הבנק תואמת את פרופיל הסיכון שלו, יעדי ההון שקבע ויעדיו העסקיים בהתאם לתוכנית העבודה ותכנון ההון השוטף. זאת, הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. כמו כן, במסגרת נדבך זה, מתקיימים תהליכי הערכה איכותיים לרמת הסיכונים השונים ואיכות ניהולם, וכן זיהוי מוקדי הסיכון המהותיים לבנק.

מסמך ה-ICAAP נדון בהרחבה ומאושר בהנהלת הבנק, בוועדות הדירקטוריון (ועדה לניהול סיכונים וועדת הביקורת) ובמליאת הדירקטוריון.

מועד הגשת מסמך ה-ICAAP של שנת 2023 לבנק ישראל נדחה, בעקבות המלחמה, לסוף הרבעון הראשון של שנת 2024.

מסמך ה-ICAAP כולל התייחסות איכותית וכמותית לכלל הביטי הסיכון של הבנק: ניתוח תמציתי - איכותי וכמותי של הסיכונים המהותיים לבנק, יעדי ההון, פרופיל הסיכון הכולל של הבנק של שנת 2023, ההתפתחויות שחלו במהלך השנה בהתאם לתהליך הערכת סיכונים עצמית, הערכת השפעת התפתחויות צפויות על הסיכונים השונים והצגת מפת סיכונים כוללת של הבנק. תכנון ההון והערכת הסיכונים במסגרת מסמך ה-ICAAP השנתי, נעשים בראייה קבוצתית.

נדבך משמעותי במסמך ה-ICAAP הינו תהליך תכנון ההון הפנימי שמבוצע לאופק תכנון של שלוש שנים קדימה מיום 30 בספטמבר 2023 ועד ליום 30 בספטמבר 2026. במסגרת זו, מחושבת הקצאת ההון הנדרשת בגין כל אחד מהסיכונים, החל מדרישות הנדבך הראשון, בתוספת ההון הנדרש בגין הנדבך השני. הנדבך השני כולל הקצאת הון בגין סיכונים שאינם מופיעים בנדבך הראשון, כגון: סיכוני ריכוזיות אשראי וסיכון ריבית בתיק הבנקאי וכן, הקצאות הון נוספות בגין סיכונים שנכללים בנדבך הראשון אך להערכת הבנק נדרשת תוספת הקצאת הון בגינם. הקצאת ההון מחושבת במצב של שגרה ובתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מבוצעים בתדירות משתנה, בעוצמות וברמות שונות, החל מביצוע תרחישים ברמה של הסיכון הבודד, תרחיש מערכתי הבוחן התממשות של מספר סיכונים במקביל, וכלה בביצוע תרחישי איום. התרחישים נועדו לוודא כי יש בידי הבנק כריות הון מספקות כדי לשרוד גם בתרחישי איום, תרחישים עם השפעה בעוצמה גבוהה והסתברות מזערית להתרחשות, וכי הבנק עומד במגבלת יחס הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום - יחס הון מינימלי של 6.5%. בנוסף, מפעיל הבנק תרחישי איום הפוכים, RST (Reverse Stress Test) הבוחנים, בהסתמך על פרופיל הסיכון של הבנק, מהו האירוע אשר עלול להביא את הבנק קרוב למגבלת הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום.

התהליך השנתי של הערכה הפנימית של הבנק לבחינת הלימות ההון, שיבוצע כאמור ברבעון הראשון של שנת 2024, ובמסגרתו יבחן בדומה לשנים הקודמות כי בידי הבנק הון מספק להתמודדות עם מגוון הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. לאורך כל שנות התכנון, כמו כן, יבחן האם לבנק הון כולל זמין הגבוה מההון הכולל הנדרש ב-ICAAP גם לאחר הפעלת תרחישי קיצון ותרחיש איום. וכן, כי יחס הון עצמי רובד 1 בתרחיש איום בכל אחת משנות התרחיש אינו יורד מתחת לשיעור של 6.5%. יצוין בשנים קודמות, תוצאות ה-ICAAP הראו כי לבנק כרית הון עודפת משמעותית בגין תיק המשכנתאות, אשר הקצאת ההון הרגולטורית בגינו גבוהה משמעותית מהפרקטיקה המקובלת, כפי 2 מהדרישה על פי כללי באזל.

מסמך הסיכונים

מסמך הסיכונים הרבעוני הינו מנגנון דיווחי, המשמש כלי עזר משמעותי להנהלה ולדירקטוריון, לקיום מעקב אפקטיבי אחר פעילות הבנק ומידת ההלימה של פרופיל הסיכון לתיאבון הסיכון ומסגרת ניהול הסיכונים שהוגדרה. המסמך מציג את ההתפתחויות בפרופיל הסיכון הנוכחי והעתידי אל מול תיאבון הסיכון, התייחסות לסיכונים המהותיים והמתפתחים בעולם הבנקאות, שעוני סיכון המציגים את ערכי הסיכון ביחס למגבלות שנקבעו, דיווח על חריגות והפעולות הננקטות על ידי הנהלה לחזרה למתווה, תוצאות תרחישי קיצון וניתוח צופה פני עתיד לבחינת עמידות הבנק, הפקות לקחים מהותיות בתחומי הסיכונים השונים, מעקב אחר פעולות הבנק לחיזוק אפקטיביות ניהול ובקרת הסיכונים ונושאים מהותיים שעלו במסגרת ה-ICAAP, ומידע איכותי וכמותי נוסף בהתייחס להתפתחויות צפויות בבנק ו/או במערכת הבנקאית. לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

חומרת גורמי הסיכון

הבנק קבע מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים בקבוצה, הכוללת את מיפוי הסיכונים המהותיים וסף המהותיות שלהם, וכן הגדרה של מנהלי סיכון (Risk Owner) לכלל הסיכונים. עבור כל סיכון נאמד פוטנציאל ההשפעה שלו על הפעילות העסקית, במהלך השנה הקרובה. בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון, חברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (RO) לכל אחד מהסיכונים והערכות ההנהלה לגבי מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון, על פי סולם הכולל חמש רמות סיכון: נמוכה, נמוכה-בינונית, בינונית, בינונית-גבוהה וגבוהה.

הערכת הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים נבחנת כחלק מתהליך ה-ICAAP (הערכה פנימית של נאותות ההון), במסגרת תהליך ההערכה השנתי, ה-RAS (Risk Assessment System), הקובע את רמות הסיכון, איכות הניהול ופרופיל הסיכון המסכם לכלל הסיכונים המהותיים בבנק. זאת, בהתבסס על מדדי סיכון, פרמטרים איכותיים והערכות סובייקטיביות.

כמו כן, בהתאמה לתוצאות ה-ICAAP השנתי של הבנק, הערכות הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים, נבחנת בתדירות רבעונית על בסיס תיאבון הסיכון כפי שהוגדר, הכולל מדדים כמותיים ואיכותיים, ופרופיל הסיכון בפועל, לרבות הערכת פוטנציאל התממשות הסיכון והשפעתו על הבנק בהתאמה לסיבה העסקית הנוכחית וכן יכולתו להתמודד עם סיכונים אלה, לרבות קיום תהליכי ניהול וניטור נאותים ותוכניות חירום לתגובה מהירה ודינמית למזעור הנזק מהתממשות אירועים.

תוצאות אלו נידונות בהרחבה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק.

על רקע אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח המלחמה והעלייה בסיכון המערכתי המשקי, הערכת סיכונים שביצע הבנק משקפת את השפעות המלחמה והשלכותיה הפוטנציאליות והידועות בשלב זה, השלכות אפשריות שטרם באו לידי ביטוי במלואן.

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי סיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי ⁽¹⁾	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית-גבוהה	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽¹⁾	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכונים שוק ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדירות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכונים ציוד ורגולציה ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון מוניטין ⁽⁴⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון עסקי אסטרטגי ⁽⁵⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי
סיכון עסקי רגולטורי	בינונית-גבוהה	מנהל כללי

(1) כולל ריכוזיות בענף בינוי ונדל"ן.

(2) כולל סיכון אופציות ומניות.

(3) כולל סיכון הלבנת הון ומימון טרור וסיכון חוצה גבולות.

(4) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(5) האדרת הסיכון העסקי אסטרטגי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

פרופיל הסיכונים והערכות הסיכון של הבנק לרבעון הרביעי של שנת 2023, נותרו ללא שינוי ביחס להערכות שפורסמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ושיקפו עלייה פוטנציאלית בסיכון ביחס לרבעון השני של שנת 2023 ולסוף שנת 2022, עקב אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח פוטנציאל השפעות המלחמה. זאת על אף שהשפעות המלחמה טרם באו לידי ביטוי באופן מלא, ועל אף שטרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל.

העלייה האפשרית בסיכון, כפי שהוצגה בדוח ליום 30 בספטמבר 2023, הינה בסיכון לווים וביטחונות המשקף את החשש לעלייה בסיכון האשראי העסקי, וזאת כאמור, על אף שאין אינדיקציות משמעותיות לגידול בסיכון. רמות הסיכון של הסיכונים ברבעון זה נותרו ללא שינוי, ובשלב זה הן הולמות, גם על רקע השפעות אפשריות של האירועים המערכתיים ותואמות את העובדה שטרם זוהו אינדיקציות משמעותיות לעליית רמות הסיכון בפועל.

הערכות הסיכון של כלל הסיכונים, טרום המלחמה, משקפות את אי הוודאות ששררה בנוגע למצב המשק, בהתייחס להשפעת המתיחות הגאופוליטית בעולם, מצב הכלכלה העולמית והמקומית, השינויים בסביבה המקרקו כלכלית וסביבת הריבית הגבוהה והשלכותיה, כמו גם, את אי הוודאות לגבי תוכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולבצע פעילויות ניטור מוגברות אחר השפעות המלחמה ונגזרותיה על פעילות המשק ובהתאמה על פעילות הבנק והיבטי הסיכון השונים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

רמת הסיכון העסקי אסטרטגי נותרה ללא שינוי, ברמה נמוכה-בינונית, על רקע העובדה כי לא חל שינוי במודל העסקי של הבנק והוא פועל בהתאם למתווה האסטרטגי הקיים ונמצא מעבר ליעדים העסקיים שהוצבו בתוכנית האסטרטגית המקורית (שנים 2021-2025). יחד עם זאת, הסיכון העסקי אסטרטגי, מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, והבנק בוחן את העלייה בסיכון הגיאופוליטי וההשלכות המאקרו כלכליות והעסקיות העולולות להתממש ככל שהמלחמה תימשך פרק זמן ארוך יותר ו/או תתרחב לגזרות נוספות. רמת הסיכון הנוכחית משקפת את פוטנציאל ההשפעה של התמשכות המלחמה על מצב המשק, אי הוודאות המאקרו כלכלית והמצב הגיאופוליטי העולמי והסיכון הנובע מהורדת דירוג מדינת ישראל על ידי סוכנויות הדירוג השונות. הבנק שומר על שולי ביטחון נאותים ליחסי ההון והמינוף המזעריים, גם על רקע הגידול בסיכון המערכתי.

רמת הסיכון העסקי רגולטורי נותרה ללא שינוי ברמה בינונית-גבוהה ומשקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה. הסיכון מתייחס להשפעת מהלכי חקיקה ורגולציה חדשים בנושאי ליבה של המערכת הפיננסית. אי הוודאות בנוגע להתפתחויות וחשיפת פעילות הבנק לשינויים רגולטוריים פוטנציאליים, העלולים להשפיע על פעילות הליבה של הבנק.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון עלתה ברבעון הקודם והינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההשפעות הנוכחיות וההערכות בדבר ההשפעות האפשריות העתידיות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשכת בנוגע לסביבה המאקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלווים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. השפעות המלחמה על סיכונים אשראי אינן באות לידי ביטוי באופן מיידי, אלא בטווח זמן ארוך יותר. כאמור לעיל, ברבעון השלישי של שנת 2023, בעקבות המלחמה, חלה עלייה בפוטנציאל סיכון איכות לווים וביטחונות, שנבעה מההרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על מצב הלווים והפעילות העסקית בכלל. מוקדי הסיכון העיקריים הינם הלווים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, הלווים ובעלי העסקים אשר ביצעו דחיית תשלומים. הבנק מנטר באופן הדוק את ההשפעות אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר וכן אוכלוסיית הלווים אשר ביצעו דחיית תשלומים. הבנק מנטר באופן הדוק את ההשפעות האפשריות, תוך זיהוי ענפי המשק שצפויים להיפגע, בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון, ונוקט במהלכים לשיפור יכולת ההחזר של הלווים והפחתת רמת הסיכון.

הערכת ההשפעה הכוללת של סיכונים האשראי והריכוזיות הענפית, כוללת את הערכת הסיכון בגין חשיפת הבנק לענף הבינוני והנדל"ן. פעילות הבנק בענף זה מתמקדת בעיקר במתן אשראי לבנייה בשיטת הלווי הפיננסי (ליווי סגור). מרבית סיכון האשראי בענף בינוני ונדל"ן, מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי, ולחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוני ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק, נותר בשיעור נמוך יחסית של כ-15.8% (לעומת 15.3% ברבעון השלישי של שנת 2023 ובסוף שנת 2022). טרום המלחמה, חברות הבניה התמודדו עם הוצאות המימון גבוהות וירידה משמעותית בביקוש, לצד קיפאון ברמת המחירים. בעקבות המלחמה, קיים חשש לעלייה ברמת הסיכון בענף הנובעת מהאטה בקצב התקדמות הבנייה עקב מחסור בפועלים והאטה בפעילות חלק מאתרי הבניה שעלולים לגרום לעיכובים במסירת דירות ולירידה בקצב התחלות הבניה למגורים. כמו כן, קיים חשש להאטה בקצב מכירת הדירות ובגביית כספי המכירה. הבנק עוקב אחר השפעות השינויים על פעילות הבנק.

הבנק פרסם שורה של הקלות ללווים על מנת להקל על נטל החוב, כולל הלוואות בתנאים נוחים, מענקים לעסקים קטנים שנפגעו, דחיית תשלומים, ועוד. כמו כן משתתף הבנק בקרן ההלוואות לעסקים, אשר הושקה על ידי המדינה בתחילת חודש נובמבר 2023.

רמת הסיכון בתיק המשכנתאות נותרה ללא שינוי ברמה נמוכה-בינונית והיא מייצגת את פוטנציאל ההשפעות המצטברות של עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה על כושר החזר של הלווים ואת אי הוודאות הנובעת מהמלחמה. יצוין, כי בתקופת הקורונה שהתאפיינה בהיקפי דחיית משכנתאות נרחבים, הוכח בפועל, כי עם החזרה לפעילות משקית מלאה, פוטנציאל הסיכון בתיק המשכנתאות לא התממש. נציין כי מדדי הסיכון לאורך כל התקופה הנסקרת אינם מצביעים בשלילי על הרעה או שינוי מהותי ברמת הסיכון, ולכן הערכת הסיכון נותרה ללא שינוי. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות ותיתכן עלייה ברמת הסיכון, בעיקר עקב התגברות אי הוודאות באשר להשלכות המלחמה על הצמיחה ופעילות המשק שעדיין לא באים לידי ביטוי במלואן. מנגד הצפי להמשך ירידה בריבית בשנת 2024, עשוי להפחית את רמת הסיכון.

הבנק מאפשר דחיית תשלומי משכנתא ללקוחותיו, הכוללת את כל סוגי ההלוואות לדיר, לרבות הלוואות לכל מטרה. תקופת הדחייה עד 12 חודשים. הבנק בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון. כמו כן, הבנק נוקט במהלכים לשיפור יכולת החזר של הלווים והפחתת רמת הסיכון.

לפרטים בדבר השפעת הטבות שהבנק העניק ודחיית תשלומים ללקוחות במסגרת ההתמודדות עם מלחמת חרבות ברזל ראה פרק התפתחויות משמעותיות בנייהו הפעילות העסקית להלן.

לפרטים בדבר עלייה בהפרשה להפסדי אשראי ברבעון הרביעי לשנת 2023 ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.

החל מפרוץ המלחמה, מתכנס פורום חירום באשראי בראשות מנהל החטיבה העסקית (מנהל סיכון האשראי) בתדירות גבוהה ודן בניהול סיכונים האשראי שנוצרו בעקבות הירידה בפעילות המשקית וההשפעה על ענפי המשק השונים שנפגעו, חשיפות לשוק ההון ושוק המט"ח וחשיפה ללקוחות מרכזיים שהושפעו או עלולים להיות מושפעים מהמלחמה (לקוחות באזור הדרום ולקוחות באזור הצפון).

רמת הסיכון הכוללת של סיכונים שוק וריבית נותרה נמוכה-בינונית. רמת סיכון הריבית נותרה בינונית, לאחר שעלתה ברבעון הרביעי של שנת 2022 מרמה נמוכה-בינונית לבינונית, בשל העלייה בסביבת הריבית, רמת אי הוודאות הגבוהה וההשפעות על התנהגות לווים ומפקידים, בדגש על מגמת מעבר יתרות מעו"ש לפיקדונות ושינוי תמהיל ביצועי המשכנתאות לאפקטים בעלי רגישות נמוכה יותר לשינויים בריבית. ערכי הסיכון מוסיפים להיות גבוהים ומושפעים בעיקר משינויים בעקומי הריבית, בהם חלה תנודתיות מוגברת. ריבית בנק ישראל ירדה בחודש ינואר 2024 לרמה של 4.5%.

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה-בינונית. החל מפרוץ המלחמה ובשל המצב הביטחוני בארץ, רמת הכוונות בבנק בתחום הנזילות עלתה, למרות שלא חל שינוי מהותי באינדיקטורים הרלוונטיים ועל רקע הרצון לנטר באופן הדוק את השינויים האפשריים במצב. בפועל, לא נצפו אירועים או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התמשכות של אירוע נזילות. הבנק שומר במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 על רמת נזילות גבוהה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כסיס הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון הרביעי של שנת 2023 הסתכם ב-131%. יחס המימון היציב (על בסיס מאוחד) ליום 31 בדצמבר 2023 עמד על 114% ולא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק. הבנק שומר על עודפי מט"ח גבוהים ומנהל באופן הדוק את נזילות הבנק בהתאם לקווים מנחים שהוגדרו, לרבות בחינה שוטפת של עמידות הבנק בתרחישי חירום מערכתיים.

הסיכון הטכנולוגי נותר ברבעון הרביעי של שנת 2023 ברמה בינונית. סיכון זה, הינו אחד מהסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתמשכות סיכון זה, עלול להיות משמעותי. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיה העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. ברבעון הנוכחי לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי, אך קיים חשש לפגיעה בתשתיות וצמצום

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בכוח אדם על רקע המלחמה, שלא התממש עד כה. הבנק התמקד בשמירה על היערכות ומוכנות למענה טכנולוגי מלא לכלל הבנק, לרבות מוכנות להחמרה במצב הביטחוני, במקביל ליישום הפרויקטים הטכנולוגיים האסטרטגיים והשוטפים של הבנק.

סיכון אבטחת מידע וסייבר נותר ברמה בינונית. במהלך הרבעון, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפת דיוג), במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו, לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. על רקע המלחמה, עולה הסיכון להתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית ופוטנציאל התממשות הסיכון עלה. על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר, הבנק הגביר את הכוונות, הערנות והמוכנות לאירועים מסוג זה. כמו כן, הבנק פועל למניעת הונאות באמצעות חיזוק פעולות הניטור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבונות הלקוחות. קיימת פעילות מתמדת של גורמי התקיפה ומנגד המשך פעילות וחיזוק מערך הבקרה וההגנה של הבנק. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת לצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם ועל מנת לשמור על רשת ומערכות הבנק ולהבטיח את זמינותם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגלים בהם הבנק נדרש לעמוד. בסוף חודש אוקטובר ובתחילת חודש נובמבר, בוצעו מספר תקיפות מניעת שירות (DDOS) נגד האתר השיווקי של הבנק. לאורך כל התקופה, האפליקציה ואתר הפעולות של הבנק פעלו באופן תקין, והתקיפה לא השפיעה על הפעילות העסקית של הבנק.

סיכונים ציור ורגולציה נותרו ברמה נמוכה-בינונית. הבנק מיישם את הוראות הרגולציה הקיימות והחדשות. על רקע המלחמה, חל גידול בסיכון הבסיסי ברמה המערכתית, על רקע השפעות המלחמה והמצב הגיאופוליטי העולמי, ובהתאם, הורחב המיקוד הניהולי והניטור בבנק בנושאי ציור, איסור הלבנת הון ומימון טרור רלוונטיים. כמו כן, הבנק פועל במסגרת בנקאית בינלאומית המיישמת כללי אכיפה חוצי גבולות ועל כן, מחויב על פי הרגולציה לקבוע מדיניות ליישום סנקציות.

הסיכון לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור גובר לאור המלחמה, ובהתאם לכך הוגבר הניטור והטיפול בנושא זה ובמקביל חוזקו הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון. על כן רמת הסיכון נותרה בשלב זה ללא שינוי.

ביום 10 באוקטובר 2023, הפיצה הרשות לאיסור הלבנת הון מכתב לסקטור הפיננסי ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל מלחמה ומצב חירום. הבנק פועל בהתאם להנחיות ולדגשים: לזיהוי, בקרה, ניטור, איתור ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון באופן אפקטיבי ומידי על פעילויות הנחזות כבעלות סיכון פוטנציאלי למימון ותמיכה בטרור.

סיכון המוניטין של הבנק נותר ברמה נמוכה. הבנק מנטר באופן שוטף מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק המצביעים על כך שמעמדו התדמיתי של הבנק נשמר ובחלק מהתחומים אף הועמקו הפערים לטובת הבנק למול מתחוריו. על רקע המלחמה, הבנק נקט פעולות במעגלי עשייה רחבים: פיננסי, קהילתי וחברתי, לרבות, עשייה בנקאית רציפה שהתמקדה בקידום הטבות והקלות ללקוחות ובפרט תושבי הדרום והצפון, כמו גם פעילות הומניטרית והתנדבותית של הבנק במגוון אופנים ומהלכי כתום ישראל וכתום מילואים שהתמקדו בסיוע ללקוחות העסקיים של הבנק. פעולות אלו תרמו לשיפור בתדמיתו של הבנק, כפי שהשתקף בסקרים הפנימיים והחיצוניים.

הסיכון המשפטי נותר ברמה נמוכה-בינונית. ברבעון הנוכחי לא חלו אירועים חריגים שעלולים להשפיע על רמת החשיפה של הבנק. הסיכון המשפטי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין כתוצאה מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים). החטיבה המשפטית של הבנק מתחת באופן שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק, לא יעמוד בהתחייבותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה או קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכון ציור וסיכונים נוספים.

תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון עלתה ברבעון הקודם והינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההשפעות הנוכחיות וההערכות בדבר ההשפעות האפשריות העתידיות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשכת בנוגע לסביבה המאקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלווים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. השפעות המלחמה על סיכונים האשראי אינן באות לידי ביטוי באופן מידי, אלא בטווח זמן ארוך יותר. כאמור לעיל, ברבעון השלישי של שנת 2023, בעקבות המלחמה, חלה עלייה בפוטנציאל סיכון איכות לווים וביטחונות, שנבעה מההרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על מצב הלווים והפעילות העסקית בכלל. מוקדי הסיכון העיקריים הינם הלווים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, הלווים ובעלי העסקים אשר נמצאו ברמת סיכון גבוהה עוד טרום המלחמה, אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר וכן אוכלוסיית הלווים אשר ביצעו דחיית תשלומים. הבנק מנטר באופן הדוק את ההשפעות האפשריות, תוך זיהוי ענפי המשק שצפויים להיפגע, בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון, ונוקט במהלכים לשיפור יכולת ההחזר של הלווים והפחתת רמת הסיכון.

רמת הסיכון בתיק המשכנתאות נותרה ללא שינוי ברמה נמוכה-בינונית והיא מייצגת את פוטנציאל ההשפעות המצטברות של עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה על כושר ההחזר של הלווים ואת אי הוודאות הנובעת מהמלחמה. יצוין, כי בתקופת הקורונה שהתאפיינה בהיקפי דחיית משכנתאות נרחבים,

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הוכח בפועל, כי עם החזרה לפעילות משקית מלאה, פוטנציאל הסיכון בתיק המשכנתאות לא התממש. נציין כי מדדי הסיכון לאורך כל התקופה הנסקרת אינם מצביעים בשלב זה על הרעה או שינוי מהותי ברמת הסיכון, ולכן הערכת הסיכון נותרה ללא שינוי. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות וניתן עלייה ברמת הסיכון, בעיקר עקב התגברות אי הוודאות באשר להשלכות המלחמה על הצמיחה ופעילות המשק שעדיין לא באים לידי ביטוי במלואן. מנגד הצפי להמשך ירידה בריבית בשנת 2024, עשוי להפחית את רמת הסיכון.

תיאור תיאבון הסיכון ועקרונות לניהול

ניהול סיכון האשראי בבנק מתבצע בהתאם להוראה מספר 311 - "ניהול סיכונים אשראי" של בנק ישראל. דירקטוריון הבנק אחראי להתוות את מדיניות האשראי של הבנק, בה נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו, ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים עד לרמת התיק כולו. דירקטוריון הבנק מאשר את מדיניות האשראי של הבנק, אחת לשנה, ולאורך השנה נבחן הצורך בעדכון המדיניות לאור התפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק ובה פועלים לקוחותיו. מדיניות האשראי כוללת, מסמכי מדיניות נוספים הדנים בסיכונים הרלבנטיים לפעילות האשראי של הבנק, ובהם: מדיניות ריכוזיות האשראי, המבטיחה כי רמת ריכוזיות האשראי של הבנק מנהלת ומנוטרת ברמה שוטפת, מדיניות פעילות מסחר של לקוחות במכשירים נגזרים ובניירות ערך, מדיניות הביטחונות הקובעת את העקרונות הנדרשים לשם ניהול ביטחונות הלקוחות, מקדמי הביטחון הנדרשים לפי סוגי עסקאות וגורמי סיכון שונים, ומדיניות ניהול סיכון סביבתי וסיכון אקלים.

תיאבון הסיכון מורכב משורה ארוכה של מדדים וגורמי סיכון הרלבנטיים לפעילות הבנק באשראי, ביניהם: ענפי משק, קבוצות לווים, גורמי סיכון בתיק המשכנתאות, סוגי פעילות ייחודיים, איכות תיק האשראי, דירוג הלקוחות, פעילות בחוץ לארץ וגורמי סיכון נוספים הרלבנטיים לפרופיל סיכון האשראי ולפעילותו העסקית של הבנק. סיכון האשראי מנוטר גם לפי שורה של מבחני מצוקה (קיצון), האומדים את פוטנציאל ההשפעה של אירועי קיצון על תיק האשראי של הבנק. זאת, בין השאר כדי לבחון את עמידות הון הבנק באירועי קיצון שונים, וכחלק מתהליך אמידת ההון הפנימי (ICAAP).

המעקב אחר פרופיל הסיכון, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע, מבוצע בתדירות שהוגדרה במסגרת מדיניות האשראי, והעמידה בו מדווחת להנהלת ודירקטוריון הבנק. במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו, ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור התפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק ובה פועלים לקוחותיו, ובהתאמה נערכים בה עדכונים.

קווי הגנה בניהול סיכון האשראי :

מערך ניהול הסיכונים של הבנק מורכב מכל רבדי הניהול והבקרה בבנק, החל בדירקטוריון, ההנהלה והיחידות העסקיות, וכלה בפונקציות הבקרה והביקורת הפנימית. החטיבה לניהול סיכונים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי של הבנק (CRO) הינה גורם המעטפת שמרכז את הטיפול בנושא ניהול הסיכונים בבנק ובניהול בניהול סיכונים אשראי.

במסגרת זו, ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301, הגדיר הבנק שלושה קווי הגנה כדלקמן:

קו הגנה ראשון - קווי העסקים בתחום האשראי בבנק

לאשראי בבנק מספר תחומי פעילות עיקריים, הנתמכים על ידי מבנה ארגוני המושתת על חטיבות ומערכים בעלי התמחויות ספציפיות, כאשר מתן האשראי ללקוחות במגזרי הפעילות השונים מבוזר בין שתי חטיבות שונות (קמעונאית ועסקית), ואף בתוך החטיבות ובין יחידות ארגוניות שונות. הנהלות קווי העסקים נושאות באחריות מלאה לניהול הסיכונים וישום סביבת בקרה נאותה על הפעילות. באחריות היחידות המקצועיות של כל אחד ממגזרי הלקוחות הללו לבדוק באופן שוטף ולבצע מעקב ובקרה על החשיפה ללקוחות ומגזרי הפעילות שבאחריותן. בקו הגנה זה, קיימות יחידות בקרה ספציפיות כדוגמת הבקרים החטיבתיים, בקרת חשיפות לקוחות שוק ההון ופונקציות בקרה נוספות. שורה של נהלים מבטיחים את יישומם של עקרונות המדיניות הלכה למעשה.

קו הגנה שני

ניהול סיכונים

החטיבה לניהול סיכונים פועלת כ"פונקציה לניהול הסיכונים" הבלתי תלויה של הבנק ובכך משמשת כקו הגנה שני במסגרת הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים. פעילות החטיבה ואחריותה כוללות מספר תחומים: בתחום ניהול סיכונים אשראי, פועלת החטיבה באמצעות מספר יחידות עצמאיות:

- בקרת סיכונים אשראי - הערכה בדיעבד, ללא תלות בגורמים המאשרים אשראי בבנק, את טיב הלווה ואיכות תיק האשראי של הבנק.
- אנליזה - גורם מקצועי האחראי על כתיבת חוות דעת בלתי תלויה לאשראי ללקוחות מהותיים, כחלק מתהליך אישור האשראי.
- ניהול סיכונים - אחריות על מודלי האשראי.

חטיבת מידע ודיווח כספי - חשבונאי ראשי

החשבונאי הראשי אחראי על נאותות סיווג אשראי וקביעת הפרשות להפסדי אשראי.

החטיבה המשפטית

אחריות על בחינת השפעות הוראות החקיקה והשינויים בחקיקה על פעילות הבנק ומתן ייעוץ משפטי שוטף ליחידות הבנק, כמו כן, ריכוז הטיפול בתביעות נגד הבנק.

קו הגנה שלישי - הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית משמשת כקו הגנה שלישי במסגרת הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים, ומבצעת ביקורות על ניהול סיכון האשראי, כחלק מתוכנית העבודה השנתית והרב שנתית שלה.

קבוצת הבנק פועלת במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב אישור האשראי, תוך מתן דגש לביטחונות הנדרשים, והתניות הפיננסיות שנקבעו בהתאם לנהלים, לסמכויות ומדיניות הפיזור שהוגדרו בבנק, ועד לבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות וביחידות הבקרה הייעודיות, הפועלות בתוך הקווים העסקיים. זאת, תוך השקעת מאמץ מתמיד לשיפור המקצועיות והמומחויות של העוסקים בתחום

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

האשראי באמצעות קורסים והדרכות בנקאיות ובאמצעות השתלמויות וימי עיון מקצועיים בכל הרמות. במקביל, מושקעים אמצעים רבים לשיפור ולשכלול כלי הבקרה ומערכת המידע הממוחשבת, העומדים לרשות מקבלי ההחלטות בתחום האשראי.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון הינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההשפעות הנוכחיות וההערכות בדבר ההשפעות האפשריות העתידיות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשך בנוגע לסביבה המאקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלויים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. השפעות המלחמה על סיכונים האשראי אינן באות לידי ביטוי באופן מיד, אלא בטווח זמן ארוך יותר. ככל שהמלחמה תתמשך ובהתאם למצב הכללי במשק, ולמצב האינדיקטורים בפועל, תיתכן עלייה ברמת הסיכון הכוללת באשראי.

כאמור לעיל, ברבעון שלישי 2023, בעקבות המלחמה, חלה עלייה בפוטנציאל סיכון איכות לויים וביטחונות, שנבעה מההרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על מצב הלויים והפעילות העסקית בכלל. מוקדי הסיכון העיקריים הינם הלויים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, הלויים ובעלי העסקים אשר נמצאו ברמת סיכון גבוהה עוד טרום המלחמה, אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר וכן אוכלוסיית הלויים אשר ביצעו דחיית תשלומים. הבנק מנטר באופן הדוק את ההשפעות האפשריות, תוך זיהוי ענפי המשק שצפויים להיפגע, בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון, ונוקט במהלכים לשיפור יכולת ההחזר של הלויים והפחתת רמת הסיכון. יציין כי החל מפרוץ המלחמה, מתכנס פורום חירום באשראי בראשות מנהל החטיבה העסקית (מנהל סיכון האשראי) בתדירות גבוהה ודן בניהול סיכונים האשראי שנוצרו בעקבות הירידה בפעילות המשקית וההשפעה על ענפי המשק השונים שנפגעו, חשיפות לשוק ההון ושוק המט"ח וחשיפה ללקוחות מרכזיים שהושפעו או עלולים להיות מושפעים מהמלחמה (לקוחות באזור הדרום ולקוחות באזור הצפון).

מרבית לקוחות החטיבה הקמעונאית (הן עסקים קטנים והן משקי בית) מדורגים במודלים מתקדמים ייעודיים. הניהול השוטף בפועל בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדח"ם (מערכת דירוג, חיתום וניהול מתקדם). כחלק ממהלך זה קיימת במרכז ההדרכה של הבנק פעילות ייעודית להטמעת מגוון השימושים בתוצאות המודלים בסניפים.

לפרטים נוספים בדבר התהליכים העיקריים הכרוכים בפעילות ניהול ובקרת סיכון האשראי בבנק, ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

טיפול באשראי בעייתי ובגביית חובות – הטיפול באיתור אשראי בעייתי ובניהולו דורש מיקוד ומקצועיות מובחנים, בשונה מהדרג המאשר או המטפל בביצוע האשראי ובקבלת הבטוחות. האיתור הראשוני מבוצע לרוב באופן ממוכן, ביחידות ייעודיות לאיתור ובקרה בחטיבה העסקית ובחטיבה הקמעונאית. הטיפול בלקוחות שאותרו נעשה בחטיבות העסקיות או בסקטור לקוחות מיוחדים בחטיבה העסקית (הקו הראשון), לפי העניין וכפי שהוגדר בנהלי הבנק.

על מנת לאתר את סיכונים האשראי המתממשים או העלולים להתממש בבנק, מתקיים בבנק, כאמור, מהלך שוטף לבחינה ולאיתור של חובות, על פי תבחינים שהוגדרו. חלק מהתבחינים מחייבים סיווג של החוב כבעייתי, וחלק מהתבחינים מהווים התרעה ומותירים שיקול דעת בידי הגורם המקצועי. החובות נבחנים על פי מדרג סמכויות שהוגדר בנהלי הבנק. מדרג הסמכויות כולל סמכויות אישיות, המתחילות בעובדים בסניפים ובמטה, וממשיך בסמכויות בדרגים גבוהים יותר לעניין הסיווג וההפרשות. בהנהלות המרחבים וביחידות ייעודיות במטה, מתנהל תהליך בקרה מובנה ובלתי תלוי. חטיבת מידע ודיווח כספי מהווה קו שני בתהליך הסיווג וההפרשה ואחריותה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311 הינה להיות הגורם הבלתי תלוי לסיווג וקביעת ההפרשה להפסדי אשראי.

מערכת המחשב התומכת ביישום הוראות מדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, לרבות בתהליכי האיתור והבקרה, מבצעת בחינות לוגיות על פי קריטריונים, וקובעת ברירות מחדל לסיווג חובות כחובות בהשגחה מיוחדת, נחותים, לא צוברים או בארגון מחדש, על פי המתחייב.

איתור הלוואות לדיור (משכנתא) בעלות מאפייני סיכון נעשה באופן אוטומטי ובאמצעות איתור תבחיני פיגור ותבחינים איכותיים אחרים. בשלבי הפיגור הראשונים מפעיל הבנק הליכי גביה אוטומטיים. בהמשך מופעלים הליכים יזומים פנימיים וחיצוניים לרבות הליכים משפטיים ככל שיש צורך בכך.

לפרטים בדבר חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ראה ביאור 1 ה.7 לדוחות הכספיים ופרק סיכון אשראי בדוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לויים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לויים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 ישנה קבוצת לויים אחת שהחבות בגינה עולה על 15% מהון הבנק כהגדרתו בהוראה 313. קבוצת לויים זו כוללת חברה ממשלתית גדולה בתחום האנרגיה, המהווה מונופול טבעי בתחומה, וכן לויים נוספים בתחום בפיזור רב אשר מקור ההחזר העיקרי שלהם לאשראי נשען על פעילותם מול חברה זו. יתרת החבות נטו לקבוצה זו הינה כ-4.3 מיליארדי שקלים חדשים, מתוכם כ-1.7 מיליארדי שקלים חדשים בגין חשיפה חוץ מאזנית. השפעת החשיפה החוץ מאזנית הפוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים אינה מהותית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

פעילות הבנק עם קבוצות לווים גדולות מתבצעת בכפוף למספר עקרונות, שנועדו לצמצם את מידת הסיכון בפעילות זו:

- עיקר הפעילות בקבוצות הלווים מתבצעת מול חברות ציבוריות, ותיקות ומובילות בתחומן.
- עיקר האשראי ניתן לטווחים קצרים ובינוניים, ומשרת פעילות שוטפת של החברות.
- האשראי מפוזר בין חברות הקבוצה הפועלות בתחומי פעילות שונים ובענפי משק נפרדים.
- האשראי ניתן במידת האפשר לחברות שונות שאין ביניהן תלות, התניות או ערבויות הדדיות.

להלן הצעדים בהם נוקט הבנק לצורך ניהול החשיפות לקבוצות לווים:

- קביעת התניות פיננסיות בהתאם לצורך.
- העמדת האשראי כנגד ביטחונות, ככל שניתן, ומעקב הדוק אחר החשיפה שאינה מובטחת בביטחונות.
- מעקב שוטף אחר פעילות החברה ותוצאותיה הכספיות.
- ניטור הדוק של עמידת חברות קבוצת הלווים בהתניות הפיננסיות, אם וכאשר נקבעו להן.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כוללי ⁽¹⁾
1.	שירותים פיננסיים	1,403	501	1,904
2.	שירותים פיננסיים	55	1,542	1,597
3.	עבודות הנדסה אזרחית	212	1,079	1,291
4.	בינוי ונדל"ן	637	647	1,284
5.	עבודות הנדסה אזרחית	498	611	1,109
6.	שירותים פיננסיים	64	1,036	1,100

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישה זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
 - רכישה תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
 - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2.

מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לניהול סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי. בפורום נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2023				ענף משק של הנרכשת
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
-	355	2	353	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	523	-	523	-	532	-	532	כרייה וחציבה
-	186	18	168	-	195	16	179	מים
-	-	-	-	-	601	-	601	תחבורה ואחסנה
-	260	-	260	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	1,324	20	1,304	-	1,328	16	1,312	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2023				ענף משק של הלווה
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
-	262	40	222	-	-	-	-	תעשייה וחרושת
-	517	123	394	-	970	56	914	בינוי ונדל"ן
-	522	146	376	-	550	191	359	חשמל
-	146	4	142	-	192	4	188	מסחר
31	642	78	564	-	489	45	444	תחבורה ואחסנה
31	2,089	391	1,698	-	2,201	296	1,905	סך הכל

התפתחות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל		סיכון אשראי בעייתי:
2022 בדצמבר 31	2023 בדצמבר 31	
2,612	3,752	סיכון אשראי לא צובר
1,549	2,512	סיכון אשראי בעייתי צובר - לא לדיוור
4,161	6,264	סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

2022 בדצמבר 31	2023 בדצמבר 31	
0.83	1.12	שיעור יתרת אשראי לציבור - לא צובר מיתרת האשראי לציבור
1.10	1.25	שיעור יתרת אשראי לציבור - לא צובר מיתרת האשראי שאינו לדיוור
0.68	1.04	שיעור יתרת אשראי לציבור - לא צובר מיתרת האשראי לדיוור
2.31	3.26	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיוור
1.06	1.47	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן ריכוז חובות לא צוברים בארגון מחדש שבוצעו או כשלו (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023	
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה
לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש
152	161	97	98
ארגונים מחדש שבוצעו			
31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023	
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה
16	16	6	6
ארגונים מחדש שכשלו			

לפרטים נוספים ראה ביאור 30 ב.ג.ג. לדוחות הכספיים.

ניתוח השינויים בחובות לא צוברים

להלן תנועה ביתרת חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				תנועה באשראי לציבור לא צובר
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
1,249	56	-	1,193	2,577	55	1,329	1,193	יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת השנה
1,174	-	1,174	-	-	-	-	-	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים
1,026	63	482	481	2,905	58	1,798	1,049	אשראי שסווג כלא צובר במהלך התקופה
(433)	(46)	(319)	(68)	(1,245)	(10)	(965)	(270)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה
(172)	(8)	-	(164)	(138)	(13)	-	(125)	אשראי שנמחק חשבונאית
(267)	(10)	(8)	(249)	(406)	(16)	(9)	(381)	אשראי שנפרע
2,577	55	1,329	1,193	3,693	74	2,153	1,466	יתרת חובות לא צוברים לסוף השנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
398	31	-	367	248	34	41	173	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
25	-	25	-	-	-	-	-	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים
134	24	16	94	101	26	6	69	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(124)	(8)	-	(116)	(59)	(11)	-	(48)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
(17)	(3)	-	(14)	(20)	(2)	-	(18)	אשראי בארגון מחדש שנמחק
(74)	(9)	-	(65)	(70)	(9)	-	(61)	אשראי בארגון מחדש שנפרע
(94)	(1)	-	(93)	-	-	-	-	שינויים אחרים
248	34	41	173	200	38	47	115	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף השנה

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי הבעייתי ראה ביאורים 13 ו-30 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה בהפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים, ממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור				
סך הכל	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1,463	10	1,453	324	247	882	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(547)	-	(547)	(257)	-	(290)	מחיקות חשבונאיות
260	-	260	123	-	137	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(287)	-	(287)	(134)	-	(153)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,281	11	4,270	702	1,149	2,419	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
2,315	1	2,314	254	804	1,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
532	-	532	97	99	336	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(519)	-	(519)	(189)	-	(330)	מחיקות חשבונאיות
250	-	250	122	-	128	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(269)	-	(269)	(67)	-	(202)	מחיקות חשבונאיות נטו
135	-	135	79	31	25	אחר
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 13 ו-30 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

2023 בדצמבר 31	2022 בדצמבר 31	
1.30	1.00	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
1.00	0.79	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
שנה שהסתיימה ביום		
2023 בדצמבר 31	2022 בדצמבר 31	
0.46	0.18	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.09	0.09	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.46	0.18	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
1.05	0.41	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור
0.12	0.05	מזה: בגין הלוואות לדיוור
0.09	0.09	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

לפרטים בדבר שינויים ברכיבי ההפרשה להפסדי אשראי ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מנטר במסגרת פורום ייעודי בראשות ה-CRO ובהשתתפות נציגים מקווי העסקים השונים, את השפעות עליית הריבית על ניהול סיכוני האשראי בסגמנטים השונים, לרבות תיק המשכנתאות. תובנות העולות מדיונים אלה, והחלטות ביחס להמשך הפעילות, לרבות פניה יזומה ללקוחות, עולות לדיון בהנהלת הבנק.

לפרטים בדבר הלוואות בריבית משתנה לאנשים פרטיים ראה סיכון אשראי לאנשים פרטיים להלן.
לפרטים בדבר הלוואות לדיוור בריבית משתנה ראה סיכון האשראי לדיוור להלן.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיוור⁽⁴⁾)

מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את הסיכון הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חבוייתו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, היכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו. בנוסף, קיימים נהלים, תהליכי עבודה ייעודיים ובקורות לעניין הצעה יזומה של אשראי צרכני ללקוחות פרטיים, זאת בהתאם להנחיות בנק ישראל.

לעניין אשראי ללקוחות פרטיים, מדיניות הבנק הינה בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים בנושא "ניהול אשראי צרכני" (נב"ת 311A).

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות המודל הפנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים, וכן, באמצעות מעקב, ניטור וניתוח רציף של ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		
2022	2023	
		חובות
2,106	1,966	יתרות עובר ושב
4,648	4,532	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
2,518	2,065	הלוואות לרכב - ריבית משתנה
3,157	4,257	הלוואות לרכב - ריבית קבועה
13,801	13,542	הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
305	348	הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
26,535	26,710	סך הכל חובות (אשראי מאזני)
		מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות
5,200	5,585	מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
8,960	9,424	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
312	278	ערביות
36	31	התחייבויות אחרות
14,508	15,318	סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
41,043	42,028	סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
		מזה:
576	705	הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾
		תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾
		תיק נכסים פיננסיים:
4,250	4,088	פיקדונות
275	206	ניירות ערך
206	168	נכסים כספיים אחרים
3,072	3,287	בטוחות אחרות ⁽⁵⁾
7,803	7,749	סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2022				ליום 31 בדצמבר 2023				תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לזיום	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לזיום		
813	473	340	251,883	810	492	318	248,443	עד 10	
1,655	1,007	648	112,216	1,665	1,054	611	113,285	עד 20	
4,398	2,505	1,893	149,977	4,352	2,632	1,720	149,531	עד 40	
9,207	4,361	4,846	160,636	9,284	4,646	4,638	162,697	עד 80	
11,117	3,611	7,506	103,027	11,280	3,846	7,434	104,714	עד 150	
10,761	2,036	8,725	52,370	11,404	2,140	9,264	55,683	עד 300	
3,092	515	2,577	7,176	3,233	508	2,725	8,230	מעל 300	
41,043	14,508	26,535	837,285	42,028	15,318	26,710	842,583	סך הכל	

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽⁴⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		גובה הכנסה
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	
6,677	25.2	7,191	26.9	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾
4,372	16.5	3,663	13.7	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
8,034	30.3	7,953	29.8	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
7,452	28.0	7,903	29.6	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
26,535	100.0	26,710	100.0	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.
(2) בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק המחאות תיקי רכב ואשראי שניתן באגוד לסיניג. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		תקופה לפירעון
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	
4,246	21.5	4,170	20.6	עד שנה
6,234	31.5	6,136	30.4	מעל שנה ועד 3 שנים
4,717	23.8	5,041	24.9	מעל 3 שנים ועד 5 שנים
2,098	10.6	2,200	10.9	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
2,486	12.6	2,665	13.2	מעל 7 שנים ⁽²⁾
19,781	100.0	20,212	100.0	סך הכל

(1) ללא עו"ש ונרטיסי אשראי.
(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר הלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן סיכון אשראי בעייתי לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
228	6	222	277	8	269
0.56%	0.04%	0.84%	0.66%	0.05%	1.01%

יתרת סיכון אשראי בעייתי
שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
0.38%	1.22% ⁽¹⁾

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

(1) כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי:

- סך חובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדל בשיעור של 0.7% לעומת 31 בדצמבר 2022. להלן התפלגות החובות ליום 31 בדצמבר 2023:

7.4%	חשבונות עובר ושב
17.0%	כרטיסי אשראי
23.6%	הלוואות לרכב
52.0%	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 29.0% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 31 בדצמבר 2023, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (לעומת שיעור של 29.4% ליום 31 בדצמבר 2022).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי העסקי של הבנק. במסגרת ענף הבינוי והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבינוי למגורים באזורי הביקוש. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילותיו האחרות של היזם-הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבינוי. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. בנוסף, על מנת למזער את הסיכון, הבנק מבטח את תיק הקרקעות המיועדות לבניה במסגרת פרויקט סגור ואת תיק ערבויות חוק המכר וערבויות הביצוע בפרויקטים המלווים אצל מבטחי מחוץ לארץ.

הבנק מעריך כי למלחמה, שפרצה ביום 7 באוקטובר 2023, השלכות על שוק הנדל"ן בכלל ותיק האשראי לנדל"ן בבנק בפרט, כדלקמן:

- מחסור בעובדים - גריעה של פועלים פלשתינאיים שאינם מורשים להגיע כיום לעבודה, בתוספת גיוס מילואים לעובדים ישראלים וחזרה חלקית של פועלים זרים לארצות המקור שיגרמו להאטה בקצב התקדמות הבניה ועיכוב במסירה.
- ביקוש והיצע - האטה בהיקף עסקאות רכישה חדשות בכל הארץ, בעיקר באזורי העימות שיגרמו לירידה במספר העסקאות החדשות ואולי אף לירידה מסוימת במחירים בטווח הקצר.

בשנת 2023 נמשכה מגמת ההאטה בביקוש לדירות בישראל, שהחלה בחודש ספטמבר 2021. היקף יחידות הדיור החדשות שנמכרו בשוק בשנת 2023, נאמד בכ-27 אלף יחידות דיור, בעוד שבשנת 2022 היקף המכירות של דירות חדשות עמד על כ-41 אלף יחידות דיור. שינוי המגמה במכירות חל בין היתר על רקע עליית שיעורי הריבית, התייקרות המשכנתאות ועליית שיעור הריבית האלטרנטיבית להשקעות שהביאו לקיטון שיעור רכישת הדירות הן על ידי רוכשי דירות למגורים והן על ידי משקיעים. בנוסף, מחירי הדירות ירדו במוצע בחודשים אוקטובר - נובמבר 2023 בהשוואה לאוקטובר - נובמבר 2022 ב-1.8 אחוז. בתחום התחלות הבניה ב-12 החודשים, אוקטובר 2022 עד ספטמבר 2023, החלו בבניית כ-62 אלף יחידות דיור, ירידה של 14.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בגמר הבניה למגורים נרשמה עלייה של כ-7.2%, והם עמדו על כ-55 אלף יחידות דיור. בסוף חודש אוקטובר 2023 מלאי הדירות החדשות שנתרו למכירה המשיך במגמת העלייה והגיע לכ-62 אלף דירות, עלייה של כ-28% לעומת אוקטובר אשתקד, כאשר 50% מהדירות שנתרו למכירה הן במחוז ת"א והמרכז. כנגזרת השלכות המלחמה על הענף וכנגזרת מהעלאות הריבית, עלויות החזרי המשכנתאות לרוכשים והתייקרות עלויות המימון ליזמים, נרשמה האטה בביקושים ובהתחלות הבניה למגורים, כך שלהערכת הבנק רמת הסיכון בענף עלתה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בשלהי שנת 2022 החלו סימני האטה בתחום ההי-טק, שהוא בין הצרכנים המרכזיים בתחום המשרדים, ואלה גורמים לשינוי כיוון ולירידות מחירי השכירות בענף, שעלולים להתגבר ככל שהאטה תחריף. פעילות מימון עסקאות הנדל"ן בבנק מנוהלת על פי מדיניות וכללים ברורים, שנקבעו במדיניות האשראי ביחס לאפיקי פעילות שונים, כגון מימון קרקעות, בניה למגורים, נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. פעילות הבנק בענף מבוצעת תוך שמירת הליכי חיתום נאותים ומרווחי אשראי הולמים המשקפים את הסיכון. רמת הסיכון בענף מובאת בחשבון גם במסגרת התהליך הרבעוני לבחינת שיעורי ההפרשה הקבוצתית.

הבנק מנטר באופן שוטף את תיק האשראי, לרבות האשראי החדש שהועמד על פי אמות מידה שנקבעו במדיניות הבנק. במהלך שנת 2023 חלה עלייה בהיקף החשיפה הכוללת בענפי הבינוי והנדל"ן בשיעור של 12.8% על רקע הגידול בהיקף הפרויקטים מחד, וירידה בהיקף תזרים התקבולים של היזמים מאידך. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 31 בדצמבר 2023 כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 15.8% יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 11.9% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר והלוואות למימון קרקע בגיבן רכש הבנק פוליסות ביטוח). הבנק בוחן מידי רבעון את חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בענף זה ומבצע התאמה להפרשה, על מנת להביא בחשבון, בין היתר, את צמיחת תיק האשראי ואת תנאי החיתום.

לפרטים בדבר הוספת הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150%, ראה בראש 25 לדוחות הכספיים.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2023							
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי			
סיכון אשראי	סיכון אשראי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	לא צובר	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	
חוץ מאזני	מאזני				מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾ והתחייבויות אחרות		
24	211	277	206	41,353	13,772	5,423	22,158
3	200	459	128	12,367	2,525	129	9,713
27	411	736	334	53,720	16,297	5,552	31,871
19	164	125	109	12,301	6,335	12	5,954
46	575	861	443	66,021	22,632	5,564	37,825
24	102	318	197	40,872	13,891	5,516	21,465

בביטחון נדל"ן:

לדיוור

למסחר ולתעשייה

סך הכל בביטחון נדל"ן

שאינו בביטחון נדל"ן

סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל

מזה: מיועד לליווי פרויקטים

31 בדצמבר 2022							
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי			
סיכון אשראי	סיכון אשראי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	לא צובר	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	
חוץ מאזני	מאזני				מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾ והתחייבויות אחרות		
60	83	296	28	36,241	10,848	6,007	19,386
5	123	138	128	11,578	2,373	189	9,016
65	206	434	156	47,819	13,221	6,196	28,402
25	160	92	109	10,730	5,373	5	5,352
90	366	526	265	58,549	18,594	6,201	33,754
63	61	347	19	35,946	11,107	6,042	18,797

בביטחון נדל"ן:

לדיוור

למסחר ולתעשייה

סך הכל בביטחון נדל"ן

שאינו בביטחון נדל"ן

סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל

מזה: מיועד לליווי פרויקטים

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור לא צובר מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

(2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) סיכון אשראי חוץ מאזני הנובע מערבויות חוק מכר/בנוסח חוק מכר, המגובות ברובן בביטוח שנרכש ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר						
2022			2023			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
						ביטחון נדל"ן
						נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
16,413	703	15,710	16,503	1,078	15,425	קרקע גולמית
22,624	16,833	5,791	27,596	19,232	8,364	נדל"ן בתהליכי בנייה
8,782	1,881	6,901	9,621	1,539	8,082	נדל"ן שבנייתו הושלמה
47,819	19,417	28,402	53,720	21,849	31,871	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן
10,730	5,378	5,352	12,301	6,347	5,954	שאינו בביטחון נדל"ן
58,549	24,795	33,754	66,021	28,196	37,825	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל

31 בדצמבר			
השינוי	2022	2023	
סיכון אשראי לציבור			
11.2%	56,077	62,337	סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי:
			סיכון אשראי שאינו בעייתי
63.7%	526	861	סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
67.2%	265	443	בעייתי צובר
41.6%	1,681	2,380	לא צובר
49.0%	2,472	3,684	שאינו בעייתי
12.8%	58,549	66,021	סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
			סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור לא צובר מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סיכון אשראי⁽²⁾ לפי ענפי משק

ליום 31 בדצמבר 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾											פעילות לווים בישראל
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾											
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾											
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה:								
			לא צובר	כעיתית ⁽⁵⁾	חובות	סך הכל	כעיתית ⁽⁵⁾	אשראי תקין שאינו כדירוג ביצוע אשראי	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	
32	4	16	21	26	851	1,137	26	31	1,080	1,137	ציבור - מסחרי
8	-	2	6	10	356	1,260	12	-	1,339	1,351	חקלאות, ייעור ודיג
442	14	150	192	558	10,161	17,296	570	475	16,500	17,545	כרייה וחציבה
74	3	41	67	128	1,121	1,691	128	112	1,451	1,691	תעשייה וחרושת
396	27	83	337	727	28,380	55,667	728	1,424	53,619	55,771	מזה: יהלומים
											בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
											בינוי ונדל"ן - פעילויות כנדל"ן
225	4	113	105	576	8,818	9,715	576	956	8,718	10,250	אספקת השמל ומים
88	5	17	4	23	6,514	10,743	23	416	10,591	11,030	מסחר
520	18	246	288	879	12,756	16,563	879	487	15,352	16,718	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
146	19	70	56	191	1,595	2,107	191	116	1,814	2,121	תחבורה ואחסנה
84	11	14	31	76	2,988	3,612	76	690	2,866	3,632	מידע ותקשורת
30	9	11	19	25	944	1,683	25	98	1,625	1,748	שירותים פיננסיים
55	-	10	28	31	9,593	20,715	31	105	25,590	25,726	שירותים עסקיים אחרים
195	27	60	95	195	4,921	7,644	195	111	7,341	7,647	שירותים ציבוריים וקהילתיים
113	15	40	145	160	2,545	3,238	160	268	2,841	3,269	
2,334	153	832	1,327	3,477	90,422	151,380	3,492	5,177	149,276	157,945	סך הכל מסחרי
1,149	-	247	2,153	2,153	206,553	218,658	2,153	2,609	213,896	218,658	אנשים פרטיים - הלוואות לדויר
702	134	324	75	277	26,710	42,028	277	369	41,386	42,032	אנשים פרטיים - אחר
4,185	287	1,403	3,555	5,907	323,685	412,066	5,922	8,155	404,558	418,635	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	702	702	-	-	2,286	2,286	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	4	4	-	-	19,562	19,562	ממשלת ישראל
4,185	287	1,403	3,555	5,907	324,391	412,772	5,922	8,155	426,406	440,483	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ											
93	-	58	176	336	5,730	8,416	342	296	7,946	8,584	בנקים בחוץ לארץ
2	-	2	-	-	26,869	26,997	-	-	27,248	27,248	ממשלות בחוץ לארץ
1	-	-	1	1	476	628	1	-	1,210	1,211	ממשלות בחוץ לארץ
96	-	60	177	337	33,075	36,041	343	296	36,404	37,043	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
4,281	287	1,463	3,732	6,244	357,466	448,813	6,265	8,451	462,810	477,526	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 357,466, אגרות חוב - 22,453 ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 106, סיכון אשראי (מאזני וחוץ מאזני) בגין מכשירים נגזרים - 6,154 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 91,347.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,070 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,211 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, לפרטים בדבר חשיפות אשראי המבוטחות על ידי מבטחי משנה בינלאומיים, ראה חשיפות עיקריות למדינות זרות להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סיכון אשראי⁽²⁾ לפי ענפי משק - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾											סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
הפסדי אשראי ⁽³⁾			מזה:									
יתרת הפרשה הפסדי אשראי	חזיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	חובות				אשראי תקין שאינו					
			לא צובר	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	כדירוג ביצוע אשראי	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	סך הכל		
20	3	4	13	23	945	1,215	23	13	1,179	1,215	פעילות לווים בישראל	
6	-	1	10	15	323	834	15	-	967	982	ציבור - מסחרי	
306	90	31	273	599	9,568	14,878	599	283	14,303	15,185	חקלאות, ייעור ודיג	
36	12	19	76	140	1,195	1,785	140	65	1,580	1,785	כרייה וחציבה	
340	36	118	159	625	25,918	50,035	625	1,430	48,065	50,120	תעשייה וחרושת	
116	-	18	106	166	7,248	7,910	166	251	8,012	8,429	מזה: יהלומים	
76	19	16	2	3	5,223	8,828	3	47	9,051	9,101	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	
292	(46)	11	169	373	11,183	14,757	373	571	13,947	14,891	בינוי ונדל"ן - פעילויות כנדל"ן	
95	10	-	50	92	1,532	1,974	92	86	1,807	1,985	אספקת חשמל ומים	
81	(12)	(8)	129	170	1,926	2,451	170	608	1,698	2,476	מסחר	
28	14	13	28	33	1,497	2,219	33	27	2,235	2,295	כתי מלון שירותי הארחה ואוכל	
45	47	15	20	23	9,246	14,696	23	45	18,856	18,924	תחבורה ואחסנה	
162	7	40	127	278	4,798	7,155	278	123	6,761	7,162	מידע ותקשורת	
88	1	44	130	165	2,705	3,347	165	218	2,992	3,375	שירותים פיננסיים	
1,655	169	303	1,216	2,565	82,112	130,299	2,565	3,702	129,873	136,140	שירותים עסקיים אחרים	
											שירותים ציבוריים וקהילתיים	
											סך הכל מסחרי	
902	-	99	1,329	1,329	196,703	208,125	1,329	2,072	204,724	208,125	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
512	67	97	56	228	26,535	41,043	228	360	40,459	41,047	אנשים פרטיים - אחר	
3,069	236	499	2,601	4,122	305,350	379,467	4,122	6,134	375,056	385,312	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	1,149	1,648	-	-	3,417	3,417	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	18	18	-	-	11,065	11,065	ממשלת ישראל	
3,069	236	499	2,601	4,122	306,517	381,133	4,122	6,134	389,538	399,794	סך הכל פעילות בישראל	
											פעילות לווים בחוץ לארץ	
35	33	33	11	39	5,006	7,171	39	482	6,850	7,371	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ	
-	-	-	-	-	17,485	17,502	-	-	17,764	17,764	בנקים בחוץ לארץ	
1	-	-	-	-	300	300	-	-	1,757	1,757	ממשלות בחוץ לארץ	
36	33	33	11	39	22,791	24,973	39	482	26,371	26,892	סך הכל פעילות בחוץ לארץ	
3,105	269	532	2,612	4,161	329,308	406,106	4,161	6,616	415,909	426,686	סך הכל	

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 329,308, אגרות חוב - 14,492 ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר - 315, סיכון אשראי (מאזני וחוץ מאזני) בגין מכשירים נגזרים - 5,773 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 76,798.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,352 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,779 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 7,310 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק סכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק סכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א' - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני שקלים חדשים):

המדינה	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2023		
	חץ מאזנית		סך הכל	חץ מאזנית		סך הכל
	(2)(3)(4)	(2)		(2)(3)(4)	(2)	
ארצות הברית	23,003	1,483	24,486	33,952	1,635	35,587
ברבדוס ⁽⁵⁾	5,803	-	5,803	5,353	-	5,353
אחרות ⁽⁶⁾	15,665	8,932	24,597	20,576	10,305	30,881
סך כל החשיפות למדינות זרות	44,471	10,415	54,886	59,881	11,940	71,821
מזה: למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	56	4	60	72	10	82
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC	694	86	780	817	137	954

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית כוללת סך של 7,075 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 בדצמבר 2022 - 7,343 מיליוני שקלים חדשים).
- (5) החשיפה הינה בגין פוליסות ביטוח המגבות תיקי משכנתאות בישראל. חברת הביטוח הרשומה בברבדוס הינה חברת בת של קבוצת ביטוח בינלאומית המאוגדת בקנדה.
- (6) יתרת החשיפה המאזנית ליום 31 בדצמבר 2023, כוללת סך של 3,154 מיליוני שקלים חדשים, בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק של הלוואות למימון קרקע ללווים בענף הנדל"ן בישראל.

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023
-	-

לימים 31 בדצמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022 לא קיימות מדינות זרות אשר סכום החשיפות המאזניות בגינן גבוה מהסך הנדרש לגילוי זה.

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לשנה שהסתיימה	לשנה שהסתיימה	
ביום 31 בדצמבר 2022	ביום 31 בדצמבר 2023	
ברבדוס ⁽⁴⁾	ברבדוס ⁽⁴⁾	
-	5,803	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
5,803	(450)	שינויים נטו בסכום החשיפה
5,803	5,353	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדינה שקיבלה סיוע מקרן המטבע הבינלאומית, נחשבת למדינה עם בעיות נזילות. החשיפה לעיל היא מול חברת ביטוח המגבה תיקי משכנתאות, ולמצב הנזילות במדינה לא צפויה להיות השפעה על יכולת התשלום במקרה של תביעות עתידיות על ידי הבנק

- (4) החשיפה הינה בגין פוליסות ביטוח המגבות תיקי משכנתאות בישראל. חברת הביטוח הרשומה בברבדוס הינה חברת בת של קבוצת ביטוח בינלאומית המאוגדת בקנדה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽⁴⁾⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
31 בדצמבר 2023			
AAA עד AA- ⁽⁵⁾	6,894	4,682	11,576
A+ עד A-	2,643	3,058	5,701
BBB+ עד BBB-	1	-	1
BB+ עד B-	-	-	-
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	18	21	39
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	9,556	7,761	17,317

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
31 בדצמבר 2022			
AAA עד AA- ⁽⁵⁾	6,162	7,273	13,435
A+ עד A-	875	845	1,720
BBB+ עד BBB-	3	20	23
BB+ עד B-	-	-	-
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	1	18	19
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	7,041	8,156	15,197

- מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באירלנד, ארצות הברית, ברבדוס, גרמניה, צרפת ושווייץ.
- לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וסיכון אשראי מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 7,075 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2023 (ליום 31 בדצמבר 2022 - 7,343 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- לא קיימת חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים כהגדרתן בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 העולה על 15% מבסיס ההון (סך החשיפה למדינת ברבדוס בסוף שנת 2022 הייתה 5,803 מיליוני שקלים חדשים בדירוג שקול AA-).

כתוצאה מהעלייה בשיעורי האינפלציה, החלו בנקים מרכזיים רבים ליישם מדיניות של ריסון מוניטארי והעלאת שיעורי הריבית. שיעורי הריביות נותרו ברמה גבוהה במהלך שנת 2023. להתפתחויות המדיניות והמאקרו-כלכליות היו השלכות שליליות על המערכת הפיננסית העולמית. בנקים רבים רושמים ירידת ערך בתיקי ניירות הערך שלהם וקיים חשש לעלייה באשראי לא צובר בענפים מסוימים, לרבות נדל"ן מסחרי והיי-טק.

החל מהרבעון הראשון של שנת 2023, בעקבות קריסתם של מספר בנקים באירופה ובארצות הברית, הרחיב הבנק את המעקב ההדוק לניטור החשיפות למוסדות פיננסיים. יצוין כי חשיפת הבנק לגופים הפיננסיים שנפגעו הינה נמוכה מאוד.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 2.28. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס הנתונים הפיננסיים של המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות נגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן, נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה. בהתאם לצורך הבנק מתאים את מגבלות החשיפה מעת לעת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מתוך סך החשיפה של קבוצת הבנק, סכום של 769 מיליוני שקלים חדשים הוא מול שלוחות בינלאומיות של מוסדות פיננסיים בארצות הברית. עיקר חשיפה זו היא מול הבנקים הגדולים בארצות הברית, המדורגים בדירוג A- ומעלה, רובם בנקים גלובליים החשובים מערכתית (G-SIBs) עליהם חלות דרישות רגולטוריות מחמירות, הכוללות השתתפות במבחני לחץ ודרישות הון מוגברות. לכל הבנקים פרופיל אשראי איתן ומקורות מימון מגוונים. הם פועלים בכל רחבי ארצות הברית וגם גלובלית, ומעניקים מגוון רחב של שירותים בנקאיים, קמעונאיים מסחריים ותאגידיים.

הבנק עוקב אחר פרסומים ודירוגים ציבוריים וכל מידע נוסף ככל שקיים וזמין ביחס למוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך בוחן את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדיר

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיר. תחום הלוואות הדיר הינו בעל משקל מהותי מכלל סיכון האשראי של הבנק, אך יחד עם זאת, תחום זה מאופיין בפיזור גבוה וברמת סיכון נמוכה בשל פיזור רחב של לווים, המשתייכים לענפי המשק השונים, שיעורי מימון נמוכים יחסית, פיזור גיאוגרפי נרחב של הנכסים המשועבדים ושימוש במפחיתי סיכון שונים וביניהם ביטוחי נכס וביטוחי חיים, למזעור סיכונים האשראי בתחום. מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים. מאפיינים אלה כוללים בדיקת טיב הלווים ויכולתם לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של משק הבית, בדיקת נתוני העסקה ושיעור המימון. לעיתים דורש הבנק את קיומם של חיזוקים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים אחרים.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדיר, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לניהול סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניטור וניתוח התיק לפי גורמי הסיכון המרכזיים וכן אמידת הסיכון בתיק במודל מתקדם לדירוג אשראי לדיר הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב ההסתברות לכשל ופוטנציאל ההפסד במקרה של כשל, וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת השינויים בגורמים המאקרו כלכליים על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שינוי בשיעור האבטלה, שינויים במחירי הדיר ושינויים בשיעור הריבית.

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים, וניתוח הבקשה להלוואה לפי גורמי סיכון הקשורים הן לטיב הלווים והן מהות העסקה שמקבל הבנק.

בעת הערכת טיב הלווים נבחנים בין היתר: הכנסה לנפש, יציבות ההכנסה, ותק ועוד. בנוסף, בעת אישור הלוואה ניתן משקל גבוה ליחס החזר מההכנסה הקבועה של משק הבית (PTI) וזאת על מנת לבחון את יכולת החזר של משק הבית, לרבות בתרחישים של עלית ריבית.

כמו כן, נבחנים גורמי סיכון הקשורים לעסקה ולביטחונות, כגון מטרת הלוואה, שיעור המימון, המיקום הגאוגרפי של הבטוחה, מצאי בדיקות שמאי ועוד.

לעיתים דורש הבנק חיזוקים נוספים כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדיר הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך ניטור הסיכונים הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיר, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

מגבלות אלה מהוות כמכלול את תיאבון הסיכון של הבנק בתחום המשכנתאות המוגדר באמצעות מספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים והתיק הכולל. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת הלוואה, תקופת הלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הניטור השוטף של פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, והתפתחותו לאורך זמן לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע, מעלה כי מדדי הסיכון המובילים ממשיכים להיות יציבים ואינם מצביעים בשלב זה על הרעה מהותית או שינוי מהותי ברמת הסיכון, אך שוררת אי וודאות הקיימת בנוגע להמשך ההתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית והיקף ההשפעה על הבנק. מדדים אלה כוללים את שיעור המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובדן בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יציין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש דצמבר 2023) עומד על כ-55.0% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן).

הבנק בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

שיעור השינוי (באחוזים)		היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
2021-2022	2022-2023	2021	2022	2023	
7.0	(36.7)	38,353	41,052	25,980	משכנתאות שבוצעו (לדיור ולכל מטרה) מכספי הבנק מכספי האוצר:
(23.3)	(37.8)	257	197	123	הלוואות מוכונות
21.3	25.0	73	89	111	הלוואות עומדות ומענקים
6.9	(36.6)	38,684	41,338	26,214	סך הכל הלוואות חדשות
(32.4)	56.8	7,563	5,113	8,016	הלוואות שמוחזרו
0.4	(26.3)	46,247	46,451	34,230	סך הכל ביצועים
(15.1)	(18.6)	70,150	59,581	48,516	מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)						מההכנסה הקבועה	
		עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	10 שנים ומעלה		
60%	עד 35%	1,835	8,143	15,840	35,699	28,196	13,425	103,138	סך הכל
	50%-35%	581	2,239	4,281	5,677	4,768	3,130	20,676	
	80%-50%	-	2	18	48	54	924	1,046	
	מעל 80%	-	-	-	2	11	76	89	
75%-60%	עד 35%	1,167	4,997	12,481	27,195	13,116	4,937	63,893	
	50%-35%	529	2,054	4,251	4,191	1,915	1,162	14,102	
	80%-50%	-	3	18	16	11	260	308	
	מעל 80%	-	-	-	-	-	15	15	
מעל 75%	עד 35%	37	206	265	714	354	1,171	2,747	
	50%-35%	11	34	73	92	60	284	554	
	80%-50%	-	-	1	1	2	73	77	
	מעל 80%	-	-	-	-	-	12	12	
סך הכל		4,160	17,678	37,228	73,635	48,487	25,469	206,657	
מזה:									
		689	3,004	6,434	7,484	3,174	1,234	22,019	הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים
		16.6%	17.0%	17.3%	10.2%	6.5%	4.8%	10.7%	אחוז מסך האשראי לדיור
הלוואות בריבית משתנה:									
		105	1,958	13,135	23,954	13,891	8,364	61,407	לא צמודות בריבית פריים
		78	799	3,689	2,685	470	2,625	10,346	צמודות למדד ⁽³⁾
		5	101	691	1,149	916	783	3,645	במטבע חוץ ⁽³⁾
סך הכל		188	2,858	17,515	27,788	15,277	11,772	75,398	
		2.5%	11.1%	35.3%	32.5%	28.6%	32.8%	29.7%	הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיור
		1.9%	4.5%	9.9%	3.6%	1.0%	10.3%	5.0%	הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור
		1.2%	1.4%	0.9%	1.1%	0.9%	6.0%	1.6%	הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיור

(1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות לקבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר. בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משויכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים. מאפיינים אלה כוללים בדיקת טיב הלווים ויכולתם לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של משק הבית, בדיקת נתוני העסקה ושיעור המימון. לעיתים דורש הבנק את קיומם של חיזוקים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים אחרים.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023 עומד על 55.0%, בהשוואה ל-54.6% ביום 31 בדצמבר 2022 ול-53.4% ביום 31 בדצמבר 2021. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 206.7 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.4% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצוץ של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרת התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משמעותית משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.6 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.3% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-3.6%, בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-4.8% ובהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-17.5%, בסך כל הלוואות, בשיעור של כ-9.3%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו כ-0.9% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, כ-1.4% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, וכ-1.2% באשראי שניתן ברבעון הרביעי של שנת 2023.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הסיכון בהלוואה המבוסס רק על שווי הביטחון, ללא קשר למאפייני הלווה. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה, נטו לאחר מיסים והפקדות לחיסכון ארוך טווח.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא כ-26.3%. כ-82.3% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.4%). כ-17.0% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.0%). כ-0.8% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-50%.

הלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, או שההכנסה הפנויה לנפש לאחר הפחתת התשלום בגין המשכנתא גבוהה, או כאשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית שלעיתים אף משלמים חלק מהחזר החודשי. בנוסף, בעת אישור הלוואה ללקוחות אלו ניתן משקל גבוה ליחס החזר מההכנסה בהתאם "לריבית נורמטיבית" וזאת על מנת לבחון את יכולת החזר של משק הבית בתרחיש של עליית ריבית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

ביום 27 בדצמבר 2020 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדירור. העדכון כולל ביטול מגבלת ריבית הפריים, כך שנותרה המגבלה שלפחות שליש מסך המשכנתא יינתן בריבית קבועה, ועד שני השלישים הנותרים יינתנו בריבית משתנה. התיקונים להוראה לפי החזר הינם החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדירור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק או בבנק אחר חל התיקון מיום 28 בפברואר 2021.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-15.2 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-7.4% מתיק הלוואות לדירור.

יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 31 בדצמבר 2023 ל-22.0 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-10.7% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

האמצעים לניהול הסיכון בהלוואות לדיור

האמצעים לניהול הסיכון בהלוואות לדיור כוללים בין היתר:

- תהליך חיתום - הלוואות לדיור נבחנות ומאושרות לפי הקריטריונים הבאים:
- קריטריונים לאישור הלוואה הכוללים בין היתר את: הניסיון המצטבר של הבנק בתחום האשראי לדיור, ממצאי ביקורת אשראי שוטפות, בדיקה של תיקי הלוואה המבוצעת במרכז בחינה ארצי ייעודי, הערכות לגבי סיכוני אשראי באזורי הארץ השונים, טיב הלווה ויכולת החזר שלו, הבטחה הנכסית המוצעת והערבים, ומהות העסקה.
- סמכויות אשראי - קביעת הגורם המוסמך לאשר הלוואה נעשית בהתאם לנתונים בבקשת האשראי ולסיכון הגלום בה.
- מודל לקביעת פרמיית סיכון דיפרנציאלית - מודל אשר פיתח הבנק על בסיס ממצאים אמפיריים מהעבר לצורך דרוג סיכון עסקאות.
- בקרות מובנות במערכת לביצוע הלוואות - הבקרות כוללות בין היתר: ידוא שלמות הנתונים, בקרות על ביצוע פעולות על פי הרשאות ומנגנון לניתוב תהליכים.
- הדרכה בתחום המשכנתאות - הבנק מקיים הדרכות להכשרה, לפיתוח ולשיפור הידע של כל הגורמים העוסקים במתן האשראי לדיור.
- כנסים מקצועיים - בכנסים אלו נסקרות בהרחבה ההתפתחויות בשוק המשכנתאות והצעדים שיש לנקוט על מנת להתמודד עם הסיכונים הנובעים מהתפתחויות אלו.
- מעקב שוטף אחר מצב לווים ותיק האשראי לדיור - הבנק פועל לזיהוי וליתור מוקדם ככל האפשר של תבחינים המעידים על ירידה בכושר הפירעון של הלווים, על מנת לאתר מוקדם ככל האפשר מצב של כשל אשראי. הבנק מפעיל סוגים שונים של בקרות, לרבות בקרות פנימיות שוטפות בסניפים, במרחבים ובמטה.

הגורמים השותפים לניהול ובקרת הסיכון בהלוואות לדיור

- מחלקת ניהול משכנתאות בחטיבה קמעונאית - המחלקה מטפלת בסוגים שונים של אירועים המתרחשים במהלך חיי הלוואה.
- מרכז הבחינה הארצי בחטיבה הקמעונאית - למרכז מועברים תיקי הלוואה בטרם הביצוע. תיקים אלו נבדקים במרכז על בסיס סיכון, על מנת לוודא שבוצעו בסניף הפעולות הנדרשות בהתאם לנהלי הבנק, הרגולציה וההנחיות שנתנו על ידי מאשר ההלוואה.
- מערך הגבייה - מטפל בכל הקשור לתהליכי גביית חובות מלווים המפגרים בתשלומיהם, ובתהליכי מימוש נכסים.
- פורום פיגורים - הפורום קובע דרכי פעולה לטיפול בחובות ולהקטנת הפיגורים.
- החטיבה המשפטית - כחלק מתהליך החיתום, נבדקים הביטחונות בתיקים לא סטנדרטיים ובהלוואות בסכומים גבוהים.
- חטיבת מידע ודיווח כספי - עוקבת ומציגה באופן שוטף את נתוני הפיגור, הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי בתיק האשראי לדיור.
- החטיבה לניהול סיכונים - האגף לניהול סיכונים מנטר את איכות תיק האשראי בבנק ואת התפתחות פרופיל הסיכון של תיק הבנק לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. החטיבה אחראית לביצוע שוטף של תרחישי קיצון על תיק המשכנתאות של הבנק.
- פורום ניטור סיכונים אשראי וריכוזיות אשראי - מקדם נושאים כגון בחינת מדיניות האשראי, ובפרט, השינויים בתיאבון הסיכון שנקבעו בה, ניתוח רמת הסיכון בתיק האשראי ויישום גישות מידול מתקדמות, פיקוח על תהליך התכנון והיישום של תרחישי קיצון, ומעקב אחר פרופיל הסיכון של תיק האשראי של הבנק.
- ביקורת פנימית - תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית בתחום האשראי כוללת, בין היתר, התייחסות לבדיקת הגורמים העוסקים באישור, ביצוע, תחזוקה ובקרה על האשראי.

הכלים להפחתת הסיכון בהלוואות לדיור

- ביטחונות - על פי נהלי הבנק בתחום המשכנתאות, ניתן אשראי בגין ביטחונות נכסיים בלבד. במקרים מסוימים דורש הבנק, בנוסף לביטחון הנכסי, גם ערבים לחוב.
 - ביטוחים - על פי נהלי הבנק ובהתאם להוראות בנק ישראל, כל נכס המשמש כבטחה מבוטח בביטוח נכס. בנוסף, הלווים עצמם מבטחים בביטוח חיים לטובת הבנק למקרה של פטירה בטרם נפרע האשראי במלואו. תהליך ביטוח האשראי הינו גורם מפחית סיכון משמעותי.
 - שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון המרבי אותו מאשר הבנק, נקבע במדיניות האשראי ונבחן מעת לעת. ככלל, הבנק דורש מהלווה להשתתף בחלק ממימון הרכישה. תשלום ההון העצמי מהווה כרית ביטחון במקרה של מימוש הנכס, לרבות בתקופה של ירידת מחירים בשוק הנדל"ן. יתר על כן, שיעור ההשתתפות של הלווה מהווה אינדיקציה נוספת לאיתנותו הפיננסית.
- לפרטים נוספים בדבר פעילות גורמים אלה, ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

מכירת תיקי הלוואות לדיור

עסקאות המכירה של תיקי הלוואות לדיור מעבירות את כלל סיכון האשראי מהבנק אל הרוכש, והם מגובות בחוות-דעת משפטיות וחשבונאיות המבססות True sale. הסיכון היחיד שנותר בבנק הוא הסיכון התפעולי, בגין המחויבויות של הבנק כלפי הרוכש לתפעול השוטף של הלוואות, לגבייה והעברת כספים, ולדיווחים שוטפים. על מנת למזער את הסיכון התפעולי, נבנה מנגנון תפעולי ממוכן לניהול הלוואות ולהפקת דיווחים שוטפים לרוכשים. כמו כן, נערכת מידי שנה בחינה חיצונית (ISAE3402) לשלמות ואפקטיביות התהליכים והבקרות לניהול תיקי הלוואות שנמכרו.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים סביבתיים

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים ראה סיכונים אחרים להלן.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סקירת סיכונים השוק והריבית והעקרונות לניהולם

לבנק אין חשיפה לסחורות וחשיפתו למניות איננה מהותית, כך החשיפה העיקרית שלו לסיכון השוק נובעת מסיכון הבסיס - הסיכון הקיים כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במטבע או מגזרי הצמדה שונים, ומסיכון הריבית בתיק הבנקאי. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הון).

סיכונים שוק וריבית הינם חלק בלתי נפרד מעסקי הבנקאות ומניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. עם זאת, רמות חריגות של סיכון שוק ו/או סיכון ריבית עלולות לחשוף את הבנק להפסדים, ולהוות איום על הון.

דירקטוריון והנהלת הבנק קבעו, במסגרת התהליך המוסדר של הבנק למיפוי וזיהוי סיכונים, כי סיכון השוק הינו סיכון מהותי, וכי ניהול סיכון זה הינו חיוני ליציבות הבנק. לפיכך, התווה דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות ייעודי לטיפול בסיכון השוק והריבית.

מסמך המדיניות לטיפול בסיכון השוק וריבית מאגד את מדיניות הבנק לטיפול בסיכון, את אופן ניהול הסיכון, תיאבון הסיכון, מדידת הסיכונים, ודרכים להפחתת הסיכון. המסמך קובע את העקרונות לפיהם על הבנק לפעול על מנת לזהות, למדוד, לנטר, לבחון ולבקר את סיכון השוק והריבית באופן שוטף, הן למהלך עסקים רגיל והן לעתות קיצון. המסמך מאושר אחת לשנה בהנהלת הבנק, הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ודירקטוריון הבנק. עקרונות המדיניות נקבעו באופן הולם את אסטרטגיית הבנק ואת דרישות הרגולציה, קרי, הוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, הוראות ועדת באזל הרלוונטיות, ובהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם (ה-Best Practice).

ניהול סיכון השוק והריבית מתבצע ברמה קבוצתית, כולל שלוחות חוץ לארץ וחברות הבת של הבנק. הפעילות מול בנק יחב מתואמת באופן שוטף, בפרט, לצורך קביעת תיאבון סיכון קבוצתי שמחייב גם את ניטור פרופיל הסיכון ברמת הקבוצה.

ניהול סיכון השוק והריבית בבנק נחלק לשני מוקדי סיכון עיקריים:

- תיק בנקאי - התיק מהווה את עיקר הפעילות והסיכון של הבנק, מכיל את כל העסקאות שאינן כלולות בתיק הסחיר, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים כעסקאות הגנה לתיק הבנקאי. תיק זה חשוף בעיקר לסיכון ריבית ואינפלציה. מידת החשיפה אליה רוצה הבנק להישאר חשוף נובעת מפעילות העסקית של הבנק. חשיפה זו הוגבלה במסגרת תיאבון סיכון שהוגדר באופן ייעודי עבור סיכון השוק וסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כאשר היא נבחנת על ידי הבנק בתדירות יומית, באמצעות מגוון כלים ומודלים. חריגה או אף התקרבות לגבולות החשיפה שנקבעו, מדווחות באופן שוטף ומטופלות באופן מיידי, בהתאם לעקרונות שנקבעו במסמך המדיניות שהתווה הבנק. ניהול סיכון זה נועד לשמור על רמת הסיכון בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע בגין הסיכון, תוך ניצול הזדמנויות וניטור מתמשך של פרופיל הסיכון, כך שהבנק לא ייחשף להפסדים משמעותיים.

- תיק סחיר - התיק מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות למטרות מסחר או לגידור רכיבים אחרים של התיק הסחיר. התיק המאוחד כולל תיקים המנוהלים בחדר עסקאות וכן, תיקי איגרות חוב למסחר ואסטרטגיה במטבע ישראלי ובמטבע חוץ - כמו גם הנגזרים שנועדו לביצוע אסטרטגיות. כמו כן, כולל התיק עסקאות גידור למכשירים הכלולים בתיק הסחיר. תיק זה, נמצא ברמת סיכון נמוכה.

הוראות בנק ישראל הרלוונטיות לנושא ניהול סיכונים שוק וריבית הן: הוראות ניהול בנקאי תקין 339 - ניהול סיכונים שוק, הוראות ניהול בנקאי תקין 333 - ניהול סיכון ריבית, המרחיבה את ההוראות בהתייחס לסיכון ריבית, בעיקר בגין סיכון הריבית בתיק הבנקאי, והוראות ניהול בנקאי תקין 208 - מדידה והלימות הון בהתייחס להקצאת ההון בנדבך הראשון בגין התיק הסחיר, כפי שפורט להלן.

הבנק נדרש להקצות הון בגין סיכון ריבית ומניות בתיק הסחיר, סיכונים שער חליפין על כל הפעילות הבנקאית, וסיכון האופציות. הבנק משתמש בשיטת משך החיים הממוצע (מח"מ) במדידתו את סיכון הריבית ובשיטת דלתא פלוס במדידתו את הסיכון בגין אופציות. שיטה זו מכמתת את הסיכון הכרוך בפעילות תיק האופציות כפונקציה של ערכי "היוניות". אלה מבטאות את רגישות תיק האופציות לתזוזות בנכס הבסיס ובסטיית התקן.

החשיפה של הבנק למניות הינה נמוכה, לבנק תיק מניות מצומצם במערך הנוסטרו ובתיק ההשקעות הריאליות. פעילות הבנק בתיק הסחיר, כאמור לעיל, מנוהלת תחת מגבלות המשקפות תיאבון סיכון ברמה נמוכה, ולפיכך, הקצאת ההון של הבנק בגין סיכון שוק הינה נמוכה מאוד.

רמת סיכון השוק הכולל מוגדרת כנמוכה-בינונית. סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. כאמור לעיל, התיק הבנקאי כולל את הפוזיציות שלא הוגדרו כפוזיציות סחירות בתיק הסחיר. טיפול הבנק בסיכון הריבית בתיק הבנקאי והקצאת ההון הכולל הנוספת בגינו, מתוארים ומתבצעים במסגרת הנדבך השני של באזל. הקצאת ההון במסגרת הנדבך השני של באזל, נבחנת הן בתרחישים המדמים מהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון, לרבות תרחישים מערכתיים ותרחישי איום. זאת כחלק מתהליך הערכת ההון הפנימי, ה-ICAAP, כמתואר בפרק הלימות ההון.

מבנה התיק הנכסים וההתחייבויות של הבנק המוטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים בינוניים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. עקב אי התאמה מלאה בין מח"מ השימושים למח"מ המקורות, חשוף השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית.

סיכון זה מנוטר באופן שוטף, הן במסגרת ניהול סיכון הריבית על התיק הכולל במונחי VAR, הן במונחי EVE - Economic Value of Equity, והן במסגרת שורה נוספת של תרחישים המבטאים ברובם מצבי קיצון. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון הרביעי של שנת 2023 היא בינונית, על רקע רמת אי הוודאות הגבוהה וההשפעות האפשריות על התנהגות לווים ומפקידים.

הבנק פועל, כמדיניות, לגיוס פיקדונות ייחודיים, הנותנים מענה גם לצרכי הלקוח וגם לגידור חשיפות הריבית.

לפרטים נוספים בדבר מודלים אלה, השימוש בהם והמגבלות שלהם, ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

אמצעי פיקוח ומימוש המדיניות

הבנק קבע מבנה ארגוני לניהול סיכונים השוק והריבית בתיק הבנקאי, הכולל את הדירקטוריון, הנהלה ושלושת קווי ההגנה. מבנה זה נתמך על ידי ועדות ופורומים יעודים, שמוסדו לשם ניהול סיכונים אלה, ולשם הקמת מערך בקרה פנימית שנועד למנוע סטיות ממדיניות הבנק בפעילותו בתיק הסחיר ובתיק הבנקאי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון השוק והריבית ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

מדיניות גידור והפחתת הסיכונים

אחד הכלים העיקריים לניהול והפחתת סיכון הריבית הינו קביעת מחירי הצל בבנק (מחירי מעבר). מחירי הצל בבנק נקבעים בתדירות יומית במחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "נג"ה") שבסקטור ניהול פיננסי, ומשקפים את צרכי ניהול החשיפות השונות תחת מדיניות ניהול הרווח והסיכון.

כלי נוסף הוא פעילות קנייה/מכירה באיגרות חוב ממשלתיות. כמו כן, פועלת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות שבסקטור ניהול פיננסי, לניהול פוזיציות הריבית ו/או הבסיס באמצעות עסקאות Forward, עסקאות Swap ואופציות. היתרונות בשימוש בכלים אלו נובעים מיכולת ביצוע מהירה ובסכומים גדולים, דבר המאפשר ניהול דינמי ואפקטיבי של חשיפות השוק והריבית לצורכי ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק, בפרק זמן סביר. בנוסף, העסקאות הן ללא מימון (Unfunded), קיימת בהן נזילות גבוהה והן מבוצעות באמצעות חדר העסקאות של הבנק.

עסקאות נגזרים, אשר מזוהות כמגדרות פוזיציות מאזניות בהתאם לכללי החשבונאות, יוגדרו בהתאם לנוהל גידור שקיים בבנק, כעסקאות גידור חשבונאי. אפקטיביות הגידור הינה מידת ההתאמה בין השינויים בשווי ההון או בין תזרימי המזומנים של הפריט המגודר ושל הנגזר המגדר. הגידור נחשב כבעל אפקטיביות גבוהה, אם השינויים בשווי ההון או בתזרימי המזומנים של הפריט המגודר, מתקדזים כמעט במלואם על ידי השינויים בשווי ההון או בתזרימי המזומנים של המכשיר המגודר. בדיקות אפקטיביות הגידור מתבצעות אחת לרבעון.

אחת לשנה לפחות, נבחנות הנחות המודלים המשמשים לניהול סיכונים שוק וריבית, לרבות ההנחות ההתנהגותיות הנלקחות לצורך קביעת הפריסות במכשירים שונים.

הבנק פועל באופן שוטף להגברת המודעות לנושא סיכונים שוק והריבית בתיק הבנקאי ברמת הקבוצה, לרבות ביחידות הבנק בחוץ לארץ, באמצעות נהלי עבודה, הדרכות והשתלמויות בנושא. כמו כן, מתקיים קשר שוטף עם כל היחידות הרלבנטיות לניהול סיכון השוק והריבית. התיאום בין היחידות נועד ליצירת מתודולוגיה אחידה לניהול סיכונים השוק והריבית בתיק הבנקאי.

מידת חשיפת סיכונים השוק והריבית ודרכי ניהולם לפי מודלים לניהול סיכונים

מידת סיכונים השוק והריבית נתמכת על ידי מגוון רחב של מערכות מידע, מודלים, תהליכים, מדדי סיכון ומבחני מצוקה ואלה נבחנים באופן שוטף, באמצעות מהלכי הבקרה הפנימית של הבנק, לרבות תהליכי תיקוף מתמשכים.

לבנק שני מודלים עיקריים לניהול סיכון השוק והריבית שלו: מודל ה- VAR ומודל ה- EVE . הבנק מחשב מדדים אלה, כמו גם מדדים נוספים המשמשים אותו לניהול סיכונים אלה, בתדירות יומית לכל הפחות.

מודל ה- VAR הוא מודל סטטיסטי האומד את ההפסד הצפוי לבנק, במהלך אופק השקעה מסוים וברמת ביטחון סטטיסטית הנקבעת מראש. המודל מודד את רמת הסיכון במונחי כסף, כאשר הבנק מתאים את אופק ההשקעה לתיקים אותם הוא בוחן באמצעות מדד זה. הבנק משתמש בשיטה המשלבת בין מספר שיטות חישוב VAR המקובלות בעולם. לחישוב ה- VAR נלווה חישוב $BACKTESTING$, שנועד לבחון את איכות אומדני החישוב שלו, קרי, לבחון את תחזית המודל לעומת התוצאה בפועל.

EVE - Economic Value of Equity, הוא מודל המבטא את גישת השווי הכלכלי. מודל זה הוא המודל העיקרי של הבנק לאמידת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, והוא בוחן שינויים בשווי הכלכלי של התיק תחת הנחות שונות של שינויים בעקומי הריבית, במצב חיים רגיל ובמצבי קיצון, לרבות עלייה/ירידה מקבילה של עקום הריבית בשיעורים גבוהים ותרחישים של עלייה/ירידה לא מקבילית של עקום הריבית. בנוסף, לבנק מגוון מבחני מצוקה (קיצון) ברמות חומרה שונות שנועדו לבחון את פרופיל הסיכון שלו בעת אירוע קיצון, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. כמו כן, מפעיל הבנק שיטות חדשות לבחינת סיכון הריבית בתיק הבנקאי בעת חירום, כולל תרחיש קיצון המתבצע במתווה כלכלי. תרחיש זה מתבסס על הבנת הבנק לגבי אופן התפתחות בעת קיצון של תנאי המאקרו הרלבנטיים לסיכונים אלה.

על רקע המצב הביטחוני, החל מיום 8 באוקטובר 2023 מתכנס פורום פיננסי לשעת חירום בראשות מנהל החטיבה הפיננסית בתדירות גבוהה ודן בניהול הסיכונים הפיננסיים שעשויים להיווצר בעקבות אירועי המלחמה.

השפעת המלחמה על מצב החשיפות לסיכונים ריבית ומטבע עד כה אינה מהותית. עם זאת, בשל התמשכות אי הוודאות ביחס להתפתחויות האפשריות של שינויים בסביבה המאקרו כלכלית בארץ ובעולם, התמשכות אי הוודאות בגין אירועי המלחמה ומלחמת רוסיה אוקראינה והיקף ההשפעה שלהם על הבנק, נמשך ואף התעצם הניטור ההדוק אחר ההשפעות האפשריות של שינויים אלה על פעילות הבנק והערכת הסיכון. ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במהלך רבעון זה, כתוצאה מפעילות בנקאית שוטפת. בנוסף, הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובנייה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

להלן ערך ה- VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת 2022	שנת 2023	
759	1,666	לסוף התקופה
1,018 (יולי)	2,522 (נובמבר)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
553 (אפריל)	875 (ינואר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

הערך הגבוה בסיכון המקסימלי, אשר נצפה במהלך חודש נובמבר נובע, בין היתר, מהעלייה החדה בתנודתיות המחירים בעקבות המלחמה. לאחר המתנתות תנודתיות המחירים בסוף הרבעון הרביעי, ערכי הסיכון חזרו לרמה נמוכה יותר, בדומה לרמות לפני המלחמה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בחנית ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי בתיק הכולל, הציגה מספר תצפיות של רווח/הפסד החורגות מ"תחזית" מודל ה-VAR, אשר נוצרו עקב עלייה חדה בעקומי הריבית ותנודות חדות של השוק בעקבות המלחמה. אין בחריגות אלו בשביל לפסול את מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽¹⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

שינוי בשווי הוון						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
31 בדצמבר 2023						
(1,766)	(2,393)	608	10	22	(3,519)	עלייה של 2%
2,182	2,774	(605)	19	(24)	4,346	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2022						
(878)	(2,435)	459	20	22	(2,812)	עלייה של 2%
895	2,519	(449)	21	(25)	2,961	ירידה של 2%

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 4 עד 5 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוון נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2022			
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	
23,899	1,028	24,927	21,360	1,442	22,802	שווי הוון נטו מותאם ⁽¹⁾
16,622	(327)	16,295	17,264	1,534	18,798	מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוון נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2022			
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	
(1,872)	290	(1,582)	(808)	339	(469)	שינויים מקבילים עלייה במקביל של 1%
(1,863)	295	(1,568)	(787)	340	(447)	מזה: תיק בנקאי
1,501	(393)	1,108	641	(489)	152	ירידה במקביל של 1%
1,490	(400)	1,090	617	(491)	126	מזה: תיק בנקאי
(1,353)	92	(1,261)	(1,034)	133	(901)	שינויים לא מקבילים התללה ⁽³⁾
779	35	814	1,072	25	1,097	השטחה ⁽⁴⁾
(243)	286	43	(4)	333	329	עליית ריבית בטווח הקצר
355	(294)	61	336	(340)	(4)	ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוון נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

הפער בין חשיפת התיק הבנקאי לשינויים בריבית על פי השווי ההוון המותאם נטו לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 325 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי ההיוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו ריביות ההיוון המשמשות לצורך הצגת השווי ההוגן המתאם נטו הינן ריביות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

החישוב מאפשר תרחישים בהם עשויה להיווצר ריבית שלילית, ואינו קוטם את הריבית בשיעור של 0%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

יצוין כי שיעור התשואה הפנימי ומשך חיים ממוצע האפקטיבי כפי שמוצגים בחשיפת הבנק לשינויים בשיעורי הריבית בדוח הסיכונים, הינם נתונים ממוצעים ולכן לא ניתן להסיק משינוי ליניארי בהם על רגישות השווי ההוגן המתאם נטו לשינויים בשיעורי הריבית.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		שינויים מקבילים ⁽²⁾	
הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾
64	238 ⁽⁴⁾	472	302	64	238 ⁽⁴⁾
56	212	472	268	56	212
(866)	(643)	(1,100)	(1,509)	(866)	(643)
(857)	(621)	(1,100)	(1,478)	(857)	(621)
עלייה במקביל של 1%					
מזה: תיק בנקאי					
ירידה במקביל של 1%					
מזה: תיק בנקאי					

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

(4) כולל השפעת הרישום של נגזרים לפי שווי הוגן, שמביאה לרישום סכני של הכנסה בסך של כ-240 מיליון שקלים חדשים בתרחיש עלייה של 1% בשיעור הריבית.

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל, התואמות את האופן בו מנהל הבנק את סיכוני הריבית:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 4 עד 5 שנים לסוגי לקוחות שונים.
 - החל משנת 2021, בחישוב רגישות הכנסות מריבית, לא מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון לשיעור מינימאלי של 0%. באותו אופן, בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה של ריביות ההיוון בשיעור ריבית 0%.
 - לאור השינוי בסביבת הריבית, עודכנו ההנחות ההתנהגותיות ביחס ליתרות עובר-ושב בזכות ותיק ניירות הערך. ההנחה היא, כי בתרחיש של עליית ריבית יהיה מעבר מיתרות עובר ושב, לפיקדונות נושאי ריבית, ושינויים בהיקפי אגרות החוב בתיק הנוסטרו.
- בתרחיש מקביל של עליית ריבית ב-1%, קרן ההון בגין ניירות ערך צפויה לרדת בכ-261 מיליון שקלים חדשים.

למידע נוסף על סיכון הריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

מדד ושער חליפין

סקירת סיכוני האינפלציה ושערי החליפין והעקרונות לניהולם

חשיפות אינפלציה - לבנק חשיפה מובנית לאינפלציה שלילית, הגלומה בפעילות הבנק בתיק הבנקאי, הכולל עודפי משכנתאות צמודות מדד, על מקורות צמודי מדד. מדיניות ניהול הסיכון הינה בהתאמה לתוחלת הרווח הצפויה בהחזקת הפוזיציה, ויכולת הבנק לצמצם את החשיפה תוך פרק זמן סביר, זאת בכפוף לתיאבון הסיכון שהוגדר. החשיפה בפועל נאמדת במסגרת מדדי תיאבון הסיכון והמודלים שמפעיל הבנק על כלל סיכוני השוק. הערכת הסיכון היא ברמה נמוכה-בינונית, המשקפת את היקף החשיפה והערכות האינפלציה החזויות.

חשיפות מטבע - מדיניות הבנק היא פוזיציות מטבע מזעריות (תפעוליות), למעט פוזיציות אסטרטגיות ספציפיות אשר אושרו בוועדות השונות ו/או פוזיציות חדר עסקאות על פי מגבלות הסיכון שאושרו. הפוזיציות האסטרטגיות במטבע חוץ תחומות ב-Stop Loss המהווה מנגנון לבלימה וקיסון הסיכון. רמת הסיכון הכוללת של הבנק לסיכון מטבע הינה נמוכה.

נגזרים בתיק הבנקאי שבוצעו על מנת לגדר כלכלית את הפעילות המאזנית, אך שלא ניתנים להגדרה כגידור לפי כללי הגידור החשבונאי, יוצרים השפעה על הרווח וההפסד החשבונאי. הפער נוצר כתוצאה משוני ברישום החשבונאי בין הפריטים המאזניים לבין הנגזרים הלא מגודרים חשבונאית. השפעה זו מנוטרת ומנוהלת תחת קיום מנחים שנקבעו על ידי ההנהלה, באופן שוטף בסקטור ניהול פיננסי ומדוחות ונדונה בוועדות השונות לניהול סיכונים.

להלן נתונים בדבר חשיפות מדד ושער חליפין כפי שבאים לידי ביטוי בדוחות הכספיים, ותוך התייחסות לשוני בין ההצגה החשבונאית לבין מדידת החשיפה הכלכלית:

הון פיננסי - ליום 31 בדצמבר 2023 עולה ההון של הקבוצה על סך הפריטים הלא כספיים ב-26.0 מיליארדי שקלים חדשים. ההון הפנוי של הקבוצה, הכולל את ההון הפיננסי, סימן במהלך שנת 2022 שימושים שקליים, בהתאם למדיניות ניהול המקורות והשימושים בתיק הבנקאי.

מצב הצמדה - פירוט הנכסים וההתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים בבנק לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023, מוצג בביאור 31 בדוחות הכספיים, אולם, מידת החשיפה הכלכלית של הבנק אינה באה לידי ביטוי מלא בפוזיציות המוצגות בביאור זה, לאור השוני בין הגישה החשבונאית לבין הגישה הכלכלית בהתייחסות לסעיפי ההון, לפרטים שאינם כספיים ולהשקעות בחברות מוחזקות, כפי שיתואר להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

עודפי הנכסים צמודי המדד בקבוצה, הכוללים נכסים והתחייבויות מאזניים וחוף מאזניים ל-31 בדצמבר 2023, כמוצג בביאור 31 בדוחות הכספיים, מסתכמים ב-30.5 מיליארדי שקלים חדשים, והם מייצגים את החשיפה הכלכלית. בדצמבר 2022, הסתכמו עודפי הנכסים במגזר זה ל-26.8 מיליארדי שקלים חדשים.

עודפי השימושים במטבע חוץ בקבוצה ל-31 בדצמבר 2023, מסתכמים ב-374 מיליוני שקלים חדשים. לאחר התאמת ההתייחסות הכלכלית לפיקדונות המשמשים לכיסוי השקעות בחברות בנות בחוץ לארץ המוצגים כפריטים שאינם כספיים, וכן לירידת ערך בעלות אופי זמני של השקעות בניירות ערך, מסתכמת הפוזיציה במגזר זה בעודף שימושים של כ-4 מיליוני שקלים חדשים. ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה הפוזיציה במטבע חוץ בקבוצה, לאחר ההתאמות האמורות, בעודף שימושים של כ-7 מיליוני שקלים חדשים. הפוזיציה במגזר השקלי הלא צמוד מאזנת את הפוזיציות הכלכליות הפתוחות במגזר הצמוד למדד ובמגזר מטבע החוץ.

לבנק שימושים צמודי מדד, הנובעים מהפעילות השוטפת בתיק המשכנתאות הצמודות למדד, אשר כנגדם מגויסים מקורות צמודי מדד, הכוללים הנפקות איגרות חוב ופיקדונות מהציבור. הבנק פועל באמצעות מכשירים פיננסיים נגזרים לניהול אקטיבי של חשיפה זו, בהתאם למדיניות החשיפה שנקבעה.

במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה מוצגת החשיפה הקבוצתית לריבית על בסיס מאוחד במונחי משך חיים ממוצע אפקטיבי (מח"מ) ובמונחי השווי ההוגן. תזרימי המזומנים לחישוב החשיפה מבוססים על הנחות שיעורי משיכה בתחנות היציאה בפיקדונות וכן על שיעורי סילוק מוקדם במשכנתאות. שיעורי המשיכות מבוססים על נתונים אמפיריים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימושו לחישוב התזרימים והשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור 33 לדוח הכספי.

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חילופין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 31 בדצמבר 2023.

גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾			תרחיש		
	ירידה מקסימלית	עלייה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%
מדד ⁽²⁾	(277.0)	347.8	(3,078.0)	(1,539.0)	1,539.0	3,078.0
דולר	3.3	1.1	21.7	6.6	1.8	7.7
ליש"ט	(0.1)	0.1	(0.2)	(0.1)	0.1	0.2
יין	(0.2)	0.1	(0.5)	(0.2)	0.1	0.3
אירו	2.3	1.0	5.1	2.1	2.3	8.3
פר"ש	0.2	(0.6)	0.4	0.2	(0.2)	(0.4)

(1) תרחיש הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החילופין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.
(2) רגישות הון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 923.4 ו-923.4 (מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה).

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים נוספים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות לעיל, דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק, וכן בביאורים 12 ו-15 לדוחות הכספיים.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.
סיכון מימון - סיכון הנובע מסחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.
סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.
במהלך שנת 2023, לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה-בינונית. החל מפרוץ המלחמה ובשל המצב הביטחוני בארץ, רמת הכוונות בבנק בתחום הנזילות עלתה, למרות שלא חל שינוי מהותי באינדיקטורים הרלוונטיים ועל רקע הרצון לנטר באופן הדוק את השינויים האפשריים במצב. בפועל, לא נצפו אירועים או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות.

סקירת סיכון הנזילות והעקרונות לניהול

סיכון הנזילות מנוהל במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין 310 (ניהול סיכונים), 342 (ניהול סיכון נזילות), 221 (יחס כיסוי נזילות) ו-222 (יחס מימון יציב (נטו)). הסיכון מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

ניהול סיכון הנזילות מעוגן במסמך מדיניות המובא בתדירות של לפחות אחת לשנה לאישור הדירקטוריון. מסמך המדיניות כולל את אופן ניהול הסיכון, לרבות סמכויות ואחריות האורגנים השונים, מנגנון הניהול השוטף של סיכון הנזילות, אפיון כל הפרמטרים למדידת הסיכון במהלך עסקים רגיל ובתרחשי הלהץ השונים, מגבלות הדירקטוריון והנהלה, לרבות מגבלות בתחום הריכוזיות ומבנה המקורות, ותוכנית חירום מפורטת לטיפול במקרה של משבר נזילות לרבות מצבי הכוונות השונים בניהול סיכון הנזילות והאמצעים האפשריים בכל אחד מסוגי התרחישים ופרק הזמן המוערך לביצוע.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

דירקטוריון הבנק קובע את האסטרטגיה לניהול סיכון הנזילות ואת תיאבון הסיכון על פי הדרישה הרגולטורית באמצעות סדרה של מגבלות בשלושת הממדים של הסיכון: מצב עסקים רגיל, תרחישים (יחס כסיו נזילות, יחס מימון יציב נטו ויחס נזילות מזערי - מודל פנימי) וריכוזיות. הנהלת הבנק קבעה סדרה נוספת של מגבלות המהווים קווים מנחים לניהול - מעבר למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

הבנק מפעיל כלים לניטור סיכון הנזילות באמצעות אינדיקטורים אנדוגניים ואקסוגניים העשויים להצביע על עליית הסיכון למצב של משבר. בבנק פותח מדד משולב למעקב אחר השווקים הפיננסיים בישראל לזיהוי ואבחון מצב של אי יציבות במערכת הפיננסית בארץ - מדד זה הינו מדד תומך החלטה להכרזה על מצב כוננות בשל תרחיש מערכת.

במהלך שנת 2023 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סקירת סיכון המימון והעקרונות לניהול

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. ריכוזיות מקורות המימון, כאמור, מנוטרת באמצעות מגוון רחב של מגבלות דירקטוריון, הנהלה וכן אינדיקטורים לניהול הסיכון (Key Risk Indicators) תחת מספר תתי קטגוריות: גודל, סוג לקוח, ספקיד בודד, כמות לקוחות, מוצר, מטבע ואורך חיים של הפקדה ממוצעת. הוגדר "מדד על" המשקל את כלל האינדיקטורים הקשורים לריכוזיות מקורות המימון. הניהול השוטף של מבנה המקורות, כולל התוויה של מדיניות לגיוון המקורות ותקופות המימון וכן קביעת יעדים ספציפיים למדדי הסיכון. ניטור הריכוזיות מבוצע בתדירות יומית, מדווח ומנוהל באופן שוטף.

מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים, וכן הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. לאורך שנת 2023 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

כמו כן, החשיפות לנגזרים מנוהלות באופן שוטף, בהתאם למצב החשיפה מול כל צד נגדי, מבוצעת השלמה מיידית של ביטחונות נדרשים לצד נגדי או דרישה מיידית לביטחונות מצד נגדי.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כסיו הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כסיו נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. ההוראה קובעת יחסי נזילות מינימאליים לתקופה של חודש ("LCR רגולטורי"), המחושבים על בסיס מקדמים אחידים למערכת הבנקאית אשר נקבעו על ידי בנק ישראל בהתבסס על הנחיות באזל III. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי, כך שיעד יחס כסיו הנזילות של הבנק והקבוצה יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל. יחס כסיו הנזילות הממוצע לרבעון הרביעי של שנת 2023 הסתכם ב-131%.

יחס מימון יציב נטו

הוראת ניהול בנקאי תקין 222 "יחס מימון יציב נטו" קבעה יחס מימון יציב מינימאלי בשיעור של 100% ("NSFR רגולטורי"), בין מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס מימון יציב נטו של הקבוצה יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידיו על בסיס מאוחד. היחס על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2023 עמד על 114%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר תזרים המזומנים של הבנק לפי תקופות לפירעון ראה ביאור 32 בדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה יתרת שלוש קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-22.3 מיליארדי שקלים חדשים.

הבנק פועל באופן עקבי, כחלק מהאסטרטגיה לניהול מקורות ושימושים, לגיוס מקורות ארוכי טווח.

שיעור המקורות המאזניים השקליים של הבנק, לתקופה העולה על חודש ימים, מסך המקורות השקליים ליום 31 בדצמבר 2023, מסתכם ב-58% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 49%) ומתוכם שיעור מקורות מאזניים לתקופה העולה מעל שנה, הוא כ-25% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 38%).

מרבית המקורות המאזניים של הבנק במטבע חוץ ליום 31 בדצמבר 2023 הם לתקופה של עד שנה ומהווים כ-95% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 92%) מסך המקורות במטבע חוץ, מתוכם כ-30% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 37%) מקורות לתקופות של מעל 3 חודשים.

המקורות השקליים ארוכים יותר מהמקורות במטבע חוץ, זאת בהתאמה למבנה השימושים הארוך יותר בשקלים, בדגש על המשכנתאות במטבע ישראלי. כמו כן, פועל הבנק בעסקאות עתידיות בהיקפים ניכרים להססת עודפי נזילות בין מטבע חוץ לשקלים ובהתאמה לתקופות, כחלק מניהול דינמי של המקורות והשימושים.

לפרטים בדבר גיוס המקורות והתפתחות יתרת פיקדונות הציבור ראה פרק התפתחויות במקורות המימון ופרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון וההלימות ההון, לעיל.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון

הסיכון התפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ובקבוצה. הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי. הסיכון התפעולי כולל גם את סיכון אבטחת מידע והגנת הסייבר, סיכון טכנולוגיית המידע וסיכון משפטי.

האירועים התפעוליים מסווגים לשבע קטגוריות סיכון בהתאם לעקרונות באזל: מעילה (הונאת הבנק בידי עובדיו), הונאה חיצונית (הונאת לקוח את הבנק), פרקטיקות עבודה ובטיחות סביבת העבודה (הפסדים הנובעים מפעולות שאינן עולות בקנה אחד עם חוקים או הסכמים בנושא עבודה), פרקטיקות הקשורות ללקוחות, מוצרים ועסקים (אי עמידה בחובות כלפי לקוח), נזק לנכסים פיסיים, ביצוע, הפצה וניהול תהליכים ושיבושים עסקיים וכשלי מערכות. הבנק מנהל ומודד את הסיכון התפעולי גם לפי קטגוריות אלה.

סקירת הסיכון התפעולי והעקרונות לניהול

עם ההתפתחות בשווקים הגלובליים, והעלייה במורכבות הפעילות הפיננסית והתשתיות הטכנולוגיות התומכות, גברה ההבנה כי חשיפת הבנק להפסדים פוטנציאליים כתוצאה מכשלים בפעילות התפעולית השוטפת, עלולה לפגוע בפעילות העסקית. אירועי הכשל התפעולי, שהתרחשו במוסדות הפיננסים, הגבירו את מודעות המוחקקים והמוסדות הפיננסיים למהותיות אירועי הכשל התפעולי, לפוטנציאל הגבוה של הנזק היכול להיגרם מאירוע סיכון תפעולי, ולמאפיינים העיקריים שלהם.

הסיכון התפעולי הינו מהותי בשל קיומו בכל תחומי הפעילות ובכל יחידות הבנק. לסיכון התפעולי פוטנציאל פגיעה ברווח, בהכנסות, בהון ובמוניטין הבנק, ויש לו יחסי גומלין עם סיכונים אחרים כגון: סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים. אירועים תפעוליים מתרחשים לעיתים שלא בשליטת הבנק, ועלולים להתפתח כתוצאה מאירועים חיצוניים, בחלקם לא צפויים, בעלי סיכון התממשות שלא ניתן להערכה מראש כגון: אסון טבע (רעידת אדמה, שיטפון), מגיפה ואירוע ביטחוני. לפיכך, ניהול יעיל של הסיכון הינו הכרחי בתהליכי ניהול סיכונים בבנק. הסיכון התפעולי מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות של הבנק. עם ההתפתחות בשווקים הגלובליים, והעלייה במורכבות הפעילות הפיננסית והתשתיות הטכנולוגיות התומכות, גברה ההבנה כי חשיפת הבנק להפסדים פוטנציאליים כתוצאה מכשלים בפעילות התפעולית השוטפת, עלולה לפגוע בפעילות העסקית.

בגין מהותיות הסיכון התפעולי, מייחסים הנהלת הבנק והדירקטוריון חשיבות רבה לניהול סיכון זה, כחלק מהמסגרת הכוללת של הבנק לניהול ובקרת הסיכונים שלו. הדירקטוריון וההנהלה קבעו כי ניהולו של הסיכון מחייב יצירת תרבות הולמת בארגון לטיפול בו, באמצעות הטמעת והנחלת התרבות הארגונית על ידי הדרכות, הפצת תכנים בנושא ויישום סטנדרטים גבוהים של בקרה פנימית בכל הרמות.

לבנק מדיניות מסגרת לטיפול בסיכונים התפעוליים המגדירה את העקרונות לפיהם הבנק מנהל את הסיכון התפעולי, מהותיות הסיכון, אופן ניהולו, תהליכי המדידה והניטור והפעולות שנוקט הבנק על מנת להפחית את הסיכון. עקרונות המדיניות נקבעו באופן הולם את אסטרטגיית הבנק, את דרישות הרגולציה (הוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל והוראות ועדת באזל הרלוונטיות) ובהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם (ה-Best Practice).

המדיניות מפרטת את הממשל התאגידי ותחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה השונים, ומעגנת את חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ובקבוצה. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע בהתאם להוראות בנק ישראל: 350 - "ניהול סיכונים תפעוליים" ו-310 - "ניהול סיכונים", המתוות את מסגרת העבודה הכוללת לניהול סיכונים, ומסמך באזל "עקרונות לניהול הסיכון התפעולי" (מסמך מחודש אוקטובר 2014), הקובעים את הכללים הנדרשים לניהול תקין של הסיכון התפעולי.

מנהל הסיכון התפעולי הוא מנהל החטיבה לניהול סיכונים, שהוא גם מנהל הסיכונים הראשי של הבנק, האחראי ליישום נאות של מסגרת הטיפול בסיכון התפעולי ופועל באמצעות האגף לניהול סיכונים. מסגרת הטיפול שנקבעה כוללת גם את המסגרת הנדרשת לטיפול בסיכונים מעילות והונאות, המהוות חלק מקטיגוריות הסיכון התפעולי, על פי הנחיות בנק ישראל.

מדיניות הבנק קובעת את תיאבון הסיכון התפעולי של הבנק במספר היבטים כמותיים ואיכותיים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון מוגדר בגין ההפסדים בפועל וההפסדים הפוטנציאליים, ברמת התיק הכולל ולפי קטגוריות סיכון.

מסמך המדיניות אושר בהנהלת ודירקטוריון הבנק בשנת 2023, כחלק מתהליך אישור כלל מסמכי המדיניות לניהול ובקרת הסיכונים.

הבנק פועל למדידה וזיהוי הסיכון התפעולי, באופן דינמי, בשני מישורים: מדידת ההפסדים מאירועי כשל שהתממשו בפועל ומדידה של סיכונים פוטנציאליים המזוהים בתהליך סקרי הסיכונים התפעולים ובמפת הסיכונים. הסקרים התפעוליים מבוצעים על כלל פעילות הבנק ובהתאם לתוכנית תלת שנתית. הבנק מיישם תוכנית תלת שנתית של ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים על כלל הפעילות של הבנק שהסתיימה בסוף שנת 2022. פעילות זו, הינה תהליך שוטף שפועל ליצירת מפת סיכונים, הגברת אפקטיביות ניהול הסיכונים ומזעורם, תוך כדי למידה, הערכה מחודשת של הסיכונים, לרבות כתוצאה מהתממשות אירועים.

הבנק מנטר ומתעד את כלל אירועי הכשל התפעוליים, אירועים אלו כוללים הן אירועים שנוצר בגינם הפסד והן אירועים ללא הפסד ואף אירועים בהן נוצר רווח. מדידת ההפסדים בפועל אל מול תיאבון הסיכון במצב עסקים רגיל כוללת אירועי הפסד בלבד (ללא קיזוז אירועי רווח) ולאחר התחשבות בכיסוי ביטוחי לו מומש בפועל.

הבנק מבצע סקרים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים פוטנציאליים בחטיבות השונות כתהליך מתמשך, כאשר המיקוד הוא מיפוי והערכת הסיכונים המהותיים בכל יחידה. הבנק הגדיר, מספר אינדיקטורים לסיכון (KRI's) שנועדו לזהות סיכונים פוטנציאליים טרם התממשותם. תוצאת הסקרים, והמלצות לביצוע (AI) נידונים, כחלק מתהליכי הערכה העצמית, בפורומים ייעודיים להם שותפים מנהלי היחידות הנסקרות ונציגי החטיבה לניהול סיכונים.

בנוסף לסקרים אלו, מנתח הבנק אירועים חיצוניים בארץ ובעולם, אשר עשויים לספק מידע על נסיבות ונזקים פוטנציאליים בהם עלול להתממש סיכון תפעולי. ניתוחים אלו משמשים את הבנק ליישום מהלכים מתאימים על התהליכים המקבילים המתקיימים בבנק.

לבנק מערכת ייעודית לניהול סיכונים תפעוליים (פסת"ל - פורטל סיכונים תפעוליים) המשמשת את הבנק לניטור וניתוח אירועי כשל, סקרי סיכונים ויצירת מפת סיכונים, קישור התממשות אירועים בפועל למפת הסיכונים, ניהול מעקב שוטף אחר המלצות ליישום שעלו מסקרים, אירועי כשל ותהליכי הפקת לקחים. ודיווחים בגין סיכון תפעולי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

הבנק פועל לשיפור אפקטיביות הטיפול בסיכון המעילות וההונאות. כחלק ממהלך זה הבנק נמצא בשלבי יישום של מערכת שבה מופעלים חוקים עסקיים להצפה ואיתור פעילות חריגה. הטיפול במעילות והונאות מתבצע בהתאם למסמך מדיניות מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים ומסמך מדיניות לניהול סיכונים מעילות. מסגרת הטיפול כוללת שילוב בין מספר גורמים בבנק: הביקורת הפנימית, ניהול סיכונים, אבטחת מידע וסייבר, משאבי אנוש, יחידת האבטחה וחטיבת הטכנולוגיה.

הבנק מקצה הון בגין סיכון תפעולי לפי השיטה הסטנדרטית. לפי שיטה זו, פולח הבנק לשמונה קווי עסקים, כנדרש על ידי בנק ישראל, כשלכל קו עסקים ניתן משקל סיכון סטנדרטי, המבטא את רמת הרגישות שלו להפסדים בגין סיכון תפעולי. הפילוח והטיפול בהקצאת ההון הנדרש מעוגן במסמך מדיניות ייעודי המסדיר את ההיבטים הנדרשים לשם הקצאת ההון בשיטה הסטנדרטית, ובפרט, מדדיר את קווי העסקים בפעילות הבנק.

מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי נסקרת מדי רבעון, במסגרת מסמך הסיכונים של הבנק. כחלק מזה, מוצג פרופיל הסיכון הכמותי והאיכותי, לנוכח תיאבון הסיכון, מפת הסיכונים התפעוליים, וכן מוצגים ומנותחים האירועים המהותיים ביותר שהתרחשו במהלך הרבעון.

הפחתת הסיכון התפעולי

בשל מהותיות הסיכון התפעולי נוקט הבנק מגוון אמצעים להפחתת סיכון זה. אחד הכלים המרכזיים הוא ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים בכל פעילויות הבנק, ליצירה וניהול שוטף של מפת הסיכונים. הסקרים מתבצעים במתכונת של (Risk Self-Assessment) RSA, כאשר היחידה העסקית (כקו הגנה ראשון) מעריכה את הסיכונים הקיימים בפעילותה. האגף לניהול סיכונים מנחה את היחידה העסקית בנוגע למתודולוגיה לעריכת הסקר ולהערכה אפקטיבית של הסיכונים הקיימים ומאתגר את תוצאות הסקר. הבנק השלים את התוכנית התלת שנתית לביצוע סקרי סיכונים תפעוליים על מכלול הפעילויות בבנק בשנת 2022. המתודולוגיה לעריכת הסקרים מבוססת על ארבע שלבים: הערכת הסיכון המובנה, הערכת אפקטיביות הבקורות, הערכת הסיכון השיורי וניהול ממצאים ותהליכי הפחתת הסיכון.

תהליך חשוב נוסף הינו הנחלת תרבות ארגונית הכוללת מודעות גבוהה לסיכון התפעולי ולהטמעת תהליכים מפחיתי סיכון. מוגו נאמני סיכון תפעולי במטה ובסניפים המשמשים כזרועו הארוכה של מנהל הסיכונים התפעוליים בתהליך זה. הבנק יוזם תהליכי הדרכה פרונטליים וטכנולוגיים בנושאי הסיכון התפעולי בקרב עובדים חדשים, וביחידות ובאוכלוסיות הפועלות ביחידות שזוהו כעיתרות סיכון תפעולי, וקיום כנסים להנחייה שוטפת של נאמני הסיכון התפעולי במטה ובסניפים.

אחד הכלים להפחתת הסיכון בהם משתמש הבנק הוא ביצוע תחקירים והפקת לקחים, כתוצאה מאירועים פנימיים ו/או חיצוניים. המסקנות המגובשות בתהליך זה מוטמעות בתהליכי העבודה, במערכות בתכני ההדרכה ובנהלים מחד, ומופצות לנאמני הסיכון התפעולי לשם הטמעתם ביחידות מאידך.

הבנק גיבש מדיניות ותוכניות פעולה לשעת חירום, לגיבוי התאוששות והמשכיות עסקית במקרה של נזק פיזי לתשתיות הבנק. תוכנית זו, הנתמכת בנהלי חירום ובבעלי תפקידים קבועים מראש, מתורגלת על בסיס שנתי ומסקנות התרגולים מוטמעות בתוכנית הפעולה.

הפחתת סיכון תפעולי באמצעות ביטוח - הבנק מבטח בפוליסת ביטוח בנקאי, כנגד נזקים העלולים להיגרם במהלך פעילותו השוטפת, כתוצאה מאירועים של טעות אנוש, מעילות, הונאות וכדומה. בנוסף, רוכש הבנק פוליסת ביטוח לנושאי משרה, החלה על כל נושאי המשרה בבנק ובחברות השונות בקבוצת הבנק, ומעניקה כיסוי ביטוחי כנגד תביעות אישיות שיוגשו כנגד נושאי המשרה בגין פעילותם במסגרת תפקידם בחברות הקבוצה. רכישת פוליסת הביטוח לנושאי משרה כאמור, כפופה לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק.

כנגד נזקי רכוש ותביעות חבות, רכש הבנק פוליסות ביטוח ספציפיות המעניקות כיסוי ביטוחי לרכוש הבנק ולחברותיו. כמו כן, לבנק כיסוי ביטוחי בפוליסת סייבר ייעודית, המהווה רובד נוסף מעל הפוליסה הבנקאית, המשלימה את הפוליסה הבנקאית בהתייחס לפשעי מחשב. לבנק מסמך מדיניות ייעודי המסדיר את היבטי הביטוח הכרוכים במסגרת פעילותו.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית ובמהלך הרבעון הרביעי לשנת 2023, השלים את יישום תכנית העבודה לשנת 2023.

החל מפרוץ המלחמה ועקב ההכרזה על מצב מיוחד בעורף ושעת חרום על ידי הגורמים הלאומיים, הכריז הבנק על מצב חירום והפעיל את תוכניות החרום שלו לתרחיש מלחמה ואת מסגרות הניהול והדיווח בחרום. הבנק משמר זמינות ורציפות השירותים החיוניים ללקוחות ככל הניתן בהתאם למגבלות השעה ופועל ליצירת חלופות מתאימות למתן השירות ומיישם דגשים והקלות במתן שירות הניתנות על ידי הפיקוח על הבנקים. הבנק הרחיב את העבודה מהבית לעובדים החיוניים וחיידד נהלים ותהליכי עבודה רלוונטיים. בנוסף, הבנק מפעיל סניף נייד לאזורי פיניו אוכלוסייה, בתדירות משתנה בהתאם לצורכי המפונים ובתאום מולם.

לעניין הבקרה הקבוצתית, גם ברבעון זה, המשיך הבנק לשמור על קשר רציף מול יחידות ההמשכיות העסקית בקבוצה ושלוחותיו בחוץ לארץ. לאור ההכרזה על המצב המיוחד, משמר הבנק את הקשר הרציף והמעקב אחר יישום ההנחיות וההיערכות בתרחיש מלחמה, גם מול חברות הבנות בקבוצה.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים של שייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בדירקטוריון הבנק אסטרטגיית הגנת הסייבר וכן אושרו המסגרת לניהול סיכון ובכלל זה הגדרת אחריות קווי ההגנה השונים ותהליכי ניהול הסיכון בהיבטים השונים ומדיניות הגנת הסייבר מקיפה המתייחסת לכלל מרכיבי ההגנה הנדרשים. מערך הגנת הסייבר בבנק מנוהל על ידי מנהל אבטחת מידע והגנת הסייבר הכפוף ישירות למנהל החטיבה לניהול סיכונים ובאחריות, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובפרט פעילות חטיבת הטכנולוגיה ביישום המדיניות ברשתות הבנק ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר. בנוסף מתקיימים מספר פורומים ייעודיים ברמת הנהלה שבהם מבוצע מעקב רבעוני אחר אופן ניהול הסיכון והפחתתו וכן בקרה על נאותות המשאבים המוקצים לתחום בהתאם להערכת הסיכון והשינויים בסביבה הטכנולוגית של הבנק.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

רמת הסיכון במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת לצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם ועל מנת לשמור על רשת ומערכות הבנק ולהבטיח את זמינותם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגלים בהם הבנק נדרש לעמוד.

סיכון ספקים ומיקור חוץ

הבנק פועל מול מגוון רב של ספקים לצרכים עסקיים שונים. השימוש בספקים ומיקור חוץ מסייע לבנק בהשגת יעדים אסטרטגיים, השגת מומחיות, הרחבת מגוון המוצרים ושיפור השירות. התקשרות עם ספקים חושפת את הבנק לסיכונים שונים וביניהם: סיכונים תפעוליים, המשכיות עסקית, דלף מידע, טכנולוגיים, ציות, משפטי, מוניטין ועוד. סיכונים אלו מנוהלים באופן שוטף בתהליכי ניהול סיכונים, תהליכי רכש, המשכיות עסקית ואבטחת מידע וסייבר. הבנק גיבש ואישר מדיניות ניהול סיכון ספקים ומיקור חוץ, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A – מיקור חוץ.

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת בסיכונים הטכנולוגיה הקיימים במצבי שגרה, לצד סיכונים הקיימים במצבי כשל מערכתי, כגון: תקלות מערכת ובמצבי חירום אחרים. כל זאת, על מנת להבטיח שמירה על רצף פעילות עסקית של הבנק ולקוחותיו, וכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

מנהלת חטיבת הטכנולוגיה היא האחראית על ניהול נכסי טכנולוגיית המידע ומסגרת הניהול מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי התואם לעקרונות שנקבעו במסמכי המדיניות לניהול ובקרת סיכונים שונים בבנק. מדיניות ניהול נכסי טכנולוגיית המידע תואמת את דרישות הפיקוח על הבנקים ובפרט את העקרונות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 357 – ניהול טכנולוגיית המידע, 350 – ניהול הסיכון התפעולי, 355 – ניהול המשכיות עסקית ו-361 – ניהול הגנת הסייבר.

תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית בתרחישי שגרה וחירום, כאשר תיאבון הסיכון של הבנק לסיכון טכנולוגיית המידע נכלל במסגרת ניהול תיאבון הסיכון של הסיכון התפעולי. תיאבון הסיכון בהיבטים הטכנולוגיים מוגדר בשורה של מדדים, לרבות רמות הסיכון במפת סיכונים טכנולוגיים ותיאבון סיכון פרטני בגורמי סיכון שונים.

הבנק מפעיל מגוון אמצעים לניטור הסיכונים והפחתתם, בין השאר באמצעות מיפוי סיכונים מתודולוגי, סט אינדיקטורים לסיכון (KRI) ומערכות התומכות בניטור והפחתת הסיכונים. יצוין, כי מוקד SOC (Security Operation Center) הפועל 24/7, אחראי על ניטור תשתיות ומערכות הבנק, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות בזמן אמת, להתנהגות חריגה של משתמשים ומערכות ברשת, בהיבטי אבטחת מידע והגנת הסייבר. כמו כן, לבנק מוקד (Network Operation Center) – הפועל אף הוא 24/7, ומשמש כגוף תפעולי להצגת תמונה אחודה של תשתיות הארגון, יכולת ניטור וחיזוי תקלות, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות, בהיבטי הסיכונים הטכנולוגיים. בשנת 2023, הבנק המשיך לבנק לפעול לחיזוק יכולות אלה.

בשנת 2023 המשיך הבנק לפעול לחיזוק יכולות ניטור הביצועים וזמני התגובה במערכות מרכזיות שונות בכדי לאתר תקלות בשלבים מוקדמים. במסגרת זו הורחב הניטור והמעקב אחר אפליקציית הבנק וזמינות השירותים וזמני התגובה של האפליקציה מנוטרים בזמן אמת. יכולות ניטור אלו, הנעשות בעיקר באמצעות בוסים ומערכות ייעודיות, מצטרפות ליכולות דומות הקיימות ביחס לאתר האינטרנט של הבנק, לעמדות לשירות עצמי, מערכות הטלפוניה של הבנק ועוד. בשנת 2023 הבנק העמיק גם בפיתוח יכולות הניטור והבקרה של מערכות פנימיות מרכזיות, כגון CRM, אטלס ושוהם, בשיתוף עם הגורם העסקי (BPM).

סיכון משפטי

הסיכון המשפטי הוגדר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים). בגדר הסיכון המשפטי נכללים סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, הוראות רגולטוריות, פסיקה של ערכאות שיפוטיות או מעין שיפוטיות והסיכונים המשפטיים הנובעים מפעילות הבנק השוטפת. מנהלת הסיכונים המשפטיים בבנק הינה היועצת המשפטית הראשית. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של איתור הסיכון המשפטי ומזעורו באופנים שונים.

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות, וכן פועלת לפיקוח קבוצתי על ניהול הסיכון בקבוצת הבנק.

בשנת 2023 לא חלו אירועים חריגים שעלולים להשפיע על רמת החשיפה של הבנק ורמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות השונות. סיכון הציות כולל גם את סיכון ההוגנות (Conduct risk), וכן את סיכון חוצה גבולות וסיכון הלבנת הון ומימון טרור המוצגים בנפרד להלן.

סקירת סיכון ציות ורגולציה והעקרונות לניהול

מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לניהול סיכונים (CRO). קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית לפונקציית הציות, הכוללת יעדים איכותיים לניהול והפחתת סיכון הציות בכלל הבנק. הבנק פועל על פי מדיניות לניהול סיכון הציות והרגולציה, שאושרה בדירקטוריון הבנק. קצין הציות פועל להטמעת תרבות הציות בבנק, בחברות הבת ובכלל זה בנק יב ובשלוחות הבנק בחוץ לארץ, באמצעות יישום מדיניות קבוצתית, ופיקוח על יישום תהליכי ציות נאותים בחברות הבת ובשלוחות. ניהול סיכונים הציות מתבצע על ידי זיהוי, הערכה ותיעוד של סיכונים הציות הגלומים בפעילויות העסקיות של הבנק, ובכלל זה התפתחויות הנוגעות למוצרים חדשים, נוהגים עסקיים, קווי עסקים או לקוחות חדשים, או בשינויים מהותיים בכל אחד מאלה. הבנק מבצע סקרי ציות בתחומי הציות השונים להבטחת אפקטיביות פעילות ניהול סיכון הציות. הבנק פועל בצורה הוגנת אל מול כל מחזיקי העניין. ערך ההוגנות הינו חוצה ארגון ומושתת על יישום ערכי ייסוד בדמות ישרה, הגינות ושקיפות. הבנק פועל לשמירה על מערכת יחסים הוגנת עם לקוחותיו ועם שאר מחזיקי העניין, רואה את הלקוח במרכז פעילותו העסקית ומקפיד על הגינות עסקית בכל פעולותיו. ההוגנות מהווה ערך בסיסי במסגרת הקוד האתי של הבנק ובבנק מוצעות פעולות להטמעה ויישום ערך ההוגנות בקרב העובדים.

לבנק תוכנית אכיפה פנימית בניירות ערך ובדיני התחרות הכלכלית. תיאבון הבנק לסיכונים ציות ורגולציה, בכל הקשור לציות להוראות הדין החלות על הבנק, הוא מזערי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בציות להוראות הדין יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית, הכוללת פעולות נדרשות להפחתת סיכון הציות. סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך שנת 2023 והוא מוגדר ברמה נמוכה-בינונית. על רקע השפעות המלחמה, עלה המיקוד הניהולי בבנק בנושא ההוגנות מול הלקוחות, בדגש על חשבונות לקוחות המעורבים בלחימה או מושפעים מהשלכותיה. הבנק פועל במטרה לתת מענה שיאפשר את המשיך מתן השירות לכלל הציבור גם בתקופה זו, בהתאם להוראת השעה ניהול בנקאי תקין מספר 251 בנושא התאמת הוראות בנק ישראל לתקופת המלחמה, מכתבי הפיקוח על הבנקים, והרשות לאיסור הלבנת הון. במקביל ניתן דגש על יישום תהליכי עבודה הוגנים אל מול הלקוחות בשים לב למורכבות ולרגישות הנדרשים בתקופה זו.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הסיכון הגבוהות, שיפור הבקרה, קיום הדרכות, ממצאי סקרים ודוחות ביקורת וייעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנוכחי, הבנק פעל ליישם את ההוראות הרלוונטיות של הרגולטורים השונים. כמו כן, קיים הבנק בקרות שוטפות במטרה לנטר סיכונים ציות העלולים להתהוות בתקופה זו. לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו. סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ ובפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (OECD - Common Reporting Standard - CRS).

סקירת סיכון חוצה גבולות והעקרונות לניהול

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכונים חוצי גבולות יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במהלך שנת 2023 והוא מוגדר ברמת נמוך-בינוני. הבנק ממשיך לקיים תהליכים לשיפור איכות ניהול הסיכונים, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, הגדרת רמת סיכון חוצה גבולות בחשבונות, ביצוע בקרות קו שני, חיזוק הידע המקצועי ביו היתר על ידי קיום הדרכות, פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים, והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FATCA והן במסגרת ה-CRS.

בנוסף הבנק עוקב אחרי עדכוני רגולציה ממדינות הרלוונטיות לו ולשלוחותיו אחת לרבעון, ומיישם אותם במידה והם רלוונטיים לפעילותו. הבנק מיישם את הוראות החוק ליישום FATCA ויישום ה-CRS ומעביר דיווחים לרשות המס הישראלית במועד, הבנק עומד בתנאי הסכם ה-QI מול ה-IRS, אשר יבוצע במהלך שנת 2024 וידווח לרשות המס האמריקאית (IRS). גופים בינלאומיים וביניהם OFAC (ממשרד האוצר האמריקאי) והאיחוד האירופי הטילו סנקציות בינלאומיות על מדינות, גופים ויחידים. סנקציות אלה גברו בשל המלחמה המתמשכת שבין רוסיה ואוקראינה. כחלק מניהול פעילות פיננסית בינלאומית יחסים עסקיים תקינים עם בנקים קורספונדנטים, הבנק מצוית לסנקציות אלה. במסגרת ניהול סיכון חוצה גבולות, מנטר הבנק ובודק בחינה מיוחדת, תנועות כספיות אשר אחד הצדדים להן הוא מדינה, גוף או ישות, שלגבי קיימות סנקציות בינלאומיות. לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סיכון הלבנת הון

תיאור הסיכון

סיכון הלבנת הון הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון.

סקירת סיכון הלבנת הון ומימון טרור והעקרונות לניהול

הבנק רואה עצמו כשותף למאבק הבינלאומי בהלבנת הון ונרתם למאבק הבינלאומי בשוחד ושחיתות ופועל לאיתור, ניטור ומעקב אחר פעילויות ולקוחות אשר עלולים להיות חשופים לשוחד ושחיתות. כמו כן, נמנע הבנק מלבצע פעילויות המנוגדות לתוכניות הסנקציות הבינלאומיות של OFAC (משרד האוצר האמריקאי) ושל האיחוד האירופי.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכונים איסור הלבנת הון יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

הבנק מיישם על בסיס קבוצתי, בשינויים המחויבים, את מדיניותו בתחום ואת הוראות הדין, בחברות הבת שלו ושלוחותיו השונות בארץ ובחוץ לארץ. הבנק מיישם גישה מבוססת סיכון בפתיחת חשבונות וניהולם, תוך הקצאת משאבים התואמת לרמת הסיכון של החשבון והפעילות, המתבטאת בין היתר בבקורות מוגברות והדרכות ייעודיות תואמות.

סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי במהלך שנת 2023 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, טיוב מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות וזאת על רקע גידול בפעילות העסקית והמשך פעילות רגולטורית מוגברת הבאה לידי ביטוי, בין היתר, בפרסום הוראות חדשות בתכיפות גבוהה אליהן הבנק נערך בהתאם.

ביום 11 באוקטובר 2023 הפיצה הרשות לאיסור הלבנת הון מכתב לסקטור הפיננסי ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל מלחמה ומצב חירום. הבנק פועל בהתאם להנחיות ולדגשים: לזיהוי, בקרה, ניטור, איתור ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון באופן אפקטיבי ומידי על פעילויות הנחזות כבעלות סיכון פוטנציאלי למימון ותמיכה בטרור.

על אף העובדה שהסיכון לנושא גובר לאור המלחמה, ננקטו באגף הציות מספר פעולות וביניהן הוצאת עדכונים ליחידות העסקיות אודות הזהירות הנדרשת בימים אלה, חיזוק הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון וקיום תהליכי הדרכה ייעודיים. על כן, רמת הסיכון הכללית בנושא זה נותרה ללא שינוי. לפרטים נוספים בדבר סיכון הלבנת הון ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מימון טרור

תיאור הסיכון

סיכון מימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם מימון טרור.

סקירת סיכון הלבנת הון ומימון טרור והעקרונות לניהול

הבנק רואה עצמו כשותף למאבק הבינלאומי במימון טרור ונרתם למאבק הבינלאומי בשוחד ושחיתות ופועל לאיתור, ניטור ומעקב אחר פעילויות ולקוחות אשר עלולים להיות חשופים לשוחד ושחיתות. כמו כן, נמנע הבנק מלבצע פעילויות המנוגדות לתוכניות הסנקציות הבינלאומיות של OFAC (משרד האוצר האמריקאי) ושל האיחוד האירופי.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מימון טרור הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכון מימון טרור יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

בסיכון מימון טרור הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהערכת הסיכונים אשר בוצעה בבנק, מהמשך ניהול ממוקד סיכון, הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מיכון תומך וייעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון בקו הראשון והשני, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות, ולבקרה ההדוקה על הפעילות הבנקאית.

הסיכון לנושא מימון טרור גובר לאור המלחמה. בהתאם לכך הוגבר הניטור והטיפול בנושא זה ובמקביל חוזקו הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון. במהלך הרבעון הרביעי ובמסגרת ניהול שוטף של הסיכון, ובשל מלחמת חרבות ברזל והשפעתה על סיכון מימון טרור, עודכנה רמת הסיכון לנמוך-בינוני בהשוואה לסיכון נמוך שדווח בעבר. הבנק ממשיך לנהל את הסיכון באופן ממוקד.

לפרטים נוספים בדבר סיכון מימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול בנוסף לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי, אירוע סייבר או אחר. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

סקירת סיכון המוניטין והעקרונות לניהול

הבנק הגדיר את תיאבון הסיכון לסיכון מוניטין כתיאבון סיכון מזערי. במהלך השנים האחרונות פעל הבנק ליצירת מסגרת לטיפול בסיכון המוניטין. ראיית הבנק היא שיש לטפל בסיכון זה לפי עקרונות דומים לאלה הנהוגים בטיפול בסיכונים האחרים, כגון, סיכון האשראי או סיכון השוק, זאת למרות שסיכון זה נחשב בעייתי יותר לכיסות.

מנהלת סיכון המוניטין הינה מנהלת חטיבת השיווק, פרסום ופיתוח עסקים של הבנק.

סיכון המוניטין מנוהל בהתאם למדיניות בשלושה מישורים: מראש (בשגרה), בזמן אמת (מצב התראה) ובדיעבד.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 ובצילה של המלחמה, רמת סיכון המוניטין נותרה ללא שינוי ומוערכת כנמוכה. הבנק מקפיד לנטר באופן רציף ושיטתי מגוון מדדים הבוחנים את מוניטין הבנק, לרבות ביחס לשיח ברשתות החברתיות ולשביעות רצון לקוחות, והם מצביעים על כך שמעמדו התדמיתי

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

של הבנק נשמר, כאשר בחלק מהצירים אף הועמקו הפערים לטובת הבנק למול מתחריו. הרבעון הרביעי של שנת 2023, התאפיין בעשייה בנקאית רציפה שהתמקדה בקידום הטבות והקלות ללקוחות שנפגעו מהמלחמה, כמפורט לעיל בפרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית, וכן בפעילות הומניטרית והתנדבותית של הבנק במגוון אופנים.

בסיומה של שנת 2023 רמת סיכון המוניטין של הבנק נותרת נמוכה, כפי שנשמרה לאורכה של כל שנת הפעילות. התפישות התדמיתיות הגבוהות, שביעות רצון הלקוחות (כולל לקוחות איגוד שחוו חוויות מעבר והסתגלות), שיח רשת חיובי לרוב ורגישות גבוהה בניהול המותג (גם למול משברים לאומיים כגון: רפורמה משפטית, העמקת הקיטוב החברתי ועוד) – כל אלו תרמו למוניטין יציב וחיובי של הבנק.

סיכון עסקי אסטרטגי

תיאור הסיכון

סיכון עסקי אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של ההחלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון העסקי אסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים לנמנע את יישום האסטרטגיה.

סקירת הסיכון העסקי האסטרטגי והעקרונות לניהול

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש אפריל 2021 ועקרונותיה פורסמו לציבור. התוכנית האסטרטגית נבחנה ואותגרה על ידי ניהול סיכונים, בהיבטי המיקוד העסקי, פרופיל הסיכון והיתכנות המימוש. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר באופן בשוטף על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוגר על ידי החטיבה לניהול סיכונים. לפרטים בדבר התוכנית האסטרטגית ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית לעיל.

מנהל הסיכון העסקי אסטרטגי הוא המנהל הכללי, ובהתאם להנחיותיו בוחנת ההנהלה באופן תקופתי את יישום האסטרטגיה: עורכת מעקב אחר התפתחויות של גורמים אקסוגנים אשר עלולים להשפיע על הסיכון האסטרטגי של הבנק, כולל התפתחויות רגולטוריות, כלכליות או טכנולוגיות בעלות השפעה על האסטרטגיה, ויוזמת תוכניות עבודה שנתיות הנגזרות ותואמות את התוכנית האסטרטגית. בנוסף ובאופן שוטף עוקבת חטיבת מידע ודיווח כספי והחטיבה לניהול סיכונים אחר הסיכון העסקי אסטרטגי באופן בלתי תלוי, בהיבטי בקרה שונים ובעיקר: העמידה ביעדים, מיפוי וזיהוי הסיכונים, מבחני מצוקה, מבחני איום וניטור פרופיל הסיכון המתמשך לנוכח תיאבון הסיכון של הבנק. מעבר למעקב הרציף אחר יישום תוכניות העבודה והתאמתן לתוואי האסטרטגי, הבנק עוקב גם אחר התפתחויות של גורמים אקסוגניים אשר עלולים להשפיע על הסיכון העסקי אסטרטגי של הבנק. תוכניות העבודה של חטיבות הבנק מותאמות בעת הצורך לסביבה העסקית המשתנה במטרה לעמוד ביעדים העסקיים ובתוואי האסטרטגי. הבנק ערוך למצבי חירום בצורה שתמצמם את מידת הפגיעה בתוכנית העסקית והאסטרטגית שלו, לו יתפתחו תנאי קיצון כלכליים או ביטחוניים.

התפתחויות בסביבה העסקית שעלולות להשפיע על הסיכון האסטרטגי

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו לשורה של סיכונים פיננסיים ושינויים פיננסיים מההווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, לשינויים החלים במודל העסקי ולמגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועי סיכון לעיל.

בשלב זה, השלכותיה האפשריות של המלחמה, לא שינו את העקרונות העומדים בבסיס המודל העסקי של הבנק ולפיכך, רמת הסיכון נותרה ללא שינוי. יחד עם זאת, אי הוודאות לגבי משך המלחמה, היקפה והשפעותיה הינה גבוהה והשלכותיה עלולות להיות משמעותיות למשק הישראלי, ובהתאמה למערכת הבנקאית כולה.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי ראה דוח הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון עסקי רגולטורי

תיאור הסיכון והתפתחויות

הסיכון העסקי רגולטורי, מוצג החל מהרבעון השני לשנת 2023 כסיכון נפרד מהסיכון העסקי אסטרטגי.

סיכון זה, שמוערך ברמה בינונית-גבוהה, מתייחס למהלכי חקיקה, לרבות חקיקה בתהליך, בתחומי ליבה של המערכת הבנקאית, כמו גם לרגולציה חדשה וציפיות רגולטוריות של גורמים מפקחים, בין אם בתהליך ובין אם יצאה אל הפועל, ככל שאלו בעלי פוטנציאל להשפעה על תחומי הליבה של הפעילות הבנקאית. ברבעון השלישי של שנת 2023, רמת הסיכון העסקי רגולטורי נותרה ברמתה, לאחר העלאת רמת הסיכון שבוצעה ברבעון הקודם, כך שהיא משקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה.

סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים

תיאור הסיכון

סיכונים סביבתיים הם סיכונים הנובעים מפוטנציאל ההשפעה של שינויים סביבתיים על התאגידים הפיננסיים. הבנק חשוף להפסד העלול לנבוע כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות שנגרמו כתוצאה ממפגעים סביבתיים ורגולציה בתחום איכות הסביבה, או מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהוא מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה: מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה.

סיכונים אקלים נוצרים מהתגברות תדירות ועוצמת אירועי מזג האוויר בעקבות התחממות כדור הארץ. הסיכון עבור הבנק הינו להפסד פיננסי או פגיעה במוניטין, כתוצאה מהתממשות אירועים או תהליכים פיזיים או התאמות לסיכונים מעבר עקב שינויי אקלים.

סיכונים אקלים כוללים סיכונים מעבר והם מוערכים כסיכונים לטווח ארוך. סיכונים אלו נובעים מתהליך ההסתגלות לקראת כלכלה דלת-פחמן (כגון מעבר למקורות אנרגיה מתחדשים, מיסוי פחמן, שיפור היעילות האנרגטית וכד'), וסיכונים פיזיים – העלולים להתממש כתוצאה מהשפעה ישירה של אירועי קיצון כגון שריפות, שיטפונות וכד', ומשינויים כרוניים ומתמשכים העלולים לנבוע מעליית מפלס פני הים ועליית טמפרטורה העלולים לגרום להשפעות על המערכת האקולוגית, תהליכי מדבור ועוד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סקירת הסיכון והעקרונות לניהול

בשנים האחרונות גברה המודעות העולמית לחשיפה הפיננסית הפוטנציאלית הנובעת מהוראות רגולציה הנוגעות להיבטי סביבה. על פי המכתב שפרסם המפקח על הבנקים נדרשים הבנקים לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בבנק, לרבות קביעת תהליכי עבודה לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי, וכן לשילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שניתן.

בדצמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית הוראת דיווח לציבור בנושא גילוי לציבור על היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG) המצביעה על החשיבות הרבה שהוא רואה בקידום ניהול סיכונים והזדמנויות סביבתיים, לרבות סיכונים אקלים. הבנק נערך ליישום ההוראה הן במסגרת הגילוי בדוח ה-ESG והן למיסוד תהליך ארוך טווח ומתמשך בהתאם לעקרונות ה-TCFD, הכולל את מכלול הפעילויות הפיננסיות בבנק כמו גם גיבוש תרחישי קיצון.

בהיבטי האשראי, בחן הבנק, בסיוע של יועצים חיצוניים, את ההשלכות של הסיכונים הסביבתיים כחלק אינטגרלי מסיכונים האשראי (בהיבטים פיננסיים, משפטיים וביטוחיים). בהתאם לכך, קבע הבנק מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בעת מתן אשראי, שהוא הסיכון הרלוונטי והמשמעותי ביותר המושפע מהגופים בעלי פוטנציאל ליצירת זיהומים ומפגעים סביבתיים.

במסגרת המדיניות, לבנק מתודולוגיה מוסדרת לזיהוי, הערכה וטיפול בסיכון הסביבתי, והוא פועל להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בבנק, לרבות קביעת תהליכי עבודה לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון, אם קיים, בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד.

מדיניות זו, כחלק מתהליך ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק, מביאה בחשבון לא רק שיקולים המתבססים על טיב הלקוח, כושר הפירעון, חוסן פיננסי, נזילות, מהימנות, ותק בבנק, התנהגות החשבון, טיב הבטוחות וכד', אלא גם שיקולים סביבתיים, ככל שהינם מהותיים, הכוללים את פוטנציאל הפגיעה בסביבה כתוצאה מפעילות הלווה ופוטנציאל ההשפעות הסביבתיות על פעילותו הסדירה. מדיניות הסיכונים הסביבתיים באשראי מאושרת מדי שנה בדירקטוריון כחלק ממסמכי המדיניות של הבנק, כחלק מתפקידו בהתוויית מדינות הסיכונים של הבנק, ובכלל זה הסיכונים הסביבתיים, בהלימה לאסטרטגיית הבנק.

זיהוי ומדידה של הסיכונים הסביבתיים שהבנק חשוף להם

ניהול החשיפה לסיכונים הסביבתיים עוסק במרכיבים העיקריים הבאים:

- איתור זיהוי ומיפוי – מופו בבנק ענפים בעלי פוטנציאל מהותי לסיכון סביבתי, לרבות סיכונים אקלים, בהם ענפים שונים בתחום האנרגיה, התעשייה, התחבורה, התפלה, כרייה וחציבה. רשימת ענפי המשק שעל פיה מסווגים לקוחות הבנק נסרקה ונבחנה בסיועם של יועצים חיצוניים. בתהליך הסריקה מובן כל ענפי המשק העסקיים לפי מידת השפעתם על איכות הסביבה והאקלים בהיבטים הבאים: שפכים, חומרים מסוכנים, רעש, קרינה, פסולת, קרקע, אוויר, ריח, אסבסט, פליטות CO2. מיפוי זה נבחן מדי תקופה,
- ונעשים בו שינויים והתאמות בעקבות הנחיות, רגולציות ותקינות מקומיות ובינלאומיות שמפורסמות ועל רקע הניסיון שנצבר בתחום זה.
- אמידת מידת ההשפעה של הסיכונים הסביבתיים – אשראי שעמד בקריטריוני הסף שהוגדרו, נבחן בין היתר באמצעות: שמאות לנכסים (על פי קריטריונים לאיתור קרקעות ונכסים שבהם יש צורך בהתייחסות להיבטים סביבתיים), מידע מהותי המתפרסם בדוחות הכספיים, מידע המתקבל מהלקוחות, דוחות למשרד להגנת הסביבה. במימון בהיקפים גדולים (בשיעור מהון הבנק) של פרויקטי נדל"ן וקרקעות מבוצעת בחינה סביבתית כאשר ישנן אינדיקציות חיוביות לסיכונים סביבתיים בהתאם לרשימת קריטריונים שהוגדרה על ידי הבנק. במיזמי תשתית גדולים מאוד (הקמה ובנייה חדשה) שהבנק מארגן את מימונם תבוצע הערכה סביבתית בדגש על מפגעים סביבתיים ועמידה ברגולציה הרלוונטית. במסגרת זו: דרישה מהיועץ הטכני/סביבתי להתייחסות להשפעות הסביבתיות של המיזם והאמצעים למזעור הסיכון, עמידה בדרישות רגולטוריות סביבתיות, מסרת המיזם ושימושו העתידיים וצעדים אופרטיביים למזעור הסיכונים הסביבתיים וסיכונים האקלים. במידת הצורך, הבנק נעזר ביועצים חיצוניים להתייחסות ואומדן עלויות.
- אשראי לענפי משק בעלי השפעה סביבתית מהותית – במסגרת בקשות האשראי בהיקף מהותי לחברות בענפי משק שזוהו כבעלי השפעה סביבתית מהותית, ניתנת התייחסות לסיכונים סביבתיים שעלולים להשפיע על כושר החזר האשראי, כדוגמת עמידה בהוראות רגולטוריות, עלויות מהותיות בתחום הסביבתי והליכים משפטיים המתנהלים כנגד החברה, ואלו משוקללים במסגרת הערכת הסיכונים הכוללת של הלקוח.
- שימוש במאגרי מידע בתחום הסביבה – כחלק משילוב הסיכונים הסביבתיים במערך העבודה רוכזה רשימה נרחבת של מאגרי מידע שונים בתחום איכות הסביבה, המסייעת לגורמים העסקיים במידת הצורך.

ממשל תאגידי וניהול הסיכון בבנק

ניהול הסיכונים הסביבתיים וסיכונים אקלים נידון באופן פרטני בוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון, אשר היא הוועדה המייעצת לדירקטוריון הבנק בנושא ניהול הסיכונים, וזאת בדומה למרבית הסיכונים המהותיים. סטטוס ניהול סיכונים ESG מדווח בתדירות חצי שנתית בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובתדירות שנתית בדירקטוריון. במהלך שנת 2022, הוצגו סטטוס הטיפול היבטי ESG ונידון ואושר מסמך המדיניות לניהול ובקרת סיכונים ESG של הבנק.

כמו כן, ניהול הסיכונים הסביבתיים וסיכונים אקלים מיושם באמצעות וועדת היגוי ESG בראשות מנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול ובהשתתפות מנהלי החטיבות השונות. תפקיד הוועדה להוביל מדיניות, פעילות, בקרה ודיווח במסגרת קידום ESG בכל פעילות הבנק. הוועדה מתכנסת אחת לרבעון ומדווחת להנהלת הבנק על התקדמות ושיפור בביצועי ESG.

בנוסף, הוקמה מנהלת אשר מלווה את תהליך ההערכות לקראת דיווח בנושא סיכונים אקלים וסביבה על פי פרקטיקות בינלאומיות (TCFD). תחת מנהלת זו פועלים שלושה צוותים, צוות פאסיבה ומציאת הזדמנויות, צוות אשראי וצוות ניהול סיכונים. המנהלות כוללות נציגים מהחטיבות השונות בבנק ובוחנות את הטמעת היבטי אקלים וסביבה בפעילות העסקית עם לקוחות הבנק וההשפעה שלהם על סיכונים האשראי מחד ועל ההזדמנויות בנושא מנגד. במסגרת ניהול הסיכון, הבנק פועל למימוש הזדמנויות עסקיות בתחומי סביבה ואקלים, ופועל לפיתוח מוצרים סביבתיים. במסגרת כך, הבנק מעניק אשראי סביבתי ופועל להרחיבו, וכולל בין היתר, אשראי לפיתוח אנרגיה ירוקה, תחבורה ציבורית, טיפול בפסולת ומחזור, רכבים חשמליים ועוד.

בנוסף, במסגרת המנהלת נבחן גם יישום הוראת הפיקוח על הבנקים ושילוב של מתודולוגיות מקובלות למיפוי, ניטור ודיווח בהיבטים אלו.

לפרטים נוספים בדבר פעילות הבנק ראה בדוח על היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG) באתר האינטרנט של הבנק:

[Hyperlink Removed](#) << קשרי הבנק >> קשרי משקיעים

מדיניות ואומדנים חשובים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיות.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, הוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפים בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

להלן הנושאים בהם נעשה שימוש בהנחות, הערכות ואומדנים:

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות החוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החודשית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים.

בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק הביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים, בין היתר: (1) ציוני או דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (2) דירוג סיכון או סיווג סיכון; (3) סוג הנכס הפיננסי; (4) סוג הביטחון; (5) גודל; (6) ענף הפעילות של הלווה.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לאחת השיטות למדידת ההפרשה המותרות בתקן, אשר להערכת הבנק צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החודשית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע היסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

כאשר התקופה הסבירה והניתנת לביסוס שקבע הבנק קצרה מאורך החיים של הנכס הפיננסי, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, ערכי נכסים, ערכי סחורות, פיגורים, ועוד. החזרה למידע על הפסדים היסטוריים יכולה להתבצע באחת מהשיטות הבאות: (1) חזרה באופן מיידי; (2) חזרה על בסיס קו ישר; (3) שימוש בבסיס הגיוני ושיטתי אחר.

רגישות ההפרשות להפסדי אשראי לשינויים בתנאי המשק, נובעת ממספר לא מבוטל של קשרים והשפעות הדדיות: השפעה על לקוחות מסוימים שלא יוכלו לעמוד בהתחייבויותיהם, ושכתוצאה מכך נערכת בגינם הפרשה ספציפית; השפעה על הרכיב האיכותי הנוסף בהפרשה הקבוצתית, דרך הפרמטרים של שיעורי אנוח, ושכתוצאה מכך גדל שיעור ההפרשה הקבוצתית בגינם; השפעה על הרכיב האיכותי הנוסף, דרך פרמטרים נוספים המושפעים אף הם משיעור האבטלה והצמיחה, כגון היקף רשימות המעקב והדירוג הממוצע של הלקוחות; והשפעות נוספות שאינן כלולות במודלים, ככל שישנן, בהתאם לשיקול דעת.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2023 הסתכמו ב-1,463 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-532 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022. העלייה בהפרשות בשנת 2023, רובה ככולה, נובעת מהתאמות שערך הבנק ברכיבי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המחושבים על בסיס איכותי, במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה השורר מאז 7 באוקטובר 2023, הן ביחס ללקוחות תושבי אזורי העימות העלולים להיקלע לקשיים, והן ביחס להתפתחויות מאקרו-כלכליות ואחרות העלולות להשפיע על כלל תושבי המדינה. כמו כן, ניתן ביטוי לפוטנציאל הסיכון בגין לקוחות שקיבלו דחייה בתשלומים בגין הלוואותיהם לתקופה מוגבלת, על אף שטרם זוהו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. עם סיום אירועי המלחמה, צפויים רכיבים אלה בהפרשה הקבוצתית לקטון, למעט סכומים שיישרמו, במידה שיידרש, בגין לקוחות ספציפיים העלולים להיקלע לקשיים עקב המלחמה.

על מנת לבסס את היקף ההפרשה בגין השפעות המלחמה, ערך הבנק ניתוחי רגישות בלתי-תלויים להשפעות אפשריות של החרפה בפרמטרים המקרו כלכליים על שיעורי הכשל. היקף ההפרשה הקבוצתית שרשם הבנק בגין מצב אי-הוודאות הנובע מהמלחמה, דומה לסך ההפסדים המתקבל בתרחיש קיצון של ירידה בטווח הקצר בשיעור שבין 7% ל-8% בתוצר המקומי הגולמי, עליה נוספת של 1% בריבית בנק ישראל ובריבית על המשכנתאות, ועליה של האבטלה לשיעור של 9%. מניתוח שבוצע לאמידת הרגישות לפרמטרים השונים ולהתדרדרות נוספת במצב המקרו המשקי עולה כי ירידה נוספת של 1% בתוצר המקומי הגולמי תביא להגדלת ההפרשה בסך של כ-15 מיליוני שקלים חדשים ואילו עליה נוספת של 1% באבטלה תביא להגדלת ההפרשה בכ-25 מיליוני שקלים חדשים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים ראה ביאור 7.1.7 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

מכשירים נגזרים

המכשירים הנמדדים בשווי הוגן מחולקים ל-3 רמות:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.
רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים נתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.

רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באמצעות מודל, המתבסס על אינדיקציות לאיכות האשראי של הצד הנגדי, הנגזרות ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל ומחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. בהיעדר אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים. הבנק בוחן את מהותיות רכיב סיכון האשראי ביחס לשווי ההוגן בכללותו, כחלק מבחינת הסיווג של המכשיר לרמות השווי ההוגן.

מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר, כאשר לא קיימים לגבי מחירים מצוטטים, ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז המבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי (כגון, CDS או איגרות חוב סחירות של הצד הנגדי), תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 ה. 16 לדוחות הכספיים. לפירוט הנגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן, בהתאם לרמות השונות של שווי הוגן, ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

התחייבויות בגין זכויות עובדים

מחשבות על פי מודלים אקטואריים, בהתבסס על ריבית היוון שנקבעה לפי תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח יקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על איגרות חוב ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח. המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי לוחות תמורת, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה ושיעורי עליית שכר. שינוי בכל אחד מהפרמטרים יביא לשינוי בגובה התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים.

היקף התחייבויות הקבוצה, בגין זכויות עובדים המחושבות על פי מודל אקטוארי, מסתכם ב-2,433 מיליוני שקלים חדשים (כולל הפרשה בגין פרישת עובדים בתנאים מועדפים).

להלן ניתוח רגישות סך ההפרשה לזכויות עובדים לשינויים בהנחות העיקריות אשר שימשו בסיס לאומדן האקטוארי, במועד המעבר (במיליוני שקלים חדשים):

עלייה של 1% בשיעור ריבית ההיוון	שינוי של 1% בשיעור העלייה השנתית של השכר		שינוי של 1% בשיעור העזיבה לפני גיל הפרישה	
	עלייה	ירידה	עלייה	ירידה
(107)	107	(91)	126	(123)
(12)	-	-	-	-
(79)	6	(5)	(4)	4

לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 ה. 12 לדוחות הכספיים.

הפרשות בגין התחייבויות תלויות ותביעות משפטיות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.
- סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג. ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק.

כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלת החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולכן לא בוצעה בגין הפרשה.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך את סיכויי התממשות החשיפה.

יצוין כי ההפרשה בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, תלויה בגורמים רבים וכרוכה באי ודאות גבוהה. מידע חדש שיגיע לבנק בעתיד ונוגע לחשיפות הקיימות למועד אישור הדוחות הכספיים יכול להשפיע באופן מהותי על גובה החשיפה או גובה ההפרשה הנדרשת בגין החשיפה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 בדצמבר 2023

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

התפתחויות בבקרה הפנימית

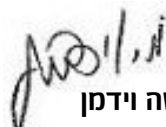
במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים באשר לאימוץ הוראות סעיף 404 לחוק Sarbanes-Oxley, נכללות בדוח זה הצהרה בדבר אחריות הדירקטוריון והנהלה לקביעתה ולקיומה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי והערכה של הנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי למועד הדוחות הכספיים. במקביל, נכללת חוות דעת של רואי החשבון המבקרים של הבנק בדבר נאותות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק בהתאם לתקנים הרלבנטיים של ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board).

משה לארי

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

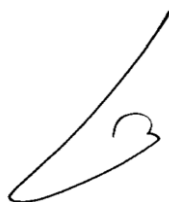
הצהרת המנהל הכללי – גילוי ובקרה פנימית

ליום 31 בדצמבר 2023

הצהרה (Certification)

אני, משה לארי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽⁴⁾, וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

משה לארי

מנהל כללי

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

הצהרת החשבונאי הראשי – גילוי ובקרה פנימית

ליום 31 בדצמבר 2023

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ובתזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי(1) ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספיים⁽⁴⁾, וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 בדצמבר 2023

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון והנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות, הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה, המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023 הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, ברייטמן אלמגור זהר ושות', כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 111 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

משה לארי

מנהל כללי

משה וידמן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות בדבר בקרה פנימית

ליום 31 בדצמבר 2023

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

לא בדקנו את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולים באיחוד מהווים כ-4.61% ו-5.44%, בהתאמה, מהסכומים המתייחסים בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותן חברות בוקרה על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לאפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלו נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימת, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של אותם בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו, כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון המבקרים האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, והדוח שלנו מיום 11 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים.

ביתאון אלמגור זהר ושות'
בריתמן אלמגור זהר ושות'

A Firm in the Deloitte Global Network

רואי חשבון

רמת גן, 11 במרץ 2024
א' באדר ב' התשפ"ד

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות

ליום 31 בדצמבר 2023

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המוצגים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים להינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכוללים באיחוד מהווים כ-4.61% ו-4.14% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022, בהתאמה, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהוות כ-5.44%, 5.63% ו-5.79%, בהתאמה, מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון, שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים ה"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק והחברות המאוחדות שלו לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים שלהם לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן לדעתנו, הדוחות הכספיים ה"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Commission of the Treadway Committee of Sponsoring Organizations (COSO) והדוח שלנו מיום 11 במרץ 2024. כלל חוות דעת בלתי מסייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשרו של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי - סיווג והפרשה בגין חובות הנבחים על בסיס פרטני

כמפורט בביאורים 13 ו-30 לדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות אשר נבחנו על בסיס פרטני עמדה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, על סך של 1,701 מיליוני שקלים.

תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, בגין חובות בהיקף משמעותי אשר נבחים על בסיס פרטני, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב הזיהוי והסיווג של חובות כחובות בעייתיות או תקינים, והן בשלב מדידת ההפרשה הפרטנית. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

לאור (1) קיומו של שיקול דעת רב הנדרש מהנהלת הבנק לצורך זיהוי החובות הבעייתיים האמורים על פי קריטריונים מוגדרים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה, אומדן תזרימי המזומנים הצפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה אשר יכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות של הלווה, (2) שיקול הדעת של הנהלת הבנק בחישוב ההפרשה הפרטנית לגבי תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשרת את החוב מפעילות הלווה ומימוש בטחונות וערבויות, ו- (3) ביקורת ההפרשה להפסדי אשראי הדורשת שיקול דעת משמעותי של רואה החשבון המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות הנחות והנתונים ששימשו את הנהלת הבנק בחישוב ההפרשה הפרטנית, זיהינו את סיווג החובות הנבחים על בסיס פרטני ואת האומדנים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי כעניין מפתח בביקורת. מענה לעניין המפתח לביקורת כפי שצוין לעיל, כלל ביצוע נהלים והערכת ראיות ביקורת בקשר עם גיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם.

נהלי הביקורת אשר בוצעו על ידנו באשר לעניין מפתח זה כללו בחינת אפקטיביות הבקרות הרלוונטיות לבחינת סיווג חובות ולהפרשה הפרטנית להפסדי אשראי בגין חובות לא צוברים. כמו כן, נהלים אלה כללו, בין היתר, את בחינת התהליך אשר בוצע על ידי הנהלת הבנק באשר לקביעת סיווג חובות והערכת אומדן ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי, לרבות (1) איתור חובות בעלי סממני בעייתיות ובדיקת נאותות סיווג חובות כתקינים עבור מדגם של חובות, ו- (2) בחינת הנחות תזרימי המזומנים אשר שימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי בגין מדגם חובות אשר סווגו כחובות לא צוברים, וזאת בהתבסס על בחינת התוצאות המדווחות של הלווה, שווי בטחונותיו והבנת סטטוס הליכי גביית החוב או ארגונו מחדש על ידי הבנק.

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות

ליום 31 בדצמבר 2023

הפרשה להפסדי אשראי – הפרשה להפסדי אשראי צפויים המוערכת על בסיס קבוצתי

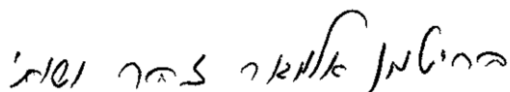
כמפורט בביאור 1, הבנק מיישם החל מיום 1 לינואר 2022 את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסמו במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13.

כמפורט בביאורים 13 ו-30 לדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות אשר נבחנו על בסיס קבוצתי עמדה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, על סך של 2,368 מיליוני שקלים.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מייצגת את הערכת הנהלת הבנק באשר להפסדי האשראי הצפויים לאורך חיי האשראי הנותרים של תיק האשראי, תוך שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד המשקף תחזיות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים המוערכת על בסיס קבוצתי כלל פילוח של האשראי לקבוצות של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים. לכל קבוצה של נכסים פיננסיים חישב הבנק את ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים בהתבסס על מידע היסטורי, תוך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים הנוכחיים לרבות השפעת מלחמת חרבות ברזל, לתחזיות של פירעונות מוקדמים, יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים ותחזיות של אירועים כלכליים עתידיים, וזאת על מנת לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות העתידיות יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בעבר. לשינוי באומדנים והערכות אלו עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

לאור (1) שיקול הדעת המשמעותי וההערכות של הנהלת הבנק בעת פיתוח מודלים להערכת הפסדי אשראי צפויים המבוססים על תחזיות של אירועים כלכליים עתידיים לאורך חיי האשראי הנותרים, תחזיות של פירעונות מוקדמים ויכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים, ו- (2) ביקורת ההפרשה להפסדי אשראי הדורשת שיקול דעת משמעותי של רואי החשבון המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות ההערכות והאומדנים ששימשו את ההנהלה בקביעת אומדן ההפרשה, זיהינו את ההפרשה להפסדי אשראי הנבחרת על בסיס קבוצתי כעניין מפתח בביקורת. מענה לעניין המפתח לביקורת כפי שצוין לעיל, כלל ביצוע נהלים והערכת ראיות ביקורת בקשר עם גיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם.

נהלי הביקורת אשר בוצעו על ידנו באשר לעניין מפתח זה כללו בחינת אפקטיביות הבקורות הרלוונטיות לתהליך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, כולל בקורות באשר לתיקוף ואישור מודלים רלוונטיים ולביצוע תחזיות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. כמו כן, נהלים אלה כללו, בין היתר, את בחינת התהליך אשר בוצע על ידי הנהלת הבנק להערכת ההפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, אשר כללה: (1) הערכת נאותות המודלים, ההנחות אשר נכללו במודלים אלה והמתודולוגיה אשר שימשו בחישוב התחזית באשר לאירועים צופי פני עתיד, תוך בחינת השפעת מלחמת חרבות ברזל על ההנחות והמתודולוגיה, וההפרשה בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי בכללותה; (2) בחינה כי חישובי המודלים המשמשים בחישוב ההפרשה בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי הינם נאותים; (3) בחינת שלמות ודיוק הנתונים אשר שימשו לחישוב אומדן ההפרשה בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי. הנהלים אשר בוצעו על ידנו כללו גם מעורבותם של מומחים בעלי מומחיות וידע אשר סייעו לנו בהערכת נאותות המודלים המשמשים לביצוע התחזית, מתודולוגיות ומשתנים מאקרו כלכליים.

בריטמן אלמגור זהר ושות'

A Firm in the Deloitte Global Network

רואי חשבון

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

אנו משמשים כרואי החשבון המבקרים של הבנק החל משנת 1995

בנק מזרחי טפחות
דוחות כספיים

2023

תוכן העניינים

118	דוח רווח והפסד - מאוחד
119	דוח מאוחד על הרווח הכולל
120	מאזן - מאוחד
121	דוח על השינויים בהון העצמי
122	דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד
124	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
146	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
147	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
148	ביאור 4 - עמלות
148	ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות
150	ביאור 5 - הכנסות אחרות
150	ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
151	ביאור 7 - הוצאות אחרות
152	ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
156	ביאור 9 - רווח למניה רגילה
156	ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
158	ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים
159	ביאור 12 - ניירות ערך
165	ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
167	ביאור 14 - אשראי לממשלות
167	ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו
170	ביאור 16 - בניינים וציוד
172	ביאור 17 - נכסים אחרים
173	ביאור 18 - פיקדונות הציבור
174	ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
175	ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
176	ביאור 21 - התחייבויות אחרות
177	ביאור 22 - זכויות עובדים
187	ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות
190	ביאור 24 - הון מניות והון
191	ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף
196	ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
207	ביאור 27 - שיעבודים
209	ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
215	ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים
235	ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
250	ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
252	ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון
254	ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
264	ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים
268	ביאור 35 - עניינים אחרים
268	ביאור 36 - אירועים לאחר תאריך המאזן
269	ביאור 37 - תמצית דוחות של הבנק

דוח רווח והפסד - מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	ביאור	
10,557	16,195	24,005	2	הכנסות ריבית
2,872	5,955	12,030	2	הוצאות ריבית
7,685	10,240	11,975	2	הכנסות ריבית, נטו
(278)	532	1,463	13,30	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,963	9,708	10,512		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
401	754	511	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,947	2,052	2,028	4	עמלות
287	622	266	5	הכנסות אחרות
2,635	3,428	2,805		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
3,536	4,029	3,544	6	משכורות והוצאות נלוות
1,002	1,012	1,098	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,030	1,132	927	7	הוצאות אחרות
5,568	6,173	5,569		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
5,030	6,963	7,748		רווח לפני מיסים
1,730	2,356	2,669	8	הפרשה למיסים על הרווח
3,300	4,607	5,079		רווח לאחר מיסים
(10)	5	1	15	חלק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
				רווח נקי:
3,290	4,612	5,080		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(102)	(140)	(170)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,188	4,472	4,910		המיוחס לבעלי מניות הבנק
			9	רווח למניה⁽⁴⁾ (בשקלים חדשים)
				רווח בסיסי
12.47	17.47	19.07		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח מדולל
12.35	17.38	19.00		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

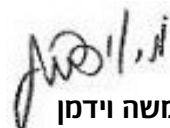
מנחם אביב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

משה לארי

מנהל כללי

משה וידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, 11 במרץ 2024

א' באדר ב' התשפ"ד

דוח מאוחד על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	ביאור
			רווח נקי:
3,290	4,612	5,080	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(102)	(140)	(170)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,188	4,472	4,910	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
			10
25	(809)	150	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(1)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
(33)	18	5	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
(18)	517	(23)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(27)	(274)	132	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
7	70	(44)	השפעת המס המתייחס
			רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים ⁽³⁾
(20)	(204)	88	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	7	(16)	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(27)	(211)	104	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
			רווח כולל:
3,270	4,408	5,168	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(109)	(147)	(154)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,161	4,261	5,014	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקסטרניים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
 (3) לפרטים ראה ביאור 10, רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

מאזן - מאוחד

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2022	2023	ביאור	
			נכסים
93,673	86,550	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
15,144	23,071	12	ניירות ערך ⁽¹⁾ (2)
315	106	27	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
310,356	329,415	13,30	אשראי לציבור
(2,884)	(4,069)	13,30	הפרשה להפסדי אשראי
307,472	325,346	13,30	אשראי לציבור, נטו
318	480	14	אשראי לממשלות
127	242	15	השקעות בחברות כלולות
1,503	1,531	16	בניינים וציוד
178	148	15	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,789	6,282	28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,773	4,448	17	נכסים אחרים
428,292	448,204		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
344,514	358,553	18	פיקדונות הציבור
6,994	4,571	19	פיקדונות מבנקים
47	71		פיקדונות הממשלה
33,287	37,070	20	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,214	7,367	28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,368	11,869	21,130	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
403,424	419,501		סך כל ההתחייבויות
23,780	27,461		הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,088	1,242		זכויות שאינן מקנות שליטה
24,868	28,703	24	סך כל ההון
428,292	448,204		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 19,121 מיליוני שקלים חדשים הרשומים בדוחות הכספיים על פי השווי ההוגן (ביום 31 בדצמבר 2022 - 11,241 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלוים, ראה ביאור 27.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 201 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2022 - 220 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

דוח על השינויים בהון העצמי
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽³⁾	רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	קרן הון מהטבה בשל
								הון מניות
19,669	865	18,804	15,548	(276)	3,532	87	3,445	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
3,290	102	3,188	3,188	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(1,236)	-	(1,236)	(1,236)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
41	-	41	-	-	41	41	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(52)	52	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾
(15)	(15)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
(20)	7	(27)	-	(27)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
21,729	959	20,770	17,500	(303)	3,573	76	3,497	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(358)	(3)	(355)	(355)	-	-	-	-	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי ⁽⁶⁾
21,371	956	20,415	17,145	(303)	3,573	76	3,497	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר היישום לראשונה
4,612	140	4,472	4,472	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(941)	-	(941)	(941)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
45	-	45	-	-	45	45	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(22)	22	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾
(15)	(15)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
(204)	7	(211)	-	(211)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
24,868	1,088	23,780	20,676	(514)	3,618	99	3,519	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
5,080	170	4,910	4,910	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(1,390)	-	(1,390)	(1,390)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
57	-	57	-	-	57	57	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(37)	37	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾
88	(16)	104	-	104	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
28,703	1,242	27,461	24,196	(410)	3,675	119	3,556	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) לפרטים ראה ביאור 10, רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- (3) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24.
- (4) בימים 28 במרץ 2023, 1 ביוני 2023, 29 באוגוסט 2023, 12 בדצמבר 2023, 15 במרץ 2022, 30 באוגוסט 2022, 13 בדצמבר 2022, שולמו דיבידנדים בסכום של 272, 165, 489, 410, 326.
- (5) בשנת 2023 הונפקו 951,533 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים, כן הונפקו למנהל הכללי 2,878 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים, כן הונפקו למנהל הכללי 7,450 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים, כן הונפקו למנהל הכללי 1,432,671 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים.
- (6) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU - 2016-13) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.1.
- ביום 11 במרץ 2024, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 209.4 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 20% מרווחי הרבעון הרביעי לשנת 2023. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הראשון של שנת 2024.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
3,290	4,612	5,080	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
			התאמות
10	(5)	(1)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
339	332	411	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
(278)	532	1,463	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(111)	14	105	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
26	(103)	9	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(97)	45	(7)	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(18)	(241)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
9	45	15	ירידת ערך של ניירות ערך המוחזקים למכירה ומניות שאינן למסחר
41	45	57	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
78	(408)	(285)	מיסים נדחים, נטו
1,111	138	(169)	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
52	(463)	(181)	התאמות בגין הפרשי שער
-	(8)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
324	203	(2,040)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
858	(2,119)	(488)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
815	(147)	(832)	ניירות ערך למסחר
259	(15)	(360)	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(1,753)	1,461	2,153	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(824)	(2,163)	(1,398)	התחייבויות אחרות
4,131	1,755	3,532	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
499	(202)	215	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים
(24,087)	(36,246)	(15,867)	שינוי נטו באשראי לציבור
136	159	(162)	שינוי נטו באשראי לממשלות
(1,132)	1,017	209	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(447)	(1,821)	(800)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
1,247	851	573	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(12,078)	(15,233)	(10,799)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
8,316	17,132	7,880	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
4,320	222	1,371	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
234	1,943	25	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	-	-	רכישת חברת בת שאוחדה לראשונה - בנק אגוד
(1,778)	(2,306)	(2,643)	רכישת תיקי אשראי - ציבור
-	-	-	רכישת תיקי אשראי - ממשלה
(336)	(391)	(438)	רכישת בניינים וציוד
35	532	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(49)	(61)	(30)	רכישת מניות בחברות כלולות
1	8	9	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(25,119)	(34,396)	(20,457)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
23,700	36,590	10,330	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
3,213	2	(2,423)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
11	(34)	24	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
7,304	5,038	7,706	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(2,741)	(10,258)	(4,411)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,236)	(941)	(1,390)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(15)	(15)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
30,236	30,382	9,836	מזומנים נטו מפעילות מימון
9,248	(2,259)	(7,089)	גידול (קיסון) במזומנים
85,465	94,661	92,865	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(52)	463	181	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים
94,661	92,865	85,957	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
10,938	11,577	21,737	ריבית שהתקבלה
2,393	5,416	9,782	ריבית ששולמה
20	36	14	דיבידנדים שהתקבלו
-	140	21	מסים על הכנסה שהתקבלו
1,471	2,211	3,262	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן
13	1	1	רכישות בניינים וציוד
2	-	-	מכירות בניינים וציוד

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיוח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

- 1) הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023 אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 11 במרץ 2024, א' באדר ב' התשפ"ד.
- 2) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיוח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיוח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיוח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
- 3) בהתאם להוראות הדיוח לציבור של הפיקוח על הבנקים רשאי הבנק בתנאים מסוימים שנקבעו בהוראות, להציג דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים מציג הבנק דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. לפרטים בדבר תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד (סולו) לרבות מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים ראה ביאור 37 לדוחות הכספיים.
- 4) הגדרות
"תקני דיוח כספי בינלאומיים" - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IASB"), והם כוללים תקני דיוח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") ותקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IAS") לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיוח כספי בינלאומי (IFRIC-IFRS Interpretation Committee) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
"כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית" - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאים שנסחרים בארצות הברית נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית, רשות ניירות ערך בארצות הברית, המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וגופים נוספים בארצות הברית, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי מספר 168 (תת נושא 10-105 בקודיפיקציה), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מספר 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארצות הברית.
"FASB" - הוועדה לתקני חשבונאות בארצות הברית.
"הבנק" - בנק מזרחי טפחות בע"מ.
"חברות בנות" - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
"קבוצת הבנק" - הבנק והחברות הבנות שלו.
"חברות כלולות" - ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים על בסיס שיטת השווי המאזני.
"חברות מוחזקות" - חברות בנות וחברות כלולות.
"שלוחות בחוץ לארץ" - נציגויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.
"מטבע הפעילות" - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
"מטבע ההצגה" - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
"סכום מותאם" - סכום נומינלי היסטורי שהותאם על פי השינויים בכח הקנייה הכלכלי של המטבע הישראלי.
"סכום מדווח" - סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 (להלן: "מועד המעבר"), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
"עלות" - עלות בסכום מדווח.
"צדדים קשורים" ו-"בעלי עניין" - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיוח לציבור.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח הכספי הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ראה האמור לעיל בסעיף א' 2).

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם ציון אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ ראה סעיף ה' 1 להלן.

(3) בסיס המדידה הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- התחייבות בגין תשלום מבוסס מניות;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מיסים נדחים;
- הפרשות מסוגים שונים, כגון הפרשות להפסדי אשראי והפרשה בגין תביעות משפטיות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. עד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל לכלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאיירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף ושינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה בה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. השפעת התפתחויות ביטחוניות ומאקרו כלכליות על הדיווח הכספי

ב-7 באוקטובר 2023 הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון.

בעקבות המצב, ננקטו צעדים להקלה על לקוחות, הן על ידי הבנקים והן מצד הפיקוח על הבנקים. בין היתר, ניתנות הקלות ללקוחות הבנק, במטרה לסייע ללקוחות שנקלעו לקשיים עקב המצב. ההקלות כוללות, בין היתר, הקפאת תשלומים בהלוואות ל-3 חודשים, יתור על הריבית בגין ההקפאה לתושבי אזורי העימות שהוגדרו "מעגל ראשון" וכן הטבות נוספות לאוכלוסיות מוגדרות, לרבות פטור מתשלומי משכנתא, פטור מריבית על עו"ש חובה, הנחות בעמלות ומענק לעסקים. כמו כן, מקצה הבנק תקציבים לתמיכה בתושבים באזורים שנפגעו. בהתאם למכתב בנק ישראל מיום 26 בדצמבר 2023 המתווה הוארך נכון לתום השנה בשלושה חודשים נוספים ואופי הזכאים להקלות התרחב.

המדיניות החשבונאית של הבנק ביחס להטבות אלה מכירה בעלות ההטבה בהתאם לסכום ועיתוי התשלום על ידי הלקוח. כך, תשלומים שנדחו במסלולים הפטורים מריבית והלוואות ללא ריבית לעסקים, אינם צוברים הכנסות ריבית לאורך תקופת הדחייה/ההלוואה. בגין מתן פטור מתשלומי משכנתא, נרשמה במועד ההחלטה הוצאה, במסגרת הכנסות הריבית נטו, בגין מלוא סכום היתור למועד הדוחות הכספיים. סך ההשפעה של ההקלות וההטבות לעיל על הדוחות הכספיים של הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2023 מסתכם בכ- 50 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות בעייתיים ודיווח לציבור. בהתאם לחוזר, תוקפא ספירת ימי הפיגור ללקוחות שקיבלו הסדרים להקפאת תשלומים, במשכנתאות או באשראי מסחרי, וזאת בשלב זה עד לשלושה חודשים. הדוחות הכספיים כוללים גילוי כמותי בדבר חובות שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים, כאמור.

ביום 9 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב נוסף, בדבר דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023 ובו דרישות כדלקמן:

- לכלול את ההשפעה הצפויה של מצב אי הוודאות השורר עקב אירועי המלחמה בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי כבר בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של 2023.
 - לתאר בדוחות את התפתחות ההפרשה ואת האופן בו הובאו ההשלכות כאמור, את תנאי אי-הוודאות בקביעת ההפרשה ואת תוצאות ניתוחי הרגישות של השינויים בהנחות.
 - לתאר השפעות מהותיות, אם ישנן, על התוצאות, הרווח הכולל, המצב הכספי, יחס ההון, יחס המינוף ויחס כיסוי הנזילות.
 - לתאר את ההשפעות על הסיכונים העיקריים.
 - לתאר את הפעולות בהן נוקט הבנק כדי להתמודד עם ההתפתחויות ולתמוך בצרכי הלקוחות והעובדים, כולל אומדן העלות של צעדים אלה.
 - לכלול גילוי על התפתחות סיכון האשראי לפי ענפי משק.
 - לכלול גילוי כמותי על מצב החשיפות ותרחישים בקשר עם סיכוני ריבית ומטבע, למועד הסמוך לפרסום הדוח, לרבות התייחסות להשפעת ההנחות.
- ביום 2 בינואר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים דגשים נוספים לגילוי בדוחות לציבור לשנת 2023, ובו דרישה להמשיך יישום הדרישות לרבעון השלישי כאמור לעיל, וכן דרישה נוספת לגילוי על הפעילויות העיקריות בהן נוקט הבנק להתמודדות עם השפעות המלחמה ולתמיכה בצרכי הלקוחות ועובדיהם, לרבות גילוי על חובות ששוננו תנאיהם, וכן מידע על אשראי שניתן במסגרת ההתמודדות עם השלכות המלחמה.

ד יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2023 (אלא אם צוין אחרת) מיישם הבנק הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים בעדכון תקינה 2022-01 בקודיפיקציה בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק. ביום 28 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק במטרה להתאים באופן טוב יותר את חשבונאות הגידור למדיניות ניהול הסיכונים של הבנק (להלן "העדכון").

עיקרי תיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר:

- הרחבת שיטת השכבה האחרונה: העדכון מאפשר לגדר מספר שכבות בתיק סגור יחיד;
- הרחבת תחולת שיטת השכבות בתיק: העדכון מספק את האפשרות להחיל את השיטה גם על נכסים פיננסיים שאינם ניתנים לפירעון מוקדם;
- מכשירים מגדרים: העדכון מבהיר כי ניתן לייעד נגזר שערכו הנקוב משתנה לאורך זמן כמכשיר מגדר כך שהגידור יחשב גידור של שכבה אחת וכי מספר השכבות המוגדרות יהיה עקבי עם מספר יחסי הגידור המיועדים;
- התאמות בסיס: העדכון מבהיר את אופן הטיפול בהתאמות בסיס כאשר מגדרים בשיטת השכבות בתיק וכן מוסיף דרישות גילוי;
- הפסדי אשראי: העדכון אוסר להתחשב בהתאמות בסיס של יחסי גידור קיימים כאשר קובעים הפסדי אשראי על פריטים מגודרים.

ההוראות יישמו החל מיום 1 בינואר 2023.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה:

א. עסקאות במטבע חוץ

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק ושלוחותיו (שקל חדש) לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה.

בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן.

פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנדטיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות בגין הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 1 בינואר 2025 (כפי שנקבע במסגרת הוראות המעבר), מוכרים בדוח רווח והפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימין שאינן מריבית), למעט:

- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור תזרים מזומנים.
- הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

ב. שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ

הבנק מטפל בשלוחות הבנקאיות בחוץ לארץ ככאלה שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק (שקל חדש). נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי חליפין יציגים עיקריים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

ליום 31 בדצמבר			שיעור השינוי ב-%			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
מדד המחירים לצרכן:						
2.8	5.3	3.0	229.4	241.4	248.6	מדד בגין (לחודש דצמבר, בנקודות)
2.4	5.3	3.3	228.7	240.8	248.8	מדד ידוע (לחודש נובמבר בנקודות)
שער החליפין של:						
(3.3)	13.2	3.1	3.110	3.519	3.627	הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(10.8)	6.6	6.9	3.520	3.753	4.012	אירו (בש"ח)

(2) בסיס האיחוד

א. חברות מאוחדות שהבנק אינו מחזיק בהן בלמעלה מ-50%

הבנק מחזיק ב-50% מההון המונפק והנפרע של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב"). יתר ההון המונפק והנפרע מוחזק על ידי בעל מניות בודד והבנק אינו בעל זכויות משפטיות עודפות. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק לאחד את הדוחות הכספיים של בנק יהב בהתאם לנסיבות הקיימות הנוגעות למידת השפעה של הבנק על ניהול עסקיו של בנק יהב, ובהתאם לסעיף 19. להוראות הדיווח לציבור. לפרטים בדבר יתרת השקעה בחברות מוחזקות והתרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק, ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

ב. חברות בנות

הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות הבנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית של הבנק.

ג. זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס במישרין או בעקיפין, לחברה האם. הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות:

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

ד. עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) השקעה בחברות כלולות

בבחינת קיום השפעה מהותית, קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת על פי שיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. ירידת ערך מוכרת כאשר ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני. לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(4) קיזוז נכסים והתחייבויות

- הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
- בגין אותן ההתחייבויות יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.
 - בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
 - גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של הפיקוח על הבנקים.

מדיניות הבנק הנוכחית היא להציג חשיפות בגין עסקאות ברוטו, למעט פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי כאמור לעיל. בהתאם לכך, פיקדונות המיועדים למתן אשראי, שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ולקבוצת הבנק אין סיכון להפסד אשראי, קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלו. פערי הריבית בגין פעילות זו הוצגו בדוח רווח והפסד בסעיף פעילות.

(5) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

1) ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות לא צורבים, מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב לא צובר. במצבים אלה, הסכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי.

כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה עד להסרת הספק. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

2) ניירות ערך - ראה סעיף 6 להלן.

3) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 16 להלן.

ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרייקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ג. עמלות ליצירת אשראי ועלויות ישירות ליצירת אשראי מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתי. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה.

ד. עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה.

ה. שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם) או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת עמלות אלו נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

ו. עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם מוכרות מיידית במסגרת הכנסות הריבית למעט עמלות כאמור אשר נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה והמוכרות כהתאמת תשואה.

ז. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

6 ניירות ערך

א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים כדלקמן:

1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל השקעתו הרשומה (substantially all). איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי הערך הנקוב בתוספת ריבית, והפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

2) איגרות חוב זמינות למכירה - איגרות חוב אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. איגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שווי הרוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הרוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, למעט הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. לעניין ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ - ראה סעיף 16 ג.להלן.

3) ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה, או ניירות ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הרוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי הרוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הרוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי הרוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הרוגן, נזקפים לדוח רווח והפסד.

4) מניות שאינן למסחר
מניות שקיים לגביהן שווי הרוגן זמין מוצגות במאזן לפי שווי הרוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הרוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
מניות שלא קיים לגביהן שווי הרוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ב. השקעותיו של הבנק בקרנות אחרות שאינן מטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות אלו נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה. דיבידנדים המתקבלים מהשקעות הבנק בקרנות אלו, נזקפים לרווח והפסד במועד הזכאות לקבלתם, עד לגובה הרווחים שנצברו ממועד רכישת ההשקעה.

ג. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון", אלא אם מדובר בנייר שנרכש כחלק מיחסי גידור, או במסגרת יצירת פוזיציה אסטרטגית, או לכל מטרה ספציפית אחרת, והוא מזהה בנפרד.

ד. לעניין חישוב שווי הרוגן, ראה סעיף 17 להלן.

ה. ירידת ערך:

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, בוחן הבנק מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים הרוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (או עלותם המופחתת כאשר מדובר על איגרות חוב מוחזקות לפדיון), היא בעלת אופי אחר מזמני.

לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
- פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
- שיעור ירידת הערך מסך העלות.
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.
- בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:
- איגרת חוב אשר נמכרת עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
- איגרת חוב אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותה בתוך פרק זמן קצר.
- איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג איגרות החוב במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג איגרות החוב במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה.
- איגרת חוב אשר השווי ההוגן שלה לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות המופחתת. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

לעניין זה שיעור משמעותי הינו שיעור הגבוה מ-20%. עם זאת, במידה ולבנק ישנן ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני תיתכן חריגה משיעור זה.

אם הירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד, המתייחסים לניירות ערך המסווגים כזמניים למכירה, אשר נצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש. עליות ערך (בניירות ערך שסווגו לתיק הזמין למכירה) בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

ניירות ערך - מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
הבנק מבצע בכל תקופת דיווח הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת ערך על מנת להעריך האם חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, אם לפי הערכה זו חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות, הבנק מעריך את השווי ההוגן של ההשקעה במניות לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת ערך.

(7) חובות שאינם צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב לא פגום)

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות לצורך אבחנה ביו חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.

לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי, הבנק מבחין בין:

א. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוסר הפירעון של הלווה, הערכת מקור החוזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינה מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה, או ככל שהחוב עבר הליך ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר").

למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

ב. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ- 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו.

חובות אלה, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגים כחובות בסיווג נחות כאשר הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית, זאת למעט הלוואות לדיור אשר יסווגו כחובות לא צוברים הכנסות ריבית כאשר הקרן או הריבית בגינה מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר.

למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

(1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים, ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סמנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בנוסף לכך, הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- השווי ההוגן העדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם הארגון מחדש מביא לידי עיכוב שאינו משמעותי (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה אם העיכוב בתשלום, הנובע מארגון החוב מחדש, אינו משמעותי.

ככלל, ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום של 90 ימים או יותר לעומת החוזה ייחשב ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום שאינו זניח.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, יסווגו כחוב לא צובר. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להיות מסווג כחוב לא צובר עד שישולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן הבנק והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, הבנק אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
- ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, הבנק לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטבר ממועד מתן ההלוואה המקורי).

חוב ששונו תנאיו בארגון מחדש של חוב בעייתי יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי. כמו כן, סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, הבנק מבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש, תוך הבאה בחשבון של כל הגורמים הרלבנטיים להערכת הסיכון, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב.

בנוסף, סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שהחוב ישאר בסיווג בעייתי לכל יתרת תקופת החיים שלו, גם אם החוב סווג בסיווג בעייתי לפני הארגון מחדש או במועד הארגון מחדש. חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג בסיווג שלילי אם החוב, לאחר שינוי התנאים, אינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי ויכולת ההחזר של החייב או על ידי הביטחון ששועבד, אם קיים. חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג בהשגחה מיוחדת אם לאחר הארגון מחדש עדיין קיימות בחוב חולשות פוטנציאליות.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- א. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- ב. כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו כן, לגבי חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

כמו כן, לגבי חוב אשר עבר פורמאלי ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסוגו כחוב צובר קודם לארגון מחדש, הבנק רשאי להמשיך לצבור ריבית וזאת בתנאי שלאחר הארגון מחדש הגבייה של הקרן והריבית בהתאם לתנאים המעודכנים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב, בתנאי שיש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני השינויים וכן שהארגון מחדש שיפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

החל מיום 1 בינואר 2022 הוראות אלה לענין טיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש חלות על הלוואות לדירור.

בהתאם להנחיות שנקבעו במסגרת שאלות ותשובות ליישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, הבנק בחר ליישם את הכללים החדשים לענין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים, ולמדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדירור לפני יום 1 בינואר 2022.

לפרטים בדבר עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים, ראה להלן בסעיף ו.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסינון אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות החוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים.

בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק הביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים, בין היתר: (1) ציוני או דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (2) דירוג סיכון או סיווג סיכון; (3) סוג הנכס הפיננסי; (4) סוג הביטחון; (5) גודל; (6) ענף הפעילות של הלווה.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לאחת השיטות למדידת ההפרשה המותרות בתקן, אשר להערכת הבנק צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

כאשר התקופה הסבירה והניתנת לביסוס שקבע הבנק קצרה מאורך החיים של הנכס הפיננסי, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, ערכי נכסים, ערכי סחורות, פיגורים, ועוד. החזרה למידע על הפסדים היסטוריים יכולה להתבצע באחת מהשיטות הבאות: (1) חזרה באופן מידתי; (2) חזרה על בסיס קו ישר; (3) שימוש בבסיס הגיוני ושיטתי אחר.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי צרכני (לא לדירור)

עבור תיק האשראי הצרכני שכולל אשראי לאנשים פרטיים, למעט הלוואות לדירור, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס מודל המחשב את ההסתברות לכשל (PD) ואת הפסד הצפוי בקרות כשל (LGD) ("שיטת PD/LGD") תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי, סוג הביטחון ועוד.

לשיעורי הכשל המתקבלים על פי המודל, נוספות בהתאם להוראה התאמות מקרו כלכליות לשנה קדימה. לאור מאפייני תיק האשראי הצרכני והמח"מ הממוצע הקצר יחסית בתיק, החזרה לשיעורי הכשל ההיסטוריים מבוצעת מיידית, לאחר שנה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לדירור

עבור תיק האשראי לדירור, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי, תקופה לפירעון, גיל הלוואה ועוד.

לשיעורי הכשל המתקבלים על פי המודל, נוספות בהתאם להוראה התאמות מקרו כלכליות לשנה קדימה. לאור מאפייני תיק האשראי לדירור, ומכיוון שהבנק אינו מבצע תחזיות לתקופה העולה על שנה, החזרה לשיעורי הכשל ההיסטוריים מבוצעת בהדרגה על פני כמחצית ממח"מ תיק הדירור - 4 שנים.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי קמעונאי עסקי

עבור תיק האשראי הקמעונאי עסקי, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי, ענף הפעילות של הלווה, סוג הביטחון ועוד.

לשיעורי הכשל המתקבלים על פי המודל, נוספות בהתאם להוראה התאמות מקרו כלכליות לשנה קדימה. לאור מאפייני תיק האשראי הקמעונאי עסקי והמח"מ הממוצע הקצר יחסית בתיק, החזרה לשיעורי הכשל ההיסטוריים מבוצעת מיידית, לאחר שנה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי עסקי

עבור תיק האשראי העסקי, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי, ענף הפעילות של הלווה, סוג הביטחון ועוד. ההפרשה נקבעת על בסיס שיטה המחשבת את שיעורי ההפסד ההיסטוריים הממוצעים לכל סגמנט (שיטת WARM). לשיעורי הכשל המתקבלים על פי המודל, נוספות בהתאם להוראה התאמות מקרו כלכליות לשנה קדימה. לאור מאפייני תיק האשראי העסקי והמח"מ הממוצע הקצר יחסית בתיק, החזרה לשיעורי הכשל ההיסטוריים מבוצעת מיידית, לאחר שנה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי בהיקף גדול בעל מאפייני סיכון ייחודיים

עבור אשראי במסגרת מימון פרויקטים ואשראי שניתן במסגרת מימון אמצעי שליטה (כאשר האשראי עולה על חצי אחוז מההון של הבנק), הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD כאשר החישוב מתבסס על נתוני דירוג של חברות הדירוג הגלובליות (Moody's/S&P). לשיעורי הכשל המתקבלים על פי המודל, נוספות בהתאם להוראה התאמות מקרו כלכליות לשנה קדימה. בדומה לסגמנט האשראי העסקי, החזרה לשיעורי הכשל ההיסטוריים מבוצעת מיידית, לאחר שנה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לממשלות ובנקים

עבור אשראי לממשלות ובנקים, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי וחיצוני, סוג הנכס הפיננסי ועוד. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנלקחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - חשיפות אשראי חוץ מאזניות

חשיפות אשראי חוץ מאזניות כוללות חשיפות אשראי בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי בתעודה, ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות כביטוח, ומכשירים דומים אחרים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה ומבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי בעת כשל, בהתבסס על נסיון העבר. הבנק לא מחשב אומדן הפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין מחויבות חוץ מאזנית למתן אשראי, אשר ניתנת לביטול ללא תנאי על ידי הבנק.

הפרשה להפסדי אשראי - ניירות ערך בתיק לפדיון

עבור ניירות ערך המוחזקים בתיק לפדיון, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח ניירות הערך בתיק לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון סוג המנפיק, תקופה, שיעור הריבית, תדירות תשלומים ועוד. הבנק אינו מודד הפסדי אשראי צפויים בגין איגרות חוב ממשלתיות מסוימות, מאחר והמידע על הפסדי אשראי היסטוריים, לאחר התאמתם לתנאים הקיימים ולתחזיות סבירות וניתנות לביטוס, מביא לידי ציפייה שאי-התשלום של בסיס העלות המופחתת הינו אפס.

הפרשה להפסדי אשראי - איגרות חוב זמינות למכירה

הבנק אומדן את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת ערך שנובעת בקשר להפסדי אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו מס. בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור ניירות ערך זמינים למכירה באופן פרטני, לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון, שבאמצעותה הבנק משווה את ערכם הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, אשר נקבעים על בסיס אירועי עבר, תנאים נוכחיים ועל תחזיות סבירות וניתנות לביטוס (כגון: גורמים ענפיים, גיאוגרפיים, כלכליים ופוליטיים, הרלוונטיים ליכולת הגבייה של אותה איגרת חוב), לבסיס העלות המופחתת של נייר הערך. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הפרשה להפסדי אשראי - השקעות נטו בחכירות

עבור יתרת השקעות נטו בחכירות המוכרות על ידי מחכיר בהתאם לנושא 842 בקודיפיקציה בעניין חכירות, השפעת יישום התקן הינה זניחה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס ספציפי

לגבי אשראי מסחרי שיתרתו החודית הינה מעל 1 מיליון ש"ח, אשר מצוי בסיווג לא צובר, שזוהו לגבי קשיים ספציפיים שאינם דומים למאפיינים בחובות אחרים, מיישם הבנק שיטת היוון תזרימי מזומנים אשר מחושבת ברמת כל חוב לצורך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

בחירת הנאותות הכוללת של ההפרשה

בנוסף לכך, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי וחולשות ומגבלות בשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים).

לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החודית (ללא ניכוי מחיקות שלא כרוכות ביותר משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

לגבי הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביותר משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת סעיף 10-310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 20-326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - מכשירים הנמדדים בעלות מופחתת", על בסיס מאוחד.

ראה גם ביאור 13 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" וכן ביאור 30 בדבר "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי".

הבנק התאים את גילויים אלו למתכונת הגילוי החדשה ולגילוי בדבר חובות לא צוברים חלק חובות פגומים, תוך סיווג מחדש של מספרי השוואה על מנת להתאימם למתכונת הגילוי החדשה, למעט דרישות הגילוי בגין איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי אשר לא נדרשים לגבי נתונים השוואתיים לתקופות שלפני היישום לראשונה.

8 העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתת נושא 10-860 בקודיפיקציה, בדבר העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תסופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתחייבים לנכסים המועברים האלה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים, אם נקבע כי למעבר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח. בין השאר, בהתקיים התנאים להלן, נותרת שליטה אפקטיבית בנכס:

- הנכסים שייכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו.
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה.
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות), ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר מחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות. לפרטים בנוגע לעסקאות סינדיקציה ראה ביאור 30 לדוחות הכספיים.

עסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כעסקאות אשראי

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר.

ביום שבו הבנק משאיל ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה בחסר של השואל, הבנק גורע את ניירות הערך שהשואל, ומכיר באשראי בסכום שווה השוק של ניירות הערך ביום ההשאלה. בתקופות עוקבות, הבנק מודד את האשראי שניתן באותו אופן שבו נמדד נייר הערך לפני שהשואל. אשראי נמדד לפי שווי שוק, הכנסות על בסיס צבירה נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) מוכרות במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר באיגרות חוב זמינות למכירה. בסיום ההשאלה, הבנק מכיר מחדש בנייר הערך וגורע את האשראי.

9) בניינים וציוד ותוכנה

סעיף זה כולל את השקעות הבנק ברכוש קבוע (לרבות תשלומים על חשבון), נכסים שהבנק חקר בחכירה מימונית, ועלויות תוכנה לשימוש עצמי שהוכרו כנכס.

בניינים וציוד

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך במידה וקיימים. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. לפרטים נוספים בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה לשימוש עצמי ראה להלן.

רווח או הפסד מגרעת פריטי רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

עסקאות בהן הבנק מוכר נכס ומוכר אותו בחזרה בחכירה תפעולית, מטופלות כעסקאות מכירה חשבונאית ומוכר מלא הרווח בגינן, בכפוף לקיום התנאים להכרה במכירה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

עלויות עוקבות

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. נוכח תהליך המיזוג של בנק אגוד עם הבנק, נבחנו האומדנים בנושא אורך החיים השימושי של פריטי רכוש קבוע בבנק אגוד ובוצעו התאמות לאומדנים בהתאם.

לפרטים בדבר אומדן אורך החיים השימושיים של בניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2023, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה.

למטרת בחינת ומדידת ירידת ערך, הבנק מקבץ נכס (או קבוצת נכסים) יחד עם נכסים והתחייבויות אחרות לרמה הנמוכה ביותר אשר מפיקה תזרימי מזומנים אשר אינם תלויים בתזרימי המזומנים של קבוצות אחרות של נכסים והתחייבויות. הפסדים מירידת ערך שיוכרו יזקפו לנכס (או לקבוצת נכסים) שבתחולת נושא 360 בקודיפיקציה בלבד.

הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) ומימושו.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוססים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

תוכנה

הכרה

הבנק מיישם את תקן כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין" ואחרים. וכן, מיישם הבנק את הוראות בנק ישראל בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, להלן:

- קביעת סף מהותיות היוון לכל פרויקט פיתוח תוכנה; סף המהותיות שנקבע בבנק הינו 450 אלפי שקלים חדשים.
- עדכון אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו כך שלא יעלה על 5 שנים.
- בגין פרויקטים של פיתוח תוכנה, אשר סך העלות שניתן להוון בגינם אינה נמוכה מסף המהותיות שנקבע, יקבעו מקדמי היוון לשעות עבודה אשר יביאו בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו בנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות מחקר נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

בתקופות עוקבות עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהוונים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הפחתות

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפריקט תוכנה מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של התוכנה ולתקופה שלא תעלה על 5 שנים, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימושה המיועד. בהקשר זה, התוכנה מוכנה לשימושה המיועד כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו.

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשוב

ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו מוכרת ונמדדת בעת התרחשות אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שיתכן והערך בספרים של הנכס לא יושב.

אירועים או שינויים בנסיבות היכולים להצביע על ירידת ערך הינם:

- לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש.

כאשר לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם הבנק מעדכן את הערך בספרים של התוכנה כך שגובהו יהיה לפי הנמוך מבין ערכו בספרים לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה.

10 נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים מוגדר נבחן בהתקיים סממנים לירידת ערך ברמת "קבוצת נכסים". קבוצת נכסים היא הרמה המצומצמת ביותר של נכסים והתחייבויות שמפיקה תזרים מזומנים נפרד. תחילה יש לבחון האם הערך בספרים של קבוצת הנכסים גבוה מסכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוון הצפוי לנבוע ממנה. אם כן, יש להכיר בירידת ערך בגובה הפרשה שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן של קבוצת הנכסים. ירידת הערך תוקצה בצורה פרופורציונאלית אך ורק בין הנכסים שבקבוצת הנכסים, ובלבד שערכו של נכס בודד לא ירד מתחת לשווי ההוגן.

נכס בעל אורך חיים בלתי מוגדר נבחן לירידת ערך לפחות אחת לשנה. יש לבחון האם הערך בספרים של הנכס עולה על שווי ההוגן. במידה וכן, תוכר ירידת ערך בגובה הסכום שבו הערך בספרים עולה על השווי ההוגן.

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי.

עלויות פיתוח תוכנה שנרכשו או עלויות שהווננו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי מסווגות בסעיף "בניינים וציוד".

11 חכירות

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים) ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לא לבטל את החכירה כאשר זכות המימוש נשלטת על ידי המחכיר.

הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה (תפעולית ומימונית) נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית ומימונית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה

חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי. תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופה בה צפוי כי תושג המטרה הספציפית המביאה להשתנות תשלומי החכירה, ויבטלו בתקופה בה כבר לא צפוי כי המטרה הספציפית תושג.

בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש.

חכירה מימונית

לאחר מועד תחילת החכירה, נכס זכות השימוש נמדד בשיטת העלות, בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ומתואם בגין מדידות מחדש על ההתחייבות בגין החכירה. הפחת מחושב על בסיס קו ישר על פני אורך החיים השימושי או תקופת החכירה החוזית.

(12) התחייבויות תלויות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות בגין תביעות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטית, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

א. סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.

ב. סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטית.

ג. סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג.11 ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. כמו כן, בביאור 26 ג.12 ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על חוות דעת יועציה המשפטית, הנהלות החברות המאוחדות ועל חוות דעת יועציהן המשפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך סיכויי התממשות חשיפה.

(13) זכויות עובדים

הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. כללים אלה נקבעו בנושאים הבאים בקודיפיקציה (להלן: "ההוראות"):

- ASC 710 - Compensation - General - תגמול - כללי.
- ASC 712 - Compensation - Nonretirement postemployment benefits - תגמול - הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה.
- ASC 715 - Compensation - Retirement benefits - תגמול - הטבות בגין פרישה.
- ASC 718 - Compensation - Stock Compensation - תגמול - עסקאות תגמול מבוסס מניות.
- ASC 420 - Exit or Disposal Cost Obligations - מחויבות בגין עלויות מימוש או יציאה מפעילות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

על פי ההוראות יש לסווג את ההטבות לעובדים לפי הקבוצות המפורטות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, לרבות קביעת מדיניות ונהלים ברורים המפרטים כיצד יש להבחין בין הטבות מהסוגים השונים. ההטבות לעובדים מתחלקות לקבוצות הבאות:

- הטבות לפני סיום העסקה.
- הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה.
- הטבות לאחר פרישה.

כמו כן, יש לשמר את העקרונות שקבע הפיקוח על הבנקים ולכלול התחייבות בגין מחויבות במהות. מצופה שמצבים בהם הבנק צופה כי ישולמו הטבות מעבר לתנאים החוזיים יתאימו למצבים שבהם קיימת מחויבות במהות.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי הפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח. להלן פירוט לגבי קבוצות ההטבות בבנק:

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תוכניות להטבה מוגדרת

הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בתגמול ותחלופה.

הבנק בוחר את הצורך בעדכון ההנחות האקטואריות במודל באופן שוטף.

שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שיפורטו להלן, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות, בהתאם ליתרת תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות.

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלבנטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים:

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבויות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה:

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.

הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

לפרטים נוספים בדבר הטבות לעובדים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

הטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר:

רווחים והפסדים אקטואריים מופחתים בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעות הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.

(14) עסקאות תשלום מבוסס מניות (אופציות לעובדים)

הבנק מיישם את הוראות ASC 718 (עסקאות תשלום מבוסס מניות) בנוגע לאופציות שהוענקו לעובדים. בהתאם להוראות, הבנק מכיר בהוצאות שכר הנובעות מהאופציות שהוענקו. הוצאה מוכרת על בסיס השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה במקביל לגידול בהון לאורך תקופת השירות בגינה מוענקות האופציות.

בקביעת השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה מובאות מגבלות הבשלה הנובעות מתנאי שוק (למשל, הבשלה התלויה במחיר המניה). למגבלות איכותיות אחרות שאינן נוגעות לתנאי שוק (למשל, מרכיב של שיקול דעת בהענקת ההטבה), אין השפעה על קביעת השווי ההוגן במועד ההענקה והן באות לידי ביטוי ברישום השוטף כהוצאה של ההטבה שניתנה. בהתאם למתאפשר בתקן, הבנק מטפל בכל מנה שהוענקה כמענק נפרד.

כאשר מדובר במענק במסלול הפירותי, רשויות המס בישראל מכירות בהוצאה בעת מימוש האופציות כך שצפויה הטבת מס ויש להכיר במיסים נדחים. בהתאם להוראות התקן, הטבת המס תוכר בהתבסס על גובה ההוצאה המצטברת בספרים מוכפלת בשיעור המס. בעת מימוש האופציות, כאשר ההוצאה המוכרת למס הכנסה גבוהה יותר מההוצאה שהוכרה בספרים, ייזקף הפרש לדוח רווח והפסד מוכפל בשיעור המס. כאשר מדובר במסלול הוני רשות המס אינה מכירה בהוצאות בעת מימוש האופציה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

15 ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההוגן או סכום ההפרשות הצפויות להפסד בגינן. ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון.

16 מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

- א. הבנק מבצע עסקות במכשירים נגזרים ובהם חוזי מטבע, חוזי ריבית ונגזרי אשראי. חוזי המטבע כוללים עסקות אקדמה, חוזים עתידיים, עסקות החלפה ואופציות. עסקאות אלה מתבצעות בכל מגזרי ההצמדה. העסקאות מבוצעות עם הציבור ועם בנקים בארץ ובחוץ לארץ, הן כחלק מפעילותו השוטפת של הבנק כעושה שוק והן כחלק מהאסטרטגיה הכוללת לניהול רמת החשיפה הרצויה לסיכונים השוק השונים, הכוללים סיכונים בסיס וריבית, סיכונים אליהם נחשף הבנק בפעילותו השוטפת.
- ב. מכשירים נגזרים נרשמים במאזן הבנק לפי שוים ההוגן, בנכסים או בהתחייבויות, לפי העניין. שינויים בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, למעט נגזרים המשמשים לגידור תזרימי מזומנים, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ג. ייתכן שהבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. כאשר הנגזר המשובץ הינו בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, ומכשיר נפרד עם תנאים זהים לתנאי הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר, אזי הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו.
- ד. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. שינויים בשוים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מידיית לרווח והפסד.
- ד. במקרים מסוימים, בהם נדרש לחלץ נגזר משובץ מחוזה מארח, נוקט הבנק במדיניות של מדידת החוזה בשלמותו על פי שווי ההוגן, ורישום שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. מדיניות זו ננקטת לגבי ניירות ערך מובנים בתיק הזמין למכירה.

חשבונאות גידור

הבנק חשוף לסיכונים שוק הנובעים מפעילותו העסקית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים אלה, הבנק מייעד מכשירים פיננסיים מסוימים, כגידורי שווי הוגן וכגידורי תזרימי מזומנים. במועד תחילת יחסי הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור ואת מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלו לביצוע הגידור. התיעוד כולל זיהוי של כל אחד מאלה: מכשיר מגדר; הפריט או העסקה המגודר; מהות הסיכון המגודר; והשיטה אשר תשמש את הבנק להערכת אפקטיביות יחסי הגידור בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר (בגידור שווי הוגן), או בקיזוז החשיפה להשתנות של תזרימי המזומנים בגין עסקה מגודרת (בגידור תזרימי מזומנים), המיוחסים לסיכון המגודר.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן ליחס לסיכון מסוים. כאשר מכשיר נגזר משמש כמכשיר מגדר בגידור שווי הוגן, השינויים בשווי ההוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הרווח או ההפסד (קרי, השינוי בשווי ההוגן) בגין הפריט המגודר המיוחס לסיכון המגודר, מטופל כהתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר ומוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד. ההתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר טופל באופן דומה לרכיבים אחרים של הערך בספרים שלו.

הערך הראשוני של הרכיבים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור מוכר ברווח והפסד באופן שיטתי ורציונאלי לאורך חיי המכשיר המגדר כאשר ההפרש בין השינויים בשווי ההוגן של הרכיבים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור לבין הסכומים שהוכרו באופן שיטתי ורציונאלי לרווח והפסד, מוכרים ברווח כולל אחר.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

סכומים ברווח כולל אחר מצטבר (AOCI) הקשורים לסכומים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים ברווח והפסד בתקופה השוטפת שבה הפריט המגודר נגרע מהספרים. עבור כל גידורי שווי הוגן אחרים שהופסקו, סכומים ברווח כולל אחר מצטבר (AOCI) הקשורים לרכיבים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים בדוח רווח והפסד באופן דומה לרכיבים אחרים הנכללים בערך בספרים של הנכס או התחייבות המגודרים.

גידור תזרימי מזומנים

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה להשתנות של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים, שניתן ליחס לסיכון מסוים. כאשר מכשיר נגזר משמש כמכשיר מגדר בגידור תזרימי מזומנים, השינויים בשווי ההוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, נזקפים לרווח כולל אחר. סכומים אלה מסווגים מחדש לדוח רווח והפסד באותה תקופה או באותן תקופות, שבהן העסקה החזויה המגודרת משפיעה על הרווחים ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר.

הבנק בחר להכיר את השינויים בשווי הוגן של הרכיבים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור באופן שוטף ברווח והפסד, באותה שורה בה מוצגת ההשפעה של הפריט המגודר.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הרווח או ההפסד נטו בגין המכשיר המגדר הקשורים לגידור תזרים מזומנים שהופסק ממשיכים להיות מדווחים ברווח כולל אחר מצטבר (AOCI), אלא אם צפוי (probable) שהעסקה החזויה לא תתרחש עד תום תקופת הזמן המקורית שנקבעה (כפי שתועדה בתחילת יחסי הגידור) או במהלך תקופת זמן של חודשיים נוספים לאחר מכן.

אם צפוי כי עסקה חזויה מגודרת לא תתרחש, בין אם עד תום תקופת הזמן המקורית שנקבעה או במהלך תקופת הזמן הנוספת של חודשיים, הרווח או ההפסד נטו בגין המכשיר המגדר שדווחו ברווח כולל אחר מצטבר מסווגים מחדש מיידית לדוח רווח והפסד.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

17 שווי הוגן

א. שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על מקור הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן. מקורות הנתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.

רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים שימוש בנתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.

רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

התקן דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.

- במקרים אחרים, מבצע הבנק הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. אם לא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.

כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

בנוסף, מבצע הבנק בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע התאמות המתחייבות, אם נדרשות, לפי העניין.

על מנת להתאים את שיטות ההערכה של הבנק לעקרונות של מחיר היציאה ולהנחיות אשר נקבעו בתקן, נדרש הבנק לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן, בהתחשב בנסיבות הרלבנטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back testing) של סוגי עסקאות דומות.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר, כאשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים, ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז המבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי (כגון, CDS או איגרות חוב סחירות של הצד הנגדי), תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

אופן קביעת השווי ההוגן:

1) ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר, איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט זה אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה), פרט למניות שאינן למסחר שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין הנמדדות כמפורט בסעיף 6 א.4. לעיל.

2) מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי, ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים, אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

3) מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתיב התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי מזומנים עתידי מההון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

לפרטים בדבר השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן, ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

ב. חלופת שווי הוגן

תת נושא 10-825 בקודיפיקציה מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי הוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסינון לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים.

18) מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון. ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס שכר המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

א. מיסים שוטפים

מיסים שוטפים הינם סכום המיסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. המיסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ב. מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מיסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף התקופה.

הבנק מכיר בהתחייבויות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2017 מכיר הבנק בהתחייבות מס נדחה בגין הרווחים הלא מחולקים של חברות הבנות אשר נצברו במימון 1 בינואר 2017.

הבנק מכיר בנכסי מיסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש.

התחייבויות מיסים נדחים או נכסי מיסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופה שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- ג. קיזוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים
הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים, כמו גם כל ה-valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.
- ד. פוזיציות מס לא וודאיות
הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48. בהתאם להוראות אלה, מכיר הבנק בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

19 רוח למניה

הבנק מציג נתוני רוח למניה, בסיסי ומדולל, לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח מיוחס לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון ושינויים אחרים, במידה שישנם) המתייחס לבעלי המניות הרגילות, והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

20 מגזרי פעילות של הבנק

- א. מגזרי פעילות פיקוחיים
מגזר פעילות פיקוחי הינו מרכיב בבנק העוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים), גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הגילוי על מגזרים פיקוחיים בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.
- ביום 10 בספטמבר 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, רשאי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסוימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע.

ב. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

- בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר 2014, כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC-280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.
- מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמחן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי ההחלטות הראשיים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים; וכן
 - קיים לגבי מידע פיננסי נפרד.
- בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשיוך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.
- לפרטים בדבר הקריטריונים לסיווג לקוחות למגזרים הפיקוחיים ולמגזרים בהתאם לגישת ההנהלה וכן, להבדלים ביניהם ולמידע מגזרי נרחב נוסף ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

21 עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין הבנק לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלאביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

1. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

תיקון	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השלכות
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי	ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון"). ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון התקינה החשבונאית בנושא. העדכון כולל, בין היתר, ביטול של ההגדרה "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי", והחלפתו במונח "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"; ביטול הדרישה לבחון האם הבנק העניק ללקוח ויתור במסגרת ההסדר; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב של לווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור ריבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; ביטול הדרישה לחשב הפרשה להפסדי אשראי עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, בשיטת היוון תזרימי מזומנים; והרחבת הגילוי על "איכות האשראי לפי שנת העמדת אשראי" כך שיכלול מידע אודות מחיקות חשבונאיות ברוטו שבוצעו במהלך השנה.	תחולת התקן מיום 1 בינואר 2024, והוא ישפיע על הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של 2024 ואילך. בעת היישום לראשונה, יחולו הוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, בשינויים המתחייבים, ובפרט: בדוחות הכספיים בשנת 2024 ואילך לא יידרשו מספרי השוואה ביחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים, מעבר לגילוי שנדרש לפני כן בהתאם להוראות הדיווח לציבור. ניתן לקבוע את יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום, 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיינתן לכך גילוי. תחולת מרבית הדרישות להרחבת הגילוי הכמותי בדוחות הכספיים תחול רק החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2024.	הבנק יישם את ההוראות החדשות בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים החל מיום 1 בינואר 2024. יובהר כי השינוי העיקרי הנגזר מעדכון התקינה הוא ביטול הסיווג האוטומטי של חוב שעבר ארגון מחדש, הכולל ויתור, כחוב "לא צובר". עם זאת, נותרה החובה לבחון את החוב ולסווגו כלא צובר אם מצב הלווה וכוסר ההחזר שלו מחייבים זאת, ומכיוון שמדובר ממילא בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, היקף המקרים שבהם יתייתר הסיווג כתוצאה משינוי התקינה - אינו מהותי. בדוחות הכספיים לשנת 2023 ניתן גילוי בדבר השינוי הצפוי, לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן: "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מדידה החשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי הוגן. כמו כן, העדכון מוסיף דרישות גילוי.	בהתאם להנחיות הפיקוח	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

תיקון	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השלכות
הארכת הוראת מעבר בגין יישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ"	הוראת המעבר מנחה תאגיד בנקאי שלא לכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא להמשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ" עד ליום 31 בדצמבר 2023.	1 בינואר 2024	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה 2023-07 ASU בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח	ביום 27 בנובמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את 07 - 2023 ASU בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים (להלן: "העדכון"). העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת ביאור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM, מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי, הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים, חשיפת זהותו ותפקידו של ה-CODM וכן הבהרה כי נושא 280 חל גם על ישויות בעלות מגזר בודד.	בהתאם להנחיות הפיקוח	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה 2023-09 ASU בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מסים על הכנסה	ביום 14 בדצמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את 09 - 2023 ASU בדבר שיפורים בדרישות הגילוי על מסים על הכנסה (להלן: "העדכון"). התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מוחקים דרישות גילוי מסוימות.	בהתאם להנחיות הפיקוח	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
			א. הכנסות ריבית⁽¹⁾
10,242	14,794	20,106	מאשראי לציבור
11	11	24	מאשראי לממשלות
79	1,014	3,304	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
7	38	113	מפיקדונות בבנקים
(2)-	10	4	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
218	328	454	מאיגרות חוב
10,557	16,195	24,005	סך כל הכנסות הריבית
			ב. הוצאות ריבית
1,716	4,168	10,633	על פיקדונות הציבור
4	3	2	על פיקדונות הממשלה
4	9	95	על פיקדונות מבנקים
1,142	1,744	1,282	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6	31	18	על התחייבויות אחרות
2,872	5,955	12,030	סך כל הוצאות הריבית
7,685	10,240	11,975	סך הכנסות ריבית, נטו
			ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית
83	18	(22)	
			ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
41	57	111	מוחזקות לפדיון
167	253	339	זמינות למכירה
10	18	4	למסחר ⁽³⁾
218	328	454	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) יתרה נמוכה מ-0.5 מיליוני שקלים חדשים.

(3) הכנסות הריבית נטו מפעילות מסחר לשנת 2023, כפי שמופיעות בביאור 29, בסך 19 מיליוני שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021, הכנסות (הוצאות) ריבית נטו בסך 20 מיליוני שקלים חדשים), כוללות הכנסות ריבית על איגרות חוב למסחר בסך 4 מיליון שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 12 ו-10 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה), כמפורט לעיל, הפרשי הצמדה בסך 0 מיליוני שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 13 ו-4 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה) וכן (הוצאות) הכנסות בין-מגזריות בסך 15 מיליוני שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 5 ו-6 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה), בגין עסקאות פנימיות בין פעילות ניהול נכסים והתחייבויות לפעילות מסחר.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
			א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
			1. מפעילות במכשירים נגזרים
(890)	3,450	1,618	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽⁴⁾
(890)	3,450	1,618	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
			2. מהשקעה באגרות חוב
60	(55)	(118)	(הפסדים) רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
-	(5)	(9)	הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה
60	(60)	(127)	סך הכל מהשקעה באגרות חוב
1,124	(3,063)	(964)	3. הפרשי שער, נטו
			4. רווחים מהשקעה במניות
51	41	13	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר
(9)	(45)	(6)	הפרשה לירידת ערך של מניות שאינן למסחר
20	36	14	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
77	(81)	7	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾
139	(49)	28	סך הכל מהשקעה במניות
-	8	-	5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
433	286	555	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
			ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽²⁾
(6)	365	(35)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(26)	98	(11)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
-	5	2	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
(32)	468	(44)	סך הכל מפעילויות למטרות מסחר⁽⁴⁾⁽⁵⁾
			פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון
23	103	(4)	חשיפת ריבית
(55)	365	(40)	חשיפת מטבע חוץ
-	-	-	חשיפה למניות
-	-	-	חשיפה לסחורות ואחרים
(32)	468	(44)	סך הכל

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

(4) להכנסות ריבית מהשקעות באגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

(5) הכנסות המימון שאינן מריבית מפעילות מסחר לשנת 2023, כפי שמופיעות בביאור 29, בסך 202 מיליוני שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 345 ו-90 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה), כוללות את סך הכל ההכנסות (ההוצאות) מפעילויות מסחר בסך 109 מיליון שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 468 ו-33) מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, וכן הפרשי שער (הפער בין הפרשי שער בגין פעילות בנגזרים ALM לבין הפרשי שער בגין פעילות מאזנית) בסך 93 מיליוני שקלים חדשים (בשנים 2022 ו-2021 - 123 ו-123) מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. כמפורט לעיל.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 4 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
412	440	431	ניהול חשבון ⁽¹⁾
306	336	349	הפרשי המרה
314	258	241	פעילות בניירות ערך
236	260	264	כרטיסי אשראי
76	78	70	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽²⁾
68	75	68	טיפול באשראי
53	55	49	פעילות סחר חוץ
109	112	90	עמלות הפצת ביטוח חיים
13	15	16	עמלות הפצת ביטוח דירות
31	27	28	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
27	24	27	תפעול קופות גמל
44	61	68	עמלות אחרות
1,689	1,741	1,701	סך כל עמלות שאינן מעסקי מימון
258	311	327	עמלות מעסקי מימון
1,947	2,052	2,028	סך כל העמלות

(1) במסבע ישראלי ובמסבע חוץ.

(2) כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2023							
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים
431	-	32	19	206	1	-	173
349	147	14	9	82	3	-	94
241	31	39	5	21	8	-	137
264	-	3	4	59	1	-	197
70	-	1	-	4	2	-	63
68	-	11	4	42	-	6	5
49	-	20	8	21	-	-	-
90	-	-	-	-	-	90	-
16	-	-	-	-	-	16	-
28	-	9	-	-	-	12	7
27	27	-	-	-	-	-	-
68	23	17	-	7	-	-	21
1,701	228	146	49	442	15	124	697
327	-	240	31	47	-	2	7
2,028	228	386	80	489	15	126	704

(1) סיווג ההכנסות למגדרי פעילות נעשה בהתאם לגישת ההנהלה.

(2) במסבע ישראלי ובמסבע חוץ.

(3) כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾ - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2022								
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
440	-	30	21	205	2	-	182	ניהול חשבון ⁽²⁾
336	139	14	8	82	2	-	91	הפרשי המרה
258	29	42	5	29	7	-	146	פעילות בניירות ערך
260	-	3	4	52	1	-	200	כרטיסי אשראי
78	-	-	5	4	2	-	67	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽³⁾
75	-	11	4	35	-	7	18	טיפול באשראי
55	-	24	9	22	-	-	-	פעילות סחר חוץ
112	-	-	-	-	-	112	-	עמלות הפצת ביטוח חיים
15	-	-	-	-	-	15	-	עמלות הפצת ביטוח דירות
27	-	7	-	-	-	13	7	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
24	24	-	-	-	-	-	-	תפעול קופות גמל
61	23	16	-	7	1	-	14	עמלות אחרות
1,741	215	147	56	436	15	147	725	סך כל עמלות שאינן מעסקי מימון
311	-	214	30	42	1	3	21	עמלות מעסקי מימון
2,052	215	361	86	478	16	150	746	סך כל העמלות

2021								
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
412	6	30	20	192	1	-	163	ניהול חשבון ⁽²⁾
306	122	12	9	77	4	-	82	הפרשי המרה
314	29	38	9	31	13	-	194	פעילות בניירות ערך
236	-	3	4	52	1	-	176	כרטיסי אשראי
76	1	-	1	6	3	-	65	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽³⁾
68	2	16	5	25	-	4	16	טיפול באשראי
53	-	19	11	23	-	-	-	פעילות סחר חוץ
109	-	-	-	-	-	109	-	עמלות הפצת ביטוח חיים
13	-	-	-	-	-	13	-	עמלות הפצת ביטוח דירות
31	2	7	-	-	-	17	5	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
27	25	2	-	-	-	-	-	תפעול קופות גמל
44	17	14	2	1	1	-	9	עמלות אחרות
1,689	204	141	61	407	23	143	710	סך כל עמלות שאינן מעסקי מימון
258	-	175	25	45	-	4	9	עמלות מעסקי מימון
1,947	204	316	86	452	23	147	719	סך כל העמלות

(1) סיווג ההכנסות לסגדרי פעילות נעשה בהתאם לגישת ההנהלה.
(2) במטבעי ישראל ובמטבע חוץ.
(3) כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 5 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
18	(1)371	-	רווח הון ממכירת בניינים וצויד
18	18	17	שכר נאמנות
14	19	24	הכנסות משרותי אבטחה
5	6	6	הכנסות משכר דירה
206	206	206	הפחתת נכסים לא מוחשיים, נטו
26	2	13	אחרות
287	622	266	סך כל ההכנסות האחרות

(1) כולל רווח הון בסך 241 מיליוני שקלים חדשים בגין מכירת מלוא הזכויות ב-24 נכסי מקרקעין מניבים ברחבי ישראל בעלי יעודים שונים, משרדים ומסחר ורווח הון בסך 130 מיליוני שקלים חדשים בגין מכירת ההשקעה בחברה לפיתוח חוף התכלת.

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
2,549	3,052	2,574	משכורות (לרבות מענקים)
41	45	57	הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים ⁽¹⁾
105	109	115	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
21	4	26	הטבות לזמן ארוך
507	511	502	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
78	76	48	הטבה מוגדרת - עלות השירות ⁽²⁾
193	190	192	הפקדה מוגדרת
11	10	9	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ⁽²⁾
31	32	21	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
3,536	4,029	3,544	סך כל המשכורות והוצאות הנלוות
46	53	71	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחוץ לארץ

(1) ראה ביאור 23 - "עסקאות תשלום מבוסס מניות".

(2) ראה ביאור 22 - "זכויות עובדים".

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 7 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
105	113	83	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות)
87	96	118	שיווק ופרסום
51	53	50	תקשורת
318	329	165	מחשב
43	47	45	משרדיות
36	57	25	ביטוח
133	182	153	שירותים מקצועיים
13	15	9	שכר חברי דירקטוריון
8	15	16	הדרכה והשתלמויות
52	53	42	עמלות
31	35	40	רכב ונסיעות
153	137	181	אחרות
1,030	1,132	927	סך כל ההוצאות האחרות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב

2021	2022	2023	
			מיסים שוטפים -
1,650	2,754	2,945	בגין שנת החשבון
2	10	9	בגין שנים קודמות
1,652	2,764	2,954	סך כל המיסים השוטפים
			שינויים במיסים נדחים -
78	(406)	(285)	בגין שנת החשבון
-	(2)	-	בגין שנים קודמות
78	(408)	(285)	סך כל המיסים הנדחים
1,730	2,356	2,669	סך כל הפרשה למיסים על הכנסה
47	123	109	מזה - הפרשה למיסים על הכנסה בחוץ לארץ

ב. הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים מסוימים המוכרים בכל תקופה ישירות בהון. השפעת המס של כל הפריטים שהוכרו ישירות בהון הסתכמה בגידול של 4 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2023, לעומת קיטון של 183 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022 וגידול של 16 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2021.

ג. להלן התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למיסים על הרווח, כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

2021	2022	2023	
5,030	6,963	7,748	רווח לפני מס
34.19%	34.19%	34.19%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
1,720	2,381	2,649	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			מס (חסכון מס) בגין:
(3)	(21)	-	הכנסות חברות בנות בארץ ⁽¹⁾
2	1	-	הכנסות חברות בנות בחוץ לארץ
(1)	(5)	(2)	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
2	(1)	(1)	הפרשי תיאום פחת, הפחתות ורווח הון
73	70	103	הוצאות אחרות לא מוכרות
12	5	4	הפרשי עיתוי ורווחים שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
			מיסים בגין שנים קודמות:
4	4	5	סכומים נוספים לשלם על חובות בעייתיים
2	3	(8)	אחרים
(81)	(81)	(81)	הפחתת יתרת זכות נדחית ⁽²⁾
1,730	2,356	2,669	סך כל ההפרשה למיסים על הכנסה

(1) כולל הכנסות מתאגיד עזר.

(2) הכרת הכנסה בגין יתרת הזכות הנדחית הנובעת מרכישת בנק אגוד החל מיום 30 בספטמבר 2020.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במי

ד. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

יתרות ליום 31 בדצמבר						
שיעור מס ממוצע ב-1%	2023	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח		2022	
			שנויים שנזקפו לרווח כולל אחר	והפסד		
					נכסי מיסים נדחים⁽⁴⁾:	
34.19	1,388	-	-	389	999	הפרשה להפסדי אשראי
33.71	370	-	-	(69)	439	הפרשה לחופשה, מענקי יובל וזכויות עובדים
34.14	635	-	6	16	613	עודף התחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית ניירות ערך ⁽³⁾
34.19	13	-	-	(4)	17	הפסדים מועברים לצורך מס ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	אחר מפריטים לא כספיים
34.19	8	-	-	(22)	30	
34.19	2,414	-	6	310	2,098	יתרת מיסים נדחים, ברוטו
-	-	-	-	-	-	הפרשה לנכס מס
-	2,414	-	6	310	2,098	יתרת נכסי מיסים בניכוי הפרשה למיסים נדחים
						התחייבות מיסים נדחים בגין⁽⁴⁾:
23.00	27	-	-	(1)	28	רכוש קבוע וחכירות
11.98	192	-	-	27	165	השקעות בחברות מוחזקות
-	4	-	2	2	-	אחר - מפריטים כספיים ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	אחר - מפריטים לא כספיים, נטו
34.19	11	-	-	(3)	14	עתודה למס בגין התאמות PPA
13.25	234	-	2	25	207	יתרת התחייבות מיסים נדחים ברוטו
	2,180	-	4	285	1,891	יתרת מיסים נדחים, נטו

(1) להערכת הבנק, בגין כל המיסים הנדחים האמורים, יותר סביר מאשר לא שתוצאות הפעילות העתידית יפיקו הכנסה חייבת מספקת למימוש נכסי המיסים הנדחים.

(2) הפסדים מועברים לצורך מס בגין חברות בנות בארץ.

(3) נכס מס נדחה בגין השקעה במניות בסך 13 מיליוני שקלים חדשים (בשנה שעברה נכסי מיסים נדחים בסך 17 מיליוני שקלים חדשים). שינויים בסעיף זה בגין רווח בסך של 4 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי (שנה קודמת הפסד בסך של 25 מיליוני שקלים חדשים).

(4) שינויים בסעיף זה בסך 2 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מרווחים נטו מאידור תזרים מזומנים נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי (שנה קודמת רווח בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים - המשך

יתרות ליום 31 בדצמבר					
שיעור מס ממוצע ב-%	2022	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח		2021
			כולל אחר	והפסד	
					נכסי מיסים נדחים⁽²⁾:
34.19	999	191	-	84	724
33.50	439	-	-	222	217
34.14	613	-	(177)	67	723
34.19	17	-	-	25	(8)
-	-	-	-	(6)	6
34.19	30	-	-	22	8
34.03	2,098	191	(177)	414	1,670
-	-	-	-	-	-
34.03	2,098	191	(177)	414	1,670
					יתרת מיסים נדחים, ברוטו
					הפרשה לנכס מס
					יתרת נכסי מיסים בניכוי הפרשה למיסים נדחים
					התחייבות מיסים נדחים בגין⁽²⁾:
23.00	28	-	-	1	27
11.98	165	-	-	65	100
-	-	-	6	-	(6)
-	-	-	-	(7)	7
34.19	14	-	-	(53)	67
13.25	207	-	6	6	195
					יתרת התחייבות מיסים נדחים ברוטו
					יתרת מיסים נדחים, נטו
	1,891	191	(183)	408	1,475

(1) להערכת הבנק, בגין כל המיסים הנדחים האמורים, יותר סביר מאשר לא שתוצאות הפעילות העתידית יפיקו הכנסה חייבת מספקת למימוש נכסי המיסים הנדחים.

(2) הפסדים מועברים לצורך מס בגין חברות בנות בארץ.

(3) נכס מס נדחה בגין השקעה במניות בסך 17 מיליוני שקלים חדשים (בשנה שעברה התחייבות מיסים נדחים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים). שינויים בסעיף זה בגין הפסד בסך של 25 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי (שנה קודמת הפסד בסך של 25 מיליוני שקלים חדשים).

(4) שינויים בסעיף זה בסך 6 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מרווחים נטו מגידור תזרים מזומנים נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי (שנה קודמת רווח בסך של 11 מיליוני שקלים חדשים).

ה. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2017 מכיר הבנק בהתחייבות מס נדחה בגין הרווחים הלא מחולקים של חברות הבנות אשר נצברו מיום 1 בינואר 2017. סך ההתחייבות ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ-192 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 כ-165 מיליוני שקלים חדשים).

ו. לבנק חברת בת בהולנד (יונייטד מזרחי חברה לאחזקות בינלאומיות בע"מ ב.ו. הולנד). לחברה בהולנד הפסדים צבורים מועברים משנים קודמות, אולם לאלה אין השפעה על חבות המס של הבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ז. שינוי חקיקה בתחום המס

1. מס חברות

ביום 22 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) (התשע"ז-2016), אשר קבע את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות, הפעימה הראשונה לשיעור של 24% החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

יתרות המסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) לפי שיעור המס הצפוי לחול במועד ההיפוך.

2. מס ערך מוסף, מס רווח ומס שכר

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"ם ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו - 2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד ל-35.02% בשנת 2017 ול-34.19% משנת 2018 ואילך.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן:

שנת המס	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור המס הכולל
2018 ואילך	17%	23%	34.19%

חבות המס בחברות הבנות של הבנק נקבעות על פי שיעורי המיסים החלים באותה המדינה. בגין סניפי חוץ לארץ משלים הבנק את חבות המס לשיעורים בישראל.

ח. לבנק הוצאו שומות עד וכולל שנת המס 2020.

לבנק הוצאו שומות ניכיים בהסכם לגבי השנים עד וכולל שנת המס 2020.

לבנק יהו שומות מס עד וכולל שנת המס 2019.

לבנק אגוד שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2020.

ט. בהמשך להשלמת רכישת 100% מהון המניות המונפק והנפרע ומזכויות ההצבעה בבנק אגוד ביום 30 בספטמבר 2020, ולהתקשרות בין הבנק לבין בנק אגוד בהסכם למיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק ביום 29 בנובמבר 2020, התקבל ביום 10 במאי 2021 אישור מרשות המיסים, במסגרת החלטת מיסוי, כי המיזוג של בנק אגוד עם ולתוך הבנק הינו פטור ממס בהתאם להוראות חלק ה' לפקודה. ביום 29 בדצמבר 2022, הושלם המיזוג של בנק אגוד עם ולתוך הבנק. עם השלמת המיזוג חדל בנק אגוד מלהתקיים כיישות משפטית עצמאית וכל נכסיו וזכויותיו וחיוביו הוקנו לבנק.

י. רפורמת המס המינימלי הגלובלי - Pillar 2

בשנים האחרונות, פורסמו הוראות רפורמת המיסוי המינימלי הגלובלי, Pillar 2 (להלן: "Pillar 2"), על ידי ארגון ה-OECD. מאז פרוסמו, למעלה מ-135 מדינות בעולם הסכימו להחיל הוראות אלה.

Pillar 2 קובע מס מינימלי גלובלי חדש בשיעור של 15% אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2024. נכון למועד זה, הוראות אלה טרם אומצו על ידי רשות המסים בישראל.

בהתחשב בכך שאין לבנק פעילות מהותית בתחומי שיפוט עם שיעורי מס נמוכים מהמינימום שקובע Pillar 2, כללים אלה אינם צפויים להגדיל באופן מהותי את עלויות המס הגלובליות של הבנק. הבנק ימשיך לעקוב אחר פעולות חקיקה בישראל ובעולם הקשורות ל-Pillar 2 כדי לבחון השפעות פוטנציאליות של יישום המס הגלובלי החדש.

יא. ביום 4 במרץ 2024 אישרה ועדת הכספים של הכנסת הצעת חוק "תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל)" (התשפ"ד - 2024, במסגרתה יוטל על הבנקים בישראל תשלום שנתי מיוחד בשנים 2024-2025, בסך 6% מרווחיו מפעילותו בישראל (כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף) בכל אחת משנים אלה. התשלום לא יוכר בניכוי לצרכי מס. מחובת התשלום הוחרגו קבוצות בנקאיות שהיקף נכסיהן במאזן נמוך מ-5% מסך נכסי הבנקים בישראל. עם זאת, נקבע כי גובה התשלום המצרפי של כלל הבנקים בישראל יוגבל ל-1.2 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2024 ול-1.3 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2025, שיתחלקו בין הבנקים באופן יחסי, בהתאם לרווחים לפני מס באותן השנים.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)		
2021	2022	2023
3,188	4,472	4,910
הרווח הנקי בחישוב הרווח למניה:		
רווח בסיסי ומדולל		
סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הבנק		
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)⁽¹⁾⁽²⁾		
255,679	255,953	257,452
258,056	257,319	258,448
הרווח למניה:		
12.47	17.47	19.07
12.35	17.38	19.00
סך רווח בסיסי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק		
סך רווח מדולל המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק		

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.
(2) הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל למניה כולל את כמות האופציות הנמכרות מעסקאות תשלום מבוסס מניות. לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	רווחים (הפסדים) נטו התאמות מגידור תזרים בגין הטבות לעובדים מזומנים		התאמות מתרגום ⁽⁴⁾	התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
			סך הכל	נטו התאמות בגין הטבות לעובדים			
(276)	(32)	(308)	(399)	10	(1)	82	יתרה ליום 1 בינואר 2021
(27)	7	(20)	(13) ⁽²⁾	(22)	(1)	16	שינוי נטו במהלך התקופה
(303)	(25)	(328)	(412)	(12)	(2)	98	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(211)	7	(204)	340 ⁽²⁾	12	-	(556)	שינוי נטו במהלך התקופה
(514)	(18)	(532)	(72)	-	(2)	(458)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
104	(16)	88	(17) ⁽²⁾	3	-	102	שינוי נטו במהלך התקופה
(410)	(34)	(444)	(89)	3	(2)	(356)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
(2) כולל בעיקר השפעת שינויים בריבית על ההתחייבות האקטוארית וכן הפחתה של קרן ההון מתוכנית ההתייעלות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2021			2022			2023		
השפעת לאחר	לפני	השפעת לאחר	לפני	השפעת לאחר	לפני	השפעת לאחר	לפני	השפעת לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
23	(5)	18	(864)	272	(592)	85	(30)	55
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽⁴⁾								
127	(43)	84	55	(19)	36	(60)	21	(39)
שינוי נטו במהלך התקופה								
150	(48)	102	(809)	253	(556)	25	(9)	16
התאמות מתרגום								
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾								
-	-	-	-	-	-	-	-	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה								
-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
גידור תזרים מזומנים								
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
5	(2)	3	18	(6)	12	(33)	11	(22)
שינוי נטו במהלך התקופה								
5	(2)	3	18	(6)	12	(33)	11	(22)
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה								
(35)	10	(25) ⁽⁴⁾	455	(156)	299 ⁽⁴⁾	(82)	27	(55) ⁽⁴⁾
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾								
12	(4)	8	62	(21)	41	64	(22)	42
שינוי נטו במהלך התקופה								
(23)	6	(17)	517	(177)	340	(18)	5	(13)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
132	(44)	88	(274)	70	(204)	(27)	7	(20)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(24)	8	(16)	11	(4)	7	11	(4)	7
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק								
156	(52)	104	(285)	74	(211)	(38)	11	(27)

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2.
- (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. לפרטים ראה ביאור 22 ג.2.
- (4) כולל בעיקר השפעת שינויים בריבית על ההתחייבות האקטוארית וכן הפחתה של קרן ההון מתוכנית ההתייעלות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

<u>2022</u>	<u>2023</u>	
90,738	84,899	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
2,935	1,651	פיקדונות בבנקים מסחריים
93,673	86,550	סך כל המזומנים והפיקדונות בבנקים
92,865	85,957	מזה : מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

לפרטים בדבר שיעבודים ראה ביאור 27 להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם הוכרו		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
3,164	3,164	-	-	(119)	3,045
334	334	-	1	(13)	322
102	102	-	1	(2)	101
3,600	3,600	-	2	(134)	3,468

(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל

של אחרים בישראל

סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח כולל אחר מצטבר ⁽⁴⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
9,138	9,572	-	55	(489)	9,138
310	314	-	-	(4)	310
438	466	-	6	(34)	438
251	256	-	2	(7)	251
56	59	-	-	(3)	56
975	1,016	(8)	14	(47)	975
205	208	-	5	(8)	205
11,373	11,891	(8)	82	(592)	11,373

(2) איגרות חוב זמינות למכירה

של ממשלת ישראל

של ממשלות זרות⁽³⁾

של מוסדות פיננסיים בישראל

של מוסדות פיננסיים זרים

מגובי נכסים (ABS)

של אחרים בישראל

של אחרים זרים

סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה

הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
602	549	-	76	(23)	602
350	338	-	12	-	350

(3) השקעה במניות שאינן למסחר

מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין⁽⁶⁾

15,575	16,040	(8)	160	(749)	15,443
---------------	---------------	------------	------------	--------------	---------------

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך
ליום 31 בדצמבר 2023
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽⁴⁾	
			רווחים	הפסדים		
						(4) איגרות חוב למסחר
7,150	7,201	-	2	(53)	7,150	של ממשלת ישראל
273	270	-	3	-	273	של ממשלות זרות
4	4	-	-	-	4	של מוסדות פיננסיים בישראל
23	22	-	1	-	23	של אחרים בישראל
30	31	-	-	(1)	30	של אחרים זרים
7,480	7,528	-	6	(54)	7,480	סך כל איגרות חוב למסחר
16	14	-	4	(2)	16	מניות וניירות ערך אחרים
7,496	7,542	-	10	(56)	7,496	סך כל ניירות הערך למסחר
22,939	23,582	(8)	170	(805)	23,071	סך כל ניירות הערך⁽²⁾

(5) מידע נוסף לגבי אגרות חוב	
	יתרת חוב רשומה של-
	אגרות חוב בעיתיות צוברות הכנסות ריבית
21	אגרות חוב בעיתיות שאינן צוברות הכנסות ריבית
21	

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששוועבדו למלווים בסך 430 מיליוני שקלים חדשים וניירות ערך שהועמדו כבטחון למלווים בסך 50 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (6) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 12, 3 ו-3.3. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4.
- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל לבין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

שוי הוגן ⁽¹⁾	התאמות לשוי הוגן שטרם הוכרו		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מ ופחתת	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים				
2,905	(129)	-	-	3,034	3,034	(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון
371	(19)	-	-	390	390	של ממשלת ישראל
86	(4)	-	-	90	90	של מוסדות פיננסיים בישראל
3,362	(152)	-	-	3,514	3,514	של אחרים בישראל
						סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון
שוי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר ⁽⁴⁾		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים				
4,949	(562)	41	-	5,470	4,949	(2) איגרות חוב זמינות למכירה
1,330	(37)	-	-	1,367	1,330	של ממשלת ישראל
383	(42)	3	-	422	383	של ממשלות זרות ⁽³⁾
262	(13)	-	-	275	262	של מוסדות פיננסיים בישראל
55	(2)	-	-	57	55	של מוסדות פיננסיים זרים
838	(59)	17	-	880	838	מגובי נכסים (ABS)
217	(11)	5	-	223	217	של אחרים בישראל
8,034	(726)	66	-	8,694	8,034	של אחרים זרים
						סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
שוי הוגן ⁽¹⁾	התאמות לשוי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים				
632	(14)	62	-	584	632	(3) השקעה במניות שאינן למסחר
389	-	9	-	380	389	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין ⁽⁶⁾
12,028	(892)	128	-	12,792	12,180	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

שווי הוגן ⁽⁴⁾	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים				
2,749	(55)	-	-	2,804	2,749	(4) איגרות חוב למסחר
						של ממשלת ישראל
127	(1)	1	-	127	127	של ממשלות זרות
1	-	-	-	1	1	של מוסדות פיננסיים בישראל
25	(1)	1	-	25	25	של אחרים בישראל
42	(1)	-	-	43	42	של אחרים זרים
2,944	(58)	2	-	3,000	2,944	סך כל איגרות חוב למסחר
20	(1)	3	-	18	20	מניות וניירות ערך אחרים
2,964	(59)	5	-	3,018	2,964	סך כל ניירות הערך למסחר
14,992	(951)	133	-	15,810	15,144	סך כל ניירות הערך⁽²⁾

(5) מידע נוסף לגבי אגרות חוב

יתרת חוב רשומה של-

35	אגרות חוב בעתיות שאינן צוברות הכנסות ריבית
35	

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 455 מיליוני שקלים חדשים וניירות ערך שהועמדו כבטחון למלווים בסך 203 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (6) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים ד2, 3 א.2. ו-3.3. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4.
- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל לבין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(6) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומשו:

12 חודשים ומעלה					פחות מ-12 חודשים					
הפסדים שטרם הוכרו					הפסדים שטרם הוכרו					
20%-0%	40%-20%	מעל 40%	סך הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾	20%-0%	40%-20%	מעל 40%	סך הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾	
ליום 31 בדצמבר 2023										
450	29	56	365	4,601	39	-	-	39	2,251	איגרות חוב זמינות למכירה
4	-	-	4	50	-	-	-	-	-	של ממשלת ישראל
31	-	-	31	336	3	-	-	3	84	של ממשלות זרות ⁽²⁾
6	-	-	6	91	1	-	-	1	77	של מוסדות פיננסים בישראל
3	-	-	3	55	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסים זרים
30	-	-	30	550	17	-	-	17	131	מגובי נכסים (ABS)
8	-	5	3	148	-	-	-	-	2	של אחרים בישראל
532	29	61	442	5,831	60	-	-	60	2,545	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה
ליום 31 בדצמבר 2022										
455	24	100	331	2,891	107	-	28	79	1,271	איגרות חוב זמינות למכירה
5	-	-	5	47	32	-	-	32	1,207	של ממשלת ישראל
23	-	-	23	191	19	-	-	19	183	של ממשלות זרות ⁽²⁾
7	-	1	6	38	6	-	-	6	208	של מוסדות פיננסים בישראל
-	-	-	-	-	2	-	-	2	55	של מוסדות פיננסים זרים
12	-	3	9	60	47	-	-	47	606	מגובי נכסים (ABS)
6	-	4	2	40	5	-	4	1	106	של אחרים בישראל
508	24	108	376	3,267	218	-	32	186	3,636	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(7) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
ליום 31 בדצמבר 2023				
56	59	-	(3)	56
אגרות חוב מגובות נכסים				
56	59	-	(3)	56
סך כל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה				
ליום 31 בדצמבר 2022				
55	57	-	(2)	55
אגרות חוב מגובות נכסים				
55	57	-	(2)	55
סך כל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה				

(8) תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי של אגרות חוב זמינות למכירה

ממשלות ומוסדות פיננסיים	מגובי נכסים או מגובי משכנתאות	של אחרים	סך הכל
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021			
-	-	-	-
תוספות בגין הפסדי אשראי על ניירות ערך שבגינם לא נרשמו הפסדי אשראי בעבר			
-	-	7	7
הפחתות בגין ניירות ערך שנמכרו במהלך התקופה			
-	-	(2)	(2)
הפחתות בגין כוונה למכור			
-	-	-	-
גידול (קיטון) נטו בהפרשה להפסדי אשראי בגין ניירות ערך שנרשמו בגינם הפסדי אשראי בעבר			
-	-	5	5
מחיקות חשבונאיות שנזקפו כנגד ההפרשה			
-	-	(5)	(5)
גביית סכומים שנמחקו חשבונאית בתקופות קודמות			
-	-	-	-
מחיקות חשבונאיות, נטו			
-	-	(5)	(5)
אחר			
-	-	-	-
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022			
תוספות בגין הפסדי אשראי על ניירות ערך שבגינם לא נרשמו הפסדי אשראי בעבר			
-	-	17	17
הפחתות בגין ניירות ערך שנמכרו במהלך התקופה			
-	-	-	-
הפחתות בגין כוונה למכור			
-	-	-	-
גידול (קיטון) נטו בהפרשה להפסדי אשראי בגין ניירות ערך שנרשמו בגינם הפסדי אשראי בעבר			
-	-	17	17
מחיקות חשבונאיות שנזקפו כנגד ההפרשה			
-	-	(9)	(9)
גביית סכומים שנמחקו חשבונאית בתקופות קודמות			
-	-	-	-
מחיקות חשבונאיות, נטו			
-	-	(9)	(9)
אחר			
-	-	-	-
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023			
-	-	8	8

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2023						יתרת חוב רשומה של חובות: שנבדקו על בסיס פרטני שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל חובות מזה: חובות לא צוברים חובות בפיגור 90 ימים או יותר חובות בעייתיים אחרים סך הכל חובות בעייתיים יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: שנבדקו על בסיס פרטני שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל הפרשה להפסדי אשראי מזה: בגין חובות לא צוברים מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	
82,846	-	146	82,992	42,980	125,972	
13,080	206,657	26,686	246,423	-	246,423	
95,926	206,657⁽²⁾	26,832	329,415	42,980	372,395	
1,466	2,153	74	3,693	1	3,694	
73	-	71	144	-	144	
2,189	-	124	2,313	-	2,313	
3,728	2,153	269	6,150	1	6,151	
1,700	-	1	1,701	11	1,712	
563	1,129	676	2,368	-	2,368	
2,263	1,129	677	4,069	11	4,080	
375	107	60	542	1	543	
394	-	88	482	-	482	

31 בדצמבר 2022						יתרת חוב רשומה של חובות: שנבדקו על בסיס פרטני שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל חובות מזה: חובות לא צוברים חובות בפיגור 90 ימים או יותר חובות בעייתיים אחרים סך הכל חובות בעייתיים יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: שנבדקו על בסיס פרטני שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל הפרשה להפסדי אשראי מזה: בגין חובות לא צוברים מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	
73,817	-	407	74,224	30,560	104,784	
13,160	196,840	26,132	236,132	-	236,132	
86,977	196,840⁽²⁾	26,539	310,356	30,560	340,916	
1,193	1,329	55	2,577	1	2,578	
69	-	44	113	-	113	
1,136	-	123	1,259	-	1,259	
2,398	1,329	222	3,949	1	3,950	
1,106	-	12	1,118	1	1,119	
385	897	484	1,766	-	1,766	
1,491	897	496	2,884	1	2,885	
199	67	42	308	1	309	
257	-	60	317	-	317	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 13,378 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022: 12,566 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים, ממסלות ואגרות חוב			אשראי לציבור			
סך הכל		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1,463	10	1,453	324	247	882	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(547)	-	(547)	(257)	-	(290)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
260	-	260	123	-	137	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(287)	-	(287)	(134)	-	(153)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4,281	11	4,270	702	1,149	2,419	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
201	-	201	25	20	156	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
2,315	1	2,314	254	804	1,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
392	-	392	149	(32)	275	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾
532	-	532	97	99	336	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(519)	-	(519)	(189)	-	(330)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
250	-	250	122	-	128	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(269)	-	(269)	(67)	-	(202)	מחיקות חשבונאיות, נטו
135	-	135	79	31	25	אחר ⁽³⁾
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
220	-	220	16	5	199	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
2,667	2	2,665	340	942	1,383	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
(278)	(1)	(277)	(56)	(133)	(88)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(394)	-	(394)	(143)	(10)	(241)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
266	-	266	98	3	165	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(128)	-	(128)	(45)	(7)	(76)	מחיקות חשבונאיות, נטו
54	-	54	15	2	37	אחר ⁽³⁾
2,315	1	2,314	254	804	1,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
211	-	211	16	-	195	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוקי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת הפרשה של חובות גדולים לא צוברים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

(2) לרבות מחיקות בגין הלוואות לדיור בסכום לא מהותי

(3) תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוחסה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 14 - אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2022	2023	
19	1	אשראי לממשלת ישראל
299	479	אשראי לממשלות זרות
318	480	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב הסעיף:

2022	2023	
חברות כלולות	חברות כלולות	
92	207	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
35	35	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
127	242	סך כל ההשקעות
		מזה:
(21)	(20)	הפסדים שנצברו ממועד הרכישה
		סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:
(2)	(2)	התאמות מתרגום דוחות כספיים

ב. חלק התאגיד הבנקאי ברווחי חברות כלולות, נטו:

2021	2022	2023	
(10)	5	1	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים), נטו, של חברות כלולות ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) לא קיימים הפסדים ו/או ביטול הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות.

(2) השפעת המס על רווחי החברות הכלולות נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק בהון המקנה		זכויות לקבלת רווחים		פרטים על החברה
חלק בזכויות ההצבעה		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
50%	50%	50%	50%	בנק
100%	100%	100%	100%	סוכנות ביטוח
100%	100%	100%	100%	חברה להנפקות
100%	100%	100%	100%	השקעות ריאליות
100%	100%	100%	100%	ליסינג

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות⁽⁴⁾:

(1) חברות מאוחדות

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ⁽²⁾

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ

מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ

מזרחי טפחות INVEST בע"מ

מזרחי טפחות ליסינג בע"מ

31 בדצמבר 2023		
עלות	הפחתה נצברת	יתרה מופחתת
140	53	87

ד. יתרת מוניטין בגין חברות מוחזקות⁽²⁾⁽³⁾

(1) ברשימה לעיל לא נכללו חברות בבעלות ובשליטה מלאה שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק, או חברות המספקות שירותים לבנק ושנכסיהן, התחייבויותיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוח הכספי של הבנק.

(2) יתרת המוניטין בגין רכישת בנק יהב נכללת במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".

(3) יתרת המוניטין כוללת גם מוניטין בגין רכישת טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת בכ-14 מיליוני שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2022 וביום 31 בדצמבר 2021), ובגין רכישת בנק אדנים למשכנתאות בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת בכ-4 מיליוני שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2022 וביום 31 בדצמבר 2021).

(4) לרבות, יתרת מוניטין הכלולה במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".

(5) לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים, התאמות בגין הצגת ניירות ערך מסוימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן ושינויים ברווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

סעיפים אחרים שנצברו בהון העצמי ⁽⁵⁾		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי		השקעות הוניות אחרות		יתרת מוניטין ⁽²⁾		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽⁴⁾	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר											
7	(16)	(15)	-	140	170	-	-	69	69	1,088	1,242
-	-	-	-	82	86	-	-	-	-	1,412	1,498
-	-	-	-	3	5	-	-	-	-	98	103
-	-	-	-	23	3	139	139	-	-	160	540
34	-	-	-	54	66	700	700	-	-	193	258

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 16 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) ⁽¹⁾	א. ההרכב עלות הנכסים
5,955	3,202	1,326	1,427	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2021 ⁽⁴⁾
392	249	45	98	תוספות
(782)	(41)	(227)	(514) ⁽²⁾	גריעות
5,565	3,410	1,144	1,011	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2022 ⁽⁴⁾
439	293	44	102	תוספות
(2)	-	(2)	-	גריעות
6,002	3,703	1,186	1,113	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2023
4,221	2,501	1,071	649	פחת והפסדים מירידת ערך פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2021 ⁽⁴⁾
328	246	40	42	פחת
4	4	-	-	ירידת ערך
(491)	(8)	(214)	(269)	גריעות
4,062	2,743	897	422	פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2022 ⁽⁴⁾
343	265	46	32	פחת
68	68	-	-	ירידת ערך
(2)	-	(2)	-	גריעות
4,471	3,076	941	454	פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2023
1,734	701	255	778	הערך בספרים ⁽³⁾ : ליום 31 בדצמבר 2021 ⁽⁴⁾
1,503	667	247	589	ליום 31 בדצמבר 2022 ⁽⁴⁾
1,531	627	245	659	ליום 31 בדצמבר 2023
	23.3%	14.6%	4.0%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2022
	22.5%	14.4%	3.9%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2023

ב. פרטים נוספים

להלן שיעורי הפחת:

בניינים	שיפורים במושכר	ציוד משרדי וריהוט	כלי רכב	מחשוב, זכויות שימוש ועלויות תוכנה
4%-2%	7%	25%-6%	20%-15%	33%-20%

(1) התקנות, זכויות במושכר ותשלומים על חשבון חלק מהבניינים וזכויות החכירה בסך כ- 68 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 כ-70 מיליוני שקלים חדשים) טרם נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שם הבנק או החברות המאוחדות שלו.

(2) לפרטים בדבר מכירת מלוא הזכויות ב-24 נכסי מקרקעין מניבים ברחבי ישראל בעלי יעודים שונים ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

(3) כולל עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023 של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהוננו, בסך של 594 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 - 578 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2021 - 538 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר מדיניות היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 9.ד.1.

(4) סוג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 16 - בניינים וציוד - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. נכסים שאינם בשימוש הקבוצה (יתרה להפחתה):

מאוחד		
31 בדצמבר		
2022	2023	
18	18	שאינם מיועדים למכירה
10	10	מזה - מושכרים לאחרים
-	-	מיועדים למכירה

ד. ליום 31 בדצמבר 2023 לקבוצת הבנק קיימת התחייבות לרכישת בניינים ושיפוצים בסך 72 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2022 - 221 מיליוני שקלים חדשים).

ה. בשנת 2017 רכש הבנק קרקע במטרה לרכז, ככל האפשר, את יחידות המטה של הבנק, באתר מרכזי אחד, בלוד. עלות הרכישה הסתכמה לסך של 27 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים בדבר ההתקשרות, השפעתה על הדוחות הכספיים והקלות הוניות שאישר הפיקוח על הבנקים הנוגעות להתייעלות בתחום הנדל"ן, ראה ביאור 25.

ו. מידע בגין חכירות

הוצאות בגין חכירות:

2021	2022	2023	
138	146	117	סך הכל הוצאות בגין חכירות

מידע נוסף על חכירות:

2021	2022	2023	
16	233	-	רווח הון מעסקאות מכירה וחכירה בחזרה, נטו
140	146	119	תזרימי מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
173	296	94	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
4.5	4.9	5.4	יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים)
1.3	1.4	1.5	ריבית היוון משוקללת ממוצעת

תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	
127	128	99	99	עד שנה
101	102	84	86	מעל שנה עד שנתיים
84	86	68	70	מעל שנתיים עד 3 שנים
66	68	62	66	מעל 3 שנים עד 4 שנים
57	61	57	61	מעל 4 שנים עד 5 שנים
380	452	371	447	מעל 5 שנים
814	896	741	829	סך הכל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 17 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2022	2023	
2,098	2,414	מיסים נדחים לקבל, נטו ⁽¹⁾
87	325	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות הכנסות לקבל
118	115	הוצאות הנפקה של איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾
121	130	נכס זכות שימוש בגין חכירה תפעולית ⁽³⁾
780	739	חייבים אחרים ויתרות חובה
569	725	
3,773	4,448	סך כל הנכסים האחרים

(1) לפרטים נוספים ראה ביאור 8.

(2) לפרטים בדבר אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים ראה ביאור 20.

(3) לפרטים בדבר נכס זכות שימוש בגין חכירה תפעולית ראה ביאור 16.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 18 - פיקדונות הציבור

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

2022	2023	
		בישראל
		לפי דרישה
(1)91,961	76,907	אינם נושאים ריבית
(1)39,737	32,926	נושאים ריבית
131,698	109,833	סך הכל לפי דרישה
204,829	236,499	לזמן קצוב
336,527	346,332	סך הכל פיקדונות בישראל(2)
		מחוץ לישראל
		לפי דרישה
409	424	אינם נושאים ריבית
66	130	נושאים ריבית
475	554	סך הכל לפי דרישה
7,512	11,667	לזמן קצוב
7,987	12,221	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
344,514	358,553	סך הכל פיקדונות הציבור
		(2) מזה:
151,578	160,755	פיקדונות של אנשים פרטיים
75,938	78,904	פיקדונות של גופים מוסדיים
109,011	106,673	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

2022	2023	
		תקרת הפיקדון (במיליוני ש"ח)
99,561	105,025	עד 1
86,771	93,024	מעל 1 עד 10
46,517	45,648	מעל 10 עד 100
35,348	37,466	מעל 100 עד 500
76,317	77,390	מעל 500
344,514	358,553	סך הכל

(1) סוג מחדש

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 19 - פיקדונות מבנקים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2022	2023	
		בישראל
		בנקים מסחריים:
		פיקדונות לפי דרישה
310	876	פיקדונות לזמן קצוב
1,224	914	קיבולים
230	94	בנקים מרכזיים:
		פיקדונות לזמן קצוב
4,877	2,677	
		מחוץ לישראל
		בנקים מסחריים:
		פיקדונות לפי דרישה
201	10	פיקדונות לזמן קצוב
152	-	
6,994	4,571	סך כל הפיקדונות מבנקים

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משך חיים ממוצע בשנים ⁽¹⁾	
2022	2023			
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:				
במטבע ישראלי לא צמוד				
5,296	7,582	2.63%	1.55	איגרות חוב
92	92	4.65%	0.09	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
במטבע ישראלי צמוד למדד				
21,924	24,010	0.60%	3.73	איגרות חוב
3,364	3,052	6.25%	2.93	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הניתנים להמרה במניות:				
במטבע ישראלי צמוד למדד				
484	142	3.70%	0.09	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
במטבע חוץ דולר				
2,127	2,192	3.10%	2.35	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
33,287	37,070	1.36%	3.11	סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

(1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(2) שיעור תשואה פנימי הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(3) בזמן פירוק, עומדים לפירעון לאחר יתר ההתחייבויות, כתבי התחייבות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שנכללים בסעיף זה.

א. בהמשך לאישור המפקח על הבנקים, ביצע הבנק פדיון מוקדם של שטר ההון הנדחה (סדרה א') בתחילת חודש ינואר 2022 תמורת כ-2.1 מיליארדי שקלים חדשים. שטר ההון הנדחה, אשר הונפק על ידי הבנק, לא היה כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III והופחת בהדרגה.

ב. מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ ("להלן: "החברה"), חברה בשליטה ובבעלות מלאים של הבנק, הנפיקה לציבור בשנת 2023, במסגרת תשקיפים, איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מותנים צמודים למדד המחירים לצרכן, תמורת 5.3 מיליארדי שקלים חדשים וכן ניירות ערך מסחריים שאינם צמודים תמורת 2.5 מיליארדי שקלים חדשים, והפקידה את תמורת ההנפקה בבנק למטרת הפעילות העסקית השוטפת שלו. ביום 19 בפברואר 2023 הנפיקה טפחות הנפקות ניירות ערך מסחריים (סדרה 1), שקלי בריבית משתנה, בסכום של כ-1.1 מיליארד שקלים חדשים ערך נקוב, תמורת סך כולל של כ-1.1 מיליארד שקלים חדשים. ביום 11 ביוני 2023 הנפיקה טפחות הנפקות אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 67), צמודה למדד, בערך נקוב של 2.0 מיליארד שקלים חדשים, תמורת סך כולל של כ-2.0 מיליארד שקלים חדשים.

ביום 25 בדצמבר 2023 הנפיקה טפחות הנפקות סדרה של אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 68), צמודה למדד, סדרה של כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 69) וניירות ערך מסחריים (סדרה 2), שקלית בריבית משתנה. אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 68) הונפקו בערך נקוב של כ-2.7 מיליארד שקלים חדשים. כתבי התחייבות נדחים מותנים מסדרה חדשה (סדרה 69) הונפקו בערך נקוב של כ-0.6 מיליארד שקלים חדשים וניירות ערך מסחריים (סדרה 2) הונפקו בערך נקוב של כ-1.4 מיליארד שקלים חדשים. התמורה ברוטו שהתקבלה על ידי החברה במסגרת ההצעה לציבור של אגרות החוב (סדרה 68), כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 69) וניירות ערך מסחריים (סדרה 2) מסתכמת בסך 4.6 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 1 במרץ 2023, נפרע פירעון חלקי של קרן אגרות החוב (סדרה 57) תמורת כ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים. ביום 13 באפריל 2023, נפרע פירעון חלקי של קרן אגרות החוב (סדרה 63) תמורת כ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים ופירעון חלקי של קרן אגרות החוב (סדרה 64) תמורת כ-0.1 מיליארדי שקלים חדשים. ביום 22 באוקטובר 2023, נפרעה במלואה בפדיון מוקדם ביוזמת החברה קרן כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 48) תמורת כ-0.8 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 29 באוקטובר 2023, נפרעה במלואה קרן אגרות החוב (סדרה 51) תמורת כ-2.8 מיליארדי שקלים חדשים. ביום 7 בדצמבר 2023, נפרע פירעון חלקי של קרן אגרות החוב (סדרה 66) תמורת כ-0.1 מיליארדי שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - המשך

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. לבנק כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2. כתבי ההתחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים. במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתבי ההתחייבות. במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא. לפי חברת הדירוג Standard & poors Maalot, דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA-.

בחודש אוגוסט 2023, לאחר אישור המפקח על הבנקים, ביצע בנק יהב פדיון מוקדם של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (שהיו מוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), תמורת כ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים. בחודש אוקטובר 2023, לאחר אישור המפקח על הבנקים, ביצעה טפחות הנפקות פדיון מוקדם של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48, שהיו מוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), תמורת כ-0.8 מיליארדי שקלים חדשים.

בחודש דצמבר 2023, הנפיקה טפחות הנפקות סדרה חדשה (סדרה 69) של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo, צמודה למדד בסכום של כ-0.6 מיליארדי שקלים ערך נקוב תמורת כ-0.6 מיליארדי שקלים.

ביאור 21 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2022	2023	
207	234	עתודה למיסים נדחים, נטו ⁽¹⁾
192	37	עודף עתודות שוטפות על מקדמות ששולמו למס הכנסה
2,006	1,862	עודף העתודה לפיצויי פטורים, פרישה ופנסיה על היעודה ⁽²⁾
199	84	הכנסות מראש
649	413	יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד
1,535	1,439	הוצאות לשלם
324	285	הפרשה לחופשה ולמענקי יובלות
166	158	ערבויות לפירעון
220	201	הפרשה לחובות מסופקים בגין סעיפים חוץ מאזניים
2,825	2,530	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,145	1,681	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
783	741	התחייבויות בגין חכירות תפעוליות ⁽³⁾
3,117	2,204	זכאים אחרים ויתרות זכות
13,368	11,869	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) לפרטים נוספים ראה ביאור 8.

(2) לפרטים נוספים ראה ביאור 22, זכויות עובדים.

(3) לפרטים בדבר התחייבויות בגין חכירות תפעוליות ראה ביאור 16.

ביאור 22 - זכויות עובדים

א. תיאור ההטבות

1. להלן תמצית תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן.
מר משה וידמן מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק בהיקף של משרה מלאה, החל מיום 1 בדצמבר 2012.
ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 ("חוק שכר בכירים") וכן בשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא תגמול ("מדיניות התגמול החדשה").
לפרטים בדבר מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי המשרה בבנק לשנים 2024-2026, החל מיום 1 בינואר 2024, ראה סעיף 3 להלן.
לפרטים מלאים בדבר תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ראה נספח ב' לדיווח מיום 9 בינואר 2017, ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017.
תקופת ההעסקה בהתאם להסכם ההעסקה שאושר ("הסכם ההעסקה המתוקן") הינה החל מיום 1 בדצמבר 2016 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליה, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה המתוקן ("תקופת ההעסקה הנוספת").
למרות האמור לעיל, יוכל כל אחד מהצדדים להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שישה חודשים.
בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על יושב ראש הדירקטוריון חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת יושב ראש הדירקטוריון לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו ויתר על עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.
בהתאם להסכם ההעסקה המתוקן, יושב ראש הדירקטוריון, יהיה זכאי לשכר חודשי בסך של 189,660 שקלים חדשים. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 14.83% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (6.5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים). בנוסף, יושב ראש הדירקטוריון זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.
ככל שיושב ראש הדירקטוריון יבקש זאת, מעת לעת, הבנק יעדכן את משכורתו החדשית בכפוף להתאמות ולשינויים הנדרשים בתשלום הנלוות, וזאת באופן שגידול או הפחתה במשכורת יבוא על חשבון הפחתה או גידול מקבילים בנלוות ולהיפך, ובלבד שלא יחול גידול בעלות ההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ובכלל זה בעלות המס החלה על הבנק, והכל בכפוף לכל דין ובכפוף לתקרת התגמול המותרת על פי חוק שכר בכירים ולשיעור ההפקדות לפיצויי פיטורים ולתגמולים על פי דין.
במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם ליושב ראש הדירקטוריון (בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק שכר בכירים, היה כ-2,746 אלפי שקלים חדשים לשנה (כאשר לענין זה לא יילקחו בחשבון תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים, על פי דין).
בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, ככל שתקרת התגמול לפי חוק שכר בכירים, לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק תאפשר זאת, הבנק ישלם ליושב ראש הדירקטוריון רכיב של תגמול קבוע נוסף בסכום שלא יעלה על שתי משכורות חדשיות (בהתבסס על משכורת דצמבר באותה שנה). בגין הרכיב של התגמול הקבוע הנוסף, כאמור לעיל, הבנק יבצע תשלומים והפרשות על פי דין וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין בלבד.
הואיל וההוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בה, במישרין או בעקיפין בשנת מס, בעד יושב ראש הדירקטוריון, תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק שכר בכירים, חלק מן התגמול שישולם ליושב ראש הדירקטוריון לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק האמור.
בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שלוש משכורות ("מענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון").
בהסכם ההעסקה המתוקן הובהר, כי מענק ההסתגלות אשר ישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הינו מענק ההסתגלות היחיד, אשר יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לו בתום תקופת ההעסקה על פי הסכם ההעסקה המתוקן.
כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון, את מענק הפרישה, שהוא זכאי לו בהתאם להסכם ההעסקה הקודם בגין תקופת ההעסקה שהחלה ביום 1 בדצמבר 2012 והסתיימה ביום 30 בנובמבר 2015, אשר הינו בסך השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה של יושב ראש הדירקטוריון, על פי הסכם ההעסקה הקודם לשנים 2012-2015, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו (שלוש שנים), על פי הסכם ההעסקה הקודם לאותה תקופה ("מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון").
יצוין, כי עלות מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון ומענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון שישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק, לפני תום תקופת המעבר של חוק שכר בכירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

אם יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 ("חוק פיצויי פיטורים"), והסכום שיצטבר בקופות הגמל כתוצאה מתשלומי הבנק לפיצויים (8.33%), על כל הרווחים שנשא, נכון למועד סיום העבודה ולפי דיווח קופות הגמל, לא יעלה כדי סכום פיצויי הפיטורים, כמשמעו בחוק פיצויי פיטורים, בתשלום ברוטו (להלן: "פיצויי פיטורים כחוק"), אזי יבוא סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון האמור לעיל, במלואו או ככל הנדרש, על חשבון פיצויי הפיטורים כחוק; אם הסכום שהצטבר בקופות בצירוף סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון לא יעלו, שניהם גם יחד, כדי פיצויי פיטורים כחוק, ישלים הבנק את הפער עד לפיצויי פיטורים כחוק.

2. ביום 15 באוקטובר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר משה לארי, המנהל הכללי של הבנק (להלן: "המנהל הכללי").

המנהל הכללי זכאי לשכר חודשי בסך של 230,000 שקלים חדשים, ברוטו. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן ("המשכורת"). למרות האמור לעיל, במקרה של ירידה במדד, לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר. הבנק מעמיד לרשות המנהל הכללי תקציב של 15.33% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק אשר יועברו, במלואם או בחלקם ולפי העניין, לקופת גמל (או לקופות גמל), לפי בחירת המנהל הכללי, ועל פי התנאים המצטברים המפורטים בנספח ד' לדוח הזימון לאסיפה הכללית אשר פורסם ביום 27 באוגוסט 2020.

בנוסף, המנהל הכללי זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות על פי בחירתו בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת.

במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי של הבנק על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם למנהל הכללי (בכפוף לקבלת האישרים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק שכר בכירים"), היה כ-3,456 אלפי שקלים חדשים לשנה וכן פיצויי פיטורים ותגמולים, על פי דין.

הבנק ישלם למנהל הכללי בתום יחסי עובד מעביד מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שש משכורות (ללא הפרשות סוציאליות), כפי שהיו ערב מינוי לתפקיד המנהל הכללי. כמו כן, יהיה זכאי להפרשות סוציאליות בגין סכום זה (זכות שתיצבר במהלך השנתיים הראשונות לכהונתו כמנהל כללי) (כל הסכומים הללו ביחד: "מענק ההסתגלות למנהל הכללי").

ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק למנהל הכללי מענק הסתגלות בסכום נוסף השווה להפרש בין מענק ההסתגלות למנהל הכללי לבין סכום השווה לסך של שש משכורות, כפי שתהיינה באותו מועד בצירוף הפרשות סוציאליות בגינן, והכל בכפוף לתקרה המותרת על פי חוק שכר בכירים.

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד, ישלם הבנק למנהל הכללי מענק פרישה, בסכום השווה למכפלת 150% מסכום המשכורת החודשית בעבור חודש דצמבר 2016 במספר שנות עבודתו בבנק עד לתום שנת 2016.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים, לפי שיקול דעתם, להעניק למנהל הכללי תגמול מותנה ביצועים - מענק כספי בסכום שלא יעלה על שלוש משכורות ("תקרת המענק") או על חלק יחסי מסכום זה, עבור חלק משנת המענק. על אף האמור לעיל, אם ועדת התגמול והדירקטוריון יחליטו כי המענק מותנה הביצועים שיוענק עבור שנה מסוימת לנושאי המשרה (שאינם המנהל הכללי או דירקטורים) יכלול גם תגמול הוני, כי אז הם יהיו רשאים לקבוע לפי שיקול דעתם, כי גם התגמול מותנה הביצועים שיוענק למנהל הכללי עבור שנת המענק, יהיה, כולו או חלקו, תגמול הוני. שווי התגמול הוני שיוענק למנהל הכללי עבור שנת מענק, בתוספת המענק הכספי שיוענק למנהל הכללי עבור אותה שנת מענק (ככל שיוענק), לא יעלו (במצטבר) על 100% מתקרת המענק.

זכאות המנהל הכללי לתגמול מותנה ביצועים, ככל שיוחלט להעניקו, תהיה מותנית בכך שיחסי הלימות ההון הכולל יוחסו הון עצמי רובד 1 של הבנק, לפי הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו לכך בהוראות בנק ישראל.

התגמול המשתנה שיוענק למנהל הכללי יהיה כפוף להוראות השבה, כמפורט בסעיף 6.10 למדיניות התגמול של הבנק. הוראות ההשבה כאמור לא יחולו על המחצית של מענק ההסתגלות על פי תנאי העסקתו של המנהל הכללי, בטרם מינוי כמנהל הכללי של הבנק, שהינה תגמול משתנה (בשל הוראות מעבר של הוראת המפקח על הבנקים בדבר העדר פגיעה בזכויות שנצברו בעבר).

כל אחד מהצדדים יוכל להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת בת שישה חודשים, לצד האחר.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על המנהל הכללי חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת המנהל הכללי לידי סיום. במקרה כזה, ישלם הבנק למנהל הכללי פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו ויתר על עבודתו של המנהל הכללי, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לתגמולים, פנסיה, פיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

לפרטים בדבר מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי המשרה בבנק לשנים 2024-2026, החל מיום 1 בינואר 2024, ראה סעיף 3 להלן.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

3. מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 6 ביולי 2021, ובהמשך לאישור התוכנית האסטרטגית של הבנק, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק (להלן: "מדיניות התגמול לנושאי משרה") בתוקף לשלוש (3) שנים עד ליום 31 בדצמבר 2023. מדיניות התגמול המעודכנת, כמו גם זו שקדמה לה, משלבת את הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999, חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק שכר בכירים"), והוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא תגמול עם העקרונות הרחביים שדירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ראה לנכון לאמץ בעניין תגמול נושאי משרה בבנק, בשים לב, בין היתר, לתוכנית האסטרטגית של הבנק ולתנאי ההעסקה הנהוגים כיום בבנק לנושאי משרה.

מדיניות התגמול משלבת את הוראות חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים בנושא תגמול, חבילת התגמול לנושאי משרה שאינם דירקטורים תכלול שני מרכיבים עיקריים: משכורת חודשית (ורכיבים נלווים), ותגמול משתנה מותנה ביצועים (מבוסס על יעדי ביצוע של הבנק, על מדדי ביצוע אישיים וכן כולל תגמול בשיקול דעת), אשר יכלול מענק כספי, ויכול שיכלול גם תגמול הוני לטווח ארוך בשיעור שלא יעלה על מחצית מן התגמול המשתנה מותנה הביצועים. כן עשויה לכלול חבילת התגמול תגמולים בקשר עם פרישה.

התגמול לטווח בינוני (מענקים שנתיים), וכן התגמול לטווח ארוך מיועדים לקדם את זהות האינטרסים שבין נושא המשרה לבין הבנק, ולחזק את הקשר בין ביצועי הבנק בכללותו ותרומו של נושא המשרה להשגת הביצועים האמורים לתגמול נושא המשרה, תוך התאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

בהתאם למדיניות התגמול, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 85 אחוזים מהתגמול הקבוע, זאת למעט בהתקיים תנאים חריגים, בהם התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 170 אחוזים מהתגמול הקבוע. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי התגמול המשתנה המירבי לנושאי משרה שהינם שומרי סף, לא יעלה על 55 אחוזים מהתגמול הקבוע וכי נושאי משרה אלה יהיו זכאים לרכיב קבוע נוסף (אשר כונה במדיניות הקודמת "מענק שימור") בגובה שתי משכורות המהווה תגמול קבוע בהתאם למדיניות התגמול.

בהתאם למדיניות התגמול, תקרת התגמול, כהגדרתו בחוק שכר בכירים (קרי: ללא תשלומים לתגמולים ופיצויי פיטורים על פי דין), של יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי תהיה קטנה ממכפלת השכר הנמוך ביותר של עובד הבנק, במשרה מלאה, לרבות עובד קבלן, ב-35. תקרת התגמול של נושאי המשרה האחרים (שאינם דירקטורים), תהיה 2.5 מיליוני שקלים חדשים (בצירוף הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן כמפורט בחוק שכר בכירים). במדיניות נקבע, כי התגמול המשתנה יהיה כפוף להשבה, כולו או חלקו, בנסיבות שפורטו במדיניות התגמול.

החל מיום 1 בינואר 2017, תקופת ההודעה המוקדמת שהבנק זכאי לקבל מהמנהל הכללי ומשאר נושאי המשרה הכפופים לו, לרבות המבקר הפנימי הראשי לעניין סיום תקופת העסקתם בבנק, תהיה בת 6 חודשים.

ביום 20 בדצמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי המשרה בבנק (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה") בתוקף לשנים 2024-2026 החל מיום 1 בינואר 2024.

מדיניות התגמול המעודכנת משלבת את הוראות חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים בנושא תגמול וכן את הוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק שכר בכירים"), חבילת התגמול לנושאי משרה שאינם דירקטורים תכלול שני מרכיבים עיקריים: משכורת חודשית (ורכיבים נלווים) ותגמול משתנה מותנה ביצועים (מבוסס על יעדי ביצוע של הבנק, על מדדי ביצוע אישיים וכן כולל תגמול בשיקול דעת), אשר יכלול מענק כספי, ויכול שיכלול גם תגמול הוני לטווח ארוך. כן עשויה לכלול חבילת התגמול תגמולים בקשר עם פרישה.

התגמול לטווח בינוני (מענקים שנתיים), וכן התגמול לטווח ארוך מיועדים לקדם את זהות האינטרסים שבין נושא המשרה לבין הבנק, ולחזק את הקשר בין ביצועי הבנק בכללותו ותרומו של נושא המשרה להשגת הביצועים האמורים לתגמול נושא המשרה, תוך התאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

בהתאם למדיניות התגמול, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע, זאת למעט בהתקיים נסיבות חריגות, בהן התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 200% מהתגמול הקבוע. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי התגמול המשתנה המירבי לנושאי משרה שהינם שומרי סף, לא יעלה על 80% מהתגמול הקבוע וכי נושאי משרה אלה יהיו זכאים לרכיב קבוע נוסף (בגובה שתי משכורות, המהווה תגמול קבוע בהתאם למדיניות התגמול).

בהתאם למדיניות התגמול, תקרת התגמול, כהגדרתו בחוק שכר בכירים (קרי, ללא תשלומים לתגמולים ופיצויי פיטורים על פי דין), של יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי תהיה קטנה ממכפלת השכר הנמוך ביותר של עובד הבנק, במשרה מלאה, לרבות עובד קבלן, ב-35.

לגבי נושאי המשרה האחרים (שאינם מנכ"ל או דירקטורים), ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק תגמול שנתי, העולה על הקבוע בסעיף 2(א) לחוק שכר בכירים, ובלבד שלא יעלה על תקרת התגמול המותרת לפי סעיף 2(ב) לחוק שכר בכירים (לא כולל הפרשות לפיצויים והפרשות לתגמולים, על פי דין).

4. נושאי משרה זכאים בעת פרישתם למענק הסתגלות בגובה של עד שישה חודשי שכר. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

5. מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק
- בחודש יולי 2021, החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול, לאשר מדיניות תגמול לשלוש (3) שנים, עד ליום 31 בדצמבר 2023, לכלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה שלגביהם חלה מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כאמור לעיל (להלן: "מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק").
- מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק דנה בתנאי התגמול של העובדים המרכזיים בבנק, וכן בתנאי התגמול של המנהלים האחרים בבנק ושל שאר עובדי הבנק לשנים 2021-2023.
- תנאי הכהונה או ההעסקה של עובדי הבנק, כוללים תגמול קבוע ותגמול משתנה, כמקובל בבנק, וכן תנאי פרישה וכל הטבה, תשלום אחר או התחייבות לתשלום כאמור, הניתנים בשל כהונה או העסקה כאמור.
- בחודש דצמבר 2023, החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול, לאשר מדיניות תגמול מעודכנת לשלוש (3) שנים, (לשנים 2024-2026), לכלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה שלגביהם חלה מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בבנק, כאמור לעיל (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק").
6. באסיפה מיוחדת של הבנק, שהתקיימה ביום 19 באפריל 2023, אושר תשלום מענק כספי נוסף עבור שנת 2022 שלא בהתאם למדיניות התגמול של הבנק בסך של 350 אלפי שקלים חדשים, לכל אחד מנושאי המשרה: גברת אילה חכים, מר אופיר מורד.
7. ביום 3 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת התגמול, הצעה של כתבי אופציה שיוענקו למנהל הכללי, לנושאי משרה בבנק (למעט דירקטורים), ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק עבור שנת 2023, בהתאם לסעיף 15 ב(א1) לחוק ניירות ערך, וזאת על בסיס מתאר לשנים 2021-2023. לפרטים נוספים ראה ביאור 23.
8. ביום 20 בדצמבר 2018 נחתם הסכם קיבוצי בעניין שכר ותנאי עבודה לשנים 2018-2022 עם ארגון המנהלים. להלן עיקרי ההסכם:
- נקבע מבנה שכר חדש, הכולל שכר בסיס, תוספת ותק, תוספת ניהול, שעות נוספות גלובליות וכן השתתפות בהחזרי הוצאות (אש"ל, אחזקת רכב, חינוך ועוד).
 - שכר הבסיס כולל את כל רכיבי השכר החודשיים הקבועים ששולמו עד כניסתו של ההסכם לתוקף, למעט תוספת ותק ודמי ניהול.
 - תוספת הוותק השנתית תעמוד על 1% משכר הבסיס.
 - תוספת הניהול תיקבע בהתאם לרמת המורכבות הניהולית.
 - תשלום עבור שעות נוספות יהיה גלובלי.
 - עדכון השתתפות בהוצאות עבור גני ילדים, צהרונים וחינוך גבוה לילדי מנהלים.
 - תוכנית פרישה מרצון.
 - תוספת שכר חודשית של 2,500 שקלים חדשים למנהל מיום 1 בינואר 2018.
 - תוספת שכר דיפרנציאלית למנהלים לשנים 2019-2022 (תלויה בתשואה להון לשנים 2020-2022).
 - שקט תעשייתי מלא ומוחלט לכל תקופת ההסכם.
- נכון ליום 31 בדצמבר 2023 טרם חודש ההסכם הקיבוצי בעניין שכר ותנאי עבודה עם ארגון המנהלים.
9. חתימת ההסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון עובדי מזרחי טפחות
- ביום 26 ביוני 2023 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק לבין ארגון עובדי מזרחי טפחות לשנים 2022-2026. להלן עיקרי ההסכם בנוגע לשכר ומענקים:
- הוענקה תוספת לשכר החודשי בסכום של 1,000 שקלים לעובד, וכן תוספת נוספת של 200 שקלים לעובדי הסניפים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2022. סכומים אלה יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2023.
 - תוספת שכר לבעלי תפקידים מסוימים כדוגמת מנהל מדור ומורשה חתימה.
 - הוסכם כי שכר היסוד יועלה בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים 2023-2024 ושיעור של 2% בשנים 2025-2026.
 - עודכנו ההפרשות הסוציאליות, כך שהורחב בסיס השכר להפרשות פנסיוניות ובנוסף, בסיס השכר להפרשה לקרן השתלמות הווה לבסיס להפרשות הפנסיוניות.
 - ביום 1 בספטמבר 2023 הבנק העניק לעובדים שהחלו עבודתם לפני יום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק) מענק בסכום השווה לשתי משכורות י"ג, וכן העניק מענק בסך של משכורת י"ג אחת, לעובדים שהחלו עבודתם החל מיום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

גובשו הסכמות שונות לשם הגברת הגמישות הניהולית של הבנק ועידוד המצינות, בעיקר בשים לב לאתגרים הקיימים בתקופה זו, וביניהם התמורות בשוק העבודה, החדשנות בעולם הבנקאות ולשם התמיכה בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק, בין היתר הוסכם:

- הגדלת כמות החוזים האישיים במטה הבנק.
 - בכפוף לתנאים מסוימים, אפשרות למתן תוספת שכר, באמצעות תוספות אישיות, לעובדים במטה.
 - הארכת תקופת הניסיון לכמות קצובה של עובדים לתקופה של עד 5 שנים.
 - אפשרות לניוד עובדים על פי שיקול דעתו של הבנק.
 - אפשרות לסיום העסקה ביוזמת הבנק, בגין אי התאמה, לעד 70 עובדים, אשר סווגו כעובדים שתרומתם נמוכה, במהלך תקופת ההסכם.
 - בשים לב למעבר הצפוי של עובדי מטה הבנק לקמפוס הבנק החדש בלוד, הוסכם כי תנאי העבודה (לרבות ביחס לרווחת העובדים) בקמפוס החדש ייקבעו על ידי הבנק בלבד, לאחר היוועצות עם ארגון העובדים. לארגון העובדים לא תהיינה תביעות כלשהן ביחס למעבר לקמפוס החדש.
 - ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- בד בבד עם חתימת ההסכם, נחתם בין הבנק ובין ארגון העובדים הסכם להחלת תכנית פרישה מרצון, אשר תוקפה יהא עד ליום 31 בדצמבר 2027. עיקר התנאים של תכנית הפרישה מרצון הינם בהתאם לתוכנית הפרישה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.
- הדוחות הכספיים של הבנק כוללים את השפעת הסכם השכר. להסכם אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2023 ולהערכת הבנק, לא צפויה השפעה מהותית אף בשנים שלאחריה. הוצאות השכר בבנק לשנת 2023 כוללות כ-85 מיליוני שקלים בגין ההסכם, וצפויות לכלול תוספת בסך של כ-30-45 מיליוני שקלים נוספים בכל אחת מהשנים 2024-2026.

10. הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה

תנאי ההעסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה") מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה וההסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים.

לעובדי חטיבת הטכנולוגיה קיים מודל הצמדה לשכר עובדי הבנק.

ביום 4 בפברואר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ לבין ההסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי החברה של חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, שבמסגרתו סוכם על החלה בחברה, בהתאם להסכמות שגובשו, של הסכם המנהלים שנחתם בבנק בתאריך 20 בדצמבר 2018 ופסק הבוררות שהתקבל בבנק בתאריך 28 בינואר 2019, וזאת על פי המחויב בהסכמים הקיבוציים של החברה. בכך ניתן מענה לכלל התביעות של ההסתדרות והועד של חברת הטכנולוגיה בנושאים אלו. מתקיים משא ומתן לחתימת הסכם חדש.

11. חלק מעובדי הבנק הפורשים בפרישה מוקדמת, מקבלים לעיתים בעת פרישתם סכומים גבוהים מהסכומים להם הם זכאים על פי החוק וההסכמים. לעיתים, משלם הבנק לעובדים כאמור קיצבה, וזאת עד הגיעם לגיל פרישה. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, נכללה בדוחות הכספיים עתודה אקטוארית בגין תשלומים אלה.

12. קבוצה מצומצמת של עובדים, אשר פרשו מעבודתם בעבר, זכאית לגמלה חודשית קבועה מהבנק. עובדים אשר פרשו מהבנק עד 30 ביוני 1997, זכאים לתשלום גמלה מהבנק בגין רכיבי שכר מסוימים. כמו כן, זכאים גמלאי הבנק להטבות שאינן גמלה. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.

13. עם קבוצת עובדים בכירים נחתמו הסכמי עבודה אישיים המזכים אותם במקרה של פיטורין למענק פרישה מיוחד כפי שנקבע בהסכמים, העשוי להגיע בתוך מספר שנים ביחס לעובדים מסוימים, בעלי ותק רב, עד לשבעה עשר חודשי שכר. עובדים אלה זכאים בעת פרישתם, לסכומים וזכויות אחרות, כפי שהצטברו לזכותם בקופות השונות וכן להודעה מוקדמת על סיום יחסי עובד מעביד לתקופה של שלושה עד שישה חודשים. לבנק אין כוונה לפטר מי מעובדים בכירים אלה המועסקים בבנק. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.

14. מענקי יובלות

עובדי הבנק זכאים למענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלה על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

15. עתודה בגין שכר לימוד עובדי הבנק בהסכם קיבוצי שנקלטו עד ליום 16 באוגוסט 2017 זכאים להחזר בגין שכר לימוד תורני ובגין שכר לימוד גבוה על פי אחוזי החזר ותקרות הנהוגים בבנק, אשר עודכנו במסגרת ההסכם הקיבוצי החדש. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלו על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שהעובד יהיה עדיין מועסק בבנק.
16. העתודות בגין מענקי יובלות, שכר לימוד והסכם פרישה מרצון נערכו על בסיס חישוב אקטוארי וחושבו לפי שיעור היוון על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח. החישוב נערך בהתחשב בגידול ריאלי עתידי בשכר בשיעורים של 3.50%-4.50%. חישוב העתודה בגין פורשים מרצון בוצע בהתאם לזכאות הפורשים להצמדת הגימלה למדד המחירים לצרכן.
17. מיזוג בנק אגוד
- הסכם בין אגוד מערכות וחטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות ביום 11 באפריל, 2021 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם") בין אגוד מערכות בע"מ (להלן: "אגוד מערכות"), וחטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה") לבין ועד עובדי אגוד מערכות, במסגרתו הוסדרה קליטתם של עובדי אגוד מערכות עליהם חל ההסכם כעובדי חטיבת הטכנולוגיה, במועד המיזוג התפעולי בין חטיבת הטכנולוגיה לאגוד מערכות, כל עובד לפי סטטוס העסקתו באגוד מערכות ערב המיזוג, וכן הוסדרו תנאי עבודתם של עובדי אגוד מערכות עם קליטתם בחטיבת הטכנולוגיה. ביום 15 בינואר 2023 הושלם מיזוג אגוד מערכות עם ולתוך חטיבת הטכנולוגיה.
 - ביום 30 במרץ 2023 נחתמו שני הסכמים שהסדירו את נושאי הקליטה והשיבוץ של העובדים הקבועים ועובדים בניסיון של בנק אגוד לשעבר, וכן את תנאי הקליטה, עקרונות המרת השכר, המענקים, הכיסויים הביטוחיים, זכויות הפנסיה, נציגות הוועדים והסדרי המעבר והביצוע. הצדדים להסכם הם ארגוני העובדים והמנהלים במזרחי טפחות (הסכם אחד עם ארגון העובדים בבנק והסכם נוסף עם עמותת המנהלים בבנק), ההסתדרות, ועד עובדי אגוד לשעבר ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד לשעבר.
18. בנק יהב
- לבנק יהב תוכנית מוגדרת ממומנת ולא ממומנת ביחס לכלל עובדי, התוכנית הנ"ל מספקת הטבה מוגדרת המבוססת על שנות שירות ומשכורת אחרונה.
- התחייבות בנק יהב לשלם פיצויי פרישה או פיטורין מכוסה בעיקר באמצעות הפקדות שוטפות על בסיס השכר לפנסיה, על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה מוכרות. בנק יהב נוהג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות. בנק יהב אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.
- לחלק מעובדי התחייב בנק יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.
- ביום 29 ביוני 2023 נחתם בבנק יהב הסכם שכר קיבוצי חדש עם נציגות העובדים אשר מעגן את יחסי העבודה והתגמול לשנים 2023-2027.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ב. סכומי ההתחייבות בגין הטבות לפי סוגים:

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
		הטבות לאחר פרישה ⁽⁴⁾
204	195	סכום ההתחייבות
		הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה ⁽²⁾
2,193	2,106	סכום ההתחייבות
455	464	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
1,738	1,642	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
		הטבות לפני סיום העסקה ⁽³⁾
163	142	סכום ההתחייבות
2,105	1,979	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
4	4	מזה: בגין הטבות לעובדים בחוץ לארץ

- (1) שי לחג והטבות נוספות לעובדים לאחר פרישה.
 (2) פנסיה, פיצויים והטבות נוספות בתוכנית להטבה מוגדרת ולרבות יתרת ההתחייבות בגין עובדים שפרשו.
 (3) בעיקר מענקי יובלות ושכר לימוד לעובדים פעילים.

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה, פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
2,747	2,333	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
83	54	עלות שירות
70	94	עלות ריבית
(343)	128	הפסד (רווח) אקטוארי
(224)	(308)	הטבות ששולמו
2,333	2,301	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
2,185	2,152	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה⁽²⁾

- (1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.
 (2) לא כולל הנחות כלשהן בנוגע לרמת התגמול העתידית.

1.2 שינוי בשווי ההוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
498	455	שווי הוגן של נכסי התוכנית בתחילת תקופה
(35)	15	תשואה בפועל על נכסי התוכנית
8	7	הפקדות לתוכנית על ידי הבנק
(16)	(13)	הטבות ששולמו
455	464	שווי הוגן של נכסי התוכנית בסוף התקופה
455	464	מצב המימון - נכס נטו שהוכר בסוף תקופה

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה, פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾ - המשך

1.3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
1,942	1,837	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

1.4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
(155)	(244)	הפסד אקטוארי נטו
(155)	(244)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר

1.5. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים		
2,397	2,301	מחויבות בגין הטבה חזויה
2,185	2,152	מחויבות בגין הטבה מצטברת
455	464	שווי הוגן של נכסי התוכנית

2. הוצאה בתקופת הדיווח

2.1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים			
84	83	54	במסגרת משכורות והוצאות נלוות עלות שירות
53	70	94	במסגרת הוצאות אחרות עלות ריבית
(13)	(20)	(24)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
62	62	12	הפסד אקטוארי נטו
102	112	82	סך הכל במסגרת הוצאות אחרות
186	195	136	סך עלות ההטבה, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

2.2. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים			
87	(455)	35	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(62)	(62)	(12)	הפחתה של הפסד אקטוארי ⁽¹⁾
25	(517)	23	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
186	195	136	סך עלות ההטבה נטו
211	(322)	159	סך הכל הוכר בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל אחר

2.3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2024 לפני השפעת המס:

במיליוני שקלים חדשים		
10		הפסד אקטוארי נטו
10		סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(1) הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוטרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית, או לחלופין על פני יתרת התקופה הממוצעת הנוטרת של קבלת ההטבה על ידי העובדים. ראה גם ביאור 13.ד.1 לדוחות הכספיים.

3. הנחות

3.1. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

3.1.1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה:

31 בדצמבר		
2022	2023	
באחוזים		
1.75	2.16	שיעור היוון
2.50	2.46	שיעור היוון המדד
2.65	2.65	שיעור עזיבה
3.50	3.50	שיעור גידול בתגמול

3.1.2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה לתקופה באחוזים:

31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
באחוזים			
2.09	2.54	4.25	שיעור היוון
2.88	3.27	3.55	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תוכנית
3.50	3.50	3.50	שיעור גידול בתגמול

3.2. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
242	233	(196)	(190)	שיעור היוון
(139)	(121)	77	124	שיעור עזיבה
(91)	(93)	108	109	שיעור גידול בתגמול

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

4. נכסי תוכנית

4.1. הרכב שווי ההון של נכסי תוכנית

31 בדצמבר					סוג נכס
2022		2023			
סך הכל	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
18	23	-	-	23	מזומנים ופקדונות בבנקים
90	92	-	4	88	מניות
12	10	-	10	-	סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות
100	112	29	69	14	אחר
155	141	-	108	33	איגרות חוב: ממשלתיות
12	13	-	13	-	ממשלתיות מיועדות
68	72	-	34	38	קונצרניות
455	463	29	238	196	סך הכל

4.2. השווי ההון של נכסי תוכנית לפי סוגי הנכסים ויעד הקצאה לשנת 2023 (באחוזים)

סוג נכס			יעד הקצאה לשנת 2024	אחוז מנכסי התוכנית ליום 31 בדצמבר	
2022		2023		2022	2023
מזומנים ופיקדונות בבנקים	4	5	5		
מניות	20	20	20		
סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות	3	2	2		
אחר	22	24	24		
איגרות חוב: ממשלתיות	34	30	30		
ממשלתיות מיועדות	3	3	3		
קונצרניות	14	16	16		
סך הכל	100	100	100		

5. תזרימי מזומנים

5.1. הפקדות בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת

סוג נכס			יעד הקצאה לשנת 2024 ⁽¹⁾	הפקדות בפועל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022		2023		2022	2023
הפקדות	8	7	7		

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

5.2. תזרימי מזומנים - ההטבות שהתאגיד צופה לשלם בעתיד:

שנה	במיליוני שקלים חדשים
2024	196
2025	159
2026	153
2027	143
2028	111
2029-2033	394
2034 ואילך	945
סך הכל	2,101

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. תוכנית אופציות למנהל הכללי

במסגרת תוכנית אופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 ביולי 2021, הוקצו למנהל הכללי 18,468 כתבי אופציות. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

האופציות שהוקצו בגין שנת 2021 יהיו ניתנות למימוש החל מיום 5 בספטמבר 2023. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוקצו למנהל הכללי, על פי התוכנית הינו 99.36⁽⁴⁾ שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה למנהל הכללי הקודם ועד למדד הידוע ביום המימוש. כמו כן נקבעה תקרת שער הנעילה בסך של 140 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מהמדד הידוע ליום אישור הדירקטוריון ועד למדד הידוע במועד המימוש.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תוכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית של 23.11% המשקפת סטיית תקן לתקופה של שמונה שנים. שיעור ריבית חסרת סיכון ששימשה לחישוב שווי האופציות נאמד על 1.44% (1.44%). על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות, נכון ליום האישור של הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה, הינו כ-11.75 שקלים חדשים.

בהתאם לכך, ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, הסתכם בכ-217 אלפי שקלים חדשים.

במסגרת תוכנית האופציות לשנת 2022 שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 24 במאי 2022, הוקצו למנהל הכללי 38,409 אופציות. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

האופציות שהוקצו בגין שנת 2022 יהיו ניתנות למימוש החל מיום 26 ביוני 2024. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוקצו למנהל הכללי, על פי התוכנית הינו 118.10⁽⁴⁾ שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה למנהל הכללי ועד למדד הידוע ביום המימוש. כמו- כן נקבעה תקרת שער הנעילה בסך של 163 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מהמדד הידוע ליום אישור הדירקטוריון ועד למדד הידוע במועד המימוש.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תוכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית של 23.61% המשקפת סטיית תקן לתקופה של שמונה שנים. שיעור ריבית חסרת סיכון ששימשה לחישוב שווי האופציות נאמד על 0.48% (0.48%). על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, הינו כ-13.33 שקלים חדשים.

בהתאם לכך, ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-512 אלפי שקלים חדשים.

במסגרת תוכנית האופציות לשנת 2023 שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 3 במאי 2023, הוקצו למנהל הכללי 35,355 אופציות. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

האופציות שהוקצו בגין שנת 2023 יהיו ניתנות למימוש החל מיום 13 ביוני 2025. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוקצו למנהל הכללי, על פי התוכנית הינו 114.88⁽⁴⁾ שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה ועד למדד הידוע ביום המימוש. כמו- כן נקבעה תקרת שער הנעילה בסך של 154.40 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מהמדד הידוע ליום אישור הדירקטוריון ועד למדד הידוע במועד המימוש.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תוכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית של 23.54% המשקפת סטיית תקן לתקופה של עשר שנים. שיעור ריבית חסרת סיכון ששימשה לחישוב שווי האופציות נאמד על 1.08%. על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, הינו כ-16.21 שקלים חדשים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-573 אלפי שקלים חדשים.

האופציות בכל אחת מהתוכניות הוקצו במסלול "רווח הון" בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. לפיכך, הבנק לא יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, הבנק לא יהיה זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים.

במהלך שנת 2023 מימש המנהל הכללי 47,101 אופציות מהתוכניות הקודמות לפי מחיר מימוש של 80.87⁽⁴⁾ שקלים חדשים. מחיר המניה הממוצע במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2023 היה 120.90 שקלים חדשים.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 קיימות למנהל הכללי 85,391 אופציות על פי מחיר מימוש של 101.29⁽⁴⁾ שקלים חדשים.

ב. תוכנית אופציות לעובדים

ביום 3 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק (למעט הדירקטורים של הבנק) ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק עבור שנת 2023, בהתאם לסעיף 15 ב(א) לחוק ניירות ערך, כמפורט במתאר ההצעה לעובדים מיום 26 ביולי 2021, אשר במסגרתו אושרו מאגרים להנפקת כתבי אופציה לשנת 2023 (להלן: "מתאר הצעה לעובדים" או "המתאר").

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 3 במאי 2023 אושרו תוכניות להקצאת כתבי אופציה עבור שנת 2023 כמפורט להלן:

(4) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 23 – עסקאות תשלום מבוסס מניות – המשך

- תוכנית אופציות א' - עד 300,809 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שמונה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-76,995 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
 - תוכנית אופציות ב' - עד 135,709 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-34,736 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
 - תוכנית אופציות ג' - עד 554,600 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד תשעה עשר עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד שבעה עשר עובדים מרכזיים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-141,955 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
 - תוכנית אופציות ד' - עד 903,975 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד שישים לשבעה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שלושים ואחת מנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-231,380 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
 - תוכנית אופציות ה' - עד 1,512,950 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים שישים ושלושה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, וכן לעד עשרים ואחת מנהלים בחברות הבת של הבנק, הניתנים למימוש עד ל-387,252 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המרבית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להנפיק על פי כל התוכניות. במקרה של חלוקת דיבידנד, חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, פיצול או איחוד של הון המניות, ושינוי מבנה בבנק, תבוצענה התאמות כמפורט במתאר ההצעה לעובדים. כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור כל נושא משרה או עובד מרכזי, על פי תוכניות אופציות א', ב' או ג', יחולקו לשלוש מנות שוות, המנות תהיינה ניתנות למימוש החל מתום שנתיים מ: (1) יום ההנפקה, (2) 1 באפריל 2026 ו-(3) 1 באפריל 2027, וכל מנה של כתבי האופציה תפקע שנה וחצי לאחר כל אחד מהמועדים כאמור.
- כתבי האופציה שהונפקו על פי תוכניות אופציות ד' ו-ה' יהיו ניתנים למימוש במנה אחת החל מתום שנתיים ממועד ההנפקה ותפקענה בתום שנתיים ממועד ההבשלה כהגדרתו במתאר.
- זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי תוכניות האופציות א'-ה' לעיל, מותנית בכך שיחס הלימות ההון הכולל ייחס הון עצמי רובד 1 של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.
- בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי קריטריונים נוספים כמפורט במתאר.
- ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה במנה שאושרה, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקינה האמריקאית (ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות") מסתכם בכ-57 מיליוני שקלים חדשים.
- ערך המנה התיאורטי נפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה, כלומר החל מהרבעון השני של שנת 2023 ועד לתום השנה. האופציות הוקצו במסלול "רווח הון", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו במתאר ההצעה לעובדים מיום 26 ביולי 2021.

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור האופציות שהוענקו ביום 3 במאי 2023:

	מחיר מימוש	- 114.88 שקלים חדשים ⁽¹⁾
	ריבית חסרת סיכון	- 1.66% - 1.05%
	סטיית תקן שנתית	- 23.54%

תוכנית אופציות				
א	ב	ג	ד	ה
301	136	555	904	1,513
3.59-5.42	3.59-5.42	3.59-5.42	4.09	4.09
16.01	16.01	16.00	16.97	16.97
4,816	2,173	8,874	15,340	25,675

(1) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור האופציות שהוענקו ביום 3 במאי 2023:

2023		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
-	-	קיימות במחזור לתחילת שנה
114.88	3,408,043	הוענקו במהלך השנה ⁽⁴⁾
114.88	13,003	חולטו במהלך השנה
-	-	מומשו במהלך השנה
114.88	3,395,040	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) ממוצע משוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2023 היה 16.52 שקלים חדשים.

להלן פרטים על סך האופציות למניות הקיימות במחזור⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾:

31 בדצמבר 2021		31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023		תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)
70-80	99-120	70-80	99-120	70-80	99-120	
2,981,856	3,319,550	916,045	6,685,098	302,071	7,653,890	מספר האופציות
71.23	99.36	71.35	108.82	70.92	114.50	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
2.57	3.74	2.00	3.17	1.60	2.96	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
						מזה ניתנות למימוש:
188,226	-	133,123	-	38,400	245,067	מספר האופציות
72.37	-	71.24	-	71.23	99.36	ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות עבור כלל התוכניות⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾:

2021		2022		2023		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
71.21	7,336,147	85.86	6,301,406	104.30	7,601,143	קיימות במחזור לתחילת שנה
99.36	3,327,465	118.10	3,385,298	114.88	3,408,043	הוענקו במהלך השנה
-	7,915	-	19,750	-	13,003	חולטו במהלך השנה
71.24	4,354,311	71.17	2,065,811	93.78	3,040,222	מומשו במהלך השנה
86.05	6,301,406	104.30	7,601,143	112.85	7,955,961	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) ביום 31 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק, הקצאת 4,363,275 כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק. הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2019 היה 13.13 שקלים חדשים. הממוצע המשוקלל של מחירי המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2023 היה 114.53 שקלים חדשים (שנת 2022 - 122.91 שקלים חדשים).

(2) ביום 22 ביוני 2020 אישר דירקטוריון הבנק, הקצאת 3,295,187 כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק. ממוצע משוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2020 היה 10.26 שקלים חדשים. הממוצע המשוקלל של מחירי המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2023 היה 116.62 שקלים חדשים (שנת 2022 - 125.32 שקלים חדשים).

(3) ביום 26 ביולי 2021 אישר דירקטוריון הבנק, הקצאת 3,327,465 כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק. הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2021 היה 12.48 שקלים חדשים. הממוצע המשוקלל של מחירי המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2023 היה 137.44 שקלים חדשים.

(4) ביום 24 במאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק, הקצאת 3,385,298 כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק. הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2022 היה 13.69 שקלים חדשים.

(5) ביום 3 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק, הקצאת 3,408,043 כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק. ממוצע משוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2023 היה 16.52 שקלים חדשים.

לפרטים נוספים בדבר תוכניות האופציות הקודמות ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 24 - הון מניות והון

א. להלן פרטים בדבר הון המניות⁽¹⁾ של הבנק (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
257,175,661	258,127,194	400,000,000	400,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש ע.נ.⁽²⁾

(1) לעניין הקצאת כתיב אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.
 (2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ב. דיבידנד

- מגבלות על חלוקת דיבידנדים

על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, תאגידים בנקאיים נדרשים להימנע מחלוקת דיבידנדים במידה והם עלולים שלא לעמוד ביעדי ההון שנקבעו, בין היתר, בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331, במכתבי הפיקוח "מדיניות הון לתקופות ביניים" וב-"מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים". לפרטים נוספים ראה ביאור 25.

- מדיניות חלוקת הדיבידנד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, מיום 26 בפברואר 2018, מדיניות הדיבידנד של הבנק, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים דיבידנד בשיעור של עד 40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

יצוין, כי בהתאם למדיניות הדיבידנד האמורה, הבנק עשוי לרכוש ברכישה עצמית (בכפוף לאמור לעיל) מניות של הבנק, מובהר, כי רכישה עצמית בידי הבנק של מניות הבנק, כאמור לעיל, תיחשב ל"חלוקה", כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999, וככזו תקטין בהתאמה את סכום הדיבידנד שיחולק (אם יחולק) על ידי הבנק על פי מדיניות הדיבידנד. "חלוקה" על פי מדיניות הדיבידנד (הן חלוקת הדיבידנד והן הרכישה העצמית) כאמור לעיל בהתאם להחלטות הדירקטוריון בעניין זה, כפי שיתקבלו מעת לעת ובכפוף להוראות הדין, ובכלל זה הגבלות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2021 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח (באחוזים)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
16 באוגוסט 2021	31 באוגוסט 2021	188.99	0.30 ⁽¹⁾	483.0
15 בנובמבר 2021	30 בנובמבר 2021	293.47	0.30 ⁽²⁾	752.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2021⁽³⁾				
28 בפברואר 2022	15 במרץ 2022	105.89	0.40	271.6
15 באוגוסט 2022	30 באוגוסט 2022	122.91	0.30	315.9
28 בנובמבר 2022	13 בדצמבר 2022	137.43	0.30	353.4
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2022⁽⁴⁾				
13 במרץ 2023	28 במרץ 2023	126.79	0.30	326.1
16 במאי 2023	1 ביוני 2023	159.35	0.30	410.1
14 באוגוסט 2023	29 באוגוסט 2023	190.10	0.35	489.3
27 בנובמבר 2023	12 בדצמבר 2023	63.86	0.15	164.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2023⁽⁵⁾				
1,390.2				

(1) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של שנת 2020.

(2) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2021.

(3) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2021 - 1,024.3 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2022 - 995.4 מיליוני שקלים חדשים.

(5) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2023 - 1,064.1 מיליוני שקלים חדשים.

- הכרזה על דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023

לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023 ראה ביאור 36 - אירועים לאחר תאריך המאזן.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון"

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		1. בנתוני המאוחד
		א. הון לצורך חישוב יחס ההון
25,072	28,434	הון עצמי רובד 1
25,072	28,434	הון רובד 1 ⁽⁴⁾
8,015	8,366	הון רובד 2
33,087	36,800	סך הכל הון כולל
		ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
234,383	252,842	סיכון אשראי
1,301	1,957	סיכויי שוק
16,567	20,641	סיכון תפעולי
252,251	275,440	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		ג. יחס הון לרכיבי סיכון
9.94	10.32	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁴⁾
9.94	10.32	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
13.12	13.36	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.60	9.60	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
		ד. בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
10.51	11.90	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.51	11.90	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.45	14.17	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) נתונים אלה כוללים התאמות פיקוחיות בגין: השפעת היישום לראשונה של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים וכן יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.א ו-4.א.

(2) ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביתן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
		א. הון עצמי רובד 1
24,868	28,703	הון עצמי
(543)	(673)	הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1
24,325	28,030	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
(147)	(127)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
-	-	מיסים נדחים לקבל
612	354	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים ⁽⁴⁾
465	227	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכניות התייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
15	-	סך התאמות בגין תכניות התייעלות
267	177	סך ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
25,072	28,434	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		ב. הון רובד 2
5,437	5,205	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
2,785	3,299	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
8,222	8,504	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
		ניכויים:
(207)	(138)	ניכויים - סך ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
8,015	8,366	סך הכל הון רובד 2
33,087	36,800	סך הכל הון כולל

4. השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1 :

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
באחוזים		
		יחס ההון לרכיבי סיכון
9.78	10.25	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות
0.12	0.07	השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
0.04	-	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
9.94	10.32	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(4) כולל יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס מינוף

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		1. בנתוני המאחד
		הון רובד 1
25,072	28,434	
463,010	487,483	סך החשיפות
		באחוזים
5.42	5.83	יחס המינוף
4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		2. חברות בת משמעותיות
		בנק יזה לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
		יחס המינוף
6.08	6.68	
4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס כיסוי נזילות

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		1. בנתוני המאחד
		יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
118	131	
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		2. בנתוני הבנק
		יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
118	131	
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		3. חברות בת משמעותיות
		בנק יזה לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
		יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
209	391	
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

יחס מימון יציב נטו בבנק בחברות בנות בנקאיות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 222, בדבר "יחס מימון יציב נטו". יחס מימון יציב נטו בחברות בנקאיות משמעותיות בחו"ל מוצג ומחושב בהתאם להוראות הרלוונטיות בכל תחום שיפוט ככל שנקבעו.

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
באחוזים	
115	114
100	100
(1) בנתוני המאחד	
יחס מימון יציב נטו	
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
(2) חברות בת משמעותיות	
חברה בנק יהב	
יחס מימון יציב נטו	
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
156	170
100	100

גורמים היכולים להשפיע באופן מהותי על יחס מימון יציב נטו

יחס מימון יציב נטו, על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2023 עמד על 114%. תנודתיות היחס על פני הרבעון הינה נמוכה, כאשר הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כסוי מימון יציב נטו הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק לפי תקופת המימון, סוג המימון והצד הנגדי. בצד המקורות - התחייבויות ארוכות טווח יציבות יותר מהתחייבויות קצרות טווח, וכן מימון מלקוחות קמעונאיים ועסקים קטנים הינו יותר מאשר מימון סייטונאי בעל מועד פירעון זהה. התקצרות של מקורות ארוכים בהיקפים גבוהים (כגון כתיבת התחייבויות נדחים) לטווח של מתחת לשנה הינו גורם המשפיע על תוצאות היחס, אך היות ומדובר במקור מימון אשר הינו בדרך כלל בעל תקופות לפירעון מפורזות ההשפעה על תוצאות היחס אינה מהותית. בצד השימושים - סוג הנכס, תקופת ואיכות הנכס וערך הנזילות קובעים את הסכום של מימון יציב נדרש.

ה. באזל III

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל III.

הוראות באזל III קבעו שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל-:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות לא צוברים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA

ו. יעד הלימות הון

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת שיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיוור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח, הינם 9.60% ו 12.50%, בהתאמה (אליהם יתווספו שולי בטחון נאותים).

ז. תכנית התייעלות

במכתב מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, ובהמשך במכתב מיום 13 ביוני 2017, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם תכניות התייעלות בהוצאות כח אדם עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה. במסגרת ההקלה, השפעת תכניות התייעלות על ההון הפיקוחי נפרסה בקו ישר, לתקופה של חמש שנים, לצורך חישוב יחסי הלימות ההון.

ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות, אשר קיבלו את אישור הפיקוח על הבנקים, הכוללים תוכנית פרישה מרצון וצמצום בשטחי נדל"ן. ביום 31 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון בנק אגוד תכנית התייעלות אשר קיבלה גם היא את אישור הפיקוח על הבנקים. ההקלות בגין תכניות התייעלות על יחס הון רובד 1 הסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

ח. הנפקה ופדיון כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים

בחודש אוגוסט 2023, לאחר אישור המפקח על הבנקים, ביצע בנק יהב פדיון מוקדם של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (שהיו מוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), תמורת כ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים. בחודש אוקטובר 2023, לאחר אישור המפקח על הבנקים, ביצעה טפחות הנפקות פדיון מוקדם של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48, שהיו מוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), תמורת כ-0.8 מיליארדי שקלים חדשים. בחודש דצמבר 2023, הנפיקה טפחות הנפקות סדרה חדשה (סדרה 69) של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo, צמודה למדד בסכום של כ-0.6 מיליארדי שקלים ערך נקוב תמורת כ-0.6 מיליארדי שקלים.

ט. השפעת היישום של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על ההון הפיקוחי

החל מיום 1 בינואר 2022 הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של הבנק, הבנק רשאי לכלול באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 (כלומר להוסיף חזרה להון עצמי רובד 1) את הקיטון בהון עצמי רובד 1 שנרשם ביום היישום לראשונה, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). השפעת ההקלה על יחס הון עצמי רובד 1 הינה כ-0.07% ליום 31 בדצמבר 2023. לפירוט בדבר השפעת היישום לראשונה ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2022.

י. חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 22 במאי 2022 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי שמטרתה טיפול בחשיפות לענף בינוי ונדל"ן. בהתאם לחוזר, הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV) ישוקללו במשקל סיכון מוגבר של 150%, וזאת למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן, על פי המימון הענפי בהוראת דיווח לפיקוח - 831 "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק". תחולת יישום ההוראה החל מיום 30 ביוני 2022, אולם הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות הון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו, ליום 30 ביוני 2022 בשיעורים רבעוניים קבועים, החל מיום 30 בספטמבר 2022 ועד ליום 30 ביוני 2023. ביום 31 באוקטובר 2023 פורסם חוזר בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)", במסגרתו נכללה הקלה להוראת ניהול בנקאי תקין 203, בה הובהר כי עלייה בשיעור המימון ובהלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה מעל רף של 80%, הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר 7 באוקטובר 2023, לא תובא בחישוב שיעור המימון.

י"א. יחס המינוף

הבנק מיישם את כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף, המאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המינוף שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31.12.25. תאגיד בנקאי שניצל את הקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

י"ב. לפרטים בדבר מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ראה ביאור 24 ב. - הון מניות והון.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה⁽¹⁾

1. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
3,134	2,741	מטבע ישראלי צמוד למדד
4,715	4,452	מטבע ישראלי לא צמוד
54	53	מטבע חוץ
7,903	7,246	סך הכל

2. תזרימים בגין עמלת גביה בגין הפעילות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר								
2022	2023							
סך הכל	סך הכל	מעל 10		מעל 5		מעל 3		
		מעל 20	ועד 20	מעל 10	ועד 5	מעל 3	ועד 3	
סך הכל	סך הכל	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	
90	79	2	16	22	11	16	12	במגזר הצמוד למדד ⁽³⁾ תזרימים חוזיים עתידיים תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾
83	75	1	15	21	12	14	12	
73	62	1	8	15	11	15	12	
3	4	-	1	1	1	1	-	במגזר השקלי הלא צמוד תזרימים חוזיים עתידיים תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾
3	2	-	-	1	-	1	-	
2	2	-	-	1	-	1	-	

3. מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

2022	2023	
198	123	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
89	111	הלוואות עומדות ומענקים

- (1) אשראים ופיקדונות, מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות מסמלה שניתנו בגינם בסך 1,095 מיליוני שקלים חדשים (שנת 2022 - 835 מיליוני שקלים חדשים), לא נכללו בלוח זה.
 (3) כולל מגזר מטבע חוץ.
 (4) ההיוון במגזרים צמוד מדד ומס"ח בוצע לפי שיעור 2.55%, במגזר הלא צמוד בוצע לפי שיעור 5.82% (שנת 2022 - לפי שיעור 2.13%, 4.98% בהתאמה).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ב. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

2022	2023	
313	444	1. חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
221	72	2. רכישה ושיפוץ בניינים ⁽¹⁾

(1) כולל התחייבות להקמת מבנה נוסף בלוד, אליו תועברנה בהדרגה כל יחידות המטה של הבנק.

4. פעילות מכירת אשראי

2021	2022	2023	
234	1,903	25	הערך בספרים של האשראי שנמכר
234	1,943	25	סך הכל תמורה
-	32	-	התחייבות לשרות - הוצאה בגין שירותי תפעול
-	8	-	סך הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

(1) בהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה לניירות ערך, הוקמה קרן סיכונים שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2023 הינו 1,877 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק וחברות מאוחדות בקרן ליום 31 בדצמבר 2023 נאמד בכ- 219 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2022 - 189 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת הבורסה, מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ-50% מחלקו בקרן הסיכונים. הכספים כאמור מופקדים על ידי חברי מסלקת הבורסה כבטוחות בחשבון בבנק ישראל. לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 א. לדוחות הכספיים.

(2) הבנק התחייב כלפי מסלקת מעו"ף בע"מ, חברה בבעלות מלאה של הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "מסלקת המעו"ף"), לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות בגין נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המבוצעות באמצעותו על ידי לקוחותיו ומעסקאות כנ"ל המבוצעות על ידי מספר חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שאינם חברי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיהם. סכום ההתחייבות בשל לקוחות אלו מסתכם לתאריך המאזן לסך של כ-465 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2022 כ-389 מיליוני שקלים חדשים).

כמו כן, התחייב הבנק להפקיד את חלקו בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף, שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2022 הינו 633 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק וחברות מאוחדות בקרן ליום 31 בדצמבר 2023 מוערך בכ-235 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2022 - 193 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת המעו"ף, מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ-50% מחלקו בקרן הסיכונים. הכספים כאמור מופקדים על ידי חברי מסלקת המעו"ף כבטוחות בחשבון בבנק ישראל. לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 א לדוחות הכספיים.

(3) טרם השלמת המיזוג, עם ולתוך הבנק ביום 29 בדצמבר 2022, לבנק אגוד הייתה התקשרות מהותית רבת שנים עם בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי") בהתאם להסכם שנחתם ביום 2 בספטמבר 2021 והוארך מעת לעת, בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ, שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. ממועד זה, החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות" וזו הוארכה ביום 29 במרץ 2018 בהתאם להצעת לאומי עד ליום 30 ביוני 2021. בהתאם לאישור דירקטוריון בנק אגוד מיום 12 במאי 2020, התקשר בנק אגוד עם לאומי בתוספת להסכם, במסגרתה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים, הוארך תוקפו של ההסכם עד ליום 31 בדצמבר 2022. התמורה ששילם בנק אגוד בעבור השירותים השוטפים היא בסכום של 125 מיליוני שקלים חדשים בגין שנת 2020, ו-135 מיליוני שקלים חדשים בגין השנים 2021-2022. בנוסף נחתמה התקשרות נוספת למשך הרבעון הראשון של שנת 2023 תמורת 23 מיליוני שקלים חדשים.

(4) הבנק התחייב כלפי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "הבורסה") בגין פעולותיה של חברה אחת שהינה חברת בורסה ואינה חברת מסלקה. ההתחייבות הינה סליקת ניירות ערך וכיבוד כל חיוב כספי הנובע מעסקאות שבוצעו על-ידי אותה חברה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- (5) בשנת 1992 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק החלטה לשפות נושאי משרה בבנק בנוסח כדלקמן:
- הבנק ישפה שיפוי מלא כל אחד מנושאי משרה בגין חבויות כספיות והוצאות התדיינות שישיאו בהם, בגין פעולות מעשים ומחדלים שנעשו על ידם במסגרת שנקבעה לשם כך בפקודת החברות ותקנון הבנק, ובכפוף להוראות הנ"ל.
 - השיפוי ינתן לנושאי המשרה האמורים בין אם התביעה הוגשה נגדם תוך כדי עבודתם בבנק, ובין אם התביעה הוגשה נגדם לאחר סיום עבודתם בבנק והיא מתייחסת לפעולה שנעשתה בתוקף היותם נושאי משרה.

קיימות דעות משפטיות שונות ביחס לסמכותה של חברה לאשר שיפוי גורף כגון זה המתואר לעיל ובאם הפעלתו במקרה ספציפי מחייבת אישור נוסף בדרך הקבועה לכך בחוק. במידה והבנק יידרש לתשלום סכומים על פי ההחלטה הנ"ל, יפנה הבנק לקבלת ייעוץ משפטי בקשר לחבותו בהתחשב בנסיבות הספציפיות והמיוחדות של כל מקרה שיתעורר, אם יתעורר.

בחודש דצמבר 2001 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מתן פטור מראש מאחריות (כמפורט להלן) וכן התחייבות מראש לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ונושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות, פוטר הבנק מראש, את נושאי המשרה בבנק, מכל אחריות כלפיו, בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי הבנק בפעולותיו של נושא המשרה, בתוקף היותו נושא משרה בבנק. התחייב לשפות את נושאי המשרה בבנק בשל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק, הכל כמפורט בכתב ההתחייבות לשיפוי, לרבות בקשר עם פעולת נושאי המשרה שאינם דירקטורים עקב פעולותיו בתוקף היותו דירקטור מטעם הבנק או לבקשתו, בחברה אחרת שהבנק מחזיק בה מניות (להלן: "כתב השיפוי המקורי").

בהתאם לכתב השיפוי המקורי, סכום השיפוי שישולם על ידי הבנק לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2000, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2000 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). השיפוי חל על פעולות הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

ביום 28 באוקטובר 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, להוסיף לרשימת האירועים שבגינם ניתנה התחייבות לשיפוי על ידי הבנק לנושאי המשרה של הבנק, על פי כתב השיפוי המקורי, אירוע של מיזוג, כהגדרתו בחוק החברות, לרבות כל החלטה, פעולה, הסכם או דיווח בקשר למיזוג. הוחלט כי בכל הנוגע לשיפוי בגין אירוע מיזוג, יהיה סכום השיפוי המירבי הסכום הנמוך מבין השניים: 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2000, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש דצמבר 2000, או 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך למועד יום התשלום בפועל בגין השיפוי.

ביום 14 במאי 2006 החליטה האסיפה הכללית של הבנק להתאים את נוסח כתב השיפוי להוראות חוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005, וכן החליטה להעניק התחייבות לשיפוי מראש בנוסח זה לעובד של הבנק המכהן כדירקטור בחברה שהבנק מחזיק בה מניות כלשהן, וכן מי שמכהן מעת לעת על פי בקשת הבנק כדירקטור בחברה שהבנק שולט בה.

ביום 9 בנובמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת שיפוי לעובדי הבנק שאינם נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה שבשליטת הבנק (החלטה כאמור התקבלה אף על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בפברואר 2009 - בה הוחלט על מתן כתב שיפוי בנוסח זה לזה שהוענק לנושאי המשרה בבנק) וכן למי שאינם עובדי הבנק או נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת כנושאי משרה בחברה בבעלות המלאה של הבנק, שאינה תאגיד בנקאי (כולם ביחד "הזכאים לשיפוי").

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק להוסיף התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

האסיפה הכללית אף החליטה כי סכום השיפוי המירבי שישולם הבנק, במצטבר לכל הזכאים לשיפוי על פי כתב ההתחייבות לשיפוי, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני יום התשלום בפועל של סכום השיפוי ("סכום השיפוי המירבי"). היה וסכום השיפוי הכולל יעלה על סכום השיפוי המירבי כאמור לעיל, אזי הסכום המירבי שישולם הבנק במצטבר לכלל הזכאים לשיפוי לא יעלה על סכום השיפוי הכולל, ואולם הפרש בין השניים ישמש רק לצורך שיפוי בשל פעולות שבוצעו לפני יום 9 בנובמבר 2011.

ביום 20 בספטמבר 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית בגין תשלום לנפגע הפרה או תשלום מסוג דומה, לפי דין אחר, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך מנהלי לפי דין אחר, ובלבד ששיפוי כאמור אינו אסור על פי דין.

ביום 23 בדצמבר 2015 החליטה האסיפה הכללית על צמצום הפטור מאחריות לנושאי המשרה, כך שהוא לא יחול בשל הפרת חובת הזהירות שארעה אחרי מועד האישור על ידי האסיפה הכללית, בקבלת החלטה או באישור עסקה שלבעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור), יש בה עניין אישי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת הבהרות, פירוטים והרחבות לרשימת האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי בהתאם לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל. עוד החליטה האסיפה על תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי בעניין קבלת שיפוי מאת מבטח או צד שלישי, כך שהגבלת השיפוי לסכום ההפרש בין החבות שהוטלה על נושא המשרה או העובד ו/או ההוצאות המשפטיות שהוציא או שחוייב בהן לבין הסכום שיתקבל מאת המבטח, תחול גם במקרה בו נושא המשרה או העובד יקבל שיפוי מאת מבטח של צד שלישי או מאת צד שלישי כלשהו שנתן שיפוי לנושא המשרה או לעובד, בשל אותו עניין. עוד הוחלט, שאם החבות או ההוצאות המשפטיות לא יכוסו בפועל במועדן על ידי המבטח או על ידי הצד השלישי, הבנק ישפה את נושא המשרה או העובד בגין החבות ו/או ההוצאות המשפטיות כאמור, ובלבד שנושא המשרה או העובד ימחה לבנק את זכותו כלפי המבטח או הצד השלישי, כך שהבנק יבוא במקומו כלפי המבטח או הצד השלישי.

ביום 30 באוגוסט 2018 החליטה האסיפה הכללית לאשר מחדש את כתב הפטור וההתחייבות לשיפוי של הבנק, לעניין תחולתו על בעלי השליטה בבנק וקרוביהם, המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיהנו בעבר או שימונו בעתיד.

ביום 15 באוקטובר 2020, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון לכתב הפטור והתחייבות לשיפוי של הבנק, לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים, ובכללם המנהל הכללי של הבנק ובעלי שליטה בבנק וקרוביהם, וכן לעובדים, המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיהנו בעבר או שימונו בעתיד. לפי התיקון, נקבע כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם בשל הוצאות, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, גם בקשר עם הליך להטלת עיצום כספי, כאמור בתיקון התקנון לעיל. בנוסף, התיקון קובע כי כתב ההתחייבות וכל הקשור בו כפופים לדיני מדינת ישראל בלבד, וסמכות השיפוט הבלעדית בכל עניין בקשר לכך מסורה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו בלבד. כמו כן, עודכנה רשימת האירועים הכלולה בתוספת לכתב ההתחייבות. בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 17 באוגוסט 2020, החליטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי שאר הזכאים, שאינם בעלי שליטה וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, ככל שיידרש לפי דין, עד תום 9 שנים מיום 15 באוקטובר 2020.

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון לכתב הפטור והתחייבות לשיפוי של הבנק לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים, ובכללם המנהל הכללי של הבנק ובעלי שליטה בבנק וקרוביהם, וכן לעובדים המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיהנו בעבר או שימונו בעתיד.

לפי התיקון נקבע, בין היתר, כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם בשל אלה: (1) חבות כספית שתוטל בשל תשלום לנפגע הפרה כאמור בסעיף 52 נד (א)(1) לחוק ניירות ערך, בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי ובהתאם להוראות חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום. (2) הוצאות, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ה' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ו' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים בידי ועדת האכיפה המנהלית) לחוק שירות מידע פיננסי (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. (3) הוצאות לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ז' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ח' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים) בידי ועדת האכיפה המנהלית לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. כמו כן, עודכנה רשימת האירועים הכלולה בתוספת לכתב ההתחייבות.

בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 17 ביולי 2023 ולאישור האסיפה הכללית של הבנק, ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי בעלי שליטה בבנק וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום שלוש שנים מיום אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023), ככל שיידרש על פי דין. ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי שאר הזכאים על פיו, שאינם בעלי שליטה וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום 9 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023).

לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 ביולי 2023 (אסמכתא 01-086163-2023), דיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 01-103332-2023) ודיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 01-103332-2023).

(6) בחודש פברואר 2021, אישרה האסיפה הכללית של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד"), לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון אגוד, תיקון בכתב ההתחייבות מראש לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") שניתן על ידי אגוד לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים כהגדרתם בכתב השיפוי, מכהנים או שכיהנו באגוד ובחברות הבת של אגוד (להלן ביחד בפסקה זו: "נושאי משרה") אשר עד לאותו מועד, על פי החלטת האסיפה הכללית של אגוד משנת 2018, הועמד על סכום מירבי של 25% מההון העצמי של אגוד.

במסגרת זו, אגוד התחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב השיפוי ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות בקשר עם האירועים המפורטים בנספח לכתב השיפוי ובלבד שסכום השיפוי המירבי שישלם אגוד לנושאי המשרה שלו ובחברות הבנות שלו, לא יעלה על 633 מיליוני שקלים חדשים (25% מההון העצמי של אגוד לפי הדוחות הכספיים של אגוד שפורסמו ליום 30 ביוני 2020, טרם השלמת רכישת אגוד על ידי הבנק).

במסגרת מיזוג אגוד עם ולתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(7) בחודש מאי 1998 החליטו האסיפות הכלליות של בעלי מניות הבנק ובנק טפחות, לאשר כתבי התחייבות לשיפוי נושאי משרה, אשר אושרו קודם לכן על ידי ועדות הביקורת והדירקטוריונים שלהן, שעל פיהן נקבע, בין השאר, כדלקמן:

הבנק ובנק טפחות ישפו, באופן בלתי חוזר, כל נושאי משרה בבנקים בשל כל פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה, בקשר עם העילות שיפורטו להלן ובגין כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה, או פסק בורר שאושר בבית משפט וכן בגין הוצאות משפטיות סבירות שניתן לשפות בגינם בהתאם להוראות פקודת החברות.

השיפוי ינתן לכל נושאי המשרה במצטבר עד לסכום שלא יעלה - בכל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998), בגין כל חבות כספית שתגרום לנושא המשרה כתוצאה מפעולה שעשה, הקשורה במישרין או בעקיפין, בתשקיף שפורסם בשנת 1998 או בטיטוט תשקיף שהוגשה באותה שנה, בקשר עם הצעת מכר של ניירות ערך של הבנק על ידי המדינה, לרבות ביחס לדיווחים שנתנו הבנקים אחרי תאריך התשקיף בשל כל עניין שהתרחש לפני תאריך התשקיף.

בנוסף, נקבע כי ינתן שיפוי לכל נושאי המשרה במצטבר עד סכום שלא יעלה - על ידי כל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998) ביחס לכל פעולה ונושא הקשורים בביטוח הלווים מהבנקים למשכנתאות המוזכרים בתשקיף הנ"ל.

כמו כן, נקבע בכתבי ההתחייבויות לשיפוי, כי, על אף האמור לעיל, יוגבל סכום השיפוי הכולל שישולם לכל נושאי המשרה במצטבר בגין כל העילות שנכללו בכתב השיפוי - על-ידי כל אחד מהבנקים בנפרד - לסך של 1,000 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998).

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(8) בחודש נובמבר 2001 אישרו האסיפות הכלליות של בעלי המניות של בנק טפחות ושל חברה מאוחדת שהייתה בבעלות ושליטה מלאים של בנק טפחות (להלן: "טפחות להנפקות") בקשר עם תשקיף להנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים של בנק טפחות, מחודש נובמבר 2001 כי טפחות להנפקות תתחייב באופן בלתי חוזר, לשפות כל נושא משרה בה, בשל כל פעולה שעשה בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי, בתוקף היותו נושא משרה (להלן: "השיפוי").

השיפוי ינתן בגין כל חבות כספית אם וככל שתוטל על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט, ובגין כל הוצאות משפטיות סבירות (לרבות שכר טרחת עורך דין ומומחים אחרים), שניתן לשפותו בגינם בהתאם להוראות חוק החברות, כל זאת עד לסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, צמוד למדד המחירים לצרכן.

בנק טפחות התחייב כלפי טפחות להנפקות, שאם לא תוכל לקיים את התחייבויותיה כלפי מקבלי השיפוי, או מי מהם, ישלם בנק טפחות לטפחות הנפקות כל סכום שאותו תיוותר החברה להנפקות חבה כלפי מקבלי השיפוי, מעבר לסכומים ששולמו על ידי טפחות להנפקות.

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(9) בחודש אוקטובר 2002 אישר דירקטוריון בנק טפחות, לאחר אישור ועדת הביקורת, מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי בנק טפחות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם לכך, בנק טפחות מתחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב התחייבות ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק טפחות ובלבד שהפעולות האמורות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוג האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק טפחות לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2001, או 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך ליום התשלום בפועל בגין השיפוי, הנמוך מבין שניהם.

בחודש נובמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק טפחות את ההחלטה הנ"ל.

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(10) ביום 30 ביוני 1998 אישרה אסיפה כללית שלא מן המניין של בנק אדנים לאחר אישור דירקטוריון בנק אדנים, ולאחר אישור ועדת הביקורת, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה, כהגדרתם בסעיף 96 כ"ד לפקודת החברות, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: המועד הקובע), מכהנים בבנק אדנים או שכהונתם הסתיימה בתקופה שאינה קודמת יותר מ-4 שנים למועד הקובע.

על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה כל נושאי משרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, שעיקרם הצעת מכר של ניירות ערך של בנק מזרחי טפחות לציבור על ידי המדינה, על פי תשקיף שפורסם בחודש מאי 1998.

סכום השיפוי על פי כתב השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים (בנוסף לסכומים שיתקבלו לפי פוליסת ביטוח נושאי משרה כמפורט להלן) לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 70 מיליון שקלים חדשים, כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן האחרון שפורסם לפני המועד הקובע עד למדד שיפורסם לפני מועד התשלום.

בנק אדנים יפעל ככל האפשר לכך שבמשך תקופה של 10 שנים החל במועד הקובע תירכש על ידי בנק אדנים או עבורו ותעמוד בתקופה פוליסת ביטוח נושאי משרה שתכסה את העניינים נושאי השיפוי ושסכומיה, לרבות סכומי השהבה/כינון, לא יהיו נמוכים מן הסכומים האמורים לעיל.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 16 בדצמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בנק אדנים, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור דירקטוריון בנק אדנים, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות התשנ"ט-1999, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: "המועד הקובע") מכהנים בבנק אדנים. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה את כל נושאי המשרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו, במישרין או בעקיפין, בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, עד לסכומי השיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים לכל נושאי המשרה, במצטבר, בגין כל אחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק אדנים לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם, מעת לעת, לפי שיעור העלייה במדד לעומת המדד של חודש דצמבר 2001, שפורסם בחודש ינואר 2002 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). במקרה שבו נושא המשרה יקבל שיפוי מאת המבטח של פוליסת ביטוח נושאי המשרה, בגין העניין בנושא השיפוי, יינתן השיפוי על ידי בנק אדנים בגובה ההפרש שבין סכום החבות הכספית שהוטלה על נושא המשרה ו/או ההוצאות המשפטיות שנושא המשרה הוציא או שחויב בהן, לבין הסכום שהתקבל מאת המבטח בגין אותו עניין, ובלבד שסכום השיפוי שבנק אדנים יחויב בו כאמור לא יעלה על סכום השיפוי הכולל. החל מחודש דצמבר 2002 היה בנק אדנים אחד המבטחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה, שנרכשה על ידי הבנק עבורו ועבור חברות בנות וקשורות, שתוקפה עד 5 באפריל 2007.

במסגרת מיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

11) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועצי המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק:

(א) בחודש מאי 2016, הומצאה לבנק, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גבייה ביתר ושלא כדיון, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם. הנזק הנטען הועמד על ידי המבקשת, על דרך האומדנה, על סך של 220 מיליון שקלים חדשים.

הדיון בבקשה זו מתנהל במאוחד עם 5 בקשות שהוגשו נגד 5 בנקים נוספים. דיוני הוכחות בתיק התקיימו במהלך חודש מרץ-אפריל 2023. בהתאם להמלצת בית המשפט, בין הצדדים מתנהל הליך גישור.

(ב) בחודש דצמבר 2017 הומצאה לבנק, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-124 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה הוא בקביעת שיעור הריבית בהלוואה לדיור הניתנת בריבית משתנה מבוססת אג"ח לטענת המבקשים, מוסר הבנק ללקוח אישור עקרוני ובו מפורט מנגנון עוגן אג"ח כמנגנון היחיד לחישוב הריבית במסלול משתנה - אג"ח לאורך כל חי ההלוואה, אולם בהסכם ההלוואה, נוסף מנגנון חדש המכונה "מנגנון הגנה לשעת חירום" לקביעת שיעור הריבית מעבר למנגנון המקורי, וזאת ללא גילוי נאות. עוד נטען, כי התנאי שקבע הבנק בהסכם לצורך הפעלת מנגנון ההגנה לשעת חירום הינו מקפח ומעניק לבנק יתרון בלתי סביר על פני הלקוחות.

ביום 8 במרץ 2023 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפרשה, אליו הגיעו הצדדים. ביום 3 בדצמבר 2023 ניתנה החלטה המאשרת את מועד ואופן ביצועו של הסכם הפרשה.

(ג) בחודש ספטמבר 2018, הומצאה לבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-180 מיליון שקלים חדשים (על דרך האומדנה). עניינה של הבקשה הוא, בגביית עמלה ביתר, לכאורה, בפירעון מוקדם של הלוואות לדיור המורכבת ממספר מסלולים, אשר בחלקם נוצרו הפרשי היוון חיוביים ובחלקם נוצרו הפרשי היוון שליליים, בכך שהבנק אינו מבצע קיזוז בין הפרשי היוון במסלולים השונים וזאת לכאורה, בניגוד למנגנון הקבוע בצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיור), התשס"ב-2002.

הדיון בתיק מתנהל במאוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד בנקים נוספים, באותו נושא. בין הצדדים התנהל הליך גישור. ביום 24 בינואר 2024 ניתנה החלטת בית המשפט ולפיה, נוכח הודעת המבקשים כי ברצונם לשקול את צעדיהם מחדש אזי ככל שלא יגיעו הצדדים להסדר שניתן להגישו לבית המשפט, ישקול בית המשפט פניה לקבלת עמדת המאסדר בטרם דיוני הוכחות בתיק. על הצדדים להגישו לבית המשפט הודעת עדכון בדבר עמדתם ביחס להסדר הפרשה ודיון מקדמי נקבע ליום 11 במרץ 2024.

(ד) בחודש דצמבר 2018, הומצאה לבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של 280 מיליון שקלים חדשים, אשר הוגשה נגד הבנק, בנקים נוספים ונגד חברות ביטוח אחדות, בגין גבייה ביתר, בניגוד לדיון לכאורה, של פרמיות ביטוח בגין פוליסות ביטוח מיותרות, לכאורה, שהופקו לבעל המבנה למרות שבעת הפקתן הייתה כבר קיימת, בין אם אצל אותה חברת ביטוח ובין אם אצל חברת ביטוח אחרת, פוליסה אשר ביטחה את אותו מבנה ביחס לאותה תקופה. המבקשים העמידו את הנזק על סך כולל של 280 מיליון שקלים חדשים, ביחד ולחוד. ביום 19 בפברואר 2023 אושרה בקשת ההסתלקות שהגיש המבקש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ה) בחודש מאי 2020, הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין הפרה, כביכול, של חובת הסודיות בכך שהבנק מעביר פרטי מידע מזהים שונים לתאגידי מידע בינלאומיים ובפרט חברת פייסבוק, ומאפשר לאסוף מידע פרטי על לקוחות הבנק, תוך הפרה לכאורה, של הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ועוד שורה של דינים, וזאת מבלי לתת גילוי ללקוחות הבנק כנדרש וללא קבלת הסכמתם. לטענת המבקש, הבנק משתמש בכלים של צדדים שלישיים כגון פייסבוק וגוגל, כדי לעקוב אחרי הלקוחות שלו בזמן ביצוע פעולות באתרים ובאפליקציות של הבנק לשם עריכת קמפיינים פרסומיים. עוד טוען המבקש, כי כל התנאים במסמכי הבנק, אשר מתירים לבנק למסור מידע על לקוחותיו לצדדי ג', הם תנאים מקפחים בחוזה אחיד.

הדיון בתיק מתנהל במאוחד עם 3 תובענות שהוגשו באותו עניין, נגד שלושה בנקים נוספים. ביום 27 בספטמבר 2023 ניתנה החלטת בית המשפט, בבקשות שונות שהגישו הבנקים בקשר עם תגובות המבקשים לתשובות הבנקים. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 22 בינואר 2024 הוגשה עמדת הפיקוח על הבנקים במסגרתה הודיע כי, בשלב זה, הוחלט שאין אפשרות להביע עמדה בשל כך שהסוגיות בהליך מעוררות שאלות החורגות מגדר דיני הבנקאות. דיון קדם משפט בתיק קבוע ליום 9 במאי 2024.

(ו) בחודש אפריל 2021, הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק ונגד 14 נתבעים נוספים (בנקים אחרים וגופים פיננסיים נוספים - להלן: "המשיבים"), בגין העברת מידע פרטי לצדדים שלישיים תוך כדי גלישה ב"איזור האישי", שבאתרי האינטרנט וביישומונים שמפעילים המשיבים, וזאת, כביכול, תוך פגיעה בפרטיות המנוגדת להוראות חוק הגנת הפרטיות, כללי הבנקאות ועוד שורה של חובות המוטלות על המשיבים. לטענת המבקשים, האיזור האישי כולל מידע פרטי וסודי וזה מועבר לצדדים שלישיים, ללא הסכמה מפורשת של הלקוחות, ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה. זאת בין היתר, במסגרת השימוש שעושה הבנק בשירות האנליזה של חברת גוגל (גוגל אנליטיקס). התובעים לא נקבו בסכום נזק קבוצתי. יחד עם זאת, הם מעריכים כי הנזק הממוני והבלתי ממוני לכל אחד מחברי הקבוצה עומד על סך של 2,000 שקלים חדשים.

בין הצדדים התנהל הליך גישור, אשר לא צלח. בחודש פברואר 2024 התקיימו דיוני הוכחות. דיוני הוכחות לחקירת המומחים מטעם הצדדים קבועים לחודש אפריל 2024.

(ז) בחודש פברואר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשה נגד הבנק ותשעה בנקים נוספים ונגד שתי חברות פרטיות המפעילות בעצמן ו/או באמצעות זיכיון מכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים למשיכת מזומן ("הבקשה"). עניינה של הבקשה, בשירותי משיכת כסף מזומן מחשבונות לקוחות הבנקים הנתבעים, שבוצעו באמצעות מכשירים אוטומטיים (ATM) חוץ בנקאיים, המופעלים על-ידי חברות פרטיות. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים גובים מלקוחותיהם עמלה נוספת, וללא גילוי מלא וכביכול, בניגוד לדיון, בגין משיכות מזומנים במכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים/ פרטיים וזאת בנוסף על העמלה המשולמת לחברות הפרטיות המפעילות את המכשירים. הנזק לקבוצה על-פי הבקשה, הועמד על סך כולל של 458 מיליון שקלים חדשים נגד כל הנתבעים, תוך שהמבקשת מותירה לשיקול דעת בית המשפט את שאלת חלוקת האחריות בין כלל המשיבים.

בהתאם להחלטת בית המשפט, המפקח על הבנקים הגיש את עמדתו בסוגיה ולפיה, בין היתר, בנק מנפיק ראשי לגבות עמלת ערוץ ישיר בגין משיכה במכשיר חוץ בנקאי וכי לעניין זה, די בגילוי כללי על גבי צג המכשיר שתיגבה עמלה נוספת על ידי הבנק. ביום 14 ביוני 2023 הגישה המבקשת בקשה להתיר לה להגיש התייחסות לעמדת המפקח על הבנקים וטרם ניתנה החלטה בבקשה זו.

(ח) בחודש אפריל 2022, הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית. ללא הערכת סכום, בגין גביית עמלה כפולה, שלא כדין כביכול, בעסקת חליפין בין שני מטבעות זרים והיעדר גילוי נאות אודות היקף החיוב בהפרשי המרה.

ביחס לחיוב בגין עמלת פעולה נטען, כי בגין המרה בין שני מטבעות זרים, הבנק גובה שתי עמלות פעולה (עסקת מכירה - המרה ממטבע אחד לשקל ועסקת רכישה - המרת שקל למטבע השני), ביחס לחיוב בגין הפרשי המרה נטען, כי הבנק אינו מפרט ללקוח מראש, בתעריפון או בגדר חוברת "תנאים כלליים לניהול חשבון" את היקף החיוב המדויק בהפרשי המרה, שיחול בעסקה.

ביום 2 בדצמבר 2022 ניתן פסק דין במסגרתו, נדחתה על הסף הבקשה לאישור תובענה ייצוגית. ביום 18 בינואר 2023, הגיש המבקש, לבית המשפט העליון, ערעור על פסק הדין. דיון בערעור בבית המשפט העליון, נדחה ליום 19 ביוני 2024.

(ט) בחודש ספטמבר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום. עניינה של הבקשה בטענות הנוגעות לאתר האינטרנט של הבנק, אשר לדידה של המבקשת מפר את הוראות סעיף 5(a) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981. נטען, כי הבנק מציג באתר האינטרנט השיוקי שלו מגוון הלוואות למטרות שונות ומעודד נטילת הלוואות על ידי לקוחותיו, מבלי שמוצגת בהן האזהרה המחויבת לכאורה בסעיף 5(a) לחוק הבנקאות, לפיה "אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל". ביום 26 במרץ 2023, ניתן פסק דין, במסגרתו אישר בית המשפט את בקשת הצדדים, להסתלקות המבקשת מבקשת האישור לתובענה ייצוגית.

(י) בחודש נובמבר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין אופן עדכון הריבית, על פי הסכמי הלוואה לדיור במסלול ריבית משתנה על בסיס עוגן אג"ח (תשואות אג"ח מדינה), לגבי נטען כי הינו יוצר יתרון בלתי הוגן לבנק על חשבון הלווים, וכי התנאי בהסכמים האמורים לפיו השינוי בעוגן יהיה רק "בתנאי שסכום מרכיבים אלה לא יפחת מ-0%", הינו, כביכול, תניה מקפחת בחוזה אחיד, כהגדרתה בסעיף 2 לחוק החוזים האחדים, תשמ"ג-1982.

תשובת הבנק לבקשה לאישור הוגשה ביום 18 בפברואר 2024. דיון מקדמי בתיק קבוע ליום 14 במרץ 2024.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליון שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 11 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-76 מיליון שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

12) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יעוציה המשפטיות, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגיבן הפרשה.

(א) בחודש אוגוסט 2023 הומצאה לבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, אשר הוגשה נגד הבנק ונגד בנקים נוספים. עניינה של הבקשה בדרישה להמצאת פוליסות ביטוח מבנה אגב משכנתא ושעבודה לטובת הבנק, גם כאשר שווי הנכס בניכוי ערך הקרקע המתייחס אליו, גבוה מסכום ההלוואה המבוקש או מיתרת הלוואה קיימת, וזאת בניגוד, לכאורה, לקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 451, על פיה הבנק אינו רשאי לחייב את הלווה לרכוש ביטוח כאמור. עוד נטען, כי הבנקים המשיבים, אינם מיידעים את הלווים במהלך תקופת ההלוואה, כי עומדת להם האפשרות שלא לבטח את הנכס בבנטיבות כאמור, בהתייחס ליתרת ההלוואה המשוערכת. בהתאם לאישור הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים, המועד להגשת תשובת הבנק לבקשה לאישור נדחה ליום 14 במרץ 2024 ודיון קדם משפט נדחה ליום 3 ביולי 2024.

(ב) בחודש אוגוסט 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום. עניינה של הבקשה, בתנאי הריבית וסוגי הפיקדונות המשמשים כבטוחה זמנית לגרירת משכנתא מנכס מקרקעין לנכס מקרקעין חליפי. נטען, כי הבנק מתנה את הסכמתו לבקשת לקוח לגרירת משכנתא, בקבלת בטוחה נזילה, וכי בעת שמדובר בהפקדת פיקדון כבטוחה כאמור, אזי אפיקי ההשקעה המוצעים ללקוח לעניין זה נחותים ביחס לאפיקי השקעה אחרים ובפרט ביחס לפיקדונות אחרים המוצעים לכלל לקוחות הבנק, וכי בפועלו זה של הבנק, נוצר לו רווח עודף. עוד נטען, כי בתקופה בה מופקד הפיקדון כאמור, הלקוח נדרש להחזיק פוליסת ביטוח חיים תקפה. וזאת בניגוד, כביכול, להסכם המשכנתא ותוך הפרת שורה של חובות החלות על הבנק מכוח הדין. על הבנק להגיש תשובה מטעמו לבקשה לאישור, עד ליום 31 במרץ 2024.

(ג) בחודש יולי 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, אשר הוגשה נגד הבנק ובנקים נוספים. עניינה של הבקשה בהטעיה ואי גילוי, כביכול, בעת ביצוע הפקדה באינטרנט/ אפליקציה את גובה הריבית המוצעת ומשולמת ללקוחות הבנק האחרים, בדיוק על אותם פיקדונות, ושל האפשרות לקבלת ריבית טובה יותר. וזאת תוך פעולות בניגוד לדין, כביכול, העולים לכדי הטעיה, בחוסר תום לב ובעושה, וכן עשיית עושר ולא במשפט. סכום הנזק הכולל הנתען בבקשה ביחס לכל הבנקים, הוא 984 מיליון שקלים חדשים. על הבנק להגיש את תשובתו לבקשת האישור עד ליום 3 במאי 2024 ומועד דיון קדם משפט קבוע ליום 15 בספטמבר 2024.

(ד) בחודש יוני 2023 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ובנקים נוספים, למתן פיצויים מעל 1 מיליארד שקלים חדשים, בגין אי תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות ע"ש. בבקשה נטען, כי הבנק אינו משלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות ע"ש המתנהלים אצלו, על דרך זיכוי ריבית זכות, או על דרך הפעלת מנגנונים להפקדה אוטומטית של יתרות זכות בחשבון לפיקדון צובר ריבית, וכן כי הבנק אינו מיידע את לקוחותיו בדבר האפשרויות המתאימות לנסיבות אלה, תוך הפרה של הוראות דין שונות וכן התעשרות שלא כדין. על הבנק להגיש תשובה לבקשה לאישור עד ליום 4 באפריל 2024. דיון קדם משפט קבוע ליום 11 בספטמבר 2024.

(ה) בחודש יוני 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, נגד הבנק ובנקים נוספים, בגין חיוב ביתר, כביכול, של ריבית חובה הצמודה לפריים. נטען, כי הבנק מעלה את ריבית הפריים המהווה בסיס לקביעת שיעור ריבית החובה על יתרות חובה בעו"ש ובהלוואות וזאת בכל שינוי ובדיוק באותו שיעור של עליית ריבית בנק ישראל וזאת ללא שיקול דעת, ובין היתר ללא התחשבות בשינויים בעלות המקורות המשמשים לאשראי, ובכך מעלה את רווחיו תוך שימוש, לכאורה, שלא בתום תום לב בסעיפים מקפחים בחוזים הבנקאיים האחידים וכן התעשרות שלא כדין. הנזק הכולל לכל הנתבעים, הוערך בסך של 5.8 מיליארד שקלים חדשים. על הבנק להגיש תשובה לבקשה לאישור עד ליום 11 באפריל 2024 ודיון מקדמי בתיק קבוע ליום 8 בספטמבר 2024.

(ו) בחודש מאי 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין אופן קביעת שיעור הריבית, במסלול ריבית קבועה בהלוואה לדיור, המבוצעת בחלקים. נטען בבקשה, כי על הבנק לקבוע שיעור ריבית שנתית בהתאם לשיעור הריבית הבסיסית, בצירוף "שיעור התוספת", אשר לטענת המבקש, אמור להיות קבוע, ואולם לפי הטענה, בפועל, הבנק מחשב את ריבית התוספת לפי הריבית במועד חתימת הסכם ההלוואה אך לפי ריבית בסיסית ממועדים מאוחרים יותר, וזאת בניגוד להסכם ההלוואה ולאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 421 בנושא "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית". תשובת הבנק לבקשה לאישור הוגשה ביום 25 בפברואר 2024. דיון מקדמי בתיק קבוע ליום 14 במרץ 2024.

(ז) בחודש אפריל 2022, הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין גביית עמלת פתיחת תיק בעת העמדת הלוואה, בניגוד לדין, כביכול, ובאופן שבו העמלה מהווה "ריבית מוסווית", תוך הפרת חוק אשראי הוגן, תשנ"ג-1993 ובניגוד להוראות תקנה 3 לתקנות הסדרת הלוואות חוץ - בנקאיות (החרגת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחרגת הוצאות מגדר "תוספת"), תשע"ט-2019. על רקע פסק דין, אשר דחה בקשה לאישור שהוגשה בעילה דומה כנגד מלווה חוץ בנקאי, לאחר שנדונו סוגיות דומות לבקשה דן (לרבות פרשנות תיקון מספר 5 לחוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993 והתקנות מכוחו, וכן סוגיית "ריבית מוסווית"), ביום 22 בספטמבר 2022 הורה בית המשפט על עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן החלטת בית המשפט העליון בברעור שהגיש המלווה החוץ בנקאי, כאמור.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(13) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות נגזרות וכן הליכים נגזרים, כמפורט להלן:

(א) בחודש אוגוסט 2023 הומצאה לבנק בקשה, אשר הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו על ידי שני בעלי מניות פרטיים בבנק, למתן צו גילוי מסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999, נגד הבנק וכנגד חברי הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק ("המשיבים" ו"הבקשה" בהתאמה), להורות לבנק ו/או למי מהמשיבים האחרים לגלות למבקשים מסמכים שונים הנוגעים לנטילת משכנתא. בבקשה נטען, כי ביד המבקשים, קיימת תשתית ראייתית ראשונית לכך שהבנק מסייע, לכאורה, ללקוחותיו מהמגזר החרדי לעקוף את הוראות בנק ישראל וחובות הדיווח על פי חוק איסור הלבנת הון, וכי הדבר מעיד על כשל בהתנהלות הבנק, נושאי המשרה בו ועובדיו, המצדיק בחינת אפשרות להגיש תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה ועובדים בבנק, בקשר לנזק שנגרם לבנק כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם. ביום 21 בספטמבר 2023 הוגשה בקשה מוסכמת למחיקת נושאי המשרה מן הבקשה, וזאת נוכח אופיה של הבקשה אשר הסעדים המבוקשים בה מכוונים כולם כלפי הבנק. ביום 24 בספטמבר 2023 ניתנה החלטה על פיה קיבל בית המשפט את בקשת המחיקה, כאמור. תשובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 6 במרץ 2024.

(ב) בחודש ספטמבר 2020 הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה נגזרת, אשר הוגשה על ידי יורשת של בעל מניות בחברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ ("החברה למפעלי כלכלה") ובשם בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ("יהב"), וזאת כנגד יהב, הבנק, חברי הדירקטוריון של החברה למפעלי כלכלה ושל בנק יהב, ביניהם נושאי משרה של הבנק. לטענת המבקשת, נגרמו ליהב ולחברה למפעלי כלכלה נזקים, כתוצאה מהעמדת אשראי ע"י יהב לבנק, על דרך הפקדת פקדונות בבנק, וזאת, על פי הנתען, בניגוד לדין ותוך הפרת חובות אמון וזהירות של המשיבים כלפי יהב וכלפי החברה למפעלי כלכלה. סכום הנזק הנתען ליהב הינו למעלה ממיליארד שקלים חדשים. הצדדים הגישו לבית המשפט בקשת הסתלקות מוסכמת וביום 30 ביולי 2023 נתן בית המשפט פסק דין, על פיו נמחקה הבקשה.

(ג) בחודש דצמבר 2016 הוגשה בקשה לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999 לגילוי ועיון במסמכי בנק אגוד ("אגוד"), בה התבקש להורות לאגוד לגלות מסמכים הנוגעים לאשראים שהעמיד אגוד ללווה גדול (המצוי בהליכי חדלות פרעון) ולאחרים שלחובותיהם ערב הלווה, אישית ("בקשת הגילוי"). ביום 6 באוגוסט 2017, אישר בית המשפט הסדר דיוני, על פיו יעוכבו ההליכים בתיק על מנת לאפשר לוועדת התביעות הבלתי תלויה, עליה החליט דירקטוריון אגוד, לדון בנושא, ולדירקטוריון עצמו לדון בהמלצותיה. לאחר שהוועדה השלימה עבודתה ולאחר שהמלצותיה נדונו ואומצו על-ידי דירקטוריון אגוד, קיימו הצדדים הליך גישור, אשר לא צלח. לפיכך, ביום 25 בספטמבר, 2019 הגיש המבקש בקשה לאישור תובענה נגזרת (להלן: "הבקשה") נגד 20 משיבים שונים, שלפי הנתען מכהנים או כיהנו כדירקטורים באגוד. עניינה של הבקשה, על-פי הנתען בה, הוא מתן הלוואות ללווה הגדול בשנים 2004-2008, ללא בטחונות או כאשר קיימות בטוחות המכסות רק חלק מסך חובותיו. כן נטען לגבי אי נקיטת פעולה על-ידי אגוד ונושאי המשרה שלו להחזר כספי אגוד. המבקש טען כי המשיבים גרמו לאגוד, ברשלנותם, לנזק בסך של 125 מיליון שקלים חדשים, הלוך להערכתו בחשבון את התקבולים שיתקבלו בהליכי חדלות הפירעון של הלווה הגדול. הצדדים השונים ניהלו משא ומתן עם בא כוח המבטחים בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, וביום 14 באפריל 2022 הוגש הסכם הפשרה לאישור בית המשפט, וזאת שלא על דעת המבקש.

עמדת היועצת המשפטית לממשלה הוגשה ביום 18 ביולי 2022 ולפיה, יש לדחות את הבקשה לאישור הסדר פשרה משום שלא היה בהסכמת המבקש. ביום 16 במרץ 2023 הגיש בנק מזרחי טפחות, אשר מיזוג בנק אגוד עימו ולתוכו הושלם ביום 29 בדצמבר 2022, בקשה לקבלת החלטה בסוגיית המתכונת בה הוגשה הבקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 7 ביוני 2023 התקיים דיון במסגרתו הציגו הצדדים, כמו גם בא כוח היועצת המשפטית לממשלה ובא כוח המבטחים, את עמדתם, ולאחריו הציג בית המשפט לצדדים לבוא ביניהם בדברים. בהתאם, בין הצדדים התנהלו מגעים נוספים להסדר פשרה ולאחריהם הוגשה ביום 17 באוגוסט 2023, בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה שגם המבקש צד לו. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 6 בנובמבר 2023 הוגשה עמדת היועצת המשפטית לממשלה ביחס לבקשה לאישור הסדר פשרה ולפיה, היא אינה מתנגדת לאישור הסכם הפשרה. עם זאת, היועצת המשפטית ציינה בעמדתה כי יש מקום שבית המשפט יבחן את הסדר הפשרה לגופו. ביום 2 בינואר 2024 התקיים דיון במסגרתו נדונה, בין היתר, ההתנגדות היחידה שהוגשה וביום 3 בינואר 2024, ניתן פסק דין המאשר הסכם פשרה בבקשה לאישור תביעה נגזרת.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- 14) בחודש אוקטובר 2020 חתם עם הבנק עם חברת Apple על הסכם שבמסגרתו לקוחות הבנק בעלי מכשירים מבוססי מערכת הפעלה iOS יוכלו לשלם באמצעות כרטיסי האשראי הבנקאיים שהונפקו להם בבנק באמצעות אפליקציית Apple Pay.
- בחודש פברואר 2019 חתם הבנק עם חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("להלן: "כאל") ועם חברת דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל (להלן: "דיינרס") - (להלן ביחד: "קבוצת כאל"), על הארכת הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. הארכת הסכם זו עדכנה את התנאים המסחריים שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים.
- בחודש פברואר 2019 חתם הבנק עם ישראלכרט בע"מ ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ - על הארכת הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. הארכת הסכם זו עדכנה את התנאים המסחריים שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים. בנוסף, לבנק קיים הסכם עם חברת פועלים אקספרס בע"מ מקבוצת ישראלכרט להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב ללקוחות הבנק.
- בחודש דצמבר 2022 חתם הבנק עם מקס איט פיננסים בע"מ על הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. ההסכמים עם חברות כרטיסי האשראי כפופים לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן.
- 15) חברה לנאמנות שהינה חברה מאוחדת של הבנק, עוסקת בעסקי נאמנות הכוללים, בעיקר, נאמנויות לקרנות נאמנות, למחזיקי איגרות חוב, לבעלי מניות חסומות ולהחזקת חשבונות בנק.
- 16) הבנק התחייב כלפי הנאמנים לאיגרות החוב ולכתבי התחייבות הנדחים, שהונפקו על ידי מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, למלא את תנאי התשלום כמצוין באיגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים.
- 17) הבנק מתקשר עם מספר גופים מוסדיים בעסקאות סינדיקציית אשראי. חלק מהעסקאות מאורגן, מנוהל ומתופעל על ידי הבנק. לפרטים בדבר עסקאות סינדיקציה ראה ביאור 30 ד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ד. ערבויות לפי מועד פירעון

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו, על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. עיקר הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע אשראי.

להלן הערבויות שהוצאו על-ידי הבנק בפילוח מועד פירעון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2023					
פגיעה בעוד שנה או פחות	פגיעה בין שנה ועד 3 שנים	פגיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פגיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
2,665	493	110	177	3,445	ערבויות להבטחת אשראי
9,827	4,110	515	160	14,612	ערבויות לרוכשי דירות
5,252	2,021	596	5,672	13,541	ערבויות והתחייבויות אחרות
4,240	5,887	2,387	-	12,514	התחייבויות להוצאת ערבויות
21,984	12,511	3,608	6,009	44,112	סך הכל ערבויות

ליום 31 בדצמבר 2022					
פגיעה בעוד שנה או פחות	פגיעה בין שנה ועד 3 שנים	פגיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פגיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
2,535	797	88	111	3,531	ערבויות להבטחת אשראי
11,962	5,433	875	799	19,069	ערבויות לרוכשי דירות
5,654	1,854	574	4,799	12,881	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,952	4,787	383	-	8,122	התחייבויות להוצאת ערבויות
23,103	12,871	1,920	5,709	43,603	סך הכל ערבויות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 27 - שיעבודים

ביום 01 בינואר 2022 נכנסו לתוקף העדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 336 בנושא שעבוד נכסי תאגיד בנקאי. העדכונים הינם לאור הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידי בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים. ההוראה כוללת דרישות לניהול נושא הנכסים המשועבדים והסיכונים הכרוכים בו. בבסיס ההוראה המעודכנת עומד המעבר מהוראה כמותית להוראה איכותית, והדרישה לניהול נאות וניטור של שעבוד נכסים. בהתאם לזאת, הבנק קבע מדיניות בנושא ובה הוסדרו, בין היתר, ניהול הפעילות תחת כללי ממשל תאגידי, ניהול סיכונים וכן בקרה וניטור בשים לב לחשיבות הנושא ולמהותיות הפעילות בתאגיד הבנקאי ברמה הקבוצתית.

להלן תיאור תמציתי של שעבודי נכסי הבנק ליום 31 בדצמבר 2023.

א. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחותיהם והתחייבות חברי בורסה נוספים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.1).

במסגרת מערך הבטוחות, מפקיד הבנק בטוחות נזילים, כמפורט להלן:

1) בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה, המנוהל במסלקה עבור הבנק ("חשבון בטוחות המסלקה"), הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה, בשווי מלוא התחייבויות הלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. ליום 31 בדצמבר 2023 הופקדו 12 מיליוני שקלים חדשים. (ליום 31 בדצמבר 2022 - 101 מיליוני שקלים חדשים).

2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה בבנק ישראל עבור הבנק, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון בטוחות המסלקה או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הופקדו בחשבון זה 238 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 - 100 מיליוני שקלים חדשים).

3) החשבון האמור בסעיף 1 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה לטובת מסלקת הבורסה. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת הבורסה.

כמו כן, חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות, כערובה לקיום חיוביהם בקשר לביצוע עסקאות מעו"ף שנעשו על ידם או על ידי לקוחותיהם או על ידי חברי בורסה שאינם חברי מסלקת המעו"ף, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.2). בהתאם לכך, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים בלבד עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים כמפורט להלן:

1) בחשבון שפתחה במסלקת הבורסה על שם מסלקת המעו"ף ("חשבון ראשי של בטוחות מעו"ף") הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת מעו"ף, בשווי מלוא דרישת הבטוחות מהלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 ב-253 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 - 176 מיליוני שקלים חדשים).

2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת המעו"ף על שמה עבור הבנק בבנק ישראל, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון ראשי של בטוחות מעו"ף או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מופקדים בחשבון זה 92 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 - 223 מיליוני שקלים חדשים).

3) החשבון האמור בסעיף 1 לעיל משועבד בשעבוד צף וקבוע לטובת מסלקת מעו"ף. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת המעו"ף.

ב. בנק ישראל מפעיל את מסגרת התשלומים בזמן אמת - Real Time Gross Settlement (להלן: RTGS) - מערכת המאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בנק אחד לחשבון אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת.

בנק ישראל מעניק אשראי יומי ותוך יומי למשתתפי מערכת RTGS כנגד שיעבוד ספציפי של איגרת חוב של הבנק בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 לא הופקדו איגרות חוב בחשבון זה.

ג. הבנק פועל בניירות ערך באמצעות מסלקת יורוקליר, שהינה מערכת לסליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים בינלאומיים. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 15 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2022 - 15 מיליוני דולר של ארצות הברית).

לצורך הבטחת פעילות לקוחות הבנק באופציות בחוץ לארץ הבנק מעמיד בטוחות איגרות חוב של ממשלות זרות. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 14 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2022 - 58 מיליוני דולר של ארצות הברית).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 27 - שיעבודים - המשך

ד. הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים מסוג CSA (CREDIT SUPPORT ANNEX) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין הצדדים במסחר בנגזרים. על פי ההסכמים, מבוצעת מדידה תקופתית של השווי ההוגן של ההתחייבויות וזכויות הצדדים בנוגע לעסקאות בנגזרים, ואם החשיפה של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, אזי אותו צד יעביר לצד השני העברה לתיחום החשיפה עד למועד המדידה הבא.

ליום 31 בדצמבר 2023 העמידה קבוצת הבנק לטובת צדדים נגדיים פיקדונות בשווי של 726 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2022 - 934 מיליוני שקלים חדשים).

במסגרת רגולציית EMIR, החלה על חלק מהצדדים הנגדיים שהבנק סוחר מולם בנגזרי OTC, הבנק נדרש לסלוק מרכזית חלק מעסקאותיו מול אותם צדדים שניים באמצעות LCH. כחלק מדרישות הסליקה המרכזית ב-LCH, הבנק נדרש לתחום את חשיפת השווי ההוגן (Variation Margin) ואת החשיפה העתידית (Initial Margin) באמצעות העברות לתיחום חשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2023 העמידה קבוצת הבנק לטובת תיחום חשיפת שווי הוגן (Variation Margin) סך של 223 מיליוני שקלים חדשים ולתיחום חשיפה עתידית (Initial Margin) סך של 388 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 - 1,108 מיליוני שקלים חדשים ו-139 מיליוני שקלים בהתאמה).

ה. בהתאם לדרישת רשויות פיקוח בארה"ב, שיעבד סניף הבנק ניירות ערך בסכום של כ-31 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2022 - 31 מיליוני דולר של ארצות הברית) המשמשים להבטחת פיקדונות הציבור או לקיום הוראות שלטוניות אחרות.

ו. כנגד קווי אשראי שהועמדו לבנק על ידי בנק ישראל, משעבד הבנק חשבון ניירות ערך זרים. נכון לימים 31 בדצמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022 הבנק לא שיעבד ניירות ערך זרים.

ז. הבנק שיעבד תיק משכנתאות בסך של 3.41 מיליארדי שקלים חדשים וכן פיקדונות מוניטריים בסך 0.78 מיליארדי שקלים חדשים להבטחת הלוואות מוניטריות לטווח ארוך שהתקבלו מבנק ישראל, לצורך מימון אשראי לעסקים קטנים וזעירים. הבנק משמש כנאמן עבור בנק ישראל בכל הנוגע לתפעול הלוואות ושמירה על תיק הלוואות משועבד בהיקף מספק. במקרה בו, הלוואה מסוימת אינה תואמת עוד את המאפיינים הנדרשים על ידי בנק ישראל, הלוואה זו אינה יכולה לשמש עוד כבטוחה להלוואות המוניטריות שקיבל הבנק, ועל כן, ככל ששווי התיק המשועבד יפחת מעבר לסף המינימלי הנדרש, יהיה על הבנק לשעבד תיקי הלוואות נוספים או להעמיד בטוחות אחרות.

ח.

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:	
315	106
ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	

ט. הבנק חתם ביום 30 בדצמבר 2020 על הסכם משכון ואגרת חוב מובטחת להבטחת אשראי המתקבל מעת לעת מבנק ישראל, במסגרתו שעבד הבנק, בשעבוד בדרגה ראשונה ללא הגבלה בסכום וכן בהמחאה על דרך השעבוד את כל הנכסים והזכויות בחשבונות ספציפיים המתנהלים על שם בנק ישראל, במסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב וב-Euroclear וכן את כל נכסיו וזכויותיו בהלוואות לדיור מסוימות והבטוחות המבטיחות הלוואות אלה, המהווה חלק מתיק הלוואות לדיור שבוצע על ידי הבנק (ראה פירוט בביאור 27 סעיף ז).

י. בהתאם להנחיות יחידת הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל, החל מחודש אפריל 2023, הגדירו מפעילי מערכות תשלומים מבוקרות, עבור המערכות שבאחריותן, נוהלי הסדרי כשל, שנועדו לאפשר למפעיל המערכת להשלים את הסליקה במועדה במקרי כשל של משתתפים בסליקה לאותו היום. הסדרי הכשל ייושמו ביחס לפעילות עם שב"א (מערכת שירותים בכרטיסי חיוב ומערכת מיתוג ATM) ומס"ב. במסגרת ההסדרים, הפיקד הבנק בבנק ישראל, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, כ-230 מיליוני שקלים חדשים בחשבון על שם מס"ב, כ-25 מיליוני שקלים חדשים בחשבון על שם שב"א (מערכת שירותים בכרטיסי חיוב) וכ-0.5 מיליוני שקלים חדשים בחשבון על שם שב"א (מערכת מיתוג ATM).

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) תאור המכשירים הנגזרים והסיכונים הגלומים בפעילות זו:

(1) כללי

פעילותו של הבנק במכשירים נגזרים, כגון חוזים עתידיים ועסקאות אקדמה, אופציות והחלפות פיננסיות, מתבצעת הן כמתווך עבור לקוחותיו והן כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו ובין השאר למזעור חשיפות הבנק לסיכוני שוק. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסוימים כמגדרי שווי הוגן או כמגדרי תזרים מזומנים. לפרטים ראה ביאור 1.ד.16. לדוחות הכספיים.

(2) סוגי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ותיאורם

העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כוללות חוזי מטבע, חוזי ריבית וחוזים אחרים וכן חוזים עבור לקוחות בשוק המעו"ף, על מדדים ונכסים שונים, כמפורט להלן:

- עסקאות אקדמה (Forward) וחוזים עתידיים (Futures): חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: "נכסי בסיס"), שיבוצעו בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקאות החלפה (Swap): חוזים להחלפת כמות מוגדרת של נכסי בסיס במועד העסקה, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options): חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקאות למסירה מיידי (Spot): עסקאות חליפין בין שני מטבעות, על פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך שני ימי עסקים.
- נגזרי אשראי: חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה חד פעמית או תקופתית, את הזכות לקבלת תשלום במקרה של שינוי בדירוג אשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר, המתייחס למדינה או לחברה, כפי שנקבע בחוזה.
- גידורי שווי הוגן: הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר. גידורי תזרים מזומנים:
- הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי תזרים מזומנים. הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.
- החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי (מחוץ לדוח רווח והפסד) כמרכיב של רווח כולל אחר, ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.
- החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידי בדוח רווח והפסד.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2023			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
חוזי ריבית						
						חוזי Forward
6,159	5,565	594	2,600	2,600	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	1	1	-	אופציות שנקנו
-	-	-	-	-	-	Swaps ⁽¹⁾
63,752	31,670	32,082	91,660	68,567	23,093	סך הכל⁽²⁾
69,911	37,235	32,676	94,261	71,168	23,093	מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾
3,033	-	3,033	3,141	-	3,141	
חוזי מטבע חוץ						
						חוזי Forward ו-Futures ⁽⁴⁾⁽⁶⁾
161,419	104,321	57,098	198,990	157,360	41,630	אופציות שנכתבו
13,158	13,158	-	10,818	10,818	-	אופציות שנקנו
13,187	13,187	-	10,562	10,562	-	Swaps
1,714	805	909	2,350	1,435	915	סך הכל
189,478	131,471	58,007	222,720	180,175	42,545	מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	
חוזים בגין מניות						
						חוזי Forward ו-Futures
20,789	20,789	-	35,006	35,006	-	אופציות שנכתבו
7,509	7,446	63	9,539	9,429	110	אופציות שנקנו ⁽⁵⁾
7,447	7,447	-	9,431	9,431	-	Swaps
3,598	3,598	-	640	640	-	סך הכל
39,343	39,280	63	54,616	54,506	110	
חוזי סחורות ואחרים						
						חוזי Forward ו-Futures
258	258	-	120	120	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
-	-	-	-	-	-	סך הכל
258	258	-	120	120	-	
חוזי אשראי						
						הבנק ערב
281	-	281	-	-	-	הבנק מוטב
64	-	64	22	-	22	סך הכל
345	-	345	22	-	22	סך הכל סכום נקוב
299,335	208,244	91,091	371,739	305,969	65,770	

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 55,293 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 36,435 מיליוני שקלים חדשים).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדי בסך 5,361 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 6,794 מיליוני שקלים חדשים).

(3) הבנק מבצע גידורי שווי הוגן וגידורי תזרים מזומנים באמצעות חוזי החלפת ריבית וחוזי החלפת שקל-מדי, בהתאמה.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 3,657 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 2,453 מיליוני שקלים חדשים).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 9,425 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 6,433 מיליוני שקלים חדשים).

(6) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניחול הנכסים וההתחייבויות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2023					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1,622	663	959	1,978	701	1,277
50	-	50	208	-	208
5,228	5,215	13	3,788	3,694	94
-	-	-	-	-	-
512	512	-	529	526	3
3	3	-	3	3	-
2	-	2	-	-	-
7,367	6,393	974	6,298	4,924	1,374
-	-	-	-	-	-
7,367	6,393	974	6,298	4,924	1,374
2,329	2,320	9	1,229	1,199	30

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

מזה: נגזרים מגדרים

חוזי מטבע חוץ⁽¹⁾

מזה: נגזרים מגדרים

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

חוזי אשראי

סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽²⁾

סכומי שווי הוגן שקודזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר

התחשבנות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2022					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1,767	436	1,331	2,117	689	1,428
56	-	56	217	-	217
2,708	2,417	291	2,998	2,904	94
-	-	-	-	-	-
732	725	7	677	677	-
4	4	-	4	4	-
10	-	10	2	-	2
5,221	3,582	1,639	5,798	4,274	1,524
-	-	-	-	-	-
5,221	3,582	1,639	5,798	4,274	1,524
1,004	956	48	1,772	1,709	63

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

מזה: נגזרים מגדרים

חוזי מטבע חוץ⁽¹⁾

מזה: נגזרים מגדרים

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

חוזי אשראי

סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽²⁾

סכומי שווי הוגן שקודזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר

התחשבנות נטו או הסדרים דומים

(1) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

(2) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 16 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022 9 מיליוני שקלים חדשים). שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים ליום 31 בדצמבר 2022 7 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ג) גידור חשבונאי

1. גידור שווי הוגן⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2022	2023	הכנסות	הכנסות	
		(הוצאות) ריבית	(הוצאות) ריבית	
(241)	-			חוזי ריבית
247	3			פריטים מגודרים
				נגזרים מגזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר				
2022	2023	התאמות	התאמות	
		שווי הוגן	שווי הוגן	
		מצטבר	מצטבר	
		שהגדילו	שהגדילו	
		את הערך	את הערך	
		בספרים	בספרים	
43	1,647	20	2,404	ניירות ערך זמינים למכירה

2. גידור תזרים מזומנים⁽²⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2022	2023	סכומים	סכומים	
		שהוכרו	שהוכרו	
		ברוח	ברוח	
		(הפסד)	(הפסד)	
		כולל אחר	כולל אחר	
		מנגזרים	ריבית	
		ריבית	מנגזרים	
(74)	12	(17)	3	

(1) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.

(2) משקף סכומים שנטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור שעבורם ההפרש בין השינוי בשווי ההוגן וההפחתה התקופתית מוכרים ברווח (הפסד) כולל אחר.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ד) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2023							
סך הכל	אחרים	ממשלות		דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
		גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים				
6,298	592	2,280	73	419	2,877	57	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזדו במאזן:
(4,176) ⁽¹⁾	(376)	(1,745)	(27)	-	(2,028)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(1,319)	(1)	(834)	(45)	-	(439)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
803	215	(299)	1	419	410	57	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
4,543	555	1,811	26	1,472	588	91	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
5,346	770	1,512	27	1,891	998	148	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
7,367	580	3,958	41	419	2,324	45	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזדו במאזן:
(4,176)	(376)	(1,745)	(27)	-	(2,028)	-	מכשירים פיננסיים
(894)	-	(584)	(14)	-	(296)	-	בטחון במזומן ששועבד
2,297	204	1,629	-	419	-	45	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2022							
סך הכל	אחרים	ממשלות		דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
		גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים				
5,798	661	2,278	-	450	2,340	69	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזדו במאזן:
(2,452) ⁽¹⁾	(52)	(470)	-	-	(1,930)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(654)	(52)	(567)	-	-	(35)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,692	557	1,241	-	450	375	69	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
3,651	469	1,669	5	726	664	118	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
6,343	1,026	2,910	5	1,176	1,039	187	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5,221	658	470	14	450	3,575	54	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזדו במאזן:
(2,452)	(52)	(470)	-	-	(1,930)	-	מכשירים פיננסיים
(1,659)	-	-	(14)	-	(1,645)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,110	606	-	-	450	-	54	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) היתרה מורכבת במלואה ממכשירים נגזרים שכפופים להסכמי קיזוז

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

בשנת 2023 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 18 מיליוני שקלים חדשים (בשנת 2022 הוכרו הוצאות הנובעות מגידול בהפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 32 מיליוני שקלים חדשים, בשנת 2021 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בסך מיליון שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ה) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2023					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
5,591	626	2,161	2,199	605	חוזי ריבית:
88,670	16,516	32,504	24,355	15,295	שקל - מדד
222,720	126	3,056	68,450	151,088	אחר
54,616	-	38	663	53,915	חוזי מטבע חוץ
142	-	-	75	67	חוזים בגין מניות
371,739	17,268	37,759	95,742	220,970	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל
31 בדצמבר 2022					
299,335	15,667	29,457	79,826	174,385	סך הכל

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח. המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים. בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור זה, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמחן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים - הלוואות לדירור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגזרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית- הלוואות לדיוור	משקי בית- אחרים	
961	2,884	5	11,061	2,044	הכנסות ריבית מחיצוניים
403	1,290	867	-	2,863	הוצאות ריבית מחיצוניים
558	1,594	(862)	11,061	(819)	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
89	1,064	1,192	(8,351)	4,608	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
647	2,658	330	2,710	3,789	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
101	584	18	119	686	עמלות והכנסות אחרות
101	584	18	119	686	סך הכנסות שאינן מריבית
748	3,242	348	2,829	4,475	סך הכנסות
106	526	-	247	324	הוצאות בגין הפסדי אשראי
192	1,149	18	893	2,344	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(4)	7	1	-	4	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
188	1,156	19	893	2,348	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
454	1,560	329	1,689	1,803	רווח לפני מיסים
156	537	113	582	621	הפרשה למיסים על הרווח
298	1,023	216	1,107	1,182	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
298	1,023	216	1,107	1,182	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(15)	-	-	(144)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
298	1,008	216	1,107	1,038	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
12,265	34,380	120	202,312	27,009	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
12,265	34,380	120	202,312	27,009	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
12,171	34,947	102	206,562 ⁽³⁾	27,444	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
253	895	-	2,153	145	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
347	639	-	-	124	יתרת חובות בעייתיים אחרים
300	1,335	1	1,129	676	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
(23)	(129)	-	-	(134)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
12,705	55,604	26,941	-	129,214	יתרה ממוצעת של התחייבויות
12,705	55,604	26,941	-	129,214	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
14,270	56,791	27,746	-	133,009	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
14,545	32,948	47	120,257	22,128	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
14,435	32,062	35	123,185	22,499	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
10,481	44,826	4,216	10,045	59,946	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
					פיצול הכנסות ריבית, נטו:
388	1,372	-	2,335	1,073	מרווח מפעילות מתן אשראי
210	1,160	330	-	2,662	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
49	126	-	375	54	אחר
647	2,658	330	2,710	3,789	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדיוור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 12,349 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
24,005	1,697	1,628	69	22,308	2,889	63	2,401
12,030	534	483	51	11,496	1,525	3,034	1,514
11,975	1,163	1,145	18	10,812	1,364	(2,971)	887
-	(737)	(729)	(8)	737	(1,342)	3,175	302
11,975	426	416	10	11,549	22	204	1,189
511	-	-	-	511	511	-	-
2,294	33	18	15	2,261	460	51	242
2,805	33	18	15	2,772	971	51	242
14,780	459	434	25	14,321	993	255	1,431
1,463	95	95	-	1,368	10	1	154
5,569	103	95	8	5,466	380	173	317
-	-	-	-	-	(6)	(2)	-
5,569	103	95	8	5,466	374	171	317
7,748	261	244	17	7,487	609	83	960
2,669	90	84	6	2,579	210	29	331
5,079	171	160	11	4,908	399	54	629
1	-	-	-	1	1	-	-
5,080	171	160	11	4,909	400	54	629
(170)	-	-	-	(170)	(11)	-	-
4,910	171	160	11	4,739	389	54	629
434,793	27,630	26,989	641	407,163	96,126	1,104	33,847
200	-	-	-	200	200	-	-
318,738	7,701	7,538	163	311,037	-	1,104	33,847
329,415	9,052	8,846	206	320,363	-	2,851	36,286
3,837	156	156	-	3,681	-	-	235
2,313	159	159	-	2,154	-	-	1,044
4,069	127	127	-	3,942	-	7	494
(287)	-	-	-	(287)	-	-	(1)
407,335	11,576	10,459	1,117	395,759	65,494	68,801	37,000
340,336	10,071	9,174	897	330,265	-	68,801	37,000
358,553	12,221	11,003	1,218	346,332	-	78,904	35,612
263,848	9,810	9,415	395	254,038	16,442	1,660	46,011
275,440	11,197	11,128	69	264,243	18,275	754	52,998
540,877	-	-	-	540,877	2,121	379,239	30,003
6,265	291	285	6	5,974	-	23	783
4,828	28	26	2	4,800	-	176	262
882	107	105	2	775	22	5	144
11,975	426	416	10	11,549	22	204	1,189

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחרים	מסקי בית-הלוואות לדויר	מסקי קטנים וזעירים	מסקי בינוניים	מסקי בית-אחרים	מסקי בינוניים
1,540	9,361	1,952	573	הכנסות ריבית מחיצוניים	
1,228	-	453	148	הוצאות ריבית מחיצוניים	
312	9,361	1,499	425	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים	
1,879	(6,811)	359	32	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי	
2,191	2,550	1,858	457	סך הכנסות ריבית, נטו	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית	
730	155	564	99	עמלות והכנסות אחרות	
730	155	564	99	סך הכנסות שאינן מריבית	
2,921	2,705	2,422	556	סך הכנסות	
97	99	113	94	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
2,448	988	1,270	264	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	
(4)	-	(9)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	
2,444	988	1,261	264	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
380	1,618	1,048	198	רווח לפני מיסים	
129	547	355	67	הפרשה למיסים על הרווח	
251	1,071	693	131	רווח לאחר מיסים	
-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	
251	1,071	693	131	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(110)	-	(10)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
141	1,071	683	131	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	
25,473	188,681	33,520	11,526	יתרה ממוצעת של נכסים	
-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות	
25,473	188,681	33,520	11,526	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	
27,559	196,717 ⁽³⁾	35,147	12,902	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
99	1,329	902	197	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום	
123	-	508	194	יתרת חובות בעייתיים אחרים	
495	897	995	198	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	
(67)	-	(74)	(88)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח	
125,472	-	54,974	14,044	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
122,240	-	54,974	14,044	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	
125,823	-	55,805	13,570	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
23,125	108,389	30,550	13,610	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
21,520	116,855	33,036	14,098	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	
68,230	9,487	42,270	8,668	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	
				פיצול הכנסות ריבית נטו:	
1,011	2,358	1,311	337	מרווח מפעילות מתן אשראי	
1,164	-	480	97	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
16	192	67	23	אחר	
2,191	2,550	1,858	457	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדויר שניתנו ללקוחות שפועילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 13,797 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
16,195	552	529	23	15,643	1,075	46	1,093
5,955	75	68	7	5,880	1,861	1,213	591
10,240	477	461	16	9,763	(786)	(1,167)	502
-	(230)	(226)	(4)	230	2,510	1,406	300
10,240	247	235	12	9,993	1,724	239	802
754	-	-	-	754	754	-	-
2,674	26	20	6	2,648	844	49	190
3,428	26	20	6	3,402	1,598	49	190
13,668	273	255	18	13,395	3,322	288	992
532	28	28	-	504	-	-	101
6,173	77	68	9	6,096	527	199	381
-	-	-	-	-	7	2	5
6,173	77	68	9	6,096	534	201	386
6,963	168	159	9	6,795	2,788	87	505
2,356	57	54	3	2,299	943	29	171
4,607	111	105	6	4,496	1,845	58	334
5	-	-	-	5	5	-	-
4,612	111	105	6	4,501	1,850	58	334
(140)	-	-	-	(140)	(20)	-	-
4,472	111	105	6	4,361	1,830	58	334
413,520	17,650	16,925	725	395,870	107,471	1,925	27,131
346	-	-	-	346	346	-	-
293,692	5,293	4,985	308	288,399	-	1,925	27,131
310,356	6,539	5,994	545	303,817	-	2,559	28,779
2,690	-	-	-	2,690	-	-	163
1,259	28	28	-	1,231	-	4	402
2,884	35	35	-	2,849	-	3	260
(269)	(33)	(33)	-	(236)	-	-	(7)
385,767	5,917	5,481	436	379,850	58,708	65,945	37,382
323,513	5,603	5,299	304	317,910	-	65,945	37,382
344,514	7,987	7,360	627	336,527	-	75,938	39,636
235,666	6,882	6,355	527	228,784	12,910	2,280	37,854
252,251	8,199	7,637	562	244,052	12,652	2,343	43,490
540,296	-	-	-	540,296	1,837	374,075	32,728
5,813	165	155	10	5,648	-	28	602
2,258	12	11	1	2,246	-	197	141
2,169	70	69	1	2,099	1,724	14	59
10,240	247	235	12	9,993	1,724	239	802

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית- הלוואות לדיור	משקי בית- אחרים	
382	1,415	2	6,456	1,184	הכנסות ריבית מחיצוניים
58	153	192	1	696	הוצאות ריבית מחיצוניים
324	1,262	(190)	6,455	488	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
13	101	271	(4,192)	948	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
337	1,363	81	2,263	1,436	סך הכנסות ריבית, נטו
(2)	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
114	543	23	143	699	עמלות והכנסות אחרות
112	544	23	143	700	סך הכנסות שאינן מריבית
449	1,907	104	2,406	2,136	סך הכנסות
22	(71)	(1)	(133)	(55)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
220	1,164	26	835	2,247	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
19	(24)	2	-	(42)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
239	1,140	28	835	2,205	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
188	838	77	1,704	(14)	רווח (הפסד) לפני מיסים
65	288	26	586	(5)	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים על הרווח
123	550	51	1,118	(9)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
123	550	51	1,118	(9)	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(6)	-	-	(52)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
123	544	51	1,118	(61)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
8,958	30,459	203	165,384	24,262	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
8,958	30,459	203	165,384	24,262	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,066	30,744	141	⁽³⁾ 175,626	26,184	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
187	696	1	1,300	81	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
130	394	3	-	108	יתרת חובות בעייתיים אחרים
218	499	2	804	236	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
(31)	(20)	-	(7)	(45)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
15,525	47,118	20,947	-	120,539	יתרה ממוצעת של התחייבויות
15,525	47,118	20,947	-	117,274	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
15,742	50,247	21,664	-	118,051	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
11,927	27,504	98	96,065	22,835	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
12,936	27,368	75	101,946	23,394	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
6,410	38,589	6,718	8,486	54,158	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
					פיצול הכנסות ריבית, נטו:
285	1,182	1	2,152	958	מרווח מפעילות מתן אשראי
42	124	72	-	450	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
10	57	8	111	28	אחר
337	1,363	81	2,263	1,436	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(3) מזה: יתרת הלוואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסוגלת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 16,052 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
10,557	220	208	12	10,337	248	39	611
2,872	7	7	-	2,865	1,238	340	187
7,685	213	201	12	7,472	(990)	(301)	424
-	(5)	(5)	-	5	2,293	410	161
7,685	208	196	12	7,477	1,303	109	585
401	8	8	-	393	385	3	5
2,234	34	12	22	2,200	467	51	160
2,635	42	20	22	2,593	852	54	165
10,320	250	216	34	10,070	2,155	163	750
(278)	-	-	-	(278)	(1)	(32)	(7)
5,568	69	55	14	5,499	503	152	352
-	-	-	-	-	2	16	27
5,568	69	55	14	5,499	505	168	379
5,030	181	161	20	4,849	1,651	27	378
1,730	62	55	7	1,668	569	9	130
3,300	119	106	13	3,181	1,082	18	248
(10)	-	-	-	(10)	(10)	-	-
3,290	119	106	13	3,171	1,072	18	248
(102)	-	-	-	(102)	(44)	-	-
3,188	119	106	13	3,069	1,028	18	248
371,523	15,974	15,319	655	355,549	103,668	1,777	20,838
22	-	-	-	22	22	-	-
255,433	3,552	3,198	354	251,881	-	1,777	20,838
273,531	4,236	4,102	134	269,295	-	2,960	23,574
2,601	-	-	-	2,601	-	-	336
819	33	33	-	786	-	-	151
2,103	37	37	-	2,066	-	7	300
(128)	-	-	-	(128)	-	6	(31)
350,493	15,090	14,551	539	335,403	41,790	53,355	36,129
294,415	4,067	3,636	431	290,348	-	53,355	36,129
307,924	4,186	3,886	300	303,738	-	61,365	36,669
208,323	5,010	4,573	437	203,313	11,971	2,295	30,618
218,710	5,640	5,137	503	213,070	12,316	1,429	33,606
514,182	-	-	-	514,182	3,380	368,943	27,498
5,215	121	114	7	5,094	-	26	490
811	8	8	-	803	-	62	53
1,659	79	74	5	1,580	1,303	21	42
7,685	208	196	12	7,477	1,303	109	585

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
13,110	5	5	-	13,105	1,986	58	11,061	הכנסות ריבית מחיצוניים
3,730	867	867	-	2,863	2,863	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
9,380	(862)	(862)	-	10,242	(877)	58	11,061	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
(2,551)	1,192	1,192	-	(3,743)	4,624	(16)	(8,351)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
6,829	330	330	-	6,499	3,747	42	2,710	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
823	18	16	2	805	494	192	119	עמלות והכנסות אחרות
823	18	16	2	805	494	192	119	סך הכנסות שאינן מריבית
7,652	348	346	2	7,304	4,241	234	2,829	סך הכנסות
571	-	-	-	571	320	4	247	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,255	18	19	(1)	3,237	2,272	72	893	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
5	1	-	1	4	4	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
3,260	19	19	-	3,241	2,276	72	893	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
3,821	329	327	2	3,492	1,645	158	1,689	רווח לפני מיסים
1,316	113	112	1	1,203	567	54	582	הפרשה למיסים על הרווח
2,505	216	215	1	2,289	1,078	104	1,107	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
2,505	216	215	1	2,289	1,078	104	1,107	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(144)	-	-	-	(144)	(141)	(3)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,361	216	215	1	2,145	937	101	1,107	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
229,441	120	93	27	229,321	22,518	4,491	202,312	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
229,441	120	93	27	229,321	22,518	4,491	202,312	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
234,108	102	76	26	234,006	22,938	4,506	206,562	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
2,227	-	-	-	2,227	74	-	2,153	יתרת חובות לא צוברים
71	-	-	-	71	71	-	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
156,155	26,941	26,941	-	129,214	129,214	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
156,155	26,941	26,941	-	129,214	129,214	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
160,755	27,746	27,746	-	133,009	133,009	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
142,432	47	40	7	142,385	17,891	4,237	120,257	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
145,719	35	28	7	145,684	17,836	4,663	123,185	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
74,207	4,216	4,216	-	69,991	59,946	-	10,045	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
3,408	-	-	-	3,408	1,031	42	2,335	מרווח מפעילות מתן אשראי
2,992	330	330	-	2,662	2,662	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
429	-	-	-	429	54	-	375	אחר
6,829	330	330	-	6,499	3,747	42	2,710	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית		כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
	אחר	פרטית						
10,904	3	3	-	10,901	1,498	42	9,361	הכנסות ריבית מחיצוניים
1,614	386	386	-	1,228	1,228	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
9,290	(383)	(383)	-	9,673	270	42	9,361	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
(4,377)	555	555	-	(4,932)	1,887	(8)	(6,811)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
4,913	172	172	-	4,741	2,157	34	2,550	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
902	17	16	1	885	589	141	155	עמלות והכנסות אחרות
902	17	16	1	885	589	141	155	סך הכנסות שאינן מריבית
5,815	189	188	1	5,626	2,746	175	2,705	סך הכנסות
196	-	-	-	196	89	8	99	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,455	19	19	-	3,436	2,383	65	988	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(5)	(1)	(1)	-	(4)	(3)	(1)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
3,450	18	18	-	3,432	2,380	64	988	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,169	171	170	1	1,998	277	103	1,618	רווח לפני מיסים
734	58	58	-	676	94	35	547	הפרשה למיסים על הרווח
1,435	113	112	1	1,322	183	68	1,071	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
1,435	113	112	1	1,322	183	68	1,071	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(110)	-	-	-	(110)	(104)	(6)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,325	113	112	1	1,212	79	62	1,071	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
214,297	143	121	22	214,154	22,241	3,232	188,681	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
214,297	143	121	22	214,154	22,241	3,232	188,681	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
224,430	154	128	26	224,276	22,937	4,622	196,717	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
1,384	-	-	-	1,384	55	-	1,329	יתרת חובות לא צוברים
44	-	-	-	44	44	-	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
148,797	23,325	23,325	-	125,472	122,240	3,232	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
145,565	23,325	23,325	-	122,240	122,240	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
151,578	25,755	25,755	-	125,823	125,823	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
131,580	66	59	7	131,514	18,921	4,204	108,389	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
138,433	58	51	7	138,375	17,397	4,123	116,855	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
80,718	3,001	3,001	-	77,717	68,230	-	9,487	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית, נטו:
3,370	1	1	-	3,369	977	34	2,358	מרווח מפעילות מתן אשראי
1,331	167	167	-	1,164	1,164	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
212	4	4	-	208	16	-	192	אחר
4,913	172	172	-	4,741	2,157	34	2,550	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל בנקאות פרטית		אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
7,642	2	2	-	7,640	1,148	36	6,456	הכנסות ריבית מחיצוניים
889	192	192	-	697	696	-	1	הוצאות ריבית מחיצוניים
6,753	(190)	(190)	-	6,943	452	36	6,455	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
(2,973)	271	271	-	(3,244)	953	(5)	(4,192)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
3,780	81	81	-	3,699	1,405	31	2,263	סך הכנסות ריבית, נטו
1	-	-	-	1	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
865	23	22	1	842	520	179	143	עמלות והכנסות אחרות
866	23	22	1	843	521	179	143	סך הכנסות שאינן מריבית
4,646	104	103	1	4,542	1,926	210	2,406	סך הכנסות
(189)	(1)	(1)	-	(188)	(55)	-	(133)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,108	26	25	1	3,082	2,177	70	835	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(40)	2	2	-	(42)	(38)	(4)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
3,068	28	27	1	3,040	2,139	66	835	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,767	77	77	-	1,690	(158)	144	1,704	רווח (הפסד) לפני מיסים
607	26	26	-	581	(55)	50	586	הפרשה למיסים על הרווח
1,160	51	51	-	1,109	(103)	94	1,118	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
1,160	51	51	-	1,109	(103)	94	1,118	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(52)	-	-	-	(52)	(47)	(5)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,108	51	51	-	1,057	(150)	89	1,118	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
189,849	203	188	15	189,646	20,997	3,265	165,384	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
189,849	203	188	15	189,646	20,997	3,265	165,384	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
201,951	141	119	22	201,810	21,553	4,631	175,626	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
92	-	-	-	92	56	-	36	יתרת חובות לא צוברים
1,290	1	1	-	1,289	25	-	1,264	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
141,486	20,947	20,947	-	120,539	117,274	3,265	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
138,221	20,947	20,947	-	117,274	117,274	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
139,715	21,664	21,664	-	118,051	118,051	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
118,998	98	91	7	118,900	18,702	4,133	96,065	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
125,415	75	68	7	125,340	19,309	4,085	101,946	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
69,362	6,718	6,718	-	62,644	54,158	-	8,486	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:								
3,111	1	1	-	3,110	928	30	2,152	מרווח מפעילות מתן אשראי
522	72	72	-	450	450	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
147	8	8	-	139	27	1	111	אחר
3,780	81	81	-	3,699	1,405	31	2,263	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
2,401	966	1,435	961	639	322	2,884	1,799	1,085	הכנסות ריבית מחיצוניים
1,514	1,246	268	403	354	49	1,290	1,060	230	הוצאות ריבית מחיצוניים
887	(280)	1,167	558	285	273	1,594	739	855	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
302	917	(615)	89	214	(125)	1,064	1,231	(167)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
1,189	637	552	647	499	148	2,658	1,970	688	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
242	102	140	101	69	32	584	469	115	עמלות והכנסות אחרות
242	102	140	101	69	32	584	469	115	סך הכנסות שאינן מריבית
1,431	739	692	748	568	180	3,242	2,439	803	סך הכנסות
154	47	107	106	94	12	526	436	90	הוצאות בגין הפסדי אשראי
317	250	67	192	180	12	1,149	998	151	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
-	1	(1)	(4)	(4)	-	7	7	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
317	251	66	188	176	12	1,156	1,005	151	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
960	441	519	454	298	156	1,560	998	562	רווח לפני מיסים
331	152	179	156	102	54	537	343	194	הפרשה למיסים על הרווח
629	289	340	298	196	102	1,023	655	368	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
629	289	340	298	196	102	1,023	655	368	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(15)	(15)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
629	289	340	298	196	102	1,008	640	368	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
33,847	14,979	18,868	12,265	8,282	3,983	34,380	21,155	13,225	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
33,847	14,979	18,868	12,265	8,282	3,983	34,380	21,155	13,225	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
36,286	15,682	20,604	12,171	8,159	4,012	34,947	21,494	13,453	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
235	50	185	253	221	32	822	613	209	יתרת חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	73	58	15	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
37,000	29,346	7,654	12,705	10,829	1,876	55,604	44,766	10,838	יתרה ממוצעת של התחייבויות
37,000	29,346	7,654	12,705	10,829	1,876	55,604	44,766	10,838	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
35,612	27,307	8,305	14,270	12,464	1,806	56,791	46,492	10,299	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
46,011	17,431	28,580	14,545	9,595	4,950	32,948	19,022	13,926	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
52,998	20,436	32,562	14,435	9,509	4,926	32,062	18,108	13,954	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
30,003	20,350	9,653	10,481	9,067	1,414	44,826	40,742	4,084	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
783	282	501	388	279	109	1,372	934	438	מרווח מפעילות מתן אשראי
262	212	50	210	173	37	1,160	919	241	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
144	143	1	49	47	2	126	117	9	אחר
1,189	637	552	647	499	148	2,658	1,970	688	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
1,093	416	677	573	397	176	1,952	1,291	661	הכנסות ריבית מחיצוניים
591	519	72	148	133	15	453	382	71	הוצאות ריבית מחיצוניים
502	(103)	605	425	264	161	1,499	909	590	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
300	434	(134)	32	69	(37)	359	420	(61)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
802	331	471	457	333	124	1,858	1,329	529	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
190	79	111	99	67	32	564	468	96	עמלות והכנסות אחרות
190	79	111	99	67	32	564	468	96	סך הכנסות שאינן מריבית
992	410	582	556	400	156	2,422	1,797	625	סך הכנסות
101	11	90	94	83	11	113	53	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
381	376	5	264	264	-	1,270	1,270	-	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
5	-	5	-	-	-	(9)	(9)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
386	376	10	264	264	-	1,261	1,261	-	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
505	23	482	198	53	145	1,048	483	565	רווח לפני מיסים
171	8	163	67	18	49	355	164	191	הפרשה למיסים על הרווח
334	15	319	131	35	96	693	319	374	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
334	15	319	131	35	96	693	319	374	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(10)	(10)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
334	15	319	131	35	96	683	309	374	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
27,131	11,603	15,528	11,526	8,059	3,467	33,520	21,532	11,988	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
27,131	11,603	15,528	11,526	8,059	3,467	33,520	21,532	11,988	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
28,779	5,198	23,581	12,902	9,380	3,522	35,147	22,090	13,057	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
163	157	6	197	164	33	833	614	219	יתרת חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	69	47	22	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
37,382	28,812	8,570	14,044	11,469	2,575	54,974	43,921	11,053	יתרה ממוצעת של התחייבויות
37,382	28,812	8,570	14,044	11,469	2,575	54,974	43,921	11,053	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
39,636	31,053	8,583	13,570	11,301	2,269	55,805	44,410	11,395	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
37,854	13,292	24,562	13,610	9,169	4,441	30,550	18,460	12,090	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
43,490	16,142	27,348	14,098	9,362	4,736	33,036	19,211	13,825	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
32,728	24,512	8,216	8,668	6,813	1,855	42,270	38,058	4,212	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
602	215	387	337	236	101	1,311	906	405	מרווח מפעילות מתן אשראי
141	102	39	97	81	16	480	380	100	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
59	14	45	23	16	7	67	43	24	אחר
802	331	471	457	333	124	1,858	1,329	529	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
611	243	368	382	301	81	1,415	1,000	415	הכנסות ריבית מחיצוניים
187	177	10	58	52	6	153	131	22	הוצאות ריבית מחיצוניים
424	66	358	324	249	75	1,262	869	393	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
161	201	(40)	13	18	(5)	101	132	(31)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
585	267	318	337	267	70	1,363	1,001	362	סך הכנסות ריבית, נטו
5	5	-	(2)	(2)	-	1	1	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
160	66	94	114	88	26	543	467	76	עמלות והכנסות אחרות
165	71	94	112	86	26	544	468	76	סך הכנסות שאינן מריבית
750	338	412	449	353	96	1,907	1,469	438	סך הכנסות
(7)	(39)	32	22	23	(1)	(71)	(80)	9	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
352	262	90	220	193	27	1,164	1,040	124	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
27	22	5	19	17	2	(24)	(22)	(2)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
379	284	95	239	210	29	1,140	1,018	122	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
378	93	285	188	120	68	838	531	307	רווח לפני מיסים
130	32	98	65	41	24	288	182	106	הפרשה למיסים על הרווח
248	61	187	123	79	44	550	349	201	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
248	61	187	123	79	44	550	349	201	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(6)	(6)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
248	61	187	123	79	44	544	343	201	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
20,838	11,083	9,755	8,958	6,185	2,773	30,459	21,130	9,329	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
20,838	11,083	9,755	8,958	6,185	2,773	30,459	21,130	9,329	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
23,574	11,109	12,465	10,066	6,959	3,107	30,744	21,343	9,401	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
336	280	56	187	174	13	670	468	202	יתרת חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	26	26	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
36,129	28,399	7,730	15,525	12,408	3,117	47,118	38,454	8,664	יתרה ממוצעת של התחייבויות
36,129	28,399	7,730	15,525	12,408	3,117	47,118	38,454	8,664	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
36,669	27,836	8,833	15,742	12,671	3,071	50,247	40,602	9,645	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
30,618	12,345	18,273	11,927	8,049	3,878	27,504	17,779	9,725	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
33,606	11,989	21,617	12,936	8,773	4,163	27,368	17,297	10,071	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
27,498	21,971	5,527	6,410	5,411	999	38,589	34,556	4,033	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
490	185	305	285	230	55	1,182	849	333	מרווח מפעילות מתן אשראי
53	53	-	42	28	14	124	107	17	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
42	29	13	10	9	1	57	45	12	אחר
585	267	318	337	267	70	1,363	1,001	362	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
4	2,885	-	-	2,889
-	1,525	-	-	1,525
4	1,360	-	-	1,364
15	(1,357)	-	-	(1,342)
19	3	-	-	22
סך הכנסות (הוצאות) ריבית,נטו				
202	279	30	-	511
152	-	-	308	460
-	-	-	-	-
354	279	30	308	971
373	282	30	308	993
סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
-	-	-	10	10
1	-	-	379	380
(1)	-	-	(5)	(6)
-	-	-	374	374
רווח (הפסד) לפני מיסים				
373	282	30	(76)	609
129	97	10	(26)	210
244	185	20	(50)	399
רווח (הפסד) לאחר מיסים				
-	-	-	1	1
244	185	20	(49)	400
-	-	-	(11)	(11)
244	185	20	(60)	389
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי				
6,738	79,679	486	9,223	96,126
-	-	200	-	200
-	22,719	-	42,775	65,494
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2,468	3,090	636	10,248	16,442
4,112	4,654	685	8,824	18,275
-	2,282	-	(161)	2,121
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימן שאינן מריבית:				
63	20	-	-	-
6	935	-	-	-
94	(614)	-	-	-
(3)	-	-	-	-
-	81	-	-	-
160	422	-	-	-
-	(127)	-	-	-
-	(13)	-	-	-
213	-	-	-	-
373	282	-	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי					
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל	
25	1,050	-	-	1,075	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	1,861	-	-	1,861	הוצאות ריבית מחיצוניים
25	(811)	-	-	(786)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים
(5)	2,515	-	-	2,510	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי
20	1,704	-	-	1,724	סך הוצאות ריבית, נטו
345	450	(49)	8	754	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-מימוני
113	-	-	731	844	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-תפעולי
-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
458	450	(49)	739	1,598	סך הכנסות שאינן מריבית
478	2,154	(49)	739	3,322	סך הכנסות
-	-	-	-	-	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
1	-	-	526	527	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
1	-	-	6	7	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
2	-	-	532	534	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
476	2,154	(49)	207	2,788	רווח (הפסד) לפני מיסים
161	729	(17)	70	943	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים על הרווח
315	1,425	(32)	137	1,845	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	5	5	חלקן של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
315	1,425	(32)	142	1,850	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	(20)	(20)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
315	1,425	(32)	122	1,830	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
214	92,452	346	14,459	107,471	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	346	-	346	מזה:השקעות בחברות כלולות
-	16,444	-	42,264	58,708	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	-	-	-	מזה:יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
2,005	1,997	797	8,111	12,910	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,354	1,837	640	8,821	12,652	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	2,125	-	(288)	1,837	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:					
143	34	-	-	-	הפרשי שער, נטו
9	1,135	-	-	-	הפרשי מדד, נטו
121	857	-	-	-	חשיפות ריבית, נטו
9	-	-	-	-	חשיפות למניות, נטו
-	77	-	-	-	מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי
282	2,103	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית לפי בסיס צבירה
-	(201)	-	-	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
-	242	-	-	-	שינוי בפרע בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברו"ה
196	10	-	-	-	הכנסות אחרות שאינן מריבית
478	2,154	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
14	234	-	-	248
-	1,238	-	-	1,238
14	(1,004)	-	-	(990)
6	2,287	-	-	2,293
20	1,283	-	-	1,303
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו מחיצוניים				
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בינמגזרי				
סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו				
הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-מימוני	238	57	-	385
הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-תפעולי	-	-	359	467
הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי	-	-	-	-
סך הכנסות שאינן מריבית	238	57	359	852
218	1,521	57	359	2,155
סך הכנסות				
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	(1)	(1)
הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים	67	-	312	503
הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	-	-	2	2
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	67	-	314	505
רווח (הפסד) לפני מיסים	94	57	46	1,651
הפרשה למיסים על הרווח	32	20	16	569
רווח (הפסד) לאחר מיסים	62	37	30	1,082
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	-	-	(10)	(10)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	62	37	20	1,072
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	(44)	(44)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	62	37	(24)	1,028
יתרה ממוצעת של נכסים	126	103,342	-	103,668
מזה:השקעות בחברות כלולות	-	-	22	22
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	41,790	-	41,790
מזה:יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	-	-	-	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	2,551	2,095	6,530	11,971
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	2,440	2,121	6,871	12,316
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	-	3,380	3,380
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:				
הפרשי שער, נטו	15	(7)	-	-
הפרשי מדד, נטו	(1)	441	-	-
חשיפות ריבית, נטו	33	830	-	-
חשיפות למניות, נטו	5	-	-	-
מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי	-	22	-	-
סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית לפי בסיס צבירה	52	1,286	-	-
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב	-	51	-	-
שינוי בפרע בין שווי הווג לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברוו"ה	-	100	-	-
הכנסות אחרות שאינן מריבית	166	84	-	-
סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית	218	1,521	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על הפעילות לפי אזורים גאוגרפיים

		רווח הנקי המיוחס לבעלי מניות				הכנסות ⁽¹⁾		
		התאגיד הבנקאי				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
		סך נכסים						
	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ישראל	402,949	407,129	3,069	4,361	4,739	10,065	13,165	13,584
שוויץ			14	-	-	16	-	-
אחר מחוץ לישראל	25,343	41,075	105	111	171	239	503	1,196
סה"כ מחוץ לישראל	25,343	41,075	119	111	171	255	503	1,196
סך הכל מאוחד	428,292	448,204	3,188	4,472	4,910	10,320	13,668	14,780

(1) הכנסות - הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.

ג. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר הפיקוח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים זעירים (עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-10 מיליוני שקלים חדשים) ועסקים קטנים (עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-10 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים). לעתים, במסגרת צמיחת פעילות של לקוח המנוהל בחטיבה הקמעונאית, יכול הלקוח לעבור את הקריטריון האמור לעיל. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק גישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. החל משנת 2019 לקוחות עסקיים חדשים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים משויכים לסקטור עסקים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידי גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. החל משנת 2019 עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים משויכים לסקטור תאגידי. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנדל"ן ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידי ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית. המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות (הוצאות) ריבית נטו:								
11,975	1,491	473	320	749	(163)	10,131	(1,026)	מחיצוניים
-	(1,115)	1,676	180	1,388	243	(7,799)	5,427	בינמגזרי
11,975	376	2,149	500	2,137	80	2,332	4,401	סך הכל הכנסות ריבית נטו
511	448	31	1	2	1	1	27	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,294	478	398	80	489	15	126	708	עמלות והכנסות אחרות
14,780	1,302	2,578	581	2,628	96	2,459	5,136	סך הכנסות
1,463	10	447	124	384	-	233	265	הוצאות בגין הפסדי אשראי
5,569	419	648	239	1,005	34	840	2,384	הוצאות תפעוליות ואחרות
7,748	873	1,483	218	1,239	62	1,386	2,487	רווח לפני מס
2,669	301	511	75	427	21	477	857	הפרשה למסים על הרווח
5,079	572	972	143	812	41	909	1,630	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס								
1	1	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
5,080	573	972	143	812	41	909	1,630	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(170)	(11)	-	-	(15)	-	-	(144)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,910	562	972	143	797	41	909	1,486	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾								
19.1%	-	12.5%	12.7%	39.9%	-	8.0%	54.4%	
315,599	-	57,740	9,408	22,548	273	190,522	35,108	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
340,336	14,913	101,542	13,400	48,142	5,512	-	156,827	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
434,793	94,924	77,752	9,543	22,873	389	191,957	37,355	יתרה ממוצעת של נכסים
263,848	16,684	75,111	10,870	19,575	174	110,461	30,973	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות (הוצאות) ריבית נטו:								
10,240	(889)	784	307	887	(58)	8,719	490	מחיצוניים
-	2,721	876	78	578	119	(6,566)	2,194	בינמגזרי
10,240	1,832	1,660	385	1,465	61	2,153	2,684	סך הכל הכנסות ריבית נטו
754	571	121	1	2	1	1	57	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,674	836	361	86	478	16	150	747	עמלות והכנסות אחרות
13,668	3,239	2,142	472	1,945	78	2,304	3,488	סך הכנסות
532	-	135	93	109	1	94	100	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
6,173	539	692	313	1,107	27	951	2,544	הוצאות תפעוליות ואחרות
6,963	2,700	1,315	66	729	50	1,259	844	רווח לפני מס
2,356	913	445	22	247	17	426	286	הפרשה למסים על הרווח
4,607	1,787	870	44	482	33	833	558	רווח לאחר מיסים
5	5	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
4,612	1,792	870	44	482	33	833	558	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(140)	(20)	-	-	(10)	-	-	(110)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,472	1,772	870	44	472	33	833	448	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾								
20.0%	-	14.5%	4.2%	25.7%	-	8.2%	17.6%	
291,362	-	46,726	9,313	22,478	480	178,602	33,763	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
323,513	14,514	95,179	14,693	46,911	7,026	-	145,190	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
413,520	98,991	67,567	9,399	22,583	1,042	179,349	34,589	יתרה ממוצעת של נכסים
235,666	14,976	59,487	10,585	18,671	133	101,626	30,188	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות (הוצאות) ריבית נטו:								
7,685	(1,170)	990	273	923	(30)	5,952	747	מחיצוניים
-	2,546	114	15	202	74	(4,029)	1,078	בינמגזרי
7,685	1,376	1,104	288	1,125	44	1,923	1,825	סך הכל הכנסות ריבית נטו
401	261	57	(1)	3	1	1	79	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,234	483	318	86	454	23	147	723	עמלות והכנסות אחרות
10,320	2,120	1,479	373	1,582	68	2,071	2,627	סך הכנסות
(278)	(9)	11	24	(93)	(5)	(130)	(76)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
5,568	524	658	283	988	31	801	2,283	הוצאות תפעוליות ואחרות
5,030	1,605	810	66	687	42	1,400	420	רווח (הפסד) לפני מס
1,730	552	279	23	236	14	482	144	הפרשה (הקטנת הפרשה) למסים על הרווח
3,300	1,053	531	43	451	28	918	276	רווח לאחר מיסים
(10)	(10)	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס - רווח נקי (הפסד):
3,290	1,043	531	43	451	28	918	276	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(102)	(44)	-	-	(6)	-	-	(52)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,188	999	531	43	445	28	918	224	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
15.8%	-	10.9%	4.8%	23.3%	-	10.0%	9.4%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
253,182	-	33,509	7,631	22,668	421	157,145	31,808	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
294,415	15,601	79,845	13,515	42,268	7,645	-	135,541	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
371,523	106,684	45,748	7,652	22,771	505	156,125	32,038	יתרה ממוצעת של נכסים
208,323	12,244	48,462	8,896	19,220	238	90,985	28,278	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽⁴⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור			בנקים, ממשלות ואגרות חוב			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
1,690	902	512	3,104	1	3,105	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
882	247	324	1,453	10	1,463	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(290)	-	(257)	(547)	-	(547)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
137	-	123	260	-	260	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(153)	-	(134)	(287)	-	(287)	מחיקות חשבונאיות, נטו
2,419	1,149	702	4,270	11	4,281	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
156	20	25	201	-	201	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
1,256	804	254	2,314	1	2,315	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
275	(32)	149	392	-	392	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ⁽⁴⁾
336	99	97	532	-	532	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(330)	-	(189)	(519)	-	(519)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
128	-	122	250	-	250	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(202)	-	(67)	(269)	-	(269)	מחיקות חשבונאיות, נטו
25	31	79	135	-	135	אחר ⁽³⁾
1,690	902	512	3,104	1	3,105	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
199	5	16	220	-	220	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
1,383	942	340	2,665	2	2,667	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
(88)	(133)	(56)	(277)	(1)	(278)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(241)	(10)	(143)	(394)	-	(394)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
165	3	98	266	-	266	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(76)	(7)	(45)	(128)	-	(128)	מחיקות חשבונאיות, נטו
37	2	15	54	-	54	אחר ⁽³⁾
1,256	804	254	2,314	1	2,315	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
195	-	16	211	-	211	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סחר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלופי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים לא צוברת נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".
- (3) תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוחסה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.
- (4) לרבות מחיקות בגין הלוואות לדיוור בסכום לא מהותי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. חובות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בנקים, ממשלות		אשראי לציבור				
ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי		
31 בדצמבר 2023						
						יתרת חוב רשומה של חובות:
125,972	42,980	82,992	146	-	82,846	שנבדקו על בסיס פרטני
246,423	-	246,423	26,686	206,657	13,080	שנבדקו על בסיס קבוצתי
372,395	42,980	329,415	26,832	(2)206,657	95,926	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
1,712	11	1,701	1	-	1,700	שנבדקו על בסיס פרטני
2,368	-	2,368	676	1,129	563	שנבדקו על בסיס קבוצתי
4,080	11	4,069	677	1,129	2,263	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
31 בדצמבר 2022						
						יתרת חוב רשומה של חובות:
104,784	30,560	74,224	407	-	73,817	שנבדקו על בסיס פרטני
236,132	-	236,132	26,132	196,840	13,160	שנבדקו על בסיס קבוצתי
340,916	30,560	310,356	26,539	(2)196,840	86,977	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
1,119	1	1,118	12	-	1,106	שנבדקו על בסיס פרטני
1,766	-	1,766	484	897	385	שנבדקו על בסיס קבוצתי
2,885	1	2,884	496	897	1,491	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 13,378 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2022: 12,566 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.1 איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 בדצמבר 2023		בעייתיים ⁽¹⁾				
חובות צוברים מידע נוסף		סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾					
פעילות לזוים בישראל						
ציבור - מסחרי						
43	10	28,380	321	364	27,695	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
26	5	8,818	105	469	8,244	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	3	9,593	24	3	9,566	שרותים פיננסיים
239	55	43,631	850	1,267	41,514	מסחרי - אחר
309	73	90,422	1,300	2,103	87,019	סך הכל מסחרי
1,434	-	206,553	2,153	-	204,400	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
138	71	26,710	74	195	26,441	אנשים פרטיים - אחר
1,881	144	323,685	3,527	2,298	317,860	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לזוים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	2,729	135	-	2,594	בינוי ונדל"ן
33	-	2,775	31	159	2,585	מסחרי - אחר
33	-	5,504	166	159	5,179	סך הכל מסחרי
-	-	226	-	-	226	אנשים פרטיים
33	-	5,730	166	159	5,405	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
1,914	144	329,415	3,693	2,457	323,265	סך הכל אשראי לציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר נחות או בהשגחה מיוחדת

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 103 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל חובות בסך של 1,070 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.1. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2022				
חובות צוברים מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
54	20	25,918	159	343	25,416	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
13	2	7,248	99	58	7,091	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	9,246	20	2	9,224	שרותים פיננסיים
118	47	39,700	904	774	38,022	מסחרי - אחר
187	69	82,112	1,182	1,177	79,753	סך הכל מסחרי
1,054	-	196,703	1,329	-	195,374	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
103	44	26,535	55	167	26,313	אנשים פרטיים - אחר
1,344	113	305,350	2,566	1,344	301,440	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	2,616	-	-	2,616	בינוי ונדל"ן
-	-	2,249	11	28	2,210	מסחרי אחר
-	-	4,865	11	28	4,826	סך הכל מסחרי
-	-	141	-	-	141	אנשים פרטיים
-	-	5,006	11	28	4,967	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
1,344	113	310,356	2,577	1,372	306,407	סך הכל ציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר נחות או בהשגחה מיוחדת

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 105 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל חובות בסך של 1,352 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							
סך הכול	לזמן קצוב	מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
37,198	321	2,792	679	1,222	1,456	2,774	8,916	19,038	איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סה"כ									
34,300	313	2,419	643	1,190	1,391	2,371	8,503	17,470	אשראי בדירוג ביצוע
1,639	6	67	19	17	20	317	188	1,005	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
833	1	224	2	5	9	58	18	516	אשראי בעייתי צובר
426	1	82	15	10	36	28	207	47	אשראי שאינו צובר
53,224	556	21,094	1,588	1,222	3,830	5,025	7,490	12,419	מסחרי אחר - סה"כ
48,779	490	19,337	1,458	1,153	3,498	4,366	6,816	11,661	אשראי בדירוג ביצוע
2,301	45	854	18	15	113	492	436	328	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,270	11	628	27	18	74	117	124	271	אשראי בעייתי צובר
874	10	275	85	36	145	50	114	159	אשראי שאינו צובר
206,553	-	-	76,099	17,994	21,491	33,147	36,420	21,402	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור - סה"כ
124,845	-	-	52,296	10,751	11,943	17,715	19,503	12,637	LTV עד 60%
78,318	-	-	23,726	7,209	9,102	14,045	15,967	8,269	LTV מעל 60% ועד 75%
3,390	-	-	77	34	446	1,387	950	496	LTV מעל 75%
201,097	-	-	73,598	17,481	20,875	32,498	35,729	20,916	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
1,869	-	-	685	124	180	243	328	309	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,434	-	-	573	160	194	195	198	114	בפיגור 30-89 יום
2,153	-	-	1,243	229	242	211	165	63	אשראי שאינו צובר
26,710	87	6,392	1,308	996	1,223	2,587	5,683	8,434	אנשים פרטיים אחר - סה"כ
26,087	81	6,291	1,257	968	1,192	2,516	5,524	8,258	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
340	4	48	45	21	22	40	63	97	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
138	-	25	4	4	3	15	49	38	בפיגור 30-89 יום
71	-	13	1	2	3	8	28	16	בפיגור מעל 90 יום
74	2	15	1	1	3	8	19	25	אשראי שאינו צובר
323,685	964	30,278	79,674	21,434	28,000	43,533	58,509	61,293	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ									
5,730	-	-	1,029	155	662	1,223	1,204	1,457	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
5,405	-	-	1,029	133	629	1,138	1,126	1,350	אשראי לא בעייתי
159	-	-	-	-	9	33	30	87	אשראי בעייתי צובר
166	-	-	-	22	24	52	48	20	אשראי שאינו צובר
329,415	964	30,278	80,703	21,589	28,662	44,756	59,713	62,750	סך הכל אשראי לציבור

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							
סך הכול	לזמן קצוב	מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
33,166	631	1,855	319	637	1,018	1,937	7,551	19,218	איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי פעילות לווים בישראל
									ציבור - מסחרי
									בניו ונדל"ן - סה"כ
31,637	602	1,720	265	482	888	1,773	7,230	18,677	אשראי בדירוג ביצוע
870	17	25	27	36	59	63	237	406	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
401	11	27	1	109	44	72	52	85	אשראי בעייתי צובר
258	1	83	26	10	27	29	32	50	אשראי שאינו צובר
48,946	328	16,760	1,533	1,386	1,727	5,438	6,153	15,621	מסחרי אחר - סה"כ
45,557	301	15,965	1,435	1,297	1,624	5,064	5,304	14,567	אשראי בדירוג ביצוע
1,689	3	480	16	16	18	118	659	379	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
776	9	315	12	15	21	105	58	241	אשראי בעייתי צובר
924	15	-	70	58	64	151	132	434	אשראי שאינו צובר
196,703	-	-	69,104	15,112	18,776	22,114	35,002	36,595	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג - סה"כ
123,303	-	-	49,990	9,908	11,668	12,970	19,412	19,355	LTV עד 60%
70,738	-	-	17,395	5,100	6,916	9,011	15,316	17,000	LTV מעל 60% ועד 75%
2,662	-	-	1,719	104	192	133	274	240	LTV מעל 75%
193,500	-	-	67,688	14,663	18,374	21,713	34,658	36,404	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
820	-	-	291	107	103	124	130	65	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,054	-	-	357	156	111	182	150	98	בפיגור 30-89 יום
1,329	-	-	768	186	188	95	64	28	אשראי שאינו צובר
26,535	77	6,602	1,164	1,053	1,765	2,248	4,490	9,136	אנשים פרטיים אחר - סה"כ
26,008	72	6,505	1,114	1,015	1,719	2,197	4,392	8,994	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
325	3	36	44	35	38	37	61	71	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
103	-	39	3	1	3	2	18	37	בפיגור 30-89 יום
44	-	13	1	1	3	5	9	12	בפיגור מעל 90 יום
55	2	9	2	1	2	7	10	22	אשראי שאינו צובר
305,350	1,036	25,217	72,120	18,188	23,286	31,737	53,196	80,570	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
									פעילות לווים בחוץ לארץ
5,006	-	-	657	407	436	516	699	2,291	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
4,967	-	-	656	407	436	498	685	2,285	אשראי לא בעייתי
28	-	-	-	-	-	18	10	-	אשראי בעייתי צובר
11	-	-	1	-	-	-	4	6	אשראי שאינו צובר
310,356	1,036	25,217	72,777	18,595	23,722	32,253	53,895	82,861	סך הכל אשראי לציבור

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.2. מידע נוסף על חובות לא צוברים

ליום 31 בדצמבר 2023					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽⁴⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽⁴⁾		יתרת הפרשה ⁽²⁾⁽⁴⁾
			יתרת חובות לא צוברים	יתרת הפרשה	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
5	542	426	-	61	426
בינוי ונדל"ן					
12	1,198	874	84	287	790
מסחרי - אחר					
17	1,740	1,300	84	348	1,216
סך הכל מסחרי					
-	2,236	2,153	-	107	2,153
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
5	120	74	-	60	74
אנשים פרטיים - אחר					
22	4,096	3,527	84	515	3,443
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחוץ לארץ					
-	238	166	-	27	166
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ					
22	4,334	3,693	84	542	3,609
סך הכל					
מזה:					
	1,580	1,110	76	317	1,034
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
	318	280	8	27	272
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון					
	2,436	2,303	-	198	2,303
נמדד על בסיס קבוצתי					

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 166 מיליוני שקלים חדשים. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הינה 2,970 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

2.א. מידע נוסף על חובות לא צוברים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽¹⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽⁴⁾		יתרת הפרשה ⁽²⁾⁽⁴⁾
			סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
23	435	258	1	36	257
בינוני ונדל"ן					
11	1,196	924	17	162	907
מסחרי - אחר					
34	1,631	1,182	18	198	1,164
סך הכל מסחרי					
-	1,448	1,329	-	67	1,329
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
5	75	55	4	42	51
אנשים פרטיים - אחר					
39	3,154	2,566	22	307	2,544
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחוץ לארץ					
-	67	11	-	1	11
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ					
39	3,221	2,577	22	308	2,555
סך הכל					
מזה:					
	1,601	1,086	9	191	1,077
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
	127	83	9	6	74
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון					
	1,493	1,408	4	111	1,404
נמדד על בסיס קבוצתי					

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב בינכיו מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 134 מיליוני שקלים חדשים. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הינה 2,697 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א. מידע נוסף על חובות לא צוברים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2021						
	יתרת קרן חוזית של צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽¹⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽¹⁾⁽²⁾	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
	367	261	40	19	221	בינוי ונדל"ן
	1,145	926	137	282	789	מסחרי - אחר
	1,512	1,187	177	301	1,010	סך הכל מסחרי
	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	105	56	20	17	36	אנשים פרטיים - אחר
	1,617	1,243	197	318	1,046	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
	1	6	-	1	6	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
	1,618	1,249	197	319	1,052	סך הכל
						מזה:
	1,403	1,069	187	311	882	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	215	168	10	1	158	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	-	12	-	7	12	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 117 מיליוני שקלים חדשים. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 הינה 1,528 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.2 מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

31 בדצמבר 2023					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
32	7	-	-	25	בינוי ונדל"ן
178	88	-	-	90	מסחרי - אחר
210	95	-	-	115	סך הכל מסחרי
47	-	-	-	47	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
60	21	1	-	38	אנשים פרטיים - אחר
317	116	1	-	200	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
317	116	1	-	200	סך הכל

31 בדצמבר 2022					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
41	1	-	-	40	בינוי ונדל"ן
150	17	-	-	133	מסחרי - אחר
191	18	-	-	173	סך הכל מסחרי
41	-	-	-	41	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
58	24	-	-	34	אנשים פרטיים - אחר
290	42	-	-	248	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
290	42	-	-	248	סך הכל

(1) צובר הכנסות ריבית.

ליום 31 בדצמבר 2023, חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 231 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים (ליום 31 בדצמבר 2022: 275 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ג. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי - המשך

31 בדצמבר 2021		31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023				
ארגונים חדשים שבוצעו								
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים
25	25	55	13	18	72	5	5	63
133	133	267	95	98	322	49	50	341
158	158	322	108	116	394	54	55	404
-	-	-	11	11	88	8	8	28
27	27	934	33	34	1,034	35	35	829
185	185	1,256	152	161	1,516	97	98	1,261
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
בינוי ונדל"ן								
מסחרי-אחר								
סך הכל מסחרי								
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור								
אנשים פרטיים - אחר								
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל								
פעילות לווים בחוץ לארץ								
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ								
סך הכל								

31 בדצמבר 2021		31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽⁴⁾								
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	מס' חוזים
10	19	-	16	-	16	-	-	6
3	77	10	75	4	75	4	4	64
13	96	10	91	4	91	4	4	70
-	-	3	32	2	32	2	2	8
2	298	3	309	-	309	-	-	143
15	394	16	432	6	432	6	6	221
פעילות לווים בחוץ לארץ								
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ								
סך הכל								

(4) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ג.2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

סך הכול	בפיגור מעל 7 שנים		בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים		בפיגור מעל 180 ימים עד שנה ועד 3 שנים		בפיגור של 90 ימים או יותר		לינו בפיגור של 90 ימים או יותר
	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 90 ימים עד שנה	בפיגור מעל 180 ימים עד 90 ימים	בפיגור מעל 90 ימים		
ליום 31 בדצמבר 2023									
1,466	10	8	15	257	383	178	615	מסחרי	
2,153	38	18	42	329	580	689	457	הלוואות לדיור	
74	-	-	4	11	5	12	42	אנשים פרטיים - אחר	
3,693	48	26	61	597	968	879	1,114	סך הכל	
ליום 31 בדצמבר 2022									
1,193	11	20	52	153	173	99	685	מסחרי	
1,329	28	13	31	173	403	441	240	הלוואות לדיור	
55	2	-	2	8	3	6	34	אנשים פרטיים - אחר	
2,577	41	33	85	334	579	546	959	סך הכל	

ג.3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽⁴⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				יורת הלוואות לדיור	
סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
2,771	75,701	3,953	124,553	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
2,545	50,383	1,175	81,632	מעל 60%	
6,789	304	8	472	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
12,105	126,388	5,136	206,657	סך הכל	
31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
3,012	77,040	3,510	122,818	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
3,009	46,908	836	73,537	מעל 60%	
5,401	327	3	485	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
11,422	124,275	4,349	196,840	סך הכל	

(4) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2023			תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי חוץ מאזניים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾		
547	388	265,096	עד 10	
1,115	768	122,858	עד 20	מעל 10
2,667	2,223	162,959	עד 40	מעל 20
4,657	6,011	181,869	עד 80	מעל 40
4,081	11,345	137,414	עד 150	מעל 80
3,300	23,845	123,979	עד 300	מעל 150
2,517	44,343	105,720	עד 600	מעל 300
5,593	82,489	104,117	עד 1,200	מעל 600
5,801	47,393	35,704	עד 2,000	מעל 1,200
5,569	27,914	12,723	עד 4,000	מעל 2,000
3,104	11,461	2,731	עד 8,000	מעל 4,000
3,848	10,013	1,147	עד 20,000	מעל 8,000
3,549	7,766	417	עד 40,000	מעל 20,000
14,957	24,334	474	עד 200,000	מעל 40,000
9,806	11,618	82	עד 400,000	מעל 200,000
12,198	10,151	42	עד 800,000	מעל 400,000
5,105	3,769	10	עד 1,200,000	מעל 800,000
6,040	2,181	6	עד 1,600,000	מעל 1,200,000
501	1,403	1	עד 1,904,000	מעל 1,600,000
94,955	329,415	1,257,349		סך הכל

31 בדצמבר 2022			תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי חוץ מאזניים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾		
513	390	274,270	עד 10	
1,051	779	121,540	עד 20	מעל 10
2,509	2,338	164,021	עד 40	מעל 20
4,316	6,107	180,251	עד 80	מעל 40
3,773	11,234	135,756	עד 150	מעל 80
3,188	22,836	120,517	עד 300	מעל 150
3,358	42,229	104,165	עד 600	מעל 300
7,139	83,210	105,731	עד 1,200	מעל 600
5,686	44,858	33,822	עד 2,000	מעל 1,200
3,895	24,369	10,676	עד 4,000	מעל 2,000
2,520	10,494	2,453	עד 8,000	מעל 4,000
3,469	9,975	1,125	עד 20,000	מעל 8,000
3,364	7,380	398	עד 40,000	מעל 20,000
15,431	22,430	456	עד 200,000	מעל 40,000
7,599	11,053	73	עד 400,000	מעל 200,000
7,482	7,553	29	עד 800,000	מעל 400,000
2,421	2,020	5	עד 1,200,000	מעל 800,000
1,508	1,101	2	עד 1,406,000	מעל 1,200,000
79,222	310,356	1,255,290		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוגנים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

31 בדצמבר 2023							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש ⁽¹⁾			
אשראי לציבור שנמכר השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני מזה: מזה: אשראי שנמכר השנה ⁽²⁾	אשראי לציבור שנרכש השנה ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני מזה: מזה: אשראי שנרכש השנה ⁽²⁾	יתרה לטוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נותן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סך הכל סיכון אשראי לציבור
מסחרי	25	89	22	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	5,097	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	2,554	-	-	-	-	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור	25	2,643	22	5,097	-	-	120

31 בדצמבר 2022							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש ⁽¹⁾			
אשראי לציבור שנמכר השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני מזה: מזה: אשראי שנמכר השנה ⁽²⁾	אשראי לציבור שנרכש השנה ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני מזה: מזה: אשראי שנרכש השנה ⁽²⁾	יתרה לטוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נותן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סך הכל סיכון אשראי לציבור
מסחרי	3	191	-	-	-	-	50
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	1,899	-	-	5,720	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	1	2,115	-	-	8	-	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור	1,903	2,306	-	5,720	8	-	50

(1) לא כולל עסקאות פקטורינג לטווח קצר.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך חבות של לווה, למעט מכשירים נגזרים.

(3) מזה: הלוואות בשיעור של כ-10% המהוות הלוואות באחריות (בסיכון אשראי) המוכר.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה - המשך

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2023					
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		
יתרה לסוף שנה					
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק ⁽²⁾	
אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾
1,898	1,808	1,650	5,898	628	71
3,573	1,777	8,401	1,781	2,051	873
5,471	3,585	10,051	7,679	2,679	944

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

31 בדצמבר 2022 ⁽³⁾					
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		
יתרה לסוף שנה					
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק ⁽²⁾	
אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון מאזני ⁽¹⁾
1,820	1,017	1,884	1,114	572	108
3,159	1,518	7,728	1,557	1,499	553
4,979	2,535	9,612	2,671	2,071	661

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

- (1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך חבות של לווה, למעט מכשירים נגזרים.
 (2) לא כולל את חלק הבנק בגין עסקאות סינדיקציה שיזמו האחרים להענקת אשראי לממשלות זרות בהיקף של 412 מיליוני שקלים חדשים אשראי מאזני ו-152 מיליוני שקלים חדשים אשראי חוץ מאזני (ליום 31 בדצמבר 2022 - 478 מיליוני שקלים אשראי מאזני ו-142 מיליוני שקלים חדשים אשראי חוץ מאזני)
 (3) הוצג מחדש.

ה. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

ליום 31 בדצמבר			
2023		2022	
יתרה ⁽¹⁾	הפרשה	יתרה ⁽¹⁾	הפרשה
	להפסדי אשראי		להפסדי אשראי
31,625	23	21,772	33
14,612	10	19,069	2
24,815	35	21,029	44
12,416	11	11,730	18
12,514	2	8,122	3
13,541	101	12,881	65
3,445	36	3,531	34
540	2	315	2

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות

לפי דרישה שלא נוצלו

ערביות לרוכשי דירות

התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן⁽²⁾

מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו

התחייבויות להוצאת ערביות

ערביות והתחייבויות אחרות⁽³⁾

ערביות להבטחת אשראי

אשראי תעודות

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 (2) כולל השפעת הארכת תוקף אישור עקרונות הלוואות לדיוור, מתקופה של 12 ימים לנתקופה של 24 ימים, בהתאם לעדכון הראה ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיוור.
 (3) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת הסעו"ף בסך 24 מיליוני שקלים חדשים (ב-31 בדצמבר 2022 סך של 70 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
86,550	-	101	175	27,020	-	59,254	מזומנים ופיקדונות בבנקים
23,071	618	-	520	4,623	4,330	12,980	ניירות ערך
106	-	-	-	-	-	106	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
325,346	-	2,949	4,394	10,485	80,674	226,844	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
480	-	-	368	111	-	1	אשראי לממשלות
242	207	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,531	1,531	-	-	-	-	-	בנינים וציוד
148	148	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
6,282	-	91	572	1,268	99	4,252	נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,448	771	22	10	485	327	2,833	נכסים אחרים
448,204	3,275	3,163	6,039	43,992	85,430	306,305	סך כל הנכסים
358,553	-	3,328	6,535	58,024	23,468	267,198	פיקדונות הציבור
4,571	-	18	198	1,553	-	2,802	פיקדונות מבנקים
71	-	-	3	56	2	10	פיקדונות הממשלה
37,070	-	-	-	2,192	27,203	7,675	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,367	-	114	564	912	111	5,666	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,869	617	37	9	308	2,613	8,285	התחייבויות אחרות
419,501	617	3,497	7,309	63,045	53,397	291,636	סך כל ההתחייבויות
28,703	2,658	(334)	(1,270)	(19,053)	32,033	14,669	הפרש
-	-	-	-	-	(812)	812	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	236	899	19,061	(766)	(19,430)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(4)	216	(252)	-	40	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	1	64	62	-	(127)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
28,703	2,658	(101)	(91)	(182)	30,455	(4,036)	סך הכל כללי
-	-	(4)	51	605	-	(652)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	72	221	(976)	-	683	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים		במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד		
93,673	-	343	490	17,624	-	75,216	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
15,144	652	-	414	4,935	2,498	6,645	ניירות ערך	
315	-	-	-	-	46	269	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
307,472	-	2,400	4,687	8,733	76,228	215,424	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
318	-	-	113	198	-	7	אשראי לממשלות	
127	92	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות	
1,503	1,503	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
178	178	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	
5,789	-	229	825	3,025	115	1,595	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
3,773	872	30	8	301	255	2,307	נכסים אחרים	
428,292	3,297	3,002	6,537	34,816	79,142	301,498	סך כל הנכסים	
344,514	-	2,945	5,916	53,475	21,767	260,411	פיקדונות הציבור	
6,994	-	314	176	1,454	-	5,050	פיקדונות מבנקים	
47	-	-	-	14	2	31	פיקדונות הממשלה	
33,287	-	-	-	2,127	25,718	5,442	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
5,214	-	180	590	2,642	164	1,638	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
13,368	984	66	1	228	2,852	9,237	התחייבויות אחרות	
403,424	984	3,505	6,683	59,940	50,503	281,809	סך כל ההתחייבויות	
24,868	2,313	(503)	(146)	(25,124)	28,639	19,689	הפרש	
-	-	-	-	-	(1,264)	1,264	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	532	(54)	24,129	(594)	(24,013)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות):	
-	-	(54)	122	1,115	-	(1,183)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	(45)	40	41	-	(36)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
24,868	2,313	(70)	(38)	161	26,781	(4,279)	סך הכל כללי	
-	-	11	20	1,825	-	(1,856)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	
-	-	(18)	(79)	(1,756)	-	1,853	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
מעל חודש ועד דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	
מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	
						ליום 31 בדצמבר 2023
						מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
25,301	28,573	37,916	50,269	19,046	(3)86,273	נכסים
464	403	7,092	70,535	90,648	165,216	התחייבויות
24,837	28,170	30,824	(20,266)	(71,602)	(78,943)	הפרש
21	(738)	(574)	2,309	(11,962)	(10,153)	עסקאות עתידיות
-	17	(10)	102	(167)	81	אופציות
24,858	27,449	30,240	(17,855)	(83,731)	(89,015)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
						מטבע חוץ
1,649	1,965	2,341	3,439	1,798	32,461	נכסים
125	2,393	837	20,469	13,323	36,824	התחייבויות
1,524	(428)	1,504	(17,030)	(11,525)	(4,363)	הפרש
60	(2,017)	(27)	(12,105)	(6,396)	3,944	מזה: הפרש בדולר
818	1,213	1,409	(2,104)	(2,948)	21,695	מזה: הפרש בגין פעילות חוץ
(21)	738	574	(2,309)	11,962	10,153	עסקאות עתידיות
-	(17)	10	(102)	167	(81)	אופציות
1,503	293	2,088	(19,441)	604	5,709	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
						סך הכל
26,950	30,538	40,257	53,708	20,844	118,734	נכסים
589	2,796	7,929	91,004	103,971	202,040	התחייבויות
26,361	27,742	32,328	(37,296)	(83,127)	(83,306)	הפרש
25,235	27,815	37,862	46,687	15,394	27,508	מזה: אשראי לציבור
245	1,322	6,872	74,163	93,622	182,405	מזה: פיקדונות הציבור
						ליום 31 בדצמבר 2022
24,510	30,079	38,891	49,067	16,455	(3)116,322	נכסים
5,217	6,607	19,883	65,861	81,961	204,491	התחייבויות
19,293	23,472	19,008	(16,794)	(65,506)	(88,169)	הפרש

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 1,116 ו-694 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2023 ו-2022 בהתאמה, שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 2,678 ו-3,835 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2023 ו-2022 בהתאמה, וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 198 ו-266 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2023 ו-2022 בהתאמה.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

יתרה מאזנית							
שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	סך הכל	ללא תקופת פירעון	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
5.56%	395,640	⁽²⁾ 1,973	541,947	52,210	124,188	94,655	23,516
2.12%	345,296	294	352,019	1,723	793	7,986	7,159
	50,344	1,679	189,928	50,487	123,395	86,669	16,357
	(21,085)	-	(21,084)	-	(39)	33	19
	22	-	23	-	-	-	-
	29,281	1,679	168,867	50,487	123,356	86,702	16,376
3.75%	49,289	53	52,622	851	1,677	4,438	2,003
4.79%	73,588	94	74,437	91	124	169	82
	(24,299)	(41)	(21,815)	760	1,553	4,269	1,921
	(19,176)	-	(16,358)	-	2	196	(15)
	22,122	(1)	23,433	(1)	263	1,639	1,449
	21,085	-	21,084	-	39	(33)	(19)
	(22)	-	(23)	-	-	-	-
	(3,236)	(41)	(754)	760	1,592	4,236	1,902
5.48%	444,929	2,026	594,569	53,061	125,865	99,093	25,519
2.31%	418,884	388	426,456	1,814	917	8,155	7,241
	26,045	1,638	168,113	51,247	124,948	90,938	18,278
5.36%	325,346	1,336	468,738	51,965	123,050	90,249	22,973
3.13%	358,553	-	361,713	-	643	708	1,733
4.81%	424,995	⁽²⁾ 1,560	542,992	47,544	112,357	84,289	23,478
2.01%	402,440	324	408,253	741	2,824	14,549	6,119
	22,555	1,236	134,739	46,803	109,533	69,740	17,359

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

(1) שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי, מהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ליום המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים ליום המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה, או שאינם נושאים ריבית, או מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן לטווחים הקצרים מאלו שבהם מתבצעות עסקאות דומות בפועל. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, וכמו כן הם אינם כוללים את השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן שלא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

(2) השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

א. חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם, המבוססות על ניתוח אמפירי.

הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל, בכל מגזר הצמדה ובכל סוג ריבית, בנפרד תוך הבחנה בין תקופות ההלוואה המקוריות (תקופות קצרות ותקופות ארוכות).

הנחות הפירעון המוקדם בפיקדונות וחשכונות עם תחנות יציאה (בריבית קבועה או משתנה, צמודי מדדי ולא צמודים), בהם תנאי הריבית ידועים מראש, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

הנחות הפירעון המוקדם הביאו לעלייה של 985 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של הנכסים, ולעלייה של 66 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של ההתחייבויות.

ב. פיקדונות הציבור, פיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - שיטת הערך הנוכחי של תזרים מזומנים עתידי לפי שיעורי ריבית שבהם, להערכת הבנק, ניתן היה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן. בעסקאות הנושאות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בעסקאות דומות בתאריך המאזן. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. לגבי איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הנסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת בשוק פעיל.

ג. ניירות ערך סחירים, ראה ביאור 1.ה.6 בדוחות הכספיים.

ד. השקעות בתאגידים אשר לא ניתן לצטט להן מחיר שוק, וכן אופציות של מניות של תאגידים כאמור מהוות את נכס הבסיס שלהן, אינן נכללות בביאור זה לפי שוויון ההוגן, אלא לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. העלות, לפי הערכת ההנהלה, אינה נמוכה משווי ההוגן של ההשקעה.

ה. אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים, מנוכים בשיעור נכיון מתאים. בהלוואות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בהלוואות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. יתרת האשראי פולחה לפי רמות הסיכון של הלקוחות לתאריך המאזן, לגביהן חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית).

תקבולים אלה הונוו בשיעורי ריבית שבהם להערכת הבנק ניתן יהיה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן ואשר משקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי ללקוח דומה (באשראי לדיור - שיעור המשקף את רמת הסיכון בקטגוריה).

ו. חובות לא צוברים - השווי ההוגן חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את חברות קבוצת הבנק, בהעמדת אשראים ביום המאזן. תזרימי המזומן העתידיים של חובות לא צוברים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי ולאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות. ירידה בשיעורי הנכיון ב-1% משפיעה על עלייה בשווי ההוגן של החובות הלא צוברים בקבוצה בכ-18 מיליון שקלים חדשים.

ז. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ח. מכשירים נגזרים - ראה ביאור 1.ה.16 בדוחות הכספיים.

ט. מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(3) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

31 בדצמבר 2023					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
86,506	2,008	48,012	36,486	86,550	נכסים פיננסיים
22,939	326	4,905	17,708	23,071	מזומנים ופיקדונות בבנקים
					ניירות ערך ⁽³⁾
106	-	-	106	106	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
319,626	308,150 ⁽⁵⁾	9,097	2,379	325,346	אשראי לציבור, נטו
480	480	-	-	480	אשראי לממשלות
242	242	-	-	242	השקעות בחברות כלולות
6,282	628 ⁽²⁾	5,173	481	6,282	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,325	1,318	-	7	1,325	נכסים פיננסיים אחרים
437,506	313,152	67,187	57,167	443,402⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
357,854	256,795	92,576	8,483	358,553	פיקדונות הציבור
4,551	3,467	1,084	-	4,571	פיקדונות מבנקים
69	69	-	-	71	פיקדונות הממשלה
35,391	2,234	-	33,157	37,070	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,367	656 ⁽²⁾	6,242	469	7,367	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,827	4,354	1,791	1,682	7,832	התחייבויות פיננסיות אחרות
413,059	267,575	101,693	43,791	415,464⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
 (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 98,789 מיליון שקלים חדשים ו-117,458 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב-'ד' להלן.
 (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 16 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2022				
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
93,669	4,206	64,637	24,826	93,673
14,992	367	4,018	10,607	15,144
315	-	-	315	315
300,478	289,942 ⁽⁵⁾	8,619	1,917	307,472
315	315	-	-	318
127	127	-	-	127
5,789	407 ⁽²⁾	4,742	640	5,789
584	577	-	7	772
416,269	295,941	82,016	38,312	423,610⁽⁴⁾
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽³⁾				
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
אשראי לציבור, נטו				
אשראי לממשלות				
השקעות בחברות כלולות				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור				
פיקדונות מבנקים				
פיקדונות הממשלה				
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
341,327	228,119⁽⁵⁾	110,551	2,657	344,514
6,973	6,675	298	-	6,994
45	45	-	-	47
31,470	2,676	-	28,794	33,287
5,214	441 ⁽²⁾	4,148	625	5,214
8,451	5,324	1,982	1,145	8,641
393,480	243,280	116,979	33,221	398,697⁽⁴⁾
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל; רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים; רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 102,730 מיליון שקלים חדשים ו- 129,830 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משבצים באשראי לציבור נטו ובפקדונות הציבור בסך של 9 מיליון שקלים חדשים ובסך של 7 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2023			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים (רמה 2)	מחירים מצוטטים (רמה 3)	
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה			
איגרות חוב:			
4,818	4,320	-	9,138
310	-	-	310
373	65	-	438
2	249	-	251
-	56	-	56
861	114	-	975
196	7	2	205
228	52	24	304
מניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
7,111	39	-	7,150
273	-	-	273
4	-	-	4
23	-	-	23
27	3	-	30
16	-	-	16
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
106	-	-	106
2,379	-	-	2,379
אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾			
חוזי ריבית:			
-	51	58	109
-	1,867	2	1,869
57	3,164	567	3,788
421	91	1	513
3	-	-	3
7	-	-	7
-	-	16	16
17,215	10,078	670	27,963
התחייבויות			
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
8,483	-	-	8,483
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
-	-	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾			
חוזי ריבית:			
-	87	25	112
-	1,462	48	1,510
45	4,600	583	5,228
421	91	-	512
3	2	-	5
1,682	-	-	1,682
-	-	-	-
10,634	6,242	656	17,532

(4) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2022				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
				נכסים
				איגרות חוב זמינות למכירה
				איגרות חוב:
1,593	3,356	-	4,949	של ממשלת ישראל
1,330	-	-	1,330	של ממשלות זרות
374	9	-	383	של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
10	252	-	262	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
-	55	-	55	מגובי נכסים (ABS)
680	147	11	838	של אחרים בישראל
205	9	3	217	של אחרים זרים
220	63	23	306	מניות שאינן למסחר
				ניירות ערך למסחר:
2,749	-	-	2,749	איגרות חוב של ממשלת ישראל
-	127	-	127	איגרות חוב של ממשלות זרות
1	-	-	1	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
25	-	-	25	איגרות חוב של אחרים בישראל
42	-	-	42	איגרות חוב של אחרים זרים
20	-	-	20	מניות למסחר
				ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
315	-	-	315	אשראי בגין השאלות ללקוחות
1,917	-	-	1,917	נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
-	60	56	116	שקל מדד
-	1,998	3	2,001	אחר
59	2,632	307	2,998	חוזי מטבע חוץ
577	52	39	668	חוזים בגין מניות
4	-	2	6	חוזי סחורות ואחרים
7	-	-	7	נכסים פיננסיים אחרים
-	-	9	9	אחר
10,128	8,760	453	19,341	סך כל הנכסים
				התחייבויות
2,657	-	-	2,657	פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
-	-	-	-	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
-	103	61	164	שקל מדד
-	1,539	64	1,603	אחר
45	2,430	233	2,708	חוזי מטבע חוץ
576	66	83	725	חוזים בגין מניות
4	10	-	14	חוזי סחורות ואחרים
1,145	-	-	1,145	התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	7	7	אחר
4,427	4,148	448	9,023	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		31 בדצמבר 2023			שווי הוגן	
רווחים (הפסדים)	סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
(46)	280	280	-	-		אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
21	298	298	-	-		השקעות במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2022			שווי הוגן	
רווחים (הפסדים)	סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
(8)	83	83	-	-		אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
32	326	326	-	-		השקעות במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023					רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾				שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	העברות מרמה 3 ⁽³⁾	העברות אל רמה 3 ⁽³⁾	סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	בדוח רווח והפסד	
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										איגרות חוב:
										של מוסדות פיננסיים זרים
(1)	-	-	-	(11)	(2)	(6)	8	11		של אחרים בישראל
	2	-	1	(2)	-	-	-	3		של אחרים זרים
1	24	-	-	-	-	-	1	23		מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
	54	(27)	42	(27)	-	7	7	56		אחר
	48	(60)	-	(4)	-	61	2	3		חוזי מטבע חוץ
	417	(71)	-	(937)	-	1,007	261	307		חוזים בגין מניות
	-	-	-	(44)	-	16	(10)	39		חוזי סחורות ואחרים
	-	-	-	-	-	-	(2)	2		אחר
	-	-	-	-	-	-	7	9		
	519	(158)	43	(1,025)	(2)	1,091	(6)	274	453	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
	(27)	(19)	45	(77)	-	4	11	61		אחר
	(75)	(76)	-	(7)	-	67	-	64		חוזי מטבע חוץ
	(712)	(211)	-	(1,422)	-	1,180	803	233		חוזים בגין מניות
	-	-	-	(85)	-	6	(4)	83		חוזי סחורות ואחרים
	-	-	-	-	-	-	-	-		אחר
	-	-	-	-	-	-	(7)	7		
	(814)	(306)	45	(1,591)	-	1,257	-	803	448	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחות, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022			העברות אל רמה 3 ⁽³⁾			ברוח כולל אחר בהון			
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	העברות מרמה 3 ⁽³⁾	רווחים אחר	רווח אחר	רווח אחר	רכישות	מכירות	רווח אחר	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										איגרות חוב:
-	-	(26)	-	-	(3)	-	-	3	26	של מוסדות פיננסיים זרים
3	11	(8)	-	(4)	-	-	-	4	19	של אחרים בישראל
-	3	-	-	(9)	-	-	-	-	12	של אחרים זרים
(2)	23	-	-	-	-	6	-	2	15	מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
23	56	-	18	(19)	-	9	-	9	39	אחר
2	3	-	-	(3)	-	37	-	(109)	78	חוזי מטבע חוץ
162	307	(3)	(1)	(2,475)	-	1,952	-	116	718	חוזים בגין מניות
-	39	-	-	(471)	-	35	-	52	423	חוזי סחורות ואחרים
-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	אחר
-	9	-	(1)	-	-	-	-	3	7	סך כל הנכסים
188	453	(37)	16	(2,981)	(3)	2,039	-	80	1,339	התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
(2)	61	-	34	(54)	-	5	-	30	46	אחר
(66)	64	-	-	(2)	-	7	-	(58)	117	חוזי מטבע חוץ
(99)	233	-	-	(2,100)	-	1,151	-	517	665	חוזים בגין מניות
-	83	-	-	(128)	-	149	-	50	12	אחר
-	7	-	(3)	-	-	-	-	10	-	סך כל ההתחייבויות
(167)	448	-	31	(2,284)	-	1,312	-	549	840	

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחות, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

שווי הוגן ליום		טווח		נתונים לא נצפים		טכניקת הערכה		ממוצע משוקלל	
31 בדצמבר 2023									
24	ציטוט מצד נגדי לעסקה								
	מניות שאינן למסחר								
	ניירות ערך זמינים למכירה								
	איגרות חוב של אחרים בישראל			מחיר		היוון תזרימי מזומנים			
	איגרות חוב של אחרים בישראל			מחיר		מודל NAV - שיטת השווי			
	איגרות חוב של אחרים זרים			מחיר	1.31-62.10	הנכסי הנקי		10.51	
	איגרות חוב של אחרים זרים			מחיר		היוון תזרימי מזומנים			
	נכסים בגין מכשירים נגזרים:								
24	שקל מדד			ציפיות אינפלציה	2.37%-3.05%	היוון תזרימי מזומנים		2.72%	
4	חוזים בגין מניות			סטיית תקן למניה	48.45% - 145.27%	מודל תמחור אופציות		72.06%	
616	אחר			איכות אשראי צד נגדי	1.80%-2.60%	היוון תזרימי מזומנים		1.84%	
	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:								
24	חוזי ריבית - שקל מדד			ציפיות אינפלציה	2.55%-3.05%	היוון תזרימי מזומנים		2.82%	
632	אחר			איכות אשראי צד נגדי	1.80%-2.50%	היוון תזרימי מזומנים		1.83%	

שווי הוגן ליום		טווח		נתונים לא נצפים		טכניקת הערכה		ממוצע משוקלל	
31 בדצמבר 2022									
23	ציטוט מצד נגדי לעסקה								
	מניות שאינן למסחר								
	ניירות ערך זמינים למכירה								
	איגרות חוב של אחרים בישראל			מחיר		מודל NAV - שיטת השווי			
	איגרות חוב של אחרים זרים			מחיר	63.5	הנכסי הנקי		63.5	
	איגרות חוב של אחרים זרים			מחיר	15.00-72.25	היוון תזרימי מזומנים		24.25	
	נכסים בגין מכשירים נגזרים:								
23	שקל מדד			ציפיות אינפלציה	2.36%-2.72%	היוון תזרימי מזומנים		2.61%	
393	אחר			איכות אשראי צד נגדי	0.30%-3.10%	היוון תזרימי מזומנים		2.19%	
	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:								
60	חוזי ריבית - שקל מדד			ציפיות אינפלציה	2.36%-2.72%	היוון תזרימי מזומנים		2.55%	
388	אחר			איכות אשראי צד נגדי	0.30%-3.60%	היוון תזרימי מזומנים		1.84%	

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. מידע בדבר אי ודאות מדידות השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים

טכניקת ההערכה העיקרית של הנתונים הלא נצפים המשמעותיים אשר שימשה במדידת שווי הוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3 הינה היוון תזרים מזומנים. תזרים המזומנים העתידי של המכשיר נלקח מתוך ההסכם עם הצד הנגדי. שיעור ההיוון אשר משמש להיוון התזרים משקף את ההנחות של הבנק. הנתון הלא נצפה העיקרי ששימש במדידת השווי ההוגן של איגרות החוב הינו מחיר איגרות החוב.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

כאשר הבנק בוחר בחלופת השווי ההוגן, השינויים בשווי ההוגן של השקעות באיגרות חוב מסוימות נזקפים לרווח והפסד, ואיגרות החוב מסווגות לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

ליום 31 בדצמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022 לא בחר הבנק בחלופת השווי ההוגן. לפרטים נוספים ראה ביאור 2, 2א3, 3, 3א3, 3א3 ו-12(4).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2023

בעלי עניין									
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי									
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת									
מחזיקי מניות בעלי שליטה		נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽⁵⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		חברות המוחזקות בשליטה משותפת	
היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן ⁽¹⁾
-	-	-	-	53	49	-	-	-	-
-	-	-	-	357	222	18	16	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	357	222	18	16	-	-
242	242	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1,992	1,200	46	46	56	56
-	-	-	-	-	-	-	-	11,374	11,374
-	-	-	-	188	188	1	1	-	-

נכסים

ניירות ערך

אשראי לציבור

הפרשה להפסדי אשראי

אשראי לציבור, נטו

השקעה בחברות כלולות

התחייבויות

פיקדונות הציבור

מניות (כלול בהון עצמי)⁽²⁾

סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽³⁾

(1) על בסיס יתרות לטוף כל חודש.

(2) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון העצמי של הבנק.

(3) סיכונים אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.

(4) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביהד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(5) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ליום 31 בדצמבר 2022

צדדים קשורים									
המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי									
בעלי עניין									
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת									
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה			
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן
-	-	-	-	65	61	-	-	-	-
-	-	-	-	384	305	48	46	44	24
-	-	-	-	4	1	-	-	1	-
-	-	-	-	380	304	48	46	43	24
127	127	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2,028	2,028	33	32	50	50
-	-	-	-	-	-	-	-	9,885	9,885
-	-	-	-	398	263	10	8	3	3

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2023

צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי	בעלי עניין			הכנסות ריבית מאשראי לציבור, נטו הוצאות ריבית על פיקדונות הציבור
	מחזיקי מניות בעלי שליטה	נושאי משרה ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת				
-	1	8	-	הכנסות ריבית מאשראי לציבור, נטו
-	(1)	(55)	-	הוצאות ריבית על פיקדונות הציבור
-	(1)	(47)	-	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	-	(39)	-	הכנסות מימון שאינן מריבית, נטו
-	-	(50)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	(1)	(86)	-	סך הכל

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2023

מספר	אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾		סך הטבות
	מספר	סך הטבות	מספר	מקבלי הטבות	
-	-	-	15	45	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	-	9	5	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	-	-	-	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

(1) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(2) תאגיד שאדם או תאגיד שכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

2021				2022			
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי	
בעלי עניין		בעלי עניין		בעלי עניין		בעלי עניין	
מחזיקי מניות		מחזיקי מניות		מחזיקי מניות		מחזיקי מניות	
בעלי שליטה		בעלי שליטה		בעלי שליטה		בעלי שליטה	
אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾
-	16	-	1	-	12	-	1
-	(1)	-	(1)	-	(11)	-	(1)
-	15	-	-	-	1	-	-
-	38	-	-	-	(5)	-	(1)
-	-	-	(43)	-	-	-	(46)
-	53	-	(43)	-	(4)	-	(47)

2021				2022			
אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾		אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
-	-	14	37	-	-	14	39
-	-	11	6	-	-	9	7
-	-	-	-	-	-	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 35 – עניינים אחרים

רכישת בנק אגוד

החל מיום 30 בספטמבר 2020 מחזיק הבנק במלוא הון המניות של בנק אגוד, ובכך מתקיימת שליטה של הבנק בבנק אגוד. בהתאם, כולל המאזן המאוחד של הבנק את מאזן בנק אגוד. לפרטים נוספים בדבר רכישת בנק אגוד וקביעת שווי הנכסים וההתחייבויות, ראה ביאור 35 בדוח הכספי לשנת 2020. ביום 1 באוגוסט 2022 הושלם תהליך של מיזוג סוכנויות הביטוח של בנק אגוד, עם ולתוך טפחות סוכנות לביטוח בע"מ, מקבוצת בנק מזרחי טפחות. ביום 15 בינואר 2023, הושלם תהליך של מיזוג מערכות בע"מ עם ולתוך חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, מקבוצת הבנק. ביום 29 בדצמבר 2022, הושלם המיזוג של בנק אגוד עם ולתוך הבנק. עם השלמת המיזוג חדל אגוד מלהתקיים כאישיות משפטית עצמאית וכל נכסיו זכויותיו וחויביו הוקנו לבנק.

ביאור 36 – אירועים לאחר תאריך המאזן

דירקטוריון הבנק החליט ביום 11 במרץ 2024, לאחר תאריך המאזן, לחלק דיבידנד בסכום של 209.4 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 20% מרווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחימה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון מיום 5 במרץ 2024.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 811.08% מההון המונפק, דהיינו 81.11 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 19 במרץ 2024 ויום התשלום הינו 28 במרץ 2024. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק. בהתאם לכללים החשבונאיים, יגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הראשון של שנת 2024.

ביאור 37 - תמצית דוחות של הבנק⁽¹⁾

א. דוח רווח והפסד
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
9,216	15,058	22,698	הכנסות ריבית
3,014	6,273	12,117	הוצאות ריבית
6,202	8,785	10,581	הכנסות ריבית, נטו
(207)	654	1,330	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
6,409	8,131	9,251	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
184	673	472	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,437	1,670	1,759	עמלות
284	402	245	הכנסות אחרות
1,905	2,745	2,476	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
2,748	3,295	3,132	משכורות והוצאות נלוות
738	803	979	אחזקה ופחת בניינים וציוד
449	586	652	הוצאות אחרות
3,935	4,684	4,763	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,379	6,192	6,964	רווח לפני מיסים
1,517	2,168	2,438	הפרשה למיסים על הרווח
2,862	4,024	4,526	רווח לאחר מיסים
326	448	384	חלק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת מס
3,188	4,472	4,910	רווח נקי

(1) נתונים מלאים על בסיס הבנק בלבד נכללים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 37 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ב. מאזן

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2022	2023	
		נכסים
89,604	80,876	מזומנים ופיקדונות בבנקים
12,406	19,165	ניירות ערך ⁽¹⁾
315	106	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
297,204	315,914	אשראי לציבור
(2,752)	(3,859)	הפרשה להפסדי אשראי
294,452	312,055	אשראי לציבור, נטו
318	480	אשראי לממשלות
4,758	5,139	השקעות בחברות מוחזקות
1,308	1,339	בניינים וציוד
91	60	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,789	6,282	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,204	3,841	נכסים אחרים
412,245	429,343	סך כל הנכסים
		התחייבויות והון
344,150	360,694	פיקדונות הציבור
24,405	21,040	פיקדונות מבנקים
31	63	פיקדונות הממשלה
2,708	2,427	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,214	7,367	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,957	10,291	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
388,465	401,882	סך כל ההתחייבויות
23,780	27,461	הון
412,245	429,343	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 18,498 מיליוני שקלים חדשים הרשומים בדוחות הכספיים על פי השווי ההוגן (ביום 31 בדצמבר 2022 - 11,176 מיליוני שקלים חדשים).
 (2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 200 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2022 - 219 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 37 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
3,188	4,472	4,910	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
			התאמות
(326)	(448)	(384)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
220	233	363	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
(207)	654	1,330	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(27)	53	105	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
17	(86)	9	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(38)	22	(7)	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(18)	(127)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
9	42	15	ירידת ערך של ניירות ערך המוחזקים למכירה ומניות שאינן למסחר
41	45	57	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
58	(360)	(159)	מיסים נדחים, נטו
30	473	(190)	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
32	(463)	(181)	התאמות בגין הפרשי שער
-	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
285	(561)	(2,510)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
343	(2,459)	(488)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
80	(485)	(832)	ניירות ערך למסחר
197	1,281	(216)	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(1,072)	1,967	2,153	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(202)	(791)	(1,503)	התחייבויות אחרות
2,610	3,462	2,472	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 37 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2021	2022	2023	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
2	1	3	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים
(31,613)	(53,047)	(15,437)	שינוי נטו באשראי לציבור
136	159	(162)	שינוי נטו באשראי לממשלות
(218)	97	209	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(634)	(52)	(15)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	-	273	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(8,531)	(13,830)	(10,195)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
2,873	11,608	7,872	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
3,106	58	1,331	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
234	1,934	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	(2,306)	(2,643)	רכישת תיקי אשראי - ציבור
-	-	-	רכישת תיקי אשראי - ממשלה
(285)	(339)	(394)	רכישת בניינים וציוד
35	201	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(49)	(61)	(15)	רכישת מניות בחברות כלולות
-	8	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
-	791	-	אחר
(34,944)	(54,778)	(19,173)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
42,525	58,491	12,835	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
5,538	(368)	(3,365)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
5	(41)	32	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
1,955	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(3)	(2,273)	(317)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,236)	(941)	(1,390)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
48,784	54,868	7,795	מזומנים נטו מפעילות מימון
16,450	3,552	(8,906)	גידול (קטיון) במזומנים
69,168	85,586	89,601	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(32)	463	181	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
85,586	89,601	80,876	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
9,822	11,135	20,749	ריבית שהתקבלה
2,244	4,821	9,460	ריבית ששולמה
5	8	9	דיבידנדים שהתקבלו
-	106	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
1,445	2,012	1	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן
-	-	-	רכישות בניינים וציוד
1	-	-	מכירות בניינים וציוד
-	-	-	הנפקת מניות ברכישת בנק אגוד

בנק מזרחי טפחות

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

276	ממשל תאגידי וביקורת
276	הדירקטוריון וההנהלה
277	חברי הנהלת הבנק
278	המבקרת הפנימית
281	שכר רואי החשבון המבקרים בקבוצה(1)(2)(3)(4)
282	פירוט תגמולים לנושאי משרה בכירה
284	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
289	פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
290	בעלי השליטה
290	רכוש קבוע ומתקנים
290	נכסים לא מוחשיים
291	הון אנושי
295	הסכמים מהותיים
295	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
299	דירוג האשראי של הבנק
300	מגזרי פעילות – מידע נוסף

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך שנת 2023 קיים דירקטוריון הבנק 19 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 58 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-18 השתלמויות דירקטורים.

הוועדות הקבועות של הדירקטוריון הן: ביקורת, אשראי, ניהול סיכונים, טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית ותגמול.

להלן השינויים שאירעו במהלך שנת 2023 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים:

- ביום 1 בינואר 2023 החל לכהן מר אלי אלרואי כחבר בוועדת אשראי.
- ביום 20 בדצמבר 2023 התקיימה אסיפה כללית אשר בה הוחלט למנות (מחדש) כיו"ר הדירקטוריון בבנק את מר משה וידמן לתקופת כהונה נוספת אשר תסתיים ביום 15 ביוני 2024. לפרטים נוספים ראו דיווח הבנק מיום 20 בדצמבר 2023 (אסמכתא 2023-01-138630).

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק ופרטים על חברותם בוועדות הדירקטוריון נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים:

משה וידמן, יושב ראש הדירקטוריון	ועדת אשראי - יושב ראש, ועדת ניהול סיכונים - יושב ראש, ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית
אלי אלרואי	ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, ועדת אשראי (מיום 1 בינואר 2023)
רון גזית	ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, ועדת אשראי
אסתר גילעז-רן	ועדת ביקורת, ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, ועדת תגמול
אברהם זלדמן ⁽¹⁾	ועדות ביקורת, ועדת ניהול סיכונים
חנה פייאר	ועדת תגמול - יושבת ראש, ועדת ביקורת, ועדת אשראי
יוסף פלוס	ועדת ביקורת - יושב ראש, ועדת אשראי, ועדת ניהול סיכונים, ועדת תגמול
יהונתן קפלן	ועדת אשראי, ועדת ניהול סיכונים, ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית
אילן קרמר	ועדת ניהול סיכונים
גלעד רבינוביץ	ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית - יושב ראש, ועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים, ועדת תגמול

(1) ביום 12 בפברואר 2024 דיווח הבנק כי דירקטוריון הבנק החליט על מינויו של מר אבי זלדמן לתפקיד יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 16 ביוני 2024, לאחר תום כהונתו של משה וידמן. המינוי כפוף לאישור המפקח על הבנקים.

דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית - דירקטוריון הבנק קבע מספר מינימאלי של 3 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. לדעת הדירקטוריון, מספר זה מאפשר לו לעמוד בכל החובות המוטלות עליו, ובמיוחד בהתייחס לאחריותו לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. כמו כן, קבע הדירקטוריון, כי בוועדת הביקורת יהיו חברים לפחות 2 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים 5 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

בהסתמך על כישוריהם, השכלתם, ניסיונם והידע שלהם, מכהנים בבנק נכון למועד פרסום דוחות אלו 8 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית: ה"ה" משה וידמן, אסתר גילעז-רן, אברהם זלדמן, חנה פייאר, יוסף פלוס, יהונתן קפלן, אילן קרמר, וגלעד רבינוביץ.

לפרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק לרבות: כישוריהם, השכלתם, ניסיונם ונתונים נוספים בדבר כהונתם, ופרטים נוספים על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור ותקנות ניירות ערך, ראה תקנה 26 בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023 באתר המגנ"א של רשות לניירות ערך.

דירקטוריון הבנק מודה למנהל הכללי, להנהלת הבנק ולעובדיו על פועלם לקידום הבנק, להרחבת עסקיו וחוג לקוחותיו.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

חברי הנהלת הבנק

להלן השינויים שאירעו במהלך שנת 2023 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים:

ביום 12 בפברואר 2023 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת המנהל הכללי למינוי עופר הורביץ, אשר שימש כמזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, לתפקיד סגן המנהל הכללי ומנהל החטיבה לבקרת סיכונים במקומו של דורון קלאוזנר שפרש לגמלאות. חנן קיקוזשילי, ששימש סגן מזכיר הבנק, מונה למזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, במקומו של עופר הורביץ. מיטל הרוש, אשר כיהנה כמנהלת מרחב לייב וסקטור בנקאות ישירה, מונתה לסגנית המנהל הכללי ומנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים, במקומו של ניסן לוי שהודיע על רצונו לסיים את תפקידו.

הדירקטוריון אישר גם הקמתם של שני מערכים חדשים: מערך תפעול בנקאי ומערך פרויקטים חוצי-ארגון, שמנהליהם מוננו לחברי הנהלה. בראש המערך לתפעול בנקאי, שתחתיו יפעלו, בין השאר, פעילויות התפעול העורפי, הנדסה ותהליכים בנקאיים, המסלקה וסוכנות הביטוח במשכנתאות, יעמוד מיכה ארגמן – אשר שימש כסגן מנהל חטיבת הון אנושי ומשאבים ותפעול. בראש מערך פרויקטים חוצי-ארגון, שיהיה אחראי, בין השאר, על פעילות הדיגיטל של הבנק, המשיך יישום והטמעת מערכת ה-CRM החדשה ושיתופי פעולה עם תעשיית הפינטק יעמוד טל בן ארי – עד לאחרונה סמנכ"ל ומנהל האגף הפיננסי בבנק אגוד.

להלן רשימת חברי פורום הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר 2023, תוארם ותפקידיהם:

מנהל כללי	משה לארי
סגן מנהל כללי, מנהל חטיבת מידע ודיווח כספי, חשבונאי ראשי	מנחם אביב
סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לניהול סיכונים, Chief Risk Officer (CRO)	עופר הורביץ
סגן מנהל כללי, מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים	מיטל הרוש
מבקרת פנימית ראשית, מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית	גלית ויזר
מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, מנהלת טכנולוגיית המידע	אילה חכים
סגן מנהל כללי, מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	תרי ישכיל
סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	אופיר מורד
סגן מנהל כללי, מנהלת החטיבה המשפטית, יועצת משפטית ראשית	רחלי פרידמן
סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הפיננסית, Chief Financial Officer (CFO)	עדי שחף
סגן מנהל כללי, מנהלת החטיבה הקמעונאית	שבי שמר
מנהל מערך תפעול בנקאי	מיכה ארגמן
מנהל מערך פרויקטים חוצי ארגון	טל בן-ארי
מזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק	חנן קיקוזשילי
דובר הבנק	בני שוקרון

לפרטים נוספים על נושאי משרה בכירה של הבנק לרבות: השכלתם, ניסיונם ונתונים נוספים בדבר כהונתם, נדרש על פי הוראות הדיווח לציבור ותקנות ניירות ערך, ראה תקנה 26א' בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023 באתר המגנ"א של רשות לניירות ערך.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

המבקרת הפנימית

להלן פרטים באשר למבקרת הפנימית הראשית של קבוצת הבנק שהחלה תפקידה ביום 7 ביולי 2011:

שם:	גלית ויזר
תאריך תחילת כהונתה:	יולי 2011
השכלה:	רואת חשבון; תואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה (האוניברסיטה העברית), תואר שני במנהל עסקים (האוניברסיטה העברית)
ניסיון:	סגנית המבקר הפנימי הראשי בבנק מזרחי טפחות וקודם לכך מבקרת פנימית ראשית בבנק טפחות

בהתאם להוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות - התשנ"ט-1999, המבקרת הפנימית אינה בעלת עניין בתאגיד, אינה נושאת משרה, ואינה קרובה של אחד מאלה.

בהתאם להוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, לא משמשת המבקרת הפנימית בתפקיד נוסף על תפקידה כמבקרת פנימית ראשית, זולת תפקיד הממונה על נציגי תלונות הציבור, מבקרת פנימית בחברות הבנות של בנק מזרחי טפחות בארץ לרבות בנק יהב. המבקרת הפנימית של הבנק אינה משמשת בתפקיד מחוץ לבנק, אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידה כמבקרת פנימית. למעט האמור, אין למבקרת קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם הבנק או עם גוף הקשור אליו.

בהתאם להוראה 307 להוראות ניהול בנקאי תקין, עובדי הביקורת מתמנים אך ורק בהסכמת המבקרת הפנימית. עובדי הביקורת פועלים מטעם המבקרת לצורך הביקורת הפנימית, ומקבלים הוראות בענייני ביקורת מהמבקרת הפנימית בלבד. עובדי הביקורת הפנימית אינם ממלאים בתאגיד הבנקאי תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת הטיפול בתלונות הציבור שירותו של עובד בביקורת הפנימית מופסק בהליך תקין ובהסכמת המבקרת הפנימית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 המבקרת הפנימית זכאית ל-12,297, 24,029 ו-32,233 כתי אופציה לרכישת מניות רגילות של מזרחי טפחות בנות ערך נקוב של 0.1 ש"ח למניה, בהתאם לתוכניות הקצאה משנים 2020, 2021 ו-2022, בהתאמה, שאישר דירקטוריון מזרחי טפחות.

כמו כן, המבקרת הפנימית זכאית לעד 29,735 כתי אופציה לרכישת מניות רגילות כאמור, בהתאם לתוכנית הקצאה משנת 2023 שאישר דירקטוריון מזרחי טפחות. לפרטים נוספים בנוגע להקצאה ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

להערכת הדירקטוריון, אין בהיקף ניירות הערך של הבנק המוחזקים על ידי המבקרת הפנימית כדי להשפיע על טיב עבודתה. המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק במשרה מלאה.

דרך המינוי סמכויות וחובות

בחודש יוני 2011 אושר מינויה של המבקרת הפנימית על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, וזאת בהתבסס על ניסיונה ועל השכלתה של המבקרת.

סמכויות וחובות פונקציית הביקורת הפנימית מפורטות בכתב מינוי שנדון ואושר בדירקטוריון הבנק, ובכלל זה:

- הסמכות והיכולת לזיזם ביקורות בכל היחידות ובכל הפעילויות הקיימות בבנק בארץ ובחוץ לארץ, וכן לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע הדרוש לביצוע תפקידה.
- לעובדי פונקציית הביקורת הפנימית תהיה גישה ישירה, לצורך ביצוע תפקידם, לכל הרשומות, לכל מאגר רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים וקבצי עבודה ולכל תוכנית עבודה של עיבוד נתונים אוטומטי, ובכלל זה גם מידע ניהולי ופרוטוקולים של הגופים מקבלי החלטות, הקשורים לנשוא הביקורת.
- עובדי פונקציית הביקורת רשאים להיכנס לכל נכס שבבעלות או בשימוש הבנק ולבדוק אותו.
- לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר הפנימי, עובדיו ועל כל אדם הפועל מטעמו, המגבלות הקבועות בדין. המבקר הפנימי, עובדיו או כל אדם אחר מטעמו, חייב לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו, זולת אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק, או אם הגילוי נדרש על פי כל דין.

זהות הממונה על המבקרת הפנימית

הממונה הארגוני על המבקרת הפנימית הוא יושב ראש דירקטוריון הבנק.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

בשנת 2023 פעלה הביקורת בהתבסס על תוכנית ביקורת רב שנתית ממוקדת סיכונים לתקופה של שלוש שנים, ממנה נגזרה תוכנית העבודה השנתית. יצוין, כי בדיקת פעילויות ועסקאות מהותיות, ובכלל זה, בדיקת נושא עסקאות עם אנשים קשורים, משולבות בתוכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית.

במסגרת זו, ניתנה התייחסות לנושא ההוגנות ולניהול הסיכונים המושפעים מהשינויים המאקרו כלכליים במשק, וכן לשינויים שחלו בתקופת המלחמה.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

השיקולים בקביעת תוכנית הביקורת הרב שנתית

קביעת תוכנית הביקורת הרב שנתית מבוססת על מיופי הפעילויות המבוצעות ביחידות השונות בבנק על פי המבנה הארגוני, ייחוס סיכון פוטנציאלי לכל פעילות ופעילות, וקביעת תדירות ביקורת בהתאם ל:

- תוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה של הבנק.
- סקרי סיכונים שנערכו בבנק.
- דרישות רגולטוריות הנובעות מהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.
- הוראות באזל ותהליך ה-ICAAP.
- דוחות ביקורת שוטפים של בנק ישראל.
- ממצאי דוחות הביקורת של חטיבת הביקורת.
- החלטות ועדת הביקורת ויושב ראש הדירקטוריון ובקשות המנהל הכללי של הבנק.

תוכנית העבודה הרב שנתית הנערכת על ידי המבקר הפנימי, מובאת לדיון בוועדת הביקורת הדירקטוריונית, ומועברת לידי יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי. לאחר דיון בוועדת הביקורת והמלצה לאישור, מוגשת התוכנית לאישור הדירקטוריון. בהתאם לכך, תוכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית לשנים 2023-2025 אושרה ב-12 לפברואר 2023 בדירקטוריון הבנק.

השיקולים בקביעת תוכנית הביקורת השנתית

מעבר לשיקולים המפורטים לעיל, המשמשים בסיס לקביעת תוכנית הביקורת הרב שנתית, אשר ממנה נגזרת תוכנית הביקורת השנתית, נוספו בתוכנית העבודה השנתית בדיקות מיוחדות אותן נדרשת הביקורת הפנימית לבצע בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים, יושב ראש הדירקטוריון וועדת הביקורת. כמו כן התייחסה הביקורת לבדיקות המבוקשות על ידי המנהל הכללי.

שינויים מהותיים, מובאים לאישור ועדת הביקורת. במקרה של שינויים שאינם מהותיים, נמסר לוועדת הביקורת דיווח בדיעבד. בדומה לתוכנית הביקורת הרב שנתית, נערכת גם תוכנית הביקורת השנתית על ידי המבקר הפנימי, ומובאת לדיון בוועדת הביקורת הדירקטוריונית. בנוסף, מועברת התוכנית לידי יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי. לאחר המלצת ועדת הביקורת הדירקטוריונית לאישור התוכנית, מועברת התוכנית לאישור הדירקטוריון.

בהתאם לכך, ביום 12 בפברואר 2023 אישר הדירקטוריון את תוכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית לשנת 2023.

ביקורת בתאגידים מוחזקים ובסניפי חוץ לארץ

המבקר הפנימי של הבנק, כוללת בתוכנית הביקורת השנתית והרב שנתית את התאגידים הפעילים המוחזקים על ידי הבנק, מתוקף תפקידה כמבקר פנימי שלהם, למעט בנק ייב לגביי הוגשה ואושרה בשנת 2023 תוכנית ביקורת נפרדת בדירקטוריון בנק ייב.

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקן 307 ו-306 מונו במהלך שנת 2020 משרדי מבקרים פנימיים מקומיים בשלוחות הבנק בלונדון ובלוס אנג'לס. תוכניות העבודה של משרדי המבקרים הפנימיים המקומיים, נכללות בתוכנית העבודה של חטיבת הביקורת הפנימית, הנדונה בוועדת הביקורת ומאושרת על ידי דירקטוריון הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה

כאמור, המבקר הפנימית הינה עובדת הבנק במשרה מלאה.

מספר המשרות הממוצע של עובדים הכפופים למבקר הפנימית נגזר מצרכי הביקורת הפנימית כפי שעולים מתוכנית העבודה הרב שנתית ותוכנית העבודה השנתית של הביקורת. מספר המשרות הממוצע במהלך שנת 2023, כולל מבקרים פנימיים של חברות מאוחדות וסניפי חוץ לארץ מפורט בטבלה להלן:

בישראל		מחוץ לישראל	
עובדים שעסקו בביקורת פנימית	עובדים שעסקו בתחום פניית הציבור	עובדים שעסקו בביקורת פנימית	עובדים שעסקו בביקורת פנימית
(1)53	(3)8	(2)3	

(1) כולל 9 תקנים, לצורך עריכת ביקורת בבנק ייב וכן מיקור חוץ בהיקף של כ-6 משרות.

(2) כולל העסקת גורמים חיצוניים בחוץ לארץ.

(3) כולל תקן אחד זמני.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

עריכת הביקורת

הביקורת הפנימית עורכת את עבודתה על בסיס תקנים מקצועיים מקובלים:

- דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, והוראות של רשויות הפיקוח הרלבנטיות לתחום המבוקר, ובכללן הוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, כולל הוראה 307 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא פונקציית ביקורת פנימית.
- סטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת הפנימית של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית.

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי הביקורת נערכת בהתאם לתקנים המקצועיים המפורטים לעיל, באופן המגשים את מטרת הביקורת הפנימית, זאת, בין היתר בהתבסס על הדיווח השנתי, הדיווח החצי שנתי ותוכנית העבודה של הביקורת הפנימית הכוללות התייחסות לנושאים אלו. כמו כן, בהתאם לנדרש נערך אחת ל-5 שנים סקר חיצוני בלתי תלוי על איכות עבודת הביקורת הפנימית המדווח לוועדת הביקורת.

גישה למידע

המבקר הפנימית מקבלת באופן שוטף גישה מלאה לכל מידע שנדרש על ידה, בהתאם להוראה 307 לניהול בנקאי תקין, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. יודגש, כי גם בביצוע ביקורת בתאגידים מוחזקים ובפעילות מחוץ לישראל, ניתנת לביקורת - גישה מלאה כאמור בין אם באמצעות ביקורים במוקדי הפעילות מחוץ לישראל ובין אם באמצעות קבלת חומרים על פי דרישה.

הגשת דין וחשבון על ממצאי הביקורת

הביקורת מעבירה כל דוח ביקורת בדרך קבע ליושב ראש הדירקטוריון, ליושב ראש ועדת הביקורת, למנהל הכללי ולממונה על היחידה המבוקרת. כמו כן, עותק של כל דוח מועבר ל-CRO, לקצין הציות והממונה על אסור הלבנת הון, למנהלת אגף בקרת סיכונים ולחשבונאי הראשי. דוחות הביקורת מוגשים בכתב. תמציות כל דוחות הביקורת שהופצו במהלך התקופה החולפת מוגשות לחברי ועדת ביקורת אחת לרבעון ולמליאת הדירקטוריון אחת לחצי שנה. הדוחות נדונים בפורום הכולל את מנהל החטיבה ו/או המנהל האחראי על היחידה או על הפעילות המבוקרת. הדוחות המהותיים, נדונים בפורום בראשות המנהל הכללי. יושב ראש ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימית, קובע מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו לדיון בוועדת הביקורת.

בחודש יולי 2023, הופץ הדיווח על ביצוע תוכנית העבודה של הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2023, ונדון בוועדת הביקורת ביום 24 ביולי 2023. דוח סיכום עבודת הביקורת הפנימית לשנת 2023 הופץ בחודש ינואר 2024 ונדון בוועדת הביקורת ביום 5 בפברואר 2024. דוחות עיקריים אחרים נדונו במהלך השנה בישיבות השוטפות של ועדת הביקורת.

הערכת פעילות המבקר הפנימית

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותוכנית העבודה של המבקר הפנימית, סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרת הביקורת הפנימית.

התגמול של המבקר הפנימית

להלן פרטים על השכר, ההפרשות הסוציאליות, ההטבות וההפרשות ששולמו או שנרשמה בגינם הפרשה למבקר הפנימית הראשית, בשנת 2023: שכר בסך של 1,283 אלפי שקלים חדשים, מענקים בסך של 679 אלפי שקלים חדשים, הפרשות סוציאליות בסך של 309 אלפי שקלים חדשים, תשלום מבוסס מניות בסך 476 אלפי שקלים חדשים, ושוי הטבות נוספות בסך של 113 אלפי שקלים חדשים. סך כל התגמולים ששולמו או שנרשמה בגינם הפרשה למבקר הפנימית בשנת 2023 עמד על 2,860 אלפי שקלים חדשים. היתרה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים לסוף שנת 2023 הסתכמה בסך של 62 אלפי שקלים חדשים. לפרטים בעניין מדיניות התגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. להערכת הדירקטוריון, אין בהיקף התגמול הניתן למבקר הפנימית כדי להשפיע על שיקול דעתה של המבקר בקשר עם עבודתה.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

שכר רואי החשבון המבקרים בקבוצה⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

באלפי שקלים חדשים

הבנק		מאוחד		
2022	2023	2022	2023	
				עבור פעולות הביקורת⁽⁵⁾:
6,739	7,458	7,921	7,669	רואי החשבון המבקרים ⁽⁶⁾
507	780	1,354	1,757	רואי החשבון המבקרים האחרים
7,246	8,238	9,275	9,426	סך הכל
				עבור שירותים הקשורים לביקורת:
637	876	637	876	רואי החשבון המבקרים
-	-	-	-	רואי החשבון המבקרים האחרים
				עבור שירותי מס⁽⁷⁾:
-	74	18	74	רואי החשבון המבקרים
126	133	220	298	רואי החשבון המבקרים האחרים
				עבור שירותים אחרים⁽⁸⁾:
3,517	3,050	3,737	3,050	רואי החשבון המבקרים
-	192	447	480	רואי החשבון המבקרים האחרים
4,280	4,325	5,059	4,778	סך הכל
11,526	12,563	14,334	14,204	סך הכל שכר רואי החשבון המבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידיים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) רואי החשבון המבקרים משנת 1995 ועד היום הינם בריטמן אלמגור זהר ושות'.
- (5) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים וביקורת דוח מותאם לצרכי מס הכנסה.
- (6) כולל רואי חשבון מבקרים אחרים בסניפי חוץ לארץ.
- (7) כולל תשלומים בגין עריכת דוח מותאם לצרכי מס הכנסה ודוחות לרשויות המס.
- (8) כולל תשלומי ייעוץ ושירותים שונים.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

פירוט תגמולים לנושאי משרה בכירה

באלפי שקלים חדשים

שנת 2023										
הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽³⁾			תגמולים בעבור שירותים ⁽²⁾						פרטי מקבל התגמולים ⁽¹⁾	
הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה ליום 31.12.2023	סך הכל ⁽⁷⁾	שווי הטבות מספות ⁽⁶⁾	תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾	הפרשות סוציאליות ⁽⁴⁾	מענקים	שכר	תפקיד	שם
38	-	-	3,895	98	-	685	-	3,112	יושב ראש הדירקטוריון	משה וידמן ⁽⁸⁾
20	9.1	807	4,551	140	573	711	-	3,127	מנהל כללי	משה לארי ⁽⁹⁾
318	5.5	1,830	2,997	110	664	354	597	1,272	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	אופיר מורד ⁽¹¹⁾
148	5.1	563	2,997	98	664	333	639	1,263	סגן מנהל כללי, מנהלת החטיבה הקמעונאית	שבי שמר ⁽¹⁰⁾
48	-	-	2,997	94	664	475	507	1,257	סגן מנהל כללי, מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	תרי ישכיל ⁽¹¹⁾
-	-	-	3,399	30	152	1,520	565	1,132	מנהל כללי, בנק יהב בע"מ	בוסקילה אבשלום ⁽¹²⁾

שנת 2022										
הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽³⁾			תגמולים בעבור שירותים ⁽²⁾						פרטי מקבל התגמולים ⁽¹⁾	
הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה ליום 31.12.2022	סך הכל ⁽⁷⁾	שווי הטבות מספות ⁽⁶⁾	תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾	הפרשות סוציאליות ⁽⁴⁾	מענקים	שכר	תפקיד	שם
21	-	-	3,776	93	-	707	-	2,976	יושב ראש הדירקטוריון	משה וידמן ⁽⁸⁾
20	9.6	824	4,351	135	512	714	-	2,990	מנהל כללי	משה לארי ⁽⁹⁾
186	5.6	608	3,616	100	450	369	910	1,787	סגן מנהל כללי, מנהלת החטיבה הקמעונאית	שבי שמר ⁽¹⁰⁾
342	6.2	1,930	3,259	106	600	341	992	1,220	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	אופיר מורד ⁽¹¹⁾
66	2.8	312	3,259	94	600	379	981	1,205	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ	אילה חכים ⁽¹¹⁾

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

הערות:

- (1) מקבלי התגמולים מועסקים בהיקף משרה של 100%, ואינם מחזיקים בהון הבנק.
- (2) הסכומים נכללים בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (3) ההטבה היא בתנאים שניתנו לכלל עובדי הבנק.
- (4) כולל פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, מענק הסתגלות, חופשה וביטוח לאומי.
- (5) לפרטים בדבר תשלום מבוסס מניות למנהל הכללי ולנושאי משרה, ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.
- (6) כולל הריבית המתייחסת להלוואות שניתנו בתנאי הטבה ביחס לתנאי השוק. לא קיימת הטבת ריבית בגין פיקדונות. בעסקאות בנקאיות אחרות, ההטבות חלות על כלל עובדי הבנק וסכומן אינו מהותי.
- (7) לא כולל מס שכר.
- (8) מר משה וידמן - תקופת ההעסקה של מר וידמן החלה ביום 1 בדצמבר 2012 לתקופה של שלוש שנים שהסתיימה ביום 30 בנובמבר 2015 והוארכה החל מיום 1 בדצמבר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליה, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה. לפרטים בדבר תנאי העסקתו של מר וידמן, ראה נספח ב' לדיווח מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003457-01-2017) וביאור 22 א. לדוחות הכספיים. ביום 20 בדצמבר 2023 התקיימה אסיפה כללית אשר בה הוחלט למנות (מחדש) כיו"ר הדירקטוריון בבנק את מר משה וידמן לתקופת כהונה נוספת אשר תסתיים ביום 15 ביוני 2024. לפרטים נוספים ראו דיווח הבנק מיום 20 בדצמבר 2023 (אסמכתא 138630-01-2023).
- (9) מר משה לארי - ביום 8 ביוני 2020 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר משה לארי, למנהל הכללי של הבנק. מר לארי החל לכהן כמנהל הכללי של הבנק בהיקף של משרה מלאה, ביום 16 בספטמבר 2020. לפרטים בדבר תנאי העסקתו של מר לארי, ראה נספח ד' לדיווח מיום 27 באוגוסט 2020 (מספר אסמכתא 085165-01-2020), וביאור 22 א. לדוחות הכספיים.
- (10) גב' שבי שמר - מיום 1 באפריל 2022 מועסקת על פי הסכם העסקה אישי לתקופה בלתי קצובה. פירוט התגמולים לשנת 2022 כולל 1,433 אלפי ₪ בגין התקופה בה כיהנה גב' שבי שמר כמנכ"ל בנק אגוד כמפורט להלן: שכר - 877 אלפי ₪; מענקים - 420 אלפי ₪; הפרשות סוציאליות - 136 אלפי ₪.
- (11) נושאי משרה מועסקים על פי הסכם העסקה אישי לתקופה בלתי קצובה:
 - מר אופיר מורד - מיום 1 בינואר 2014.
 - גב' אילה חכים - מיום 1 ביולי 2013
 - גב' תרי ישכיל - מיום 1 בנובמבר 2021.לפרטים בדבר תנאי העסקה, ראה ביאור 22 א. לדוחות הכספיים.
- (12) מר בוסקילה אבשלום - החל מיום 1 ביולי 2023 מכהן מר בוסקילה כמנהל כללי של בנק יהב בע"מ. עד ליום זה כיהן מר בוסקילה כמנהל מרחב צפון בבנק מזרחי טפחות בע"מ. פירוט התגמולים לשנת 2023 כולל סך של 1,199 אלפי ש"ח בגין התקופה כמנהל מרחב צפון כמפורט להלן:
 - שכר בסך 435 אלפי ש"ח, הפרשות סוציאליות בסך 582 אלפי ש"ח, תשלום מבוסס מניות בסך 152 אלפי ש"ח ושוי הטבות בסך 30 אלפי ש"ח

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 (להלן: "התיקון") ועדת הביקורת של הדירקטוריון אישרה בעבר קריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה, לגבי סוגים שונים של עסקאות, כמפורט מטה, ואלה אושרו מחדש על ידי ידה ביום 16 בינואר 2024.

עסקה שאינה עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה זניחה":

עסקה שאינה עסקה בנקאית, המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, והעונה על לפחות אחד מהקריטריונים שקבעה ועדת הביקורת, הינה עסקה זניחה.

עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה חריגה" - עסקה שאינה בתנאי שוק או שאינה במהלך העסקים הרגיל או שהינה עסקה מהותית.

עסקה בנקאית העונה על אחד מהקריטריונים שנקבעו על ידי ועדת הביקורת תהיה לעניין זה "עסקה מהותית":

"תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים המקובלים בבנק לגבי עסקאות דומות עם אנשים או עם תאגידיים שאינם בעלי שליטה בבנק או שלבעל השליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים המקובלים בבנק לגבי עסקאות מאותו סוג, בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או אינם גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

עסקאות חבות אשר נוהל בנקאי תקין 312 אינו חל לגביהן - לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה שיוודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרות שקבע הבנק לעיל.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

להלן ריכוז הנתונים בעניין עסקאות בנקאיות שהינן עסקאות עם קבוצת בעלי שליטה (במיליוני שקלים חדשים):

א. עסקאות חבות

31 בדצמבר 2023					
סך הכל חבות ⁽¹⁾	חבות בנגזרים	ערבויות שניתנו על ידי הבנק	התחייבות למתן אשראי	השקעה בניירות ערך	יתרת אשראי
קבוצת בעלי השליטה⁽²⁾					
להלן פירוט החבות בגין קבוצת עופר:					
-	-	-	-	-	-
בעלי השליטה ו/או קרוביהם					
תאגידיים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:					
3	-	-	3	-	-
114	-	11	100	3	-
140	-	13	26	-	101
75	-	-	29	46	-
תאגידיים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:					
7	-	-	-	-	7
1	-	1	-	-	-
340	-	25	158	49	108
סך הכל קבוצת עופר					
להלן פירוט החבות בגין קבוצת ורטהיים:					
-	-	-	-	-	-
בעלי השליטה ו/או קרוביהם					
תאגידיים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:					
6	-	-	-	-	6
2	-	-	2	-	-
3	-	-	-	-	3
35	-	-	-	-	35
תאגידיים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:					
60	-	-	-	-	60
3	-	2	1	-	-
109	-	2	3	-	104
סך הכל קבוצת ורטהיים					

(1) חבות כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקן 312, לאחר קיזוז ניכויים מותרים.

(2) נתוני בעלי השליטה נכונים למבנה השליטה בבנק ליום 31 בדצמבר 2023

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

א. עסקאות חבות - המשך

31 בדצמבר 2022					
סך הכל (1) חבות	חבות בנגזרים	ערבויות שניתנו על ידי הבנק	התחייבות למתן אשראי	השקעה בניירות ערך	יתרת אשראי
קבוצת בעלי השליטה⁽²⁾					
להלן פירוט החבות בגין קבוצת עופר:					
-	-	-	-	-	-
בעלי השליטה ו/או קרוביהם					
תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:					
141	1	33	105	2	-
4	-	-	4	-	-
88	16	-	15	47	10
4	-	-	4	-	-
381	-	95	11	12	263
תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:					
9	-	-	-	-	9
11	-	-	-	-	11
638	17	128	139	61	293
סך הכל קבוצת עופר					
להלן פירוט החבות בגין קבוצת ורטהיים:					
-	-	-	-	-	-
בעלי השליטה ו/או קרוביהם					
תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:					
17	-	-	-	-	17
2	-	-	2	-	-
2	-	-	-	-	2
5	-	-	-	-	5
תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:					
1	-	1	-	-	-
27	-	1	2	-	24
סך הכל קבוצת ורטהיים					

(1) חבות כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין 312, לאחר קיזוז ניכיים מותרים.
 (2) נתוני בעלי השליטה נכונים למבנה השליטה בבנק ליום 31 בדצמבר 2023

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

ב. פיקדונות

היתרה הגבוהה בשנת 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
		קבוצת בעלי השליטה
		להלן פירוט פיקדונות קבוצת עופר:
16	16	בעלי השליטה ו/או קרוביהם
		תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:
260	3	OPC POWER VENTURES LP
645	194	ICG Energy, Inc.
1	1	אקס.טי. ספנות בע"מ
82	-	ת.ל. רכש כיל (1998) בע"מ
1	1	ג'ינרג'י בע"מ
569	2	אופי.סי אנרגיה בע"מ
1	-	איי.סי.אל גרופ בע"מ
753	753	החברה לישראל בע"מ
115	71	INTRACAP INSURANCE Ltd., Switzerland
6	-	Ramon International Insurance Brokers Ltd. London
		תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:
1	1	הרשות לחינוך והכשרה ימיים
9	9	ואיאר הדמאה בע"מ
46	18	גראונדוורק ביואג בע"מ
25	8	או ג'י וואי דוקומנטים ישראל בע"מ
1	-	ספין פריים טכנולוגיות בע"מ
2	-	אווניוד ג'י טי בע"מ
2,533	1,077	סך הכל קבוצת עופר
		להלן פירוט פיקדונות קבוצת ורטהיים:
42	40	בעלי השליטה ו/או קרוביהם
		תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:
5	1	החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
1	-	מש - קר בע"מ
3	3	קאנטרי פלורס בע"מ
14	10	פרי טיוי פלוס בע"מ
71	71	קשת החזקות שותפות מוגבלת
		תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:
10	-	אר.ג'י.אי גרופ בע"מ
16	16	קוויק טכנולוגיות והשקעות בע"מ
38	34	סייקל כלכלה מעגלית למכלי משקה בע"מ
200	175	סך הכל קבוצת ורטהיים

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

ב. פיקדונות - המשך

היתרה הגבוהה בשנת 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	קבוצת בעלי השליטה
		להלן פירוט פיקדונות קבוצת עופר:
11	12	בעלי השליטה ו/או קרוביהם
		תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:
175	175	OPC POWER VENTURES LP
11	2	ICG Energy, Inc.
80	80	ח.ל. רכש כיל (1998) בע"מ
638	568	אופי.סי אנרגיה בע"מ
2	-	לדינגו בע"מ
718	718	החברה לישראל בע"מ
212	212	בתי זקוק לנפט בע"מ
111	111	INTRACAP INSURANCE Ltd., Switzerland
14	2	Ramon International Insurance Brokers Ltd. London
		תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:
1	1	הרשות לחינוך והכשרה ימיים
58	49	גראונדוורק ביווג בע"מ
13	9	או ג' וואי דוקומנטים ישראל בע"מ
6	3	אוניווד ג'י טי בעמ"
2,050	1,942	סך הכל קבוצת עופר
		להלן פירוט פיקדונות קבוצת ורטהיים:
40	41	בעלי השליטה ו/או קרוביהם
		תאגידים בשליטת בעלי השליטה ו/או קרוביהם:
362	27	החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
1	-	מש - קר בע"מ
10	-	מבשלות בירה בינלאומיות בע"מ
16	11	פרי טיי פלוס בע"מ
71	40	קשת החזקות שותפות מוגבלת
		תאגידים המוחזקים ע"י בעלי השליטה ו/או קרוביהם ללא שליטה:
20	-	אר.ג'אי גרופ בע"מ
50	15	קוויק טכנולוגיות והשקעות בע"מ
7	1	סייקל כלכלה מעגלית למכלי משקה בע"מ
577	135	סך הכל קבוצת ורטהיים

למיטב ידיעתו של הבנק, עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

ביום 7 במרץ 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול את התקשרות הבנק בפוליסה לביטוח אחריות הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים, לתקופה של 18 חודשים שתחל ביום 1 באפריל 2023 בהתאם לתקנה 1 ב1 וכן בהתאם לתקנות 1א1 ו-1ב1(א)5 לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס 2000.

במסגרת פוליסת הביטוח האמורה יבטחו בין היתר המנהל הכללי של הבנק ובעלי השליטה בבנק וקרוביהם. לפרטים נוספים, ראה דיווח מיידי מיום 13 במרץ 2023 (מספר אסמכתא 01-026691-2023).

פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

מבנה ההחזקות העיקריות של הבנק

לפרטים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

בעלי השליטה

בעלי השליטה בבנק ליום 31 בדצמבר 2023 הם קבוצת ורטהיים וקבוצת עופר. החזקותיה של קבוצת ורטהיים הינן באמצעות אמ. דבליו. זד. (אחזקות) בע"מ ו-אף אנד דבליו (שותפות רשומה) המחזיקות, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בכ-7.28% ו-13.05%, בהתאמה, מההון ומכוח ההצבעה. החזקותיה של קבוצת עופר הינן באמצעות ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ, המחזיקה, במישרין ובאמצעות ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ (חברה בבעלותה המלאה), נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בכ-21.11% מההון ומכוח ההצבעה בבנק. ביום 18 ביוני 2023, העבירה ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ, כמות של 100,000 מניות רגילות בנות 0.1 ₪ ע.ב. כ"א של בנק מזרחי. ביום 19 בפברואר 2024, העבירה ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ, כמות של 100,000 מניות רגילות בנות 0.1 ₪ ע.ב. כ"א של בנק מזרחי. יובהר כי העברת המניות כאמור לעיל, בוצעה בין ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ לבין חברת בת בבעלותה המלאה, וכי אין בה כדי לשנות את היקף ההחזקה הכולל של לין במניות הבנק.

הסכמים בין בעלי המניות

ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ מ"קבוצת עופר" ופיינברג - ורטהיים (שותפות רשומה) מ"קבוצת ורטהיים" הן צד להסכם לשינוי פעולה בהפעלת הזכויות הנלוות למניות הבנק מיום 6 באוקטובר 1994 (להלן: "הסכם ההצבעה"). בהסכם ההצבעה האמור נקבע, בין היתר, כללים ביחס להצבעה משותפת של בעלי השליטה באסיפות כלליות, לזכות סירוב של כל אחד מהצדדים במכירת מניות השליטה על ידי הצד האחר, לזכות למינוי דירקטורים ולזכות למינוי יושב ראש הדירקטוריון.

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של הבניינים והמקרקעין בקבוצת הבנק (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) בניכוי הפרשה לירידת ערך, נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 659 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 589 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2022. בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק לרכז את כל יחידות הנהלת הבנק בקמפוס מרכזי אחד בלוד, אושר במהלך שנת 2019 פרויקט הקמת הקמפוס. בשנת 2023 אושרה הרחבת תכולת הפרויקט, שיפוץ והקמת מבנים נוספים. בהתאם לכך הועמד תקציב הפרויקט לסכום של כ-682 מיליוני שקלים. בשנת 2023 נמשכו עבודות בניית השלד, וכן נבחר קבלן לביצוע עבודות הגמרים. מלבד האמור לעיל, בשנת 2024 לא צפויות השקעות חריגות ברכוש קבוע ומתקנים (בניינים, מקרקעין, ציוד, ריהוט וכלי רכב). לפרטים נוספים על הרכוש הקבוע בקבוצה ראה ביאור 16 - "בניינים וציוד" בדוחות הכספיים. מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות, בין היתר, באשר למצב הכלכלי במשק, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתפתחויות טכנולוגיות, להתפתחויות בשוק הנדל"ן והבנייה ולנושאי כוח אדם. המידע עשוי שלא להתממש, או להתממש בחלקו, בהיקפים ובמועדים כפי שייקבעו על ידי הנהלת הבנק, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. לפרטים בדבר השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

נכסים לא מוחשיים

לקבוצת הבנק מאגרי מידע רשומים של לקוחות ושל עובדים. כמו כן, הבנק הוא בעל הזכויות בסימנים "מזרחי-טפחות", לרבות במשולב עם סמל האינסוף (Infinity), והמילים "Team", "Live", "טפחות", "טפחות מס' 1 ממשכנתאות", "תיק פנסיוני על בסיס מודל זוכה פרס נובל" "בנק המזרחי" ודמות השמש, ובריאציות שונות של סימנים אלה. הבנק הוא בעל זכויות בסימנים הקשורים בשם הבנק גם בארצות הברית, בקנדה, בשווייץ ובאיחוד האירופי. הבנק פועל רבות לפיתוח יכולותיו הטכנולוגיות וזאת כמענה להתפתחות בפעילותו העסקית ולצורך עמידה בתוכנית האסטרטגית. יתרת ההיוון של עלויות פיתוח תוכנה נכללת בדוחות הכספיים במסגרת סעיף בניינים וציוד. לפרטים בדבר הטיפול בעלויות פיתוח תוכנה דוחות הכספיים לרבות אורך החיים שלהן ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

הון אנושי

המבנה הארגוני של הבנק

המבנה הארגוני של הבנק נועד לתמוך בהשגתם של יעדי הבנק ובהגשמת תוכניתו העסקית. המבנה מושתת על חטיבות, ויחידות נוספות הכפופות למנהל הכללי (פרט לחטיבת הביקורת הפנימית הכפופה ליושב ראש הדירקטוריון). מבנה הבנק המעודכן מפורט להלן:

החטיבה הקמעונאית - בחטיבה זו מרוכזות מרבית הפעילות הבנקאית של לקוחות פרטיים ושל לקוחות עסקיים קטנים. בפעילות החטיבה נכללים: תחום הקמעונאות, האחראי בעיקר לפעילות מגזר משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים ותחום המשכנתאות, האחראי לפעילות המשכנתאות. סניפי הבנק ומרכזי העסקים פועלים במסגרת החטיבה באמצעות שישה מרחבים גיאוגרפיים, ומרחב LIVE הפועל באמצעות בנקאים אישיים במגוון ערוצי תקשורת (אינטרנט, טלפון, SMS, פקס, וידאו צ'ט). כמו כן, כוללת החטיבה את היחידות המטפלות ביעוץ הפיננסי ובייעוץ הפנסיוני המוצעים ללקוחות וכן את פעילות הבנקאות הפרטית, תושבי החוץ והעולים החדשים. נוסף, אחראית החטיבה גם על חברת הבת אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ גם על חברת הבת מזרחי טפחות ליסינג, שפועלת בתחום הליסינג המימוני והלוואות הרכב.

החטיבה לבנקאות עסקית - בחטיבה זו מרוכזות מרבית הפעילות הבנקאית של תאגידים גדולים ושל לקוחות עסקיים. בחטיבה סקטור תאגידי, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות העסקית, וסקטור עסקים, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות המסחרית, ומפעיל ארבעה מוקדים עסקיים הפרוסים גיאוגרפית. במסגרת החטיבה נכללות יחידות נוספות, המספקות שירותים ייחודיים לטיפול בלקוחות מתחומים ספציפיים: סקטור בנייה ונדל"ן, סקטור סחר חוץ ופעילות בינלאומית, האחראי גם על הפעילות הבינלאומית של הקבוצה בשלוחות בחוץ לארץ, ומרכז עסקים יהלומים. כמו כן, פועל במסגרת החטיבה סקטור לקוחות מיוחדים, המטפל בהסדרה ובגבייה של חובות בעייתיים בכלל הבנק.

החטיבה הפיננסית - במסגרת החטיבה פועלים סקטור ניהול פיננסי, האחראי לניהולם של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויותיו של הבנק, סקטור מסחר, במסגרתו מופעל חדר עסקאות מאוחד, הפועל בכל השווקים הפיננסיים, במסחר במטבעות, בריביות ובניירות ערך ישראלים וזרים, מזרחי טפחות Invest, האחראי על תחום ההשקעות הריאליות, סקטור תפעול מידע ושירות לקוחות, התומך בכלל הפעילויות בשווקים הפיננסיים, ומספק שירותי "משרד אחורי" (Back Office). תפעול קופות הגמל, וסקטור קשרי מוסדות פיננסיים ומשקיעים. במסגרת פעילותה, אחראית החטיבה גם על חברת הבת הפועלת בשוק ההון מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

חטיבת הטכנולוגיה - החטיבה הינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, אחראית לתחום טכנולוגיות המידע, לרבות כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין.
357.

החטיבה לניהול סיכונים - חטיבה זו כוללת את יחידות ניהול הסיכונים השונים של הבנק, (ביניהם: שוק, ריבית, נזילות, אשראי ונגזרים), ובמסגרתה מנהלים גם הסיכונים התפעוליים של הבנק. החטיבה אחראית על נושא אבטחת המידע. במסגרת החטיבה פועלים קצין הציות הראשי של הבנק ומחלקת האנליזה שתפקידה לבש המלצה בלתי תלויה למתן אשראי וחוות דעת לגבי הסיכונים הכרוכים בו. החל מיום 1 בפברואר 2024, שונה שמה של החטיבה לבקרת סיכונים לחטיבה לניהול סיכונים.

חטיבת הון אנושי ומשאבים - במסגרת חטיבה זו נכללים ניהול משאבי האנוש, תחום ההדרכה, לוגיסטיקה (כולל נכסים, בינוי ורכש), תחום הביטחון והאבטחה (כולל מרכז המזומנים והבלדרות), תחום קשרי הקהילה וריכוז נושא האחריות התאגידית.

חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים - בחטיבה זו מרוכזות הפעילויות בנושא הפרסום והשיווק, אחריות על ניהול חוויית הלקוח ובכלל זה קביעת מדיניות השירות. בנוסף, אמונה החטיבה על ניהול עסקי ופיתוח משאבי הדאטה בבנק.

חטיבת מידע ודיווח כספי - אחראית על הכנה ועריכה של הדוחות הכספיים של הבנק לציבור, על דיווחים לרשויות סטטוטוריות ולהנהלה, על תחום המיסוי, על הספר הראשי של הבנק, על הנהלת החשבונות, הגזברות וחשבות השכר. כמו כן, אחראית החטיבה לסיווג אשראי, לקביעת הפרשה להפסדי אשראי ולאתגור תהליכי האיתור וההצפה של חובות בעייתיים. החטיבה כוללת גם את אגף מידע, ניתוח ותכנון שבאחריותו פיקוח ובקרה על תקציב הבנק, בקרה על חברות בנות, מדידת רווחיות סניפיים ומעקב אחר תוכניות עבודה של הבנק.

החטיבה המשפטית - חטיבה זו אחראית למתן שירותים משפטיים לכל יחידות הבנק, ליצירת התשתית המשפטית לפעילות הבנק, לניהול החשיפה לסיכונים משפטיים ולטיפול בתביעות נגד הבנק וכן אחראית על תחום ביטוחי הבנק (בכלל זה הביטוח הבנקאי וביטוח נושאי משרה ודירקטורים).

חטיבת הביקורת הפנימית - החטיבה אחראית לביצוע ביקורת פנימית על היחידות העסקיות והתפעוליות של הבנק. כמו כן, אחראית החטיבה על הטיפול בפניות ובתלונות הציבור בקשר עם פעילות הבנק.

מערך תפעולי בנקאי - אחראי בין השאר על פעילויות התפעול העורפי, הנדסה ותהליכים בנקאיים, המסלקה וסוכנות הביטוח במשכנתאות. הוקם ביום 1 באפריל 2023.

מערך פרויקטים חוצי-ארגון - אחראי בין השאר על פעילות הדיגיטל של הבנק, המשך יישום והטמעת מערכת ה-CRM החדשה ושיתופי פעולה עם תעשיית הפינטק. הוקם ביום 1 באפריל 2023.

מדיניות אגף משאבי אנוש

הנהלת הבנק רואה בעובדי ומנהלי הבנק נדבך עיקרי בהגשמת האסטרטגיה העסקית ויעדי הגידול בהיקפי הפעילות. מחויבות זו באה לידי ביטוי ביישום שלושה עקרונות מרכזיים בפעילות הבנק:

- יצירת סביבת עבודה מכבדת - הבנק רואה בעובדיו ומנהליו שותפים להצלחתו ועל כן פועל לקידום תוך יצירת סביבת עבודה תומכת.
 - דאגה לזכויות העובדים - הבנק מקפיד לשמור על זכויות כלל עובדיו, לצד שמירה על זכותם להתאגד. הבנק מעניק לעובדיו תנאי עבודה טובים יותר מהנדרש על פי חוקי העבודה.
 - דאגה לרווחת העובדים - רווחת העובדים מנוהלת בדרכים הבאות: יצירת מעטפת רווחה לעובדי הבנק ובני משפחותיהם, תוכנית נרחבת לשמירה על בריאות העובדים, הנהגת תרבות ארגונית מוקירה ונתינת אפשרויות לפעילות בשעות הפנאי, מתן הבנה כי איזון זה יוצר ערך עבור העובד והבנק כאחד.
- הבנק פועל באופן שוטף לקידום שוויון בסביבת העבודה. זאת, מתוך ההכרה בחשיבותו העליונה של ערך השוויון. הבנק אינו מפלה אף עובד או עובדת על בסיס השתייכות לדת, לאום, גזע, מוצא, מין או כל מאפיין אחר.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

כח אדם - נתונים כלליים

להלן נתונים בדבר מספר המועסקים ששכרם דווח כמשכורות והוצאות נלוות, במונחים של משרה מלאה (כולל השפעת שעות נוספות) בבנק ובחברות המאוחזות. מספרם של עובדי הבנק המוצג להלן כולל גם את מניינם של עובדים שאינם מועסקים על ידי הבנק, אלא הינם עובדים של חברות קשורות של הבנק, כולל עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ ומזרחי טפחות שירותי אבטחה בע"מ - חברות שירותים בבעלות ושליטה מלאים של הבנק, המספקות את שירותי המחשוב, השמירה והאבטחה לבנק:

2023					
סך הכל הקבוצה	חברות מאוחדות		סניפים בחו"ל	בבנק	
	סך הכל בארץ	סך הכל הבנק			
7,106	903	6,203	105	6,098	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2023
7,148	906	6,242	98	6,144	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי
2022 ^(א)					
סך הכל הקבוצה	חברות מאוחדות		סניפים בחו"ל	בבנק	
	סך הכל בארץ	סך הכל הבנק			
7,523	1,002	6,521	90	6,431	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2022
7,636	1,702	5,934	86	5,848	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי

להלן התפלגות מספר המשרות בקבוצה על פי מגזרי הפעילות^{(א)(ב)(ג)}:

ליום 31 בדצמבר		מגזר פעילות
2022	2023	
4,407	4,210	משקי בית
183	65	בנקאות פרטית
1,486	1,345	עסקים קטנים
359	349	בנקאות מסחרית
822	869	בנקאות עסקית
266	268	ניהול פיננסי
7,523	7,106	סך הכל

(1) הנתונים עד ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים 373 מעובדי בנק אגוד לשעבר, שסיימו את עבודתם בתחילת שנת 2023.

(2) ההתפלגות הינה לפי מגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה". לפרטים ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

(3) כולל משרות עובדי מטה המועמסות באופן יחסי על המגזרים השונים.

עלות ושכר למשרת עובד

2022		2023		
כולל רכיבי תגמול משתנה	ללא רכיבי תגמול משתנה	כולל רכיבי תגמול משתנה	ללא רכיבי תגמול משתנה	
398	333	356	297	שכר למשרת עובד
527	456	493	425	עלות שכר למשרת עובד

ניהול המשאב האנושי

הנהלת הבנק רואה בכלל עובדי הבנק ומנהליו נדבך משמעותי בהגשמת האסטרטגיה העסקית ויעדי הגידול בהיקפי הפעילות וברווחיות. ניהול המשאב האנושי בבנק מבוצע בשני מישורים:

- הטיפול בפרט, כולל: גיוס, ליווי בכניסה לתפקיד ובמהלך חייו העובד, ועד שלב הפרישה.
- פיתוח המשאב האנושי במהלך העבודה השוטפת באמצעות הכשרות ותהליכי פיתוח אישי וקבוצתי.

הבנק משקיע בפיתוח עובדי הבנק ומנהליו הן באמצעות הקניית מיומנויות בנקאיות, רגולטוריות, התנהגותיות וניהוליות חדשות, והן באמצעות שימור ידע ומיומנויות קיימים. זאת באמצעות פעילויות הדרכתיות במהלך חייו העובד בארגון, החל מכניסה לתפקיד, דרך מסלולי הכשרה חניכה וקידום, השלמה והרחבה של ההשכלה האקדמית והרחבת אופקים באמצעות השתלמויות חיצוניות.

בשנת 2023 מרכז ההדרכה היה שותף למהלכים אסטרטגיים חוצי ארגון, בין השאר באמצעות חיזוק והטמעת מיומנויות עסקיות ומערכות תומכות חדשות בקרב הבנקאים והמשך הטמעת תפיסת השירות האנושי של הבנק. הוגבר השימוש בכלים דיגיטליים והורחב תמהיל שיטות ההדרכה - הדרכות פרונטליות

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

או מקוונות, למידה פרונטלית ביחידה, עזרי עבודה אינטראקטיביים, ספריית VOD עם סרטוני הדרכה, פודקאסטים, חניכה מקצועית וניהולית, משחקים, ועוד. מרכז ההדרכה ממשיך להטמיע את תפיסת "ארגון לומד", במסגרתו המנהלים והעובדים מתייחסים ללמידה כאל פעילות מתמשכת המתקיימת גם בעמדת העבודה. מנהלי היחידות, בשיתוף וסיוע מרכז ההדרכה, מובילים שינויים ארגוניים ואחרים על מקצועיות העובדים באמצעות חניכה והדרכה.

מרכז ההדרכה פועל לפיתוח המנהלים בבנק באמצעות הכשרות ניהוליות המלוות אותם מכניסתם לתפקיד ולכל אורך תפקידם, וכן מסלולי עבודה לתפקיד הניהולי הבא. בשנת 2023 התקיימו הדרכות ניהוליות באמצעי הדרכה מגוונים: הדרכות וסימולציות, הרצאות מקוונות ופודקאסטים. האגף לפיתוח ארגוני והדרכה פועל באמצעים מגוונים לפיתוח ערוצי תקשורת פנים ארגוניים. וביניהם תהליכי הערכה ומשוב, כשכל עובד מקבל משוב אישי על ביצועיו בשנה החולפת ויעדי פיתוח לשנה הבאה.

הוצאות ההדרכה בשנת 2023 הסתכמו ב-16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 15 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2022.

במהלך שנת 2023 השתתפו כלל עובדי הקבוצה בהדרכות (פרונטליות ומתוקשבות) בהיקף כולל של 40,452 ימי הדרכה, לעומת 48,650 ימי הדרכה בשנת 2022. חלה ירידה כתוצאה מדחיית ימי הדרכה ברבעון האחרון של השנה, בשל השפעות המלחמה.

לפרטים נוספים בדבר ניהול המשאב האנושי ראה גם דוח אחריות תאגידית לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

יחסי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק הינם קיבוציים (למעט קבוצה מצומצמת של עובדים בכירים) והם באים לידי ביטוי בארגוני עובדים המפורטים להלן:

- א. **ארגון עובדי בנק מזרחי טפחות בע"מ** הוא ארגון ותיק, אשר מכוח הסכם בין ארגוני שנעשה בינו לבין הסתדרות הפועל המזרחי הוא מורשה, על ידי ההסתדרות האמורה, לפעול כארגון היציג של עובדי הבנק לצורך עשיית הסכמים קיבוציים ויצוג עובדי הבנק (להלן: "ארגון העובדים").
- ב. **ארגון המנהלים ומורשי החתימה בבנק מזרחי טפחות בע"מ** הוקם על ידי מנהלי הסניפים והמחלקות בשנת 2005 (להלן: "ארגון המנהלים"). הארגון הוכר על ידי הבנק ועל ידי ארגון עובדי הבנק כ"יחידת מיקוח" לצורך ניהול משא ומתן וחתימת הסכמים.
- ג. **ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה של בנק מזרחי טפחות בע"מ** - הארגון המוסמך לחתום בצירוף הסתדרות המעו"ף בשם עובדי חטיבת הטכנולוגיה של בנק מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בבעלות ושליטה מלאים של הבנק, על הסכמים קיבוציים החלים על עובדי החברה (למעט עובדי חטיבת הטכנולוגיה המועסקים בהסכמים אישיים).
- ד. **בנק יחב** - נציגות עובדי בנק יחב המוסמכת לחתום בשם עובדי בנק יחב על הסכמים קיבוציים החלים על עובדי יחב.

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על-ידי ארגון העובדים

כללי

תנאי העבודה מעוגנים בשורת הסכמים קיבוציים, המכונים כולם יחד "חוקת העבודה". חוקת העבודה מציבה את המסגרת הכללית של התקשרות העובדים עם הבנק, ומסדירה את תנאי העבודה הבסיסיים. בנוסף, נחתמים, מעת לעת, במסגרת החוקה הסכמי שכר.

הסכם קיבוצי

ביום 26 ביוני 2023 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק לבין ארגון עובדי מזרחי טפחות לשנים 2022-2026. לפרטים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

להלן עיקרי ההסכם בנוגע לשכר ומענקים:

- הוענקה תוספת לשכר החודשי בסכום של 1,000 שקלים לעובד, וכן תוספת נוספת של 200 שקלים לעובדי הסניפים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2022. סכומים אלה יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2023.
- תוספת שכר לבעלי תפקידים מסוימים כדוגמת מנהל מדור ומורשה חתימה.
- הוסכם כי שכר היסוד יועלה בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים 2023-2024 ובשיעור של 2% בשנים 2025-2026.
- עודכנו ההפרשות הוציאותיות, כך שהורחב בסיס השכר להפרשות פנסיוניות ובנוסף, בסיס השכר להפרשה לקרן השתלמות השווה לבסיס להפרשות הפנסיוניות.
- ביום 1 בספטמבר 2023 הבנק העניק לעובדים שהחלו עבודתם לפני יום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק) מענק בסכום השווה לשתי משכורות י"ג, וכן העניק מענק בסך של משכורת י"ג אחת, לעובדים שהחלו עבודתם החל מיום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק).
- גובשו הסכמות שונות לשם הגברת הגמישות הניהולית של הבנק ועידוד המציאות, בעיקר בשים לב לאתגרים הקיימים בתקופה זו, וביניהם התמורות בשוק העבודה, החדשנות בעולם הבנקאות ולשם התמיכה בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק, בין היתר הוסכם:
 - הגדלת כמות החוזים האישיים במטה הבנק.
 - בכפוף לתנאים מסוימים, אפשרות למתן תוספת שכר, באמצעות תוספות אישיות, לעובדים במטה.
 - הארכת תקופת הניסיון לכמות קצובה של עובדים לתקופה של עד 5 שנים.
 - אפשרות לניוד עובדים על פי שיקול דעתו של הבנק.
 - אפשרות לסיום העסקה ביוזמת הבנק, בגין אי התאמה, לעד 70 עובדים, אשר סווגו כעובדים שתרומתם נמוכה, במהלך תקופת ההסכם.
 - בשים לב למעבר הצפוי של עובדי מטה הבנק לקמפוס הבנק החדש בלוד, הוסכם כי תנאי העבודה (לרבות ביחס לרווחת העובדים) בקמפוס החדש ייקבעו על ידי הבנק בלבד, לאחר היוועצות עם ארגון העובדים. לארגון העובדים לא תהיינה תביעות כלשהן ביחס למעבר לקמפוס החדש.
 - ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- בד בבד עם חתימת ההסכם, נחתם בין הבנק ובין ארגון העובדים הסכם להחלת תוכנית פרישה מרצון, אשר תוקפה יהא עד ליום 31 בדצמבר 2027. עיקר התנאים של תוכנית הפרישה מרצון הינם בהתאם לתוכנית הפרישה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על ידי ארגון המנהלים ומורשי החתימה

כללי - הסכמי שכר

ביום 20 בדצמבר 2018 נחתם הסכם קיבוצי, עם ארגון המנהלים, בעניין שכר ותנאי עבודה לשנים 2018-2022. ההסכם כולל מבנה שכר חדש המורכב משכר בסיס, תוספת ותק, תוספת ניהול, שעות נוספות גלובליות ובנוסף השתתפות בהחזרי הוצאות כגון אחזקת רכב, ונושאי חינוך ולימודים. ההסכם כלל גם תוכנית פרישה מרצון, הגדלת כמות החודים האישיים, וכן שקט תעשייתי לכל תקופת ההסכם. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 טרם חודש ההסכם הקיבוצי בעניין שכר ותנאי עבודה עם ארגון המנהלים.

הסכמי עבודה אישיים

בהסכמי עבודה אשר נחתמו בבנק בשנים 1995, 1998, 2003, 2006 ו-2018 נקבע כי הבנק יהיה רשאי להתקשר בחוזה עבודה אישיים עם עובדים בכירים כמפורט בהסכמים, וכן מספר חוזי עבודה אישיים עם בעלי תפקידים. חלק מן העובדים הבכירים, המועסקים על פי חוזים אישיים, זכאים, במקרה בו תופסק עבודתם על ידי הבנק, למענקי פרישה המבוססים על תקופת עבודתם בבנק, זאת בנוסף לסכומים ולזכויות האחרות שנצברו לזכותם בקופות השונות. בגין סכומי מענקי הפרישה שנצברו עד לתאריך המאזן, נערכו הפרשות בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

תנאי עבודה לעובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ

תנאי ההעסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה" או "החברה"), מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה והסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים.

בחודש יוני 2023 נחתם הסכם בין הבנק לבין ועד העובדים. בשל ההסכמים הקיבוציים ומנגנון ההצמדה הקיים לעובדי חטיבת הטכנולוגיה, החל משא ומתן בין הנהלת החברה לוועד עובדי החברה ליישום ההסכם שנחתם בבנק בהתאמות והשינויים המתחייבים, לרבות סוגית מעבר החטיבה לקמפוס הבנק בלוד.

הסכמי עבודה ושכר בבנק יהב

ביום 29 ביוני 2023 נחתם בבנק יהב הסכם שכר קיבוצי חדש עם נציגות העובדים אשר מעגן את יחסי העבודה והתגמול בבנק יהב לשנים 2023-2027.

הסכמי קליטת עובדי בנק אגוד

ביום 30 במרץ 2023 נחתמו שני הסכמים שהסדירו את נושאי הקליטה והשיבוץ של העובדים הקבועים ועובדים בניסיון של בנק אגוד לשעבר, וכן את תנאי הקליטה, עקרונות המרת השכר, המענקים, הכיסויים הביטוחיים, זכויות הפנסיה, נציגות הוועדים והסדרי המעבר והביצוע. הצדדים להסכם הם ארגוני העובדים והמנהלים במזרחי טפחות (הסכם אחד עם ארגון העובדים בבנק והסכם נוסף עם עמותת המנהלים בבנק), ההסתדרות, ועד עובדי אגוד לשעבר וועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד לשעבר.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

הסכמים מהותיים

- א. הסכמי עבודה שנחתמו עם ארגון העובדים, ארגון המנהלים ומורשי החתימה, וועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה, וועד עובדי אגוד לשעבר. לפרטים, ראה סעיף ההון האנושי לעיל.
- ב. כתב פטור והתחייבויות לשיפוי של הבנק בנוסח מתוקן. לפרטים, ראה ביאור ג. 26 (5-10) לדוחות הכספיים.
- ג. הסכמים להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב עם החברות הבאות - כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ודיינרס קלאב ישראל בע"מ (להלן קבוצת כאל); חברת ישראלכרט בע"מ ו/או חברת יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ; חברת פועלים אקספרס בע"מ מקבוצת ישראלכרט; וחברת לאומי קארד בע"מ. לפרטים נוספים, ראה ביאור ג. 26 14. לדוחות הכספיים.
- ד. הסכם בין ממשלת ישראל לבין הבנק למתן הלוואות ממקורות הבנקים לזכאי משרד הבינוי והשיכון, והסכם מסגרת בין ממשלת ישראל לבין הבנק בעניין העמדת הלוואות לזכאים מכספי המדינה. לפרטים ראה פרק מגזר משקי הבית להלן.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 34) (הגבלת עמלה בעד הגשת בקשה להלוואה לדויר), התשפ"ב-2022

החוק התפרסם ביום 22 ביוני 2022 וקובע כי תאגיד בנקאי רשאי לגבות עמלה בעד טיפול בבקשה להלוואה לדויר, בתנאי כי העמלה שתגבה לא תעלה על סך של 360 שקלים חדשים. החוק נכנס לתוקף ביום 22 באוגוסט 2022. על פי הערכת הנהלת הבנק, החוק צפוי להביא לירידה בהכנסות הבנק מפעילות זו בהיקף שאינו מהותי.

תקנות הבנקאות (רישוי)(בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023

ביום 30 בינואר 2023, אישרה ועדת הכספים את תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023, שעדכנו בין היתר את הגדרת בנק בעל היקף פעילות רחב, באופן שתחול על הבנק. בהתאם לתקנות, הבנק יידרש לצמצם את היקף המסגרות בכרטיסי אשראי בכ-25% החל מיום 31 בינואר 2027 ועד ליום 31 בינואר 2030, וזאת בהשוואה להיקף המסגרות הרלוונטיות (מסגרות מעל 10,000 שקלים חדשים) בכרטיסי אשראי כפי שהיו ב-2015. שר האוצר הודיע, כי בכוונתו לבטל את המגבלה האמורה, במסגרת חוק ההסדרים הקרוב. בנוסף, החל מיום 31 בינואר 2026, נתח ההנפקה של חברת כרטיסי אשראי עם בנק בודד בכרטיסים חדשים לא יעלה על 52%. זאת למשך 3 שנים.

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), תשפ"ד-2023

ביום 18 באוקטובר 2023 פורסם החוק לפיו רשאי לדחות ב-30 ימים ("תקופת הדחייה") חיוב על פי חוזה או פסק דין מי ששירת כחייל, שוטר, סוהר (בתנאים מסוימים) או ככבאי בין התאריכים 7 באוקטובר 2023 לבין 7 בנובמבר 2023 ("התקופה הקובעת"), או שבתקופה הנ"ל (או חלק ממנה) היה נעדר, חטוף או שבוי, או שהתגורר ביישובי עוטף, או שאושפז לפחות שבוע כתוצאה מפגיעת איבה, או עבד/ התנדב בגוף הצלה. ניתנה סמכות בחוק להאריך את התקופה הקובעת (עד לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2023) ואת תקופת הדחייה.

ביום 31 בדצמבר 2023 (לאחר שפורסם פעמיים צו המאריך את התקופות) פורסם תיקון לחוק, לפיו שוב התקופה הקובעת הנ"ל הינה מיום 7 באוקטובר 2023 עד ליום 31 בדצמבר 2023, ותקופת הדחייה האפשרית על פיה הינה 145 ימים או עד 29 בפברואר 2024 (לפי המוקדם).

כמו כן, נוספה תקופה קובעת שנייה (מיום 1 בינואר 2024 עד ליום 29 בפברואר 2024), המאפשרת דחייה ב-31 ימים של חיוב על פי חוזה או פסק דין למי שהיה בתקופה זו -

- חייל בשירות וחובה/ קבע/ מילואים (בצו 8), שוטר, סוהר, כבאי, נעדר, חטוף, שבוי, תושב יישוב שהתפנה (כפוף לכך שכל אחד עומד בתבחינים שנקבעו לגביו);
- בן זוג של הנ"ל, האחראי לחיוב יחד עמו, עזבון של אחד הנ"ל שנפטר, חברה עם עד 5 בעלי מניות (שאחד מן הנ"ל מחזיק לפחות 50% מאמצעי השליטה), שותפות רשומה שאחד הנ"ל משתתף בניהול עסקיה ושולט ב-50% לפחות מנכסיה.

Executive Order (E.O.) amending E.O. 14024

ביום 22 בדצמבר 2023, פורסם בארצות-הברית צו נשיאותי (E.O. 14114) המרחיב את סמכויות הממשל האמריקאי להטיל במישרין סנקציות משניות (secondary sanctions) על מוסדות פיננסיים זרים בקשר למלחמה בין רוסיה לאוקראינה. הטלת הסנקציות כאמור מתייחסת לביצוע עסקאות בסקטורים מסוימים או טובין מסוימים. פרסום הצו, כלל גם מדריך לגופים פיננסיים זרים, הכולל: דוגמאות לפעילויות שעלולות לחשוף מוסדות פיננסיים זרים לסנקציות, קובץ שו"ת בנושא והנחיות למזעור הסיכון להטלת הסנקציות. הסנקציות אשר ניתן להטיל על מוסד פיננסי זר כוללות: איסור או הטלת מגבלות על פתיחה או ניהול חשבון קורספונדנט בארצות-הברית, וכן, הקפאת כל הנכסים והזכויות בכנסים המצויים בארצות-הברית או בידי אזרחים, תושבים או תאגידיים אמריקאים, וקביעת איסור ביצוע פעולות מסוימות (כגון העברה או תשלום).

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 31 בדצמבר 2023

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ביום 24 בפברואר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר הקובע הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 (יישום תקן בנקאות פתוחה). החוזר מתאר את התפתחות הבנקאות הפתוחה בעולם והסטנדרטים שגובשו ומפרט את גיבוש החקיקה בישראל שהוביל את הפיקוח על הבנקים לקדם פרויקט בנקאות פתוחה ולקבוע הוראה בנושא. ההוראה כוללת הנחיות לגבי יישום התקן של בנקאות פתוחה, כללים לרמת שירות והסכמת לקוח והנחיות לגבי ארכיטקטורה ואבטחת מידע. ההוראה חלה על הבנקים וחברות כרטיסי האשראי בפעילותם בישראל ביחס לחשבונות של יחידים. ההוראה קובעת גם הנחיות לגבי ממשל תאגידי ובכלל זה מפרט את תחומי האחריות של הדירקטוריון והנהלה הבכירה בגיבוש מדיניות, הקצאת משאבים נאותים ופיקוח על יישום המסגרת לניהול הבנקאות הפתוחה. תחילתה של ההוראה ביום 31 בדצמבר 2020, למעט מידע אודות כרטיסי חיוב שמועד תחילתו ביום 1 ביולי 2021 ומידע אודות אשראי, פיקדונות וניירות ערך שיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר 2021.

ביום 7 באפריל 2020 פרסם בנק ישראל חוזר על רקע התפתחות אירוע נגיף הקורונה עם מועדי תחילה מעודכנים להוראה מספר 368. מועד התחולה של ההוראה עודכן ליום 31 במרץ 2021, תחילתו של מידע אודות כרטיסי חיוב עודכן ליום 10 באוקטובר 2021 ותחילתו של מידע אודות אשראי, פיקדונות וניירות ערך עודכן ליום 31 במרץ 2022.

ביום 5 באפריל 2021 פרסם בנק ישראל חוזר אשר דוחה במספר חודשים את היישום המתוכנן כדי לאפשר התייחסות נאותה לסוגיות שונות שעלו במהלך ההערכות ליישום ומתוך רצון לבסס את המערכת של הבנקאות הפתוחה. שלב 2 נדחה ליום 31 בינואר 2022 (לעומת 10 באוקטובר 2021) ושלב 3 נדחה ליום 31 במאי 2022 (לעומת 31 במרץ 2022). הדחייה תאפשר למערכת הבנקאית לייצב את השירותים במערכת על מנת שזמינות המערכת תהיה איתנה והשירותים בה יענו על דרישות השוק.

ביום 17 בינואר 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המעדכן את מועדי התחילה של החובה ליתן גישה למידע אודות פעילות של לקוח בכרטיסי חיוב, ושל החובה ליתן גישה לחשבון העובר ושב של לקוח לצורך ייזום תשלומים כפי שנקבע בהוראה. לוחות הזמנים למתן גישה למידע אודות אשראי ופיקדונות הותאמו לאלו הקבועים בחוק. תחילתו של מידע אודות כרטיסי חיוב ויזום תשלומים עודכן ליום 31 במרץ 2022 ותחילתו של מידע אודות אשראי, חסכונות ופיקדונות עודכן ליום 31 באוקטובר 2022.

ביום 23 בפברואר 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה כך שתתאים להוראות שנקבעו בחוק שירות מידע פיננסי. תחילתה של ההוראה ביום כניסת החוק לתוקף ובהתאם למועדים הקבועים בו. החל מיום 30 ביוני 2023 לא יחול פרק ח' בהוראה 367 ביחס לחשבונות יחידים וימשיך להתקיים לשירותי ריכוז מידע ללקוחות שהם תאגידיים עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביום 15 במאי 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה 368 וקובע הוראות בנושא איסור קבלת טובות הנאה ומוסיף סעיף 57 ב' בהוראה, בהתאם לסמכות המפקח לפי חוק שירות מידע פיננסי, כמו גם תיקונים בגוף הסטנדרט עצמו. מועד תחילתו של סעיף 57 בהוראה ביום תחילת חוק שירות מידע פיננסי (נכון למועד פרסום זה - 14 ביוני 2022).

ביום 24 ביולי 2022 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא יישום חוק שירות מידע פיננסי והתקן לבנקאות פתוחה. החוזר מדגיש כי התאגידיים הבנקאיים מחויבים לפעול כמקורות מידע ובעתיד כנותני שירות מידע פיננסי ולוודא כי תהליכי העבודה כוללים לכל הפחות מדיניות לרמת שירות, יישום בקרות לרמת זמינות וזמני תגובה, שלמות ואיכות המידע, יישום הוראות רגולציה במסגרת ועדה פנימית ייעודית לנושא וקיום תהליכי ביקורת פנימית. המכתב מבקש לבחון את תהליכי ההסמכה ולוודא שתקלות המתקבלות ביחס לשירות או זמינות מטופלות בזמן סביר. הבנק נערך למענה ויישום ההנחיות במכתב זה.

ביום 22 בינואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה 368 וקובע הוראות בין היתר, בנוגע למתן גישה למידע אודות ניירות ערך, רמת שירות, אופן השימוש בסרטיפיקט ומתן אישור לפעול כיוזם תשלומים. תחילת התיקונים בחוזר הינו יום פרסום החוזר למעט, מועד הצגת המידע אודות ניירות ערך שנקבע ליום 14 ביוני 2023, ולמעט התיקונים לאופן טיפול בתקלות, זמני תגובה ורמת שירות שנקבע ליום 30 ביוני 2023.

ביום 9 בפברואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא דיווח על פעילות בבנקאות פתוחה אשר מתקנת את הוראת דיווח 868 "דיווח על פעילות בבנקאות פתוחה", כך שתאפשר לפיקוח על הבנקים לעקוב אחר אופי והיקף הפעילות בבנקאות הפתוחה בישראל. תחילת התיקונים להוראת דיווח זו הינה החל מיום 1 בינואר 2023, בהקלות המפורטות בחוזר.

הבנק מיישם את ההוראות ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול סיכונים

ביום 26 בפברואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול סיכונים (תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 310). התיקון עוסק במעורבותם של תאגידיים בנקאיים וסולקים בפעילויות הקשורות לנכסים קריפטוגרפיים, נוספה חובה בתהליך אישור מוצר חדש לבחון את עמידת המוצר החדש בדרישות החוקים והתקנות הרלוונטיים. נוספה הגדרת המונח "נכס קריפטוגרפי" והחובה לדווח בכתב למפקח על הבנקים לפני תחילת פעילות הקשורה לנכסים מסוג זה. מועד תחילת התיקון ממועד פרסומו.

הבנק מיישם את ההוראה ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביום 26 בפברואר 2023 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "עיסוק בנכסים קריפטוגרפיים פיננסיים" המפרט את הסיכונים המרכזיים העולים מפעילות בתחום הקריפטו ודרישה להחיל את התיקון להוראה 310 לגבי פעילות בתחום זה.

פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרץ 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות (תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 422). התיקון בא להבהיר מהם המקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים. תחולת ההוראה הורחבה כך שתחול גם על ניהול חשבון עובר ושב ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת, והורחבו שירותי התשלום הבסיסיים שנקבעו בהוראה. תחילת העדכון לפי חוזר זה שנה מיום פרסומו.

הבנק נערך ליישום ההוראה ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 31 בדצמבר 2023

ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ביום 26 במרץ 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות (הוראת ניהול בנקאי תקין 501). הוראה זו הינה חלק ממהלך רוחבי מתוכנן של הפיקוח על הבנקים, לקבוע עקרונות וסטנדרטים בתחומי הצרכנות הבנקאית להתנהלות הוגנת של התאגידים הבנקאיים עם לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה של התאגידים הבנקאיים, על מנת לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות במסגרת זו, נדרשים דירקטוריון והנהלת התאגיד הבנקאי לקבוע אסטרטגיה, מדיניות, תוכניות ותהליכי עבודה אשר יבטיחו קידום של עמידת התאגיד הבנקאי בעקרונות שהוגדרו.

תחילת ההוראה לפי חוזר זה שנה מיום פרסומו, למעט סעיפים מסוימים שיכנסו לתוקף במועדים המצוינים בחוזר. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי

ביום 24 במאי 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין במספר 333 בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי. עדכון ההוראה מאמץ את המסמך המעודכן של ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי. במסגרת החוזר נכללו מספר עדכונים, וביניהם:

- עקרונות לניהול סיכון ריבית – העקרונות המפורטים בהוראה כוללים, בין היתר, את הסדרי הממשל התאגידי בניהול הסיכון וניטור הסיכון, תיחום הסיכון, מדידת הסיכון הן במונחי שווי כלכלי והן במונחי רווחים, שימוש בתרחישים שונים, לרבות מבחיני קיצון, טיפול בקפידה במכשירים עם אופציות התנהגותיות וההנחות ששימשו למידול שלהם לצורך אמידת הסיכון, ניהול סיכונים המודלים לניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי, דיווח לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה וכן וטיפול נאות בסיכון במסגרת הנדבך השני.
- המסגרת הסטנדרטית – במסגרת ההוראה נכללו הנחיות מסוימות לגבי מדידת סיכון הריבית בתיק הבנקאי על בסיס שווי כלכלי של ההון, ובפרט לגבי מדידת תזרימי המזומנים.
- חישוב זעזועי ריבית – ההוראה כוללת הנחיות לחישוב זעזועי ריבית סטנדרטיים לבנקים וסולקים, אשר יותאמו לזעזועי הריבית הסטנדרטיים בדרישות הגילוי לציבור.

תחילת העדכונים להוראה הינה מיום 31 בדצמבר 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ביום 12 ביוני 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים (הוראת ניהול בנקאי תקין 345). ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. ההוראה דורשת לתת גילוי לסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף, לרבות סיכונים אקלים, ולתאר את אופן ניהולם, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. תחילת ההוראה לפי חוזר זה שנתיים מיום פרסומו. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה

ביום 29 ביוני 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 473). בהתאם להוראות סעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), 1981, קובעת ההוראה כי בעת פניית לקוח לתאגיד בנקאי בבקשה להתקשר עימו בחוזה כרטיסי אשראי, או בעת פנייה של תאגיד בנקאי ללקוח בהצעה להתקשרות כזו, על התאגיד הבנקאי להפיץ את כרטיסי האשראי של המנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה. במסגרת ההוראה נקבעו הוראות לעניין תהליכי הפצת כרטיסי אשראי לפי סעיף 1.7 לחוק.

תחילת ההוראה לפי חוזר זה מיום פרסומה. הסכמי הפצה שנחתמו טרם כניסת ההוראה לתוקף יותאמו בין הצדדיים בתקופה שלא תעלה על חצי שנה. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים

ביום 29 ביוני 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 בדבר עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים. העדכון להוראה כולל, בין היתר, את השינויים הבאים:

- הקלה לעניין הגדרת איש קשור עבור תאגיד בנקאי שנשלט על ידי תאגיד בנקאי – בהתאם לסעיף 3(ו) להוראה, תאגידים שההשקעה בהם אינה מהותית ואשר התאגיד הבנקאי אינו שולט בהם, יוחרגו מהגדרת "איש קשור".
- מנהל כללי ויושב ראש הדירקטוריון בחברות מוחזקות עיקריות – נקבע כי לעניין איש קשור בסעיף 3(ד1) בדבר מנהל כללי ויושב ראש דירקטוריון בחברות מוחזקות עיקריות, תכלולנה מתוך כלל החברות העונות על ההגדרה, רק חברות העונות להגדרת "חברת בת".
- וועדה לעסקאות עם אנשים קשורים – במסגרת העדכון להוראה הורחבה ההקלה, כך שהוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים או ועדת הביקורת, פטורה מחובת הדיון בכל סוגי העסקאות (ולא רק בעסקאות חבות) שביצע התאגיד הבנקאי עם חברות בקבוצה הבנקאית, שהבנק מחזיק בהם לפחות 95% מאמצעי השליטה, אשר אינן נותנות אשראי או שירות אחר מחוץ לקבוצה הבנקאית או כי כל עיסוקן הוא הנפקת אגרות חוב עבור תאגידים בקבוצה הבנקאית.
- דיווח לפיקוח – הוסרה הדרישה להגשה לפיקוח רשימה של כל האנשים הקשורים לתאגיד הבנקאי וציון חבות של כל איש קשור בהתאם למתכונת הדיווח לפיקוח.

תחילת חוזר זה מיום פרסומו.

הבנק מיישם את החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ביום 19 ביולי 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 461). הוראה זו מהווה מסגרת הסדרה מקיפה לפעילות התאגידים הבנקאיים בתחום התינוך הפיננסי בנושא של קבלה והעברה של הוראת לשם ביצוע פעולות בניירות ערך עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. ההוראה מטילה חובות שונות על התאגידים הבנקאיים, הכוללות: קביעת מדיניות

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 31 בדצמבר 2023

ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח וגילוי נאות בדבר ניגודי עניינים במקרים שבהם נשארה חשיפה לאחר שישמו צעדים למזעורה ובקורות על הפעילות.

ההוראה מנחה את התאגידים הבנקאיים לסווג הלקוחות והתאמת ניירות הערך לפעילותם לרבות יידוע לקוחות כשירים קיימים, שאינם גופים פיננסיים, שעומדת בפניהם האפשרות לקבל את אחת או יותר מההגנות שמקנה הוראה זו וזאת עד למועד תחילתה של ההוראה שנקבע ל-18 חודשים ממועד פרסומה. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נהלים למתן הלוואות לדיר

ביום 19 ביולי 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא נהלים למתן הלוואות לדיר (תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451). עדכון זה נועד לשפר את תהליך ביצוע פירעון מוקדם של הלוואה לדיר, לרבות באמצעות מחזור הלוואה מתאגיד אחר.

תחילת העדכון להוראה לפי חוזר זה הינו שנה מיום פרסומה.

הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

דגשים למערכת הבנקאית בעקבות המלחמה

ביום 12 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר דגשים למערכת הבנקאית בעקבות המלחמה. בפרסום ציין הפיקוח כי על המערכת להציב לה ליעד להמשיך לתת שירותים מקצועיים באופן הולם ורציף ללקוחותיה, ולנהל את מכלול הסיכונים התפעוליים והפיננסיים אשר ייחודיים לתקופה זו. בהתאם ליעדים אלו על המערכת הבנקאית לעמוד בדגשים הבאים: דינוי דירקטוריון, הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויות בדגש על תושבי האזורים המצויים במצב חירום, חיילי צה"ל המגויסים בעת הזו ומשפחותיהם ועסקים קטנים אשר נסגרו או פועלים במתכונת מצומצמת עקב המצב. כמו כן, המערכת הבנקאית נדרשת לבחון בניטור גובר את כלל הסיכונים בהתייחס להיבטים השונים ובכללם היבטי הון, נזילות ואשראי, לרבות התאמת הסדניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת. בנוסף, יש לבחון מחדש את נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים בבנק ובחברת כרטיסי האשראי. מעבר לכך, הפיקוח על הבנקים הפעיל חלקית את דרישות הדיווח במצב מיוחד המסייע לפיקוח לנתח את המצב, לקבל החלטות בהתאם ובמתן מענה לפניות הציבור. בנוסף, ציין הפיקוח על הבנקים כי על המערכת הבנקאית להיערך להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר המכוונות כלפי המערכת.

ביום 15 באוקטובר 2023 התקיים דיון בראשות נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים, בהשתתפות מנכ"ל הבנקים וחברות כרטיסי האשראי. בעקבות הדיון, פרסם בנק ישראל מתווה לסיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה. כחלק מהמתווה ישנה חלוקה לשני מעגלים. מעגל ראשון כולל את קבוצת הלקוחות הבאה: אוכלוסייה המתגוררת במרחק של עד 30 ק"מ מרצועת עזה, אוכלוסייה שפונתה על ידי גורם רשמי מביתה, נכון למועד פרסום המתווה, אוכלוסייה שהיא בעלת קרבה ראשונה להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים, אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסי צו 8. במעגל השני נמנים כל יתר לקוחות הבנקים.

בימים 18 באוקטובר 2023, 9 בנובמבר 2023 ו-2 בינואר 2024 פרסם בנק ישראל דגשים פיקוחיים לגבי טיפול החובות ודיווח לציבור. להלן עיקרי הדגשים:

- עבור לווים אשר הושפעו מהמלחמה, הפיקוח על הבנקים מעודד תאגידים בנקאיים לפעול על מנת לאפשר ללוויים גמישות בפירעון ההלוואות.
- מצב פיגור - חוב אשר לא היה בגינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב בפיגור, אם לא קיים פיגור בתשלומים בהתאם לתנאים המעודכנים של החוב. אחרת, יש להתאים את מצב הפיגור בחזרה למצב כפי שהיה בתחילת החלימה והקפאית אותו במשך תקופת דחיית התשלום.
- חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות - על התאגיד להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע האם לסווג כחוב בעייתי.
- גילוי לציבור - על התאגיד לתת גילוי עבור חובות לווים שהושפעו מהמלחמה ונעשו להם הסדרי פירעון חדשים, כאמור לעיל.
- הפרשה להפסדי אשראי - הכללת ההשפעה הצפויה של מלחמת חרבות ברזל למועד הסמך למועד פרסום הדוחות, ככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף לגבי השפעות צפויות נוספות של המלחמה, אומדני ההפרשה יותאמו למידע הנוסף.
- גילוי בדוח הדירקטוריון והנהלה - יש לשקף את ההשפעות העיקריות של המלחמה על הבנק בנושאי תוצאות וסיכונים.
- גילוי סיכון אשראי בדוח דירקטוריון והנהלה - הגילוי יכלול התפתחויות מהותיות בסיכון האשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק, בדגש על ענפים שרמת הסיכון שלהם עלתה בגין המלחמה.

ביום 12 בנובמבר 2023 פנה בנק ישראל במכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, ובו בקשה לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות בתקופה הקרובה ולעדכן את הפיקוח על הבנקים בתוצאות הבחינה.

ביום 26 בדצמבר 2023 פרסם בנק ישראל הרחבה למתווה הסיוע ללקוחות הבנקים וחברות כרטיסי אשראי, בהתמודדות עם המלחמה. בהתאם להערכות מצב שהתקיימו בבנק ישראל ובהתאם לכך שהמלחמה נמשכת ומשפיעה על לקוחות ריבים בהיבט הכלכלי, הודיע בנק ישראל על הרחבת המתווה, שאומץ על ידי הבנקים ובו, בין היתר:

- הארכת תוקף המתווה הקיים בשלושה חודשים נוספים, עד ליום 31 במרץ 2024, לשתי קבוצות האוכלוסייה - מעגל ראשון ומעגל שני.
- הוספת אוכלוסיות לקבוצת המעגל הראשון - לאוכלוסיית המעגל הראשון יתווספו חשבונות של חטופים ונעדרים, חשבונות של אחים של חטופים או נעדרים וחשבונות של משתתפי מסיבת "נובה" ברעים.
- בהתייחס לדחיית תשלומי הלוואות צרכניות ועסקיות:
- לקוח שלא ביצע דחיית תשלומים מכוח המתווה, יהיה זכאי לדחיית תשלומים לתקופה של שלושה חודשים, בכפוף להגשת בקשה.
- לקוח שכבר ביצע דחיית תשלומים בפועל לתקופה של שלושה חודשים, יהיה זכאי לדחיית תשלומים של שלושה חודשים נוספים בכפוף להגשת בקשה, כך ששך כל תקופה הדחייה מקסימלית תהיה שישה חודשים במצטבר.

התאמת הוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם המלחמה (הוראת שעה)

לאור המלחמה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ועל מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב, גיבש הפיקוח על הבנקים שורה של צעדים מקלים, במסגרת הוראת שעה.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - ההתאמות בהוראה זו נועדו לאפשר לבנקים ולחברות כרטיסי אשראי את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו ממצב המלחמה. הוראת שעה זו תעודכן מעת לעת בהתאם לצורך. במסגרת הצעדים שנקטו נעשו התאמות לצורך טיפול בתלונות הציבור, ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב, התאמות בנושא בנקאות בתקשורת לנוכח לקוחות רבים שגויסו למילואים או שנאלצו לעזוב את בתיהם, הארכת התקופה בה ניתן להמציא נתונים כספיים ועדכניות דוח כספי, הקלות בביצוע רוטציה וחופשה רציפה, הארכת מועדים בנהלים למתן הלוואות לדיר, הקלות במגבלות למתן הלוואות לדיר, ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור ועוד.

ביום 20 בדצמבר 2023 פרסם הפיקוח הקלה ביחס המינוף (הוראה לניהול בנקאי 218), כך שההקלה שניתנה בהוראת שעה 250, עוגנה בהוראה 218 ותוקפה הוארך ליום 31 בדצמבר 2025.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכן אשראי" - הובהר כי עלייה בשיעור המימון בהלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה מעל רף של 80%, הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס", שניתנה לאחר ה-7 באוקטובר 2023, לא תובא בחישוב שיעור המימון.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי

ביום 20 בדצמבר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333). ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרש התאגיד הבנקאי לנהל את סיכון הריבית בתיק הבנקאי ובפרט דרישות לנקיטת פעולות אקטיביות לזיהוי, מדידה, ניטור, בקרה וגילוי אודות הסיכון. ההוראה החדשה מחליפה את ההוראה הקיימת. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה הינה 1 ביולי 2025. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

פתיחת חשבון עו"ש ביתר זכות לגופים פיננסיים

ביום 24 בדצמבר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא פתיחת חשבון עו"ש ביתר זכות לגופים פיננסיים (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 424). ההוראה באה להסדיר את הדרישות החלות על התאגיד הבנקאי אגב פתיחת חשבון וניהולו לגופים הנותנים שירותים פיננסיים חוץ בנקאיים. ההוראה מעגנת חובת דיווח לפיקוח במקרה של סירוב לפתיחת חשבון בהתאם להוראת הדיווח לפיקוח מספר 824. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 1 באוגוסט 2023 הותירה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת Moody's העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") את דירוגי הבנק ללא שינוי. דירוג פיקודנות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק הינו Aaa.il באופק יציב.

כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III מדרוגים על ידי מדרוג Aa3.il באופק יציב.

ביום 31 באוקטובר 2023 עדכנה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את תחזית הדירוג של הבנק מ"יציבה" ל"שלילית". בה בעת אישרה הסוכנות את דירוג המנפיק של הבנק העומד על IAAA.il. שינוי תחזית הדירוג של הבנק הינו בהמשך לשינוי תחזית הדירוג של מדינת ישראל על רקע המלחמה, המשקף את הסיכון שלמלחמה תהיה השפעה שלילית מהותית על הכלכלה בישראל.

כתבי התחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III, מדרוגים על ידי מעלות-IAA.il.

ביום 31 באוקטובר 2023 הורידה חברת הדירוג S&P Global Ratings (להלן: "S&P") את תחזית הדירוג של הבנק מ"יציבה" ל"שלילית". בה בעת אישרה הסוכנות את הדירוג לטווח ארוך (Long term Issuer Credit Rating) העומד על A-, ואת דירוג הבנק לטווח קצר (Short term Issuer Credit Rating) העומד על A-2. בנוסף, הסוכנות אישרה את הדירוג BBB- של סדרת כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים, הכשירים להכרה כהון רובד 2, אשר הונפקו על ידי הבנק ביום 7 באפריל 2021 בהנפקה פרטית בינלאומית למשקיעים מוסדיים.

ביום 13 בדצמבר 2023 הותירה חברת הדירוג Fitch Ratings (להלן: "Fitch") את דירוג הבנק ב"מעקב שלילי" בו הוא נמצא מאז ה-19 באוקטובר 2023, בהמשך לפעולה דומה לגבי דירוג החוב של ישראל. דירוג הבנק לטווח ארוך (Long term IDR) הינו A, ודירוג הבנק לטווח הקצר הינו F1+, דירוג כתבי התחייבות הנדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים הינו BBB.

ביום 9 בפברואר 2024, הורידה סוכנות הדירוג Moody's את דירוג האשראי של ישראל מ-"A1" ל-"A2", בעקבות החשש מהשלכות המלחמה בעזה ומהסלמה בצפון. בנוסף, הורידה את תחזית הדירוג ל"שלילית". בהמשך החלטתה על הורדת הדירוג של מדינת ישראל, הודיעה Moody's ביום 13 בפברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל לרמה של A3 ועל אופק דירוג שלילי. Fitch הודיעה בחדש אוקטובר 2024 כי היא מציבה את דירוג האשראי של מדינת ישראל תחת מעקב שלילי, ו-S&P שקבעה למדינת ישראל אופק דירוג שלילי. כפועל יוצא, חלו החלטות אלה גם על דירוג הבנק. S&P מעניקה למדינת ישראל את הדירוג הגבוה מבין שלוש הסוכנויות, והוא נותר ברמה AA-.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 31 בדצמבר 2023

מגזרי פעילות – מידע נוסף

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: אנשים פרטיים, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי. פעילות הבנק בחוץ לארץ תוצג בנפרד.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות ללקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן תיאור תמציתי של מגזרי הפעילות הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, בהתאם להגדרות הפיקוח על הבנקים.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות חוץ לארץ - מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

המידע הכספי בדוח הדיסקרטיוני וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.

בנוסף, נכלל בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 29, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמחן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה". יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

להלן תמצית ההבדלים:

- מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שייך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה. לעומת זאת פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.
- קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שייך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.
- יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית או השתייכות לאותה קבוצת לווים.
- הבדלים נוספים באים לידי ביטוי בהגדרת הבנק לבנקאות הפרטית, אופן טיפולו בגופים מוסדיים, פעילות עסקית המשויכת למגזר הניהול הפיננסי והבדלים נוספים הנובעים מההגדרות המפורטות לעיל.
- השוני בהגדרות בא לידי ביטוי בעיקר במגזרים הבאים:
 - לקוחות פרטיים עם תיק נכסים פיננסיים בבנק הנמוך מ-3 מיליוני שקלים שסווגו למגזר בנקאות פרטית בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, סווגו למגזר משקי בית בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
 - עסקים זעירים וקטנים, שסווגו למגזר בנקאות פרטית בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בהתבסס על שיוכם ליחידה הארגונית האחראית, סווגו למגזרים העסקיים הפיקוחיים בהתאם להגדרות לעיל בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
 - לקוחות עסקיים שסווגו למגזר העסקי או למגזר המסחרי בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בהתבסס על שיוכם ליחידה הארגונית האחראית, סווגו למגזר עסקים זעירים וקטנים בהתאם לקריטריונים שפורטו לעיל בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
 - גופים מוסדיים שסווגו למגזר העסקי או למגזר ניהול פיננסי בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, סווגו למגזר גופים מוסדיים בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
 - לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

חריגים לסיווג לקוחות עסקיים בהתאם למחזור פעילות

בהתאם לקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל מסווג הבנק לקוחות עסקיים למגזרי פעילות שלא על פי מחזור פעילותם במקרים הבאים:

- כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, מסווג הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי המתאים לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק. סיווג זה יעשה בהתאמה לקטגוריות מחזור ההכנסות לעיל כאשר סך הנכסים הפיננסיים יוכפלו ב-10 לצורך סיווגים כאמור.
- כאשר לדעת הבנק, מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף פעילותו וסך המאזן של הלקוח גדול מ-100 מיליוני שקלים חדשים, מסווג הבנק את הלקוח למגזר עסקים גדולים. סיווג באופן זה מבוצע למשל בענף הנדל"ן. כאשר סך המאזן נמוך מ-100 מיליוני שקלים חדשים ומחזור ההכנסות אינו מייצג כאמור, יסווג הלקוח, בדרך כלל, כדלקמן:
 - עסקים זעירים וקטנים - סך הנכסים במאזן הלקוח נמוך מ-50 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים בינוניים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-50 מיליוני שקלים וקטן מ-215 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים גדולים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-215 מיליוני שקלים חדשים.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות והוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות (מחיר המעבר), כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מחויב גם בפרמיה העודפת הגלומה בעלות גיוס מכשירי הון כשירים להלימות הון. זאת על פי ההון המיוחס לפעילותו. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. מחירי המעבר לאשראי ופיקדונות דומים. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת הון נמדדת על פי ההיקף הממוצע של נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
- בחישוב נכסי הסיכון המיוחסים לכל מגזר, "מומרות" חשיפות אשראי חוץ מאזני לטובה ערך אשראי, לפי מקדמים שנקבעו בהוראות המדידה של הלימות הון.
- בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההון של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
- רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ישירות ללקוחות שבגינם נרשמו ההוצאות.
- הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משיכות ספציפית ללקוחות.
- הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות משיכות ספציפית לסניפי הבנק, מועמסות על לקוחות הסניף באמצעות מפתחות העמסה המביאים לידי ביטוי את נפח הפעילות של הלקוח ומספר הפעולות בחשבון. בהמשך, מבוצעת התחשבות נוספת (בינמגזרית) במסגרתה מועמסות חלק מההוצאות הישירות של הסניף על הלקוחות ממגזרי הפעילות שאינם קמעונאיים.
- ההתחשבות הבינמגזרית משקפת את העובדה שהסניף משרת גם לקוחות שאינם קמעונאיים. התחשבות זו מוצגת במסגרת ההוצאות/הכנסות הבינמגזריות בביאור.
- הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות לפי בסיסי העמסה המביאים בחשבון את חלקה היחסי של ההוצאה למגזר.
- לעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות למגזר פעילות ספציפי ולעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות בהתאם להערכה קיימת על חלוקת המשאבים המוקצית לכל מגזר.
- כאשר לא ניתן לייחס את הוצאת המטה, הן תועמסנה לפי שקלול של נפח ופעולות מחשב כאמור לעיל. במסגרת הזו, הוצאות המחשב הנוגעות באופן ישיר למגזרי פעילות ספציפיים מיוחסות לאותם המגזרים, והוצאות מחשב אחרות מועמסות על מגזרי הפעילות לפי מספר עובדים.
- ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
- התשואה להון מחושבת כיחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.
- יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות.
- הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

מגזר משקי הבית

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר משקי הבית והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

בנקאות ופיננסים

עיקר השירותים הניתנים במסגרת זו:

- **אשראי וחשבונות עובר ושב:** מסגרת האשראי לפעילות בעובר ושב נקבעת בהתאם לצרכי הלקוח, לרמת הכנסתו ולשיקול דעת הבנק, המבוסס בין היתר על מודלים כלכליים. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 325, לא מתאפשרת חריגה מהמסגרות שנקבעו.
- **השקעות:** מתן שירות ללקוחות בתחום ההשקעות, כגון: פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.
- **הלוואות:** הלוואות למטרות שונות ובהן הלוואות שאינן למטרת רכישת דירה כנגד שעבוד דירת מגורים והלוואות אחרות לתקופות שונות ובתנאים מגוונים.
- **מימון רכישת כלי רכב:** פעילות בתחום ההלוואות לרכישת רכב חדש מהיבואן, במסגרתה פועל הבנק בשיתוף עם מספר יבואני רכב. בנוסף, קיימת פעילות ליסינג מימוני והלוואות רכב תחת החברה בת "מזרחי טפחות ליסינג".

משכנתאות

שירותים עיקריים בתחום המשכנתאות:

הלוואות מכספי הבנק - הלוואות מכספי הבנק ובאחריותו, ניתנות לרכישה/בנייה/הרחבה/שיפוץ של נכס מקרקעין, וכן הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים. ההלוואות ניתנות לתקופות ארוכות של עד 30 שנה, בהתאם לסוג ההלוואה וליכולת ההחזר של הלווה. הבנק נותן אשראי במגזרי הצמדה שונים ומציע "משכנתא משולבת" - הלוואה המשולבת בין מגזרי הצמדה וסוגי ריבית שונים. המשכנתא המשולבת מאפשרת לבנק לנהל סיכונים תוך שמירה על רווחיות, ומאפשרת ללקוח פיזור סיכון. על רקע שיעור הגבוה של ריבית בנק ישראל בשנה וחצי האחרונות וחשש מאינפלציה גבוהה, חל גידול בחלקן של הלוואות במסלולים של ריבית משתנה לא צמודה וריבית קבועה לא צמודה, כחלופה למסלול פריים ומסלולים צמודי מדד.

שירותים במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון - בנוסף לפעילות הבנקאית של מתן אשראי מכספי הבנק, מהווה הבנק זרוע ביצוע של המדינה למתן שירותים לאוכלוסיית זכאי משרד הבינוי והשיכון. שירותים אלו כוללים הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון, לרבות הלוואות מקום ומענקים מותנים. במסגרת תחום זה, מטפל הבנק, בנוסף לשירות הבנקאי המקובל, במכלול הצדדים המנהלתיים הנדרשים לשירות זכאי משרד הבינוי והשיכון, כגון הנפקת תעודת זכאות. ההחלטה באיזה בנק תמומש הזכאות נתונה בידי הלקוח נוטל המשכנתא. הריבית בהלוואות הניתנות במסגרת תוכניות הסיוע נקבעת בחוק הלוואות לדירור.

בנוסף להלוואות הרגילות במסגרת תוכניות הסיוע, קיים הסדר של מתן אשראי, שמטרתו לעודד רכישת דירות חדשות בישובים מסוימים אשר למדינה יש עניין באכלוסם ("הלוואות מקום") וכן סיוע מיוחד הניתן לרוכשי דירות במסגרת תוכנית "דירה בהנחה". ההתקשרות בין הבנק והמדינה למתן הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע לרבות התמורה לבנק, מוסדרת בשני הסכמים, משנת 2004 ומשנת 2008. תוקף הסכמים אלו מוארך מידי שנה. הכנסות הבנק בגין כלל פעילות הלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2023 ב-12 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-14 מיליוני שקלים בשנת 2022 ו-17 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2021.

שיווק ביטוחים (ביטוח אגב משכנתא)

הרוב המכריע של הלווים מבטוחים בפוליסות ביטוח חיים בקשר להלוואה, והנכסים המשמשים כבטוחה מבטוחים בביטוח נכס. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, רשאי הבנק לשווק ביטוחי חיים וביטוחי מבנה אגב הלוואה לדירור באמצעות סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק (טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ), שפעילותה נפרדת מפעילות הבנק והיא מוגבלת רק לתיווך בביטוח מבנה, לרבות נזקי סים, ובביטוח חיים אגב הלוואה הניתנת על ידי הבנק.

הלווים בוחרים בחלקם לערוך ביטוחיהם באמצעות סוכנות הביטוח של הבנק וחלקם באמצעות הסדרי ביטוח אחרים. כדי לשמור על ההפרדה הנדרשת בין פעילות המשכנתאות ופעילות הביטוח, לצורך רכישת הביטוחים מסוכנות הביטוח של הבנק, הלקוחות נדרשים ליצור קשר ישיר עם הסוכנות לרבות באמצעות עמדות ייעודיות המקושרות ישירות לסוכנות הביטוח אשר הוצבו בסניפי הבנק.

להלן הכנסות הבנק מביטוח אגב משכנתא (במיליוני שקלים חדשים):

2021	2022	2023
109	112	90
13	15	16
122	127	106
סך הכנסות ממכירת ביטוח		

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

שוק ההון

במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, וכן מתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך המוחזקים על ידי הלקוחות (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות ועוד). כמו כן, הבנק נותן שירותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול קופות גמל. בנוסף, לבנק חברה בת, אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ, אשר עוסקת בניהול תיקי השקעות בניירות ערך ובייעוץ להשקעות ללקוחות הבנק וללקוחות בנקים אחרים.

כרטיסי אשראי

כרטיס האשראי הינו אחד מאמצעי התשלום המרכזיים במשק. במסגרת הפעילות במגזר משקי הבית, מוצעים ללקוחות מגוון כרטיסי אשראי. הבנק מציע ללקוחותיו כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי ישראל, כאל ו-MAX ובהתאם לבקשת הלקוח. בנוסף, הבנק מאפשר ללקוחותיו לבצע תשלומים במסופים התומכים בטכנולוגיית EMV באפליקציות תשלום שונות וכן מאפשר ללקוחותיו לשלם לבתי עסק תוך שימוש באפליקציות התשלום Apple Pay, Google Pay ואפליקציות התשלום של חברות כרטיסי האשראי. כמו כן, לבנק מספר מוצרים בתחום כרטיסי האשראי: **"הכרטיס"**: כרטיס אשראי של מזרחי טפחות המשמש מועדון לקוחות ייחודי לבנק. הכרטיס כולל מבצעים ייחודיים ופעילות ממוקדת בתחום ההטבות הצרכניות והבנקאיות.

לפרטים בדבר הסכם עם קבוצת כ.א.ל, בין היתר בעניין הנפקה של כרטיס ממותג, ראה ביאור 26.14 לדוחות הכספיים.

"כרטיס אשראי טפחות": מטרת המוצר לסייע, הן במכירת הלוואות המשכנתא, והן בעידוד פתיחת חשבונות עובר ושב. המוצר מאפשר הקצאת מסגרת אשראי, בהסתמך על יכולת החזר של הלקוח ועל הנכס המשועבד כבר לבנק, באמצעותה יוכל הלקוח לממן הוצאות נוספות הכרוכות ברכישת הדירה (ריהוט, שיפוצים וכדומה) או בכל פעולה אחרת.

שירותים ייחודיים הניתנים בבנק ללקוחות המגזר

השירות הייחודי המרכזי שמציע הבנק הינו הפעילות במסגרת "הבנקאות ההיברידית", המאפשרת ללקוח מעטפת רב ערוצית שבמרכזה ישנה גישה ישירה ונוחה לבנקאי האישי באמצעות מגוון אמצעים טכנולוגיים זמינים, בהתאם לבחירת הלקוח.

כחלק מאסטרטגיית הבנקאות ההיברידית, ניתן גם שירות טלפוני משלים באמצעות מרכז בנקאות המורכב מ-11 אשכולות וצוות לטיפול בלקוחות עסקיים. לכל צוות משייכים 8-9 סניפים במרחבים השונים. צוותים אלו מהווים חלק בלתי נפרד מהסניפים אליהם הם משייכים ומהווים ערוץ נוסף בו יוכל לקבל הלקוח שירות מחוץ לשעות פעילות הסניף שלו.

בהתאם לכך, יכולים לקוחות הבנק להגיע ישירות אל הבנקאי שלהם בסניף, או לאחד מחברי צוות הסניף, באמצעות ערוצי התקשורת השונים, כגון התכתבות עם בנקאי בתיבת ההודעות או ב-WhatsApp. השירות ניתן על פני 12 שעות פעילות, החל מהשעה 8:00 בבוקר ועד השעה 20:00 בערב ולאחר מכן ניתן לקבל שירותים בטלפון 24 שעות ביממה. כמו כן, במסגרת מגזר משקי הבית מציע הבנק ללקוחותיו שירותים, המביאים לידי ביטוי את היתרונות משילוב המוצרים השונים המוצעים על ידו ללקוחותיו ומתוארים לעיל. הבנק מציע הטבות שונות בתחום העובר ושב והאשראי ללקוחות נוטלי משכנתאות, במטרה לעודד לקוחות אלה לנהל חשבון עובר ושב בבנק. בנוסף, מציע הבנק הטבות בתחום המשכנתאות ללקוחות בעלי חשבונות עובר ושב בבנק, במטרה לעודד לקוחות אלו ליטול משכנתאות באמצעות הבנק. ההטבות הרלבנטיות הוחלו גם על לקוחות בנק י.ה.ב, בהתאם לפעילותם ולמאפייניהם.

השירותים הייחודיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר משקי הבית כוללים הן שירותים בתחום הבנקאות הקמעונאית והן שירותים בתחום המשכנתאות כדלהלן:

"חשבון פריוריטי": ליווי בנקאי צמוד בהתאמה אישית.

"חשבון מנהלים": המותג הייחודי "חשבון מנהלים", מציע לאוכלוסייה פרטית שירות מועדף בניהול החשבון, הצעות ערך בנקאיות, הטבות פיננסיות ושירותים חוץ בנקאיים. לרשות הלקוח עומדים יועצים מקצועיים בתחום הייעוץ הפיננסי, הייעוץ הפנסיוני וייעוץ בנושא המשכנתאות.

"אוברדרפט בלי ריבית": קיזוז יתרות חובה כנגד יתרות זכות של הלקוח במהלך החודש, שירות הניתן ללקוחות נבחרים.

הטבות לבעלי משכנתא: הטבות ייחודיות, המוצעות לקבוצות מסוימות של לקוחות בעלי חשבון בבנק, שלהם משכנתא. ההטבות כוללות העמדת מסגרת אשראי ללא ריבית בחשבון עובר ושב, וכן ריבית על יתרת זכות עד לגובה החודש החודשי של המשכנתא. ההטבה ניתנת בכל חודש, בכפוף לעמידת הלקוח באותו חודש בתנאי התוכנית.

יעוץ פנסיוני: הבנק מעניק יעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים, הן לשכירים והן לעצמאיים, על בסיס מודל הייעוץ הנתמך במערכת מחשב שפותחה בבנק. הייעוץ ניתן על ידי יועצים פנסיונים מוסמכים הנותנים יעוץ אובייקטיבי.

שוקים עיקריים ודרכי הפצה

פעילויות השיווק וההפצה של המוצרים והשירותים במגזר משקי הבית מבוצעות ככלל, באמצעות מערך הסניפים של הבנק ובאמצעות הערוצים הישירים והדיגיטליים.

בבנק פועלים משווקי משכנתאות בפריסה ארצית, על בסיס גיאוגרפי. תפקיד המשווקים, לאתר קהלי יעד במרחב הגיאוגרפי שלהם, להגדיל חשיפה של קהלים אלה למוצרים ושירותים של הבנק, וכן להביא למיצוי מירבי את הפוטנציאל השיווקי של קהלים אלה. המשווקים מעניקים לבנק יתרון יחסי בשוק תוך שימת הלקוח במרכז, בהתאם לאסטרטגיה אותה מוביל הבנק בשנים האחרונות.

המשווקים פועלים בארבעה מעגלים מרכזיים:

- פעילות ישירה מול גורמי נדל"ן - לצורך קבלת לקוחות פוטנציאליים.
- פעילות מול לקוחות קצה - קשר פראקטיבי מול לקוחות משכנתא ועובר-ושב פוטנציאליים.
- פעילות סינרגיה מול לקוחות פרטיים - מימוש פוטנציאל הסינרגיה של לקוחות המשכנתא.
- פעילות סינרגיה מול לקוחות עסקיים ולקוחות MM - עסקים, מפעלים, וועדי עובדים וכדומה.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 31 בדצמבר 2023

סניפי הבנק במסגרת הקבוצה פועלים 206 מרכזי עסקים, סניפים, שלוחות ונציגויות בפריסה ארצית, ובתוכם 55 סניפי ייב (מתוכם 3 סניפים במתכונת חלקית). בהתאם לאסטרטגיית הבנק, בחינת הרחבת הפריסה הסניפית נעשית בדגש על שיפור מיקומים בערים מרכזיות ותוך מתן דגש לסביבות עתירות עסקים.

הערוצים הישירים: בהתאם לתפיסת הבנקאות ההיברידית הייחודית לבנק המקשרת בין הערוצים הישירים לבין הבנקאי האישי של הלקוח, להלן הערוצים הישירים המרכזיים שמפעיל הבנק:

- מרכז הבנקאות: צוות הסניף במרכז הבנקאות משלים את השירות הניתן ע"י הבנקאים בסניפים, מבצע פעולות ומוסר מידע ללקוחות הבנק כחלק מהשירות ההיברידי המשולב הניתן ללקוחות. השירות ניתן בשעות פעילות נרחבות בין 8:00 - 20:00. במרכז הבנקאות מבצעים מכירה מתוך שירות של "הלוואות ברגע" וקרטיסי אשראי, כמו כן מבצעים מהלך שימור לקוחות בתחום קרטיסי אשראי חוץ בנקאיים.
- מרכז המשכנתאות: נמצא בלב העשייה בתחום המשכנתאות ומבצע ללקוחות מגוון פעולות הקשורות לתחום, בין היתר, הגשת בקשה ואישורה ומתן ייעוץ לגבי הלוואה לדיר, קבלת מידע על הלוואה קיימת וביצוע הסדרים ותשלומים בהלוואות בפיגור. שירות הבנקאות ההיברידי בתחום המשכנתאות ניתן בכל סניפי הבנק.
- מרכז המכירות: מהווה את שער הגיוס ללקוחות חדשים המעוניינים להצטרף לבנק. פעילות המרכז נועדה לתמוך ביכולת המכירה של סניפי הבנק במסגרת קמפיינים שיווקיים לגיוס לקוחות המופנים ישירות אליו, או במסגרת שיחות מכירה יזומות ללקוחות פוטנציאליים. בנוסף, מטפל המרכז במכירת קרטיסי אשראי טפחות, הלוואה לכל מטרה, מחזור משכנתא מבנק אחר ללקוחות הבנק, חיזוק נאמנות ושימור לקוח.
- מרכז השקעות: מעניק מענה מקצועי, מיומן ומהיר ללקוחות שוק ההון וביצוע פעולות וייעוץ השקעות בין השעות 7:00 ועד 23:00, ומשלב הכשרת יועצי השקעות לשיבוץ בסניפים. בנוסף, עוסק המרכז בגיוס לקוחות חדשים בתחום הפאסיבה, והעמקת פעילות פאסיבה ללקוחות קיימים תוך תמיכה במיצוי קמפיינים של השקעות. המרכז מפעיל שלוחה של חדר עסקות ונותן ללקוחות הבנק שירותי מטבע חוץ וניירות ערך זרים וישראלים.
- שירות האינטרנט מאפשר קבלת מידע בנקאי וביצוע פעולות בחשבון במגוון המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות לקוחות הבנק בעלות מופחתת. השירות זמין 24 שעות ביממה.
- לקוחות הבנק יכולים להתכתב ישירות עם הבנקאי שלהם באמצעות הדיגיטל, לרבות אמצעי ההעברת מסמכים קלה ונוחה ביו הלקוח והבנקאי בסניף.
- אפליקציית ניהול חשבון - אפליקציה מתקדמת הכוללת כניסה בטביעת אצבע וזיהוי פנים המאפשרת לצפות במידע ולבצע מגוון פעולות בכל זמן ומכל מקום. לאפליקציה החדשה נוספו פעולות מתקדמות וממשק חדש וידידותי.
- אפליקציית טפחות טאצ' - אפליקציית המשכנתאות אשר הושקה השנה, שמלווה את הלקוחות יחד עם מומחי המשכנתאות של הבנק מהרגע שהגישו בקשה למשכנתא ועד קבלת הלוואה. התהליך המורכב של קבלת משכנתא הופך באמצעות האפליקציה לפשוט ונוח יותר בלי לאבד את המגע האנושי. חלק מהפעולות הנדרשות ללקיחת משכנתא, שעד עתה היה צורך להגיע לסניף כדי לבצע אותן, ניתן מעכשיו לעשות בקלות דרך טפחות טאצ'. בנוסף, היא מהווה ערוץ נוסף עבור הלקוחות לקשר עם מומחי המשכנתאות של הבנק.
- שירות הצ'אט: הבנק מאפשר ללקוחות מתעניינים וללקוחות קיימים בתחום ההשקעות להתכתב בצ'אט אונליין עם הבנקאים של הבנק.
- שירות WhatsApp: הבנק מאפשר ללקוחות מתעניינים להתכתב ב-WhatsApp עם הבנקאים של הבנק. כמו כן, ניתן שירות WhatsApp ללקוחות ניהול משכנתא.
- שירות תיבת הודעות: קבלת הודעות מהבנק על הפעילות בחשבון באמצעות תיבת הודעות אישית באתר האינטרנט של הבנק.
- השירות הסלולרי: הפצת מידע בנקאי ופיננסי באמצעות טלפון סלולרי.
- השירות הטלפוני הממוחשב: השירות, הפעיל 24 שעות ביממה, ניתן ללקוחות המזדהים באמצעות סיסמא אישית, במסגרתו מקבלים מידע ממוחשב לשאלות הנפוצות.
- מכשירים אוטומטיים - הבנק נותן מגוון שירותים ישירים ללקוחות באמצעות עמדות השרות והכספונים, שירותים אלו הם בעיקר למשיכת והפקדת מזומנים, הזמנה והפקדת שיקים, ביצוע הלוואות וקבלת מידע.

אסטרטגיה עסקית

- אסטרטגיית השירות בבנק נשענת על ההבנה כי קשר אישי ואנושי עם בנקאי בעל רמת מקצועיות ושירותיות גבוהה נמצא בליבת הצרכים של הלקוח. הפריסה הסניפית של הבנק מהווה עוגן מרכזי ליצירת הקשר האישי עם הבנקאי, שחייב להיות מלווה בסביבה טכנולוגית-דיגיטלית עדכנית ויעילה. הבנק רואה חשיבות להמשך הפיתוח של מגזר משקי הבית ומתכוון לשמור ולבסס את מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי. להלן עיקרי היעדים בתחום משקי הבית והאסטרטגיה העסקית הנגזרת מיעדים אלו:
- גידול בנתח השוק במשקי הבית באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות, בעיקר מקרב לקוחות המשכנתאות כפלטפורמה להשגת הגידול בנתח השוק ובהכנסה.
 - שמירה על הובלה בשוק המשכנתאות תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה, על ידי מתן הצעות ערך ללקוח, המבוססות על סינרגיה בין הפעילות בתחום המשכנתאות, הפעילות המסחרית והפעילות בתחום הפנסיוני.
 - הרחבת הפעילות בסניפים והפיכת כלל הסניפים ליחידות מכירה של פעילות בנקאית מסורתית ושל פעילות משכנתאות, תוך ביצוע מכירה צולבת ללקוחות.
 - המשך פיתוח מוצרים המיועדים לפלחי אוכלוסייה ממוקדים, במטרה להגדיל את היקפי הפעילות.
 - מינוף הקשר בין פעילות מגזר הבנקאות העסקית בענף הבנייה והנדל"ן לבין מגזר המשכנתאות. במסגרת זו מושם דגש על מיצוי מקסימאלי של שווק משכנתאות לרוכשי דירות בפרויקטים המוקמים על ידי לקוחות הנדל"ן.
 - הגדלת נתח השוק של הבנק במגזר הערבי, במגזר החרדי ובלקוחות הגיל השלישי.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי ושוק ההון

מספר המתחרים העיקריים במגזר הבית הינו כמספר הבנקים הפועלים במשק, כאשר ההתייחסות המרכזית הינה לקבוצת חמשת הבנקים המסחריים. בשנים האחרונות מצוי שוק הבנקאות הקמעונאית בתחרות עזה בין הבנקים. ככלל, ניתן לציין, כי מוצרי מגזר משקי הבית המוצעים על ידי כלל הבנקים הינם דומים, לכן מתמקדת התחרות בטיב השירות, בשיעורי המרווחים ובעמלות המשולמות על ידי הלקוחות. בשנת 2022 נכנס לשוק שחקן חדש - הבנק הדיגיטלי One Zero; בשנה זו ניתן גם רישיון בנקאי לבנק דיגיטלי חדש שעומד להיכנס לשוק - esh.

במהלך שנת 2023 נמשכה, באופן מתון יותר בהשוואה לשנים קודמות, תופעת סגירת סניפים וצמצום קופות בסניפים של חלק מהבנקים במערכת תוך הפניית הלקוחות לפתרונות דיגיטליים.

בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של גופים חוץ בנקאיים, בעיקר חברות ביטוח וחברות כרטיסי אשראי, הפונים גם הם לפלח אוכלוסייה זה בהצעות למתן אשראי. חברות כרטיסי אשראי, בשיתוף רשתות קמעונאיות ואחרות, פועלות גם להנפקת כרטיסי אשראי חוץ-בנקאיים ישירות ללקוח - מגמה שצברה תאוצה בשנים האחרונות לאור מספר הסכמים משמעותיים שנחתמו בין חברות כרטיסי אשראי לבין רשתות קמעונאיות גדולות. בתחום שוק ההון ניתן למנות בין המתחרים, בנוסף לחברות הביטוח, גם את בתי ההשקעה הפרטיים.

לצד החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל שחוקק בינואר 2017, קיימים מספר מהלכי חקיקה ורגולציה מקבילים שמביאים להגברת התחרות במגזר ובהם הפעלת מאגר נתוני אשראי שהחל לפעול באפריל 2019, פרויקט הסדרת ניד חשבוניות בין בנקים שעלה לאוויר בספטמבר 2021 ופרויקט להסדרת מערכת לשיתוף מידע בנקאי באמצעות הגדרת סטנדרט API ל"בנקאות פתוחה" שמושם בהתאם לאבני דרך שנקבעו.

משכנתאות

עיקר פעילות המשכנתאות בישראל מתבצעת באמצעות כשישה בנקים הפועלים בתחום, בסביבה תחרותית.

פעילות המשכנתאות כפופה להוראות בנק ישראל שבבסיסן הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 - "נהלים למתן הלוואה לדיור", אשר עיקריה:

- הגדרת הלוואות לדיור הכוללות שתי קבוצות עיקריות:
- הלוואות המיועדות לרכישה/ חכירה/ בנייה/ הרחבה/ שיפוץ של דירת מגורים, או רכישת מגרש לבניית דירת מגורים/זכויות בדמי מפתח בדירת מגורים.
- הלוואות למטרות אחרות במשכון דירת מגורים.
- הנחיות למתן אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית, לרבות עמידה בהוראה 451 לעניין רפורמת המסלולים.
- שילוב באישור העקרוני של שלושה הרכבי הלוואה אחידים כפי שנקבעו בהוראה.
- כללים להערכת נכס על ידי שמאי.
- כללים לקבלת ביטוח נכס וביטוח חיים.
- מסירת מידע לשם בחינת כדאיות פירעון מוקדם/ אישור בגין פירעון מוקדם.
- קביעת שיעור הריבית בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע.
- מועד ביצוע ההלוואה לצורך קביעת לוח הסילוקין.
- קביעת מדד בסיס בהלוואה.

כמו כן, מתן האשראי לדיור כפוף להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 - "מגבלות למתן הלוואות לדיור" אשר עיקריה:

- הגבלת שיעור המימון - עד 75% בגין דירה יחידה, עד 70% בגין דירה חלופית, ועד 50% בגין דירה להשקעה.
- הגבלת שיעור ההחזר מההכנסה - עד 50% (מעל שיעור של 40% משקל נכסי הסיכון שמקצה הבנק עולה ל-100%).
- הגבלת סוג הריבית - ניתן לקחת עד 2/3 מסך ההלוואה בריבית משתנה.
- הגבלת התקופה - ההלוואה לא תעלה על 30 שנים.

הבנק, מזה עשרות שנים, הינו הבנק המוביל במגזר המשכנתאות, הן בהיקפי מתן האשראי והן ביתרת תיק האשראי של הלוואות לדיור, כפוף לניהול סיכונים מתאים ושמירה על איכות אשראי נאותה.

הבנק נוקט באמצעים שונים בהתמודדותו עם הסיבה התחרותית בתחום המשכנתאות, כולל פעולות פרסום נרחבות, שימוש במשווקים בשטח, פיתוח והפעלה של מוצרים חדשים, שמירה על נוכחות בשוק הדירות הראשוני בדרך של ליווי פרויקטים של בנייה למגורים ועוד. נדבך נוסף בהתמודדות הבנק עם התחרות בתחום המשכנתאות הינו השקעת משאבים בשיפור מתמיד של הרמה המקצועית. אופן העבודה התפעולית והשירות הניתנים על ידו ללקוחות בדגש על קשר אישי ורב ערוציות.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

מגזר בנקאות פרטית

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

- מרכז בנקאות פרטית מציע ללקוחותיו שירותים בנקאים מלאים בדגש על בנקאות פרטית. המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות מגזר זה הינם כדלקמן:
- **בנקאות ופיננסים** - ללקוחות המגזר מוצע, בנוסף לשירותי הבנקאות הרגילים, מגוון מוצרים בתחום בנקאות ופיננסים, תוך גיבוש אסטרטגיית השקעה מותאמת לכל לקוח על פי מאפייניו וצרכיו הייחודיים, וכן הצעת מוצרי השקעה מתקדמים.
 - **שוק ההון** - במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות וכיו"ב). כמו כן, נכללים שירותי הפצה של קרנות נאמנות.
 - **כרטיסי אשראי** - הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי יוקרתיים המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ לרבות מועדונים ייעודיים לעסקים.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

השווקים אליהם פונה המגזר הם לקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה (ישראלים ותושבי חוץ).

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

תפיסת השירות הייחודית המוגדרת בבנק כ"בנקאות פרטית" נהוגה בכל המערכת הבנקאית הגלובאלית הבינלאומית, וגם בישראל. יחד עם זאת, יצוין כי התבחינים הקובעים את השייכות לקטגוריה זו, תפיסת השירות ואופיו הספציפי משתנים, ואינם נסמכים על עקרונות זהים בכל הבנקים. לאור זאת, היקף פעילותו של הבנק בתחום זה ביחס למתחריו אינו ידוע, ואין בנמצא נתונים פומביים אודות חלקם היחסי של הבנקים השונים, במגזר הבנקאות הפרטית.

בנוסף לבנקים המקומיים, קיימת בתחום זה תחרות מצד בנקים זרים וגופים חוץ בנקאיים כגון בתי השקעות, קרנות לסוגיהן (בארץ ובחוץ לארץ) וחברות ביטוח.

על מנת להתמודד עם התחרות במגזר זה, משקיע הבנק משאבים רבים בהכשרה מקצועית של עובדיו, במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוח, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות הנבחרים של המגזר, בהשקת מוצרים ייעודיים וייחודיים ללקוחות המגזר ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר העסקים הקטנים והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

בנקאות ופיננסים

במסגרת מוצר זה מעניק הבנק את השירותים הבאים:

ניהול מסגרות ח"ד: המסגרות נקבעות בהתאם לצרכי הלקוח, מחזור הפעילות ושיקול דעת הבנק.

הלוואות למטרות שונות: הלוואות עסקיות, הלוואות כנגד ניכיון שיקים, שוברי אשראי וכדומה. בשנת 2023 הוקמה חברת, מזרחי טפחות ניכיון שוברים בע"מ (להלן: "ניכיון שוברים"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. שמיעדת לפעול בתחום ניכיון שוברי כרטיסי אשראי. בחודש ינואר 2024 חתמה חברת ניכיון שוברים על הסכם במסגרתו ייתנו לחברה שירותי תפעול ושירות לקוחות בתחום ניכיון השוברים.

פעילות יבוא ויבוא: פעילות במטבע חוץ, התאמת מסגרות לפי אופי הפעילות של הלקוח תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים כגון: EDI (Electronic Data Inter-charge) באינטרנט.

השקעות: מגוון פעולות בתחום ההשקעות כגון פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.

שוק ההון

במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות ועוד). כמו כן, נכללים שירותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול קופות גמל.

כרטיסי אשראי

הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.

הלוואות לעסקים קטנים בערבות המדינה

החל מחודש דצמבר 2022, החל הבנק לפעול בקרן החדשה בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים לאחר שנבחר על ידי משרד האוצר כאחד מהגופים המוגדרים "נותני אשראי" בקרן. במסגרת זו, הבנק מעמיד הלוואות בערבות המדינה במגוון מסלולים.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023, החל הבנק להעמיד הלוואות במסגרת מסלול "חרבות ברזל" ייעודי שהוקם בקרן בערבות המדינה על מנת לסייע לעסקים להתמודד עם השלכות המלחמה.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הינם סניפי הבנק והערוצים הישירים. אין תלות בצניורות שיווק חיצוניים. לפירוט בדבר גורמי שיווק והפצה אלו, ראה תיאור מגזר משקי הבית.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

אסטרטגיה עסקית

- הגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזרים העסקיים, ובהם מגזר העסקים הזעירים והקטנים, עומדת במרכז האסטרטגיה העסקית של הבנק. זאת תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ובקורות ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק.
- להלן היעדים העיקריים בתחום העסקים הקטנים והאסטרטגיה העסקית הנגזרת מהם:
- הגברת הפעילות השיווקית מול הלקוחות, תוך פילוח הלקוחות על פי סוג העיסוק, היקף הפעילות וצרכיהם השונים.
 - מיצוי פעילות עם לקוח על ידי ראייה כוללת של פעילות הלקוח, תוך יצירת מערכת יחסים מקיפה המתבססת על מוצרי האשראי ושיווק מוצרים נוספים, בהתאם למאפייני הלקוח.
 - הרחבת פעילות בקרנות בערבות המדינה.
 - הרחבת הפריסה הגיאוגרפית של השירותים הניתנים ללקוחות המגזר.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

עיקר התחרות במגזר העסקים הזעירים והקטנים מרוכזת בתוך המערכת הבנקאית. עם זאת, בשנים האחרונות נעשו מספר פעולות ציבוריות לחיזוק חלקם של גורמי אשראי חוץ בנקאיים (כדוגמת גופים מוסדיים, כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים וחברות מימון שונות) בתחום. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות הן שיווק אקטיבי, קשר אישי עם הלקוח, הענקת שירות אישי ומתן פתרונות מקצועיים למכלול צרכיו הפיננסיים של הלקוח.

מגזר עסקים בינוניים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה")

מגזר עסקים בינוניים כולל בעיקר חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) בעלי מחזור פעילות שבין 30 ל-250 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה פועל בכל ענפי המשק כאשר העיקריים שבהם הינם תעשייה, אנרגיה סולארית, מסחר ושירותים ובנייה ונדל"ן.

בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית - בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית של הבנק בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות ארבעה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ ושירות משלים באמצעות מרכזי העסקים והסניפים העסקיים והפריסה הסניפית הרחבה של הבנק.

בכל מוקד מערך מקצועי לטיפול בכל צרכי הלקוח. המוקדים פועלים בתיאום עם מערך הסינוף של הבנק המטפל בהיבטים התפעוליים של פעילות הלקוח. בדרך זו, נהנים הלקוחות משירות מקצועי ואישי העונה על מכלול צרכיהם הבנקאיים ומהפריסה הסניפית הרחבה.

לקוחות המגזר שיעקר פעילותם בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה. לקוחות אלו נהנים משירות בסניפי נדל"ן מתמחים, בכל הקשור להיבטים התפעוליים ומשירות מקצועי מתמחה של סקטור בנייה ונדל"ן.

לקוחות מגזר זה מאופיינים הן במגוון השירותים הבנקאיים שהם צורכים והן בשיעור הביטחונות הנדרשים, הגבוה על פי רוב ביחס ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית.

הלקוחות פעילים בשוק המקומי בעיקר. יחד עם זאת, מבצעים הלקוחות פעילות סחר חוץ (יבוא וייצוא) בהיקפים משמעותיים.

מוצרים ושירותים

ללקוחות המגזר מותאמים שירותים ומוצרים, בתחום הבנקאות והפיננסים. במסגרת זו נותן הבנק אשראי לסוגיו, הן הלוואות שונות והן אשראי שוטף לצרכי הון חוזר; שירותי סחר חוץ - יבוא, יצוא ואשראי דוקומנטרי, ערבויות בנקאיות; עסקאות במטבע חוץ, לרבות עסקאות במכשירים נגזרים, שירותי פקטורינג וכן פעילות השקעה בפקדונות ובניירות ערך.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם ארבעה מוקדים עסקיים הפועלים בחטיבה העסקית, וכן מרכזי העסקים וסניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ. ניהול קשרי הלקוח מבוצע באמצעות פונקציות מקצועיות ייעודיות במוקדים העסקיים, אשר אמונים על הנושא ומצויים עם הלקוחות בקשר שוטף. גיוס לקוחות חדשים מבוצע בשיתוף פעולה הדוק עם מרכזי העסקים וסניפי הבנק הפועלים בחטיבה הקמעונאית.

הפעילות במגזר זה כוללת פיתוח פעילות שיווקית ועסקית המושתתת על הבנת צרכי הלקוחות והתאמת פתרונות בנקאיים כוללניים לצרכים אלו, תוך מתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, הצעת מגוון מוצרים ופתרונות מותאמים לצרכי הלקוחות תוך ניהול מבוקר של הסיכונים הנובעים מפעילות המגזר, המבוצע בין היתר גם בעזרת קביעת התניות פיננסיות המנטרות את חוסנם הפיננסי של הלקוחות.

לרשות הלקוחות עומדים גם ערוצי הבנקאות הישירה וערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות.

אסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק שמה דגש על הרחבה משמעותית של בסיס הלקוחות ועל גידול בפעילות מגזר העסקים הבינוניים. בכונת הבנק להמשיך ולפעול להרחבה משמעותית בהיקף הפעילות במגזר זה, בעיקר על ידי גיוס לקוחות חדשים והרחבת השירותים הבנקאיים ללקוחות קיימים וללקוחות שהבנק מהווה להם בנק משני.

מחשלת תאגיד, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

מבנה התחרות במגזר ושיוניים החלים בו

פעילותם הפיננסית של לקוחות המגזר מתבצעת בעיקר במערכת הבנקאית ולפיכך, התחרות על פלח לקוחות זה גדולה שכן הבנקים כולם כמו גם חברות מימון חוץ בנקאיות מתחרים על אוכלוסייה זו.

כמו כן קיימת תחרות לא מהותית בתחום הפקטורינג ומצד חברות כרטיסי האשראי.

הבנק רואה בהרחבת פעילותו במגזר זה יעד חשוב ומרכזי, ולפיכך משקיע משאבים שונים בהתמודדות עם החברות, בין היתר באמצעות מתן פתרונות מקצועיים וכוללים לצרכי הלקוח, שמירה על קשר אישי ושירות מהיר ויעיל.

מגזר עסקים גדולים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדיסקטוריון וההנהלה.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

המגזר מתמחה במתן מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק הפועלות במגוון ענפים בעלי מחזורי פעילות הגבוהים מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית - בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים. ענפי הפעילות העיקריים הם תעשייה, מסחר, בנייה ונדל"ן.

למגזר זה משתייכים לקוחות מובילי שוק, בעלי היקפי פעילות גדולים, חלקן חברות רב לאומיות או חברות בעלות פעילות מקומית עם פניה לשווקים זרים. הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית בעיקר בסקטור תאגידים גדולים.

לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בנייה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

כלל הלקוחות מקבלים שירות משלים (תפעול) במערך הסינוף הנרחב של הבנק בארץ ובחוץ לארץ.

בפעילותו במסגרת מגזר זה, שם הבנק דגש על הרחבת בסיס הלקוחות הקיימים ושיפור הרווחיות על ידי הרחבת הפעילות בתחומים פיננסיים שונים, עתירי רווחיות ביחס להון, דוגמת עסקאות בחדר עסקאות, בהן, עסקאות נגזרים ומוצרים אחרים המבוצעים בחדר עסקאות עבור לקוחות.

מוצרים ושירותים

ללקוחות המגזר מוצע מגוון מוצרי בנקאות ופיננסיים, בהם: אשראי לסוגיו - On Call, הלוואות לטווחי זמן שונים; ערבויות לסוגיהן; מימון באמצעות הובלה וארגון סינדיקציות או השתתפות בהן, מימון פרויקטים של תשתית, רכישות ומיזוגים; וכן, פעילות במכשירים נגזרים; פעילות בתחום הסחר הבינלאומי (מימון בביטוח אשראי, יבוא, יצוא ואשראי דוקומנטרי) ופקטורינג. שירותים אלו מבוצעים בתמיכת סקטור מתמחה בבנק היודע להתאים לכל לקוח את המוצר הרלבנטי לעסקיו ולמאפייני פעילותו.

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

אשראי לתאגידים גדולים בישראל ובחוץ לארץ

הבנק נותן שירותים בנקאיים ללקוחות רב לאומיים אשר בסיס פעילותם בישראל.

במסגרת זו ניתנים שירותי מטבע חוץ, סחר חוץ ופקטורינג ואף שירות בשלוחות חוץ לארץ של הבנק.

מוצרים בתחום הנדל"ן

במסגרת זו, נותן הבנק אשראי למימון רכישה והקמה של נדל"ן, בעיקר פרויקטים של בנייה למגורים באזורי ביקוש, תוך הקפדה על יישום תבחינים שנקבעו לשמירת איכות תיק האשראי, ובין היתר, התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות ויציבות פיננסית, עסקאות המתאפיינות במרווחי ביטחון נאותים לבנק, וניהול בשיטות המפחיתות את הסיכון.

להלן השירותים העיקריים הניתנים ללקוחות ענף הנדל"ן:

- **אשראי לבנייה** - במסגרת זו מעניק הבנק אשראי לסוגיו, ובפרט הלוואות לזמן קצר ובינוני, המיועדות למימון רכישת קרקע לליווי ולהשקעה בבנייה, וכן ערבויות בנקאיות לסוגיהן.
- **מימון פרויקטי בנייה** - מימון פרויקטי בנייה הוא שירות ייחודי ללקוחות בענף הבנייה, הניתן על ידי הבנק לקבוצת הלקוחות בענף זה בלבד. במסגרת זו מורכבת ללקוח חבילה של שירותים פיננסיים ובנקאיים בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט, ועל פי מאפייניו. בכלל זה, מוקצות מסגרות אשראי לרכישת קרקע, הלוואות לבנייה, ערבויות כספיות, ערבויות ביצוע וערבויות לרכישת היחידות בפרויקט. מימון בנייה מתבצע על ידי הבנק, על פי רוב בשיטת הליווי הפיננסי הסגור, במסגרתה פועל הבנק לניתוב מקורות המימון, לרבות כספי הרוכשים שהופקדו אצלו, באופן שיקדמו את השלמת הפרויקט.
- **קבוצות רכישה** - קבוצת רכישה הינה התאגדות של קבוצת אנשים לצורך רכישת קרקע משותפת והזמנת שירותי בנייה על הקרקע. לחילופין, בעלי קרקע קיימת מתאגדים לבנייה משותפת על ידי הזמנת שירותי בנייה. הבנק נותן מימון ייעודי לפרויקטים מסוג זה ומלווה אותם מהשלבים המקדמיים של התגבשות הקבוצה ועד לסיום הבנייה.

ארגון והובלת סינדיקציות - הבנק רואה כיעד את הרחבת פעילותו בתחום ייזום, הובלה, ארגון וניהול עסקאות סינדיקציה כחלק מהיותו שחקן מרכזי בשוק האשראי העסקי. הפעילות בתחום זה מובלת על ידי בעלי תפקידים שזהו תחום התמחותם. באמצעות הובלה וארגון של סינדיקציות נותן הבנק מענה לעסקאות בהיקפי אשראי משמעותיים, תוך שמירה על רמת הסיכון במסגרת תיאבון הסיכון של הבנק.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם המנהלים ומנהלי הלקוחות בחטיבה לבנקאות עסקית, בתמיכת הסניפים ומרכזי העסקים של הבנק בארץ ובשלוחות בחוץ לארץ.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

במטרה לתת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות המטופלים על ידי המגזר, מרכז הטיפול בלקוחות הבנקאות העסקית הגדולים בסקטור תאגידי המצוי בחטיבה העסקית, תוך חלוקה למחלקות ולצוותים בעלי התמחות והתמקצעות ענפיות. הצוותים עובדים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים בבנק בתחומי סינדיקציה, פקטורינג, סחר חוץ, שוק ההון, פעילות בחדר עסקאות וכדומה, במטרה לתת פתרון כולל לצרכי הלקוח.

הפעילות במגזר זה כוללת מתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, המציע פתרון כולל ומתאים לצרכי הלקוח בכל תחומי הבנקאות. והכל, תוך הצעת מוצרים ופתרונות פיננסיים מגוונים וחדשניים.

פעילות זו מגובה ביכולת גבוהה של ניתוח צרכי הלקוחות ומצבם הפיננסי ובמקביל זיהוי הסיכונים הנובעים מהפעילות מול הלקוח, בין היתר כתוצאה משינויים צפויים במשק ובענף בו הוא עוסק.

אסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק בתחום מגזר העסקים הגדולים מכוונת להגדלת מספר הלקוחות והעמקת הפעילות עם לקוחות קיימים, ומימון פרויקטים גדולים. זאת תוך מיצוי הפוטנציאל הכלכלי של ההון על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגיבן. זאת, בין היתר, באמצעות הפעולות הבאות:

- יישום גישה המבוססת על הסתכלות כוללת על הלקוח העסקי, תוך מינוף מוצרי האשראי והצעת מוצרים נוספים לביסוס מערכת יחסים מקיפה עם הלקוח.
- פילוח הלקוחות העסקיים לפי הענף המשקי במסגרתו הם פועלים ולפי מאפיינים נוספים הדורשים התמחות יעודית כדוגמת המורכבות המשפטית בין היתר בפרויקטים מסוג קומבינציה ובתחום ההתחדשות העירונית (תוכנית פינן-בינו ותמ"א 38), בפרויקטי תשתית ובענף ההיי טק שהינו בעלי מאפייני פעילות ייחודיים. זאת, במטרה להגדיר באופן המיטבי את צרכיהם העסקיים ולספק להם מענה מקצועי מתאים.
- שימת דגש על נושא הרווחיות והתשואה על השימושים.

הסיכון במימוש האסטרטגיה המפורטת לעיל הוא בעיקרו הקטנה של היקפי הפעילות עם לקוחות מסוימים, שהרווח לבנק מפעילות עימם לא משקף את התשואה הנדרשת, או שרמת הסיכון בפעילות עימם גבוהה באופן יחסי.

יש לציין, כי התמורות המקרו כלכליות מציבות אתגרים משמעותיים לניהול האשראי, בבנק בכלל ובמגזר הבנקאות העסקית בפרט, כאשר חלק מלקוחות המגזר חשופים במישרין או בעקיפין לפעילות פיננסית וכלכלית ענפה בארץ ובעולם וליכולת גיוס הון בשווקים הפיננסיים. אי לכך מפנה הבנק תשומות ניכרות להגברת אמצעי הבדיקה והבקרה של החשיפות, במטרה להדק את הפיקוח על תיק האשראי.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

התחרות במתן שירותי בנקאות ופיננסיים למגזר הבנקאות העסקית הינה מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ ולעיתים אף מול בנקים בחוץ לארץ, ולגבי שירותים מסוימים - מול שוק ההון בכללותו. בשנים האחרונות ניכרת מגמת הרחבת פעילות הגופים המוסדיים וחברות הביטוח בקרב הלקוחות הללו תוך התמקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולתקופות ארוכות.

תחליפים למוצרים ולשירותים הפיננסיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית הם גיוס הון וחוב באמצעות הנפקות ציבוריות ופרטיות. הנכס המרכזי של הבנק להתמודדות עם התחרות במגזר הינו התשתית האנושית הקיימת והניסיון שנצבר במתן שירות מקצועי ובהתאמת הפתרונות הבנקאיים לצרכי הלקוח, לעיתים תוך שיתוף פעולה במסגרת קונסורציומים גם עם גופים אחרים.

השיטות העיקריות להתמודדות עם התחרות הן מתן שירות אמין, מהיר ויעיל תוך הצעת פתרונות אופטימליים לצרכי הלקוח במגוון תחומי הפעילות הפיננסית שלו. וכן תפירת פתרונות פיננסיים מורכבים כדי לתת מענה לצרכי לקוחותיו.

במסגרת פעילותו במגזר, שם הבנק דגש על שירות מיטבי ללקוח העסקי והתאמתו לצרכי הלקוח על פי מאפייני הייחודיים, תוך התמקדות בהתמחות ענפית ובמתן יעוץ מקצועי ספציפי בתחומים מוגדרים.

בדומה לתחרות על מימון האשראי התאגידי, התחרות במתן השירותים לבנייה ונדל"ן במערכת הבנקאית מאופיינת במגמת חדירה של גופים חוץ בנקאיים גם לתחום זה, גופים אלה אף מלווים פרויקטים באופן עצמאי, ללא שיתוף פעולה עם הבנקים.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות בתחום השירותים לבנייה ונדל"ן מתבססות על מתן פתרונות מקצועיים ותפירת חבילה בנקאית במקרים של עסקאות מורכבות תוך מתן מענה כולל לצרכי הלקוח, שירות זמין ומהיר ושמירה על קשר אישי והדוק עם הלקוחות. זאת, בפרט באמצעות המחלקות העסקיות הייעודיות המתמחות בענף הבנייה והנדל"ן.

מגזר גופים מוסדיים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות, לבנק הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

בנוסף, המערך נותן טיפול כולל לחברות הניהול של קופות הגמל ולקרנות הנאמנות.

כן כוללים השירותים הבנקאיים אשראי לסוגיו ופעילות במכשירים נגזרים.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השייוק וההפצה העיקריים במגזר הם המנהלים ומנהלי הלקוחות בחטיבה לבנקאות עסקית בחטיבה הפיננסית ובחטיבה לתכנון ותפעול. במטרה לתת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות המטופלים על ידי המגזר, מרכז הטיפול בלקוחות הגדולים בסקטור תאגידי המצוי בחטיבה העסקית, בסקטור מסחר בחטיבה הפיננסית ובסקטור תפעול קופות גמל בחטיבה לתכנון ותפעול, הצוותים עובדים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים בבנק בתחומי שוק ההון, פעילות בחדר עסקאות וכדומה במטרה לתת פתרון כולל לצרכי הלקוח.

אסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק בתחום זה מכוונת להגדלת מספר הלקוחות והעמקת הפעילות עם לקוחות קיימים. זאת תוך מיצוי הפוטנציאל הכלכלי של ההון על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגיבן.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

הסיכון במימוש האסטרטגיה המפורטת לעיל הוא בעיקרו הקטנה של היקפי הפעילות עם לקוחות מסוימים, שהרווח לבנק מפעילות עימם לא משקף את התשואה הנדרשת, או שרמת הסיכון בפעילות עימם גבוהה באופן יחסי. לעומת זאת, עשייה הרווחית הכוללת לבנק לעלות, עם ההתמקדות בלקוחות הרווחיים והרחבת הפעילות מולם, תוך ניצול משאבי ההון של הבנק.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

מבחינת מתן שירותי ביצוע בבורסה בתל אביב לגופים המוסדיים קיימת תחרות עזה בין הבנקים המקומיים וחברי הבורסה. בפעילות בתחום הנגזרים קיימת תחרות גם עם בנקים זרים בהם חלק מהגופים פתחו חשבונות באופן ישיר.

מגזר ניהול פיננסי

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

חדר העסקאות מעניק שירותי מסחר ללקוחות הבנק בתחום ה-OTC (בעיקר: מטבע חוץ, ריבית, אופציות) ובתחום ברוקראד' ניירות ערך זרים וישראלים כאשר הצד הנגדי לעסקאות הם גופים מהארץ ומחוץ לארץ.

מסחר OTC - סוגי עסקאות אותם ניתן לבצע באמצעות חדר העסקאות: קניה ומכירה של מטבע חוץ, אופציות, ונגזרי ריבית. הבנק הינו בעל רישיון לעשיית שוק בדולר/שקל ובאגרות חוב של ממשלת ישראל.

מסחר בניירות ערך - המסחר בניירות ערך נותן מענה ללקוחות הבנק לפעילות הן בשוק המקומי והן בשווקי העולם השונים. מחלקת המסחר נחלקת לשני חלקים - מסחר בניירות ערך ישראלים ומסחר בניירות ערך זרים, כששתיהן מעניקות שירותי ביצוע בתחום המניות, אגרות חוב, אופציות וחוזים עתידיים סחירים, קרנות נאמנות.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

חדר העסקאות מספק שירותים במטבעות וניירות ערך מכל רחבי העולם, כאשר ההתמקדות היא בעיקר בשווקים המפותחים. בחדר העסקאות פועלת יחידת לקוחות ושיווק אשר מהווה כלי הפצה למוצרי חדר העסקאות.

אסטרטגיה עסקית

בפעילות ניהול הנכסים וההתייבויות היעד המרכזי הינו ניהול אקטיבי של החשיפות לסיכונים שוק ונזילות ותיק איגרות החוב, במטרה לנהל באופן יעיל את הרווחיות המימונית, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכונים שוק ונזילות נאותה, המשקפים את תיאבון הסיכון של הבנק בכפוף למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון וההנהלה.

בבנק, הפעילות העיקרית בתיק איגרות החוב הינה ניהול יעיל של עודפי נזילות הבנק בשקלים ובמטבע חוץ, ביחס להשקעה אלטרנטיבית חסרת סיכון. מדיניות ניהול עודפי הנזילות מבוססת על הדרישות לניהול סיכונים הנזילות לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 342, הוראת ניהול בנקאי תקין 221 - יחס כיסוי הנזילות והוראת ניהול בנקאי תקין 222 - יחס מימון יציב נטו (לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק). כמו כן, הוגדרו קריטריוני סף לפעילות באגרות חוב, בהתאם לסיכונים אשראי הגלומים בפעילות התיק, לפיזור ההשקעות ולנזילותן. הפעילות באגרות חוב כפופה לעמידה במסגרות האשראי שנקבעו בבנק למדינות, לבנקים ולחברות, כאשר עיקר הפעילות היא בחשיפה לסיכון מדינת ישראל.

בתחום ניהול החשיפות לסיכונים שוק מנהל הבנק את התיק הסחיר באופן אקטיבי במטרה ליצור רווחים, ברמת סיכון שנקבעה. התיק הבנקאי מנוהל ומנוטר באופן שוטף מתוך מטרה לשפר את ההכנסות מריבית בכפוף לתיאבון הסיכון. היקפי הפעילות והסיכונים כפופים לעמידה במגבלות החשיפה לסיכונים שוק שנקבעו על ידי הדירקטוריון וההנהלה. לפירוט בדבר מגבלות הסיכון ואופן ניהול החשיפה לסיכונים שוק, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

כמו כן, פועל המגזר לגיוס מקורות פיננסיים בהתאם לנדרש לפעילות הבנק, ותוך שמירה על עמידה ביעדי יחסי הנזילות והמימון ויעדי יחס ההון על פי החלטות הדירקטוריון. זאת, באמצעות גיוס פיקדונות בבסיסי הצמדה שונים, ולטווחי זמן שונים, ובאמצעות הנפקת כתבי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מותנים (הון רובד 2). לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון ופרק התפתחויות במבנה ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אחד הכלים המשמש את הבנק בניהול הנזילות והחשיפות לסיכונים שוק והון הוא הנפקת תעודות התחייבות, בין היתר באמצעות חברה בת, מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, כמפורט בפרק התפתחויות במקורות המימון בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

במסגרת המגזר מתנהלת פעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. פעילות זו כוללת עשיית שוק בכל המכשירים הנגזרים הסטנדרטיים הנסחרים בארץ "מעבר לדלפק" (Over The Counter), ומסחר Back To Back במכשירים נגזרים מורכבים. בנוסף, משרת חדר העסקאות לקוחות גדולים מהארץ ומחוץ לארץ הפועלים בניירות ערך הנסחרים בבורסות בארץ ובעולם. הבנק פועל למיצובו כאחד המובילים בתחום ה-OTC בישראל תוך שמירה על רמת הסיכון שנקבעה במדיניות הבנק והתאמת הפעילות לרגולציה המקומית והעולמית. בנוסף, הבנק פועל באופן שוטף להרחבת פעילותו באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עמם, בין היתר על ידי הגברת שיתוף הפעולה בין היחידות השונות של הבנק הפעילות במסגרת חדר העסקאות, פיתוח סוגי עסקאות חדשים והשקעה ברכישה ובהטמעה של ידע מקצועי.

גורם ההצלחה הקריטי במגזר פעילות זה הוא יכולת הבנק להבין את גורמי המקרו והמיקרו המשפיעים על מגמות ועל תנאי השוק, לזהות נכון את תנאי השוק ומצבי השוק, והיכולת לפעול באופן מהיר בפתיחה ובסגירה של פוזיציות. בנוסף, מקצועיות העובדים העוסקים בתחום, מערכות טכנולוגיות התומכות בפעילויות השונות, זיהוי צרכי יחידות אחרות וכן שיתוף פעולה בין היחידות השונות בבנק.

ניהול המגזר הפיננסי, על מרכיביו השונים, מחייב רמה מקצועית גבוהה הנתמכת במערכות מחשוב מתאימות ובמודלים מתקדמים לניהול העסקאות והסיכונים. כל אלה מונחים על ידי מדיניות הכוללת מגבלות וכללים ברורים, ומבוקרים באמצעי בקרה מתקדמים. בפרט, בכל הקשור בחשיפות של הבנק למוסדות פיננסיים אחרים בארץ ובחוץ לארץ, בחשיפות למוצרים הפיננסיים השונים ובחשיפה ללקוחות שיציבותם הפיננסית עלולה להיות רגישה במיוחד. לפרטים נוספים, לרבות באשר לחשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה, וכן פרק סיכון האשראי בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 31 בדצמבר 2023

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

מגזר הניהול הפיננסי כולל, כאמור, את פעילות חדר העסקאות. תחום זה מאופיין ברמה גבוהה של תחרות, כאשר המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל וכן בנקים זרים.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן פירוט השלוחות השונות ועיסוקיהן:

סניפי הבנק בחוץ לארץ - הסניפים בחוץ לארץ מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים בהתאם לחוקים ולדינים המקומיים. הסניפים כפופים לפיקוח מקומי וישראלי כאחד.

- **סניף לוס אנג'לס** - הסניף עוסק בעיקר בתחומי הבנקאות המסחרית, מימון עסקאות נדל"ן, מימון חברות היי טק, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות וגיוס פיקדונות. הפיקדונות המופקדים בסניף מבוססים על ידי (Federal Deposit Insurance Corporation) FDIC. על לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

- **סניף לונדון** - הסניף פועל בעיקר בתחומי הבנקאות העסקית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות, מימון סחר חוץ, אשראי לחברות היי טק, מימון עסקאות נדל"ן, קבלת פיקדונות, מסחר במטבע חוץ ומתן שירותים בתחום הבנקאות האישית ללא ייעוץ בניירות ערך. עם לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

סניפי בנקאות פרטית בינלאומית בישראל - הבנק מפעיל ארבעה סניפים ייעודיים, הממוקמים בירושלים, תל אביב, נתניה ואשדוד, ומשרתים לקוחות תושבי חוץ ועולים חדשים. הסניפים מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים, בדגש על בנקאות פרטית. הסניפים נתונים לפיקוח הגורמים הפיקוחיים והרשויות הרלוונטיות בישראל, וכפופים לסקטור הפעילות הבינלאומית ובנקאות פרטית.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

השווקים העיקריים הם לקוחות מקומיים, בעיקר מהקהילה היהודית, הממוקמים גיאוגרפית במדינות בהם פועלות שלוחות הבנק בחוץ לארץ וכן לקוחות תושבי ישראל שהפעילות הפיננסית והעסקית שלהם מצריכה קבלת שירותים בנקאיים בחוץ לארץ.

דרכי ההפצה העיקריים הם השתתפות בכנסים מקצועיים במדינות בהן ממוקמות השלוחות ופרסום מקומי בקרב הקהילה היהודית.

אסטרטגיה עסקית

שלוחות הבנק בחוץ לארץ פועלות בסביבה תחרותית של בנקים מקומיים ובינלאומיים הפועלים באותה המדינה אך יחד עם זאת ממוקדים במתן שירותים בנקאיים בתחום מצומצם בהשוואה לבנקים המקומיים והבינלאומיים. התחרות מתמקדת ברמת השירות, מהירות התגובה ומקסום מערכת היחסים של הלקוח עם הבנק. לכל שלוחה של הפעילות הבינלאומית קהל יעד ייחודי. גורמי ההצלחה הקריטיים מבוססים על מתן שירות אישי ומהיר ברמה בינלאומית. השירות הניתן ללקוחות מבוסס על הבנת הצרכים האישיים ומתן מענה פרטני מבוסס על הכרה מעמיקה של השווקים המקומיים, ומציאת סל מוצרים מתאים.

על מנת להתמודד עם התחרות הקיימת במגזר זה משקיע הבנק משאבים רבים בגיוס כוח אדם איכותי, בעל ניסיון, בהכשרה מקצועית של עובדיו, ובמכירת סל מוצרים איכותי ביחס למקובל בעולם. כמו כן מתמקד הבנק במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוחות, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות נבחרים ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

הבנק פועל לפיתוח הפעילות בשלוחות הקיימות וליצירת קשרים אסטרטגיים עם גופים פיננסיים מרכזיים בבנקאות הבינלאומית ולעבודה משותפת עמם. כמו כן, נבחנות אפשרויות למתן שירותים המתאימים לכל אחת מהשלוחות ואשר עונים על הצרכים המתחדשים עם השינויים הטכנולוגיים, העסקיים והרגולאטורים, בכל שוק ושוק.

הפעילות הבינלאומית מגלמת מספר סיכונים ייחודיים:

- פעילות תחת משטרי חוק ורגולציה, שונים וייחודיים לכל מדינה.
- סיכון הנובע מקושי בשליטה בשלוחה מרוחקת מהמשרדים הראשיים.
- הסיכונים העסקיים (סיכוני אשראי וסיכוני שוק) מושפעים מגורמים מקומיים, שאינם בהכרח זהים לסיכונים ולגורמים בישראל.

כל אחת מהשלוחות בחוץ לארץ פועלת על פי החוק והרגולציה המקומיים, ומלווה באופן שוטף על ידי יועצים משפטיים מקומיים המתמחים בפעילות הבנקאית הרלוונטית לכל שלוחה. בנוסף, הבנק מיסד ומקיים תהליך פיקוח ובקרה על פעילות השלוחות באמצעות מנהלי הסיכון הרלוונטיים בבנק בישראל והן שימוש ביועצים מקצועיים חיצוניים מטעם הבנק בישראל.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

בשנים האחרונות הצטמצמה התחרות מול שלוחות הבנקאים הישראליים הפועלות בחוץ לארץ. כמו כן, שינויי רגולציה גלובליים הביאו לשינוי מיקוד עסקי ושינויים בהעדפות הלקוחות.

בנק מזרחי טפחות
נספחים לדוחות השנתיים

2023

תוכן עניינים

316	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו
320	נספח 2 - מידע רב-תקופתי
322	נספח 3 - מידע רב-רבעוני
326	נספח 4 - פרטים נוספים

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

2021			2022			2023			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -ב			% -ב			% -ב			
נכסים נושאי ריבית									
אשראי לציבור⁽³⁾									
4.06	10,052 ⁽⁷⁾	247,531	5.09	14,469 ⁽⁷⁾	284,495	6.33	19,413 ⁽⁷⁾	306,630	בישראל
5.35	190	3,552	6.72	325	4,838	9.00	693	7,701	מחוץ לישראל
4.08	10,242	251,083	5.11	14,794	289,333	6.40	20,106	314,331	סך הכל
אשראי לממשלה									
0.32	1	311	0.96	3	312	3.36	16	476	בישראל
4.48	10	223	7.92	8	101	11.43	8	70	מחוץ לישראל
2.06	11	534	2.66	11	413	4.40	24	546	סך הכל
פיקדונות בבנקים									
0.47	7	1,504	0.75	37	4,961	3.95	101	2,560	בישראל
-	-	204	0.88	1	113	1.54	12	778	מחוץ לישראל
0.41	7	1,708	0.75	38	5,074	3.39	113	3,338	סך הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים									
0.08	66	79,726	1.06	817	77,168	3.72	2,400	64,456	בישראל
0.12	13	10,536	1.87	197	10,535	5.15	904	17,561	מחוץ לישראל
0.09	79	90,262	1.16	1,014	87,703	4.03	3,304	82,017	סך הכל
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר									
-	-	369	0.90	10	1,108	4.17	4	96	בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	369	0.90	10	1,108	4.17	4	96	סך הכל
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾									
1.30	201	15,476	1.94	288	14,840	2.98	386	12,948	בישראל
0.82	7	849	2.21	22	994	5.56	64	1,152	מחוץ לישראל
1.27	208	16,325	1.96	310	15,834	3.19	450	14,100	סך הכל
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾									
2.75	10	363	8.26	18	218	0.06	4	6,714	בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
2.75	10	363	8.26	18	218	0.06	4	6,714	סך הכל
2.93	10,557	360,644	4.05	16,195	399,683	5.70	24,005	421,142	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		4,305			4,218			4,311	חייבים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		6,427			7,615			8,549	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁶⁾
		371,376			411,516			434,002	סך כל הנכסים
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל									
1.43	220	15,364	3.34	553	16,581	6.17	1,681	27,262	

ראה הערות להלן.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

2021			2022			2023			
שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
%-ב			%-ב			%-ב			
התחייבויות נושאות ריבית									
פיקדונות הציבור									
בישראל									
0.24	104	42,722 ⁽¹¹⁾	0.48	211	43,719 ⁽¹¹⁾	3.07	1,053	34,293	לפי דרישה
1.10	1,605	146,126	2.28	3,861	169,384	4.19	9,053	215,855	לזמן קצוב
מחוץ לישראל									
-	-	640	-	-	513	-	-	440	לפי דרישה
0.20	7	3,420	2.04	96	4,699	5.47	527	9,631	לזמן קצוב
0.89	1,716	192,908	1.91	4,168	218,315	4.09	10,633	260,219	סך הכל
פיקדונות הממשלה									
בישראל									
6.25	4	64	5.77	3	52	4.76	2	42	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6.25	4	64	5.77	3	52	4.76	2	42	סך הכל
פיקדונות מבנקים									
בישראל									
0.07	4	5,687	0.12	9	7,727	1.42	95	6,687	מחוץ לישראל
-	-	34	-	-	345	-	-	56	
0.07	4	5,721	0.11	9	8,072	1.41	95	6,743	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת									
הסכמי רכש חוזר									
בישראל									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים									
בישראל									
3.34	1,142	34,238	5.13	1,744	34,009	3.68	1,282	34,804	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.34	1,142	34,238	5.13	1,744	34,009	3.68	1,282	34,804	סך הכל
התחייבויות אחרות									
בישראל									
0.86	6	695	1.03	31	3,005	0.21	18	8,389	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.86	6	695	1.03	31	3,005	0.21	18	8,389	סך הכל
1.23	2,872	233,626	2.26	5,955	263,453	3.88	12,030	310,197	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית									
101,360 ⁽¹¹⁾			105,005 ⁽¹¹⁾			79,819			זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
4,305			4,114			3,892			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
11,055			15,191			12,810			סך כל ההתחייבויות
350,346			387,763			406,718			סך כל האמצעים ההוניים
21,030			23,753			27,284			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
371,376			411,516			434,002			פער הריבית
1.70			1.79			1.82			תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית
בישראל									
2.16	7,472	345,280	2.55	9,783	383,102	2.75	10,821	393,880	מחוץ לישראל
1.39	213	15,364	2.76	457	16,581	4.23	1,154	27,262	
2.13	7,685	360,644	2.56	10,240	399,683	2.84	11,975	421,142	סך הכל
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות									
0.17	7	4,094	1.73	96	5,557	5.20	527	10,127	לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו^(א) - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

2021			2022			2023			
שיעור הכנסות (הכנסה)	הכנסות (הוצאות)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -1			% -1			% -1			
מטבע ישראלי לא צמוד									
2.45	6,290	256,660	3.25	9,307	286,245	5.50	16,231	294,922	סך נכסים נושאי ריבית
(0.54)	(824)	⁽¹¹⁾ 153,879	(1.14)	(1,956)	⁽¹¹⁾ 171,570	(3.36)	(7,164)	213,193	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.92			2.11			2.14			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד									
5.08	3,715	73,138	7.17	5,781	80,577	6.09	5,128	84,154	סך נכסים נושאי ריבית
(3.65)	(1,835)	50,294	(5.81)	(3,185)	54,779	(4.48)	(2,139)	47,778	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.43			1.36			1.62			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)									
2.14	332	15,482	3.40	554	16,280	6.52	965	14,804	סך נכסים נושאי ריבית
(0.81)	(206)	25,359	(2.28)	(718)	31,547	(5.63)	(2,200)	39,099	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.33			1.13			0.89			פער הריבית
סך פעילות בישראל									
2.99	10,337	345,280	4.08	15,642	383,102	5.67	22,324	393,880	סך נכסים נושאי ריבית
(1.25)	(2,865)	229,532	(2.27)	(5,859)	257,896	(3.83)	(11,503)	300,070	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.75			1.81			1.83			פער הריבית

ראה הערות להלן.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

2022 לעומת 2021			2023 לעומת 2022		
גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾			גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
4,417	2,537	1,880	4,944	3,543	1,401
135	49	86	368	110	258
4,552	2,586	1,966	5,312	3,653	1,659
נכסים נושאי ריבית אחרים					
888	878	10	1,738	2,117	(379)
198	199	(1)	760	365	395
1,086	1,077	9	2,498	2,482	16
5,638	3,663	1,975	7,810	6,135	1,675
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
2,363	1,900	463	6,034	4,537	1,497
89	68	21	431	177	254
2,452	1,968	484	6,465	4,714	1,751
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
631	467	164	(390)	(534)	144
-	-	-	-	-	-
631	467	164	(390)	(534)	144
3,083	2,435	648	6,075	4,180	1,895

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021, (נוכחה) נוספה היתרה הממוצעת של (הפסדים) רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (444) מיליוני שקלים, (409) מיליוני שקלים ו- (27) מיליוני שקלים בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021, נוספה (נוכחה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך 2 מיליוני שקלים, 16 מיליוני שקלים ו- (3) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 375, 571 ו-711 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי ריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (11) סווג מחדש

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 2 - מידע רב-תקופתי

דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-תקופתי

לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023 - 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2019	(1)2020	(1)2021	(1)2022	(1)2023	
7,711	7,528	10,557	16,195	24,005	הכנסות ריבית
2,371	1,708	2,872	5,955	12,030	הוצאות ריבית
5,340	5,820	7,685	10,240	11,975	הכנסות ריבית, נטו
364	1,050	(278)	532	1,463	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4,976	4,770	7,963	9,708	10,512	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
357	221	401	754	511	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,535	1,671	1,947	2,052	2,028	עמלות
74	221	287	622	266	הכנסות אחרות
1,966	2,113	2,635	3,428	2,805	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
2,562	2,644	3,536	4,029	3,544	משכורות והוצאות נלוות
770	871	1,002	1,012	1,098	אחזקה ופחת בניינים וציוד
656	764	1,030	1,132	927	הוצאות אחרות
3,988	4,279	5,568	6,173	5,569	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,954	2,604	5,030	6,963	7,748	רווח לפני מיסים
1,029	903	1,730	2,356	2,669	הפרשה למיסים על הרווח
1,925	1,701	3,300	4,607	5,079	רווח לאחר מיסים
-	1	(10)	5	1	חלק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
					רווח נקי:
1,925	1,702	3,290	4,612	5,080	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(83)	(92)	(102)	(140)	(170)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,842	1,610	3,188	4,472	4,910	המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח למניה⁽²⁾ (בשקלים חדשים)
					רווח בסיסי למניה:
7.86	6.70	12.47	17.47	19.07	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח מדולל למניה:
7.83	6.69	12.35	17.38	19.00	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) החל מיום 30 בספטמבר 2020 מאחד הבנק את הדוחות הכספיים של בנק אגוד. דוח הרווח וההפסד המאוחד לשנת 2021 כולל את התוצאות הכספיות של בנק אגוד.

(2) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 2 - מידע רב תקופתי - המשך

מאזן מאוחד - מידע רב-תקופתי

ליום 31 בדצמבר 2023 - 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2019	2020	2021	2022	2023	
					נכסים
51,672	86,570	95,267	93,673	86,550	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,113	17,290	15,033	15,144	23,071	ניירות ערך
120	200	1,332	315	106	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
206,401	247,958	273,531	310,356	329,415	אשראי לציבור
(1,693)	(2,433)	(2,103)	(2,884)	(4,069)	הפרשה להפסדי אשראי
204,708	245,525	271,428	307,472	325,346	אשראי לציבור, נטו
656	613	477	318	480	אשראי לממשלות
32	31	69	127	242	השקעות בחברות כלולות
1,457	1,743	1,734	1,503	1,531	בניינים וציוד
87	239	208	178	148	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,578	4,543	3,652	5,789	6,282	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,821	3,386	3,071	3,773	4,448	נכסים אחרים
273,244	360,140	392,271	428,292	448,204	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
210,984	284,224	307,924	344,514	358,553	פיקדונות הציבור
714	3,779	6,992	6,994	4,571	פיקדונות מבנקים
29	70	81	47	71	פיקדונות הממשלה
33,460	33,446	38,046	33,287	37,070	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
2,686	5,506	3,753	5,214	7,367	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,566	13,446	13,746	13,368	11,869	התחייבויות אחרות
256,439	340,471	370,542	403,424	419,501	סך כל ההתחייבויות
16,033	18,804	20,770	23,780	27,461	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
772	865	959	1,088	1,242	זכויות שאינן מקנות שליטה
16,805	19,669	21,729	24,868	28,703	סך כל ההון
273,244	360,140	392,271	428,292	448,204	סך כל ההתחייבויות וההון

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 3 - מידע רב-רבעוני

דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
5,760	6,339	6,224	5,682	הכנסות ריבית
2,614	3,158	3,265	2,993	הוצאות ריבית
3,146	3,181	2,959	2,689	הכנסות ריבית, נטו
227	247	694	295	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,919	2,934	2,265	2,394	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
87	250	341	(167)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
528	501	506	493	עמלות
65	63	62	76	הכנסות אחרות
680	814	909	402	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
931	1,009	902	702	משכורות והוצאות נלוות
306	272	274	246	אחזקה ופחת בניינים וציוד
200	240	239	248	הוצאות אחרות
1,437	1,521	1,415	1,196	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,162	2,227	1,759	1,600	רווח לפני מיסים
747	779	624	519	הפרשה למיסים על הרווח
1,415	1,448	1,135	1,081	רווח לאחר מיסים
1	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
				רווח נקי:
1,416	1,448	1,135	1,081	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(49)	(50)	(37)	(34)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,367	1,398	1,098	1,047	המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח למניה⁽¹⁾ (בשקלים חדשים)
				רווח בסיסי למניה
5.32	5.43	4.27	4.06	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח מדולל למניה
5.30	5.41	4.24	4.04	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 3 - מידע רב רבעוני - המשך דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2022 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
3,144	3,961	4,213	4,877	הכנסות ריבית
1,000	1,508	1,522	1,925	הוצאות ריבית
2,144	2,453	2,691	2,952	הכנסות ריבית, נטו
79	107	155	191	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,065	2,346	2,536	2,761	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
117	176	263	198	הכנסות מימון שאינן מריבית
520	508	519	505	עמלות
432	66	60	64	הכנסות אחרות
1,069	750	842	767	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
909	924	1,002	1,194	משכורות והוצאות נלוות
237	254	240	281	אחזקה ופחת בניינים וציוד
242	264	287	339	הוצאות אחרות
1,388	1,442	1,529	1,814	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,746	1,654	1,849	1,714	רווח לפני מיסים
569	572	635	580	הפרשה למיסים על הרווח
1,177	1,082	1,214	1,134	רווח לאחר מיסים
1	1	2	1	חלק ברווחים (הפסדים) נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
רווח נקי:				
1,178	1,083	1,216	1,135	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(24)	(30)	(38)	(48)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,154	1,053	1,178	1,087	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה⁽¹⁾ (בשקלים חדשים)				
4.50	4.11	4.59	4.23	רווח בסיסי למניה
סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
4.43	4.09	4.56	4.21	רווח מדולל למניה
סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 3 - מידע רב רבעוני - המשך מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון בשנת 2023 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
				נכסים
90,240	83,746	81,645	86,550	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,348	19,865	19,007	23,071	ניירות ערך
15	4	24	106	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
315,416	320,165	327,471	329,415	אשראי לציבור
(3,097)	(3,240)	(3,881)	(4,069)	הפרשה להפסדי אשראי
312,319	316,925	323,590	325,346	אשראי לציבור, נטו
531	525	667	480	אשראי לממשלה
193	197	241	242	השקעות בחברות כלולות
1,399	1,438	1,447	1,531	בניינים וציוד
170	163	155	148	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
6,257	5,831	7,319	6,282	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,638	4,028	4,194	4,448	נכסים אחרים
434,110	432,722	438,289	448,204	סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
348,469	345,191	351,034	358,553	פיקדונות הציבור
7,284	6,541	5,008	4,571	פיקדונות מבנקים
32	29	24	71	פיקדונות הממשלה
34,608	36,546	36,655	37,070	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
5,988	4,833	6,095	7,367	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,747	12,592	11,801	11,869	התחייבויות אחרות
408,128	405,732	410,617	419,501	סך כל ההתחייבויות
24,844	25,814	26,459	27,461	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,138	1,176	1,213	1,242	זכויות שאינן מקנות שליטה
25,982	26,990	27,672	28,703	סך כל ההון
434,110	432,722	438,289	448,204	סך כל ההתחייבויות וההון

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 3 - מידע רב רבעוני - המשך מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון בשנת 2022 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
				נכסים
84,666	81,330	95,596	93,673	מזומנים ופיקדונות בבנקים
16,967	22,384	14,379	15,144	ניירות ערך
542	2,124	914	315	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
285,457	300,871	306,908	310,356	אשראי לציבור
(2,540)	(2,638)	(2,804)	(2,884)	הפרשה להפסדי אשראי
282,917	298,233	304,104	307,472	אשראי לציבור, נטו
457	464	339	318	אשראי לממשלה
109	109	106	127	השקעות בחברות כלולות
1,400	1,421	1,410	1,503	בניינים וציוד
201	193	185	178	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,353	7,080	8,695	5,789	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,433	3,631	4,039	3,773	נכסים אחרים
394,045	416,969	429,767	428,292	סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
312,653	327,884	345,339	344,514	פיקדונות הציבור
6,850	8,515	7,725	6,994	פיקדונות מבנקים
66	57	48	47	פיקדונות הממשלה
36,045	35,173	31,352	33,287	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
2,940	6,264	7,549	5,214	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,307	15,893	13,708	13,368	התחייבויות אחרות
371,861	393,786	405,721	403,424	סך כל ההתחייבויות
21,199	22,166	22,989	23,780	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
985	1,017	1,057	1,088	זכויות שאינן מקנות שליטה
22,184	23,183	24,046	24,868	סך כל ההון
394,045	416,969	429,767	428,292	סך כל ההתחייבויות וההון

נספחים לדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

נספח 4 - פרטים נוספים

חברות מאוחדות שהבנק אינו מחזיק בלמעלה מ-50% מאמצעי השליטה

אילו הבנק לא היה מאחד את הדוחות הכספיים של בנק יהב, אזי הדוחות הכספיים המאוחדים (ללא בנק יהב) היו דומים לדוחות הכספיים של הבנק בלבד (סולו) כפי שהוצגו בביאור 36 לדוחות הכספיים, למעט השינויים המהותיים להלן:

נתונים מאזניים עיקריים (ליום 31 בדצמבר 2023)

- יתרת ההשקעה בחברות כלולות הייתה קטנה בכ-3.7 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת פיקדונות הציבור הייתה קטנה בכ-35.2 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הייתה גדלה בכ-34.5 מיליארדי שקלים חדשים.

נתוני רווח והפסד עיקריים (לשנת 2023)

- סך כל ההכנסות שאינן מריבית היו גדלות בכ-169 מיליוני שקלים חדשים.
- חלק הרווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס היה קטן בסכום של כ-213 מיליוני שקלים חדשים.

נתונים מאזניים עיקריים (ליום 31 בדצמבר 2022)

- יתרת ההשקעה בחברות כלולות הייתה קטנה בכ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת פיקדונות הציבור הייתה קטנה בכ-30.7 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הייתה גדלה בכ-30.3 מיליארדי שקלים חדשים.

נתוני רווח והפסד עיקריים (לשנת 2022)

- סך כל ההכנסות שאינן מריבית היו גדלות בכ-516 מיליוני שקלים חדשים.
- חלק הרווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס היה קטן בסכום של כ-303 מיליוני שקלים חדשים.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים ומראה המקום שלהם

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	
	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל וו.
	VAR - מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכוני שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.
	SOFRI (Secured Overnight Financing Rate) - ריבת בה משתמשים בנקים בכדי לתמחר נגזרים והלוואות הצמודים לדולר. שיעור הריבית מבוסס על עסקאות בהן המשקיעים מציעים לבנקים הלוואות המוגבות בנכסי איגרות החוב שלהם. הפדרל רזרב החל לפרסם את התעריף בחודש אפריל 2018 כחלק מהמאמץ להחליף את ריבית הליבור.
ב	באזל - באזל וו / באזל וו - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ג	גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity - גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שוויים ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רוברד 1, הכולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף. הון רוברד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
כ	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מ	מבחי מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל וו המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל וו אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - CVA הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.
ש	שיעור המימון (LTV) - היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

ABC	Over the Counter - OTC - עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.
א	אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
	חוב שגבייתו מותנת בביטחון - חוב פגום אשר פירעונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו.
	חוב בארגון מחדש - חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.
	חוב נחות - חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים.
	חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדירור.
	חובות בעייתיים - חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
מ	מכשיר פיננסי - חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
	משך חיים ממוצע - מח"מ - אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נ	נגזרים - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתיד.
ס	סינדיקציה - מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
ש	שוק פעיל - שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	EMIR - European Market Infrastructure Regulation - הוראות של האיחוד האירופאי אשר אומצו במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשוקי הנגזרים.
	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובות דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית).
	LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

ליום 31 בדצמבר 2023

אינדקס

מ
מאזרי פעילות, 216, 215, 143, 117, 66, 65, 60, 55, 49, 44, 43, 39, 38, 37, 10, 218, 222, 220, 218, 233, 232, 231, 230, 229, 228, 227, 226, 225, 224, 223, 222, 220, 218, 311, 310, 309, 308, 307, 306, 302, 301, 300, 298, 275, 234
מדיניות חשבונאית, 133, 132, 131, 130, 129, 128, 127, 126, 125, 124, 35, 29, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134
מיטון, 72, 65, 53, 50, 40, 39, 38, 36, 30, 27, 23, 22, 21, 20, 19, 18, 16, 13, 11, 130, 128, 118, 117, 102, 97, 96, 95, 93, 91, 90, 89, 88, 82, 81, 79, 76, 75, 307, 302, 269, 208, 195, 194, 193, 183, 149, 148, 147, 143, 135, 133, 311, 310, 309, 308

נ
נבזרים, 95, 93, 92, 88, 87, 74, 73, 67, 64, 63, 62, 61, 46, 45, 39, 38, 36, 33, 208, 207, 204, 197, 142, 141, 140, 128, 125, 120, 117, 106, 103, 97, 96, 291, 270, 263, 254, 249, 248, 231, 215, 214, 213, 212, 211, 210, 209, 310, 309, 308, 307, 301
ניירות ערך, 47, 46, 43, 39, 34, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 23, 22, 21, 18, 15, 12, 125, 124, 120, 117, 105, 96, 95, 87, 73, 71, 66, 63, 58, 56, 54, 53, 52, 49, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 144, 142, 140, 135, 133, 130, 129, 128, 254, 231, 215, 212, 208, 200, 207, 199, 198, 197, 195, 187, 180, 175, 310, 307, 306, 305, 304, 303, 301, 296, 291, 284, 277, 276, 270, 268, 311
נכסי סיכון, 191, 52, 51, 10

ס
סיכון אסטרטגי, 103
סיכון אשראי, 85, 84, 82, 81, 79, 76, 74, 72, 71, 67, 52, 50, 44, 39, 19, 11, 10, 238, 237, 236, 235, 213, 194, 191, 166, 165, 142, 134, 130, 98, 88, 87, 298, 254, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 241, 240, 239, 101, 27, 19
סיכון חוצה גבולות, 101, 27, 19
סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, 102
סיכון מוניטין, 102, 98, 70, 68, 19
סיכון מימון, 102, 96
סיכון נזילות, 98, 96, 70, 68, 19
סיכון ציות ורגולציה, 101, 70, 34, 19
סיכון ריבית, 299, 297, 94, 92, 70, 69, 19
סיכון שוק, 142, 98, 92, 52, 50, 38, 19, 10
סיכון תפעולי, 191, 102, 99, 98, 52, 51, 50, 23, 19

ע
עמלות, 301, 269, 254, 151, 149, 148, 142, 128, 118, 117, 64, 40, 39, 23, 10, 305
ענפי משק, 300, 215, 195, 126, 87, 85, 84, 82, 75, 73, 72, 56, 55, 45, 19, 10, 305

פ
פיקדונות הציבור, 270, 254, 208, 173, 142, 120, 117, 97, 66, 49, 43, 22, 18, 15

ר
רווח למניה, 156, 143, 118, 117, 42

ש
שווי הוגן, 141, 140, 130, 129, 127, 126, 117, 106, 94, 93, 66, 39, 36, 19, 11, 257, 256, 255, 254, 213, 212, 211, 210, 209, 208, 163, 144, 143, 142, 263, 262, 261, 260, 259, 258

ת
תשואה, 310, 309, 301, 175, 128, 96, 95, 68, 42, 36, 22, 20, 14
תשואה על ההון, 36, 14
תשלום מבוסס מניות, 283, 282, 280, 188, 187, 156, 139, 125, 117

C
Cost Income Ratio, 16

א
אשראי, 39, 38, 37, 36, 35, 33, 30, 29, 25, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 13, 10, 66, 65, 63, 62, 61, 59, 57, 56, 54, 53, 52, 51, 50, 46, 45, 44, 43, 41, 40, 87, 86, 85, 84, 82, 81, 80, 79, 78, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69, 68, 67, 132, 131, 130, 128, 126, 125, 120, 118, 117, 106, 105, 104, 91, 89, 88, 191, 167, 166, 165, 164, 149, 148, 144, 142, 141, 140, 135, 134, 133, 235, 215, 213, 211, 210, 209, 208, 207, 206, 205, 197, 196, 195, 192, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 241, 240, 239, 238, 237, 236, 304, 303, 302, 301, 299, 298, 297, 296, 295, 291, 276, 270, 269, 254, 311, 310, 309, 308, 307, 306, 305
אשראי לציבור, 236, 235, 166, 165, 142, 134, 120, 117, 87, 43, 38, 18, 15, 15, 254, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 241, 240, 239, 238, 237, 270

ד
דיבידנד, 268, 195, 190, 189, 187, 143, 129, 75, 54, 53, 51, 42, 35, 20, 16, 306, 303, 298

ה
ההון העצמי, 301, 192, 127, 91, 75, 51, 50, 41, 20, 10, 12, 10, 40, 39, 32, 29, 27, 26, 25, 22, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 10, 99, 96, 95, 92, 88, 75, 73, 72, 70, 69, 68, 64, 53, 52, 51, 50, 43, 42, 41, 138, 130, 129, 127, 125, 120, 117, 109, 108, 106, 104, 103, 102, 101, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 180, 178, 176, 171, 150, 143, 142, 290, 283, 280, 277, 275, 270, 268, 231, 209, 201, 200, 198, 195, 194, 317, 310, 309, 308, 307, 304, 303, 301, 299, 298, 295, 291
הון עצמי, 189, 187, 178, 176, 69, 68, 53, 52, 51, 50, 43, 42, 20, 18, 16, 15, 194
הוצאות ריבית, 301, 269, 146, 128, 118, 38
הכנסות ריבית, 269, 231, 131, 130, 128, 118, 95, 62, 38, 36, 16, 13
הלבנת הון, 299, 280, 102, 101, 72, 19
הלוואות לדיור, 130, 128, 91, 90, 89, 79, 74, 57, 56, 55, 54, 50, 44, 32, 30, 11, 130, 128, 91, 90, 89, 79, 74, 57, 56, 55, 54, 50, 44, 32, 30, 11, 134, 132, 305, 302, 300, 299, 298, 249, 246, 215, 201, 194, 191, 134, 132
הליכים משפטיים, 104, 102, 101, 74, 28, 19
הפרשה להפסדי אשראי, 236, 165, 134, 133, 81, 78, 76, 75, 74, 44, 11, 10, 291, 248, 247, 246, 245, 243, 242, 241, 240, 239, 238, 237
הפרשות להפסדי אשראי, 144, 134

ו
וכתבי התחייבות נדחים, 310

י
יחס המינוף, 195, 126, 53, 42, 16, 10, 10
יחס כיסוי, 97, 96, 71, 42, 30, 16
יחס כיסוי הנזילות, 126
יחס כיסוי נזילות, 193, 97, 96, 30

כ
כתבי התחייבות נדחים, 299, 254, 200, 195, 176, 175, 142, 50, 49, 30, 22, 21

בנק מזרחי טפחות
דוח תקופתי

2023

תוכן העניינים

335	פרטים על התאגיד
335	תקנה 9 - דוחות כספיים
335	תקנה 10ג' - שימוש בתמורת ניירות ערך על פי תשקיף
336	תקנה 11 - רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות עיקריות ליום 31 בדצמבר 2023
338	תקנה 13 - הכנסות של חברות בנות וקשורות עיקריות והכנסות הבנק מהן(1)
338	תקנה 14 - רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן
338	תקנה 20 - מסחר בבורסה - ניירות ערך שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר
338	תקנה 21 - תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
338	תקנה 21א' - שמות בעלי השליטה בתאגיד
338	תקנה 22 - עסקאות עם בעל שליטה
339	תקנה 24 - מניות וניירות ערך המוחזקים על ידי בעל עניין בתאגיד
340	תקנה 24א' - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים
340	תקנה 24ב' - מרשם בעלי מניות ליום 6 במרץ 2023
341	תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק
353	תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק
356	תקנה 26ב' - מורשה חתימה של הבנק
357	תקנה 27 - רואה החשבון של הבנק
357	תקנה 28 - שינוי בתזכיר או בתקנות
358	תקנה 29 - המלצות והחלטות הדירקטורים

לכבוד
רשות ניירות ערך
רחוב כנפי נשרים 22
ירושלים 95464

א.ג.ב.,

הנדון : דוח תקופתי לשנת 2023

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023.

פרטים על התאגיד

שם התאגיד:	בנק מזרחי טפחות בע"מ
מספר חברה ברשם:	520000522
מען התאגיד הרשום:	רחוב ז'בוטינסקי 7, רמת-גן
טלפון התאגיד:	03-7559219 פקסימיליה: 03-7559923
תאריך המאזן:	31 בדצמבר 2023, י"ט טבת התשפ"ד
תאריך הדוח:	11 במרץ 2024, א' באדר ב' התשפ"ד
תקופת הדוח:	שנת 2023

תקנה 9 - דוחות כספיים

דוח תקופתי זה כולל את דוח הדירקטוריון וההנהלה ותיאור עסקי קבוצת הבנק, את הדוחות הכספיים ואת חוות דעת רואה החשבון המבקר של הבנק מיום 11 במרץ 2024.

תקנה 10ג' - שימוש בתמורת ניירות ערך על פי תשקיף

לא הונפקו ניירות ערך על פי תשקיף במהלך שנת הדיווח.

דוח תקופתי
 ליום 31 בדצמבר 2023

תקנה 11 - רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות עיקריות ליום 31 בדצמבר 2023

המניות המוחזקות על ידי הבנק			מספר מניה בבורסה	
ערך נקוב כולל בש"ח	מספר מניות	סוג המניות		
2,439	243,899	רגילות 0.01 ש"ח	לא נסחר	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
(4)-	1	יסוד 0.01 ש"ח ע.ב.		
(4)-	1	רגילות א' 0.01 ש"ח ע.ב.		
201	201	רגילות 1 ש"ח	לא נסחר	טפחות סוכנות ביטוח (1989) בע"מ
150,870	1,508,696,157	רגילות 0.0001 ש"ח	לא נסחר	נציבים נכסים וצידוד בע"מ
1,000	1,000	רגילות 1 ש"ח	לא נסחר	מזרחי טפחות ליסינג בע"מ

(1) פחות מ-1 ש"ח.

דוח תקופתי

ליום 31 בדצמבר 2023

השקעות הוניות והשקעות אחרות						
		שיעורי החזקה	(כתבי התחייבות / אגרות חוב)	יתרת הלוואות	ערך מאזני מותאם	עלות הרכישה של המניות
בסמכות למנות דירקטורים	בהצבעה ב-%	בהון		במיליוני שקלים חדשים		באלפי ₪
50.0	50.0	50.0	-	-	1,038	419,184
100.0	100.0	100.0	-	-	1,200	1
100.0	100.0	100.0	-	-	1,136	333,171
100.0	100.0	100.0	-	2,329	864	701

תקנה 13 - הכנסות של חברות בנות וקשורות עיקריות והכנסות הבנק מהן⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					שם החברה
דיבידנד	דמי ניהול	ריבית	רווח לפני מס ⁽²⁾	רווח נקי ⁽²⁾	
-	-	-	520	339	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
-	-	-	111	85	טפחות סוכנות ביטוח (1989) בע"מ
-	-	47	108	83	מזרחי טפחות ליסינג בע"מ

(1) מוצגות תוצאות של חברות בנות וקשורות עם נתונים משמעותיים בלבד.

(2) כפי שדווח על ידי החברות.

תקנה 14 - רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן
ראה ביאור ג' 30 לדוחות הכספיים.

תקנה 20 - מסחר בבורסה - ניירות ערך שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדוח נרשמו למסחר 954,533 מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש ע.ג., בעקבות מימוש אופציות של מנהלים בבנק בהתאם לתוכנית אופציות לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.
בתקופת הדוח לא חלה הפסקת מסחר בבורסה.

תקנה 21 - תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

לפרטים בדבר תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2023, ראה "פירוט תגמולים לנושאי משרה בכירה" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים וכן פרק תגמול בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.
תשלומים ששולמו לחברי הדירקטוריון של הבנק כולל מע"מ (למעט ליושב ראש הדירקטוריון) הסתכמו בשנת 2023 בסך של כ-5 מיליוני שקלים חדשים. שכר יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי, כולל הוצאות נלוות לשכרם, הסתכמו בסך של כ-8 מיליוני שקלים חדשים (לפרטים נוספים ראה ביאורים 22 א, 23 ב. ו-34 ג לדוחות הכספיים וכן סעיף "פירוט תגמולים לנושאי משרה בכירה" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים).

תקנה 21א' - שמות בעלי השליטה בתאגיד

לפרטים בדבר שמות בעלי השליטה בתאגיד, ראה "בעלי שליטה" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים.

תקנה 22 - עסקאות עם בעל שליטה

לפרטים בדבר עסקאות עם בעלי שליטה לשנת 2023, ראה "עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים.

תקנה 24 - מניות וניירות ערך המוחזקים על ידי בעל עניין בתאגיד
ליום 3 במרץ 2024

מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. וניירות ערך אחרים של הבנק המוחזקים על ידי בעלי עניין (מספר הנייר בבורסה 0695437):

שם בעל העניין ⁽⁵⁾	מספר חברה ברשם	כמות מניות	כמות מניות	שיעור האחזקה ב-%	שיעור החזקה בדילול מלא	כמות אופציות
ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ ⁽¹⁾	51-2008442	33,639,930	33,639,930	13.03	12.92	-
ל.י.ן (אחזקות) בע"מ ⁽¹⁾	51-1349896	20,846,277	20,846,277	8.07	8.00	-
F & W שותפות רשומה ⁽²⁾	54-0183118	33,662,844	33,662,844	13.04	12.93	-
M.W.Z. אחזקות בע"מ ⁽²⁾	51-2024225	18,780,468	18,780,468	7.27	7.21	-
קבוצת מיטב דש ⁽⁴⁾	520043795	16,235,176	16,235,176	6.29	6.23	-
	- 520041989					
קבוצת אקסלנס הפניקס ⁽⁴⁾	520017450	14,265,475	14,265,475	5.53	5.48	-
קבוצת הראל ⁽⁴⁾	520033986	13,142,551	13,142,551	5.09	5.04	-
משה לארי		-	85,391	-	0.01	85,391
מנחם אביב		-	98,294	-	0.01	98,294
עופר הורביץ		-	82,009	-	0.01	82,009
מיטל הרוש		-	71,444	-	0.01	71,444
גלית ויזר		-	98,294	-	0.01	98,294
אילה חכים		-	134,930	-	0.02	134,930
תרי אסתר ישכיל		-	86,671	-	0.01	86,671
אופיר מורד		-	136,586	-	0.02	136,586
רחלי פרידמן		-	98,294	-	0.01	98,294
עדי שחף		-	123,861	-	0.01	123,861
שבי שמר		-	75,376	-	0.01	75,376
מיכה ארגמן		-	82,367	-	0.01	82,367
טל בן-ארי		-	61,118	-	0.01	61,118
חנן קיקודשוילי		-	26,327	-	-	26,327
ציבור		107,604,545	107,604,545	41.68	42.04	⁽³⁾ 6,643,420
סך הכל		258,177,266	258,177,266	100.00	100.00	7,904,382

(1) חברה בקבוצת עופר.

(2) חברה בקבוצת ורטהיים.

(3) כולל תוכנית אופציות שאושרה לעובדי הבנק, אשר אינם מהווים בעלי עניין לצורך תקנה 24 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970.

(4) נכון ליום 31 בדצמבר 2023, שינויים החל מתאריך זה קיבלו ביטוי ב-"ציבור".

(5) לפרטים נוספים בדבר אחזקות בעלי עניין וההסכמים בין בעלי השליטה, ראה סעיף "בעלי השליטה" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים.

דוח תקופתי
ליום 31 בדצמבר 2023

תקנה 24א' - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים⁽¹⁾

בהתאם לסעיף 24 א' לתקנות ניירות ערך להלן פרטים על הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
257,175,661	258,127,194	400,000,000	400,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש ע"ג.⁽²⁾

(1) לעניין הקצאת כתבי אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.
(2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

בתקופת הדוח גדל ההון המונפק והנפרע ב-95,153 שקלים חדשים כתוצאה ממימוש אופציות למניות של מנהלים בבנק. כל המניות בעלות זכויות הצבעה שוות.

תקנה 24ב' - מרשם בעלי מניות ליום 3 במרץ 2024

אחוז אחזקה	כמות מניות	
-	53	קבוצת ורטהיים
11.34	29,275,441	M.W.Z. אחזקות בע"מ
11.34	29,275,494	F & W שותפות רשומה
		סך הכל קבוצת ורטהיים
11.43	29,512,972	קבוצת עופר
11.43	29,512,972	ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ
		סך הכל קבוצת עופר
77.23	199,388,797	מזרחי טפחות חברה לרישומים בע"מ
-	3	פישמן מרדכי
100.00	258,177,266	סה"כ כללי
		פנקס מחזיקי אופציות
	8,895	כתבי אופציה לעובדים מזטפ אפ 2019
	285,213	כתבי אופציה לעובדים מזטפ אפ מתאר 2020
	762,802	כתבי אופציה לעובדים מזטפ אפ 2021
	3,411,957	כתבי אופציה לעובדים מזטפ אפ 2022
	3,435,515	כתבי אופציה לעובדים מזטפ אפ 2023
	7,904,382	סך הכל
		פנקס מחזיקי שטרי הון נדחים
	600,000,000	פנקס מחזיקי שטרי הון נדחים - סדרה א' (המחזיק חב' לרישומים)

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק

להלן פרטים על חברי הדירקטוריון של הבנק ליום פרסום הדוחות הכספיים:

משה ידמן - יושב ראש⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾	
מספר ת"ז	690875
שנת הלידה	1943
מען להמצאת כתבי בית-דין	קצנלסון 9, תל-אביב
נתינות	ישראלית
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי- יושב ראש, ניהול סיכונים- יושב ראש, טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית.
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	2 באוגוסט 2010
השכלה	בוגר - כלכלה ומדעי המדינה האוניברסיטה העברית ירושלים. מוסמך - מנהל עסקים (התמחות במימון), האוניברסיטה העברית ירושלים.
עיסוק נוכחי	דירקטור ויושב ראש דירקטוריון בנק מזרחי טפחות בע"מ, מכהן בהתנדבות: חבר בוועד המנהל של קרן ירושלים המאוחדת בע"מ, חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	חבר בוועד המנהל של הוצאת ספרים ע"ש "מגנס".
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽⁴⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד	לא
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן

(1) "בעל ניסיון בנקאי", כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) מכהן כיושב ראש הדירקטוריון החל מיום 1 בדצמבר 2012.

(3) ביום 20 בדצמבר 2023 התקיימה אסיפה כללית אשר בה הוחלט למנות (מחדש) כיו"ר הדירקטוריון בבנק את מר משה ידמן לתקופת כהונה נוספת אשר תסתיים לכל המאוחר ביום 15 ביוני 2024.

(4) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

אלי אלרואי	
050606318	מספר ת"ז
1951	שנת הלידה
אמירים 24, סביון	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, ועדת אשראי.	חברות בוועדות הדירקטוריון
25 ביוני 2019	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
<p>אקדמאית, B.Sc. (בוגר) במדעים, התמחות בהנדסה אזרחית, הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל משנת 1974. M.Sc. (מוסמך) במדעים, אוניברסיטת סטנפורד, קליפורניה, ארצות הברית, משנת 1982.</p> <p>דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, חבר הוועדה המייעצת ב-O.G Advisory Committee; דירקטור ב-ל.י. (אחזקות) בע"מ; מנהל כללי ודירקטור בא.י.ר.א.ד. השקעות בע"מ; דירקטור בל.י. חדשנות בע"מ, דירקטור בל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ, דירקטור בל.י. (השקעות) הולדקו בע"מ; דירקטור בל.י. השקעות בע"מ; ודירקטור בל.י. - ל.א.ב.מ. אחזקות בע"מ</p> <p>דירקטור בחברות שלהלן: עופר השקעות בע"מ (סיום כהונה ביום 7.2.2019), אחים עופר אחזקות (1989) בע"מ (סיום כהונה ביום 7.2.2019), אביר הבר בע"מ (סיום כהונה ביום 16.04.2019), קוויק צ'ק בע"מ (סיום כהונה 21.5.2019), או ג'י טק פרטנרס בע"מ (סיום כהונה ביום 1.5.2020), ו-Globalworth Real Estate Investment Limited (סיום כהונה ביום 30.03.2020), נלין (אחזקות) בע"מ (מחוסלת מרצון) (סיום כהונה ביום 18.4.2019) אמקירי בע"מ (מחוסלת מרצון) (סיום כהונה ביום 7.5.2023).</p>	השכלה
	עיסוק נוכחי
	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

רון גזית⁽¹⁾	
050688605	מספר ת"ז
1951	שנת הלידה
הרצל רוזנבלום 8, תל אביב	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, ועדת אשראי.	חברות בוועדות הדירקטוריון
14 בדצמבר 2003	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
אקדמאית, בוגר (LL.B.) במשפטים ועו"ד - אוניברסיטת תל-אביב.	השכלה
דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, יועץ משפטי וכלכלי לחברת טנזנייט קפיטל בע"מ.	עיסוק נוכחי
	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) "בעל ניסיון בנקאי", כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים.
 (2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

אסתרי גילעז-רן

025682154	מספר ת"ז
1974	שנת הלידה
יפה נוף 1, גבעתיים	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
ביקורת, תגמול, טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית.	חברות בוועדות הדירקטוריון
27 בפברואר 2021	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
B.A במדעי החברה - ניהול (האוניברסיטה הפתוחה); רואת חשבון, ישראל - C.P.A (המכללה למינהל); מוסמכת (M.B.A) במנהל עסקים (אוניברסיטת בן גוריון); Ph.D בחשבונאות ומיסים (אוניברסיטת בן גוריון).	השכלה
דירקטורית בבנק מזרחי טפחות בע"מ; יועצת כתיבת חו"ד לבית המשפט מכהנת כדירקטורית בחברות שלהלן: דח"צ באורדע פרינט תעשיות בע"מ, דח"צ מיוחננוף ובניו (1988) בע"מ, דח"צ נתנאל גרופ בע"מ, דח"צ בארן מחקר ופיתוח (1982) בע"מ, עמינח תעשיות רהיטים ומזרונים בע"מ, דירקטורית בלתי תלויה באימג'סט אינטרנשיונל (איי אס איי) בע"מ.	עיסוק נוכחי
חברה בוועדת בחינות של מועצת רואי החשבון בישראל וכיהנה כדירקטורית בחברות שלהלן: אקספוזבוקס בע"מ, דירקטורית בלתי תלויה ברבוע כחול נדל"ן בע"מ ודח"צ באוברסיז קומרס.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

אברהם זלדמן ⁽¹⁾⁽²⁾	
05795919	מספר ת"ז
1948	שנת הלידה
שבטי ישראל 6, רעננה	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
ביקורת, ניהול סיכונים.	חברות בוועדות הדירקטוריון
26 בפברואר 2015	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
לימודי סטטיסטיקה וכלכלה, ללא השלמת חובות התואר (אוניברסיטת חיפה), לימודי תעודה במינהל עסקים (אוניברסיטת חיפה).	השכלה
דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, יושב ראש דירקטוריון בפקס ויזל בע"מ, דירקטור ומנכ"ל בא. זלדמן ניהול בע"מ, יועץ בפוליאוריסטן בע"מ, חבר ועד מנהל מט"י רעננה וחבר בוועד מנהל בקרן דואליס להשקעות חברתיות.	עיסוק נוכחי
	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽³⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) ביום 12 בפברואר 2024 החליט דירקטוריון הבנק על מינויו של מר אבי זלדמן לתפקיד יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 16 ביוני 2024, לאחר תום כהונתו של משה וידמן. כהונתו של מר זלדמן כפופה לכך שלא תתקבל בבנק הודעת המפקח על הבנקים בדבר התנגדותו למינוי כאמור, או שתתקבל הודעה על הסכמתו.
(2) "בעל ניסיון בנקאי", כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים.
(3) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

חנה פייאר⁽¹⁾

053549523	מספר ת"ז
1955	שנת הלידה
החרמש 13, סביון	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
תגמול - יושבת ראש, ביקורת, אשראי.	חברות בוועדות הדירקטוריון
30 באוגוסט 2018	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
בוגרת סוציולוגיה, אוניברסיטת ת"א ולימודי השלמה בחשבונאות - שאינם בגדר תואר אקדמי - California State University Northridge (CSUN) הנדרשים למבחני לשכת רו"ח במדינת קליפורניה.	השכלה
דירקטורית בבנק מזרחי טפחות בע"מ, חברה בוועד המנהל של מהפך תודעתי (ע"ר).	עיסוק נוכחי
דירקטורית בחברות: קרן נדל"ן פועלים (ישראל) בע"מ, Poalim Real Estate Fund Ltd, דירקטורית חיצונית בחברות: דיסקונט קפיטל בע"מ, Pharmaceutical OWC, Research Corp.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) "בעל ניסיון בנקאי", כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים.
(2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

יוסף פלוס	
051641025	מספר ת"ז
1953	שנת הלידה
יהודה הלוי 11, רעננה	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
ביקורת - יושב ראש, אשראי, ניהול סיכונים, תגמול	חברות בוועדות הדירקטוריון
20 באוגוסט 2019	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
BA בכלכלה וחשבונאות (אוניברסיטת תל אביב), בעל רישיון רואה חשבון (אוניברסיטת תל אביב) והנדסאי אלקטרוניקה (טכניקום יד סינגלובסקי).	השכלה
דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, דירקטור בחברות: קיץ ביפו בע"מ, משא קיץ בע"מ, היידה יפו בע"מ, מיטב הטנא אחזקות (1977) בע"מ, מיטב הטנא אחזקות מקרקעין בע"מ, קיי טסורו בע"מ, סקובה י.ב. בע"מ.	עיסוק נוכחי
יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי ביוסף פלוס רואי חשבון בע"מ. שותף במשרד רואי חשבון, יו"ר דירקטוריון המועצה להסדר הימורים בספורט.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

יהונתן קפלן⁽¹⁾

מספר ת"ז	055251391
שנת הלידה	1958
מען להמצאת כתבי בית-דין	חיים זכאי 2, פתח תקווה
נתינות	ישראלית
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי, ניהול סיכונים, טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית.
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	12 במאי 2011
השכלה	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות (אוניברסיטת תל אביב), בעל רישיון רואה חשבון, ומוסמך במדעי המדינה ובטחון לאומי (אוניברסיטת חיפה), המכללה לביטחון לאומי תל אביב.
עיסוק נוכחי	דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ ויועץ לגופים שונים בסוגיות ניהוליות וכלכליות. בעלים ויועץ בחברת יוני קפלן ייעוץ והשקעות בע"מ. דירקטור בחברות: החברה המרכזית למשקאות קלים בע"מ, מבשלות בירה בינלאומית בע"מ, וילאר אינטרנשיונל בע"מ (יו"ר).
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽²⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד	לא
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן

(1) "בעל ניסיון בנקאי", כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים.
(2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

אילן קרמר

059841742	מספר ת"ז
1967	שנת הלידה
הדרור 7, מבשרת ציון	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
ניהול סיכונים.	חברות בוועדות הדירקטוריון
27 במרץ 2019	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
תואר ראשון בפיסיקה ומדעי המחשב (האוניברסיטה העברית בירושלים), תואר שני במדעי המחשב (האוניברסיטה העברית בירושלים) ותואר Ph.D במימון (Northwestern University, Evanston Illinou).	השכלה
דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, פרופסור לכלכלה ומימון באוניברסיטה העברית ופרופסור לכלכלה באוניברסיטת Warwick, בבריטניה.	עיסוק נוכחי
יועץ חיצוני במחלקת המחקר בבנק ישראל (עד לחודש ינואר 2019). יועץ בחברת "וויז" (עד לחודש ינואר 2019).	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

גלעד רבינוביץ

057153603	מספר ת"ז
1961	שנת הלידה
מצפה 7, שוהם	מען להמצאת כתבי בית-דין
ישראלית	נתינות
טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית - יושב ראש, ביקורת, ניהול סיכונים, תגמול.	חברות בוועדות הדירקטוריון
12 במרץ 2019	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
תואר ראשון בכלכלה (אוניברסיטת בר אילן), תואר שני בלימודי ארץ ישראל (אוניברסיטת חיפה), קורס תכנות (ממר"מ) וקורס ניתוח מערכות מידע (ממר"מ).	השכלה
דירקטור בבנק מזרחי טפחות בע"מ, בעלים ומנהל כללי של חברת ייעוץ טכנולוגי אסטרטגי - איי.טי. סטראטגי פילארס בע"מ, מרצה חוץ במנהל עסקים, במגמת טכנולוגיה ויזמות, הקריה האקדמית אונו, בעלים ומנהל כללי בגלעד רבינוביץ בע"מ, יו"ר (בהתנדבות) הוועד המנהל במכינה הקדם צבאית בארי.	עיסוק נוכחי
מנכ"ל אס.קיו.לינק בע"מ, סגן ראש מועצת שוהם ומחזיק תיק החינוך במועצת שוהם (בהתנדבות), דירקטור (בהתנדבות) בבית ארלזרוב בע"מ, מנהל כללי (ובעלים) באי.טי.סטראטגי בע"מ, מנהל כללי ברג.הג.בע"מ. דירקטור (בהתנדבות) בצופן - מרכזי טכנולוגיה עילית בע"מ.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
בעל ניסיון, מומחיות ומיומנות בנושא אבטחת מידע וסייבר כהונתו בתפקידים שלהלן: מנכ"ל אס.קיו.לינק בע"מ (בשנים 2019-2021), מנכ"ל חברת מלם מערכות בע"מ, חברה ציבורית (בשנים 2000-1996 והחל מחודש דצמבר 2001 ועד לחודש יוני 2006), מנכ"ל EDS המזרח התיכון (בשנים 2007-2010), מנכ"ל נטויז'ין בע"מ (בשנים 2000-2001) ומנכ"ל אלעד מערכות תוכנה בע"מ (בשנים 1991-1996). בנוסף, ייעוץ ובניית מרכזי טכנולוגיה ואבטחת מידע לחברות כגון תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, לומיניס בע"מ, TSG IT מערכות מתקדמות בע"מ ועוד (בשנים 2011 - כיום). בוגר מסלול ממר"מ בצה"ל כולל מגוון הכשרות (בשנים 1984-1989).	בעל ניסיון, מומחיות ומיומנות בנושא אבטחת מידע וסייבר
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	בעל ידע וניסיון מוכח בתחומי טכנולוגיית המידע ⁽¹⁾
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו, או של בעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שהוצאו על ידי המפקח.
(2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תקנה 26 - רשימת הדירקטורים של הבנק - המשך

להלן פרטים נוספים על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

משה וידמן

תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה, ותואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון).
מר וידמן מכהן כדירקטור בבנק החל מחודש אוגוסט 2010, וכיו"ר הדירקטוריון של הבנק, החל מחודש דצמבר 2012. בנוסף, מר וידמן כיהן כחבר בוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק עד למועד מינויו כיו"ר הדירקטוריון. כיום מכהן מר וידמן כחבר בוועדות ניהול סיכונים, אשראי ובוועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית.
קודם לכן, כיהן מר וידמן, בין היתר, כדירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ (2004-2010) וכן כחבר בוועדת הביקורת של בנק לאומי לישראל בע"מ (כ-3 שנים); כדירקטור וכחבר ועדת הביקורת וועדת הכספים, בחברה לישראל בע"מ; כדירקטור וכיו"ר ועדת הביקורת בחברת פרטנר תקשורת בע"מ; וכדירקטור בחברות ציבוריות נוספות בעלות היקף עסקים משמעותי, ובכללן, כימיקלים לישראל בע"מ ומליסרון בע"מ.

אסתר גילעז-רן

B.A במדעי החברה - ניהול, רישיון רואה חשבון (C.P.A), מוסמכת (M.B.A) במנהל עסקים, ו-Ph.D בחשבונאות ומיסים.
גב' גילעז-רן מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק החל מחודש פברואר 2021, וכיום מכהנת כחברה בוועדות ביקורת, תגמול ובוועדת טכנולוגיית המידע וחדשנות טכנולוגית.
גב' גילעז-רן שימשה כראש החוג לחשבונאות וכמרצה במחלקה למנהל עסקים במרכז האקדמי "פרס" (בשנים 2011-2017); בנוסף, גב' גילעז-רן כיהנה כחברה במועצה המקצועית של לשכת רואי החשבון בישראל (בשנים 2018-2020), וכן כיהנה כחברה בוועדת הבחינות של מועצת רואי החשבון בישראל (בשנים 2018-2020).
בנוסף, גב' גילעז-רן מכהנת, בין היתר, כדירקטורית חיצונית וכחברת ועדת הביקורת, בחברות ציבוריות בעלות היקף עסקים משמעותי (ובחלקן, מכהנת גם כיו"ר ועדת הביקורת) וכן עוסקת במתן חוות דעת לבתי משפט (בהיקף משמעותי) בנושאים עסקיים חשבונאיים ובנושאים הקשורים לדוחות כספיים (החל משנת 2015).

אברהם זלדמן

לימודי סטטיסטיקה וכלכלה (ללא השלמת כל חובות התואר) וכן לימודי תעודה במינהל עסקים.
מר זלדמן מכהן כדירקטור בבנק החל מחודש פברואר 2015. בחודש דצמבר 2020 מונה מר זלדמן כיו"ר הוועדה למעקב אחר מיזוג אגוד וקליטתו בבנק (הוועדה סיימה פעילותה ביום 23.1.23). כמו כן, כיהן מר זלדמן בוועדה הבלתי תלויה שהוקמה על ידי הדירקטוריון בקשר עם חקירת משרד המשפטים האמריקאי.
מר זלדמן מכהן כחבר בוועדת ביקורת וכן בוועדה לניהול סיכונים.
מר זלדמן כיהן בתפקידים בכירים בקבוצת בנק לאומי, כמפורט להלן: חבר הנהלה בבנק לאומי (בשנים 1987 עד 2000), מנהל כללי של לאומי פרטנר בע"מ (2000-2010) ויו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי למשכנתאות בע"מ (1987-2010).
בנוסף, מר זלדמן כיהן כדירקטור בחברות ציבוריות שונות ומשמש כיום כיו"ר דירקטוריון פוקס ויזל בע"מ.

חנה פייאר

תואר בוגר בסוציולוגיה וכן לימודי השלמה בחשבונאות (שאינם בגדר תואר אקדמי), אוניברסיטת California State University (CSUN) Northridge (שתי (2) שנות לימוד).
גב' פייאר מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק החל מחודש אוגוסט 2018. בחודש ינואר 2020 מונתה גב' פייאר כיו"ר ועדת תגמול. כיום מכהנת גב' פייאר כחברה בוועדות ביקורת, תגמול ובוועדת אשראי.
גב' פייאר כיהנה כסמנכ"ל כספים וחברת הנהלה בקבוצת החברות של פועלים אקוויטי בע"מ (בשנים 2003-2017), וכן כסמנכ"ל הכספים של קבוצת שרם פודים קלנר (בשנים 1993-2002).
לגב' פייאר ניסיון מקצועי בתחום ניהול הביקורת בפירמות רואי חשבון (בשנים 1985-1988 וכן בשנים 1989-1993).

יוסף פלוס

תואר ראשון בחשבונאות, בעל רישיון רואה חשבון, ותואר ראשון בכלכלה.
מר פלוס מכהן כדירקטור חיצוני בבנק החל מחודש אוגוסט 2019. בחודש ינואר 2020 מונה מר פלוס כיו"ר ועדת הביקורת. כיום מכהן מר פלוס כחבר בוועדות ביקורת, תגמול, ניהול סיכונים ובוועדת אשראי.
מר פלוס כיהן (עד ליום 31 במרץ 2019) כשותף במשרד רואי חשבון; במסגרת זו, שימש (בשנים 2014 עד 2019) כשותף מנהל של הפירמה. בתקופת עבודתו של מר פלוס במשרד רואי החשבון (במשך 40 שנים, מתוכן 30 שנים כשותף), עסק, בין היתר, בניהול ביקורת בחברות ציבוריות ופרטיות, בעלות היקף עסקים משמעותי.

דוח תקופתי

ליום 31 בדצמבר 2023

יהונתן קפלן

תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, בעל רישיון רואה חשבון, ומוסמך במדעי המדינה ובטחון לאומי.
מר קפלן מכהן כדירקטור בבנק החל מחודש מאי 2011. כיום מכהן מר קפלן כחבר בוועדות ניהול סיכונים, טכנולוגיה ואשראי.
מר קפלן כיהן (בשנים 1999 עד 2001) כנציב מס הכנסה, וקודם לתפקידו זה, עבד (מאז שנת 1982) בנציבות מס הכנסה וכיהן (מאז שנת 1993) כסגן נציב לשומה; בנוסף, מר קפלן משמש, מזה כעשרים שנה, כיועץ כלכלי לחברות ציבוריות ופרטיות, ועוסק, בין היתר, בייעוץ בנושאי ניהול ומיסוי.
מר קפלן כיהן ועודנו מכהן כדירקטור בחברות ציבוריות.

אילן קרמר

תואר ראשון בפיסיקה ומדעי המחשב, תואר שני במדעי המחשב ותואר Ph.D במימון.
מר קרמר מכהן כדירקטור בבנק החל מחודש מרץ 2019, וכיום מכהן כחבר בוועדת ניהול סיכונים.
מר קרמר מכהן כפרופסור לכלכלה ומימון באוניברסיטה העברית, משנת 2011 ועד היום, וכפרופסור לכלכלה באוניברסיטת Warwick, בבריטניה, משנת 2012 ועד היום. בנוסף, מר קרמר כיהן (משנת 2000 ועד לשנת 2012), כפרופסור למימון באוניברסיטת סטנפורד, בארה"ב; במסגרת זו, משמש (ושימש) מר קרמר, בין היתר, כמרצה בנושאים עסקיים-כלכליים וכן בנושאים הקשורים למימון ולחשבונאות.

גלעד רבינוביץ

תואר ראשון בכלכלה, ותואר שני בלימודי ארץ ישראל.
מר רבינוביץ מכהן כדירקטור בבנק החל מחודש מרץ 2019. בחודש פברואר 2020 מונה מר רבינוביץ כיו"ר ועדת טכנולוגיה מידע וחדשנות. כיום מכהן מר רבינוביץ כחבר בוועדות הביקורת, תגמול, ניהול סיכונים וטכנולוגיה.
מר רבינוביץ כיהן כמנכ"ל חברת מלם מערכות בע"מ (חברה ציבורית), החל מחודש דצמבר 2001 ועד לחודש יוני 2006.

דירקטוריון הבנק מודה למנהל הכללי, להנהלת הבנק ולעובדיו על פועלם לקידום הבנק, להרחבת עסקיו וחוג לקוחותיו.

תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק⁽¹⁾

להלן פרטים על נושאי משרה בכירה של הבנק ליום פרסום הדוחות הכספיים:

משה לארי⁽²⁾	
מספר ת"ז	28405934
שנת לידה	1971
תואר	מנהל כללי
תאריך תחילת כהונה	מיום 16 בספטמבר 2020 בתפקיד המנהל הכללי של הבנק
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי	מנהל כללי
התפקיד שממלא בחברה בת	יושב ראש חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ.
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר	לא
או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי	לא
השכלה	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות - האוניברסיטה העברית בירושלים.
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון. מנהל החטיבה הפיננסית - CFO בבנק מזרחי טפחות בע"מ. יושב ראש מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, יושב ראש מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, יושב ראש בנק אגוד לישראל בע"מ, יושב ראש בנק המזרחי בשוויץ, דירקטור בבנק יהב, דירקטור UNITED MIZRAHI OVERSEAS HOLDING COMPANY B.V.
מנחם אביב	
מספר ת"ז	012390175
שנת לידה	1959
תאריך תחילת כהונה	13 באפריל 2005
תואר	סגן מנהל כללי
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי	מנהל חטיבת מידע ודיווח כספי, חשבונאי ראשי.
התפקיד שממלא בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד	לא
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר	לא
או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי	לא
השכלה	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	תואר שני במנהל עסקים (M.B.A.) - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון. חשבונאי ראשי בבנק מזרחי טפחות בע"מ, דירקטור בנק אגוד לישראל בע"מ, דירקטור מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, דירקטור ט.ע.מ מערכות מידע בע"מ, דירקטור אדנים חברה לנאמנות ושירותים בע"מ, דירקטור חברת המזרחי לפיתוח קרקעות.
עופר הורביץ	
מספר ת"ז	040573743
שנת לידה	1980
תאריך תחילת כהונה	1 באפריל 2023
תואר	סגן מנהל כללי
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי	מנהל החטיבה לניהול סיכונים - CRO
התפקיד שממלא בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד	לא
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר	לא
או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי	לא
השכלה	תואר ראשון בתוכנית המשולבת: פילוסופיה, כלכלה, מדעי המדינה - האוניברסיטה העברית בירושלים.
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	מנהל מטה הבנק ומזכיר בנק מזרחי טפחות בע"מ.

(1) בין נושאי המשרה הבכירה אין בני משפחה של נושא משרה בכיר או בעל עניין.

(2) מר משה לארי הינו בעל עניין מתוקף כהונתו כמנהל הכללי של הבנק.

תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק⁽¹⁾ - המשך

מיטל הרוש	
037153913	מספר ת"ז
1979	שנת לידה
1 באפריל 2023	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים.	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי,
יו"ר דירקטוריון מגרשים 1 2 3 מרכז מסחרי חדש בע"מ, יו"ר דירקטוריון מזרחי טפחות שירותי	בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
אבטחה בע"מ, יו"ר דירקטוריון חברת נציבים נכסים וצידוד בע"מ וכן דירקטור בחברת אגודים בע"מ	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
לא	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בבנקאות ושוק ההון (B.A) - המכללה האקדמית נתניה.	השכלה
תואר שני במשפטים (M.A) - אוניברסיטת בר אילן, הפקולטה למשפטים.	
רישיון ייעוץ השקעות.	
מנהלת מרחב לייב וסקטור בנקאות ישירה בבנק מזרחי טפחות בע"מ.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
גלית ויזר ⁽²⁾	
023878341	מספר ת"ז
1968	שנת לידה
7 ביולי 2011	תאריך תחילת כהונה
מבקרת פנימית ראשית; מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית.	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי,
מבקרת פנימית ראשית של בנק יהב, אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות	בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
בע"מ, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, נציבים נכסים	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
וצידוד בע"מ, טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ.	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה - האוניברסיטה העברית בירושלים.	
תואר שני במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים, רואת חשבון.	
מבקרת פנימית ראשית, מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית בבנק מזרחי טפחות בע"מ.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
אילה חכים	
056593767	מספר ת"ז
1960	שנת לידה
1 ביולי 2013	תאריך תחילת כהונה
מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ.	התפקיד שממלא בחברה בת/קשורה,
דירקטורית נציבים נכסים וצידוד בע"מ, דירקטורית מזרחי טפחות INVEST בע"מ.	או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - אוניברסיטת בר-אילן.	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן.	השכלה
מנהלת טכנולוגיית המידע של בנק מזרחי טפחות בע"מ, דירקטורית	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
בנק אגוד לישראל בע"מ.	
בעלת ניסיון, מומחיות ומיומנות בנושא אבטחת	בעלת ניסיון, מומחיות ומיומנות בנושא אבטחת
(החל מחודש יולי 2013), כמנהלת טכנולוגיית המידע של הבנק, כמנכ"לית של חטיבת הטכנולוגיה	מידע וסייבר
של מזרחי טפחות בע"מ (חברה בת בבעלותה מלאה של הבנק) וכן בשל ניסיונה העשיר ורוב השנים	
(כ-35 שנים) בתפקידים בכירים ביחידות טכנולוגיה בצה"ל.	

(1) בין נושאי המשרה הבכירה אין בני משפחה של נושא משרה בכיר או בעל עניין.

(2) בהתאם להוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות- התשנ"ט 1999, המבקרת הפנימית אינה בעלת עניין בתאגיד, אינה נושאת משרה ואינה קרובה של אחד מאלה.

תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק⁽¹⁾ - המשך

תרי ישכיל	
016834145	מספר ת"ז
1973	שנת לידה
1 בנובמבר 2021	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים, דירקטורית מזרחי טפחות INVEST בע"מ.	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון במדעי התנהגות - אוניברסיטת בן גוריון.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
תואר שני בפסיכולוגיה קוגניטיבית (ללא תזה) - אוניברסיטת בן גוריון.	
סמנכ"לית שיווק ושירות בקבוצת פרטנר.	
אופיר מורד	
24607806	מספר ת"ז
1969	שנת לידה
1 בינואר 2014	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
דירקטור בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, יו"ר מזרחי טפחות פקטורינג בע"מ.	השכלה
לא	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בר - אילן.	
תואר שני בהנדסת תעשייה וניהול - אוניברסיטת בן גוריון.	
מנהל החטיבה לבנקאות עסקית בבנק מזרחי טפחות בע"מ.	
רחלי פרידמן	
057222200	מספר ת"ז
1961	שנת לידה
1 בינואר 2015	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
יעצת משפטית ראשית, מנהלת החטיבה המשפטית.	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון במשפטים (LLB) - אוניברסיטת תל אביב	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
תואר שני במשפטים (LLM) - אוניברסיטת תל אביב	
יעצת משפטית ראשית, מנהלת החטיבה המשפטית בבנק מזרחי טפחות בע"מ.	

(1) בין נושאי המשרה הבכירה אין בני משפחה של נושא משרה בכיר או בעל עניין.

תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק⁽¹⁾ - המשך

עדי שחף	
025735598	מספר ת"ז
1974	שנת לידה
16 בספטמבר 2020	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי.	תואר
מנהל החטיבה הפיננסית - CFO.	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי,
יושב ראש מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, יושב ראש מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ,	בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
יושב ראש מזרחי טפחות INVEST בע"מ, דירקטור UNITED MIZRAHI OVERSEAS HOLDING .COMPANY B.V	
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בפסיכולוגיה - האוניברסיטה העברית בירושלים.	השכלה
תואר שני במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים.	
סגן מנהל החטיבה הפיננסית בבנק מזרחי טפחות בע"מ, דירקטור בנק אגוד לישראל בע"מ.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
שבי שמר	
059030957	מספר ת"ז
1964	שנת לידה
1 אפריל 2022	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת החטיבה הקמעונאית,	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי,
יושבת ראש דירקטוריון מזרחי טפחות ליסינג בע"מ ומזרחי טפחות ניכיון שוברים בע"מ,	בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
דירקטורית טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ	
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בהנדסה תעשייה וניהול (מערכות מידע) - אוניברסיטת בן גוריון.	השכלה
תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת בן גוריון.	
מנכ"לית בנק אגוד לישראל בע"מ.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
סמנכ"לית בכירה - ראש החטיבה הקמעונאית, נכסי לקוחות וייעוץ - בבנק אגוד לישראל בע"מ.	
מיכה ארגמן	
028617819	מספר ת"ז
1971	שנת לידה
1 באפריל 2023	תאריך תחילת כהונה
מנהל מערך תפעול בנקאי,	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי,
דירקטור במזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ,	בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
נציבים נכסים וצויד בע"מ, מזרחי טפחות ליסינג בע"מ, אגודים בע"מ, אגוד עודפים בע"מ.	
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
מוסמך במנהל עסקים MBA, אוניברסיטת בן גוריון	השכלה
הנדסת תעשייה וניהול BSc, אוניברסיטת בן גוריון	
שמאות וניהול מקרקעין, אוניברסיטת תל אביב	
סגן מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
דירקטור במס"ב (מרכז סליקה בנקאי בע"מ).	

(1) בין נושאי המשרה הבכירה אין בני משפחה של נושא משרה בכיר או בעל עניין.

תקנה 26א' - רשימת נושאי משרה בכירה של הבנק⁽¹⁾ - המשך

טל בן ארי	
מספר ת"ז	028789915
שנת לידה	1971
תאריך תחילת כהונה	1 באפריל 2023
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי השכלה	מנהל מערך פרויקטים חוצי ארגון
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	לא
	תואר ראשון בכלכלה מורחב באוניברסיטה העברית בירושלים
	לימודי שנה ראשונה ללימודי מנהל עסקים וכלכלה באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע
	מנהל פרויקט המיזוג של בנק אגוד לבנק מזרחי טפחות.
	ראש אגף ניהול פיננסי בבנק אגוד לישראל בע"מ (חבר הנהלה).

חנן קיקוזשילי	
מספר ת"ז	039591193
שנת לידה	1983
תאריך תחילת כהונה	1 באפריל 2023
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי השכלה	מזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	לא
	תואר שני במנהל עסקים Executive MBA, אוניברסיטת בן גוריון
	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בן גוריון
	סגן מזכיר הבנק, עוזר אישי למנהל החטיבה לתכנון, תפעול ונכסי לקוחות.

(1) בין נושאי המשרה הבכירה אין בני משפחה של נושא משרה בכיר או בעל עניין.

תקנה 26ב' - מורשה חתימה של הבנק

אין לבנק מורשי חתימה עצמאיים.

תקנה 27 - רואה החשבון של הבנק

ברייטמן אלמגור זהר ושות' רואי חשבון, מרכז עזריאלי 1, תל-אביב.

תקנה 28 - שינוי בתזכיר או בתקנות

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנות 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 ו-1.45 לתקנון הבנק, בעניין שיפוי וביטוח של נושאי משרה. זאת על מנת לאפשר ביטוח ושיפוי בשל תשלום לנפגע הפרה וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין בהתאם להוראות חוק שירות מידע פיננסי, תשפ"ב-2021 וחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, תשפ"ג-2023.

תקנה 29 - המלצות והחלטות הדירקטורים

א. המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית והחלטות שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר נושאים המפורטים בתקנות:

במסגרת תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, שאושרה על ידי הדירקטוריון ביום 26 באפריל 2021, הדירקטוריון יעקוב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית החדשה, במטרה לבחון את האפשרות להעלאת שיעור הדיבידנד שצוין לעיל, עד לשיעור של 50% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עם סיום הליך המיזוג עם בנק אגוד; זאת, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים, וכן בכפוף לקבלת אישורו של המפקח על הבנקים. מובהר, כי אין במדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל, משום החלטה או התחייבות לחלוקת דיבידנד, וכי כל "חלוקה" תהיה כפופה לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה, אישור הדירקטוריון לביצוע החלוקה, הכל על פי שיקול דעתו של הדירקטוריון ובכפוף להוראות כל דין.

להלן פירוט הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק במהלך תקופת הדוח:

- ביום 28 במרץ 2023 - 326.1 מיליוני שקלים חדשים (שיעור של 30% מהרווח הנקי של הרבעון הראשון של שנת 2023).
- ביום 1 ביוני 2023 - 410.1 מיליוני שקלים חדשים (שיעור של 30% מהרווח הנקי של הרבעון השני של שנת 2023).
- ביום 29 באוגוסט 2023 - 489.3 מיליוני שקלים חדשים (שיעור של 35% מהרווח הנקי של הרבעון השני של שנת 2023).
- ביום 12 בדצמבר 2023 - 164.7 מיליוני שקלים חדשים (שיעור של 15% מהרווח הנקי של הרבעון השלישי של שנת 2023).

הכרזה על דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023

דירקטוריון הבנק החליט ביום 11 במרץ לחלק דיבידנד בסכום של 209.4 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 20% מרווחי הרבעון הרביעי של שנת 2023, זאת בשם לב למצב חוסר הודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחימה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון מיום 5 במרץ 2024.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 81.08% מההון המונפק, דהיינו 81.11 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 19 במרץ 2024 ויום התשלום הינו 28 במרץ 2024. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המיירים של הבנק.

ב. החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטורים בעניינים המפורטים בתקנת משנה (א): אין.

ג. החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 19 באפריל 2023, הוחלט לאשר תשלום של מענק כספי נוסף, עבור שנת 2022, שלא בהתאם למדיניות התגמול של הבנק, כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית של הבנק, ביום 6 ביולי 2021, בסך 350,000 ₪ לכל אחד מה"ה אילה חכים ואופיר מורד, המכהנים כנושאי משרה בבנק. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 14 במרץ 2023 (אסמכתא 026835-0-2023) ודיווח מידי מיום 19 באפריל 2023 (אסמכתא מספר 01-042882).

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 5 בספטמבר 2023 הוחלט:

א. לתקן תקנות 1.1, 1.42, 1.43, 1.44 ו-1.45 לתקנון הבנק, בעניין שיפוי וביטוח של נושאי משרה. זאת על מנת לאפשר ביטוח ושיפוי בשל תשלום לנפגע הפרה וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין בהתאם להוראות חוק שירות מידע פיננסי, תשפ"ב-2021 וחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, תשפ"ג-2023.

ב. לתקן את כתב הפטור והתחייבות לשיפוי של הבנק לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים, ובכללם המנהל הכללי של הבנק ובעלי שליטה בבנק וקרוביהם, וכן לעובדים המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיחבו בעבר או שימונו בעתיד.

1. לפי התיקון נקבע, בין היתר, כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם בשל אלה: (1) חבות כספית שתוטל בשל תשלום לנפגע הפרה כאמור בסעיף 52 נד (א)(1) לחוק ניירות ערך, בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי ובהתאם להוראות חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום. (2) הוצאות, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ה' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ו' (שכותרתו - הטלת אמצעי מנהליים בידי ועדת האכיפה המנהלית) לחוק שירות מידע פיננסי (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. (3) הוצאות לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ז' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ח' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים) בידי ועדת האכיפה המנהלית לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. כמו כן, עודכנה רשימת האירועים הכלולה בתוספת לכתב ההתחייבות.

2. בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 17 ביולי 2023 ולאישור האסיפה הכללית של הבנק, ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי בעלי שליטה בבנק וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום שלוש שנים מיום אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023), ככל שיירש על פי דין. ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי שאר הזכאים על פיו, שאינם בעלי שליטה וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום 9 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023).

לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 ביולי 2023 (אסמכתא 01-086163-2023), דיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 01-103332-2023) ודיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא מספר 01-103356-2023).

תקנה 29 - המלצות והחלטות הדירקטורים - המשך

באסיפה כללית שנתיית שהתקיימה ביום 20 בדצמבר 2023 הוחלט:

א. למנות (מחדש) את בריטמן אלמגור זהר ושות', כרואה החשבון המבקר של הבנק, שימשם בתפקידו עד תום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק.

ב. למנות (מחדש) את מר משה וידמן כדירקטור בבנק, עד ליום 15 ביוני 2024.

ג. לאשר מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בבנק, בנוסח שצורף לדוח זימון האסיפה השנתית (שפורסם ביום 9 בנובמבר 2023 מס' אסמכתא 123183-01-2023), אשר תהיה בתוקף לתקופה של שלוש שנים, החל מיום 1 בינואר 2024; וכן לאשר לפי סעיף 2(א) לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו - 2016, כי בהתאם להוראות מדיניות התגמול, על פי תנאיה והתקרות שנקבעו בה, תגמול לנושאי משרה בבנק, שאינם המנכ"ל או דירקטורים, יכול שיעלה על הקבוע בסעיף 2(א) לחוק שכר בכירים ("חוק שכר בכירים"), וזאת באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ללא אישור נוסף של האסיפה הכללית. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 20 בדצמבר 2023 (אסמכתא - 138630-01-2023).

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 20 בפברואר 2024 הוחלט למנות את הגב' אסתר גילעז-רן כדירקטורית חיצונית בבנק לתקופת כהונה נוספת של שלוש (3) שנים החל מיום 27 בפברואר 2024.

תקנה 29 א(4) - החלטות החברה

ראה ביאור 26 ג' סעיפים 5-9 לדוחות הכספיים.

רמת-גן, 11 במרץ 2024
א' באדר ב' התשפ"ד

חנן קיקודשילי
מזכיר הבנק

שמות החותמים:

מנחם אביב
סגן מנהל כללי,
חשבונאי ראשי

שאלון ממשל תאגידי¹

עצמאות הדירקטוריון

לא נכון	נכון	
	✓	<p>1. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים):</p> <p>דירקטור א': <u>גב' חנה פייאר</u></p> <p>דירקטור ב': <u>מר גלעד רבינוביץ</u></p> <p>דירקטור ג': <u>מר יוסף פלוס</u></p> <p>דירקטור ד': <u>גב' אסתר גילעז-רן</u></p> <p>מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 4.</p>

¹ פורסם במסגרת הצעות חקיקה לשיפור הדוחות, ביום 16.3.2014.

לא נכון	נכון	
_____	_____	<p>2. שיעור² הדירקטורים הבלתי תלויים³ המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: <u>4/10</u>.</p> <p>שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון⁴ התאגיד⁵:</p> <p><u>בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין, בנושא דירקטוריון, שנתן המפקח על הבנקים, לפחות שליש מהדירקטורים בתאגיד בנקאי יהיו דירקטורים חיצוניים, כהגדרת מונח זה בהוראה האמורה ("דירקטורים חיצוניים על פי הוראות המפקח").</u> <u>למועד פרסום שאלון זה, מכהנים בבנק ארבעה (4) דירקטורים חיצוניים, כמשמעותו של מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999, העומדים גם בתנאי הכשירות של דירקטור חיצוני על פי הוראות המפקח. כל הדירקטורים החיצוניים, כאמור, הינם גם דירקטורים בלתי תלויים.</u></p> <p>☐ לא רלוונטי (לא נקבעה הוראה בתקנון).</p>
	✓	<p>3. בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראות סעיף 240(ב) ו-ו(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי).</p> <p><u>כל אחד מהדירקטורים החיצוניים (שהוא גם דירקטור בלתי תלוי) מסר לבנק הצהרה, לפיה קיים את הוראות סעיף 240(ב) ו-ו(ו) לחוק החברות, לעניין היעדר זיקה, וכן כי מתקיימים לגבי התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי), כאמור לעיל.</u></p>
	✓	<p>4. כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים⁶ למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים).</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין שיעור הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.</p>

² בשאלון זה, "שיעור" - מספר מסוים מתוך הסך הכל. כך לדוגמה 3/8.

³ לרבות "דירקטורים חיצוניים" כהגדרתם בחוק החברות.

⁴ לענין שאלה זו - "תקנון" לרבות על פי הוראת דין ספציפית החלה על התאגיד (לדוגמה בתאגיד בנקאי - הוראות המפקח על הבנקים).

⁵ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

⁶ לעניין שאלה זו - עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא ייחשב כ"כפיפות", מאידך, כהונת דירקטור בתאגיד המכהן בנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק שבשליטת התאגיד ייחשב כ"כפיפות" לעניין שאלה זו.

לא נכון	נכון	
	✓	<p>5. כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות):</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" -</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278(א) סיפה:</p> <p>☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>יצוין שיעור הישיבות בהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א: _____.</p>
	✓	<p>6. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח בישיבות הדירקטוריון כאמור) – יצוינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף בישיבות הדירקטוריון כאמור:</p> <p>זהות: _____.</p> <p>תפקיד בתאגיד (ככל וקיים): _____.</p> <p>פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____.</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>שיעור נוכחות⁷ בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____, נוכחות אחרת: _____.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>

⁷ תוך הפרדה בין בעל השליטה, קרובו ו/או מי מטעמו.

לא נכון	נכון	
	✓	7. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה – קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה) ⁸ . אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצוין –
—	—	א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: _____.
—	—	ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: _____.
—	—	ג. מניין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: _____.
—	—	ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: _____.
	✓	8. התאגיד דאג לעריכת תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן דאג לעריכת תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד. אם תשובתכם הינה "נכון" – יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: ☒ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)

⁸ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

לא נכון	נכון			
	✓	<p>בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.</p> <p>אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: <u>לפחות שלושה (3) דירקטורים (בהתאם להחלטת הדירקטוריון) ולפחות חמישית (1/5) מכלל חברי הדירקטוריון (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין, בנושא דירקטוריון, שנתן המפקח על הבנקים).</u></p>	א.	9.
_____	_____	<p>מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח –</p> <p>בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית⁹: <u>8</u></p> <p>בעלי כשירות מקצועית¹⁰: <u>10</u></p> <p>במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח.</p> <p><u>למועד פרסום שאלון זה, כל הדירקטורים בבנק מסווגים כדירקטורים "מומחים", לצורך תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.</u></p>	ב.	
	✓	<p>בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____.</p>	א.	10.
_____	_____	<p>מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה:</p> <p>גברים: <u>8</u>, נשים: <u>2</u>.</p>	ב.	

⁹ לאחר הערכת הדירקטוריון, בהתאם להוראות תקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו – 2005.

¹⁰ ר"ה"ש 9.

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

	<p>מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח:</p> <p>רבעון ראשון (שנת 2023): 4.</p> <p>רבעון שני (שנת 2023): 5.</p> <p>רבעון שלישי (שנת 2023): 3.</p> <p>רבעון רביעי (שנת 2023): 7.</p>	א.		11.
	<p>לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור¹¹ השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו):</p>	ב.		

שם הדירקטור	שיעור השתתפותו בשיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפותו בשיבות הוועדה לבחירת הדוחות הכספיים ¹²	שיעור השתתפותו בשיבות ועדת ביקורת ¹³	שיעור השתתפותו בשיבות ועדת הביקורת משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים ¹⁴	ועדת אשראי	הוועדה לניהול סיכונים	הוועדה לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית	ועדת "אד-הוק" לעניין קליטת בנק אגוד ¹⁵	ועדת "אד-הוק" שהוקמה ביום 27.11.2023 לעניין בחינת הרכב הדירקטוריון בטרם מינוי דירקטורים בבנק ¹⁶	שיעור השתתפותו של ועדות דירקטוריון נוספות בהן הוא חבר (תוך ציון שם הוועדה) ¹⁷
משה וידמן ¹⁸	100%	--	--	100%	100%	100%	100%	100%	100%	--
רון גזית ¹⁹	95%	--	--	95%	100%	--	100%	--	--	--

¹² לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹³ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹⁴ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹⁵ לגבי דירקטור החבר בוועדה.

¹⁶ פירוט שיעור ההשתתפות בשיבות ועדת הביקורת (כמפורט בעמודה השלישית לטבלה), מתייחס לשיבות ועדת הביקורת, למעט הישיבות שעניינן דוחות כספיים. כמו כן, פירוט שיעור ההשתתפות בשיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (כמפורט בעמודה הרביעית לטבלה), מתייחס לשיבות ועדת הביקורת שעניינן דוחות כספיים.

¹⁷ ועדת "אד-הוק" לעניין קליטת בנק אגוד התכנסה פעם אחת בשנת 2023, וסיימה את תפקידה לאחר מיזוג בנק אגוד לישראל בע"מ עם ולתוך הבנק. הוועדה התכנסה פעם אחת.

¹⁸ משה וידמן (המכהן כיו"ר הדירקטוריון) אינו מכהן כחבר בוועדת הביקורת, אך משתתף כמשקיף, בעת הדיון בשיבות של ועדת הביקורת, במסגרת הליך האישור של הדוחות הכספיים; זאת, בהתאם לעמדת הפיקוח על הבנקים, כפי שנכללה ב"קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון (מס' 301)".

	ועדת "אד-הוק", שהוקמה ביום 27.11.2023 לעניין בחירת הרכב הדירקטוריון בטרם מינוי דירקטורים בבנק	ועדת "אד- הוק" לעניין קליטת בנק אגוד	הוועדה לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית	הוועדה לניהול סיכונים	ועדת אשראי	ועדת תגמול	הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים	ועדת ביקורת	דירקטוריון	שם הדירקטור			
	100%	100%	100%	100%	100%	--	--	--	100%	<u>יהונתן קפלן</u>			
	--	100%	--	90%	--	--	100%	90%	100%	<u>אברהם זלדמן</u>			
	--	--	--	--	100%	100%	100%	100%	100%	<u>חנה פיאר</u>			
	--	100%	100%	100%	--	100%	100%	100%	100%	<u>גלעד רבינוביץ</u>			
	--	--	--	100%	--	--	--	--	95%	<u>אילן קרמר</u>			
	--	100%	100%	--	82%	--	--	--	90%	<u>אלי אלרואי</u>			
	100%	100%	--	100%	100%	100%	100%	100%	100%	<u>יוסף פלוס</u>			
	--	--	100%	--	--	100%	100%	100%	100%	<u>אסתר גילעז-רן</u>			

לא נכון	נכון		
	✓	בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, וניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.	.12

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון

לא נכון	נכון	
	✓	<p>13. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א. (2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: _____.</p>
	✓	<p>14. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א. (6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור: _____.</p>
_____	_____	<p>15. בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות²⁰.</p> <p>☒ לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).</p>

לא נכון	נכון			
	✓	המנכ"ל <u>אינו</u> קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) –		16.
_____	_____	א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים : _____.		
_____	_____	ב. הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות ²¹ : ☐ כן ☐ לא <i>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</i>		
	✓	בעל שליטה או קרובו <u>אינו</u> מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).		17.

ועדת הביקורת

לא נכון	נכון			
—	—		בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -	18.
	✓		א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓		ב. יו"ר הדירקטוריון.	
	✓		ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	
	✓		ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	
	✓		ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	

לא נכון	נכון	
	✓	19. מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.
	✓	20. מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.
	✓	21. ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.
	✓	22. בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).
	✓	23. בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגבי ההגנה שניתן לעובדים שהתלוננו כאמור.
	✓	24. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו ביחס לדוחות הכספיים בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים.

תפקידי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים

לא נכון	נכון			
_____	_____	יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות הוועדה לקראת הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: <u>3 ימים – ואולם, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, יו"ר הדירקטוריון רשאי להורות, לפי שיקול דעתו, כי ההמלצות יומצאו לדירקטורים אף במועד מוקדם יותר או מאוחר יותר מהקבוע לעיל, ובלבד שהדבר יהיה סביר בנסיבות העניין.</u>	א.	25.
_____	_____	מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2023) : 5. דוח רבעון שני (שנת 2023) : 5. דוח רבעון שלישי (שנת 2023) : 4. דוח שנתי (לשנת 2023) : 4.	ב.	
_____	_____	מספר הימים שחלפו בין מועד העברת טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2023) : 8. דוח רבעון שני (שנת 2023) : 11. דוח רבעון שלישי (שנת 2023) : 7. דוח שנתי (לשנת 2023) : 12.	ג.	

לא נכון	נכון	
	✓	26. רואה החשבון המבקר של התאגיד השתתף בכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון", יצוין שיעור השתתפותו: _____
_____	_____	27. בוועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:
	✓	א. מספר חבריה לא פחת משלושה (במועד הדיון בוועדה ואישור הדוחות כאמור).
	✓	ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לעניין כהונת חברי ועדת ביקורת).
	✓	ג. יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני.
	✓	ד. כל חבריה דירקטורים ורוב חבריה דירקטורים בלתי תלויים.
	✓	ה. לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
	✓	ו. חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.
	✓	ז. המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.
_____	_____	אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור וכן התנאי שלא התקיים: _____.

לא נכון	נכון		
	✓	<p>הוועדה מנתה, בשנת הדיווח, לפחות שלושה חברים והדירקטורים החיצוניים היוו בה רוב (במועד הדיון בוועדה). ☐ לא רלוונטי (לא התקיים דיון).</p>	28.
	✓	<p>תנאי כהונתם והעסקתם של כל חברי ועדת התגמול בשנת הדיווח הינם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.</p>	29.
—	—	בוועדת התגמול לא כיהן בשנת הדיווח -	
	✓	<p>א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>	30.
	✓	<p>ב. יו"ר הדירקטוריון.</p>	
	✓	<p>ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.</p>	
	✓	<p>ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.</p>	
	✓	<p>ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>	

לא נכון	נכון	
	✓	<p>31. בעל שליטה או קרובו לא נכחו בשנת הדיווח בישיבות ועדת התגמול, למעט אם קבע יו"ר הוועדה כי מי מהם נדרש לשם הצגת נושא מסוים.</p>
	✓	<p>32. ועדת התגמול והדירקטוריון לא עשו שימוש בסמכותם לפי סעיפים 267א(ג), 272(ג) ו-272(1)(ג) לאישור עסקה או מדיניות תגמול, למרות התנגדותה של האסיפה הכללית.</p> <p>אם תשובתכם הנה "לא נכון" יצוין –</p> <p>סוג העסקה שאושרה כאמור: _____</p> <p>מספר הפעמים בהן נעשה שימוש בסמכותם בשנת הדיווח: _____</p>

מבקר פנים

לא נכון	נכון	
	✓	<p>33. יו"ר הדירקטוריון או מנכ"ל התאגיד הוא הממונה הארגוני על המבקר הפנימי בתאגיד.</p>
	✓	<p>34. יו"ר הדירקטוריון או ועדת הביקורת אישרו את תכנית העבודה בשנת הדיווח. בנוסף, יפורטו נושאי הביקורת בהם עסק המבקר הפנימי בשנת הדיווח: 2023 (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p><u>הביקורת הפנימית פועלת בהתבסס על תכנית ביקורת מבוססת סיכונים. תכנית העבודה לשנת 2023 ותכנית העבודה הרב שנתית נדונו בוועדת הביקורת ואושרו על ידי מליאת הדירקטוריון. בהתאם לתכנית העבודה, עסקה הביקורת הפנימית בשנת 2023, בין היתר, בנושאים הנוגעים לסיכון אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכון ציות, סיכונים תפעוליים, הלבנת הון ועוד. לפרטים נוספים ראו גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד, בפרק "ממשל תאגידי וביקורת", בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023.</u></p>

לא נכון	נכון	
—	—	<p>35. היקף העסקת המבקר הפנימי בתאגיד בשנת הדיווח (בשעות)²²: <u>משרה מלאה</u> <u>לפרטים נוספים, ראו גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד, בפרק "ממשל תאגידי וביקורת", בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023.</u></p>
	✓	<p>בשנת הדיווח התקיים דיון (בוועדת הביקורת או בדירקטוריון) בממצאי המבקר הפנימי.</p>
	✓	<p>36. המבקר הפנימי אינו בעל ענין בתאגיד, קרובו, רו"ח מבקר או מי מטעמו וכן אינו מקיים קשרים עסקיים מהותיים עם התאגיד, בעל השליטה בו, קרובו או תאגידים בשליטתם.</p>

עסקאות עם בעלי עניין

לא נכון	נכון	
	✓	<p>37. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יצוין –</p> <p>- מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) המועסקים על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): _____.</p> <p>- האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין: ☐ כן ☐ לא</p> <p>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). _____.</p>

לא נכון	נכון		
	✓	<p>למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). אם תשובתכם הינה " לא נכון" – יצוין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו:</p> <p style="text-align: right;">☐ כן</p> <p style="text-align: right;">☐ לא</p> <p style="text-align: right;">(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</p> <p style="text-align: right;">☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>	.38

יו"ר ועדת הביקורת (המשמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים): מר יוסף פלוס.

יו"ר הדירקטוריון: מר משה וידמן.

לצפייה בגרסה
הדיגיטלית של הדוח,
סרקו את הקוד

מזרחי טפחות
MIZRAHI TEFAHOT

בנק מזרחי טפחות בע"מ
הנהלה מרכזית: רח' ז'בוטינסקי 7
רמת גן, 5252007
www.mizrahi-tefahot.co.il